مؤلفین کتب چاپی

جلد ۵

مؤلفین کتب چاپی

فارسی و عربی

از آغاز چاپ تا کنون

جلد پنجم: ک ـ محمدیه

تألیف

خانبابا مشار

۱۳۴۳ شمسی

این کتاب درچاپخانهٔ رنگین دریکهزار نسخه بچاپ رسیده است
حق چاپ محفوظ ومخصوص مؤلف است
قیمت: بیست و پنج تومان

ك

ك . ا . دانشجو :

(ـ معاصر)

۱ـ خوزستان وخوزستانیان :

طهران ، ۱۳۲۶ ش ، سربی، ٦۸ ص.

ك . احیاء :

(ـ معاصر)

۱ـ آوار، مجموعهٔ داستان :

بمشارکت ج . ناطقی ، طهران ، سربی ، رقمی ، ۹۰ ص .

ك . پرورش :

(ـ معاصر)

۱ـ راهنمای موسیقی :

طهران، سربی، رقمی، کتابفروشی پرورش .

ك. تینا :

(ـ معاصر)

۱ـ آفتاب بی غروب :

طهران ، بی تاریخ ، سربی،رقعی، معرفت، ۱٤۳ ص .

۲ـ گذرگاه بی‌پایانی :

طهران، ۱۳٤۰ ش، سربی،رقعی، ۲۰٤ص.

ك . شاد(کارشاد) :

(ـ معاصر)

۱ـ آقای‌کسروی و مفهوم ماتریالیسم :

طهران ، ۱۳۲٤ ش، سربی، رقعی، ٦۳ص.

۲ـ همشهری تومپین :

هوارد فاست امریکائی، ترجمه ، طهران ، سربی، جیبی، ۲٤۰ص.

ك . قاسم‌نیا همدانی :

(ـ معاصر)

۱ـ کف‌شناسی:

مجله ، طهران، ۱۳۱۷ـ۱۹ ش، سربی، رقعی، اقبال ، ۱۲۷ + ۱۲۱ص.

کابلی (رجوع شود به) علیرضا

کابلی (رجوع شود به) محمد افضل

کابلی (رجوع شود به) غلام مرتضی

کاتب الخاقان (رجوع شود به) علی‌مخصوص

محمدکاتب‌الدین‌خان :

(   )

۱ـ معدن الجواهر:

کانپور، ۱۲۹۷ ق، سنگی،وزیری،٦٤ص.

کاتب نعمانی (رجوع‌شود به) محمد ابن ابراهیم

کاتبی (رجوع شود به) امین‌الله

کاتبی (رجوع شود به) حسینقلی

کاتبی (رجوع شود به) علیقلی
کاتوزیان (رجوع شود به) علی [دکتر]
کاتوزیان (رجوع شود به) محمد علی
کار (رجوع شود به) فریدون
کار (رجوع شود به) محمد [دکتر]

ه . کاراکاش :

(ـ معاصر)

۱ـ داستانهای ارمنی :

ترجمه ، طهران ، ۱۳۳٦ش، سربی،رقعی، بنگاه ترجمه ونشر کتاب، ۲۱۲ ص .

کاردان (رجوع شود به) محمد امین
کاردان (رجوع شود به) علیمحمد[دکتر]
کارن (رجوع شود به) ع . کارن
کارنگ (رجوع شود به) عبدالعلی

کارو :

(ـ معاصر)

شاعر ونویسندهٔ ایرانی

۱ـ شکست سکوت :

(مجموعهٔ نظم ونثر)

طهران ، ۱۳۳٤ش،سربی، رقعی،مطبوعاتی مرجان ، بتصحیح مهندس نادر جهانگیری ۲۰۰ص، درمقدمه عکس‌شاعر

۲ـ نامه‌های سرگردان وترانه‌ها :

طهران، ۱۳۳۸ش، سربی، رقعی، چاپ‌دوم، ۱۸۳ص .

کازرونی (رجوع شود به) اسمعیل‌بن حسین
کازرونی (رجوع شود بـه) حاجی‌آقا ابن ابوالحسن
کازرونی (رجوع شود به) سدیدالدین
کازرونی (رجوع شود به) عبداللطیف
کازرونی (رجوع شود به) سید علی مجتهد
کازرونی (رجوع شود به) علی بن عباس

مهندس‌کازرونی :

(ـ معاصر)

۱ـ واژه‌های اسنفل :

طهران، ۱۳۳٤ ش، سربی ، جیبی، کانون معرفت،۷۹ص.

کاسمی (رجوع شود به) نصرت‌الله [دکتر]
کاشانی (رجوع شود به) ابراهیم بن محسن
کاشانی (رجوع شود به) تقی
کاشانی (رجوع شود به) تقی مدیرروزنامهٔ فرهنگ
کاشانی (رجوع شود به) محمد تقی‌بن‌حسین
کاشانی (رجوع‌شود به) محمدتقی‌بن محمدـ هاشم [دکتر]
کاشانی (رجوع شود به) محمد جعفر ابن محمد علی

کاشانی (رجوع شود به) محمدجعفر بن محمد ـ قاسم نراقی

کاشانی (رجوع شود به) جلال

کاشانی (رجوع شود به) حبیب‌الله بن علی‌اکبر

کاشانی (رجوع شود به) حبیب‌الله بن علیمدد

کاشانی (رجوع شود به) حسن [حاج سید]

کاشانی (رجوع شود به) محمدحسن

کاشانی (رجوع شود به) حاج ملامحمدحسین مجتهد

کاشانی (رجوع شود به) حسین بن محمد حائری

کاشانی (رجوع شود به) محمدحسین ابن ابوالقاسم نجفی

کاشانی (رجوع شود به) عبدالرزاق [ملا]

کاشانی (رجوع شود به) علی فریدة‌الاسلام

کاشانی (رجوع شود به) محمد علی طهرانی [شیخ]

کاشانی (رجوع شود به) فتح‌الله [ملا]

کاشانی (رجوع شود به) محسن فیض [ملا]

کاشانی (رجوع شود به) محمد بن حسن بابا ـ افضل

کاشانی (رجوع شود به) محمد بن محسن علم‌الهدی

کاشانی (رجوع شود به) محمد بن مرتضی نورالدین

کاشانی (رجوع شود به) محمود ملک‌الشعراء

کاشانی (رجوع شود به) محمود بن علی عزالدین

کاشانی (رجوع شود به) مدنی

کاشانی (رجوع شود به) مهدی [دکتر]

کاشانی (رجوع شود به) مصطفی

کاشف (رجوع شود به) جعفر

کاشف (رجوع شود به) محمد شریف ابن شمس‌الدین محمد

کاشف (رجوع شود به) علی‌اکبر برقعی

کاشف (رجوع شود به) غلامحسین

کاشف (رجوع شود به) هاشم

کاشف دزفولی (رجوع شود به) صدرالدین

کاشف الدوله (رجوع شود به) حسین همایونفر

کاشف‌السلطنه (رجوع شود به) محمد

کاشف‌الغطاء (رجوع شود به) جعفر

کاشف‌الغطاء (رجوع شود به) محمدحسین

کاشف‌الغطاء (رجوع شود به) علی بن جعفر

کاشف‌الغطاء (رجوع شود به) هادی

کاشف مازندرانی (رجوع شود به) نصرالله قائمی

کاشفی (رجوع شود به) حسین بن علی [ملا]

کاشفی (رجوع شود به) علی بن حسین فخرالدین

کاشفی (رجوع شود به) مصطفی

کاشمری (رجوع شود به) علی [شیخ]

کاشی‌پز (رجوع شود به) یحیی بن اسمعیل

محمد کاظم :

( )

۱ـ عالم‌آرای نادری :

دفتر اول، مسکو، ۱۹۶۰م، سربی، وزیری، ۷۱۷+۲۲ص.

محمدکاظم :

(ـ معاصر)

لیسانسیهٔ حقوق از دانشگاه بغداد و مقیم در آن شهر.

۱ـ الزواج المبکر عامل مهم فی شفاء الامراض الصدریة (عربی) :

بغداد، ۱۹۶۱م، سربی، وزیری، ۳۴۱ص.

محمد کاظم آشتیانی :

(   )

۱ـ شرح حالات امیرعبدالرحمن خان حکمران افغانستان:

۲جلد ، مشهد ، ۱۳۱۹ق، سنگی، خشتی، ۴۰۰+۴۵۳ص .

شیخ کاظم آل نوح :

(   )

۱ـ دیوان مراثی (شعرعربی) :

بغداد ، ۱۳۷۵ق ، سربی، رقعی، ۲۷۲ص.

کاظم بن حاجی ابراهیم میلانی:

(   )

۱ـ روایة السبب الیقین المانع لاتحاد المسلمین(عربی) :

اسکندریه ، ۱۳۲۰ ق ، سربی ، رقعی، ۳۲۱ص .

میر سید کاظم اتحاد (سرکشیک زاده) :

(ـ ۱۳۳۰ش)

مدیر روزنامهٔ اتحاد و مجلهٔ فکاهی هفتگی امید . درسوم فروردین ۱۳۳۰ش درطهران وفات یافت . و جنازه‌اش بکربلا حمل و در روضهٔ حضرت ابوالفضل مدفون گردید .

۱ـ وقایع مهم تاریخ :

۲جلد ، طهران ، ۲۵ـ۱۳۲۶ش ، سربی ، رقعی، کتابفروشی مهر، ۲۲۸+۱۸۱ص .

کاظم اسمعیلی :

(معاصر)

۱ـ بوسهٔ خونین :

میکی اسپلین ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۴ ش ، سربی، رقعی ، گوتمبرگ ، ۱۲۸ص .

۲ـ زن خطرناک :

لویدمیلر ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۵ ش، سربی ، رقعی ، گوتمبرگ ، ۱۳۲ ص .

۳ـ سایهٔ شب :

لیندلی هاردلی ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۷ ش ، گوتمبرگ ، ۴۱۲ص .

۴ـ کارآگاه زبردست:

(اسرارجعبهٔ موزیک)

ویدمیلر ، ترجمه ، طهران ، بی تاریخ ، سربی، رقعی، گوتمبرگ ، ۲۰۰ص .

۵ـ کوچه‌های تاریک لندن :

لیندلی هاردلی ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۷ ش ، سربی، رقعی، گوتمبرگ ، ۲۸۰ص .

سیدمحمدکاظم بن اصغر بن حسین بن اسمعیل موسوی شیرازی :

(   )

ازسادات شیرازی مقیم طهران .

۱ـ زبدة الفرائض فی مسئلة الارث :

طهران ، بی تاریخ ، سنگی، رقعی، ۱۶ص.

اعتضادالممالک حاجی کاظم طباطبائی معروف بحاجی وکیل:

(۱۲۴۶ ـ ۱۳۴۱ق)

درتبریز متولد شده و در همانشهر وفات

یافت ویکی ازادباء نامی وسخنوران معروف تبریز بود و در فنون فضائل از عظماء علماء محسوب میشد .

(دانشمندان آذربایجان ص۱۴۳، المآثر والآثار ص ۲۱۵)

سایر مآخذ : رجال آذربایجان در عصر مشروطیت، ص۱۶۴ وص۱۶۷

۱ـ شجره نامهٔ سادات طباطبائی آل عبدالوهاب :

تبریز ، ۱۳۱۱ق، سنگی .

۲ـ کلیله ودمنهٔ بهرامشاهی :

تبریز ، ۱۳۰۴ ق، سنگی، خط باقرخوش‌نویس باتصحیح میرزا کاظم وکیل الرعایا ، ۳۶۹ص .

کاظم افشین :

(ـ معاصر)

۱ـ نفت خوزستانیان :

طهران ، ۱۳۳۳ش، سربی، رقعی، ۱۳۹ص.

کاظم امین :

(ـ معاصر)

۱ـ بانوی مصر :

بانو طاهره دیمیار ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۱۸ش ، سربی، رقعی، ۱۳۳ ص .

محمد کاظم بن محمد امین قزوینی هندی :

( )

۱ـ عالمگیرنامه ، تاریخ هند :

کلکته، ۱۸۶۸ م ، بتصحیح خادم حسین عبدالحی، ۱۱۰۷+۸۵ص .

محمد کاظم انصاری :

(ـ معاصر)

۱ـ آرتاما نوفها :

ماکسیم گورکی، ترجمه ، طهران، ۱۳۳۰ ش ، سربی ، رقعی ، مطبوعاتی ناقوس ، ۲۹۲ص .

۲ـ اطاق شمارهٔ ۶ :

چخوف ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۲۹ ش ، سربی، رقعی ، مطبوعاتی ناقوس، چاپ دوم، ۱۴۱ص .

۳ـ جنگ وصلح :

تولستوی ، ترجمه ، جلد اول ، طهران ، ۱۳۳۴ش ، سربی، وزیری ، صفی علیشاه ، ۷۶۰+۲۲ ص .

۴جلد طهران ، ۱۳۳۹ش ، سربی، خشتی، گوتمبرگ ، م+۴۳۱+۴۸۲+۴۲۹ +۳۹۲ص .

جلدسوم وچهارم، طهران، ۱۳۳۵ش، سربی، وزیری ، صفی علیشاه ، امیرکبیر ، ۴۲۹ +۳۸۴ص .

۴جلد ، طهران، ۱۳۳۹ش،سربی، وزیری، چاپ دوم ، م+۷۶۰+۴۲۹ ۳۷۶

۴ ـ جوشکاری باگاز ولحیم کاری :

طهران .

۵ـ چلکاش :

ماکسیم گورکی، ترجمه ، طهران ، سربی، رقعی، ۱۰۲ص .

۶ـ داستانهای برگزیدهٔ چخوف :

ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۴ش، سربی، رقعی اندیشه ، ۲۳۳ ص .

ترجمه ، جلد دوم ، طهران ، ۱۳۴۰ ش ، سربی، رقعی، اندیشه ، ۲۴۴ص .

۷ـ درمیان گودال :

آنتوان چخوف ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۰ ش ، سربی، رقعی، ۷۶ص .

طهران ، ۱۳۴۱ش، سربی، رقعی، اندیشه،

چاپ‌دوم ، ۱۶۰ص .

۸ـ زمین‌وآسمان :

آ . والکوف ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۴۱ ش ، سربی ، رقعی ، طهوری ، ۲۳۹ ص .

۹ـ سربرفور دوئل :

الکساندربلیایو، ترجمه، طهران ، ۱۳۳۹ ش، سربی ، وزیری، گوتمبرگ ، ۱۴۰ص،

۱۰ـ علم‌برای‌جوانان :

گلن‌بلو ، ترجمه ، تبریز ، سربی ، رقعی ، معرفت، ۴۸۹ص .

۱۱ـ کانوالوف :

ماکسیم گورکی ، ترجمه ، سربی ، رقعی ، ۶۸ص .

۱۲ـ مردم فقیر :

داستایوسکی، ترجمه، طهران ، ۱۳۳۶ش، سربی، رقعی، گوتمبرگ ، ۲۴۰ص.

۱۳ـ میراث :

ماکسیم گورکی ، ترجمه ، سربی، رقعی، ۳۳۸ص .

۱۴ـ نفوس‌مرده :

گوگول ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۱ ش ، سربی، رقعی، مطبوعاتی ناقوس ، ٤٥٤ص .

۱۵ـ هالی‌تی:

ویلیام دوبوآ ، ترجمه ، طهران ، ۱۳٤۰ ش ، سربی، رقعی، اندیشه ، ۱۲۰ص.

۱۶ـ هفت‌داستان :

(۱ـ خانهٔ کوتاه اشکوب ۲ـ خواب‌آلود ۳ـ انسان‌درغلاف ٤ـ تمشك ٥ ـ گدا ٦ـ اندوه ۷ـ عروس)

آنتون چخوف ، ترجمه ، طهران ، سربی ، رقعی، مطبوعاتی‌ناقوس، ۱۹۰ص .

سیدکاظم تبریزی :

(ـ معاصر)

مقیم نجف اشرف .

۱ـ منتخب‌الزیارات :

طهران ، ۱۳۲۳ش ،سنگی ، بغلی، محمدعلی‌علمی ، ۳۲۰ص .

کاظم جواد الساعدی :

(ـ معاصر)

۱ـ حیاة‌الامام‌علی‌بن‌الحسین (عربی) :

نجف ، ۱۳۷٤ق ، سربی، رقعی، ٤٤٠ص.

شیخ‌کاظم‌بن حسن‌بن‌علی بن‌شیخ‌سبتی‌سهلانی حمیری

(۱۲۵۸ ق ـ ۱۳٤۲ ق)

عالم ، فاضل ، ادیب ، شاعر ، خطیب ، از خطبا ومرثیه خوانان عصر خود بود

در ربیع الاول ۱۳٤۲ ق وفات یافت و درصحن نجف اشرف‌مقابل‌حجرهٔ‌شیخ‌الشریعهٔ

اصفهانی مدفون گردید (مقدمهٔ منتقی‌الدرر، اعیان الشیعه، ج ۴۳، ص۸۹)

۱ ـ الروضة الکاظمیة بلغة‌العامیة وهولسان اهل‌هذا العصر المعروفة بالحسکة (شعرعربی)

جزءدوم، نجف، ۱۳۷۲ ق، سربی، رقعی، ۸۴ ص.

۲ ـ منتقی الدرر فی‌النبی وآله الغرر (شعر عربی): نجف، ۱۳۷۲ق، سربی، رقعی، ۱۸۸ ص.

مهندس کاظم‌بن حاج محمدعلی حسیبی :

(۱۲۸۵ ش ـ معاصر)

پس از اتمام تحصیلات مقدماتی بمدرسهٔ علوم سیاسی وارد شد ودر سال ۱۳۰۷ جزو محصلین اعزامی‌روانهٔ فرانسه شد و ازآنجا بانگلستان وچکوسلاوی ویوگوسلاوی رفت ودر رشته های راه آهن تهیهٔ فولاد وذوب آهن ومس ونفت بمطالعه پرداخت. پس‌از هشت سال بایران بازگشت ودرسال ۱۳۱۵ وارد دانشکدهٔ افسری شد. پس از آن بسمت استادی دانشگاه جنگ انتخاب شد. بعداً رئیس تهیهٔ معادن و عضو بنگاه آبیاری ومعاون بانك صنعتی بود. دردورهٔ هفدهم از طهران بنمایندگی‌مجلس‌انتخاب گردید (مردان نامی ایران، ص ۳۲)

۱ ـ خیانتهای گلشائیان دربارهٔ نفت جنوب تکذیبهای پروفسور ژیدل :

قسمت اول از جلد دوم، طهران، ۱۳۲۸ ش، سربی، رقعی، ۵۴+۲۴ ص

آخوند ملا محمدکاظم بن حسین هروی خراسانی :

(۱۲۵۵ ق ـ ۱۳۲۹ ق)

عالم محقق و فاضل مدقق، از اکابر علمای امامیه که جامع علوم عقلیه و نقلیه بوده، در مشهدمقدس متولد شده ودربیست ودو سالگی بطهران رفته وعلوم عقلیه رااز اکابر فن فرا گرفته. پس از آن بنجف رهسپار واندك مدتی در حوزهٔ درس شیخ مرتضی انصاری‌حاضر وپس از وفات وی‌نزد جناب میرزای شیرازی تلمذ نموده و بعد از مهاجرت جناب میرزا بسامرا بتدریس جمعی ازطلاب پرداخت تا اینکه حاضرین حوزه‌اش از هزار نفر متجاوز شد که‌دویست نفر آنان مجتهد مسلم بودند. در اواخر

آوازه‌اش عالمگیر شده ومرجع تقلید قرار گرفت وبخلع‌محمد علی شاه قاجار ووجوب اتحاد مابین امت اسلامی حکم قطعی داد .
در روز سه‌شنبه ۲۷ ذی‌الحجهٔ ۱۳۲۹ در نجف‌اشرف وفات یافت ودرمقبرهٔ‌حاج‌میرزا حبیب‌الله رشتی مدفون گردید
(ریحانة الادب، ج۱ ص۱٦)

۱ - تعلیقة علی المکاسب (عربی) :
شیخ‌مرتضی‌انصاری ، حاشیه،طهران،۱۳۱۹ ق، سنگی، وزیری،خط‌محمد حسین‌کاشانی؛ بتصحیح شیخ‌زین العابدین‌خرقانی‌شاهرودی وشیخ علی دشتی ، ۱۵۳ص
طهران ، ۲۵ ـ ۱۳۲٦ ق ، سنگی، رحلی در هامش مکاسب

۲ - التکملة‌التبصرة (عربی):
طهران ، ۱۳۲۸ق ، سنگی، رقعی،۱۷۲ص

۳ - حاشیة علی‌النخبة (عربی) :
حاج محمدابراهیم کلباسی، حاشیة،طهران، ۱۳۰۷ق،و۱۳۲۹ق‌سنگی ، درهامش نخبة

٤ - الدرر الفوائد فی‌شرح الفرائد (عربی):
شیخ‌مرتضی‌انصاری،حاشیه، طهران ،۱۳۱۵ ق ، سنگی ، وزیری ، ٥۰٤ ص .
ایران،۱۳۱۵ق، سنگی،وزیری ،۳٥٥ص.
تبریز ، ۱۳٤۳ ق.سنگی ، وزیری ، چاپ عبدالرحیم ، ۳٤٦ ص .
طهران،۱۳۱۸ق،سنگی،وزیری ،۳۷۲ص،
درهامش‌آن‌رسائل ذیل چاپ شده :
۱ و۲ـ رسالهٔ‌جعفریه وصیغ العقود محقق کرکی ۳ـ رسالهٔ میراثیهٔ فاضل عمیدی ٤ـرسالهٔ رضاعیهٔ‌مجلسی ٥ـ رسالهٔ رضاعیهٔ محقق کرکی ٦ـ رساله حریریهٔ شیخ‌بهائی ۷ـ رسالهٔ خراجیهٔ محقق اردبیلی ۸ـرسالهٔ مختصره خراجیهٔ محقق اردبیلی ۹ـ رسالهٔ تحدیدالکرمجاسی ۱۰و۱۱ـرساله فی‌الغیبة ورساله فی‌احکام اهل‌الاخرة سیدمرتضی».

٥- ذخیرةالعباد :
طهران ، ۱۳۲۸ق ، سنگی .

٦- الفوائدالاصولیة والفقهیة (عربی) :
طهران ، ۱۳۱٥ ق ، سنگی ، جیبی ، ۲۱٦ص .

۷- قطرات من براع بحرالعلوم او شذرات من عقدها المنظوم ، رسائل فقهیة (عربی) :
(۱ـ الوقف ۲ـ الرضاع ۳ـ الدماء الثلاثة ٤ـ الطهارة من کتاب‌اللمعات‌النیرة فی‌شرح تکملة التبصرة ٥ـ الصلاة الی المکان من ـ الکتاب‌السابق٦ـ عدة مسائل‌من‌ابواب‌شتی).
بغداد ، ۱۳۳۱ق، سربی، وزیری، بتصحیح محمد مهدی الکاظمی ، ۷۳+۲٥+۱۰۹ +۱۲۱+۲٥٦ ص .

۸- کفایة الاصول‌فی‌بیان الامارات والاصول (عربی) :
طهران ، ۱۳۰۳ ق ، سنگی ، وزیری ، ۴ع+٤٤۸ص ، باحاشیهٔ مشکینی .
طهران ، ۲۲ـ۱۳۲٤ق ، سنگی، وزیری، چاپ شیخ‌احمد شیرازی ۱٤۸ +۱۳۳ص.
طهران ، ۱۳۲٦ق ، سنگی، وزیری ، خط مصطفی نجم‌آبادی ، ۱٤۷ + ۱۳۳ص .
طهران،٤۲ـ۱۳٤۱ق،سنگی،وزیری،حاج میرزا احمد کتابفروش ۲۰۷ + ۱۳۹ص.
طهران،۱۳۲۷ق، سنگی، وزیری ، باهتمام شیخ‌محمد حسین قمی، ۱۰۱+ ۱۱۲ ص .
طهران ، ۱۳٦٤ق ، سنگی، وزیری ، خط طاهر، ٤۰۰+٤٤۸ص، باحاشیهٔ مشکینی
بغداد ، ۱۳۲۸ق، سربی .
بغداد ، ۱۳٤٤ ق ، سربی ، با حاشیهٔ شیخ مهدی خالصی .
تبریز ، ۱۳۲۳ق ، سنگی ، وزیری.

محمد کاظم حسینی :

(   )

۱- قصهٔ کامروپ :

دهلی ، ۱۸۴۹م ، سنگی ، رقعی، ۱۳۶ص.
کلکته، ۱۸۸۹م ، سنگی ، رقعی ، ۷۳ص.
لندن ، ۱۷۹۳م ، رقعی ، ۲۸۴ص .

کاظم الخلفی :

(ـ معاصر)

۱- حیاة آیة ـ السیدالبروجردی (عربی) :

نجف ، بی‌تاریخ ، سربی، رقعی ، ۳۲ص .

۲- الخمرفی نظرالقرآن (عربی) :

نجف ، بی‌تاریخ ، سربی، رقعی ، ۱۵ص .

۳- فلسفتنا (عربی) :

نجف ، بی‌تاریخ ، رقعی ، ۵۶ ص .

مهندس کاظم حیدر پور :

(ـ معاصر)

۱- خودآموز رقص :

ترجمه ، طهران، ۱۳۳۵ش ، سربی، رقعی
۹۶ص .

کاظم خسروشاهی :

(ـ معاصر)

۱- ایران و بازار آزاد ارزی :

طهران ، ۱۳۲۶ش، سربی، رقعی، ۷۱ص .

شیخ‌محمدکاظم‌خوئی:

(ـ معاصر)

۱ - جواهرالاصول (عربی) :

تقریر خوئی ، تحریر فخرالدین زنجانی ،
جلد پنجم ، نجف ، ۱۳۷۶ ق ، سربی ،
وزیری، ۷۶ص.

حاج میرکاظم دواساز، کمیت:

(   )

۱ - فصل الخطاب مفاتیح کنوزالکلیة و مقالیدالرموز العلم‌الحرفیه‌والعددیه‌من‌العلماءوالائمةالاثنی‌عشریة:

بمبئی ، ۱۳۲۰ ق، سنگی ، رقعی ، ۳۹ص

سید محمدکاظم ذکاوت

(ـ معاصر)

۱ - راه حقیقی :

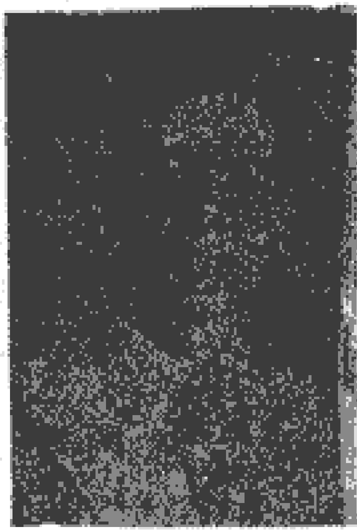
شیراز، ۱۳۲۶ش، سربی، رقعی ، مصطفوی،
۴۰ ص

۲ - نبرد مسکرات :

شیراز ، سربی ، رقعی ، ۵۲ ص

کاظم بن‌عباسعلی رجوی دیلمقانی:

(۱۲۸۶ش ـ معاصر)

در دیلمقان بدنیا آمده . بعد از تحصیلات مقدماتی در تبریز بطهران رهسپار شده و پس از ادامهٔ تحصیل موفق باخذ لیسانس در رشتهٔ ادبیات وفلسفه شده . در سنهٔ ۱۳۱۳ ش داخل وزارت فرهنگ گردید و مشاغل مختلفه را از قبیل معلمی‌دانشسرا وبازرسی وزارتی را پیموده و بزبان عربی و ترکی استانبولی و فرانسه آشناست .

(سخنوران‌نامی معاصر، ج۱، ص ۸۵)

۱ - ارمغان آذربایجان :

رضائیه ، ۱۳۲۸ ش ، سربی .

۲ ـ ارمغان ایران بپاکستان :

طهران ، سربی .

۳ ـ بمناسبت جشن باستانی مهرگان (شعر) :

رضائیه ، ۱۳۲۸ص، سربی ، رقعی، ۳۸ص

٤ ـ بهترین روش درآموزش و نگارش :

۲جلد ، طهران، ۱۳۳۵ ش ، سربی، رقعی، علی اکبر علمی ، ۱۲۲+۲۷۳ ص

۵ ـ پرورش خانوادگی درچهار پرده :

تبریز ، ۱۳۱۸ ش ، سربی، رقعی ، ۵٦ص.

٦ ـ تاریخ وجغرافیای سلماس :

تبریز ، ۱۳۱۰ ش ، سربی .

۷ ـ خرد پژوهشی :

تبریز ، ۱۳۱۱ ش ، سربی .

۸ ـ روزگار خونین (شعر) :

طهران ، ۱۳۲۲ش، سربی، جیبی، ۱٦۰ص

۹ ـ روش نگارش :

تبریز ، ۱۳۱۵ ش ، سربی ،

۱۰ ـ زندگی وفلسفهٔ فارابی :

طهران ، ۱۳۱۱ ش ، سربی .

۱۱ ـ قواعد لگاریتم :

تبریز ، ۱۳۰۷ ش، سربی، رقعی، ٤۲ ص.

۱۲ ـ نامهٔ پیروزی یاترانهٔ نوروزی ، مثنوی پیروزی‌نامه :

ترجمهٔ منظوم ظفرنامهٔ ابوعلی سینا ، تبریز، ۱۳۱۰ ش ، سربی ، جیبی ، ادبیه، ۷٤ص.

طهران ، ۱۳۳۳ ش ، سربی ، رقعی ، چاپ دوم ، ۸٦ص .

۱۳ ـ وراثت روحانی ازلحاظ روانشناسی :

طهران .

سیدمحمد کاظم بن محمدرضابن ابوالقاسم مشهور به مفید :

(۱۲۹۷ق ـ معاصر)

درنجف متولد شده وبعداز تحصیلات در مدرسهٔ طالبیه بتحصیل مقدمات عربی‌وادبی مشغول‌شدم . در چهارده سالگی ازمطول و شرح‌مطالع فراغت حاصل کردم در هیجده سالگی بتحصیل فقه‌واصول وکلام پرداخته وبعد بنجف مهاجرت کردم وبه بحث جمعی ازمشایخ حاضر شدم وازجمعی‌ازآنها اجازهٔ روایتی وعمل بمؤدی اخذ نمودم .

(کتاب علمای‌معاصرین، ص۴۰۲)

۱ـ حدیقة الاحکام :

. . . ،

۲ـ المنجزات :

. . . ،

سیدکاظم روانبخش :

(ـ معاصر)

۱ـ زندگانی وشخصیت خواجه نصیرطوسی :

تبریز ، ۱۳۲۹ش ، سربی، رقعی، ۱۰٤ص.

۲ـ قلمرو سرنوشت یاعلیت وقانون :

قسمت اول ، طهران ، ۱۳۳۹ ش ، سربی ، رقعی ، ۲۲۰ص .

قسمت‌دوم، قوانین‌موضوعه ، تبریز، ۱۳٤۰ ش ، سربی، رقعی، و+۸۱ص .

۳ـ مالکیت‌محدود یا تعارض دواصل حقوقی :

تبریز ، ۱۳۲۸ش ، سربی، رقعی، ۱۱۷ص.

کاظم زرنگار:

(ـ معاصر)

سردبیر سیاسی روزنامهٔ کیهان

۱ـ سرنوشت فردای دهات وشهرهای ما :

طهران، ۱۳۳٦ش، سربی، وزیری ، ۱۱۰ص.

کاظم سزائی :

(ـ معاصر)

۱ـ رؤیای قیصر :

تبریز ، ۱۳۳۷ش ، سربی، رقعی، ۲۰۳ص.

شیخ محمد کاظم بن محمد سعید :

(ـ معاصر)

۱ـ اعجاب :

طهران ، ۱۳۴۵ق ، سنگی .

۲ـ رساله درحجاب :

طهران ، ۱۳۴۵ق ، سنگی ، علمی .

دکتر کاظم سیمجور :

(ـ معاصر)

۱ـ جراحی‌دهان ودندان :

۲جلد ، طهران ، ۳۵ـ ۱۳۳۶ش ، سربی ، وزیری ، نشریهٔ ۳۷۰ و ۴۰۵ دانشگاه ، ۰۰ + ۴۷۴ص .

شیخ محمد کاظم شانه‌چی:

(ـ معاصر)

۱ـ تاریخچهٔ ادوار منطق‌ازکتاب‌فرهنگ علوم‌اسلامی:

مشهد ، ۱۳۳۸ش، سربی ، رقعی، ۳۲۰ص

مشهد ، ۱۳۷۸ق ، سربی، رقعی، ناشرشیخ محمد رضا اعدادی ، ۱۶ + ۱۰۰ ص ، با خودآموز منظومه دریکجلد .

کاظم شاهرخی :

(ـ معاصر)

۱ـ آزادهٔ گمنام :

طهران ، ۱۳۳۴ش، سربی، رقعی ، باهتمام نصرت‌الله فتحی آتشباک ، ۲۱۸ص .

کاظم شاهرودی :

(ـ ۱۳۴۲ ش)

ناظم دبیرستان ایرانشهر درسال ۱۳۱۴ ش ، در سالنامهٔ دبیرستان رهنما تحصیلی ۲۸ـ۱۳۲۹ شرح حال‌دارد .

۲ـ دورهٔ مختصر فیزیک ، مجموعهٔ فروغ :

بمشارکت قاسم اولیائی ، طهران ، ۱۳۴۶ ق ، سربی ، رقعی، ۲۶۱ + ۱۹۴ص .

سیدکاظم بن حسن بن‌محمد شریعتمدار تبریزی:

(۱۳۲۲ق ـ معاصر)

جد وی سید محمد متوفی ۱۲۷۰ ق از علمای بروجرد بوده که به تبریز مهاجرت نموده . پدرش سید حسن بسال ۱۳۳۲ ق درگذشته است . خود وی درسال ۱۳۲۲ق درتبریز تولدیافته‌است وبعداز تحصیل علوم مقدماتی در سنهٔ ۱۳۴۲ق بقم‌مهاجرت کرده وازشیخ عبدالکریم حائری وسید ابوالحسن اصفهانی وآقا ضیاءالدین عراقی موفق باخذ اجتهاد شده وپس‌ازآن‌بموطن خودباز گشته است .

(کتاب علمای معاصرین، ص۲۸۵)

اکنون سال ۱۳۴۱ش در قم اقامت دارد و از مراجع است.

۱ـ خلاصة الاحکام:

قم، ۱۳۷۹ق، سربی، رقعی، مصطفوی، ۱۸۹ص.

جلددوم، قم، ۱۳۸۲ق، سربی، وزیری، ۱۴۷ص.

طهران، ۱۳۴۱ش، سربی، رقعی، چاپ دوازدهم، ۱۸۹ص.

۲ـ مناسک حج:

قم، بی‌تاریخ، سربی، جیبی، ۱۱۲ص.

۳ـ مناهج التقی حاشیة علی عروة الوثقی:

سیدمحمدکاظم طباطبائی، حاشیه، جلداول، طهران، ۱۳۸۲ق، سربی، وزیری، چاپ دوم، مصطفوی، ۱۶۴ص.

جلددوم، قم، ۱۳۸۲ق، سربی، وزیری، مصطفوی، ۸۳ص.

۴ـ وسیلة العباد لیوم المعاد:

تبریز، ۱۳۷۲ق، سربی، خشتی، ۲۵۲ص.

کاظم شعیب:

(ـ معاصر)

ازشعرای مقیم عراق عرب

(الذریعة، ج ۷، ص۹۰)

۱ـ الحماسیات (شعرعربی):

بغداد، ۱۳۴۶ق، سربی، رقعی، مطبعة العرفان،

کاظم شرکت متخلص به شهرین:

(حدود ۱۳۰۱ ش ـ معاصر)

در اصفهان متولد شده است.

(تذکرهٔ شعرای معاصراصفهان، ص ۲۸۹)

۱ـ عشق وشاعری:

اصفهان، ۱۳۲۲ ش.

شیخ محمد کاظم شیرازی نجفی:

(۱۲۹۲ ق ـ ۱۳۶۷ ق)

در حدود ۱۲۹۰ ق متولد ودر صغر سن با ابوین خود از شیراز بکربلا آمده و بعلوم عربیه اشتغال ورزید پس ازدوسال والدینش

بشیراز معاودت نمودند. وی مدت چهارسال بتنهائی بتحصیل مشغول بود پس از آن از کربلا بشیراز رفته ومدت دو سال در آنجا بتحصیلات خود ادامه داده ومجدداً بکربلا معاودت کرده بعدازوفات میرزا محمد تقی شیرازی بکاظمین رفته و در آنجا بتدریس مشغول شد بعداً بنجف مهاجرت نمود.

(کتاب علمای معاصرین، ص۲۲۱)

در سنهٔ ۱۲۹۲ ق بشیراز متولد شده و در جمادی الاول ۱۳۶۷ق درنجف وفات یافت ودریکی ازحجرات شرقی صحن مدفون گردید

(فهرست رضویه، ج۶، ص ۵۷۷)

۱- بلغة الطالب فی حاشیة المکاسب (عربی):

۲جلد، طهران، ۱۳۷۰ق ،سربی، رقعی، ۳۱۲+۳۴۰ص.

۲- رسالة فی الخلل (عربی):

۳- رسالة فی صلاة الجماعة (عربی):

طهران، ۱۳۲۳ ق، سنگی، وزیری، ۲۰۷+۲۱۵ص، ضمن تعلیقهٔ میرزا محمد تقی شیرازی برمکاسب.

دکتر کاظم صدر:
(- معاصر)

۱- تاریخ سیاست خارجی ایران:

آلبردوژدنرد، ولاپروال، ترجمه بمشارکت دکتر جواد صدر، طهران، ۱۳۲۲ ش، سربی، رقعی، ۱۵۴ص.

سید کاظم صدر السادات دزفولی:
(- معاصر)

۱- مقاله وحدیث:

قم، ۱۳۸۰ق، سربی، رقعی، ۱۲۵ص.

محمدکاظم طریحی:
(- معاصر)

۱- ابن سینا، بحث وتحقیق (عربی):

نجف، ۱۳۶۹ق، سربی، رقعی، ۲۰۰ص.

شیخ کاظم عباس الطائی العامری:
( )

۱- تحفة الابصار فی مراثی العترة الاطهار (عربی):

نجف، ۱۳۷۶ ق، سربی، رقعی.

محمد کاظم بن عباس غمگین اصفهانی:
(۱۲۸۶-۱۳۵۵ق)

ازشعرای معاصر اصفهان بوده و درتخت فولاد مدفونست.

(رجال اصفهان چاپ دوم ص ۵۳، تذکرهٔ شعرای معاصر اصفهان، ص۳۳۸)

۱- دیوان شعر:

(متضمن شرح حال شعرا و خوشنویسان اصفهان درقرن ۱۳ و۱۴)

طهران، ۱۳۲۸ش، سربی، باهتمام جلال همائی، ۳۳۰ص.

۲- اخترگربای غمگین یا هایم رفیق بولادین:

طهران، ۱۳۲۴ش، سربی، خشتی، ۲۱۳ص.

سید محمدکاظم بن عبدالعظیم طباطبائی یزدی:
(۱۲۵۶ق - ۱۳۳۷ ق)

در یکی ازقرای یزد متولد شده وبعداز بلوغ باصفهان رفته ومدتی نزدا کابر علمای آنجا تلمذ نموده تا بدرجهٔ اجتهاد رسیده سپس بنجف رهسپار و بتحصیلات عالیهٔ خود ادامه داده . بعد از وفات جناب میرزای شیرازی استاد خود بتدریس پرداخت تا آنکه ریاست مذهبی باومسلم گردید. درشب ۳شنبه ۲۷ یا ۲۸ رجب سال ۱۳۳۷ ق در نجف اشرف وفات یافت ودرجنب درب طوسی مدفون شد

(ریحانة‌الادب، ج ۴، ص ۳۳۴)

۱- بستان نیازوگلستان راز :

نجف، ۱۳۳۷ق .

بغداد، سربی، ۳۵ص .

۲- تعلیقة علی‌المکاسب (عربی):

طهران، ۱۳۲۶ ق ، سنگی ، رحلی ، خط زین‌العابدین ملک‌الخطاطین، ۴۱۹ص.

ایران، ۱۳۲۴ق، سنگی، رحلی، چاپ‌دوم، ۳۶۵ص .

قم، ۷۵ـ۱۳۷۶ق، سربی،وزیری ۴۲۶ + ۳۷۶ ص.

۳- حاشیهٔ انیس‌التجار :

ملا مهدی نراقی، حاشیه، طهران، ۱۳۱۷ ق، درهامش انیس‌التجار.

طهران، ۱۳۲۷ق، سنگی، خشتی، ۲۶۴ص.

۴- حاشیة علی تبصرة‌العلامة (عربی) :

طهران ، ۱۳۳۰ق،سنگی،خط احمدهزارجریبی درهامش تبصره .

طهران، ۱۳۲۹ ق، سنگی،درهامش تبصره.

بغداد، ۱۳۳۸ق، سربی، ۲۳۹ص .

۵- حاشیة علی‌جامع‌العباسی :

طهران، ۱۳۲۵ق، سنگی،خط محمدحسن، درهامش جامع عباسی.

۶- حاشیة علی نجاة‌العباد فی‌یوم‌المعاد (عربی) :

شیخ محمد حسن صاحب‌الجواهر ، حاشیه ، طهران، ۱۳۲۴ ق ، سنگی ، وزیری ، در هامش نجاة العباد.

بمبئی، ۱۳۱۸ق، سنگی، وزیری، ۴۱۰ص.

۷- (الف) حجیة‌الظن (عربی) :

۸- (ب) حاشیة علی‌المتاجر (عربی)

شیخ مرتضی‌انصاری .

۹- (ج) رسالة فی منجزات‌المریض (عربی) :

طهران ، ۱۳۱۷ـ۱۳۱۶ ق ، سنگی ، خط غلامرضا کرمانی، ۱۹۸ + ۱۸۱ + ۳۹ص.

طهران، ۲۵ـ۱۳۲۶ ق ، سنگی ، رحلی ، باهتمام سید محمد رضا خوانساری ، ۳۶۰ + ۳۸۵ص ، درهامش متاجر شیخ مرتضی انصاری.

۱۰- رسالة فی‌التعادل والتراجیح (عربی) :

طهران،۱۳۱۶ق،سنگی، وزیری،۲۹۶ص.

طهران، ۱۳۱۷ق، سنگی، وزیری ، ۳۱۴ ص ، ضمن تعلیقهٔ آقا حسین خوانساری بر حاشیهٔ محقق سبزواری .

نجف، بی‌تاریخ، سنگی، وزیری، ۲۹۶ ص.

۱۱- رسالة فی‌جواز اجتماع الامروالنهی (عربی) :

طهران، ۱۳۱۶ق،سنگی،وزیری،۳۱۴ص.

طهران، ۱۳۱۷ق،سنگی،وزیری،۳۱٤ص.

۱۲- السؤال والجواب (عربی) :

جزء اول، نجف، ۱۳٤۰ق ، سربی ، خشتی، ٤۰۸ص.

۱۳- صحیفة الکاظمیة (عربی) :

بغداد، ۱۳۳۷ق،سربی، ٤٦ص.

۱٤- طریق النجاة : رسالهٔ عملیه :

بغداد، ۱۳۳۰ق ، سربی.

۱۵- عروة الوثقی فیما تعم به البلوی (عربی) :

جلد اول، صیدا ، ۱۳۳۰ق،سربی،وزیری، ۱٦۰ ص.

جلد دوم ، صیدا، ۱۳٤۰ق، سربی،وزیری، ٤٤+٥٦+۳٦+۱۰٤+۱۹۸ ص .

جلد سوم صیدا ، ۱۳٤٤ق،سربی، وزیری، ۲٦۸ص .

نجف، ۱۳۳۹ق، سربی ، رقعی، ٤۲+٥٦+۳٦+۱۰٤ ص .

جلد سوم، نجف، ۱۳٤۰ ق، سربی، رقعی، ۱۹۸ص .

جلد دوم، نجف، ۱۳٤٤ق ، سربی ، رقعی، ۲۱۱ ص .

بغداد، ۱۳۲۸ ق، سربی، وزیری،٥٤۷+ ۲۷ ص.

بغداد، ۱۳۳۰ق، سربی، وزیری، چاپ‌دوم، ٥٦۰+۱٥۹ ص.

بمبئی، ۱۳۳۹ق، سنگی،وزیری،٦۹۲ص.

طهران، ۱۳۷۱ق،سنگی، وزیری،اسلامیه، ۸۰۰ص،باحواشی حاج آقاحسین بروجردی، سید محمد حجت، سید عبدالهادی شیرازی، سید محمد تقی خوانساری، سیدجمال‌الدین گلپایگانی، میرزا آقا اصطهباناتی .

طهران، ۱۳۷۳ق، سنگی،وزیری،اسلامیه، ۷٤٦ ص .

قم، ۱۳٦۹ق ، سربی ، وزیری ، ٥٦۰+ ۱٦۰ص .

۱٦- مجمع الرسائل:

بمبئی، ۱۳۱٥ق، سنگی، وزیری،۳۸۹ص.

طهران، ۱۳۳۲ق، سنگی،وزیری ، ٤۸۲ ص، با منهج‌الرشاد دریکجلد.

۱۷- منتخب‌الاحکام ، رسالهٔ عملیه :

طهران، ۱۳٤٥ق، سنگی .

حاج سیدکاظم بن محمد بن محمود حسینی لواسانی عصار :

(۱۳۰٥ق - معاصر)

در کـاظمین متولد شده و سال بعد از ولادت پدرش اورا بطهران آورده . مقدمات و ادبیات را در این شهر خوانده و در سنهٔ ۱۳۲۳ق باصفهان رفته و درآنجا بتحصیل فلسفه پرداخته بعداً بطهران معاودت نمود ومدت شش‌سال نزد اساتید فلسفه وعرفان و فقه خوانده پس از آن در سال ۱۳۳۰ ق بعتبات رفته وبعد ازاستفادهٔ از علمای آنجا اجازهٔ اجتهاد تحصیل و در سنهٔ ۱۳٤۰ ق بطهران مراجعت نموده وبتدریس‌پرداخته. اکنون درمدرسهٔ عالی سپهسالارمدرس‌فلسفه

میباشد .

(تاریخ مدرسهٔ عالی‌سپهسالار، ص۱۷۰)

مدتی در اروپا سیاحت نموده و زبان‌فرانسه را بخوبی میداند ونزد والد خود و شریعت سنگلجی ومیرزا محمد تقی شیرازی و آقا ضیاء عراقی تلمذ نموده و بعضی از آنان او را مجتهد شناخته‌اند .

(مقالات‌الحنفاء، ص۲۶۰)

سایر مآخذ : مـدینة الادب نسخـهٔ خطی کتابخانهٔ مجلس ص۱۰۴۸، فهرست‌رضویه ج۴ص۴۶۸، سالنامهٔ دانشسرایعالی‌تحصیلی ۱۴ـ۱۳۱۵ ص۴۸ .

۱ـ تفسیرسورهٔ حمد :

طهران، ۱۵ـ۱۳۱۷ش ، سربی، وزیری ، مؤسسهٔ وعظ وخطابه ، ۸۸+۶۲ص.

۲ـ علم‌الحدیث ، درسی :

طهران، سربی، وزیری، شرکت‌سهامی‌چاپ، ۴۲ص .

ملک‌الاطباء فیلسوف الدوله کاظم‌بن محمد رشتی :

(   )

میرزا کاظم خان طبیب رشتی ملک ـ الاطباء لقب داشت و این اوقات فیلسوف ـ الدوله را ازخاکپای همایون استدعا کرده وضمیمه ساخته است . در فن طبابت مهارت وحذاقت دارد و از سالهاست که باستحقاق از حکیمباشیان مخصوص شاهنشاهی است . فرزندش میرزا لقمان ملقب به لقمان‌الملک درصناعت طب عملا و علماً هردونیکوست .

(المآثروالآثار، ص۱۹۵)

۱ـ حفظ الصحهٔ ناصری :

۲ـ رساله درچوب‌چینی :

طهران، ۱۳۰۴ق، سنگی، خشتی، ۳۲۰ص.

۳ـ رسالهٔ لکه‌گیری :

تبریز .

۴ـ نثراللئالی، کلمات قصارامیرالمؤمنین (ع) :

شیخ‌طبرسی ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۱۸ق، سنگی، رقعی، ۷۹ص، بامتن‌عربی‌دریکجلد.

کاظم عمادی

(۱۳۰۱ ش ـ معاصر)

در اراك متولد شده . تحصیلات خود را در دانشکدهٔ حقوق طهران بپایان رسانیده

(شهسوار اسلام)

۱ـ آب وهوا :

ایوان تانهیل ، ترجمه ، طهران ، سربی ، وزیری ، شمارهٔ ۶ دانستنیهای جهان علم

۲ـ آخرین پیام :

استفان زوایك ، ترجمه ، طهران ، سربی ، مطبوعاتی صفی علیشاه

۳ ـ اپیکور :

اندره‌کرسون ، ترجمه ، طهران ، سربی ، رقعی ، مطبوعاتی صفی علیشاه ، ۷۸ ص

طهران، چاپ‌دوم ، سربی، رقعی ، مطبوعاتی صفی علیشاه ، ۷۹ ص

۴ ـ ارسطو :

اندره‌کرسون ، ترجمه ، طهران ، سربی ، رقعی ، مطبوعاتی صفی علیشاه ، ۱۰۰ص

طهران ، سربی ، رقعی ، صفی‌علیشاه ، چاپ دوم .

۵ ـ اسپینوزا :

اندره‌کرسون ، ترجمه ، طهران ، سربی ، رقعی ، صفی علیشاه ، ۸۹ ص

۶ ـ افلاطون :

اندره گرسون ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۲۹ ش ، سربی ، رقعی ، صفی علیشاه ، ۱۰۰ص

۶ - انقلاب کبیر فرانسه ازدائرة المعارف فرانسه :

ترجمه ، جلد اول ، طهران ، ۱۳۳۰ ش . سربی ، خشتی ، ابن‌سینا ، ۷۴ ص

۷ - باغ اپیکور :

آناتول فرانس ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۲۵ ش ، سربی ، رقعی ، ابن‌سینا، ۱۳۳ ص.

۸ - پاسکال :

اندره گرسون ، ترجمه ، طهران ، سربی ، رقعی ، صفی علیشاه ، ۸۰ص

۹ - ترس اطفال :

هلن راس ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۴ ش، سربی ، رقعی ، صفی علیشاه ، چاپ سوم ، ۸۳ ص .

۱۰ - تولستوی :

اندره گرسون ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۲ ش ، سربی ، وزیری ، صفی‌علیشاه، ۹۸ص.

۱۱ - خدایان تشنه‌اند :

آناتول فرانس ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۲۴ ش ، سربی ، رقعی ، ۲۲۹ص.

طهران ، ۱۳۳۷ ش ، سربی ، رقعی ، ابن سینا ، چاپ دوم ، ۲۵۴ص.

۱۲ - خزان زندگی زن ومرد درسن بحران :

دکتر ویکتور پوشه ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۱۶ ش ، سربی ، رقعی ، ۱۱۶ص.

شیراز، بی‌تاریخ ، سربی ، رقعی ، چاپ دوم کتابفروشی محمدی ، ۱۶۰ ص

۱۳ - در زیرآسمان ایران ، سفرنامه :

موریس پرنو فرانسوی ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۲۴ ش ، سربی ، رقعی‌محمد علی‌علمی، ۹۹ص

۱۴ - دکارت :

اندره گرسون ، طهران ، سربی ، رقعی ، صفی علیشاه ، ۱۰۸ ص

۱۵ - دیدرو :

اندره گرسون ، ترجمه ، طهران ، سربی، رقعی، صفی‌علیشاه ، ۱۰۲ص .

۱۶- رشد اخلاقی اطفال

اشلی مونتاک ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۶ شمسی ، سربی ، رقعی ، طهوری ، ۷۱ص

۱۷- زندگانی ناپلئون :

طهران ، ۲۰-۱۳۱۸ ش ، سربی، رقعی ، ۴۱۴ ص

طهران ، ۱۳۲۵ش ، سربی ، رقعی ، ابن‌سینا ، چاپ دوم ، ۴۳۶ص

۱۸- ژان ژاک روسو :

اندره گرسون ، ترجمه ، طهران ، سربی ، رقعی ، صفی علیشاه ، ۱۰۸ ص

۱۹- سقراط :

اندره گرسون ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۲۸ ش ، سربی ، رقعی ، صفی علیشاه ، چاپ‌دوم ۱۰۲ ص

۲۰- سقراط ، افلاطون ، ارسطو ، اپیکور :

اندره گرسون ، ترجمه، طهران ۱۳۳۷ش، سربی ، رقعی ، چاپ سوم ، ۱۰۲ + ۱۰۰ + ۹۵ + ۷۹ ص

۲۱- شرط بندی دو میلیاردر :

مارک تواین ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۳ ش ، سربی ، رقعی ، ابن سینا ، ۱۱۹ص.

۲۲- شوپنهاور :

اندره گرسون ، ترجمه ، طهران ، بی‌تاریخ ، سربی ، رقعی ، صفی علیشاه ، ۸۸ص

۲۳- شهسوار اسلام علی ع :

گابریل اپیکیری‌مسیحی ،ترجمه،طهران، ۱۳۳۱ش ، سربی ، رقعی ، انجمن تبلیغات اسلامی، ۲۱۷ ص.

طهران ،۱۳۴۰ش ،سربی ،سازمان کتابهای

جیبی ، ۱۷۵ ص، درپشت جلد عکس مترجم

۲۴ـ عقاید ژروم کوانیار :

آناتول فرانس ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۲۷ ش ، سربی ،رقعی ، صفی علیشاه، ۱۴۰ ص. طهران ، ۱۳۳۴ ش ، سربی ، رقعی صفی‌علیشاه .

۲۵ـ فرانسیس بیکن :

اندره کرسون ،ترجمه ، طهران ، بی‌تاریخ، سربی ، رقعی ، صفی علیشاه ، ۹۲ص.

۲۶ـ فرانکشتین :

ماری ، ر . شلی ، ترجمه ، طهران ، سربی، رقعی ، ۱۵۸ص.

۲۷ـ قدرت اراده دراعضای بدن‌واشخاص‌وسرنوشت :

پل‌گلمان ژاکو ،ترجمه ،طهران ، ۱۳۱۷ ش، سربی، رقعی ،۱۲۰ص.
طهران ، بی تاریخ ، سربی ، رقعی ، چاپ چهارم، ۱۲۷ ص.

۲۸ـ کارمن :

پروسپر مریمه ، ترجمه ، طهران ، سربی ، جیبی ، ۱۰۰ ص .

۲۹ـ کانت :

اندره کرسون ، ترجمه ، طهران ، سربی ، رقعی ، صفی علیشاه ، ۸۴ص.

۳۰ـ لایب نیتز :

اندره کرسون ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۲۸ ش ، سربی،رقعی ، صفی علیشاه، ۹۱ ص.

۳۱ـ مارك اورل :

اندره کرسون ، ترجمه ،طهران، بی‌تاریخ ، سربی ، رقعی ، صفی علیشاه ، ۹۶ص.

۳۲ـ مجموعهٔ آناتول فرانس :

(ادمه راعطوفت بیجا است ۲ـ دادستان عادل ۳ـ دزدی خانگی ۴ـ ژان مارتو ۵ـ مسیو تومانس ۶ـ کرنکبیل ۷ ـ پرتوا ۸ـ ریکه) ترجمه ، طهران ، ۱۳۲۸ ش ، سربی ، رقعی ، ۱۱۶ص.

۳۳ـ مشکلات روحی اطفال :

سرجن انگلیش (و) ستوارت . م فیتج ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۵ ش ، سربی ، رقعی ، صفی علیشاه ، ۷۹ ص .

۳۴ـ مونا و انا :

موریس مترلینك ،ترجمه ،طهران ،۱۳۳۱ ش ، سربی ، جیبی ، صفی‌علیشاه ، ۱۱۲ص.

۳۵ـ مونتنی :

اندره کرسون ، ترجمه ، طهران ، سربی ، رقعی ، صفی علیشاه ، ۸۸ ص .

۳۶ـ ولتر :

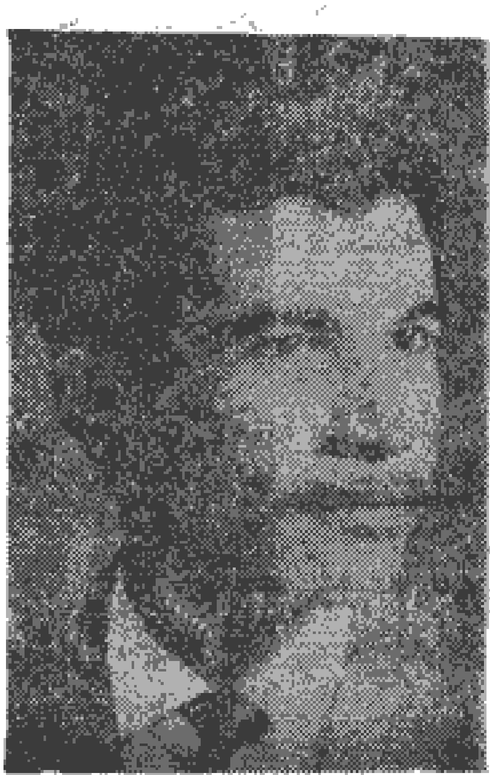
اندره کرسون ، ترجمه ، طهران ، سربی ، رقعی ، صفی علیشاه ، ۱۰۳ ص .

۳۷ـ هگل :

اندره کرسون ، ترجمه ، طهران ، سربی ، رقعی ، صفی علیشاه ، ۹۳ ص .

محمد کاظم فقیهی‌شیرازی :

(ـ معاصر)

۱ـ **بحرمتلاطم :**

طهران ، ۱۳۳۰ش ، سربی ، رقعی ، چاپ دوم، ٤٤ص.

حاج سیدکاظم بن قاسم حسینی رشتی:

(ـ۱۲۹۵ق)

نایب مناب شیخ احمد احسائی بوده تا وی حضورنمی‌یافته شیخ احمد شروع بدرس نمیکرده . شرح قصیده یا چند رساله از او که بطبع رسیده نگارنده دیده کلماتش باصطلاح نزدیکتراز استادش میباشد . علی‌الجمله از قراریکه در بعضی کتب تواریخ نوشته شده پس ازفوت شیخ احمد پیروان اوبدوفرقه شدند هردونقیض یکدیگر:یکی بنام رکنیه که‌حاج‌محمد کریمخان کرمانی اورا رواج داد ودیگری بابیه که سیدعلی‌محمد باب او را نشر داده ومذهب بابیه از اینجا برخاست . وی در شب ۲ شنبه ۱۷ جمادی‌الاولی سنهٔ ۱۲۹۵ق وفات یافت (تذکرهٔ شمس‌التواریخ ، ص۲۰)

۱ـ **(الف) اجوبةالمسائل (عربی) :**

۲ـ **(ب) حیاةالنفس :**

شیخ احمد احسائی، ترجمه، تبریز،۱۲۷۶ ق، سنگی ، ٤٧٤ ص.

۳ـ **اصول عقائد :**

تبریز، ۱۲۵۹ق، سنگی، جیبی، ۱۷۶ص.

٤ـ **تفسیرآیةالکرسی (عربی) :**

٥ـ **تفسیرسورةالقدر (عربی):**

٦ـ **رسالة فی‌شرح حدیث عمران الصابی (عربی) :**

۷ـ **لوامع‌الحسینیة (عربی) :**

تبریز ، ۱۲۷۱ق، سنگی ، وزیری ، بی‌شماره صفحه .

۸ـ **دلیل‌المتحیرین :**

سید کاظم رشتی ، ترجمهٔ‌محمد رضی‌ابن محمد رضا ، تبریز ، ۱۲۷٦ ق ، سنگی ، نجف، ۱۳٦٤ق، سربی ، رقعی، ۱۵۳ ص، بامتن عربی.

۹ـ **رساله دراصول دین:**

۱۰ـ **رساله درسیروسلوک :**

تبریز، سنگی.

۱۱ـ **شرح خطبة الطتنجیة (عربی) :**

تبریز، ۱۲۷۰ق، سنگی،وزیری،۳۹۳ص.

۱۲ـ **شرح قصیدهٔ عبدالباقی افندی (عربی) :**

(تهنیت نامهٔ اهداء پردهٔ سلطان محمود پادشاه عثمانی بروضهٔ‌امام رضا (ع) : طهران، ۱۲۷۰ ق، ۱۲۷۲ق، سنگی.

۱۳ـ **مجموعةالرسائل (عربی):**

«۱ـ شرح دعای سمات ۲ـ رسالة المظنة ۳ـ رسالهٔ کشف الحق ٤ـ رسالة الحملیة ٥ـ رسالة فی‌ابقاء اجساد الائمة ٦ـ رسالة من شیخ احمد فی‌علم‌الله ۷ـ رسالة من‌شیخ احمد فی‌عالم‌الروح ۸ـ خطبة الشقشقیة و شرحها ۹ـ سؤال وجواب السید ۱۰ـشرح دعاء کل یوم ۱۱ـ حدیث الغدیر ۱۲ـ رسالة میرزا ابراهیم التبریزی ۱۳ـ رسالة

فی اثبات نبوت الخاصة ١٤ـ سؤالات مفتی ـ البغداد ١٥ ـ رسالة الشیرازیة ١٦ ـ رسالة فی اسرار الشهادة ١٧ـ رسالة جبل ـ العاملی ١٨ ـ رسالة الصعودیة والنزولیة ١٩ ـ رسالة محمد علیخان ٢٠ ـ رسالة قیام المفاعیل ٢١ـ اسرار اسماء الائمة ٢٢ـ رساله الجنیة ٢٣ ـ رسالة المکیة ٢٤ ـ رسالة فی اجوبة الشیخ جواد (الطینیة ٢٥ـ رساله فی بیان الضمیر ٢٦ـ رسالة حجة البالغة ٢٧ـ سؤال ملا صالح فی المراتب والمقامات الائمة ٢٨ ـ رسالة میرزا باقر الطبیب فی مراتب التوحید»

تبریز، ١٢٧٧ق، سنگی، وزیری، باهتمام حاج میرزا شفیع صدر، بنفقة شمخالخان، ٣٦٤ ص.

کاظم کاظمینی:

(ـ معاصر)

مدیر باشگاه بانك ملی ایران.

١ـ تئوری بازی ورزش بدنی:

ترجمه، جلد اول، طهران، ١٣٣٤ ش، سربی، رقعی، ١١٨ص.

٢ـ مطالبی درباره بازیهای المپیك:

طهران، ١٣٣٥ ش، سربی، رقعی، ٥١ ص.

محمد کاظم بن شیخ محمد صادق الکتبی:

(١٩١٤ م ـ معاصر)

صاحب کتابخانه ومطبعهٔ حیدریه در نجف اشرف که نشریات آن تا سال ١٣٤٠ ش، بشرح زیر و بتصحیح خود او بطبع رسیده است:

١ـ ابوهریرة ٢ـ اثبات الوصیة للامام علی بن ابیطالب ع ٣ـ الارشاد ٤ـ ارشاد القلوب دیلمی ٥ـ الارض والتربة الحسینیة ٦ـ اصل الشیعة واصولها ٧ـ الافصاح فی امامة علی ابن ابیطالب (ع) ٨ـ الالفین ٩ـ الامالی شیخ مفید ١٠ـ الامام الصادق ١١ـ الامان من اخطار اسفار والزمان ١٢ـ الانوار العلویة والاسرار المرتضویة ١٣ـ بشارة الاسلام ١٤ـ بلاغات النساء ١٥ـ تاریخ الکوفة ١٦ـ تظلم الزهراء فی احراق دماء آل عباء ١٧ـ تنزیه الانبیاء ١٨ـ التوحید المفضل ١٩ـ جامع الاخبار ٢٠ ـ حق الیقین فی معرفة اصول الدین ٢١ـ خصائص امیر المؤمنین ٢٢ـ الخصائص الحسینیة ٢٣ـ الدرجات الرفیعة فی طبقات

الشيعة ٢٤ ـ رجال الطوسى ٢٥ـ رجال العلامة الحلى ٢٦ ـ زبدالشهيد ٢٧ـ زينب الكبرى ٢٨ ـ زينة الرجال ٢٩ ـ سـ السلسلة العلوية ٣٠ ـ السقيفة ٣١ ـ شجرة طوبى ٣٢ ـ الشهيد مسلم ابن عقيل ٣٣ـ عقائد الشيعة ٣٤ـ عمدة الطالب فى نسب آل ابيطالب ٣٥ـ عين العبرة فى غبن العترة ٣٦ـ عيون المعجزات ٣٧ـ غاية ـ الاختصار فى البيوتات العلوية المحفوظة من ـ الغبار ٣٨ ـ غزوات امير المؤمنين على ابن ابيطالب اواشعة الانوار فى فضائل حيدر الكرار ٣٩ ـ فدك فى التاريخ ، نجف، ١٣٧٤ ق ، سربى، رقعى، ٤٠ـ فرج المهموم فى تاريخ علماء النجوم ٤١ـ الفردوس الاعلى ٤٢ـ فرق ـ الشيعة ٤٣ـ (الف) الفصول العشرة فى الغيبة (ب) مواليد الائمة ٤٤ـ الفصول المهمة فى معرفة احوال الائمة ٤٥ ـ الفصول المهمة فى اصول الائمة ٤٦ـ الفضائل لابن شاذان ٤٧ـ الفوادح الحسينية والقوادح البينية ٤٨ـ الفهرست للشيخ الطوسى ٤٩ـ قصص ـ القرآن ٥٠ـ كتاب سليم بن قيس الكوفى ٥١ـ كشف المحجة لثمرة المهجة ٥٢ ـ الكشكول فيما جرى على آل الرسول ٥٣ـ الكنى والالقاب للشيخ عباس القمى ٥٤ ـ الكوكب الدرى فى احوال النبى والبتول والوصى ٥٥ ـ (الف) لواعج الاشجان فى ـ مقتل الامام ابيعبدالله الحسين ع (ب) اصدق ـ الاخبار فى قصة الاخذ بالثار ٥٦ ـ (الف) اللهوف فى قتلى الطفوف (ب) قصة المختار ابن عبدالثقفى فى اخذ ثار الحسين ع برواية ابى محنف ٥٧ـ المبسوط فى اثبات امامة امير ـ المؤمنين ع ٥٨ـ مثير الاحزان فى احوال ـ الائمة الاثنى عشر امناء الرحمن ٥٩ـ (الف) مثير الاحزان ابن نما حلى (ب) قرة العين فى اخذ ثار الحسين ٦٠ـ المختصر: حسن ابن سليمان الحلى ٦١ـ المسترشد فى امامة على ـ ابن ابيطالب ع ٦٢ـ مشكوة الانوار فى غرر الاخبار ٦٣ـ معالم العلماء ٦٤ـ مقتل الحسين المشهور به مقتل ابى محنف ٦٥ـ الملاحم والفتن ٦٦ـ مناقب آل ابيطالب ٦٧ـ المنتخب للطريحى ٦٨ـ النور المبين ٦٩ ـ هاشم ـ المرقال ٧٠ـ اليقين فى امرة امير المؤمنين على بن ابيطالب ع.

سيد محمد كاظم كفائى :
(ـ معاصر)

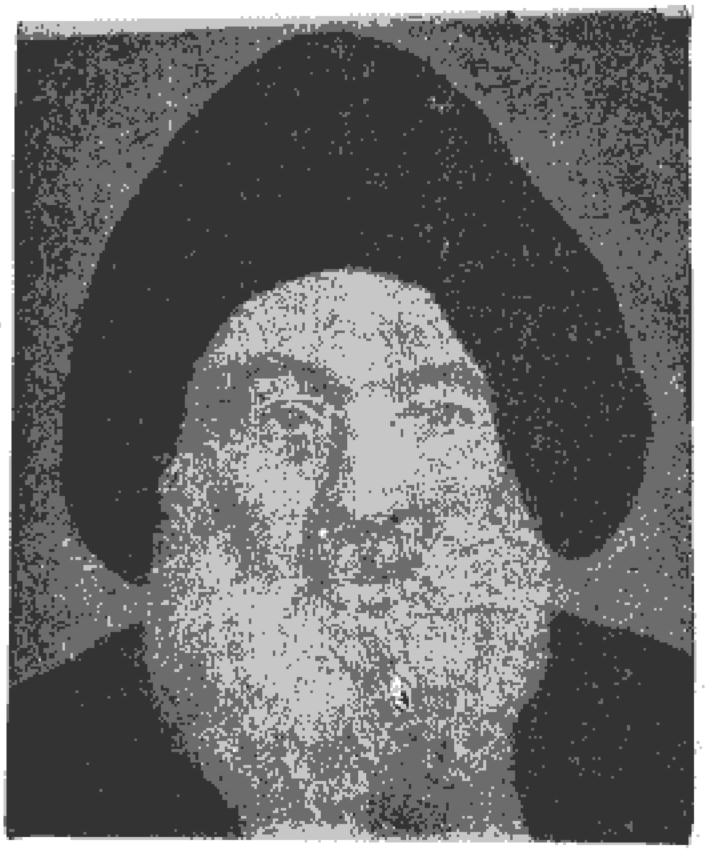
١ـ الزهراء (عربى) :

نجف ، ١٣٦٩ق، سربى ، رقعى ، ٢٢٥ ص

٢ـ عصور الادب العربى (عربى) :

نجف ، ١٣٦٨ ق، ١٦٩ ص.

حاج سيد محمد كاظم طباطبائى كوهكمرى :
(ـ معاصر)

۱ـ کفایة الفقه المتعلق بالعروة الوثقی (عربی):
تقریر ملا محمد کاظم خراسانی، تحریر، جزء دوم در صلوة، قم، ۱۳۷۸ ق، سربی، وزیری، ۴۸۴ ص.

کاظم گیلانپور:

(ـ معاصر)

۱ـ پیروزی براورست:
طهران، ۱۳۳۳ش، سربی، وزیری، ۳۶۴ص.

۲ـ دزد کهنه کار:
چیکال، ترجمه، طهران، سربی، جیبی، ۷۲ ص

۳ـ غلام سفید، داستان کودکان کیهان بچه ها:
طهران، ۱۳۳۷ ش، سربی، وزیری، گوتمبرگ، ۷۰ ص.

مهندس کاظم لارودی:

(ـ معاصر)

۱ـ آیندهٔ ایران یا پایتخت راچگونه اداره کنیم:
طهران، ۱۳۲۵ش، سربی، رقعی، ۱۲۶ص.

میرزا کاظم بن احمد محلاتی:

(۱۲۵۰ ق ـ ۱۳۱۳ ق)

معلم شیمی مدرسهٔ دارالفنون ووالد دکتر محمود خان شیمی و برادر نصیرالاطباء. میرزا ـ کاظم خان معلم طبیعیات متخلص بشیوا در تذکرهٔ قدسیه عکس وشرح حال دارد.
در راهنمای دانشگاه طهران، ج ۲، ص ۴۳ مسطوراست: میرزا کاظم محلاتی مشهور بشیمی درسال ۱۲۷۸ ق ازفرنگ برگشت و دردار ـ الفنون بجای معلم خود منصوب گردید وتا سال ۱۳۱۳ ق که بدرود حیات گفت باین شغل اشتغال داشت.

۱ـ چرا باین جهت درصحبت سادهٔ طبیعی وهیئت:
(تالیف بانوی فرانسوی، نیمهٔ اول آن ترجمهٔ محلاتی، نیمهٔ دوم ترجمهٔ محمد علی فروغی وانشاء میرزا محمد حسین فروغی)
طهران، ۱۳۱۸ سنگی، ۴۴۶ ص، طهران، ۱۳۱۹، سنگی، رقعی، ۲۴۹ص.

شیخ محمد کاظم بن مرادالازری البغدادی:

(۱۱۴۳ ـ ۱۲۱۱ق)

فاضل، متکلم، حکیم، ادیب، شاعر. درغرهٔ جمادی الاولی سنهٔ ۱۱۴۳ ببغداد متولد شده و بسال ۱۲۱۲ق درآنجا وفات یافت ودر کاظمین مدفون شد.
(فوائدالرضویه، ص ۳۶۵)
سایر مآخذ: شهداء الفضیلة، ص ۳۹۳، الکنی والالقاب قمی، ص ۱۹

۱ـ الدر رالغوالی فی تخمیس محمد کاظم الازری (شعر عربی):
طهران، ۱۳۰۲ق، سنگی، رقعی، ۱۲۱ص.
طهران، ۱۳۵۱ق، سنگی، رقعی، ۱۲۱ص.
نجف، ۱۳۷۰ق، ق سربی، رقعی ۱۶۲ص.

۲ـ دیوان (شعر عربی):
بمبئی، ۱۳۲۰ق، سنگی، رقعی، ۱۹۲ص.

۳ـ القران الشعرالاکبر وقران الفضل الازهر:
(قصیدة فی مدح النبی)
بمبئی، ۱۳۰۰ق، سنگی.

۴ـ قصیدة الهائیة المعروفة بالازریة المشتهرة بالالفیة (شعر عربی):
نجف، ۱۳۴۱ق، سنگی، جیبی، ۱۴۳ص

کاظم محمدی:

(ـ معاصر)

۱ـ آخرین پیام:
استفان زوایك، ترجمه) طهران، ۱۳۳۳، ش، سربی رقعی، صفی علیشاه، ۱۴۸ ص.

سید محمدکاظم بن علینقی مداح :

(۱۳۱۴ش ـ معاصر)

در کرد کوی گرگان دریك خانوادهٔ روحانی متولد بعد از تحصیلات مقدماتی برای ادامهٔ تحصیل بطهران آمده در رشتهٔ ادبیات فارغ‌التحصیل شده (مقدمهٔ عاطفه)

۱ـ شرارهٔ خاموشی :

۲ـ عاطفه آتشپارهٔ گرگان :

جلد اول ، طهران ۱۳۴۱ش، سربی، رقعی، ۱۹۲ ص،درخاتمه عکس مؤلف

۳ـ نقش قلم :

طهران ، سربی .

کاظم براغوشی مشهور بمطلع:

(ـ معاصر)

۱ـ الفباء :

طهران .

کاظم مطیعی :

(ـ معاصر)

دانشجوی سال پنجم دانشکدهٔ پزشکی

۱ـ تشخیص فیزیکی امراض :

پرفسور رالف‌اچ. میجر، ترجمه، جلد اول، طهران،۱۳۳۹ش،سربی، وزیری،۲۲۳ص.

شیخ‌محمدکاظم معزی:

(ـ معاصر)

درطهران مقیم است .

۱ـ ابوالشهداء الامام حسین ع :

محمود عباس العقاد ، ترجمه ، بی تاریخ ، سربی ، رقعی ، چاپ دوم ، عامیهٔ اسلامیه ۲۳۷ ص .

۲ـ پیشوای شهیدان :

عباس محمود عقاد، ترجمه ، طهران،سربی، رقعی ، چاپ اول ، ۲۸۴ ص.

حاج محمدکاظم ملک‌التجار :

( )

۱ـ شرکت عمومی ایران :

طهران ، ۱۳۲۰ق ، سربی ، رقعی،۲۲ص.

محمدکاظم مناهجی :

(ـ معاصر)

۱ـ اشعار ناهنج :

طهران، ۱۳۴۱ش، سربی، جیبی ، ۳۵۰ص.

شیخ‌کاظم المنظورالکربلائی :

(ـ معاصر)

۱ـ المنظورات الحسینیة (شعرعربی) :

۴ جزء، نجف،۶۸ـ۱۳۷۳،رقعی،۱۷۲ + ۱۶۵+۱۷۰+۱۷۶ص .

نجف، ۱۳۷۵ ق، سربی، رقعی ، ۱۸۰ص. درمقدمه عکس شاعر

کربلا ، ۱۳۷۸ ق، سربی، رقعی،۱۶۰ص.

ابوفاروق‌کاظم موسی شوشتری‌نجفی:

(ـ معاصر)

درنجف مقیم است ودرمدارس جدیدهٔ آنجا تدریس میکند :

۱ـ تاریخ الاکتشافات الجغرافیة (عربی) :

نجف ، ۱۳۵۶ق ، سربی.

۲ـ دستورزبان (عربی بفارسی) :

بغداد ، ۱۳۴۶ق ، سربی، جیبی ،۱۱۴ص

محمدکاظم واله :

(ـ معاصر)

۱ـ دیوان شعر:

اصفهان ، ۱۳۳۵ ش ، سربی ، وزیری ، کتابفروشی تائید ، باهتمام جلال همائی ، ۹۵ص.

دکتر کاظم ودیعی :

(- معاصر)

دانشیار جغرافیا در دانشگاه تبریز.

۱- جغرافیای اقتصادی عمومی:

جلد اول (جغرافیای کشاورزی) تبریز ، ۱۳۴۱ش ،سربی، وزیری ، نشریهٔ شمارهٔ ۴ دانشگاه ، ح + ۳۳۴ص.

۲- جغرافیای انسانی عمومی :

تبریز ، ۱۳۳۹ش،سربی ، وزیری ، نشریهٔ شمارهٔ یك دانشگاه، ۳۴۲ص.

۳- هیئت علمی فرانسه در ایران :

ژاك دومرگان، ترجمه ، جلداول،مطالعات جغرافیائی ، تبریز، ۱۳۳۸ ش ، سربی ، وزیری ، ۴۹۰ص.

جلد دوم مطالعات جغرافیای غرب ایران، تبریز ، ۱۳۳۹ ش ، سربی ، وزیری ، ۳۴۱ ص .

محمد کاظم وزیر مروی:

( )

۱- نامهٔ عالم آرای نادری :

مسکو . ۱۹۶۰ م ، سنگی ، گراوری ، وزیری بزرگ ، ۷۱۷ + ۲۱ص .

کاظم بیك (رجوع شود به) محمد علی ابن محمد کاظم دربندی

کاظمزادهٔ ایرانشهر (رجوع شود به) حسین

سید کاظم علیخان

( )

۱- نصاب فارسی :

حیدرآباد دکن، ۱۳۰۱ق، سنگی، رقعی ، ۱۶ + ۳۸ × ۲۶ + ۷۸ × ۱۵۲ + ۱۲۷ + ۲۴ + ۲۲ص.

کاظمی (رجوع شود به) شیخ اسدالله بن اسمعیل

کاظمی (رجوع شود به) شیخ محمد حسین ابن محمد هاشم

کاظمی (رجوع شود به) سید حیدر بن ابراهیم

کاظمی (رجوع شود به) زین العابدین [سرگرد]

کاظمی (رجوع شود به) محمد طاهر موسوی

کاظمی (رجوع شود به) محمدعلی [دکتر]

کاظمی (رجوع شود به) محمد علی بن موسی

کاظمی (رجوع شود به) محسن

کاظمی (رجوع شود به) سید محمد قزوینی

کاظمی (رجوع شود به) محمد [سرهنگ]

کاظمی (رجوع شود به) محمد بن مهدی

کاظمی (رجوع شود به) مهدی بن احمد

کاظمی (رجوع شود به) مهدی بن اسمعیل

کاظمی (رجوع شود به) مهدی بن محمد صالح

کاظمی (رجوع شود به) مهدی بن علی

کاظمی (رجوع شود به) هاشم بن علی

کاظمی :

(- معاصر)

۱- ماتریالیسم دیالکتیك وعلوم فیزیکو وشیمی:

فرانسیس هالبواکس، ترجمه طهران، ۱۳۲۷ ش ، سربی ، رقعی ، ۳۲ ص .

کاظمینی (رجوع شود به) کاظم

کافی (رجوع شود به) احمد [دکتر]

کافی (رجوع شود به) عبدالحسین [دکتر]

کافی الکفاة (رجوع شود به) صاحب بن عباد

کالپوری (رجوع شود به) محمد بن ابی سعید

دکتر کامبخش :

(ـ معاصر)

۱ـ پرورش کودک شیرخوار :

طهران ، ۱۹۴۷ ، سربی، ۲۶ص.

کامبول (رجوع شود به) حسین

کامبیز (رجوع شود به) جواد

کامبیز حشمتی :

(ـ معاصر)

۱ـ ره‌آموزشکار :

طهران ، ۱۳۳۳ش ، سربی، رقعی، ۸۷ص.

کامبیز سهیلی :

(ـ معاصر)

۱ـ فرهنگ استعماری یاخرابی فرهنگ ازکجاست :

اصفهان ، ۱۳۳۲ش، سربی، جیبی، ۳۸ص.

کامپوره:

(ـ معاصر)

۱ـ پتیاره خانم :

طهران، ۱۳۳۴ش، سربی ، رقعی، ۱۰۴ص.

کامران شیرازی :

( )

۱ـ مجموع الصنایع :

بمبئی ، ۱۲۹۵ق، سنگی ، رقعی ، باهتمام ملك‌الکتاب شیرازی، ۱۱۲ص.

کامران میرزا فرزند بابرشاه :

(۹۱۴ ـ ۹۶۴ق)

شاهزادهٔ کامران میرزا پسربزرگ بابر شاه مؤسس سلسلهٔ تیموریهٔ هند درسال ۹۱۴ متولد شده برادروی همایون میرزا پس از بابرشاه درسال ۹۳۷ بتخت سلطنت هند نشست ودرسال ۹۴۶ ازشیرشاه حاکم بنگال شکست خورده بایران پناه برد وسه‌سال دردربارشاه طهماسب صفوی مهمان ایران بود پس از جلوس همایونشاه کامران میرزا حاکم کابل وقندهاروپنجاب گردید . همایونشاه بعد از مراجعت از ایران با کامران میرزا جنگ کرده وبالاخره درسال ۹۶۰ شاهزاده‌اسیر و باردوی همیونشاه آمد و بحکم شاه کورشد عاقبت بـا خـانم خود جوجك بیگم دختر سلطانحسین ارغون بحج رفت ومدتی درمکه ماندودرسال ۹۶۴ درمنا وفات یافت.کامران میرزا درشعرذوق‌مخصوصی‌داشته‌واشعارچند ترکی‌هم سروده . شاهزاده‌بدیهه گونیز بوده است .

(مجلهٔ ارمغان سال ۱۱ شمارهٔ۱ص۳۵)

سایرمآخذ: تذکرهٔ صبح گلشن،ص۳۳۷

۱ـ دیوانشعر:

کلکته ، ۱۹۲۹ م ، سنگی ، ۵۸ + ۳۵ + ۱۲ص.

هند ، باهتمام محفوظ الحق

کامرانی (رجوع شود به) یدالله

کامکار پارسی (رجوع شود به) مصطفی

محمد کامل بن اللهیارقرشی :

( )

۱ـ شیروشکر:

هند ، ۱۳۰۹ ق ، سنگی، وزیری ۲۴ص.

کامل بن حسین بن مصطفی بالی حلبی :

( )

۱ـ نهرالذهب فی‌تاریخ حلب (عربی) :

۳جلد ، حلب، ۴۳ ـ ۱۳۴۵ ق ، سربی ، وزیری ، ۱۱ + ۶۱۰ + ۹ + ۶۳۱ + ۲۷ + ۷۷۶ + ۵ص .

محمدکامل‌حسین :

(ـ معاصر)

۱ـ سیرة مؤید فی‌الدین داعی‌الدعاة (عربی) :

مصر، ۱۹۴۹ م ، سربی .

کامل صموئیل مسیحه :

( )

۱ـ مصطفی‌کمال المثل الاعلی (عربی) :

داجوبرت فون میکوش آلمانی ، ترجمه ، بیروت، ۱۳۵۲ق، سربی، وزیری ۳۰۴ص.

کامل‌گیلانی :

(ـ معاصر)

۱ـ المصارع الخلفاء (عربی) :

مصر، ۱۹۲۹ م.

۲ـ ملوك‌الطوایف و نظرات فی‌تاریخ الاسلام (عربی) :

مصر، ۱۳۵۱ ق

کامیاب (رجوع شود به) منوچهر

کانیمشکانی (رجوع شود به) ابوالوفاء کردستانی

کاووس‌خان :

( )

۱ـ بدیع‌الصرف :

مدراس، ۱۸۴۸م.

کاوسی برومند (رجوع شود به) علی‌اصغر

کاوسی (رجوع شود به) هوشنگ

کاوه (رجوع شود به) عبدالله

کاوه (رجوع شود به) م . ن . کاوه

کاوه دهگان :

(ـ معاصر)

۱ـ ازولگردی تا دیکتاتوری :

ویلیام شایرر ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۴۰ ش، سربی، رقعی، مطبوعاتی قایم‌مقام، ۱۶۰ص.

۲ـ ظهورو سقوط آدلف هیتلر :

ویلیام شایرر، ترجمه، طهران، ۱۳۴۱ ش، سازمان کتابهای جیبی، ۱۷۶ ص.

۳ـ ملکهٔ گلها داستان کودکان کیهان بچه ها :

طهران ، ۱۳۳۷ ش ، سربی ، وزیری ، گوتمبرگ ، ۳۰ ص.

۴ـ هنرچیست :

لئون تولستوی، ترجمه ، طهران ، ۱۳۲۳ ش ، سربی،وزیری ، ۴۵+۲۶۹ص.

کاوهٔ سعیدی :

(ـ معاصر)

۱ـ سرود بهاری (شعر) :

طهران، ۱۳۴۰ ش، سربی، رقعی،۱۲۳ص.

کاویان (رجوع شود به) ابراهیم

کاویان (رجوع شود به) اسفندیار

کاویان (رجوع شود به) بهرام

کاویانی (رجوع شود به) رضا [دکتر]

کاهلی (رجوع شود به) عبدالله بن یحیی

کبودر آهنگی (رجوع شود به) محمدـ جعفربن صفر

کبودرآهنگی (رجوع شودبه) موسی‌نثری

کبیر (رجوع شود به) ابوالقاسم جعفر خوانساری

کبیر(رجوع شود به) حسین

کبیر (رجوع شود به) علی‌خان (میرسید)

کبیر (رجوع شود به) محمد قمی

کبیرآقا (رجوع شود به) سلام‌الله

کبیرعباسی (رجوع شود به) عبداللطیف

کبیری (رجوع شود به) قاسم

کتابچیان (رجوع شود به) ابراهیم

کتابی (رجوع شود به) احمد حسین‌زاده

کتابی (رجوع شود به) بدرالدین

کتانی (رجوع شود به) محمدبن جعفر

کتبی (رجوع شود به) محمد رضا

کتبی (رجوع شود به) کاظم

کتبی (رجوع شود به) محمود

کجانی کچوئی (رجوع شود به) جلال

کجوری (رجوع شود به) ابوالقاسم طالقانی

کجوری (رجوع شود به) محمد باقر ابن اسمعیل

کجوری (رجوع شود به) محمد جعفر

کجوری (رجوع شود به) مهدی

کدخدازاده (رجوع شود به) منصور

کدیور (رجوع شود به) عباس

کراچکی (رجوع شود به) محمدبن علی ابن عثمان

کرامت استخر :

(ـ معاصر)

۱ـ عشق وجوانی :

شیراز، ۱۳۲۶ش، سربی، رقعی، مطبوعاتی هاشمی، ۱۱۰ص.

کرامت حسین بن سراج حسین موسوی لکهنوی کنتوری :

(حدود ۱۳۴۶ق)

استاد علوم مدرسهٔ علیگدهٔ الله آباد

۱ـ الامور العامة فی الاصول (عربی) :

لکهنو، سنگی.

۲ـ علم الاخلاق :

لکهنو، ۱۹۱۸م، سنگی، رقعی، ۱۱۳ص.

۳ـ فقه اللسان (عربی) :

۳ جلد، لکهنو، ۱۹۱۵م، سنگی، وزیری، ۵۶۸+۳۲۱+۱۹۵ص.

کرامتعلی بن رحمتعلی حسینی جونپوری :

(۱۲۹۰ق)

۱ـ رسالهٔ درفضیلت عربیه برالسنهٔ عجمیه :

هند، ۱۲۶۹ق، سربی.

۲ـ علم عروض و قوافی :

(بدستورقائم مقام فراهانی)

طهران، بی تاریخ، سربی، رقعی، ۱۲۱ص.

کلکته، وزیری، ۱۲۴ص.

۳ـ منهاج الاسلام :

هند، سنگی.

محمد کرامتعلی موسوی دهلوی :

( )

مقیم حیدرآباد دکن.

۱ـ سیرة المحمدیه والطریقة الاحمدیة (عربی) :

حیدرآباد دکن، بی تاریخ، سنگی، رحلی، بی شماره صفحه.

کرباسچیان (رجوع شود به) علی اصغر

کرباسی (رجوع شود به) کلباسی

کربلائی (رجوع شود به) حسن [شیخ]

کربلائی (رجوع شود به) حسین

کربلائی (رجوع شود به) علی بن محمد

کرخی (رجوع شود به) ابوبکر فخرالدین محمد

کردانی (رجوع شود به) تقی

کردستانی (رجوع شود به) سعید [دکتر]

کردستانی (رجوع شود به) محمد شیخ‌الاسلام

کردی (رجوع شود به) عبدالکریم مدرس

کردی (رجوع شود به) محمد بن محمد حسن

کردی (رجوع شود به) محمود

کردی (رجوع شود به) معین الدین

کرفسی (رجوع شود به) محمد

کرکوش حلی (رجوع شود به) یوسف

کرکی (رجوع شود به) حسین‌بن‌شهاب‌الدین

کرمانشاهی (رجوع شود به) احمد ذوالریاستین

کرمانشاهی (رجوع شود به) باقر

کرمانشاهی (رجوع شود به) عبدالرحیم

کرمانشاهی (رجوع شود به) عبدالمحمد

کرمانشاهی (رجوع شود به) محمد بیدل

کرمانشاهی (رجوع شود به) محمد کفری

کرمانشاهی (رجوع شود به)محمدعلی‌ابن محمد باقربهبهانی

کرمانشاهی (رجوع شود به) مهدی

کرمانشاهی (رجوع شود به) وحید

کرمانی (رجوع شود به) آقا شیخ‌بن‌علی

کرمانی (رجوع‌شودبه) ابوالقاسم‌بن زین‌العابدین ابراهیمی

کرمانی (رجوع شود به) احمد روحی

کرمانی (رجوع شود به) احمد بن حافظ

کرمانی (رجوع شود بـه) محمد باقر [شیخ]

کرمانی (رجوع شود به) محمدحسین‌ابن جواد

کرمانی (رجوع شود به) حسینعلی

کرمانی (رجوع شود به) رحمت‌الله

کرمانی (رجوع شود به) محمدرحیم‌خان

کرمانی (رجوع شودبه) زین‌العابدین‌ابن محمد کریم

کرمانی (رجوع شود به) عبدالحسین

کرمانی (رجوع‌شود به) عبدالحسین[سید]

کرمانی (رجوع شود به) عبدالرزاق

کرمانی (رجـوع شود به) علی اکبر [ملا]

کرمانی (رجوع شود به) علی اکبر ابن غلامعلی

کرمانی (رجوع‌شودبه) عمربن‌عبدالرزاق

کرمانی (رجوع شود به) محمد کریم‌خان

کرمانی (رجوع شود به) محمد

کرمانی (رجوع شود به) محمد [سید]

کرمانی (رجوع شود به) محمد بن مجدالاسلام احمد

کرمانی (رجوع شود به) محمدواعظ‌مقیم مشهد

کرمانی (رجوع‌شود به) محمدبن‌غلامرضا

کرمانی (رجوع شود به) محمدخان ابن محمد کریم

کرمانی (رجوع شود به) محمد ناظم‌الاسلام

کرمانی (رجوع شود به) محمدبن‌یوسف

کرمانی (رجوع شود به) میرزاآقا خان عبدالحسین

کرمانی (رجوع شـود به) ناصرالدین منشی یزدی

کرمانی (رجوع شود به) نظرعلی شریف

کرمانیان (رجوع شود به) موسی

کرمی (رجوع‌شود به) محمد بن محمدطه

حاج شیخ‌کرنا :

( )

۱- زشت وزیبا (شعر)

طهران ، بی‌تاریخ

مولوی محمدکریم :

(   )

۱-کریم‌اللغات (فارسی، عربی، اردو)

لکهنو، ۱۸۸٤م،سنگی، ۲۱۲ص .

کانپور، ۱۸۸۰م، سنگی، وزیری، ۲۱۵ص.

حاج محمد کریم‌خان بن ابراهیم قاجار کرمانی

(۱۲۲۵ق– ۱۲۸۸ ق)

از کبراء علماء عصر معدود بود و در جمیع فنون عقلیه و نقلیه دعوی استادی مینمود . ازجماعت شیخیه بعدازسید کاظم رشتی گروهی بروی گرویدند واورا رکن رابع از ارکان اصول عقاید خویش گرفتند . سید علیمحمد باب در تلفیقات مضحک خود که نامش را بیان گذارده و سفاهت خویش را برهان نهاده این دانشمند فرزانه را فریفتن‌خواسته است که درشأنش گفته : (ان‌الکریم کان‌فی الکرمان کریما) تخمهٔ این دانشور بزرگ ازایل جلیل قاجاراست و مردم در حق وی برطرفی افراط و تفریط میروند . در سال ۱۲۸۸ق ، درکرمان درگذشت

(المآثروآلاثار ص۱٤۷) .

در ۱۸ محرم ۱۲۲۵ ق ، متولد شده و خانواده اش درکرمان و در وظایف مقررهٔ جماعت شیخیه ثروتمند وبااعتبارشده‌اند . درشعبان ۱۲۸۸درراه مکه درگذشت‌بعداز فوت‌جنازه‌اش‌از کرمان بعتبات‌حمل گردید. جماعت شیخیه بعدازوی دو فرقه شدند عدهٔ حاج محمد رحیم خان فرزندشرا رکن‌رابع دانسته‌اند وعدهٔ حاج میرزا محمد باقر همدانی رارکن رابع میدانند.

(مقالات‌الحنفا، ص۱٦۳).

سایر مآخذ: تذکرهٔ شمس‌التواریخ، ص۲۰، مجلهٔ پیام‌نو،سال٤،شمارهٔ ٦و۷،ص۱۸۵.

۱- ابیات (شعر):

تبریز، ۱۳۰۳ ق، سنگی ، جیبی، ۲٤۰ص،

۲- اجوبة‌المسائل (سی‌فصل) :

بمبئی، ۱۳۱۳ق ، سربی، کرمان،۱۳٦۸ق

۳- ارشادالعوام :

بمبئی، ۱۲٦۸ق ، سنگی ، رحلی ۲٦۰+۱۳٦+۱۳۳+۱۷۹ص.

تبریز، ۱۲۷۱ق ، سنگی،رحلی ، ۲٦۰+۱۳٦+۱۳۳+۱۸۱ص.

٤ جلد، کرمان، ۵۳-۱۳۵۵ ق ، سربی ، ۳۱۷+۲۹۵+۳۱۱+۳۸٦ص.

٤- ازهاق‌الباطل:

ایران، ۱۲۷۷ق، سنگی، رقعی .

۵- اسرارالحج :

طهران ، ۱۳۱۹ق ، سنگی .

٦- القباء:

کرمان ، ۱۳۰۸ش، سربی ، جیبی، ۲۱ص.

۷- ایقاظ الغافل (رساله) :

بمبئی، ۱۸۹٦م ، سنگی، وزیری ، ۲٤ص.

۸- تاریخ عبرة لمن اعتبر :

(دروقایع مقتولین سال ۱۳۱۵ق همدان).

کرمان، بی‌تاریخ، سربی، خشتی، ۲۶۷ص.

۹- تذکرة الاولیاء :

(حالات حاج محمد کریم خان کرمانی)

تألیف نعمت‌الله رضوی ، بمبئی، ۱۳۱۳ق ، سنگی ، رقعی ، ۱۴۴ص.

۱۰- تفسیر سورهٔ حجرات:

کرمان ، ۱۳۷۱ق، سربی، ۱۵۸ص.

۱۱- الجامع لاحکام الشرایع:

کرمان ، ۱۳۶۷ق، سربی ،

۱۲- جواب سؤالات و اعتراضات میرزا محمد باقر اصفهانی:

ایران ، بی‌تاریخ، سربی، خشتی، ۷۲ص.

۱۳- چهار فصل:

کرمان ، ۱۳۶۴ق، سربی، ۲۶۷ص.

۱۴- خاتمهٔ ناصریه:

کرمان، ۱۳۲۹ق، سنگی، جیبی، ۳۶ص.

طهران، شرکت سهامی چاپ، سربی، ۱۹۲ص.

۱۵- دستور زبان فارسی:

ایران ، ۱۲۷۵ق، سنگی.

۱۶- دقایق العلاج درطب (عربی) :

بمبئی، ۱۳۱۵ق، سنگی، وزیری، ۵۵۱ص.

استانبول، سربی، وزیری، ۵۸۴ص.

۱۷- دیوان درمراثی (شعرعربی):

تبریز، ۱۳۵۷ق، سنگی، رقعی، خط طاهر، ۱۸۸ص، باترجمهٔ به نثر ازحسن بن عبدالله کوهبنانی کرمانی مشهور بمعلم.

۱۸- رجوم الشیاطین (عربی) :

تبریز، ۱۲۸۳ق، سنگی .

۱۹- رساله درردباب:

تبریز، سنگی.

۲۰- رساله دررکن رابع :

ایران ، بی‌تاریخ، سربی، خشتی، ۲۶ص.

بمبئی، ۱۳۱۳ق، سنگی.

کرمان ، ۱۳۶۸ق ، سربی ، جیبی ، چاپ دوم، ۲۶ص.

۲۱- رسالهٔ سلطانیه دراثبات نبوت وامامت وولایت :

بمبئی، ۱۲۷۷ق، سنگی، وزیری، ۲۲۳ص.

تبریز، ۱۲۷۸ق، سنگی، وزیری، ۲۲۲ص.

۲۲- رسالهٔ یاجوج وماجوج :

بمبئی، ۱۳۱۲ق، سنگی.

۲۳- (الف) شرح دعای سحر:

۲۴- (ب) رساله فی شرح الرموز (عربی):

شیخ احمد کرمانی ، شرح .

ایران، ۱۳۱۸ق، سنگی، جیبی، خط محمد شریف بن عبدالحمید ۳۳۶ ص ، با رسالهٔ عبدالصمد همدانی در دفع بعضی شبهات مخالفین .

۲۵- طریق النجاة :

ایران ، ۱۳۴۴ق، سنگی، ۱۵ + ۵۵۴ ص.

۲۶- علم الیقین تعرضات برارباب ظنون اجتهادیه:

ایران ، ۱۲۷۱ق .

ایران ، ۱۳۱۴ق، سنگی، ۳۳۰ص.

۲۷- فصل الخطاب (عربی) :

طهران ، ۱۳۰۲ق ، سنگی ، رحلی ، خط محمدصادق گلپایگانی، ۱۵۰۷ص.

۲۸- فطرة السلیمة والطریقة المستقیمة (عربی):

تبریز، ۱۳۴۰ق ، سنگی.

۲۹- مثنوی :

کرمان، ۱۳۵۲ق، سربی، رقعی، چاپ سوم، ۹۶ص.

طهران، ۱۳۵۷ق.

۳۰- مجمع الرسائل ادبی :

(۱- تعلیم الکتاب ۲- تقویم اللسان فی قرائة القرآن ۳- تنبیه الادباء در فن املاء صرف ونحو) .

کرمان، ۱۳۶۵ق، سربی، وزیری، باهتمام احمد بهمنیار، ۳۶+۷۸+۵۶+۱۰۳ص.

۴۱ـ **نصرة الدین در اثبات نبوت خاصه :**

بمبئی، ۱۲۸۵ق، سنگی.

۴۲ـ **نعیم الابرار وجحیم الفجار :**

(در نبوت و امامت)

ایران.

۴۳ـ **هدایة الصبیان :**

ایران ، بی‌تاریخ، سربی، خشتی، ۱۸ص.

کرمان ، سربی ، ۲۶ص.

۴۴ـ **هدایة الطالبین:**

ایران ، سنگی، خشتی، ۱۷۷ص.

بمبئی، سنگی.

کریم ابراهیمی:

(ـ معاصر)

۱ـ **آموک :**

استفان زوایک ، ترجمه، طهران ، سربی ، وزیری، ۹۵ص.

سید کریم بن منتظم الدوله مصطفی قلی امیر فیروزکوهی :

(۱۲۸۹ش ـ معاصر)

درفیروزکوه متولد شده. درسال ۱۲۹۶ ش بطهران آمده و پدرش درهمانسال وفات یافت و در حجر تربیت مادر در کالج امریکائی مشغول تحصیل شد و درخارج ازمحیط مدرسه بتحصیل ادبیات پرداخت وچون در مدارس رسمی منظورخودرا نیافت درمدارس قدیمه بتحصیل مشغول شده و علم کلام و مقدمات حکمت را آموخت. امیری ازشعرای غزلسرای معاصراست وبفارسی وعربی شعرمیسراید و اکنون بیشتر بحالت انزوا بسرمیبرد.

(سخنوران نامی معاصر، ص۱۳)

سایرمآخذ: مدینة الادب نسخهٔ خطی مجلس، اقبالنامه، ص۴۳ ، سفینهٔ فرخ ، ص۱۱۷.

۱ـ **عفافنامه درلزوم حجاب (شعر):**

طهران، ۱۳۱۳ش، سربی، رقعی، ۲۷ص.

کریم خاکپور:

(ـ معاصر)

۱ـ کاک مضراب:

طهران، سربی، رقعی، امیر کبیر، ۹۱ص.

کریم خالقی:

(ـ ۱۳۳۸ش)

خالقی ۵۷ ساله صبح پنجشنبه ۲۰ آبان

۱۳۳۸ ازخانه بیرون رفته وبازنگشت بعداً معلوم شد در قزوین خودکشی کرده است (روزنامهٔ اطلاعات)

۱- انشاء ومقالات انگلیسی :

طهران ، ۱۳۳۳ش، سربی، ۱۹۸ص.

۲- راهنمای اسنشل :

۲ جلد، طهران، سربی، جیبی ، امیرکبیر، ۱۹۶+۱۸ص،

طهران، سربی، جیبی، ابن‌سینا، چاپ پنجم، ۱۷۴ص.

۳- روش نوین انگلیسی کلیدزبان :

جلد سوم، طهران، ۱۳۳۱ش، سربی،رقعی، ۳۸۵ص.

۴- (الف) روش مستقیم :

۵- (ب) روش نوین تحصیل انگلیسی:

طهران، ۱۳۳۵ش، سربی، رقعی، ابن‌سینا و امیرکبیر، چاپ دوم، ۳۹۱ص.

۶- کلید زبان انگلیسی:

طهران، ۱۳۳۷ش، سربی، رقعی، ابن‌سینا وامیرکبیر، ۹۲ص.

۷- منظومهٔ مصور (ضمیمهٔ اسنشل):

طهران ، بی‌تاریخ ، سربی، جیبی،۱۳ص.

محمدکریم خیرالدین حسن صاحب الدوله جلالت جنگ:

(   )

۱- سوانحات ممتاز :

مدرس، ۱۹۶۱م ، سنگی، وزیری، بتصحیح حبیب خان سروش عمری ، ۳۲۱+۸ ص.

کریم روشنیان

(- معاصر)

۱- آمارواطلاعاتی ازمطبوعات کریم روشنیان :

طهران ، ۱۳۴۱ش، سربی، وزیری، ۹۱ص.

۲- اسلام درشوروی از۱۹۱۷تا۱۹۵۴م :

طهران ، سربی، رقعی، ابن‌سینا ، ۹۶ص.

۳- اسلام وکمونیسم:

طهران ، بی‌تاریخ ، سربی، رقعی، ۴۰ص.

۴- انتخابات درشوروی:

طهران ، سربی ، جیبی، ۲۶ص.

۵- سرود شوروی تقدیم بفریب خوردگان شوروی:

طهران ، سربی ، جیبی، ۳۸ص.

۶- مرگ استالین وتوطئه درشوروی:

ژبیرستین ، ترجمه ، طهران ، بی تاریخ ، سربی، رقعی، چاپ دوم ، ۴۲ص.

مهندس کریم ساعی

(- ۱۳۳۲ش)

ازمشهد بتهران آمده و دربیست ودوسالگی دورهٔ مدرسهٔ عالی فلاحت را بپایان رسانیدو درسنهٔ ۱۳۱۰ جزو محصلین دولتی باروپا رفت ودرسنهٔ ۱۹۳۶ م ، بدریافت دانشنامهٔ مهندسی از مؤسسهٔ علوم کشاورزی پاریس نائل آمد. ادارهٔ سرپرستی دانشجویان پاریس اورا برای ادامهٔ تحصیل بامریکا فرستاد سال بعد دانشگاه کالیفرنیا نیز گواهی نامهٔ تخصصی جنگل باوداده وبایران بازگشت .

از سنهٔ ۱۳۱٦ بخدمت ادارهٔ فلاحت وارد شد و بسمت ریاست دائرهٔ جنگل بانی منصوب گردید. درسال ۱۳۲۵ بدوا بسمت معلمی و بعد بسمت استادی در رشتهٔ جنگل در دانشکده انتخاب شد و از هنر و ادب بهرهٔ کافی داشت. بسال ۱۳۳۲ درگذشت.

(مجلهٔ سخن، سال ٤، شمارهٔ ۲، ص٤٥٤)

۱- جنگل شناسی:

(اثر جنگل ، آب وهوا ، بهره برداری و نگاهداری چوب) .

۲جلد ، طهران، ۲۷-۱۳۲۹ ش ، سربی ، وزیری، نشریهٔ ۳۲و۱۸دانشگاه ، ۳٤۰+ ۱۳۵+۵۹ص.

دکتر کریم بن سردار ناصر قاسم سنجابی

(۱۲۸۳ش - معاصر)

لیسانسیه درحقوق وعلوم سیاسی ، دکتر از دانشگاه پاریس . استاد حقوق اداری و اقتصاد دردانشکدهٔ حقوق . درسالنامهٔ دانشکدهٔ حقوق، تحصیلی ۲٦ ۱۳۲۸ شرح حال دارد.

۱- جزوه اقتصاد سال اول دانشکدهٔ حقوق :

طهران، ۱۳۲۱ش، سربی، خشتی، ۱۱۲ص.

۲- حقوق اداری:

طهران، ۱۳۳٤ش، سربی، وزیری، مطبوعاتی هدایت ، ۲۰۰ص.

طهران ، سربی، رقعی، ۱۲۰ص.

کریم شریفی

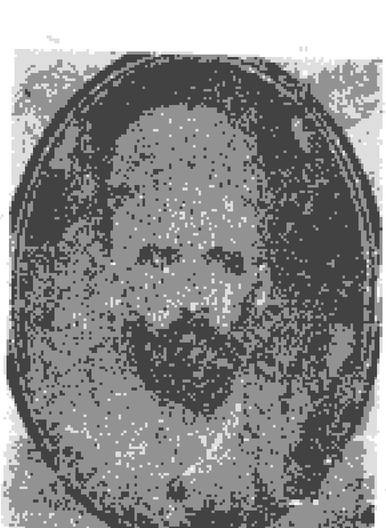
(- معاصر)

۱- کاتالک باغ شریفی:

طهران ، ۱۳۳٦ش، سربی، وزیری، ۲۲ص.

کمال الدین حاج محمدکریم صابونی تاجر طهرانی متخلص بناظم :

(- بعدازسال ۱۳۳۰ق)

مولد ومحل سکونتش طهران بوده وبطوری
که از آثار و افکـارآن فقید مشهود است
دارای عزت نفس واستغنای طبع‌بوده . وی
قریب بیست سال قبل از فوت خود باآنکه
بتمام جهات وسائل خوشی برای او فراهم
بود انزوا اختیار و تمام هم خود رامصروف
بنگارش چند جلد کتاب نمود :
(۱ـ لسان الغیب ۲ـ بیان الغیب ۳ـ تباج‌ـ
الغیب ٤ـ آداب السلوك ٥ـ توحید کمالی
٦ـ اخلاق کمالی.)
ودرحقیقت کتب وتألیفاتش هر کدام‌درحدود
خودمستغنی ازتوصیف است ودرهیچ یك از
تألیفات خویش نامی ازخود نبرده است.
اما موضوعی که مارا برآن داشت در شرح
حال وی مبادرت ورزیم آنستکه چنانکه
اخیراً بدست‌آورده‌ایم یکنفرازاشخاص‌بلند
همت!...ساکن‌یکی‌ازشهرهای شرقی ایران
ازعزت نفس واستغنای طبع این شخص سوء
استفاده کرده کتب آنمرحوم را بخود نسبت
داده . یاللعجب درصورتیکه هنوزده سال‌از
فوت این مرد نگذشته وحال‌آنکه سه سال
قبل بود که‌آخرین کتاب‌آن مرحوم موسوم
باخلاق‌کمالی‌برحسب وصایت‌خوداووبتوسط
اخوی وی حاجی ارباب محمدرضا تاجـر
صابونچی درطهران طبع ومقدارزیادی‌ازآن
بتوسط حاج میرزاعلی واعظ اصفهانی‌مجاناً
باشخاص داده شد (روزنامهٔ کانون شعرا ،
سال‌اول ، شمارهٔ۲)
سایرمآخذ: الذریعه، ج ۳،ص۱۸۳ .

۱ـ (الف) آداب السلوك للرعیة والملوك (شعر):
۲ـ (ب) تباج‌الغیب:
(این دو کتاب بنام سید محمد عصار چاپ
شده است).
طهران،۱۳۳۲ق، سنگی ، رقعی،۱۷۳ص.
۳ـ اخلاق‌کمالی:
طهران، ۱۳۰۳ش، سربی ، رقعی،۲۷٤ص.
٤ـ بیان‌الغیب (شعر):
طهران ، ۱۳۲۲ق، سنگی، رقعی،٤٤٠ص.
٥ـ توحیدکمالی:
(بنام سید محمد عصارچاپ شده است)
طهران، ۱۳٤٠ق، سنگی، رقعی،۲۰۷ص.
٦ـ لسان‌الغیب:
طهران ، ۱۳۱۷ق، و۱۳٤۱ق.

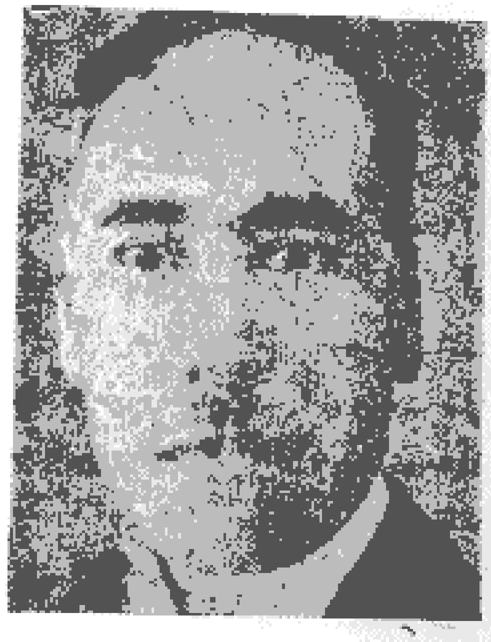
کریم صافی تبریزی:
(ـ ۱۳۴۸ق)

ازخانوادهٔ جعفردائی بوده است.
(دانشمندان‌آذربایجان، ص۲۱٤)
سایر مآخذ : داستان‌دوستان، ص۱۰٦ .

۱ـ گنجینهٔ حسینی (شعر) :
تبریز ، بی تاریخ ، سنگی ، رقعی ، مطبعهٔ
مشهدی اسدآقا ، ۲۳۹ص.
تبریز، ۱۳۳٦ش، سربی، جیبی، چاپ‌هفتم،
۲۹۸ص.

مهندس‌کریم طاهرزاده بهزاد تبریزی:
(ـ۱۳٤۲ش)

پدر صاحب ترجمه ملامحمد طاهردرجوانی
بجانشینی والد خویش عباس بیك که رئیس
نیروی دولتی‌درسراب آذربایجان بود تعیین
شد ولی دراواخرعمراز کارهای دولتی‌دست
کشیده‌باتغییرلباس درسلك روحانیون‌تبریز
درآمد . صاحب ترجمه تحصیلات خودرا
در برلن انجام داده و بعداً بایران معاودت
کرده بکار های فرهنگی وارد و تا سال
۱۳۱۳ ش رئیس دبیرستان فردوس مشهد
بود . پس از آن بریاست دارالفنون‌ورئیس

فرهنگ آذربایجان و بازرس عالی وزارت فرهنگ بخدمت اشتغال داشته . در سنهٔ ۱۳۲۸ش بازنشسته شد . وی برادر مزین‌السلطان حسین طاهر زادهٔ بهزاد میباشد .

(مقدمهٔ قیام آذربایجان)

۱ـ سرآمدان هنریا نام نامی هنرمندان ایران :

برلن ، ۱۳۴۲ ق ، سربی، وزیری ، ۹۶+۲۶ ص .

طهران، ۱۳۳۱ ش سربی، رقعی ،۱۱۶ص.

۲ ـ قیام آذربایجان درانقلاب مشروطیت ایران :

طهران ، ۱۳۳۴ ش ، سربی ، وزیری ، ۵۲۵ ص

۳ ـ سرگذشت لوله‌کشی طهران ،

طهران ، ۱۳۴۱ ق ، سربی، وزیری، اقبال ۵۶ ص

محمدکریم بن عبدالرزاق مولتانی:

(   )

۱ ـ شرح گلستان سعدی :

لکهنو، ۱۲۹۰ق،سنگی،وزیری، ۳۲۰ ص.

لکهنو ، ۱۳۱۸ ق ، سنگی ، وزیری ، ۳۲۰ ص

لاهور ، ۱۸۹۹م،سنگی ،وزیری ، ۳۲۰ص.

محمدکریم بن محمد علی براسوی :

(   )

۱ ـ اقتباس الانوار :

لاهور ، ۱۸۹۵ م ، سنگی ، وزیری ، ۳۴۹ ص .

کریم فاطمی :

(ـ معاصر)

۱ ـ خوزستان :

طهران ، ۱۳۲۷ ش ، سربی ، ۶۴ ص .

مهندس کریم فرزان:

(ـ معاصر)

۱ ـ میوه های خرد :

رالف بارکر، ترجمه ، تبریز، ۱۳۴۱ش ، سربی ، رقعی ، مرکز آموزش کشاورزی. استان سوم باهمکاری فرانکلین، ۱۱۰ ص

محمدکریم فرهنگ :

(ـ معاصر)

۱ـ چراکسروی را کشتند :

طهران ، ۱۳۲۵ ش، سربی،رقعی ، باهماد آزادگان ، ۱۰۸ ص .

کریم فکور

(ـ ۱۳۰۴ ش معاصر)

در مشهد متولد شده تحصیلات ابتدائی و متوسطه را در گرگان و مازندران بپایان رسانیده و از آن پس بتحصیل رشتهٔ حقوق پرداخت وباخذلیسانس نائل آمد . سپس‌در بانك بازرگانی بکار مشغول گردید . وی چندی با روزنامهٔ فکاهی توفیق همکاری داشت . طبع شعرنیز دارد واشعاریهم‌سروده است (سخنوران نامی، ج ۳، ص ۲۲۰)

۱ ـ برای مردم :

طهران ، سربی ، ابن سینا

۲ ـ بسوی مردم :

طهران ، سربی .

۳ ـ ترانه های فکور (شعر) :

طهران ، سربی .

کریم کشاورز :

(ـ معاصر)

۱ ـ امضای مرموز :

ژرژ سیمنون ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۴۱ ش، سربی ، سازمان کتابهای جیبی، ۱۹۴ ص.

۲ ـ بلا :

لرمانتوف ، ترجمه از کتاب قهرمان عصرما، طهران ، ۱۳۳۵ ش، سربی ، رقعی ، ۴۴ ص.

۳ ـ دشمنان :

ماکسیم گورکی، ترجمه ، طهران ، ۱۳۲۶ ش ، سربی ، رقعی ، مجلهٔ پیام نو ، ۹۴ ص .

۴ ـ دوبروسکی :

پوشکین ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۲۴ ش ، سربی ، رقعی ، انجمن فرهنگی ایران و شوروی ، ۱۳۰ ص .

۵ ـ دوران کودکی :

ماکسیم گورکی ، ترجمه ،طهران ، ۱۳۳۰ ش، سربی ، رقعی ، ۲۶۸ ص .

طهران ۱۳۴۱ش ، سربی سازمان کتابهای جیبی، ۳۳۶ ص.

۶ ـ زارع شیکاگو :

مارك تواین ، امریکائی ، ترجمهٔ کابریل تیموری بفرانسه ، ترجمه بفارسی ، طهران ۱۳۲۹ ش ، سربی ، رقعی ، ۵۴ ص .

۷ ـ شبی درچهار راه :

ژرژ سیمنون ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۴۱ ش، سازمان کتابهای جیبی، ۲۸۰ ص .

۸ ـ عشق بی پیرایه :

واندا وسیلوسکایا ، ترجمه ، طهران،سربی، رقعی ، ۱۳۵ ص .

۹ ـ قهرمان دوران :

میخائیل لرمانتوف ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۴ ش ، سربی ، ۲۴۶ص

۱۰ ـ کاردوطناب :

ژرژسیمنون ، ترجمه،طهران، ۱۳۴۱ش ، سازمان کتابهای جیبی ، ۲۲۸ص .

۱۱ ـ لبخند بخت :

گی‌دوموپاسان ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۴۱ ش ، سربی ، رقعی ، ۲۵۱ ص .

۱۲ ـ لنین (و . ای . لنین) :

ماکسیم گورکی،ترجمه،طهران ، بی‌تاریخ، سربی ، رقعی ، ۷۲ ص .

۱۳ ـ موژیکها :

آنتوان پاولویچ چخوف ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۲۳ ش،سربی،جیبی، روزنامهٔ آژیر، ۴۴ ص.

۱۴ ـ موضوع روسیه :

کنستانتین سیمونوف ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۲۶ ش ، سربی ، رقعی ، ۱۲۰ ص .

۱۵ ـ نهضت سربداران درخراسان :

پطروشفسکی ، ترجمه ، طهران، ۱۳۴۱ ش ، سربی، سربی، رقعی، مستخرج از جلد دوازدهم فرهنگ ایران‌زمین، ۱۰۰ص .

مولوی محمدکریم بن‌محمد علی خراسانی:

(   )

۱ ـ تنبیهات الجلیة فی‌کشف اسرار الباطنیه :

(دربطلان‌طریقهٔ اسمعیلیه وغیراوازصوفیه، تاریخ فراغت از تألیف ۱۳۵۱ق)

نجف ، ۱۳۵۲ ق ، سنگی ، وزیری، ۳۶۴ ص ، با رسالهٔ شهاب ثاقب‌ملافتح‌الله وفائی .

کریم بن (موسی قاجار) معروف بآقاخان سرتیپ

(   )

معلم ریاضی‌مدرسهٔ نظام‌ودرجهٔ‌سرتیپی داشته است(روزنامهٔ خلاصة‌الحوادث، شمارهٔ۲۹۹ مورخه ۱۳۱۷ ق)

۱ ـ الف النهار ، نظیر الف‌لیل :

میله‌۱ اون‌ژور ، ترجمه بمشارکت محمدحسن میرزا کمال‌الدوله ، طهران، ۱۳۱۳ ق، سنگی ، رحلی ، خط‌محمد حسین‌شریف ابن محمدقزوینی ، ۵۵۷ ص .

طهران، ۱۳۲۹ش،سربی،وزیری ،۴۰۳ص.

۲ ـ درس تاکتیک‌جهت شاگردان اتاماژور:

لسو ، ترجمه ، طهران ، ۱۲۹۲ ق ،

۳ ـ قانون پیاده نظام :

طهران ،۱۳۱۴ق،

۴ ـ مدخل‌الحساب :

طهران ، ۱۳۱۷ ق ، سنگی ، جیبی ، خط محمددرجزینی ، بدستور سردارا کرم رئیس مدرسهٔ قورخانهٔ نظام ، ۱۰۸ ص .

۵ ـ منتخب الحساب :

ترجمه از فرانسه ، طهران ، بی‌تاریخ ، سنگی ، رقعی ، خط عبدالغفار همدانی ، ۱۶۴ ص .

طهران،۱۳۱۰ق، سنگی، رقعی، ۱۶۴ص .

حاج ملاباشی‌محمدکریم‌بن مهدیقلی‌سرابی تبریزی:

(   )

از فضلاء و ادباء معروف آذربایجان و معلم محمد شاه‌قاجاربوده (دانشمندان‌آذربایجان ص ۳۵۸)

سایر مآخذ: الذریعه، ج۱،ص۹۴، فهرست رضویه، ج۳، ص۸۱ .

۱ ـ برهان جامع اللسان :

(تاریخ‌فراغت از تألیف ۱۲۵۱ ق ،صاحب سبک‌شناسی بهاراین کتابرا بملا عبداللطیف طسوجی نسبت داده است)

تبریز ، ۱۲۶۰ ق ، سنگی ، رحلی ، بی‌شماره صفحه .

[illegible] ، ۱۳۰[illegible] ق سنگی ، رحلی ، مطبعهٔ حاج احمد آقا ، ۵۰۵ ص .

طهران ، سنگی ، رحلی ، ۵۹۱ ص .

دکتر کریم میربابائی

(ـ معاصر)

استاد کرسی کالبدشناسی دردانشگاه طهران، تحصیلات خود را در پاریس با تمام رسانده ودر سال ۱۳۱۷ش بطهران مراجعت کرده و پس از آنکه مدتی ریاست دامپزشکی گرگان را عهده دار بود با موافقت ستاد آرتش بدانشکدهٔ دامپزشکی منتقل گردید. در سال ۱۳۲٤ که دانشکدهٔ دامپزشکی رسماً ضمیمهٔ دانشگاه گردید وی نیز استاد رسمی کرسی دامپزشکی شناخته شد.

۱ - کالبد شناسی توصیفی حیوانات اهلی :

۵ جلد ، طهران ،۳۲- ۱۳۳۵ش ،سربی، سربی ، وزیری، نشریهٔ ۱۰۱ و ۱۸۸ و ۲۵۸ و ۳٦۱ و ٤۱٤ دانشگاه ، ... + ۲۲۲ + ۱۳۰ + ۲۲۰ + ۲٦٤ ص.

جلد ششم ، طهران ، ۱۳٤۰ ش ، سربی وزیری ، نشریهٔ دانشگاه ، ۳٤٤ ص.

سیدکریم بن محمد تقی نیکزاد امیرحسینی:
(۱۲۸۱ش - معاصر)

ازخانوادهٔ علماء وسادات شهر کرداست. تحصیلات ابتدائی ومتوسطه را درشهر کرد اصفهان بپایان رسانیده وسپس وارد خدمت فرهنگ شده ومدتی مدیریت وریاست فرهنگ چهار محال واردستان را عهده دار بوده . ازسال ۱۳۳۰ ش تاکنون (سال ۱۳۳۷) متصدی ادارهٔ باستانشناسی و ریاست امور داخلی موزهٔ اصفهان رابعهده دارد (بقلم کمال الدین مرتضویان)

۱ - تاریخچهٔ ابنیهٔ تاریخی اصفهان:

اصفهان، ۱۳۳۳ش، سربی، جیبی، ۱٦۰ ص .

۲ - جغرافیا وتاریخ چهار محال وبختیاری :

اصفهان، ۱۳۳۱ش، سربی ، رقعی، ۱۷۷ص:

۳ - فهرست ابنیهٔ تاریخی اصفهان :

اصفهان ، ۱۳۳۵ش، سربی، جیبی ، چاپ دوم، ۲۱۷ ص.

کریم آقسرائی (رجوع شودبه) محمود .
کریم‌دشت‌بیاضی(رجوع‌شودبه)محمدبن‌فصیح
کریم زاده (رجوع شود به) شیخ مهدی .
کریم قزانلو (رجوع شود به) علی .

مولوی‌کریم الدین:
( )

۱ - تذکرهٔ شعرای هند :

هند ،

محمدکریم‌الله:
( )

۱ - برهان‌الحکم علی‌خذلان من نفی‌اثرالقدم :
هند ، ۱۲۵۷ ق ، سنگی .

کریمی (رجوع شود به) احمد .
کریمی (رجوع شود به) احمدالله
کریمی (رجوع شود به) اسدالله عراقی [حاج شیخ]
کریمی (رجوع شود به) بهمن [دکتر]
کریمی (رجوع شود به) مسعود .
کریمیان (رجوع شود به) علیرضا .
کسائی (رجوع شود به) محمد بن عبدالله

کسائی‌مروزی (رجوع شود به) شمس‌الدین محمد دقایقی ،
کسرائی (رجوع شود به) سیاوش
کسروی (رجوع شود به) احمد .
کسری (رجوع شود به) ع . کسری
کسری (رجوع شود به) عبدالله .
کسری(رجوع شود به) محمود [سرهنگ]
کسمائی (رجوع شود به) حسین
کسمائی(رجوع‌شود به) حسین رشتی[سید]
کسمائی (رجوع شود به) علی‌اکبر
کسمندی(رجوع شود به) جعفر علی
کشاجم (رجوع شود به) محمود بن حسین
کشاورز (رجوع شود به) فریدون[دکتر]
کشاورز (رجوع شود به) کریم
کشاورز (رجوع شود به) مجید .

کشاورز صدر:
(ـ معاصر)

۱ ـ ازرابعه تا پروین :
(زنانیکهٔ بفارسی شعر گفته‌اند)
طهران، ۱۳۳۴ش ، سربی، رقعی،۲۸۲ص.
۲ ـ کلیم‌کاشانی :
طهران ، سربی ، رقعی ، صفی‌علیشاه ،
۳ ـ مکتب سعدی :
طهران ، ۱۳۳۸ش ، سربی ، خشتی ، و+ ۶۲۳ ص .

کشفی (رجوع شود به) جعفربن ابی اسحق دارابی .
کشفی (رجوع شود به) سلامت الله
کشفی(رجوع‌شود به) محمدصالح بن‌عبدالله.
کشمیر زاده (رجوع شود به) نصرت .
کشمیری (رجوع شود به) محمد باقر .
کشمیری (رجوع شود به) محمد جواد .
کشمیری (رجوع شود به) حمید .
کشمیری (رجوع شود به) عبدالغنی
کشمیری (رجوع شود به) علیمحمد .
کشمیری(رجوع‌شود به) علی‌رضوی لاهوری.
کشمیری (رجوع‌شود به)محمدبن عنایت الله
کشمیری (رجوع‌شود به) مرتضی‌بن‌مهدی
کشمیری (رجوع شود به) نظام الدین .
کشمیری(رجوع‌شود به)محمدهادی‌علیخان.
کشی (رجوع شود به) محمدبن‌عمر

کعب‌بن‌زهیر بن‌ابی‌سلمی‌ربیعة‌بن‌ریاح مازنی:
(ـ ۲۶ ق)

از شعرای‌معروفست‌وعلمای ادب امرءالقیس و نابغهٔ ذبیانی و زهیر را بر تمام شعرای جاهلیت مقدم‌داشته‌اند وبعضی دربین این‌سه تن زهیر را انتخاب کرده‌اند واو یکتن از شعرای سبعهٔ معلقه است .

گفته‌اند زهیر قبل از بعثت وفات یافت ودر زمان پیغمبرص‌بجیر برادر کعب‌اسلام آورد. کعب اشعاری در نکوهش او گفت و برای او فرستاد پیغمبر خون او را هدر فرمود . چون کعب‌دانست که بهرجا گریزد از شمشیر مسلمانان ایمن نخواهد بود خود قصیدهٔ از در معذرت انشاد کرد وراه مدینه را پیش گرفت و در مدینه اول نزد ابوبکر شد واو را باخود همراه ساخت وچهرهٔخود را بدامن عمامه پوشیده میداشت که مبادا خونش ریخته شود . چون برابر رسول خدا ص رسید ابوبکر عرض کرد که مردیست از عرب‌ومیخواهدبشرط‌اسلام باتو بیعت کند . پس‌آنحضرت‌دست‌فراداشت وکعب‌بیعت کرد آنگاه گفت : بابی انت و امی یا رسول‌الله هذا مقام العائذبك، انا کعب بن زهیر. پس

شروع بخواندن آن قصیده که درمدح حضرت ساخته بود کرد : (بانت السعاد فقلبی الیوم مبتول...) وچون بدین شعر رسید :

ان الرسول لسیف یستضاء به

مهند من سیوف الله سلول

حضرت فرمود بگو: (ان الرسول لنور) ودر وقت انشاد قصیدة گویند آنحضرت بمجلسیان فرمود بشنوید تا کعب چه میگوید و چون قصیده را بپایان رسانید پیغمبر ص بردی باو جایزه داد واسلام او پذیرفته شد . (تحفةالاحباب، ص ۲۸۹)

۱ـ **قصیدة اللامیة (شعرعربی) :**

(۵۷ بیت در مدح حضرت رسول ص)

طهران ، سنگی ، وزیری ، باالسامی فیالاسامی دریك جلد .

بمبئی ، سنگی.

کماش خراسانی

(ـ ۱۳۴۶ق)

در سنهٔ ۱۳۴۶ ق وفات یافت (دانشوران خراسان، ص ۲۹۳)

۱ ـ **دعانامه ونفرین نامه (شعر) :**

طهران ، ۱۳۵۵ق ، سنگی، جیبی،۱۶ص.

طهران ،۱۳۱۷ ش، سربی، جیبی ،۱۶ص.

طهران ، بی تاریخ ، سربی ، جیبی ، چاپ چهارم ، ۱۶ ص .

مشهد ، ۱۳۲۷ش ، سربی، جیبی ؛۱۵ص .

کفائی (رجوع شود به) محمد کاظم

کفایت علی کافی

(   )

۱ ـ **خیابان فردوس :**

کانپور ، ۱۲۸۹ ق ، سنگی ، وزیری ، ۱۰۰ ص .

کفری (رجوع شود به) محمد [دکتر] .

کفعمی (رجوع شود به) ابراهیم بن علی

کلانتر (رجوع شود به) ابوالفضل نوری طهرانی

کلانتر (رجوع شود به) ابوالقاسم بن محمدعلی.

کلانتر (رجوع شود به) محمدبن ابوالقاسم ابن محمد قاسم .

کلانتری (رجوع شود به) رضا .

کلانتری (رجوع شود به) محمد پیروز کلانتری

کلباسی (رجوع شود به) ابراهیم بن محمدحسن

کلباسی (رجوع شود به) محمد ابراهیم ابن عبدالرحیم .

کلباسی (رجوع شود به) ابوالهدی بن محمد

کلباسی (رجوع شود به) احمد [حاج شیخ]

کلباسی (رجوع شود به) اسمعیل [حاج شیخ].

کلباسی (رجوع شود به) محمد جعفر ابن محمد ابراهیم .

کلباسی (رجوع شود به) محمد رضا ابن عبدالرحیم .

کلباسی (رجوع شود به) ابوالمعالی محمد ابن محمد ابراهیم .

کلباسی (رجوع شود به) محمدبن محمد ابن محمد ابراهیم .

کلباسی (رجوع شود) محمود بن محمدتقی

سیدکلب باقر بن کلب حسین نقوی جایسی هندی حائری :

(ـ ۱۳۲۹ ق)

از شاگردان سیدعلیمحمد تاج العلماء هندی بوده. در ۱۱ رمضان ۱۳۲۹ق در کربلاوفات یافت (احسن الودیعة، ج ۱، ص ۲۰۵ ، الذریعه، ج ۱، ص۶۵وص۴۶۲ .

۱- (الف) ارجوزة في‌الاطعمة والاشربة (شعرعربی) :

۲- (ب) منظومة‌الفوائد (شعرعربی) :

هند ،

۳- الدر رالفاخرة (شعرعربی) :

هند ،سنگی .

۴- دلائل‌الخیرات ، اعتقادیة (شعرعربی) :

لکهنو، ۱۳۱۸ق، سنگی، رقعی، ۱۹۶+ ۲۴ ص

نواب کلبعلی‌خان :

(-۱۳۰۴ ق)

۱- تاج فرخی (شعر) :

رامپور، ۱۲۹۶ ق ، سنگی .

۲- ترانهٔ غم :

رامپور، ۱۲۸۹ ق، سنگی،وزیری ،۷۶ص

۳- تقویم‌الجواهر :

رامپور، ۱۲۸۹ ق، سنگی،وزیری،۷۶ص

۴- شکوفه‌های خسروی در علم انشاء :

رامپور، ۱۲۸۷ق،سنگی، وزیری، ۶۰

رامپور، ۱۲۸۹ ق سنگی ، وزیری .

۵- قندیل حرم :

رامپور، ۱۲۹۰ق،سنگی ، وزیری ،۲۴ص

محمدکلبعلی‌خان :

( )

۱- هدیة‌الهدایة علی‌الهدیة‌السعدیة (عربی) :

رامپور، ۱۳۲۰ ، سنگی، رقعی ، ۲۷۰ ص

کلبی (رجوع شود به) هشام

کلوشانی (رجوع شود به) کمال

کلهر(رجوع‌شودبه)محمدرضابن محمدرحیم

کلهری هندی (رجوع شود به) محمد

کلیبری (رجوع شود به) عبدالرحیم ابن نصرالله

کلیبری (رجوع‌شود به)مهدی‌بن‌عبدالرحیم

کلیم کاشانی (رجوع شود به) ابوطالب،

شیخ کلیم‌الله‌شاه جهان آبادی چشتی،

( )

۱- کشکول کلیمی :

دهلی ، ۱۳۰۸ ق ، سنگی ، وزیری ، ۵۲ ص

مدراس، ۱۹۱۰م، سنگی ، رقعی، ۱۰۴ص

۲- مرقع کلیمی :

دهلی ، ۱۸۹۴م،سنگی ، وزیری، ۱۲۸ص

۳- مکتوبات کلیمی :

گردآورنده محمد قاسمعلی بن مبارک‌علی،

دهلی ، ۱۳۰۹ ق، سنگی ، وزیری،۹۶ص

کلینی (رجوع شود به) محمدبن یعقوب

کماری (رجوع شودبه) محمدبن‌احمد

کماری زاده (رجوع شودبه) محمود

کمال (رجوع شود به) محمدتقی

کمالا (رجوع شود به) کمال‌الدین فسائی

کمال بن ابی‌شریف :

( )

۱- المسامرة فی‌شرح‌المسایرة (عربی) :

مصر، ۱۳۴۷ق، سربی .

کمال افندی :

( )

۱- فارسی تکلم رساله سی :

قسطنطنیه ، ۱۲۶۲ ق ، سنگی، وزیری ، ۴۹ص

کمال پاشازاده (رجوع شود به) احمد ابن سلیمان

کمال‌الدوله (رجوع شودبه) محمد حسن‌ـ میرزا

کمال البجنوری :

(   )

۱- تقویم اللسان والقلم (عربی):

بغداد، ۱۳۶۰ ق .

کمال بخش پور:

(- معاصر)

۱- شیطان :

ماکسیم گورکی، ترجمه، طهران، ۱۳۳۰ ش، سربی، جیبی، ۳۶۰ ص

دکتر کمال جناب :

(۱۲۸۷ ش - معاصر)

دراصفهان متولدشده ، تحصیلات خود را در رشتهٔ فیزیک وشیمی وریاضی درفرانسه بپایان رسانیده وپس ازآن برای تحقیق در رشتهٔ فیزیک اتمی بانستیتوی کالیفرنیا وارد گردید و رسالهٔ دکتری خود را در این انستیتو گذرانیده . پس ازمراجعت ازامریکا در دانشکدهٔ علوم طهران بتدریس همین رشته اشتغال یافت. مدتی مدیر کل دبیرخانهٔ دانشگاه وچندی نیز معاونت وزارت فرهنگ را عهده دارشد . در سالنامهٔ دانشسرایعالی تحصیلی ۱۹-۱۳۲۰ ش شرح حال دارد.

۱- عناصر شیمی :

طهران، ۱۳۲۴ ش، سربی، رقعی، ۲۱ ص.

۲- گزارش کنفرانس اتمی ژنو:

بمشارکت دکتر غلامعلی بازرگان، ۱۳۳۴ ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۲۷۵ دانشگاه، ۳۶ ص.

۳- مکانیک فیزیک :

(اندازه گیری مکانیک نقطهٔ مادی وفرضیهٔ نسبی)،

طهران، ۱۳۲۸ ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۶۶ دانشگاه، ۲۵۲+۱۷ ص .

طهران، ۱۳۳۵ ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۲۸۹ دانشگاه، چاپ دوم، ۳۷۵ ص .

طهران، ۱۳۴۲ ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۸۰۳ دانشگاه چاپ سوم، ب+۴۵۴ ص.

سیدکمال طالقانی :

(- معاصر)

۱- دستور زبان فارسی یاآئین سخن :

اصفهان، ۱۳۴۰ ش، سربی، رقعی، تأیید، ۲۰۰ ص .

اصفهان، ۱۳۴۲ ش، سربی، رقعی، چاپ دوم ۲۲۴ ص .

کمال فاضل :

(۱۳۰۲ ش - معاصر)

در یزد متولد شده . پس از اتمام دورهٔ تحصیلات ابتدائی ومتوسطه وارد دانشسرایعالی گردیده ودر رشتهٔ زبان و ادبیات انگلیسی موفق بأخذ لیسانس شده پس از آن داخل وزارت فرهنگ گردیده بشغل دبیری زبان اشتغال ورزید . چند سال پس از تدریس

برای تکمیل معلومات خود بانگلستان و امریکا رفته ودانشکدهٔ علوم تربیتی لندن را نیز دیده است (سالنامهٔ دبیرستان شرف تحصیلی ۳۶-۱۳۳۷).

۱- راهنمای دورهٔ آکسفرد و دستور زبان انگلیسی :

طهران، ۱۳۲۸ ش، سربی، رقعی، ۱۹۷ ص.

کمال کریم ناگوری :

(   )

۱- مجموعهٔ خانی :

لاهور، ۱۳۰۲ ق، سنگی، وزیری، ۱۶۰ + ۲۰۸ ص .

لاهور، ۱۳۱۵ ق، سنگی، وزیری، ۱۶۰ + ۲۰۸ ص .

سید کمال (بن سید محسن طباطبائی) کلوشانی متخلص به حقیر:

(۱۳۰۵ ش- معاصر)

چندین سال درمکاتیب قدیم تحصیل نموده ومدتی نیز درهمانجا تدریس کرده. اکنون چندین سالست که تحصیل و تدریس هر دورا رها کرده . جهت امرار معاش شغل خیاطی را انتخاب کرده است ازسن ده سالگی لب بگفتن اشعار گشوده ولی بنابگفته خودش

چون ازفنون شعر وعلوم ادبیت بی بهره بود آنطوریکه مایل بود نمیتوانست مطالب و مقاصد درونی خویش را ادا نماید تابالاخره دراثر خوابی که دید فی الجمله زبانش گویا شد وازآن پس طبع روانش رامانعی در کار نبود (تذکرهٔ شعرای معاصر اصفهان، ص۱۶۳)

اکنون سال ۱۳۴۲ ش دراصفهان مقیم است.

۱- بهاریه وغدیریه درمدح علی ع (شعر) :

اصفهان، ۱۳۴۲ ش، سربی، رقعی، ٤ ص .

۲- ترجیع بند (شعر) :

اصفهان، ۱۳۴۲ ش، سربی، رقعی، ٤ ص .

۳- لاله‌های جاوید. دیوان حقیر، نور جاوید ورؤیای حسینی:

(نثر وشعر)

اصفهان، ۱۳٤۱ ش، سربی، رقعی، ۲۷۱ + ۹ ص .

سید کمال معتضدی :

(- معاصر)

۱- ماتم سرای :

طهران، ۱۳۷۵ ق، سربی، رقعی، ۶۸ ص .

کمال الدین (رجوع شود به) ابوالحسن فارسی

کمال الدین (رجوع شود به) ابوالهدی [حاج میرزا].

کمال‌الدین (رجوع شود به) اسمعیل ابن عبدالرزاق .

کمال‌الدین (رجوع شود به) اسمعیل ابن محمد یونس هروی .

کمال‌الدین (رجوع شودبه) حسین گازر-گاهی.

کمال‌الدین (رجوع شودبه) حسین‌بن‌حسن خوارزمی .

کمال‌الدین (رجوع شود به) حسن کاشی [ملا] .

کمال‌الدین (رجوع شود به)حسین‌میبدی .

کمال‌الدین (رجوع شود به) سلطانحسین بایقرا .

کمال‌الدین (رجوع شود به) عبدالرزاق سمرقندی .

کمال‌الدین (رجوع شود به) ابن فوطی عبدالرزاق‌بن احمد .

کمال‌الدین (رجوع شود به) عبدالرزاق کاشانی .

کمال‌الدین (رجوع شود به) علی‌بن میثم .

کمال لدین(رجوع شودبه) ابن‌عدیم‌عمر‌ابن احمد .

کمال‌الدین (رجوع شود به)محتشم‌کاشانی .

کمال‌الدین(رجوع‌شودبه) محمدبن جمال-الدین‌ابن ابی‌الخیر

کمال‌الدین (رجوع شود به) محمدبن‌طلحه

کمال‌الدین (رجوع شود به) محمد ابن معین‌الدین محمد فسائی .

کمال‌الدین (رجوع شودبه) محمدبن‌موسی دمیری

کمال‌الدین (رجوع شود به) محمودبن‌علی خواجوکرمانی.

کمال‌الدین (رجوع شود به) میرزا آقاابن محمدعلی دولت‌آبادی .

کمال‌الدین (رجوع‌شود به) مسعودخجندی

کمال‌الدین (رجوع شود به) میرزا کمالا فارسی .

کمال‌الدین :

(   )

۱ـ عقیدالصغیر:

اته ، ۱۲۹۱ ق ، سنگی، وزیری،۷۲ ص .

کمال‌الدین‌شاه :

(   )

۱ـ رحیما :

بنگلور، ۱۲۹۹ق،سنگی، وزیری،۲۲ ص.

دکتر کمال‌الدین آرمین :

(۱۲۹۴ ش ـ معاصر)

تحصیلات متوسطه را در دبیرستان ثروت و تحصیلات عالیه را در دانشکدهٔ پزشکی طهران بسال ۱۳۱۹ ش بپایان رسانیده وپایان‌نامهٔ خودرا درباب (روند چسبندگی سخت‌شامه درکاسهٔ سر کودکان‌واهمیت جراحی آن) ازتصویب گذرانید . بعد وارد خدمت شده وعهده‌دارمشاغل ذیل گردیده: دستیار آسیب شناسی،رئیس‌درمانگاه‌آسیب شناسی،دانشیار

کرسی آسیب‌شناسی، استاد بی کرسی .
(راهنمای دانشگاه، ج ۲، ص ۸۴)

۱ـ آسیب‌شناسی لنوگرانولوماتوز بدخیم در ایران:
طهران، ۱۳۲۸ ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۶۵ دانشگاه، ۱۱+۱۳۲+۴ ص

۲ـ آسیب‌شناسی آزردگی گانگلیون استلر:
طهران، ۱۳۲۹ ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۱۰۶ دانشگاه، ۵۴ ص.

۳ـ آسیب‌شناسی آزردگیهای سیستم رتیکولو آندوتلیال:
۲ جلد، طهران، ۳۱ـ۱۳۳۲ ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۱۷۵ و ۱۸۶ دانشگاه ۵۲۸+۴۰۷ ص.

۴ـ آسیب شناسی آزردگی سورنال غدهٔ فوق کلیوی:
طهران، ۱۳۳۳ ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۲۲۷ دانشگاه، ۳۶۹ ص.

۵ـ بیماریهای دهان و دندان:
طهران، سربی، وزیری، ضمن کتاب آسیب شناسی دکتر حبیبی

۶ـ سرطان شناسی:
۲ جلد، طهران، ۳۴ـ۱۳۳۷ ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۲۶۱ و ۵۱۱ دانشگاه، ۵۱۰+۶۰۷ ص

کمال‌الدین الهیان:

(   )

۱ـ علم قیافه شناسی:
ساکس کرومبی، ترجمه، طهران، ۱۳۱۰ ش، سربی، رقعی، ۸۱ ص.

کمال‌الدین بخت‌آور:

(معاصر)

۱ـ بحث در ماهیت دین و قانون
طهران، ۱۳۳۳ ش، سربی، وزیری، ۹۲ ص

۲ـ تاریخ عقاید ادیان و مذاهب سامی:
جلد اول، طهران، ۱۳۳۹ ش، سربی، وزیری، ۴۲۰+۶ ص

۳ـ جبر تاریخ از نظر فلاسفهٔ جهان:
طهران، ۱۳۳۴ ش، سربی، وزیری، ۴۸ ص.

۴ـ حیات و تکامل از نظر علم و دین:
طهران، ۱۳۳۴، سربی، رقعی، ۱۲۰ ص.

۵ـ مالکیت از نظر ادیان و احزاب:
طهران، ۱۳۳۱ ش، سربی، رقعی، ۱۱۶ ش.

کمال‌الدین بن (مشیرالاطباء رحیم تبریزی) بهشتی:

(ـ معاصر)

۱ـ فروغ نگارش:
طهران، ۱۳۱۷ ش و ۱۳۱۹ ش، سربی، شرکت طبع کتاب.

۲ـ گنجینهٔ نگارش:
طهران، ۱۳۱۷ ش، سربی، رقعی، ۱۴۴ ص.

۳ـ یگانه راه جهت تسهیل املاء کلمات فارسی و نجات از غلط نویسی:
طهران، ۱۳۳۴ ش، سربی، رقعی، شرکت سهامی طبع کتاب، ۴۹ ص.

کمال‌الدین ترکمانی:

(زنده در سال ۷۵۵)

۱ـ شرح ملخص چغمینی:
(تاریخ فراغت از شرح ۷۵۵ و در شهر گلستان)
محمد بن محمد چغمینی خوارزمی، شرح، طهران، ۱۳۱۱ ق، سنگی، خشتی، با رسالهٔ تضاریس الارض و رساله در قبلهٔ اهل سنت و رسالهٔ نسبت دوائر اعظم با یکدیگر در یک جلد
طهران، بی‌تاریخ، سنگی، خشتی، باهتمام حاج ملا باقر، مطبعهٔ کربلائی محمد تلی، بی‌شمارهٔ صفحه.

شیخ کمال‌الدین صدیقی:

(   )

۱- اساس المعرفة :

حیدرآباد دکن، ۱۳۴۰ ق،سنگی،وزیری، ۱۶۴ ص .

۲- مصباح التهذیب درحکایات ونصایح :

لکنهو، سنگی.

کمال‌الدین بن فخرالدین جهرمی:

(زنده درسال ۹۰۴)

۱- براهین القاطعه درترجمهٔ صواعق محرقه :

(تاریخ فراغت ازترجمه ۹۰۴ ق) . ابن حجر مکی ، ترجمه ، (قاضی نورالله شوشتری برمتن‌عربی بنام، وارم المهرقة فی نقدالصواعق المحرقة رد نوشته است) لاهور ، بی‌تاریخ ، سنگی، وزیری، بتصحیح غلامحسین‌لاهوری ، ۳۸۴ ص.

سیدکمال‌الدین بن جواد بن صادق متخلص بفارسانی‌مشهور به‌مرتضویان:

(۱۲۹۱ ش - معاصر)

درفارسان ازتوابع چهارمحال اصفهان‌متولد شده وازسادات‌حسینی باقلمهٔ اصفهان‌میباشد درسال ۱۳۱۷ ش درشرکت‌نفت‌مسجدسلیمان سمت استخدام یافت و در سال ۱۳۲۹ از جانب عموم کارگران مناطق نفت خیز بنمایندگی ودبیر اول جلسهٔ حل اختلاف و درسال ۱۳۳۰ بنمایندگی کارمندان‌منطقهٔ مسجد سلیمان برگزیده شد با احراز این مقام خطیر درمقام دفاع ازحقوق کارگران برآمد.عاقبت‌درقبال‌انجام‌وظیفه وجلوگیری ازحیف ومیل اموال شرکت درایام هرج و مرج ملی شدن نفت ازکاربرکنار واز آن منطقه تبعید شد.

وی مدتی روزنامهٔ (کارگران خوزستان) رامنتشر مینمود و در سرودن شعر دارای قریحهٔ سرشار وبزبان انگلیسی وعلوم ادبیه کاملا آشناست .

(نقل ازخط حسین عبداللهی‌خوروش) .

سایرمآخذ : تاریخچهٔ دوقرن اخیرشعراء و عرفای چهارمحال وبختیاری .

۱- اعجب العجایب واغرب الغرائب :

طهران، ۱۳۳۰ ش،سربی، جیبی، ۵۲ ص.

۲- امثال وواژه‌های محلی :

طهران .

۳- ام الفساد :

اصفهان، ۱۳۳۵ ش،سربی، رقعی، ۴۴۶ ص.

۴- انتقادات فارسانی (شعر) :

طهران، ۱۳۲۷ ش، سربی ، جیبی، ۷۶ ص.

۵- اندرزهای فارسانی (شعر):

طهران، ۱۳۲۶ ش،سربی، جیبی، ۱۲۸ ص.

۶- تأثیرنگاه :

طهران، ۱۳۲۸ ش، سربی، جیبی، ۵۹ ص.

۷- ترانه‌های فارسانی (شعر) :

اصفهان، ۱۳۲۹، سربی، جیبی ، ۳۵ ص.

۸- داستانهای امثال :

اصفهان، ۱۳۴۰ ش، سربی، رقعی، ۲۳۰ص

۹- دوبیتی‌های فارسانی (شعر):

اهواز، ۱۳۲۳ش، سربی، جیبی، کتابفروشی صافی، ۳۶ص.

اهواز، ۱۳۳۴ش، سربی، جیبی، کتابفروشی صافی، چاپ دوم، ۳۶ص.

۱۰- رباعیات فارسانی:

اهواز، ۱۳۲۴ ش، سربی، جیبی، کتابفروشی نینوائی، ۱۶ص

۱۱- زن شناسی:

جلد اول، اصفهان، بی‌تاریخ، سربی، وزیری، ۳۴۸ص

۱۲- کمال‌الصغیر:

طهران

۱۳- مکرزنان:

جلد اول، اصفهان، بی‌تاریخ، سربی، وزیری، ۲۵۰ص

۱۴- لغت ملی‌گشت:

طهران، ۱۳۳۱ ش، سربی، جیبی، ۸۰ص

کمال‌الدین بن مهرالدین:

(   )

۱- رقعات مظهری:

لکهنو، ۱۸۷۸ م، سنگی، وزیری، ۲۶ص

۲- مصباح‌التهذیب:

لکهنو، ۱۸۷۸ م، سنگی، وزیری، ۴۹۰ص

سیدکمال‌الدین نوربخش:

(- معاصر)

دبیر زبان عربی مدرسهٔ دارالفنون در سال ۱۳۲۷ ش

۱- خودآموز (عربی بفارسی):

طهران، سربی، رقعی، ۱۱۰ص

۲- شرعیات برای دورهٔ اول دبیرستان:

طهران، ۱۳۲۴ ش، سنگی، گراوری، چاپ دوازدهم، ۸۹+۵۲ص

۳- شرعیات اصول اعتقادی وفقه سال دوم:

طهران، ۱۳۳۴ ش، سربی، رقعی، ۹۹ص

۴- فقه شرعیات:

طهران. کلاس چهارم دبیرستان، ۱۳۲۳ ش، سربی، رقعی، چاپ نهم، ۸۸ص

چاپ دوم، طهران، ۱۳۲۴ ش، سنگی، رقعی، ۴۸ص

جلد پنجم، طهران، ۱۳۲۳ ش، سربی، رقعی، چاپ هشتم، ۱۳۴ ص

کمال‌الوزاره (رجوع شود به) احمد محمودی

کمالی (رجوع شود به) علی

کمالوند (رجوع شود به) حیدرعلی اصفهانی

کمالی (رجوع شود به) علی [سید]

ابوالفضل کمالی سبزواری مشهور بافصح

(- ۱۰۲۰ ق)

ازشعرای صاحب‌قدرت زمان شاه‌عباس صفوی است شاهنامه‌بجهت آن پادشاه‌درغایت تحفگی وخوبی گفته است. در سنهٔ ۱۰۲۰ق وفات یافت (تذکرة الشعراء موفروخ آبادی ص۱۱۵)

سایر مآخذ: ریحانةالادب، ج۳، ص۳۸۷، مجمع‌الخواص، ص۱۹۲

۱ـ ام‌الخبائث :

طهران ، بی‌تاریخ ، سربی ، وزیری ، ۱۰ص

۲ـ التجلیات‌الالوهیة فی مواطن الربوبیة :

(جلداول ، العلویة العلیا)

جلداول ، طهران ، سربی، رقعی ، ۱۶۰ص

۳ـ کلام قدوسی فی عالم‌الاقدس :

(انوار قدس)

طهران ، ۱۳۱۰ش ، سربی، جیبی، ۲۸ص

کمانگر (رجوع‌شود به) احمد

کمپانی (رجوع شود به) محمد حسین‌ابن محمد حسن

کمرهٔ (رجوع شود به) محمدباقرخمینی

کمرهٔ (رجوع‌شود به) محمدجعفر

کمرهٔ (رجوع‌شود به) خلیل صمری

کمرهٔ (رجوع‌شود به) میرزاآقا

کمرهٔ (رجوع‌شود به) ناصر

کمند

(ـ معاصر)

۱ـ درآستانهٔ مرگ :

کاریل‌چسمان ، ترجمه، طهران ، ۱۳۳۸ش سربی ، جیبی ، ۲۲۳ص

ابوالمستهل کمیت‌بن زیداسدی:

(۶۰ ق ـ مقتول ۱۲۶ق)

خطیب،فقیه، نسابه، حسن‌الخط،فارس، رامی، سخی ، دین ، مادح آل‌احمدی صاحب‌قصیدهٔ هاشمیات . وقتی خدمت حضرت باقر (ع) رسید و قصیدهٔ خواند آنحضرت گریست و فرمود ای کمیت اگر نزد ما مالی بود ترا صله میدادیم لکن ازبرای توست آن کلامی که خاتم انبیاء (ص) بحسان‌بن‌ثابت فرموده لازالت مؤیداً بروح‌القدس ماذبت عنا اهل البیت. . . (تحفة‌الاحباب، ص۲۹۳)

سایر مآخذ :

روضات‌الجنات. ص۵۳۵، الاغانی ، ج۱۵ ، ص۱۱۵ و ص ۱۲۷

۱ـ کمیت‌بن زید شاعرالعصرالمروانی (عربی)

تألیف عبدالمتعال‌الصعیدی، مصر ، بی‌تاریخ سربی ،

۲ـ الهاشمیات (شعرعربی) درمدح بنی‌هاشم :

لیدن ، ۱۹۰۴ م ، سربی ، وزیری ، شرح ابوریاش احمدبن ابراهیم‌قیس‌رازی، ترجمهٔ ژزف هورویت ، ۲۴+۱۵۸+۱۰۹ص

مصر ، ۱۳۲۱ ق ، سربی ، رقعی ، با شرح محمد شاکرالخیاط النابلسی ، ۶۴ص

مصر ، ۱۳۲۹ ق ، سربی ، رقعی ، با شرح شیخ‌محمد محمودالرافعی ،

کنتوری (رجوع‌شود به) غلامحسین

کندی مصری (رجوع‌شود به) محمد ابن یوسف

کنکاش (رجوع‌شود به) محمودمجلسی

کنی (رجوع‌شود به) علی (حاج ملا)

کنی (رجوع‌شود به) علی [دکتر]

کوپالوی (رجوع‌شود به) محمد قدرت‌الله

کوثر (رجوع‌شود به) مهدی

کوثر علیشاه (رجوع‌شود به)محمدرضا ابن محمد امین

کوثر علیشاه (رجوع‌شودبه) محمدرضا ابن علینقی

کوثری (رجوع‌شود به) محمد

کوچک‌بن حاج‌ابراهیم تبریزی بقا :

(۱۲۹۳ش ـ معاصر)

در یك خانوادهٔ تجاری متولد و تحصیلات

مقدماتی درتبریز وبقیهٔ آن درطهران تکمیل و شغل فعلی نیز همان تجارت یعنی کسب اجدادی میباشد . ولی همواره با کتاب و فرهنگ همآواز میباشم (نقل ازخود مؤلف سال ۱۳۳۶ش)

۱ـ سرشك حسرت :

طهران ، ۱۳۳۱ش،سربی ، رقعی ، امیر ـ کبیر، ۵۳ص.

۲ـ نامه نگاری :

برای مدارس ابتدائی واول متوسطه ، طهران سربی، امیر کبیر .

کورانی (رجوع شود به) محمدبن هدایت الله

کورش (رجوع شود به) مصطفی قلی

کورش (رجوع شود به) هادی حائری

کورکیس عواد :

(   )

۱ـ خزائن الکتب القدیمة فی العراق منذ اقدم العصور حتی سنة ۱۰۰۰ للهجرة (عربی) :

بغداد ، ۱۳۶۷ ق = ۱۹۴۸م ، سربی ، ۳۴۶ص.

کورمیری (رجوع شود به) جلال الدین سمرقندی کنتوری

کوزه کنانی (رجوع شود به) ح. کوزه کنانی

کوزه کنانی (رجوع شود به) احمدبن عبدالله

کوشا (رجوع شود به) احمد

کورش (بن سید جواد کاشانی) زعیم :

(۱۳۱۸ش ـ معاصر)

در ۲۷ اردیبهشت ۱۳۱۸ ش درکاشان بدنیا آمده ودرسن هشت سالگی باپدرخودبطهران آمده بعدازتحصیلات مقدماتی واردد بیرستان شده و سال ششم متوسطه را درقسمت ریاضی بپایان رسانیده واکنون(سال تحصیلی ۱۳۳۶) مهیا برای تحصیلات خود دردانشگاه میباشد (نقل ازخط مؤلف)

۱ـ برگهٔ خونین ومحکوم فراری :

واشل هامت (و) آلان وان الستون ، ترجمه طهران ، ۱۳۳۴ش ، سربی ، جیبی ، ناشر بریانی ، ۸۰ص.

۲ـ تندرستی وزیبائی :

جرالدین بریانت ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۳ش ، سربی ، جیبی، کتابفروشی آذر، ۹۶ص ، درمأخذ دیگرازافدس فرشته.

۳ـ جوجه‌ها بپرواز درمی‌آیند :

طهران، ۱۳۳۶ش، سربی، رقعی ، ۱۰۸ص.

۴ـ کنتین دورواره :

سروالترسکات ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۵ ش، سربی ، رقعی ، پاینده ، ۱۴۴ ص.

۵ـ گردباد :

طهران ، ۱۳۳۶ ش ، سربی،رقعی ۱۲۴ ص.

۶ـ مردان بزرگ کاشان :

طهران ، ۱۳۳۶ ش ، سربی،رقعی،۱۶۵ ص.

۷ـ نقطه برآب، مجموعهٔ هفت داستان :

طهران ، ۱۳۳۴ ش ، سربی ، رقعی،۸۴ ص.

کوشا . م . ز :

(ـ معاصر)

۱ـ دیپلماسی امپریالیستی و دیپلماسی شوروی :

طهران، ۱۳۳۱ ش، سربی، رقعی، ۱۱۰ ص.

کوشان(رجوع‌شود به) اسمعیل [دکتر]

ابوالحسن کوشیار بن‌لبان باشهری گیلی :

(ـ ۴۲۰ ق)

درفن هندسه صاحبقران جهان بود و کتابی چند که تصنیف کرده است مثل زیج بالغ و زیج جامع در نجوم و مکمل در معرفت اصطرلاب در تعریف و بیان تفرد او درفن خود هر یك از آن گواهی عادلست . . . .

(درةالاخبار ولمعةالانوار،ص۵۲)

۱ـ رسالة فی‌الابعاد والاجرام (عربی) :

(درهیئت)

حیدرآباددکن، ۱۳۶۲ ق، سربی، وزیری، ۱۹ ص ، ضمن رسائل المتفرقه للمتقدمین ومعاصری‌البیرونی.

کوفی (رجوع‌شود به) علی‌بن احمد

کوفی (رجوع شود به) محمدبن عبود

کوفی (رجوع شود به) محمدبن علی‌بن‌حمید

کوفی (رجوع‌شود‌به) محمدبن‌محمدبن‌الاشعث

کوفی (رجوع‌شود به) مفضل‌بن عمر

کوکب (رجوع شود به) مهدی استرابادی منشی

کوکب صفاری صورتگر (توانگر):

(ـ معاصر)

۱ـ آئین‌مادری ، طرز تغذیه و پرورش کودك :

مری‌تروبی کینگك،ترجمه،طهران۱۳۲۹ ش سربی ، رقعی ، امیرکبیر ، ۱۹۲ ص ، طهران ، ۱۳۳۹ ش ، سربی ، رقعی ، چاپ دوم ، امیرکبیر، ۱۹۱ ص .

کوکلان (رجوع‌شود به) ابراهیم

کوهبنانی کرمانی (رجوع شود به) حسن ابن عبدالله

کوهپائی (رجوع‌شود به) احمدبن محمد

کوهپایهٔ (رجوع‌شود به) محمد

کوهکمری (رجوع‌شود به) حسین‌بن‌محمد

کوهکمری (رجوع‌شود به) محمد کاظم

کوهکمری (رجوع‌شود به) محمدبن‌علی

کوهی (رجوع‌شود به) ابوسهل

کوهی کرمانی (رجوع‌شود به) حسین

کهنموئی (رجوع‌شود به) حسین

کی‌استوان (رجوع‌شود به) حسین

کیا (رجوع‌شود به) امیر [دکتر]

کیا (رجوع‌شود به) تندر [دکتر]

کیا (رجوع‌شود به) زهرا

کیا (رجوع‌شود به) صادق [دکتر]

کیا (رجوع‌شود به) صادق [دکتر]

کیا (رجوع‌شود به) علی [سرلشکر]

کیائی‌نژاد (رجوع‌شود به) زین‌العابدین

کیانپور (رجوع‌شود به) غلامرضا

کیانفر (رجوع‌شود به) مهدی

کیانوری (رجوع‌شود‌به) نورالدین [دکتر]

کیانوش (رجوع‌شود به) محمود

کیانی (رجوع شود به) شاپور

کیخسرو اسفندیار افری:

(– معاصر)

۱- اطلاعات وارشاد:

شت مهربابا، ترجمه، بمبئی، ۱۹۳۳ م، سربی، جیبی، ۸۵ ص.

۲- کشف الحقایق یاشناسائی ومعرفت بحال حضرت مهربابا و مهر اشرم:

بمبئی، ۱۹۲۹م، سنگی، رقعی، ۱۰۹ص.

ارباب کیخسرو شاهرخ کرمانی:

(– مقتول)

از زردشتیان پارسی مقیم طهران وچند دوره نمایندهٔ مجلس شورای ملی و بیشتر رئیس مباشرت مجلس بود. در اواخر سلطنت اعلیحضرت رضاشاه فقید در یکی از شبها که بطرف منزل خود میرفت در خیابان بطرز مرموزی بقتل رسید و جنازه‌اش شب درخیابان مانده و صبح بازماندگانش مطلع گردیده واورا بخاک سپردند.

۱- آئین پارسیان:

جمشیدجی، ترجمه ازانگلیسی، طهران، ۱۳۲۷ ق، سنگی، خشتی، ۷۱+۲۰۲+ ۱۳۷ ص.

۲- آئینهٔ آئین مازدیسنی:

طهران، ۱۳۳۵ ق، سنگی، خشتی، ۱۴۳ ص.

طهران، ۱۳۳۷ ش، سربی، رقعی، چاپ دوم، بایادداشتهای سرگرداورنگ، ۱۲۶ ص.

بمبئی، ۱۳۳۹ ق، سنگی، رقعی، چاپ دوم، ۱۴۷ ص.

۳- فروغ مزدیسنی:

طهران، ۱۳۲۷ ق، سنگی، خشتی، خط سید مرتضی برغانی، ۳۱۱ ص.

بمبئی، ۱۳۳۸ ش، سنگی، رقعی، ۳۰۴ ص.

بمبئی، ۱۹۱۹م، چاپ دوم، ۳۱۴ ص.

کیخسرو بن کیکاوس:

( )

۱- گلشن فرهنگ درمذهب زردشت:

بمبئی، ۱۲۷۴ ق، سنگی، رقعی، ۱۲۰ ص.

بمبئی، ۱۳۲۷ ق، سنگی، رقعی.

کیشوان (رجوع شود به) احمدبن صالح.

کیشوان (رجوع شود به) مهدی بن صالح.

کیکاوس میرزا ملك منصور:

(– معاصر)

۱- تفصیل آیات القرآن الحکیم:

جول لابوم فرانسوی، ترجمهٔ محمد فؤاد عبدالباقی بعربی، ترجمه بفارسی بوسیلهٔ مهدی الهی قمشهٔ، ۷۱۴ ص.

طهران، ۱۳۷۵ ق، سربی، وزیری.

کیکاوس جهانداری:

(۱۳۰۲ ش – معاصر)

درکرمانشاه متولد شده. تحصیلات متوسطهٔ خودرا در مدرسهٔ (پانزدهم بهمن) طهران بپایان رسانیده ودرسال ۱۳۲۸ باخذ درجهٔ

لیسانس در زبانهای خارجی از دانشکدهٔ ادبیات طهران نائل آمد. چند سال در کتابخانهٔ دانشکدهٔ ادبیات بکار مشغول شد سپس بکتابخانهٔ مجلس سنا انتقال یافت. درسال ۱۳۳۹ بدعوت دانشگاه فرانکفورت آلمان ششماه درآن مؤسسه بتدریس زبان فارسی پرداخت و اکنون بسمت معاونت کتابخانهٔ مجلس سنا مشغول کار است (پشت جلد کتاب گرگ بیابان)

۱- جهانهای گمشده:

آن تری‌وایت، ترجمه، طهران ۱۳۴۱ ش، سربی، وزیری، ابن‌سینا و فرانکلین، ۲۹۳ص.

۲- گرگ بیابان:

هرمان هسه، ترجمه، طهران، ۱۳۴۰ ش، سربی، رقعی، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۷+۳۶۶ ص.

کی‌منش (رجوع شود به) عباس.

کیمیاگر (رجوع شود به) علی.

کی‌نیا (رجوع شود به) مهدی [دکتر].

کیوان (رجوع شود به) عباسعلی.

کیوانپور (رجوع شود به) محمدبن‌عبدالله.

کیو انداخت یحیائی

(- معاصر)

۱- جوانی:

طهران، ۱۳۳۷ ش، سربی، رقعی، ۷۵ص.

کیوان سمیعی (رجوع شود به) غلامرضا.

کیوانفر (رجوع شود به) امین [دکتر].

کیومرث ابوالملوکی:

(- معاصر)

۱- رموز وفنون کشتی:

طهران، سربی، رقعی، چاپ پنجم، ۱۶۱ص.

کیومرث سپهر لاهیجی:

(- معاصر)

۱- گلزار سپهر:

(شرح حال ۱۲۰ نفرشاعر ونویسندهٔ لاهیجانی)
تبریز، ۱۳۴۲ ش، رقعی، وزیری، ۲۱۱ص، درمقدمه عکس مؤلف.

کیومرث قهرمانی:

(- معاصر)

۱- سلطنت:

الکساندردوما، ترجمه، طهران، سربی، رقعی، کتابفروشی مرکزی.

کیومرث‌وثوقی:

(ـ معاصر)

۱ـ منتخبات اشعار روشن :

طهران ، ۱۳۲۷ ش، سربی ، رقعی، ۶۰ص

کیهان (رجوع شود به) محمود [دکتر]:

کیهان (رجوع شود به) مسعود .

کیهانی(رجوع شود به) حسین .

کیهانی (رجوع شود به)نعمت‌الله [دکتر].

گ

گ . ل . تیکو :

(ـ معاصر)

۱ـ سرودهای جاودانی :

رابیند رانات تاگور ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۴۰ش، سربی، رقعی، بامشاد، ظ + ۱۲۴ص.

گازرگاهی (رجوع شود به) کمال‌الدین حسین .

دکتر گاسپاریان:

(ـ معاصر)

۱ـ مباحثی چند از تاریخ وعلم‌الاجتماع :

تبریز، ۱۳۳۹ ش، سربی، رقعی، ابن‌سینا، ۵۸ ص .

دکتر گاگیک هواکمیان:

(۱۲۹۰ش ـ معاصر)

تحصیلات دورهٔ متوسطه را در دبیرستان ارامنه و سن لوئی بپایان رسانیده و برای ادامهٔ تحصیل ببلژیك رفته ودورهٔ پنجسالهٔ دانشکدهٔ داروسازی ودورهٔ مخصوص شیمی بیولوژی بروکسل را طی نمود بعد بلوزان رهسپار شده و مدت یکسال و نیم در آزمایشگاه مکروبشناسی و بیولوژی بیمارستان آنجا مشغول بود . پس ازآن بطهران بازگشته عهده‌دار مشاغل ذیل گردید : معلم شیمی تجزیه‌دردانشکدهٔ پزشکی، رئیس آزمایشگاه شیمی بیولوژی ، درضمن پایان نامهٔ خود را که در۱۳۱۹ درسویس تهیه نموده بود از تصویب دانشکدهٔ پزشکی طهران گذرانید . وبدریافت دانشنامهٔ دکتری نائل آمد ، دانشیار کرسی شیمی معدنی و بیولوژی در دانشکدهٔ پزشکی ، استاد کرسی شیمی تجزیه ، رئیس آزمایشگاه شیمی تجزیه (راهنمای دانشگاه، ج۲، ص۸۲).

۱ـ بیوشیمی آزمایشهای ادرار:

طهران ، ۱۳۴۱ ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۷۸۳ دانشگاه ، ۲ + ۳۰۵ ص .

۲ـ بیوشیمی (خون، مدفوع، مایع نخاع دوکی، شیرهٔ معدی) :

باهمکاری دکتر باقدیانس ، طهران، ۱۳۳۸، ش، سربی، وزیری ، نشریهٔ ۵۷۶ دانشگاه، ج + ۲۹۲ ص.

۳ـ بیوشیمی فیزیکوشیمی مایعات بیولژیك ادرار:

طهران، ۱۳۳۷ ش، سربی ، وزیری، نشریهٔ

۵۱۰ دانشگاه ، ۳۶۳ ص.

۴- روشهای بیوشیمی عمومی :

با همکاری دکتر الکساندر یا قدیانس ،
طهران ، ۱۳۳۹ ش ، سربی ، وزیری ، دانشگاه طهران ، ب+۲۳۵ ص.

۵- شیمی آنالیتیك توصیفی :

طهران ، ۱۳۲۸ ش، سربی، وزیری،نشریهٔ ۷۱ دانشگاه ، ۱۹۹ص .

طهران ، ۱۳۴۱ ش، سربی، وزیری،نشریهٔ ۷۷۱ دانشگاه .

۶- شیمی آنالیتیك مقداری:

طهران ، ۱۳۳۶ ش، سربی، وزیری،نشریهٔ ۴۲۸ دانشگاه ، ۲۳۷ ص .

گاوکانی (رجوع شود به) حسن‌بن یوسف.
گاوکانی (رجوع شود به) محمود .

گرامی :

( )

۱- دیوان شعر :

لاهور، ۱۹۳۲م، سنگی، وزیری،۲۱۶ص.

گرانفر (رجوع شود به) ابراهیم .
گرجی (رجوع شودبه) عبدالله،میرزا اشتها
گرجی (رجوع شودبه) عبدالحی‌بن‌ضحاك .
گرگانی (رجوع شود به) محمد اسمعیل .
گرگانی (رجوع‌شود به) محمدحسین‌ربانی
گرگانی (رجوع شود به) عبدالعظیم .
گرگانی (رجوع شود به) فضل‌الله .
گرگین(رجوع‌شود به)ابراهیم استرابادی.

گرگین‌کیانی :

(- معاصر)

۱- رموز کف شناسی وقیافه شناسی :

طهران ، ۱۳۴۱ ش، سربی، رقعی، اقبال ، ۱۵۷ص.

گرمرودی (رجوع شود به) محمد رفیع .
گرمرودی (رجوع شود به) مهدی نثار.

گرمسیری :

(- معاصر)

۱- نمایش منظوم الیهٔ مصری:

(اقتباس ازمنظومهٔ یوسف‌زلیخا) .

طهران ، ۱۳۱۴ ش،سربی، خشتی، ۳۲ص.

گروسی (رجوع شودبه) حسنعلی‌امیرنظام.
گروسی (رجوع شود به) غلامرضا .
گریان(رجوع‌شود به)محمدحسین‌بن‌عبدالله
گریگوریان (رجوع شود به) روبیك .

گریگوریقکیان :

(۱۸۸۰ م- معاصر)

تحصیلات متوسطه را دراستانبول وتحصیلات عالیه را در(ونیز) ایطالیا بپایان رسانیده . وبجنوب اروپا ومحال قفقاز مسافرت کرده

در سال ۱۹۰۲ م در بادکوبه بوده و در مراجعت بایران درمدرسهٔ ارامنهٔ رشت تدریس میکرد . درسنهٔ ۱۹۱۶ م برای شرکت در یك کنفرانس ببادکوبه وتفلیس رفته وثانیاً بطهران معاودت نمود و اکنون در طهران مدیر روزنامهٔ ایران کنونی و ایران کبیر است (تاریخ جراید ومجلات؛ ج ۱، ص ۳۳٤).

۱ـ انوشیروان عادل ومزدك:

رشت ، سربی، جیبی، ۱۲۸ ص.

۲ـ برای وطن :

رشت، ۱۳۰۹ ش، سربی، جیبی، ٦٤ ص.

۳ـ جنگ شرق وغرب یاداریوش سوم:

رشت ، بی‌تاریخ، سربی، خشتی، ۷٦ ص .

٤ـ حق باکیست :

رشت ، سربی، جیبی، ۹٦ ص .

٥ـ در لباس زن :

رشت ، سربی ، جیبی ، ۳۰ ص .

٦ـ دوبروسکی :

پوشکین ، ترجمه ، رشت ، ۱۳[illegible] سربی، جیبی، ۱۰۰ ص.

۷ـ سلیمه :

۲ جلد ، رشت، ۱۳۰۹ ش ،سربی ، جیبی ، ۱٤۰ ص .

۸ـ فاجعه یاراء خونی :

شامیریانس، ترجمه، رشت، سربی.

۹ـ قمر :

رشت ، سربی، جیبی، ۳۲ ص .

۱۰ـ میدان دهشت :

رشت ، سربی، خشتی، ٤۸ ص .

گزی (رجوع شود به) عبدالکریم جزی .

گسائین بن بنوالیدس متخلص به ولی:

(   )

۱ـ گلزار حال ، تاریخ هند :

هند ، ۱۸۰٦ م، سنگی، رقعی، ۱۸۹ ص.

بمبئی، ۱۸٦۲ م سنگی، رقعی، ۱۸۹ ص.

گل احمد :

(   )

۱ـ حملهٔ حیدری :

لاهور، ۱۹۱٥ م ، سنگی، وزیری، ٥٦ ص.

دکتر گلبان :

(ـ معاصر)

دیپلمه در پرورش بهداشت کودکان از دانشگاه پاریس .

۱ـ آداب بچه‌داری :

جلد دوم ، طهران ، ۱۳۳۲ ش ، سربی ، رقعی، چاپ دوم، ۱٥۰ ص.

۲ـ بهداشت وتغذیهٔ کودك :

طهران، ۱۳۳۰ ش، سربی، رقعی، ٥۸ ص .

گلبدن بیگم دختر بابرشاه :

(   )

دختر نیك‌اختر بابرپادشاه بجمال صوری و معنوی و موزونی طبع و سخن پردازی والا دستگاه (صبح گلشن ، ص ۳٤۸) .

۱ـ همایون نامه :

(شرح حال همایونشاه) .

لندن، ۱۹۰۲ م، سربی، باترجمهٔ انگلیسی آن بقلم خانم بوریج .

گلبن (رجوع شود به) محمدحسین .

گلپایگانی (رجوع شود به) اسدالله ایزدگشسب .

گلپایگانی (رجوع شود به) ابوالفضل .

گلپایگانی (رجوع شود به) ابوالقاسم .

گلپایگانی (رجوع شود به) جمال‌الدین احمد .

گلپایگانی (رجوع‌شود به)محمدجوادصافی

گلپایگانی (رجوع شود به) حبیب‌الدین .

گلپایگانی (رجوع شود به) حسن‌فرید .

گلپایگانی (رجوع شود به) حسین .

گلپایگانی (رجوع شود به) علی‌قرنی .

گلپایگانی (رجوع شود به) فخرالدین .

گلپایگانی (رجوع شود به) فریدون .

گلپایگانی (رجوع شود به) لطف‌الله‌صافی.

گلپایگانی (رجوع شود به) محمد[سید] .

گلپایگانی (رجوع شود به) محمد غروی [شیخ].

گلپایگانی (رجوع شود به) ولی‌الله .

گلپیرا (رجوع شود به)رضاقلی .

گلچین (رجوع شود به) محمدصادق .

گلچین (رجوع شود به) علی‌اکبر.

گلچین (رجوع شود به) مجدالدین .

گلریز (رجوع شود به) محمدعلی .

گلزار (رجوع شود به) رجبعلی

گلزار (رجوع شود به) فضل‌الله .

گلزی (رجوع شود به) حسین .

گلستان (رجوع شود به) ابراهیم .

گلستان (رجوع شود به) محسن .

گلستانه (رجوع شود به) ابوالحسن.

گلستانه (رجوع شود به) محمدعلی .

گلستانه (رجوع شود به) علاءالدین‌محمد.

گلستانه (رجوع شود به) نورالله .

گلستانی (رجوع شود به) رضا .

ن . گلستانی :

(ـ معاصر)

۱ـ فرهنگ (فرانسه بفارسی) :

طهران ، سروی، جیبی، شرکت طبع کتاب، ۷۸۵ ص .

گلسرخی (رجوع شود به) ایرج .

گلسرخی (رجوع شود به) مرتضی [دکتر]

گلشائیان (رجوع شود به) محمدعلی

گلشن (رجوع شود به) احمد.

گلشن (رجوع شود به) محمدتقی‌شیرازی.

گلشن (رجوع شود به) حسنعلی.

گلشن (رجوع شود به) عبدالحمید .

گلشن (رجوع شود به) علی‌اکبردبیر.

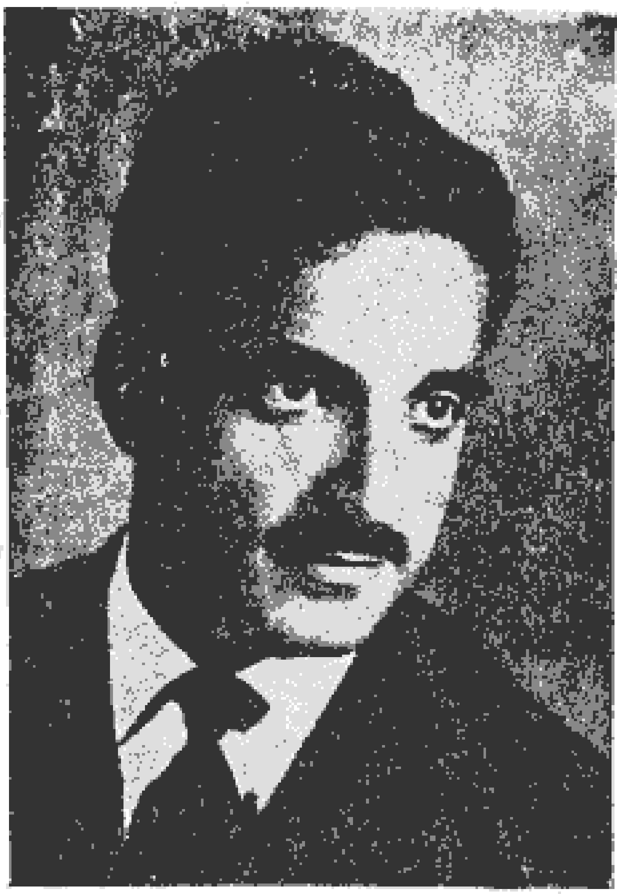
گلشن‌آبادی (رجوع شود به) عبدالفتاح .

گلشن‌آزادی (رجوع‌شودبه) علی‌اکبرتربتی.

گلشن‌ایرانپور (رجوع شودبه) عبدالوهاب.

گلشن کردستانی :

(۱۳۰۹ ش ـ معاصر)

درسنندج متولد شده . دورهٔ ابتدائی و متوسطه‌را درسنندج خوانده . وی طبع‌شعر دارد اشعاریهم سروده است (تذکرهٔ شعرای معاصر ایران، ج۲، ص۳۰۲) .

۱ـ نوبهار (شعر) :

طهران ، ۱۳۳۵ ش، سربی، رقعی، ۸۰ ص، درمقدمه عکس شاعر .

گلکار (رجوع شود به) محمد .

گل گلاب (رجوع شود به) حسن ویژه .

گل گلاب (رجوع شود به) حسین .

گل‌محمد احمد پوری :

(   )

۱ـ ذکرالاصفیاء :

دهلی، ۱۳۱۲ ق، سنگی، وزیری، ۲۳۸ ص.

گل‌محمد جالندهری :

(   )

۱ـ محبوب‌القلوب :

امرتیه، ۱۸۹۱م، سنگی، وزیری، ۱۰۰ ص.

گل محمد صاحب :

(   )

۱ـ الهی‌نامه محبوب‌القلوب :

هند ، ۱۳۰۸ ق، سنگی، ناشر شیخ نورالدین احمد .

ملاگل محمدعلی:

(   )

۱ـ مثنوی:

دهلی ، ۱۲۹۱ ق، سنگی، وزیری، ۱۶ ص.

گلوی (رجوع شود به) محمد .

گلهری (رجوع شود به) محمد .

گله‌داری (رجوع شود به) عبدالله .

حاج عبدالرسول گم‌آبان یزدی:

(ـ معاصر)

۱ـ ارائةالطریق یا مجموعه درعلم اخلاق :

طهران، ۱۳۸۲ ق، سربی، وزیری ، بامقدمهٔ سیدعلیرضا ریحان ، باهتمام محمد علی

کم‌تیان ...

کمنام (رجوع شود به) حسین تفرشی .

گنابادی (رجوع شود به) پروین

گنابادی (رجوع شود به) محمدحسن صالح‌علیشاه .

گنابادی (رجوع شود به) سلطانعلی طبیب.

گنابادی (رجوع شود به) سلطانعلی ابن سلطانمحمد .

گنابادی (رجوع شود به) علی [شیخ] .

گنابادی (رجوع شود به) علی نورعلیشاه .

گنابادی (رجوع شود به) علینقی .

گنابادی (رجوع شود به) قاسم .

گنابادی (رجوع شود به) محمدبن‌مرتضی.

گنابادی (رجوع شود به) مظفر .

گنج بخش (رجوع شود به) حسین[دکتر]

گنج بخش (رجوع شود به) علی‌بن عثمان.

گنج شکر (رجوع شود به) فریدالدین مسعود .

گنجوی (رجوع شود به) نورخان .

گنجوی (رجوع شود به) محمدباقربن‌حسن

گنجوی (رجوع شود به) محمدحسن .

گنجوی (رجوع شود به) محمد [شیخ] .

گنجوی (رجوع شود به) نظامی ، ویس .

گنجی ساهائی (متین) :

(   )

۱ـ دیوان شعر:

الله‌آباد، ۱۸۹۶م، سنگی، وزیری، ۷۳ ص.

گنجی (رجوع شود به) محمد بن یوسف .

گنگوهی (رجوع شود به) عبدالقدوس .

کوپاموی (رجوع شود به) محمدمظفرحسین صبا

گودرز:

(ـ معاصر)

۱ـ تاریخ روسیه :

پیرپاسکال ، ترجمه ، طهران سربی، جیبی، شمارهٔ ۴۳مجموعهٔ چه میدانم ، امیرکبیر، ۱۳۶ ص.

گودرز نیا (رجوع شود به)امیر.
گودرزی (رجوع شود به) رحیم
گور کهپوری (رجوع شود به)عبدالرحیم تمنا

گورگین :

(ـ معاصر)

۱ـ دخترشتی :

طهران ، ۱۳۴۰ ش، سربی، بغلی، ۳۶ص.

گوشه (رجوع شود به) علی فیض‌دزفولی.
گوکانی (رجوع شود به) عبدالعلی

گوهر:

( )

۱ـ دیوان شعر :

شاه‌آباد ، ۱۸۸۱م،سنگی، وزیری، ۹۵ص.

گوهر اصفهانی (رجوع شود به) ابراهیم جواهری
گوهر خاوری (رجوع شود به) رضا
گوهرقراچه داغی (رجوع شود به) حسن

شمس‌الشعراء گوهرخانم دختر موسی‌خان قاجار:

( )

دراصفهان مقیم بوده است .

۱ـ دیوان‌گوهریه (شعر) :

طهران، ۱۳۲۰ق، سنگی، رقعی، بی‌شماره صفحه .

گوهرمراد :

(ـ معاصر)

۱ـ بامها و زیربامها :

طهران، ۱۳۴۰ش ، سربی ، رقعی، ۷۸ص.

۲ـکار بافکها در سنگر :

طهران ، ۱۳۳۹ ش ، سربی ، رقعی ، ـ کتابفروشی طهران، ۱۱۱ص.

۳ـ کلاته‌گل :

طهران، ۱۳۴۰ش، سربی، رقعی، ۱۲۲ص.

گوهرین (رجوع‌شود به) صادق
گوهریان(رجوع‌شودبه) ابوطالب[مهندس]
گویا (رجوع‌شود به) غلام‌سرور
گویا (رجوع‌شود به) منصور
گیتی (رجوع‌شود به) محمود
گیتی (رجوع‌شود به) ناصر

گیتی ایروانلو :

(ـ معاصر)

۱ـ پنجرهٔ بسته (مجموعهٔ اشعار) :

طهران ، ۱۳۴۱ش ، سربی،رقعی ، ۸۳ص.

گیتی فلاحی‌رستگار :

(معاصر)

۱ـ نقدکتابهای ابتدائی وادبیات‌کودکان :

مشهد ، ۱۳۴۰ ش ، سربی ، رقعی ، هـ + ۱۷۹ص .

گیدائیان :

(ـ معاصر)

۱ـ کمکهای اولیه :

ترجمه ، طهران ، ۱۳۴۱ ش ، سربی ، رقعی ، انتشریهٔ شمارهٔ یك سازمان ملی پیش‌آهنگی ایران، ۶۰ص.

کیسودراز (رجوع‌شود به) محمد

گیلانپور (رجوع‌شود به) کاظم

گیلانشاه (رجوع شود به) بیژن

گیلانی (رجوع شودبه) علی [حکیم]

گیلانی (رجوع شود به) محمود خواجه ـ جهان

گیلانی (رجوع‌شود به) مهدی

گیلانی (رجوع‌شود به) مرتضی

گیلانی (رجوع‌شود به) نصرالله

گیلانی (رجوع‌شود به) نظر علی‌بن‌محسن

گیلانی (رجوع‌شود به) یوسف‌بن‌احمد

گیلانی (رجوع‌شود به) یوسف‌بن‌محمد

گیلک (رجوع‌شود به) محمد علی

دکتر گیورک مهرابیان :

(　　ـ معاصر)

۱- بیماریهای زهروی :

ترجمهٔ ادوارد مهرابیان، تبریز، ۱۳۱۶ش، سربی، رقعی، ۴۷ص.

۲- مرض‌سل :

طهران، ۱۳۰۹ش، سربی، خشتی، ۴۰ص.

۳- وبا و سهل‌ترین وسیله برای جلوگیری ازآن :

طهران، ۱۳۱۷ش، سربی، رقعی، ۳۵ص.

گیورگیس آقاسی :

(　　ـ معاصر)

۱- ارواح مشتعل :

ژاك نوتریل، ترجمه، طهران، سربی، رقعی، خزر، ۴۰ص.

۲- انتقام خواهم‌گرفت :

میکی‌اسپیلین، ترجمه، طهران، رقعی، خزر، ۱۸۴ص

۳- تابوت نقره‌ای :

ژرژ لانژلان، ترجمه، طهران، سربی، رقعی، خزر، ۳۲ص

۴- تبه‌کار کوچك :

کاریل‌چسمان، ترجمه، طهران ۱۳۴۲ش سربی، جیبی، گلچین، ۳۳۳ص.

۵- جنایت مردگان :

کورت‌مسیودماك، ترجمه، طهران، سربی، رقعی، خزر، ۱۸۲ص.

۶- خانم اینهم حلقهٔ گل برای‌شما :

جیمز هادلی‌چیز، ترجمه، طهران، سربی رقعی، ۲۴۰ص.

۷- داستان هفتگی خزر :

چارلز چاپلند، ترجمه، طهران، سربی، رقعی، خزر، ۴۰ص.

۸- سلطان‌گانگسترها :

هاری گری، ترجمه، طهران، سربی، رقعی، خزر، ۲۳۲ص.

۹- سوداگران مرگ یا بهتر از پول چیست :

جیمز هادلی چیز، ترجمه، طهران، ۱۳۴۱ش، سربی، رقعی، متین، ۳۰۷ص.

۱۰- شمارهٔ عوضی :

آلان‌بولمن و لوسیل‌فلچر، ترجمه، طهران، ۱۳۴۱ش، سربی، جیبی، خزر، ۱۶۵ص.

۱۱- طپانچهٔ من سریع است :

تیلی اسپیلین، ترجمه، طهران، سازمان کتابهای‌جیبی.

۱۲- فرار ازظهرین :

مایکل بارت، ترجمه، طهران، سربی، جیبی، خزر، ۲۷۶ص.

۱۳- مرد نامرئی :

هربرت جرج ولز، ترجمه، طهران، ۱۳۴۱ش، سربی، رقعی، سپیده، ۱۷۲ص.

۱۴- من عادل هستم :

میکی‌اسپیلین، ترجمه، طهران، ۱۳۴۱ش سربی، جیبی، گلچین، ۱۵۹ص.

۱۵ـ وسوسهٔ شیطان :

جیمز هادلی چیز ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۴۱ ش ، سازمان کتابهای جیبی ، ۲۴۰ص.

۱۶ـ یک شب خلوت :

میکی اسپیلین ، ترجمه ، طهران ۱۳۴۱ش، سربی ، رقعی ، خزر، ۲۱۶ص.

ل

لاجوردی (رجوع‌شود به) حسین بن محمد
لاجوردی (رجوع‌شود به) مهدی [سید]
لاجوردی (رجوع‌شود به) مینو
لاچینی (رجوع‌شود به) ابوالقاسم
لادبن (رجوع‌شود به) پرویز

لادین اسفندیاری :

(- معاصر)

۱- علل عمومی بحران اقتصادی دنیا :
طهران ، ۱۳۱۰ش، سربی ، جیبی ، ۳۲ص.

لاربن (رجوع‌شود به) قاسم

برهان‌الدین لارمحمد حسینی پتنی :

( )

۱- تنقیح‌الکلام ، شرح تهذیب‌المنطق (عربی) :
(تاریخ‌فراغت ازشرح، ۱۰۱۵ق)
ملاسعدتفتازانی ، شرح ، بمبئی، ۱۳۱۲ق، سنگی.

لارودی (رجوع‌شود به) کاظم
لارودی (رجوع‌شود به) نورالله
لاری (رجوع‌شود به) محمدباقر صحبت
لاری (رجوع‌شود به) عبدالحسین بن عبدالله
لاری (رجوع‌شود به) عبدالغفور
لاری (رجوع‌شود به) مصلح‌الدین محمد
لاریجانی (رجوع‌شودبه) ابراهیم سعیدالعلماء
لاریجانی (رجوع‌شود به) غلامعلی
لاریجانی (رجوع شود به) محمد علی ابن مهدی
لاریجانی (رجوع‌شود به) موسی
لازار (رجوع‌شود به) بهبه
لاغر (رجوع‌شود به) اسمعیل گرگانی
لاله (رجوع شود به) دبیر برهانپوری
لاله‌زاری (رجوع‌شود به) اسحق

لاله‌کا بابای مل :

( )

۱- فیض‌بخش
سیالکوت ، ۱۸۷۷ م ، سنگی ، رقعی ، ۴۰ص

لامعی (رجوع‌شود به) ابوالحسن گرگانی

مولوی محمد لاو :

( )

۱- مؤیدالفضلاء درلغت :
۲جلد ، کانپور، ۱۳۰۲ق ، سنگی، وزیری، ۸۶۲ص

لاهوگلپایگانی :

(- معاصر)

۱- مشاعرهٔ دو شاعر :
(لاهو و بخشی خوانساری)
بخش دوم ، طهران ، ۱۳۳۸ ش ، سربی ، رقعی ، ۷۸ص.

لاهوتی (رجوع‌شود به) ابوالقاسم بن احمد
لاهوتی (رجوع‌شود به) مهدی بن مصطفی
لاهوری(رجوع‌شودبه) ابوالقاسم تقی بن حسین
لاهوری (رجوع‌شود به) احمدالدین

لاهوری (رجوع شود به) محمدشفیع

لاهوری (رجوع شود به) محمدصالح

لاهوری (رجوع شود به) عبدالحمید

لاهوری (رجوع شود به) محمد عطاء

لاهوری (رجوع شود به) علی بن ابوالقاسم

لاهوری (رجوع شود به) محمد بن محمد- مستقیم

لاهیجی (رجوع شود به) محمدباقر بن محمد- تقی

لاهیجی (رجوع شود به) محمدباقر بن محمد

لاهیجی (رجوع شود به) جلال

لاهیجی (رجوع شود به) حسن بن عبدالرزاق

لاهیجی (رجوع شود به) حسن نخعی

لاهیجی (رجوع شود به) عبدالحسین ابن فتحعلی

لاهیجی (رجوع شود به) عبدالرزاق بن علی

لاهیجی (رجوع شود به) علی بن مهدی

لاهیجی (رجوع شود به) محمد بن علی ابن عبدالوهاب

لاهیجی (رجوع شود به) محمدبن محمدعلی

لاهیجی (رجوع شود به) محمد نوربخش

سالارجنگ ثانی لایق علیخان عمادالسلطنه:

( )

۱ـ سفرنامه ، وقایع مسافرت بفرنگستان :

بمبئی ، ۱۳۰۵ ق ، سنگی ، وزیری ، باهتمام ملک الکتاب شیرازی ، ۱۵۱ ص.

لبابیدی دمشقی (رجوع شود به) احمدابن مصطفی

لبیب (رجوع شود به) غلامرضا

بانو لبیبة هاشم :

( )

منشی مجلة (فتاة الشرق)

۱- التربیة اوکتاب فی التربیة (عربی) :

مصر ، ۱۹۱۲م

۲- مباحث الاخلاق (عربی) :

مصر ، ۱۳۴۱ق = ۱۹۲۳م

لحود ادیب افندی :

( )

منشی و رئیس المدرسة الوطنیة در عشمیت (لبنان)

۱- نیل الارب فی تاریخ العرب (عربی):

عشمیت ، ۱۹۱۴م ، سربی، ۳۳۴ص.

ف . ب . لرستانی :

(ـ معاصر)

۱ـ زمین خوب :

بانو پیرل . س . باك ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۶ ش ، سربی ، رقعی ، مطبوعاتی مرجان ، ۳۶۴ص.

لسان حضور (رجوع شود به) یوسف

لسان الحق (رجوع شود به) عبدالوهاب محرم

لسان الدوله کتابدار باشی :

( )

۱ـ تاریخ اسکیمولی :

فرانکلین وکاپیتان براس ، ترجمه، طهران، ۱۳۲۱ق ، سنگی ، وزیری ، ۱۵۹ص.

لسان الدین (رجوع شود به)ابن الخطیب محمد

لسان السلطنه (رجوع شود به) عبدالحسین ملک المورخین

لسان العجم (رجوع شود به) حبیب قاآنی

لسان الملک (رجوع شود به)محمدبن محمد- علی سپهر

لسان‌الملك (رجوع‌شود به) هدایت‌الله‌سپهر
لسان‌الملك ثانی (رجوع شود به) عباسقلی ابن‌محمدتقی سپهر
لسان الواعظین (رجوع‌شودبه) احمدخاوری
لسان‌الواعظین (رجوع‌شود به) عبدالکریم
لسانی (رجوع شود به) ابوالفضل

محمد لطف‌الرحمن :

(   )

۱- سلطان‌القصائد :

دهلی ، ۱۳۱۹ ق ، سنگی ، وزیری ، ۲۳ ص.

مولوی سیدلطف شاه‌بردردی‌هروی :

(   )

۱- ارمغان هندوستان در تاریخ وجغرافیا :

حیدرآباددکن، ۱۳۱۱ق، ۱۸۰ص.

نواب لطفعلیخان :

(   )

۱- داستان سلیمان (شعر) :

هند ،

حاج لطفعلی بیك بن آقاخان آذر بیگدلی :

(۱۱۳۴ ـ ۱۱۹۵ق)

در اصفهان بدنیا آمده و درچهارده سالگی زمان استیلای محمود افغان بر اصفهان باخاندان‌خود بقم مهاجرت کرده وچهارسال در آنجا مقیم بود . در اوائل سلطنت نادر‌شاه افشار بشیرازرفت و مدت دوسال در آنجا بسر برد . چون آقاخان پدرش در آن‌وقت وفات یافت با عموی خویش حاج‌محمود بیك از راه عراق و شام بمکه رفت وسپس بقشون نادرشاه ملحق‌شدوازراه مازندران با قشون بآذربایجان و عراق و سلطان‌آباد آمد ودراصفهان سکنی گرفت بعد ازکشته شدن نادرشاه با عرفای معاصر خود علیشاه و ابراهیم شاه و اسمعیل شاه و بسیاری از دانشمندان دیگر آن زمان ملاقات و استفاده هائی نموده و طبع بلندی در شعر داشته و اشعار بسیاری سروده و چندی نزد نادر شاه مستوفی بوده است (دائرة‌المعارف عبدالعزیز جواهر کلام، ج۱، ص۲۹)

سایرمآخذ : تحفة‌العالم، ص۱۴۱، ریحانة‌الادب، ج۱،ص۱۸

۱- آتشکدهٔ آذر ، تذکره :

هند ، ۱۲۴۹ق، سنگی.

بمبئی ، ۱۲۷۷ ق ، سنگی ، وزیری ، خط حبیب‌الله شیرازی ، ۴۵۶ص.

بمبئی ، ۱۲۹۹ ق ، سنگی ، وزیری ، ۴۵۶ ص.

۳ جلد ، طهران ، ۱۳۳۷ ـ ۱۳۴۱ ش ، سربی ، وزیری ، امیرکبیر ، بکوشش ، حسن سادات ناصری ، ۲۲+۱۳۵۴ ص.

طهران ، ۱۳۳۷ ش ، سنگی ، وزیری ، محمدعلی علمی ، افست ، بامقدمه و فهرست سید جعفر شهیدی ، ۷+۴۷۹ + ۸۴+ ۶۷ ص

لندن ، ۱۸۴۴م ، سربی ، وزیری ، ۴۰+۱ص.

حاج میرزا لطفعلی بن احمد امام‌جمعه مغانی تبریزی:

(ـ ۱۲۶۲ق)

اولین‌دودمانیکه‌درآذربایجان از خاندان‌علم مجد وعظمت‌پیدا کرده‌اندمیرزا احمدمجتهد والد صاحب ترجمه است که از عمال زندیه

بوده واز عمل دیوان اعتزال جسته مشغول تحصیل گردید و در کربلا با اولاد ارشدش میرزا لطفعلی تلمذ نمود تا بدرجهٔ اجتهاد رسیده و به‌تبریز بازگشت و در عصر خود روحانی بزرگتر از وی درتبریز نبود .

میرزا لطفعلی که ازپدر خود وسید علی صاحب ریاض اخذ علم نموده وبه‌تبریزآمد ازجانب‌پدرش‌امامت‌جمعه‌باو تفویض گردید. وی فقیه بی نظیر وادیب بصیر بود وبزبان عربی شعر میسرود ودرمسجد منسوب بخود درس میگفت. بسال ۱۲۶۲ ق در وبای عام در تبریز وفات یافت (ریحانة‌الادب، ج ۱ ص۲۰٤)

سایر مآخذ : رجال آذربایجان در عصر مشروطیت،ص۳۲، کتاب‌علمای معاصرین،ص ۳۳۳ ، تاریخ جغرافیائی تبریز، ص۵۳ ، شهداءالفضیلة،ص۳۸۲،الذریعه،ج۷،ص۱۸۰

۱ـ رساله درخط :

تبریز .

۲ ـ شرح قصیدهٔ کعب بن زهیر (عربی) :

طهران، ۱۲۷٤ق ، سنگی ، خشتی ، ضمن السامی فی‌الاسامی .

دکتر لطفعلی بریمانی :

(ـ معاصر)

رئیس درمانگاه ساری باحفظ سمت‌خود بریاست بخش عفونی بیمارستان پهلوی که از محل اعتبار صدی‌ده شهرداری ساختمان شده وکاملا مجهز میباشد منصوب گردید (روزنامهٔ اطلاعات)

۱ ـ اسرار املاک شاهنشاهی :

طهران ، ۱۳۲٤ ش ، سربی ، وزیری ، ۹۵ ص .

دکتر لطفعلی(بن میرزاآقاجان‌نقاش‌شیرازی) صورتگر :

(۱۲۷۹ ـ معاصر)

در شیراز متولدشده وعلوم ادبی ونقاشی را در محضر اساتید فراگرفت وسفری‌برای ادامهٔ تحصیلات بهندوستان کرد پس از مراجعت بشیراز مجلهٔ سپیده دم را انتشار داد ودرسال ۱۳۰۶ ش از طرف دولت با دانشجویان بلندن روانه شد و از دانشگاه آنجا باخذ لیسانس در رشتهٔ زبان و ادبیات انگلیسی نائل آمدودربازگشت بطهران در دانشگاه بتدریس ادبیات انگلیسی و فارسی مشغول‌شد . در سال ۱۳۱۶ ش دوباره بلندن رفته و بدرجهٔ دکتری در ادبیات

انگلیسی از دانشگاه لندن نائل آمد و در سنهٔ ۱۳۱۸ ش بایران مراجعت کرد و در دانشگاه ادبیات بسمت‌استاد ادبیات‌انگلیسی وفارسی‌مشغول شد.

(شیرازامروز، ص ۱۰۵)

سایر مآخذ : ادبیات‌معاصر رشید یاسمی ص ۶۷، سخنوران نامی معاصر،ج ۱،ص۱۵ اقبالنامه‌ص۲۵،مجلهٔ ارمغان، سال۴، شمارهٔ ۳و۴،ص۱۵۰، تاریخ جرایدومجلات، ج۳ ص ۳۰ .

۱ - برگهای پراکنده (شعر) :

طهران ، ۱۳۳۵ش ، سربی ، رقعی ، امیر کبیر ، ۲۰۰ ص .

۲ - تاریخ ادبیات انگلیس :

۲ جلد ، طهران ۳۱۵ - ۱۳۱۶ش سربی، وزیری ، ۲۷۴+۲۲۰ ص .

۲ جلد، طهران،۱۳۲۰ش، سربی ، وزیری ۲۷۰+۲۲۰ص .

۲ جلد ، طهران ، ۱۳۳۷ ش ، سربی ، وزیری ، امیر کبیر ، ۲۷۱+۲۲۰ ص .

۳ - دکتر فاستوس :

کریستفرمارلو ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۴۰ ش ، سربی، رقعی، بنگاه‌ترجمه‌ونشر کتاب، ۸۸ ص .

۴ - سخنانی چند از نویسندگان باختر :

فرانسیس بیکن، ترجمه ، طهران ، ۱۳۱۹ ش،سربی ، رقعی ، ۱۶۴ ص .

۵ - سخن سنجی :

طهران، ۱۳۱۹ ش ، سربی، رقعی۱۶۳ص.

طهران ۱۳۲۶ش، رقعی،چاپ‌دوم،۲۰۵ص.

طهران، ۱۳۳۶ ش ، سربی ، رقعی ، ابن سینا ، چاپ سوم ، ۲۰۱ ص .

طهران ، ۱۳۴۱ ش ، سربی ، وزیری ، نشریهٔ ۷۳۴دانشگاه ، ه+۱۵۷ ص .

۶ - سمولل جانسون :

سربدوبولارد ، ترجمه،سخنرانی، طهران، ۱۹۴۳م ، سربی، رقعی، ۴۴+۳۴ ص .

۷- عشاق ناپل :

الکساندر دوما ، ترجمه ، شیراز ، ۱۳۰۴ ش ، سنگی ، رقعی ، ۴۳۲ ص .

شیراز ، ۱۳۰۶ ش ، رقعی ، ۴۴۰ ص .

۸ - علم اقتصاد :

طهران ، ۱۳۱۷ش،سربی، رقعی ،۱۳۲ص.

شیراز ، ۱۳۴۲ش،سربی ، رقعی،محمدی ، چاپ دوم۱۳۱ ص.

۹ - (مجموعهٔ اشعار:)

(جوانه ، برگهای سبز ، برگهای زرد)

طهران ، سربی .

۱۰ - نفوذ ایران درتمدن اروپا درقرون وسطی :

استیون رانس مان ، ترجمه ، ۱۳۲۳ ش ، سربی ، رقعی ۱۵+۱۳ص .

صدرالافاضل‌میرزا لطفعلی بن امین الشعراء محمد کاظم تبریزی دانش شیرازی :

(۱۲۶۸ - ۱۳۵۰ ق)

دردوازدهم رمضان ۱۲۶۸ق بشیراز متولد

دربنج سالگی با پدر بطهران آمده بتعلیم
خط وربط عربیت افتادم ولیاقت تحسین یافتم.
چون گاهی طبع با انشاء منثور و منظوم میازمودم
ملفقات خاطرم در محافل مذکور میشد تا
خوشخوش بادیب معروف و بتفرد در فنون
فضائل وتقدم درضروب آداب مشهور شدم.
بعداز طی مراحل ادبیات باصول وفقه وحدیث
وتفسیر و کلام وفنون عقلیه پرداختم. علم و
عمل خط و نگارش بتمام اقسام بشیوه های
مختلف هرچه کاملتر حاصل گردید. معلوم
باد که این فقیر کثرت تألیف و کتابت راچون
منافی با تحصیل میدید کمتر بدان التفات
مینمود ... انتهی

در ششم شعبان ۱۳۵۰ ق وفات یافت و در
ابن بابویه قرب شهرری مدفون گردید.
(مقدمهٔ خلافت وولایت دراسلام باختصار)

۱ـ خلافت وولایت دراسلام :
طهران، ۱۳۳۵ش، سنگی، وزیری، ۱۳۶ص.

۲ـ رسالهٔ ادبیه ، ایضاح الادب :
طهران، ۱۳۰۳ق، سنگی، رقعی، ۰۰۰+۷۹ص.

۳ـ قصیدهٔ انصافیه درولایت (شعر) :
طهران ، ۱۳۳۵ش ، سربی، وزیری ، ناشر دکتر نصیری، ۱۳۶ص.

۴ـ الکلم والحکم :
طهران، ۱۳۷۷ق، سربی، وزیری، باهتمام فخرالدین نصیری امینی، ۶۳ص.

لطف‌الله :

(   )

۱ـ انشای مادهورام :
کانپور، ۱۲۹۳ق، سنگی، وزیری، ۱۱۶ص.

مولوی محمد لطف‌الله :

(   )

۱ـ ثمرة الفؤاد :
هند، ۱۳۱۰ق، سنگی، وزیری، ۱۹۵ص.

لطف‌الله احمد:

(   )

۱ـ حیات فخر کائنات :
۳جلد، لاهور ، ۱۳۴۵ ق ، رقعی ، ۵۱۴+۳۱۵+۵۸۲ص.

لطف‌الله بن (حسن مستوفی) محزون اسدآبادی:

(۱۲۷۳ق ـ ۱۳۴۰ق)

همشیره زادهٔ سیدجمال الدین اسدآبادی
(مجلهٔ یادگار، سال ۴، شمارهٔ ۱و۲، ص۱۲)

۱ـ دیوان شعر :
طهران، ۱۳۳۵ش، سربی، وزیری، خاور، باهتمام صافی‌الله اسدآبادی، ۲۷۴ص.

۲ـ شرح حال وآثار سیدجمال الدین اسدآبادی :
تبریز، ۱۳۲۶ش، سربی، رقعی، مطبوعاتی دین ودانش ۱۵۸ص.

لطف‌الله ترقی :

(۱۲۸۲ش ـ معاصر)

بسال ۱۲۹۷ش درسن پانزده سالگی از

قم بطهران آمده بعدها امتیاز روزنامهٔ هفتگی ترقی را گرفت و بعد وکیل دادگستری شد و بوکالت مجلس هم رسید اکنون بکارهای آزاد اشتغال دارد.

(رجال بدون ماسك ایران)

۱ـ جن در حمام سنگلج :

طهران، ۱۳۰۸ش، سربی، رقعی، ۲۷ص.

۲ـ خانم هندی :

طهران، ۱۳۰۹ش، سربی، جیبی، خاور، ۱۵۶ص.

۳ـ خودآموز فرانسه :

طهران، سربی، جیبی، ۳۲ص.

۴ـ شبهای بغداد :

۲جلد، طهران، سربی، رقعی، گوتنبرگ، ۴۹۶ص.

لطف‌الله بن فتح‌الله تمکین :

(۱۲۹۳ش ـ معاصر)

دریك خانوادهٔ کشاورز در تبریز متولد شده و در ۱۳۰۶ دورهٔ دبستان را طی نموده و تا سال ۱۳۱۰ بتحصیلات خود ادامه داده پس از آن بنا باجبار از ادامهٔ تحصیلات بازمانده و در مدارس ملی تبریز بتدریس پرداخته. پس از آن عهده‌دار مشاغل ذیل گردیده است: بازرس ویژهٔ شهرداری، آموزگار در فرهنگ آذربایجان، مدیر دبستان مختلط نظامی، عضو آموزشگاه تخصصی راه‌آهن آذربایجان، مأمور ناحیهٔ راه‌آهن طهران، مدیر دبستان (اهر ـ ارسباران) در سال ۱۳۲۹ش نخستین دورهٔ کلاس تربیت‌معلم را با معدل ۱۵٫۵۰ گذرانیده بسمت آموزگاری در ادارهٔ فرهنگ تبریز اشتغال ورزیده و در سال ۱۳۳۱ مدیر کتابخانهٔ شهرداری تبریز، اکنون سال ۱۳۳۶ در مدارس تبریز مشغول تدریس است

(نقل از خط مؤلف)

۱ـ خودآموز انشاء :

۲جلد، تبریز، ۱۳۳۶ش، سربی، وزیری، ۳+۵۲+۳+۷۲ص.

۲ـ دستور زبان :

تبریز، ۱۳۳۶ش سربی، وزیری، ۳+۷۶ص

۳ـ راهنمای نویسندگی :

تبریز، ۱۳۳۴ش، سربی، وزیری، ۶+۷۴ص

شیخ لطف‌الله سروقدی :

(ـ معاصر)

درمشهدمقدس مقیم‌است .

۱ـ نصایح المؤمنین مسمی‌بوظائف المکلفین :

مشهد، بی‌تاریخ، سربی، رقعی،٦۵ص .

شیخ‌لطف‌الله بن ملامحمد جواد صافی گلپایگانی :

(ـ معاصر)

درقم اقامت‌دارد .

۱ـ راه اصلاح :

قم ، ۱۳٦۹ق، سربی، بغلی، ۱۲۳ص .

۲ـ منتخب‌الاثر فی‌الامام الثانی‌عشر(عربی):

طهران،۱۳۷۳ق،سربی، وزیری، ۵۲۵ص.

لطف‌الله کیدانی :

( )

۱ـ خلاصهٔ‌کیدانی :

دهلی، ۱۲۹۱ق، سنگی، وزیری، ۲۰ص .

دهلی، ۱۸۷۰ م ، سنگی ، وزیری ، ۸+۱۰٤ص .

دهلی، ۱۳۱۳ق، سنگی، وزیری ، ۲٤ص.

لاهور، ۱۲۸۷ق ، سنگی، وزیری،۲۰ص.

لاهور ۱۸۷۲م ، سنگی، وزیری، ۲٤ص.

لاهور، ۱۳۱۵ق، سنگی، وزیری، ۳۸ ص.

لطف‌الله مبشری :

(ـ معاصر)

۱ـ آهنگهای ملی‌مناطق‌جنوب‌ایران :

دفتراول،طهران،۱۳۳۵ش، سربی، وزیری۔بزرگ،ادارهٔ کل‌هنرهای‌زیبای کشور،۸۰ص

۲ـ آهنگهای‌محلی گیلان :

طهران،۱۳۳۸ش، سربی، وزیری،صداخانهٔ ملی، (هنرهای‌زیبای کشور) ۳۸ص .

دکتر لطف الله مفخم پایان :

(ـ معاصر)

۱ـ فرهنگ‌آبادیهای ایران :

طهران، ۱۳۳۹ ش، سربی،وزیری‌بزرگ، امیرکبیر، ۵۱۲ ص .

لطف‌الله بن‌غلامحسین هنرفر:

(۱۲۹۸ش ـ معاصر)

تحصیلات ابتدائی‌ومتوسطه را دراصفهان فراگرفته‌وسپس دردانشسرای عالی دررشتهٔ تاریخ وجغرافیا لیسانسیه شده است . مدتها دراصفهان بتدریس‌ونظامت دبیرستان سعدی مشغول بوده ازسال ۱۳۳۳ش بسمت ریاست دائرهٔ باستانشناسی اصفهان منتقل گردیده است .

(بقلم کمال‌الدین مرتضویان)

۱ـ راهنمای ابنیهٔ تاریخی‌اصفهان :

اصفهان، ۱۳۳۵ش، سربی، وزیری،۸۷ص.

لطفی(رجوع‌شودبه) رضابن ابراهیم .

لطفی(رجوع‌شودبه) باقر

لطفی(رجوع‌شودبه) حسن‌احمد

لطفی (رجوع‌شودبه) محمد حسین

پرفسورلطفی‌لوئیان :

(ـ معاصر)

درطهران مقیم‌است .

۱ـ آغازومنشأ مذهب :

طهران، سربی، بروخیم، ۱٦ص .

۲ـ ایمان‌بخدا چیست :

طهران ، سربی، رقعی، ۲۲ص .

۳ـ تاریخ‌چیست :

طهران ، ۱۳۲۸ ش، سربی، ۲٤ص .

٤ـ خداکیست :

طهران ، ۱۳۱۲ ش، سربی، نشریهٔ شورای کلیسائی‌ایران، ۲۰ص.

۵ـ خودداری:

طهران، ۱۳۲۸ش،سربی، چاپسوم، ۲۰ص.

۶ـ خیراصلی چیست :

طهران، ۱۳۲۷ش، سربی، ۲۳ص .

۷ـ راستیچیست :

طهران، ۱۳۲۰ش، نشریهٔ شورایکلیسائی ، ۲۳ص.

۸ـ علمودین :

طهران ، ۱۹۳۱م، سربی، بروخیم .

۹ـ گناه چیست :

ترجمهازترکی، طهران، ۱۹۲۹م ، سربی.

۱۰ـ محکدینچیست :

طهران، ۱۳۲۲ ش، سربی ، رقعی ، نشریهٔ کلیسائی، ۱۸ص .

۱۱ـ مذهببرایچیست :

طهران، ۱۳۲۱ ش، سربی ، رقعی ، نشریهٔ شورایکلیسائی، ۱۸ص.

طهران ، بی تاریخ ، سربی ، رقعی ، انجمن کلیسائی، ۱۷ص .

۱۲ـ مذهبچیست ،

طهران، ۱۹۳۱م ، سربی، رقعی،چاپسوم ، ۲۵۲ص .

۱۳ـ مذهبواخلاق:

طهران ، ۱۳۱۲ ش ، سربی، رقعی، نشریهٔ کلیسائی، ۱۸ص .

۱۴ـ مذهب ودعا :

طهران، ۱۳۱۳ش ، سربی، رقعی ، انجمن کلیسائی ، ۱۲ص .

۱۵ـ مذهبوصلح :

طهران، ۱۳۱۳ ش، سربی ، رقعی، انجمن کلیسائی، ۱۵ص .

۱۶ـ مذهبومتجددین :

ترجمهازترکی، طهران، ۱۹۳۰م ، سربی، رقعی، ۱۶۴ص .

۱۷ـ مذهبومسائل اجتماعی :

طهران ، ۱۹۳۰م ، سربی، رقعی، بروخیم، ۲۰ص.

طهران ، ۱۳۲۸ش ، سربی، رقعی ، چاپ سوم، ۲۰ص.

۱۸ـ مسألهٔ بدی :

طهران، ۱۳۲۰ ش، سربی، رقعی، انجمن کلیسائی ، ۲۰ص .

۱۹ـ معجزهچیست :

طهران ، ۱۳۲۰ ش، سربی ، رقعی، انجمن کلیسائی، ۱۹ص .

۲۰ـ مقامعقلدردین :

طهران، ۱۳۱۱ ش، سربی ، رقعی ، انجمن کلیسائی، ۱۶ص .

۲۱ منبعقوهٔ مذهبدرکجاست :

طهران ، ۱۳۰۷ ش ، سربی، رقعی، انجمن کلیسائی، ۲۰ص .

۲۲ـ نفوذ مذهبدرکجاست :

طهران ، ۱۹۲۹م، سربی، رقعی، بروخیم ، ۲۱ص .

محمد لطیف ابوالمنیف :

(   )

۱ـ ریاض لطیف :

کلکته، ۱۹۰۴م ، سنگی، خشتی ،٦٤ ص.

حاجسیدمحمد لطیف بن حاجسیدمحمد ابن علیمحمدسجادیآلعلی (جزائری شوشتری):

(۱۳۲٦ ق ـ معاصر)

در۱۲رجب ۱۳۲٦ق در شوشتر متولد شده . تحصیلات ابتدائیرادر مدرسهٔاحمدیه ایرانیان کربلاومتوسطه وسطوحرادرشوشتر ودزفول وعالیه را درنجف خواندهوبدریافت اجازه (ازهرنوع) نائلشده . بعدادرجلسات

امتحانیهٔ طلاب‌علوم دینییهٔ‌اهواز که از سال ۱۳۰۸ تا ۱۳۱۳ تشکیل میشد همه ساله شرکت کرده وبدریافت گواهی‌نامهٔ سال‌یکم عالی موفق‌شده‌است واکنون درطهران مقیم است.

(مقدمهٔ کتاب)

۱ـ ارمغان رمضان:

طهران، ۱۳۴۲ش، سربی،جیبی، ۳۲۱ ص.

۲ـ پاسداران دین:

طهران،۱۳۴۱ش، سربی،وزیری،مطبوعاتی عطائی، ۱۸۱ص در مقدمه عکس مؤلف.

محمداطیف حسین فائضی:

( )

۱ـ مسدس فائضی:

امیرتهه، ۱۸۹۱م سنگی، وزیری،۷۵ص.

لعبت‌شیبانی‌دختر ظهیر السلطان:

(۱۳۱۱ ش ـ معاصر)

تحصیلات خود را تا دورهٔ عالی بپایان رسانیده زبان‌فرانسه را بخوبی میداند طبع شعرنیز دارد واشعاری هم سروده‌است.

(تذکرهٔ‌شعرای‌معاصرایران،جلد۲،ص۳۰۸)

۱ـ رقص‌بادها (شعر):

طهران، ۱۳۳۴ش، سربی، رقعی،۱۳۱ص.

۲ـ گسته (شعر):

طهران، ۱۳۳۵ش، سربی، رقعی، زوار، ۱۱۱ص.

لعبت والا:

(ـ معاصر)

۱ـ تاوقتیکه خروس میخوانند:

طهران، ۱۳۴۲ ش، سربی، رقعی، زوار، ۱۴۶ص.

لعلی (رجوع‌شود به) حسین

لعلی (رجوع شود به) علی‌بن میرزا آقا ایروانی

لقمان حکیم:

( )

اومردی‌بود سیاه چهره وازاهالی حبشه. در زمان طفولیت بقید اسارت گرفتار گردید ومولای اوشخصی‌بود از طایفهٔ بنی‌اسرائیل ومعروف بسوء اخلاق. لقمان‌مکرر خدمت حضرت داود ع میرسیدو کسب فیض مینمود. اوصاحب مواعظ‌حسنه واندرزهای حکیمانه است در غالب موارد مخاطب او پسرش میباشد. مقداری از این نصایح در قرآن‌مجید مذکور است ودرکتب اخبار و سیرمسطور. ابراهیم‌ادهم میگوید قبرلقمان میان مسجدرمله وبازارا-روزه است.

(کنزالحکمة، ج۲، ص۲۲۱)

۱ـ مجموعه‌پند لقمان:

ترجمه، لکهنو، ۱۹۲۵م، سنگی، ۱۲ص.

لقمان‌زاده (رجوع‌شودبه) تقی‌پزشکی

لقمان‌السلطان (رجوع‌شودبه) دکترپزشکان

لکهنوی (رجوع‌شودبه)ابوالحسن بن بنده‌حسین

لکهنوی (رجوع‌شودبه) ابوالحسن بن‌مهدی

لکهنوی (رجوع شودبه)احمد بن محمد‌ابراهیم

لکهنوی (رجوع‌شودبه) احمدعلی

لکهنوی (رجوع شود به)محمد حسین ابن بنده حسین

لکهنوی (رجوع‌شودبه) محمدصالح

لکهنوی (رجوع‌شودبه)محمدعباس‌شوشتری

لکهنوی (رجوع شود به) عبدالحسین بن محمد
لکهنوی (رجوع شود به) علی
لکهنوی (رجوع شود به) علی بن دلدار علی
لکهنوی (رجوع شود به) محمدعلی بن محمد ـ عباس شوشتری
لکهنوی (رجوع شود به) غلامحسین [سید]
لکهنوی (رجوع شود به) غلامحسین سلیم
لکهنوی (رجوع شود به) محمد مبین
لکهنوی (رجوع شود به) محمد بن محمد عباس
لکهنوی (رجوع شود به) ناصر حسین
لکهنوی (رجوع شود به) محمدهادی
لمعهٔ صفهانی (رجوع شود به) باقر
لنکرانی (رجوع شود به) محمدصادق بن محمد
لنگرودی (رجوع شود به) ابوالمعالی جعفری
لوئیان (رجوع شود به) لطفی [پرفسور]
لواء مختاری (رجوع شود به) پاشا
لوائی (رجوع شود به) محمدعلی نصرت السلطان
لواسانی (رجوع شود به) ابوالقاسم
لواسانی (رجوع شود به) حسن بن محمد
لواسانی (رجوع شود به) عیسی بن شکرالله
لواسانی (رجوع شود به) محمد [سید]
لودی (رجوع شود به) شیرعلی خان

ابومخنف لوط بن یحیی بن سعید ازدی غامدی:

(ـ ۱۵۷ ق)

شیخ اصحاب کوفه و وجه ایشانست و بروایت او سکون و اعتماد میباشد . بعضی از علماء مانند شیخ کشی و غیره او را از اصحاب امیرالمؤمنین و حسنین ع دانسته‌اند و برخی گفته‌اند که این درست نباشد بلکه او از اصحاب صادق (ع) است و پدرش از اصحاب امیرالمؤمنین بوده. بهرجهت کتبی تصنیف کرده از جمله مقتل امیرالمؤمنین ع ومقتل امام حسین ع ومقتل حجر بن عدی ومقتل محمد بن ابی بکر وغیره وبالجمله این همان ابو مخنف صاحب مقتل معروف وخود از بزرگان محدثین و معتمد ارباب سیر و تاریخ است واصل مقتل او در نهایت اعتبار بوده چنانچه از نقل اعاظم علمای قدیم از آن وسایر مؤلفاتش معلوم میگردد . لکن افسوس و آه که اصل مقتل بی‌عیب او د دست نیست واین مقتل موجود منسوب باو مشتمل است بر بعضی مطالب منکره که شاید از دس مخالفین بوده باشد باین جهت از درجهٔ اعتبار ساقط است وبر منفردات او هیچ وثوقی نیست. (تحفة الاحباب، ص۲۹۹)

سایر مآخذ: نامهٔ دانشوران، ج ۱، ص۳۳ ، فوات الوفیات

۱ـ رسالة اخذ الثار فی احوال المختار (عربی) :

طهران، سنگی، رحلی، ضمن مجلد دهم بحار ـ الانوار.

طهران، ۱۲۷۱ ق، سنگی، باللهوف دریکجلد

۲ـ مقتل الحسین ع (عربی) :

(این مقتل مانند مقتل کلبی ومدائنی وامثال آنها بتمادی ایام مفقود شده و بدستما نرسیده واین مقتلی که در آخر جلد دهم بحارالانوار چاپ شده و بابی مخنف بیچاره نسبت میدهند معلوم نیست از کیست . ابو جعفر طبری در تاریخ خود درباب مقتل امام حسین ع از قتل ابومخنف بسیار نقل کرده و من بسیاری از آنرا در (نفس المهموم) آورده‌ام .
(هدیة الاحباب ص)

بمبئی، ۱۳۲۶ ق، سنگی، رقعی، ۸۷+۷۹ +۵۶ ص، باللهوف ومثیر الاحزان.

بمبئی، سنگی، درهامش آن حزن المؤمنین فی مراثی آل ختم المرسلین .

طهران، ۱۲۷۵ ق، سنگی، خط محمد رضا

خوانساری، باملهوف ومهیج الاحزان .

طهران، ۱۲۸۷ق، سنگی.

نجف، ۱۳۷۳ ق، سربی، رقعی، ۱۴۴ص .

نجف، ۱۳۶۹ق، سنگی، رقعی، ۱۴۴ص .

لوی (رجوع شود به) حبیب [دکتر]

لوی (رجوع شود به) محمدعباسی

لهراسبی (رجوع شود به) منوچهر

لیاقت علی تابان :

(پاره)

۱ـ کیف [illegible] قدیر :

بدیوان ، ۱۳۳۶ق، سنگی، رقعی، ۸ص .

لیاقتی (رجوع شود به) غلامعلی

لیثی واسطی (رجوع شود به) علی بن محمد

لیقوانی (رجوع شود به) عیسی

لیقوانی (رجوع شود به) مصطفی

لیلی ایمن (آهی)

(ـ معاصر)

۱ـ تربیت اطفال دشوار :

ژیلبرت روبن، ترجمه، طهران، ۱۳۳۴ ش، سربی، رقعی، شمارهٔ ۵۶ مجموعهٔ چه میدانیم، ۱۱۸ص .

۲ـ نرگس و عروسک موطلائی :

طهران، ۱۳۳۸ ش، سربی، خشتی ، بنگاه ترجمه ونشر کتاب، ۲۸ص .

۳ـ هرکس خانهٔ داره :

طهران، ۱۳۴۰ش، سربی ، رقعی ، بنگاه ترجمه ونشر کتاب، ۱۶ ص .

۴ـ هرکه پیداکرد مال خودش :

ویل وینکلاس، ترجمه، طهران، ۱۳۴۰ش، سربی، رقعی ، بنگاه ترجمه و نشر کتاب ، ۲۷ص.

م . آتش:

(ـ معاصر)

۱- موفقیتهای علوم :

عبدالرحیم‌اف، ترجمه، طهران، ۱۳۳۲ش، سربی، رقعی، ۴۶ص .

م . آشنا :

(ـ معاصر)

۱- آسمان پرستاره عجایب طبیعت واسرار آن :

و . ب . هوایت(و) ژوزف لی‌مینگ، ترجمه، طهران، ۱۳۳۶ش، سربی ، رقعی، گلشائی، ۲۳۴ص .

۲- آموزش جغرافیا :

ترجمه، طهران ، ۱۳۳۴ش، سربی، رقعی، نشریهٔ ۱۳ یونسکو ، ۱۴۵+۲۳ص .

بانو . م . آملی:

(ـ معاصر)

۱- مفتاح سعادت دراصول وفروع‌دین :

طهران ، ۱۳۳۴ش، سربی، وزیری، ۴۱۶ص.

م . الف . به آذین (اعتمادزاده) :

(۱۲۹۳ ش ـ معاصر)

دررشت تولدیافت . پس‌ازپایان تحصیلات متوسطه درسال ۱۳۱۱ برای تحصیل دررشتهٔ مهندسی از طرف وزارت فرهنگ بفرانسه عازم شد اما درآنجا بخدمت نیروی دریائی ایران درآمد وپس‌از اتمام دورهٔ دانشکدهٔ مهندسی دریائی(برست) ودانشکدهٔ ساختمان

دریائی بایران مراجعت کرد. درسال ۱۳۲۳ از نیروی دریائی بخدمت وزارت فرهنگ انتقال یافت .

۱- اتللو :

شکسپیر، ترجمه، طهران، ۱۳۳۷ش، سربی، رقعی، بنگاه نشر اندیشه ، ۱۷۱ص .

طهران، ۱۳۴۰ ش، سربی ، رقعی، اندیشه، چاپ‌دوم، ۱۷۱ص .

۲- باباگوریو :

بالزاک ، ترجمه، طهران، ۱۳۳۴ش، سربی رقعی، نیل، ۲۷۱ص .

طهران، ۱۳۳۷ش، سربی، رقعی، نیل، چاپ دوم، ۲۸۰ ص.

طهران ، ۱۳۴۱ش، سربی، جیبی، نیل، چاپ چهارم ، ۳۲۹ص .

۳- بوی مردم :

طهران ، ۱۳۲۷ش، سربی، رقعی، ۱۱۶ص.

۴- پراکنده :

(درمجلهٔ سخن ، سال ۲ ، شمارهٔ ۳ ، راجع

باین کتاب شرحی‌اوشته شده‌است)
طهران، ۱۳۲۳ش، سربی، رقعی، ۸۶ص.

۵ - چرم ساغری :

بالزاك ، ترجمه، طهران، ۱۳۳۵ش،سربی، رقعی، بنگاه‌ترجمه‌ونشر کتاب، ۴۲۲ص .

۶- دختر رعیت:

بالزاك، ترجمه، طهران، سربی.

۷- دخترعمو بت :

بالزاك ، ترجمه، طهران،۱۳۴۰ش، سربی، رقعی، اندیشه، ۴۸۶ص .

۸- راهنمای انشاء ومقالات :

طهران ، ۱۳۴۱ش، سربی، رقعی، سنائی ، ۲۰۷ص .

۹- راهنمای انشاء ومقالات انگلیسی:

طهران ، ۱۳۴۱ش، سربی، جیبی، سنائی ، ۱۷۹ص .

۱۰- راهنمای انشاء ونامه نگاری :

طهران ، ۱۳۴۰ش،سربی، رقعی، ۳۱۲ص.

۱۱- زنبق دره :

اونوره دوبالزاك ، ترجمه، طهران، ۱۳۳۶ ش، سربی، رقعی، اندیشه. ۲۱۰ص .

طهران، ۱۳۴۲ش، سربی، سازمان کتابهای جیبی، ۳۷۱ص .

۱۲- ژان‌کریستف :

رومن‌رولان ، ترجمه ، جلد اول ، طهران ، ۱۳۳۶ ش، سربی، رقعی، نیل، ۴۱۵ص .

جلدسوم، طهران، ۱۳۳۷ش، سربی، رقعی، ۴۶۳ص .

جلدچهارم،طهران، ۱۳۳۸ش، سربی،رقعی، ۳۷۸ص.

۱۳- شاهکارها :

ویلیام شکسپیر، ترجمه ، طهران ، ۱۳۴۰ ش، سربی، رقعی، ۳۱۲ص .

۱۴- نامهٔ سان میکله :

آکسل‌مونته، ترجمه، طهران، ۱۳۳۷ ش، سربی، رقعی، اندیشه ، ۴۱۰ص .

۱۵- نقش‌پرند :

طهران ، ۱۳۳۴ ش، سربی ، رقعی ، نیل ، ۸۸ص .

م . ادیب صابری :

(— معاصر)

۱- نزهت :

طهران، ۱۳۳۴ش، سربی، رقعی، ۱۸۸ص.

م . ارغوان:

(— معاصر)

۱- مجسمه‌ها :

طهران، ۱۳۳۴ش ، سربی، رقعی، ۵۴ ص.

م. امید :

۱- زمستان(شعر) :

طهران، ۱۳۳۶ش ، سربی، رقعی، ۱۱۶ص

م. امینی (رجوع شودبه) ایرج

م. پ. آذین فر :

(— معاصر)

۱- نغمه‌هاونامه‌های‌عاشقانه :

طهران، سربی، رقعی .

م . ب . شایان :

(— معاصر)

۱- اشك‌خونین :

طهران، سربی، جیبی، ۶۴ص .

م . بابك :

(— معاصر)

۱- انقلاب وضدانقلاب :

میشل سدیروس (و) آلبرت‌کان ، ترجمه ،

طهران ، ۱۳۲۷ش، سربی، رقعی، روزنامهٔ مردم ، ۱۰۰ص .

۲ بازگشت از اتازونی :

ایلیا ارنبورك ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۰ ش ، سربی ، رقعی ، روزنامهٔمردم ، ۸۸ص.

۳ـ تاریخ اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی :

ژان‌نیروها ، ترجمه ، طهران، ۱۳۳۰ ش، سربی ، رقعی، ۱۲۳ص.

۴ـ دمکراسی نوین :

مائوتسه تونك ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۰ ش ، سربی، رقعی ، ۱۰۹ص.

م . باقری :

(ـ معاصر)

۱ـ کشتی‌های جوجوتسو یا رمز دفاع ازخود :

فردریك‌پل‌لوول، ترجمه ، طهران، ۱۳۳۹ ش ، سربی ، رقعی ، ۱۰۸ص.

م . بضاعتی :

(ـ معاصر)

۱ـ گول (مجموعهٔ داستان) :

طهران ، ۱۳۳۶ ش ، سربی ، رقعی ، ۸۴ ص .

م . بهیار :

(ـ معاصر)

۱ـ آنتیگن :

سوفوکل ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۴ ش ، سربی ، رقعی ، نیل ، ۱۶۲ص.

۲ـ ادیپ شهریار :

سوفوکل ، ترجمه ، طهران ، سربی، رقعی، اندیشه ، ۹۴ص .

۳ـ اشیل پرومته درزنجیر :

ترجمه ، طهران ، ۱۳۴۲ ش ، سربی ،

رقعی ، ۹۲ص .

۴ـ خوشه‌های خشم :

جون اشتاین‌بك ، ترجمه بمشارکت امید ، طهران ، مطبوعاتی سپهر ، سربی ، رقعی ، ۷۶۲ ص ، طهران ، ترجمهٔ چاپ دوم بمشارکت عبدالرحیم‌احمدی ، ۱۳۴۱ش ، سربی ، رقعی ، امیر کبیر ، ۶۲۲ص .

م . پ . هرمز :

(ـ معاصر)

۱ـ دربارهٔ لنین :

مسکو ، سربی ، جیبی ، ۷۰ص .

م . پاشا زاده :

(   )

۱ـ زنان پرشهامت :

ترجمه از روسی بمشارکت ف . بابایوف ، باکو ، ۱۹۴۵ م ، سربی، رقعی ، ۹۶ص.

دکتر م . پرهامی :

(معاصر)

دندان‌پزشك وخطشناس معروف

۱ـ روابط خط و روانشناسی :

طهران،۱۳۳۸ش، سربی،وزیری،۱۲۵ص .

م . توحیدی تبریزی :

(- معاصر)

۱- تناقضات پیماد و برجم :

تبریز ، ۱۳۲۳ش ، سربی ، رقعی ، ناشر ، ص ، الف ، ۳۸ص .

۲- ره برکسروی :

تبریز ، بی‌تاریخ ، سربی ، رقعی ، ۳۸ص .

م . جهانگیری :

(- معاصر)

۱- اسرار نیویورک یا دست خفه‌کننده :

پریرو کورسل ، ترجمه،طهران،۱۳۳۶ش، سربی ، رقعی ، امیر کبیر ، ۲۶۸ص .

م چ :

(- معاصر)

۱- کاندید :

ولتر ، ترجمه ، طهران ، سربی ، رقعی ، مطبوعاتی سپهر ، ۸۷ص .

م . ح :

(- معاصر)

۱- دموکراسی درکاپیتالیسم وسوسیالیسم :

طهران ، ۱۳۲۵ش ، سربی ، رقعی، بنگاه چمن‌آرا ، ۵۰ص .

۲- سازمان کمونیستی جوانان :

طهران ، ۱۳۲۴ش، سربی ، رقعی ، بنگاه آذر ، ۴۲ص .

۳- فرمانروائی پرولتاریا :

طهران ، ۱۳۲۴ش ، سربی، رقعی ، بنگاه آذر ، ۷۸ص .

م . ح . ب :

(- معاصر)

۱- وسیلهٔ سعادت :

(انتقاد بر کتاب مقدس)

طهران ، ۱۳۴۱ ش ، سربی ، رقعی ، افلاطون ، ۱۷۶ص .

م . ح . بروجردی :

(- معاصر)

۱- بیاد بزرگ(پرچمدار انقلاب) موته :

مشهد ، ۱۳۳۵ش، سربی ، رقعی ، ۵۷ص .

م . ح . خانشقاقی :

(- معاصر)

۱- فقیر :

طهران، ۱۳۴۱ش ، سربی، رقعی، ۵۲ص .

م . ح . کاوه :

(- معاصر)

۱- امریکا پشت پرده، دکترین ترومن ونقشهٔ مارشال :

جلد اول (دکترین ترومن) طهران ، ۱۳۲۷ش ، سربی ، رقعی ، ۵۶ص .

۲- [illegible] دیالکتیک ومکتبهای فلسفی یونان قدیم :

طهران ، ۱۳۲۷ ش ، سربی ، رقعی ، ۱۲۸ص .

۳- یک تحلیل ازجهان‌بینی بورژوازی آمریکا :

طهران ، ۱۳۲۷ ش ، سربی ، رقعی ، ۱۰۶ص .

م . حقیقت جو :

(- معاصر)

۱- سیستم انتخابات دردولت سوسیالیستی :

ای . گولیالف ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۰ ش ، سربی، ۲۰ص .

م . خ. یحیوی :

(- معاصر)

۱- فاجعه :

طهران، ۱۳۲۴ ش، سربی ، رقعی ، مرکز

انتشارات‌ملی، ۷۴ص.

۲ ـ مردپیرودریا:

ارنست‌همینگوی، ترجمه، ۱۳۴۰ش،سربی، رقعی، معرفت، ۱۷۸ص.

۳ ـ وسوسه:

طهران، بی تاریخ، سربی، رقعی، مروج، ۱۲۳ص.

م. خطیب لو:

(ـ معاصر)

۱ ـ اسرارمحبت:

ترجمه ازانگلیسی، طهران، سربی.

۲ ـ عشاق عفیف:

طهران، سربی.

م. ر:

(ـ معاصر)

۱ ـ صلاح‌الدین ایوبی و بنگیان:

جرجی زیدان، ترجمه، ۲جلد، طهران، ۱۳۰۴ش، سربی، رقعی، ۲۳۲+۱۹۶ص.

م. ر. ژ:

(ـ معاصر)

۱ ـ جنایتکاران مخوف:

میکی‌اسپیلین، ترجمه بمشارکت س. م،

طهران، ۱۳۴۰ش، سربی، رقعی، ۲۰۳ص.

م. رادپور (مهین):

(ـ معاصر)

۱ ـ افسانه‌های چینی وترکمنی:

طهران، بی‌تاریخ، سربی، رقعی، گوتمبرگ ۱۰۰ص.

۲ ـ افسانه‌های قدیم ملل:

ترجمه‌بمشارکت ق. سیمونیان، طهران، ۱۳۳۵ ش، سربی، رقعی، گوتمبرگ، ۱۳۳ص.

م. راوندی (رجوع شود به) مرتضی

م. زندوکیلی:

(ـ معاصر)

۱ ـ آسمان عشق (شعر):

کرمان، ۱۳۳۴ش، سربی، رقعی، ۱۲۰ص.

مهندس م. ژام:

(ـ معاصر)

دبیردبیرستان فردوسی تبریز.

۱ ـ شیمی آنالتیك:

تبریز، ۱۳۲۷ش، سربی، وزیری، ۱۲۴ص.

م . سبلانی :

(- معاصر)

۱ - زندگانی و نظریات داروین :

طهران، ۱۳۲۹ش، سربی .

م . ستوده (رجوع‌شود‌به) منوچهر

م . ش . راه‌بین :

(- معاصر)

۱ - دربارهٔ عمل :

مائوتسه تونك ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۱ ش، سربی، جیبی، ۲۴ص .

م . شجاع‌نیا (رجوع‌شود‌به) شجاع‌نیا

م . شریعتمداری :

(- معاصر)

۱ - عروسکهای ساحره :

ا . مریت، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۳ ش ، سربی، رقعی، کانون معرفت، ۱۴۲ص.

م . ص . هوردل:

(- معاصر)

۱ - شعله‌های جاویدان :

طهران، ۱۳۳۴ش، سربی، رقعی، ۸۰ ص .

۲ - نامه نگاری :

طهران، ۱۳۳۳ ش ، سربی ، رقعی، جیبی، ۱۱۹ص .

م . صالح‌زاده:

(- معاصر)

۱ - پیغمبر :

جبران خلیل جبران ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۴۰ش، سربی، رقعی، معرفت ، ۵۰ص .

م . صبحدم :

(- معاصر)

۱ - پاشنهٔ آهنین :

جك‌لندن ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۰ ش ، سربی، رقعی، ۳۲۴ص .

۲ - دخمه نشینان :

میخائیل سادووه‌آنو ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۲ش، سربی، رقعی، مؤسسهٔ هنرپیشرو ۱۰۰ص .

م . طهرانی :

(- معاصر)

۱ - احیاء زمین :

ویلیام، ترجمه، طهران، ۱۳۳۱ش، سربی، رقعی، ۱۰۹ص .

م . ع . سپانلو :

(- معاصر)

۱ - عادلها :

آلبر کامو، ترجمه ، طهران، سربی، رقعی.

م . ع . صدیق :

(- معاصر)

۱ - راه روزی علوم تفریحی یا فورمولر :

طهران، ۱۳۱۲ش ، سربی ، جیبی، اقبال، ۷۱ص .

م . ع . منشورگرگانی :

(- معاصر)

۱ - سیاست انگلیس درخلیج فارس جزایر فارس و بحرین نفت ومروارید :

طهران، ۱۳۲۵ش ، سربی، رقعی، ۱۸۹ص.

۲ - سیاست شوروی در ایران از ۱۲۹۶ تا ۱۳۰۶ :

جلد اول ، طهران ، ۱۳۲۶ ش ، سربی ، رقعی، ۲۸۰ص .

م . ع . مهرآئین (گلشائی) :

(- معاصر)

۱ ـ گرامر انگلیسی :

کتاب دوم، طهران، ۱۳۳۹ ش، سربی، رقعی، ۳۳۱ ص.

م . غبار :

(ـ معاصر)

۱ ـ احمدشاه بابای افغان:

کابل، ۱۳۱۷ ش، سربی.

۲ ـ تاریخ افغانستان :

(جلد اول و دوم تألیف احمد علی کهزاد و علی احمد فصیحی).

جلد سوم، کابل، ۱۳۲۶ ش، سربی، رقعی، ۱۵۰ ص.

م . فضلی :

(ـ معاصر)

۱ ـ (الف) سودای گابریل پری :

لوئی آراگون، ترجمه.

۲ ـ یادداشتهای زندان :

ارتیو کوروین، ترجمه، طهران، ۱۳۲۹ ش، سربی، جیبی، ۵۵ ص.

۳ ـ نامه‌های تیرباران شدگان :

طهران، ۱۳۳۰ ش، سربی، رقعی، ۲۰۸ ص.

م . کاشف :

(ـ معاصر)

۱ ـ سالنامهٔ گلچین اسلامی :

طهران، ۱۳۲۷ ش، سربی، رقعی، ۳۰۲ ص.

م . ل :

(ـ معاصر)

۱ ـ راهنمای اعمال حج از خطرات راه مکه :

طهران، ۱۳۴۱ ش، سربی، رقعی، ۹۴ ص.

م . ماهر :

(ـ معاصر)

۱ ـ اسرار زندگی دانستنیهای ضروری مردان و زنان:

دکتر ژی . ال . گایار، ترجمه، طهران، ۱۳۳۴ ش، سربی، رقعی، گوتمبرگ، ۱۱۰ ص.

۲ ـ اوژنیک یا علم بار آوردن کودکان زیبا :

دکتر ژی . ال . گایار، ترجمه، طهران، ۱۳۳۴ ش، سربی، رقعی، اقبال، ۱۱۰ ص.

۳ ـ خودآموز شنا و نجات غریق :

لئون سوم، ترجمه، طهران، گوتمبرگ، سربی.

م . مجدی :

(ـ معاصر)

۱ ـ بیچارگان :

فئودور داستایوسکی، ترجمه، طهران، ۱۳۳۷ ش، سربی، رقعی، مطبوعاتی صفی علیشاه، ۱۶۳ ص.

م . منصور :

(ـ معاصر)

۱ ـ آیندهٔ بشر :

برتراند راسل، ترجمه، طهران، ۱۳۴۲

ش، سربی، رقعی، ١٢٤ص.

م . مهربان :

(ـ معاصر)

١ ـ میخائیل سگ ولگرد :

جك لندن ، ترجمه ، طهران ، ١٣٣٣ ش، سربی ، رقعی ، مطبوعاتی صفی‌علیشاه ، ٢٥٣ ص

م . ن . طهرانی:

(ـ معاصر)

١ ـ درستکاری وهمکاری :

مونرولیف ، ترجمه ، طهران ، بی‌تاریخ ، سربی، وزیری ، ٩٤ ص .

٢ ـ فیل‌وفنجان ازستاره تااتم :

هرمان . د. نینا سیندر، ترجمه ، طهران ، بی‌تاریخ ، سربی ، وزیری ، نشریهٔ روابط ایران وامریکا.

م . ن . کاوه :

(ـ معاصر)

١ ـ پس‌ازسکوت (مجموعهٔ شعر) :

طهران ، ١٣٣٤ش، سربی ، جیبی، بنگاه ـ گلستان ، ٤٨ص.

م . نامی :

(ـ معاصر)

١ ـ غوغای هرات وتاریخ سومنات :

اصفهان ، ١٣٣٤ش، سربی، رقعی، ٣٧ص.

م . نصیری :

(ـ معاصر)

١ ـ یاغی سیسیل :

ترجمه واقتباس، طهران ، ١٣٣٦ش،سربی، رقعی، ٦١ص.

بانو . م . نفیسی جزایری :

(ـ معاصر)

١ ـ اصطلاحات وضرب‌المثلهای عمدهٔ زبان فرانسه باترجمهٔ فارسی :

طهران، ١٣٣١ش، سربی، رقعی، ١٠٤ص.

م . هـ . ت :

(ـ معاصر)

١ ـ کودك اندلسی یایك داستان مهیج تاریخی :

اصفهان،١٣٢٩ش، سربی، رقعی، مطبوعاتی مطهر، ١٦ص.

طهران، بی‌تاریخ، سربی، رقعی، کتابفروشی حافظ، ٢٩ص.

م . هـ . شفیعیها (محمدهادی):

(ـ معاصر)

در سال تحصیل ٢١ـ١٣٢٢ش در رشتهٔ علوم ریاضی‌ازدانشکدهٔ علوم ودانشسرایعالی طهران موفق باخذ دانشنامه شده است . در سال ١٣٢٤ در فرهنگ خوزستان دبیر ریاضی بوده .

١ ـ آسیه و عشق نخستین :

تورگنیف ، ترجمه ، طهران ، ١٣٣١ش ، سربی ، جیبی، زوار، ١٦٩ص.

٢ ـ پدران وفرزندان :

سرگیویچ تورگنیف ، ترجمه ، طهران ، ١٣٣٤ ش، سربی، رقعی، نیل، ٢٧٦ص.

طهران ، ١٣٤٠ش، سربی، کتابهای جیبی، ٢٧٢ص.

٣ ـ درآستانهٔ فردا :

تورگنیف ، ترجمه ، طهران ،١٣٣١ ش ، سربی، رقعی، ١٧٦ص.

م . هنریار :

(ـمعاصر)

١ ـ سرنوشت اسفناك زبان فارسی :

(انتقاد بفرهنگ لغات وتعبیرات مثنوی)

طهران ، ١٣٣٨ش، سربی، رقعی،٧٩ص.

مؤبد (رجوع‌شود به) ت . مؤبد

مؤبد(رجوع‌شودبه)عبدالعلی صبحی بیدگلی

مؤبد رستم شهرزادی :

(ـمعاصر)

١ـ دین ودانش :

طهران ، بی‌تاریخ ، سربی، رقعی، ٥٨ ص.

دکترمؤبد سهراب خدابخشی :

(ـمعاصر)

١ـ گلهای افتخارایران رضاشاه‌کبیروزردشتیان :

طهران، ١٣٣٦ش، سربی، رقعی، ١١٢ص.

مؤتمن (رجوع‌شود به) زین‌العابدین

مؤتمن دیوان (رجوع‌شود به) علینقی

مؤتمن‌الملك (رجوع‌شود به) حسین پیرنیا

مؤدب‌الدوله (رجوع‌شود به) حبیب‌الله

مؤدب‌زاده (رجوع شودبه) منوچهر

مؤدب‌السلطان (رجوع شود به) عبدالمحمد ایرانی

مؤدب‌الملك(رجوع‌شود به)ریشارخان‌یوسف

مؤدب نفیسی (رجوع‌شود به) عباس

مؤذن (رجوع‌شود به) عباسعلی اصفهانی

مؤذن (رجوع شود به) محمد علی‌سبزواری

مؤلف‌الدوله (رجوع‌شود به) عبدالحسین

مؤمن [ملا] (رجوع شودبه) محمد بن‌حسن تبریزی

مؤمن [حکیم] (رجوع شودبه) محمد مؤمن

مؤمن (رجوع شود به) محمد موسوی

شیخ مؤمن :

( )

١ـ نورالابصار:

ایران، ١٢٩٨ق، سنگی،وزیری.

محمد مؤمن :

( )

١ـ منتخب‌الاشعار:

لکهنو، ١٨٥٣م، سنگی، وزیری،١٠ص.

حاج ملا محمد مؤمن بن‌ملا ابومحمد خراسانی شیخ‌الاسلام :

(ـ١٣٠٦ق)

ساکن میامی ازعلمای خراسان بود ودر معقول ومنقول مقامی‌سامی‌داشت.درپانزدهم محرم ١٣٠٦ق به قصبهٔ میامی در گذشت (المآثروالآثار، ص ١٧١)

١ـ مفتاح‌النجاح وذریعة‌الفلاح(عربی) :

(درمناسك حج مطابق‌فتاوی سیدحسین‌ترك)

طهران ، ١٢٩١ق ، سنگی .

٢ـ مناسك حج :

طهران ، ١٣٢٥ ق ، سنگی ، رقعی ، خط محمدتقی ، ٢٣٠ص .

حکیم‌محمد مؤمن بن محمدزمان حسینی تنکابنی :

(۹۲۳ق-)

از اطباء حاذق زمان شاه سلیمان صفوی و با ملا میرزای شروانی معاصر بوده . بسال ۹۲۳ وفات یافت و در اصفهان در محلهٔ دالبطی جنب احمد آباد که در زمان قدیم میدان سبزی فروشها بوده و به دارالبطیخ (یا) دالبطی شهرت‌داشته مدفونست (معجم‌القبور ، چاپ دوم ، ص۳) .

۱- تحفهٔ حکیم مؤمن (تحفة المؤمنین)

طهران ، بی تاریخ ، سنگی ، رقعی ، خط محمدباقر بن ملا محمد حسن خوانساری ، بی‌شماره صفحه .

طهران ، ۱۲۷۷ ق ، سنگی ، رحلی ، بی‌شماره صفحه .

طهران، ۱۳۱۲ق،سنگی، رقعی، ۳۷۱ص .

طهران ، ۱۳۷۸ق ، سنگی ، رقعی ، چاپ افست ، کتابفروشی‌مصطفوی ، بامقدمهٔ دکتر محمود نجم‌آبادی ، ۳۷۶ص .

طهران ، سنگی، رقعی، گراوری، اسلامیه، ۱۹+۶+۳۷۶ص .

ایران، ۱۲۹۰ق ، سنگی، رقعی ، تاصفحهٔ ۳۶۲ شماره گذاری شده‌است .

اصفهان ، ۱۲۷٤ ق ، سنگی ، رحلی ، باهتمام ملاعلی وسید حسین اصفهانی ، بی‌شماره صفحه .

دهلی ، ۱۲۶۶ق ، سنگی، رحلی، درهامش مخزن‌الادویه .

هند ، ۱۲۶۶ ق . سنگی ، وزیری ، ۶۶۸ص .

هند ، ۱۲۸۶ق ، سنگی .

کانپور ، ۱۸۹۱ م ، سنگی ، رحلی ، ۷۶۸ص .

لاهور ، ۱۹۰۵ م ، سنگی ، وزیری ، ٤۸۰ ص .

هارکن ، ۱۷۸٤م، رحلی .

مؤیدالاسلام (رجوع شود به) جلال الدین حسینی

مؤیدالاسلام (رجوع شود به) حسن‌جابری انصاری

مؤیدالاسلام (رجوع‌شودبه) نصرالله

مؤید امینی (رجوع‌شود به) داود

مؤید ثابتی (رجوع‌شود به) علی

مؤید دفتر (رجوع‌شود به) عبدالله

مؤیدالدوله (رجوع شود به) علی بن احمد الکاتب

مؤیدالدین (رجوع شود به) حسین بن علی طغرائی

مؤیدالشعراء :

(- ۱۳۳۰ق)

۱- درج‌اللئالی ، ترجمهٔ الف کلمات‌قصار امیرالمؤمنین :

هند ، ۱۳۲۸ق ، سنگی .

ماتریدی (رجوع‌شود به) ابومنصور

شیخ ماجدبن فلاح شیبانی :

( )

عالم ، فقیه ، فاضل ،کامل ، بامقدس‌اردبیلی معاصر بوده ، مؤلف رسالهٔ حل الخراج رد بر مقدس اردبیلی و شیخ ابراهیم قطیفی و تأییدرسالهٔ محقق کرکی میباشد.

(فوائد الرضویه،ص۳۶۹).

۱- حل‌الخراج (عربی) :

طهران ، ۱۳۱۵ ق ، سنگی ، وزیری ، ۲۰٤ص ، ضمن‌کلمات المحققین .

طهران ، ۱۳۱۳ ق ، سنگی ، وزیری ، ضمن کلمات الرضاعیات و الخراجیات ، ۱۴۶+۱۹۰ص .

سید ماجدبن محمد حسینی بحرانی :

(ـ۱۰۹۷ق)

سید ، عالم ، فاضل ، جلیل القدر ، شاعر ، ادیب ، منشی ، قاضی شیراز و بعداً قاضی اصفهان بوده (فوائدالرضویه ص۳۶۹)

سیدماجد خلف مرحمت پناه سید محمد بحرینی که سید و ستوده صفاتیست و از اکثرعلوم بهره‌مند ومتمتع بود درشعرعربی و فارسی ربط داشت و در سال ۱۰۸۳ فوت شد . مجملا خلف مشارالیه بمقتضای الولد سرابیه تحصیل اکثر علوم خصوصاً فقه و حدیث نمود کمال صلاح وتقوی‌دارد . بعد از استعفای والد مدتی شیخ‌الاسلام و قاضی شیرازبود ، نواب‌میرزا ابوصالح‌صدرممالک به‌تکلیف بسیار مشارالیه‌را طلب‌داشته نایب‌الصدر بود . بعض از امورکه خلاف طبع نازك ایشانست رنجیده ترك آن کرد ، نواب اشرف بتکلیف تمام قضای اصفهان را برأی واراده‌ٔاو مفوض داشته . الحال‌یکسال است‌درآن‌امر حقانیت‌وراستی بعمل‌میاورد. وتتبع شعرعربی وفارسی بسیار کرده . . . (تذکرهٔ نصرآبادی ، ص۱۶۲) .

سایرمآخذ : فهرست مدرسهٔسپهسالار ، ج ۱ ص۴۵ ، ج۲ ، ص۱۴۰ .

۱ـ تحفهٔ سلیمانیه ، شرح عهدنامهٔ مالك اشتر :

طهران ، ۱۳۰۱ ق ، سنگی ، جیبی ، خط میرزا آقا کمرهٔ ۳۰۴ ص ، با رسالهٔ نفس خواجه‌نصیر ، ترجمهٔ سیدفرج‌الله .

مازندرانی (رجوع شود به) محمدحسن ابن فضل‌الله

مازندرانی (رجوع‌شودبه) محمدزکی

مازندرانی (رجوع شود به) زین العابدین [شیخ]

مازندرانی (رجوع شود به) محمدصالح ابن احمد [ملا]

مازندرانی (رجوع شود به) محمدصالح ابن فضل‌الله [شیخ]

مازندرانی (رجوع شود به) عبدالرسول

مازندرانی (رجوع‌شود به) عبدالله‌بن زین ـ العابدین

مازندرانی (رجوع‌شود به) عبدالله‌بن‌محمد

مازندرانی(رجوع‌شود به) عبدالله‌بن محمدـ نصیر

مازندرانی (رجوع شود به) م . ع

مازندرانی (رجوع شود به) علی بن زین ـ العابدین

مازندرانی (رجوع شود به) محمد علی ـ شمس‌آبادی

مازندرانی (رجوع شودبه) محمد بن زین‌ـ العابدین

مازندرانی (رجوع‌شود به)محمودبن محمدـ کاظم

مازندرانی (رجوع‌شود به) موسی [سید]

مازندرانی (رجوع شود به) مهدی بن عبدـ الهادی

مازندرانی (رجوع‌شودبه)هادی‌بن‌ملامحمدـ صالح [آقا]

ماشاءالله نیك‌مراد :

(ـ معاصر)

۱ـ رهبر اجتماع :

طهران ، ۱۳۳۰ش، سربی، رقعی، ۱۲۶ص
درمقدمه عکس مؤلف

ماطاوس ملکیانس :

(ـ معاصر)

۱ـ دیاراشکبار :

۱ . هاروتیان ، طهران ، ۱۳۲۹ق، سنگی، ۸۸ص.

۲ـ مارگو (فرانسه‌بفارسی) :

طهران ، سربی ، خشتی ، مطبعهٔ فاروس ، ۲۰۴ص.

۳ـ مملکت‌شمس‌وطالع یادولت ژاپن :

طهران، ۱۳۲۲ ق، سربی، ۱۴۳ص .

۴ـ نخست‌نامه :

۲جلد، طهران .

مافروخی (رجوع‌شودبه) مفضل
مافی (رجوع‌شودبه) محمدحسن[دکتر]
مافی (رجوع‌شودبه) سعدالملك
ماکوئی(رجوع‌شودبه) علی
مالك (رجوع‌شودبه) ناصر[دکتر]
مالك (رجوع‌شودبه) ف . مالك [بانو]
ماندا (رجوع شود به) محمد علی اسلامی [دکتر]

مانی:

(ـ معاصر)

۱ـ جغرافیای‌اقتصادی‌اتحادجماهیرشوروی‌سوسیالیستی:

میخائیلوف، ترجمه، طهران، سربی، رقعی، ۱۱۹ص .

۲ـ دربارهٔ محاکمات سیاسی :

طهران، سربی.

ماهرخ‌پورزینال:

(۱۳۰۹ ش ـ معاصر)

دربندرپهلوی تولدیافت . تحصیلات ابتدائی و متوسطهٔ خودرا در کاشان و طهران بپایان رسانید ودررشتهٔ ادبی دورهٔ متوسطه فارغ ـ التحصیل گردید .

(سخنوران نامی معاصر،ج۳، ص۲۵۲)

۱ـ خشم شاعر :

طهران، ۱۳۴۰ش، سربی، رقعی، با مقدمهٔ ذبیح‌الله صفا ، ۱۴۹ص .

۲ـ دلهای‌شکسته (شعر) :

طهران، ۱۳۳۳ش، سربی.

۳ـ گل‌مرداب :

طهران ، ۱۳۳۵ش،سربی ، رقعی ، محمدعلی‌علمی، ۱۵۰ص .

ماه سیما :

(ـ معاصر)

۱ـ زنجیرهای تقدیر :

طهران، ۱۳۳۶ش، سربی، وزیری ، ابن ـ سینا، ۱۷۲ص .

ماه شرف(رجوع‌شودبه) مستورهٔ کرمانشاهی

ماه طلعت پسیان :

(ـ معاصر)

۱ـ حورناز :

طهران ، ۱۳۲۰ش، سربی .

۲ـ زن‌درکشور قضاوقدر :

طهران، سربی، وزیری ، ۱۹ص .

۳ـ نخستین‌وآخرین‌عشق :

طهران، سربی، جیبی،۴۰ص .

ماه‌لقاء برهان :

(ـ معاصر)

۱ـ دستورخیاطی :

طهران، ۱۳۰۹ش، سربی، ۱۳۰ص .

ماه ملک بهار:

(ـ معاصر)

۱ـ سرگذشت‌موزارت :

هلن‌کافمن، ترجمه، طهران، ۱۳۴۱ ش، سربی، رقعی، فرانکلین، معرفت، ۱۶۶ص.

ماه منظر سوادکوهی:

(ـ معاصر)

۱ـ پروازخیال (شعر) :

طهران، ۱۳۳۷ ش، سربی، رقعی، ۸۲ص.

ماه منیر تشویقی :

(ـ معاصر)

۱ـ گلنار :

طهران، سربی، جیبی، ۹۶ص.

ماهوتیان (رجوع‌شودبه) ناصر

ماهیار نوابی (رجوع‌شودبه) یحیی[دکتر]

مایل (رجوع شود به) یدالله

مایل:

( )

۱ـ دیوان شعر :

الله‌آباد، ۱۸۸۹م، سنگی، رقعی، ۲۵ + ۲۱۳ص.

مایلی(رجوع‌شودبه) محمدتقی

مبارک (رجوع‌شودبه) عبدالحسین[شیخ]

فخرالدین‌مبارکشاه‌بن‌حسین‌مروزی‌خوارزمی:

(ـ ۶۰۲ق)

ازنویسندگان وشعرای‌قرن ششم بوده و بوزارت‌سلطان علاءالدین وپسرش‌سیف‌الدین وسلطان‌غیاث‌الدین و شهاب الدین رسیده و بیشترعمرخودرا دردربار سیف‌الدین ملک ـ الجبال گذرانده ودرشوال۶۰۲رحلت کرده. وی‌را کتابیست که به نثر بسیار فصیح در تاریخ هندوستان‌نوشته‌وباسم‌تاریخ‌فخرالدین مبارک معروف‌است‌ومنظومهٔ درتاریخ‌سلاطین غور به بحرمتقارب‌سروده و ازاشعار دیگر وی ابیاتی‌چند بما رسیده است .

(سالنامهٔ پارس، بقلم‌سعیدنفیسی)

سایرمآخذ : مجمع‌الفصحاء . ج۱. ص۳۷۴

۱ـ تاریخ فخرالدین‌مبارکشاه :

لندن، ۱۹۲۷ م، سربی ، رقعی ، بتصحیح ادوارد روبنسون، ۸۴ + ۲۰ص .

سید محمد مبارک بن‌محمد بن‌محمود علوی کرمانی مدعوبه میرخواند :

( )

جامع کتاب سیرالاولیاء دراحوال‌مشایخ چشتیه . وی بصغر سن بشرف بیعت شیخ‌ـ نظام‌الدین اولیاء رسید و بعد از او بخدمت خلفای‌اوبوده ازشیخ نصیرالدین محمود که اجل‌خلفای شیخ‌موصوف بود تربیت یافته .

(تذکرهٔ علمای‌هند،ص۸۲)

۱ـ سیرةالاولیاء ، تذکرهٔ عرفاء :

هند ، ۱۳۰۲ق، سنگی.

مجد الدین مبارک بن‌ابی الکرم محمد ابن محمد جزری‌ابن‌اثیر :

(۵۴۴ ـ ۶۰۶ ق)

ابن اثیر کنیت سه برادر از دانشمندان ادب‌وتاریخ وحدیث وجزءآن ، اول: برادر مهین، مجدالدین مبارک ازمردم‌جزیرهٔ ابن عمر. مولد ۵۴۴ در جزیرهٔ مزبور، وفات ۶۰۶ بموصل . چندی‌کاتب‌سلاطین‌بوده وبعد دراثر بیماری دست‌وپای‌اوازحرکت‌بازماند ومعتکف خانه گشت وبکارتصنیف پرداخت . اکابر و علماء پیوسته بدیدار او میشدند .

اوربایلی در یکی از قرای موصل ساخت و املاک خویش بر آن وقف کرد. وجزری مخرکه نسبت است بجزیرهٔ ابن‌عمر .
(لغت‌نامهٔ دهخدا ، ص۲۹۰)

۱ـ النهایة فی‌غریب‌الحدیث‌والاثر (نهایةاللغة) (عربی):
طهران، ۱۲۶۹ق، سنگی، رحلی، خط‌محمد ـ رضابن‌ابوالحسن‌طباطبائی‌اردستانی، بی‌شماره صفحه .

مبارکه (رجوع‌شودبه) حسین بن علی فانی مبارکه

مبارکه (رجوع‌شودبه) محمد علی[سید]

مبرد (رجوع‌شودبه) ابوالعباس‌محمد

مبرهن (رجوع‌شودبه) حسن [سید]

مبشر (رجوع‌شودبه) ناصر

مبشرهمایون (رجوع‌شودبه) اسدالله

مبشری(رجوع‌شودبه) لطف‌الله

مبکی :

(   )

۱ـ دیوان خزائن‌اشعارمبکی:
طهران، ۱۳۲٦ش، سنگی ، رقعی، باهتمام سیدمحمدمیر کمالی‌خوانساری ، ۱۲۸ص .

۲ـ جمع البکاء (شعر) :
طهران، ۱۳۳۱ ق ، سنگی ، رقعی، مطبعهٔ سیدمرتضی، ۱۹۹ص .

مبین (رجوع‌شودبه) صادق

مولوی محمد مبین بن محب‌الدین احمد عبدالحق‌بن‌محمد سعید پسردوم ملاقطب‌الدین سهالوی لکهنوی:

(ـ۱۲۲۵ق)

شاگرد ملاحسن شارح سلم‌العلوم. عالم علوم عقلی ونقلی، واقف رموز خفی وجلی، درجودت ذهن وذکاء وطلاقت معروف بود. در دوم ربیع‌الثانی ۱۲۲۵ درگذشت و در باغ ملا احمد انوارالحق واقع در لکهنو مدفون گردید .
(تذکرهٔ علمای هند، ص ۲۱۱)

۱ـ مرآت‌الشروح شرح سلم‌العلوم درمنطق:
قاضی‌محب‌الله بهاری، شرح، کانپور، سنگی.

۲ـ وسیلة‌النجاة:
لکهنو، ۱۸۹۵م، سنگی، وزیری، ٤۷٤ص.

مبین‌الشریعة (رجوع شود به) علی

متدین‌کرمانی :

(ـمعاصر)

۱ـ داستان شیخ نمد پا (شعر):
کرمان ، سربی ، جیبی، کتابفروشی همت ، ۲٦ص.

مترجم (رجوع‌شودبه) هادی‌مازندرانی[آقا]

مترجم (رجوع شودبه) محمود خان

مترجم‌السلطنه (رجوع شودبه) محمدحسین

مترجم‌السلطنه (رجوع شودبه) علیرضا

مترجم‌الممالک (رجوع شودبه) علی

مترجم همایون (رجوع شودبه) علیمحمد

مترجمی (رجوع شودبه) همایون

متفقی (رجوع شودبه) محمدرضا [سید]

متقی (رجوع شودبه) تقی

متقی (رجوع شودبه) رحیم

متنبی (رجوع شودبه) احمد

متین (رجوع شودبه) کنجی ساهائی

متین (رجوع شودبه) محمد محسن

متین دفتری (رجوع شودبه) احمد

متینی (رجوع شودبه) جلال [دکتر]

مثنی بن الولید الحناط :

( )

جش، ست، مولی کوفی . روی عن ابی‌عبدالله ع . له کتاب ، عنه جماعة ، منهم : الحسن بن علی بن یوسف بن بقاح ، جش . الحسن بن‌علی‌الخزاز، عنه ، ست . وفی کش ما تقدم فی‌مثنی‌بن عبدالسلام.

(تلخیص‌الاقوال ، نسخهٔ‌خطی)

۱ـ کتاب‌مثنی بن‌الولید الحناط (عربی):

طهران، بی‌تاریخ، سربی، رقعی، باهتمام‌حسن مصطفوی ، ۱۷٤ص، ضمن‌اصول الستة‌عشر .

مجاب :

(ـ معاصر)

۱- قزاقها :

تولستوی، ترجمه،طهران، ۱۳۳۰ش،سربی، رقعی، کتابفروشی‌ایران ، ۲٤٦ص ؟

مجاهد [سید] (رجوع شودبه) محمدبن‌علی

مجاهد (رجوع شودبه) محمد بن علی‌اکبر تبریزی

مجاهد (رجوع‌شودبه) میرزا آقا اصفهانی

مجاهدالسلطان(رجوع‌شودبه)نورالله[دکتر]

مجاهدی (رجوع‌شودبه) اسمعیل [دکتر]

مجتبائی (رجوع‌شودبه) ابوالفتح

مجتبائی (رجوع‌شودبه) فتح‌الله

مجتبائی (رجوع‌شودبه) محمود [دکتر]

مجتبائی (رجوع‌شودبه) نصرت‌الله

سیدمجتبی اردوبادی:

(ـ معاصر)

۱ـ حقوق‌تجارت‌اسلامی:

(بحث‌درپیرامون متاجر لمعه وشرح لمعه)

طهران، سربی، رقعی .

مجتبی تهرانی:

(ـ معاصر)

۱ـ المکاسب الحرمة (عربی) :

حاج‌آقا روح‌الله خمینی، ذیل ، ۲جلد، قم، ۱۳۷٦ق،سربی، وزیری،۳۲۹+۳۰۰ص.

مجتبی‌الحسینی :

(ـ معاصر)

۱ـ اجتماعیات‌الاسلام (عربی) :

نجف ، ۱۳۸۰ق، سربی، رقعی، ۸٦ص .

۲ـ هذا رسول‌الله (عربی) :

نجف، ۱۳۸۳ق، سربی، رقعی،۸۷ص.

دکترمجتبی سجادی :

(ـ معاصر)

۱ـ محیط داخلی و بیماریهای‌آن :

طهران، ۱۳۳۹ش ، سربی،رقعی، ۲٤۱ص.

دکترمجتبی (بن هاشم اصفهانی) ریاضی :

(۱۲۸۷ ش ـ معاصر)

دراصفهان متولد شده. تحصیلات‌ابتدائی ومتوسطه‌را دراصفهان وطهران انجام داده.

در سال ۱۳۱۱ بخرج دولت برای تحصیل بفرانسه روانه‌ودر اواخرسال ۱۳۱۷ پس‌از کسب اندك تخصصی درریاضیات و فیزيك بایران مراجعت نموده واز آنسال تاکنون متصدی کرسی مکانیك‌عمومی دانشکدهٔ‌فنی دانشگاه طهران میباشد .

(نقل از خط مؤلف،سال ۱۳۳۶)

۱ ــ **مکانیك عمومی :**

جلد اول، بردارها جنبش شناسی. طهران، ۱۳۳۱ش، سربی، وزیری ، نشریهٔ ۱۴۳ دانشگاه، ۳۸۵ ص.

جلداول، طهران،۱۳۳۷ش، سربی،وزیری، نشریهٔ ۴۸۸ دانشگاه ، چاپ دوم،۳۷۶ص.

جلد دوم، مرکزثقل، کار، پیکه‌ها، تعادل، مالش، دینامیك.

طهران، ۱۳۳۶ش، سربی، وزیری ، نشریهٔ ۴۲۱ دانشگاه، ۵۴۰ ص.

جلددوم، ۱۳۴۰ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۷۰۸ دانشگاه، چاپ دوم، ۵۵۳ص .

سید مجتبی بن عبدالوهاب حسینی قزوینی طهرانی :

(   )

۱ ــ **قوت‌لایموت،مختصرحدیقةالمتقین لعمل المقلدین:**

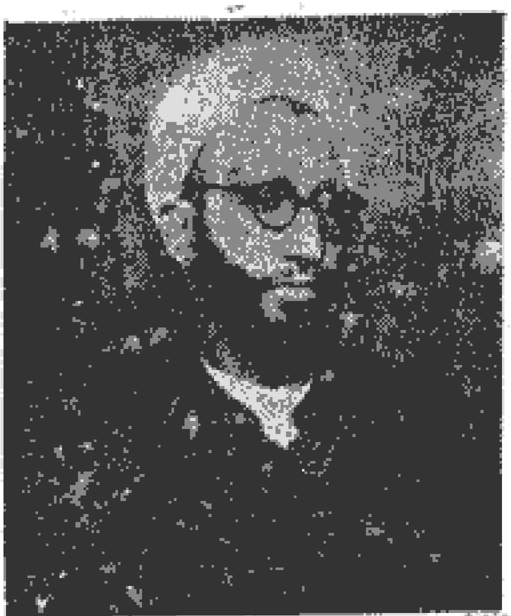
سیدابوالقاسم‌بن محمد رضابن ابوالقاسم بن شیخ‌الاسلام علی‌اصغر بن محمد تقی قاضی طباطبائی تبریزی متوفی ۱۳۶۱ق،مختصر، طهران، ۱۳۳۱ق.

۲ ـ **لایحهٔ لیلهٔ هفدهم ربیع‌الثانی۱۳۳۲ق در تصوف:**

طهران، ۱۳۳۲ق، سربی،جیبی، ۵۸ص، با لایحهٔ متمم بقلم شیخ‌عبدالله بن‌زین‌العابدین مازندرانی حائری.

حاج آقامجتبی بن حاج آقا محمد عراقی گرهرودی محمدی:

(۱۳۲۳ ق ـ معاصر)

درقریهٔ گرهرود عراق متولد شده. تحصیلات مقدماتی ومقداری‌از سطوح رانزدوالدخود تلمذ نموده وسپس نزدسایر علماءبتحصیلات خویش ادامه داده . در سال ۱۳۵۳ق بقم مهاجرت کرده‌وبتکمیل تحصیلات پرداخته. درسال ۱۳۵۸ق به کنکاور مسافرت کرده ودرمدت هشت سال در آنجا اقامت داشته . درسال ۱۳۷۰ق مجدداً به قم آمده وضمناً بتدریس بعضی‌از سطوح اشتغال دارد.

(آثارالحجه، ج۲، ص۱۰۶)

اکنون‌سال (۱۳۴۲) رئیس کتابخانهٔ‌مدرسهٔ فیضیه وامور نظام وظیفهٔ طلاب حوزهٔ علمیهٔ قم رابعهده دارد .

۱ ــ **فهرست کتابخانه مدرسهٔ فیضیهٔ قم :**

۲ جلد،قم، ۱۳۷۸ق، سربی، وزیری، ۴۷۵ + ۴۹۵ ص .

مجتبی فاطمی :

(ـ معاصر)

۱ ـ طلایه :

طهران، ۱۳۱۹ ش، سربی، رقعی، اقبال، ۳۴۴ ص .

شیخ مجتبی قزوینی خراسانی:

(ـ معاصر)

۱ ـ بیان الفرقان :

جلد اول بیان الفرقان فی توحید القرآن، مشهد، ۱۳۷۰ ق سربی، خشتی، ۲۱۶ ص .

جلد دوم ، بیان الفرقان فی نبوة القرآن، طهران، ۱۳۷۱ ق، سربی، رقعی، ۲۱۸ ص.

جلد سوم ، بیان الفرقان فی معاد القرآن ، طهران، ۱۳۷۳ ق سربی، وزیری، ۱۲۳ ص .

جلد چهارم، بیان الفرقان فی میزان القرآن. طهران، ۱۳۷۵ ق سربی، رقعی، زوار، باهتمام اسدالله اسکندری، ۱۶۷ ص .

مهندس مجتبی ملکوتی :

(ـ معاصر)

۱ ـ راه‌آهن ایران :

طهران، ۱۳۲۷ ش، سربی، وزیری، مجلهٔ خواندنیها، ۵۰۸ ص .

مجتبی مینوئی :

(۱۳۲۰ ق ـ معاصر)

درطهران متولدشده. پس‌از انجام تحصیلات ابتدائی و متوسطه دورهٔ دارالمعلمین عالی را نیز بانجام رسانیده و سپس بتدریس در مدارس طهران اشتغال یافت. درسال ۱۳۰۸ بسمت معاونت ادارهٔ سرپرستی محصلین ایرانی درپاریس معین گشت و بدان صوب عزیمت کرده و پس ازآن مدتی هم سمت سرپرستی محصلین ایرانی درلندن باا وبود.

بیش‌از سه سال دورهٔ مأموریت او بطول انجامید وبایران بازگشت . وی دراوائل ۱۳۱۵ بلندن رفته وتااواسط سال ۱۳۲۹ درآنجا بود وبتحقیقات ادبی وتاریخی ادامه داد . اکنون سمت استادی دانشکدهٔ ادبیات طهران را عهده دارد .

(نثرفارسی معاصر، ص ۲۱۵)

مینوئی مسلماً از ادبای درجهٔ اول ایراناست و بدون ادنی مبالغه پنج نفر نظیر دربین فضلای ایران ندارد .

(مجلهٔ یغما ، سال اول، شمارهٔ ۱ ، ص ۲۱۲ بقلم سیدحسن تقی زاده)

اکنون سال ۱۳۴۲ در طهران رئیس مؤسسهٔ لغت فارسی است .

۱ ـ بحث درافکار اقبال لاهوری شاعر پارسی‌گوی پاکستان :

طهران، ۱۳۰۷ ش، سربی، وزیری ، مجلهٔ یغما، ۷۵ ص .

۲ ـ پانزده‌گفتاردر بارهٔ چندتن رجال ادب اروپا: (ازاومیروس تا برناردشاو)

طهران، ۱۳۳۳ ش، سربی ، وزیری، نشریهٔ

۲۴۲ دانشگاه ، ۴۴۸ص.

۳. تاریخ خط عربی وفارسی (انگلیسی) :

اکسفورد، سربی.

۴ـ داستانسرائی هزاردستان :

ترجمه‌ازانگلیسی، طهران، بی‌تاریخ، سربی رقعی، مطبعهٔ تابان، ۳۱ص .

۵ـ دیوان ناصرخسرو:

طهران، ۱۳۰۴ش، بتصحیح ومقدمهٔ‌مینوئی

۶ـ راپرت درحالت کنونی اطلال‌شهرپارسه(پرس‌پلیس) معروف به تخت‌جمشید :

هرتسفلد ، ترجمه ، برلن ، ۱۳۰۷ ش = ۱۹۲۶م ۲۴+۲۶ص+۳۰ تصاویر

۷ـ رسالهٔ خواجه نصیرالدین طوسی‌درباب مالیات و مملکت‌داری:

لندن ، ۱۹۱۵م ، سربی، توسط‌مینورسکی، باهتمام مینوئی .

۸ـ شاهنامهٔ فردوسی (شعر) :

جلداول ، طهران ، بروخیم ، باهتمام عباس اقبال آشتیانی‌ومینوئی .

۹ـ شیرخورشید :

(مندرج دریادبودنامهٔ دینشاه ایرانی) بمبئی، ۱۹۴۳م .

۱۰ـ صلاح‌الدین ایوبی‌وبنگیان :

جرجی‌زیدان ، ترجمه ، ۲جلد ، طهران ، ۱۳۰۴ش، سربی، رقعی، ناشرمحمدرمضانی، ۲۲۸+۱۹۲ص .

۱۱ـ کشف‌دولوح تاریخی‌درهمدان :

پرفسور هرتسفلد، ترجمه، طهران، ۱۳۰۵ ش، سربی، جیبی، نشریهٔ شمارهٔ ۱۴ انجمن آثار ملی، ۲۲ص .

۱۲ـ مازیار :

بمشارکت صادق‌هدایت، طهران،۱۳۱۲ش، سربی، وزیری، ۱۳۸ص .

طهران، ۱۳۳۳ش ، سربی ، وزیری ، امیر کبیر، چاپ‌دوم، ۱۴۰ص.

۱۳ مباحث صرفی‌ونحوی :

جلداول، طهران، ۱۳۲۹ش،سربی،وزیری، مجلهٔ یغما ، ۳۰ص .

۱۴ـ نامهٔ تنسربگشنب :

طهران،۱۳۱۱ش، سربی، وزیری، بتصحیح مینوئی، ۸۱ص.

۱۵ـ نوروزنامهٔ عمرخیام :

طهران، ۱۳۱۲ش، بتصحیح مینوئی .

طهران ، ۱۳۲۰ش، سربی، رقعی،۱۴۸ص.

۱۶ـ وضع‌ملت ودولت‌ودربارشاهنشاهی‌ساسانیان :

کریستین‌سن، ترجمه، طهران، ۱۳۱۷ ش. طهران،۱۳۱۴ش،سربی، وزیری، ۲۰۷ص.

۱۷ـ ویس‌ورامین:

جلداول، طهران،۱۳۱۴ش،سربی، وزیری، بروخیم، بتصحیح‌مینوئی، ۵۲۸ص .

سیدمجتبی‌بن‌محمدرضا نوربخش بروجردی نجفی :

(ـ معاصر)

۱ـ آفتاب‌حقیقت درآثار شریعت :

مشهد، ۱۳۷۸ق، سربی، رقعی، ۱۷۸ص .

مجتهد (رجوع‌شود‌به) سید محمد حسن‌ابن محمدتقی اصفهانی

مجتهدزاده (رجوع‌شود‌به) علیرضا

مجتهدزاده (رجوع شود‌به)محمدبن میرزا۔ صدر قره‌باغی

مجتهدزاده(رجوع‌شود‌به) محمدباقر بن‌حسن گنجهٔ

مجتهدزاده (رجوع‌شود‌به) مرتضی بیرجندی

مجتهدالشعراء (رجوع‌شود‌به) حبیب‌قاآنی

مجتهدالشعراء (رجوع‌شود‌به) حسین‌مجمر

مجتهدی (رجوع‌شود‌به) احمد مدرس[شیخ]

مجتهدی (رجوع‌شود‌به) محمدعلی [دکتر]

مجتهدی (رجوع‌شود‌به) علی‌اصغر

مجتهدی (رجوع‌شود‌به) مهدی

مجتهدی (رجوع‌شود‌به) ناصر

مجد (رجوع شود‌به) ناصر

مجدالادباء (رجوع‌شود‌به) اسمعیل

مجدالادباء (رجوع‌شود‌به) حیدرعلی‌تونی

مجدالاسلام شیخ احمد کرمانی :

(- ۱۳۰۲ش)

ادیبی فاضل و نویسندهٔ‌مشهور و شاعری عالیمقام بود. درآغازمشروطیت‌چندروزنامه بنام (ندای‌وطن ، ادب) منتشر نمود و شعر را با کمال‌روانی‌میسرود . در اواخرعمر در کرمان‌میزیست بسال۱۳۰۲ ش‌درآنجاوفات یافت. شرح‌حال‌اودرمجلهٔ‌خواندنیها ، شمارهٔ ۲۶۵ به تفصیل چاپ‌شده . کسروی درتاریخ مشروطهٔ ایران ص۱۲۳ مینویسد : درزمان صدارت‌عین‌الدوله،مجدالاسلام‌باتفاق‌میرزا۔ حسن رشدیه ومیرزا آقای‌اصفهانی دستگیر شده ازطهران به کلات تبعید شدند باآنکه مجدالاسلام یکی از کار کنان عین‌الدوله و باصطلاح آنزمان‌را پورتچی‌اوبود ولی‌چون کارمجاهدین‌رادرپیشرفت میدیدلذابیدگوئی ازعین‌الدوله زبان‌میگشاد.این‌سه نفردرطول مدت صدارت عین‌الدوله در کلات محبوس بودند تادر آغازتأسیس مجلس شورای ملی درصدارت مشیرالدوله ازحبس نجات یافتند و بطهران ورود نمودند . احمد کسروی با مجدالاسلام‌نظرخوبی‌نداشته‌درتاریخ‌مشروطهٔ ایران ص ۲۷۲میگوید : این‌مردبدنام بود وسپس‌بدنام‌تر گردیدواز روزنامه‌اش با همهٔ آراستگی بیرون‌آن پیداست‌که جز برای نان‌خوردن نوشته نمیشده .

(تاریخ جرایدومجلات ، ج ٤، ص ۲۹۰)

۱ـ شهرخاموشان یا اوضاع عدلیهٔ سابق(شعر) : طهران ، ۱۳۰۸ش، سربی، رقعی، ۹۰ص.

مجدالاشراف (رجوع‌شود بـه) محمـد ابن ابوالقاسم ذهبی

مجدالاشراف (رجوع‌شود‌به) محمدرضا

مجدد الف ثانی (رجوع‌شود به) احمد ابن عبدالاحد سهرندی

مجدد شیرازی (رجوع شود‌به) محمد حسن جناب‌میرزا

مجدالدوله (رجوع شود‌به) غلام نبی‌الله

مجدالدین (رجوع شود‌به) احمد بن محمد غزالی‌طوسی

مجدالدین (رجوع‌شود‌به) عبدالمجید ابن کریم ملک‌الکلام

مجدالدین (رجوع‌شود‌به) مبارك بن‌محمد ، ابن‌اثیر

مجدالدین (رجوع شود‌به) مجدود بن آدم سنائی‌غزنوی

مجدالدین (رجوع‌شود‌به) محمدبن‌ابیطالب مجدی

مجدالدین (رجوع شودبه) محمدبن یعقوب فیروزآبادی

مجدالدین :

(\- معاصر)

۱ - تاریخ شادنامه تاطلوع اسلام :

طهران، ۱۳۳۷ق،سنگی، رقعی، چاپ دوم، ۲۴ ص .

مجدالدین پزشکان :

(\- معاصر)

۱ - دانستنیهای پزشکی برای خانواده‌ها :

طهران، ۱۳۳۷ش،سربی، جیبی، ۱۷۵ص.

۲- راهنمای پزشکی شامل موارد وتکنیک انواع تزریقات:

طهران، سربی.

ملامجدالدین خوافی :

( )

۱ - خارستان :

کانپور، ۱۸۷۸ م،سنگی،وزیری، ۲۱۱ص.

کانپور، ۱۳۲۹ق=۱۹۱۱،سنگی،وزیری، ۲۱۲ ص .

لکهنو، ۱۸۷۸م، سنگی، وزیری، ۲۱۱ص.

سید مجدالدین بن جمال مصباحی :

(\- معاصر)

برادرزاده و داماد سیدجواد مصباحی واعظ است . باآنکه بیست وسه سال بیشتر ندارد بیانی سحار ودست‌منبری‌نافذدارد و شبهادر بقعهٔ سیدذوالفقارشیرازاقامهٔ جماعت میکند. وی تحصیلات مقدماتی را در دبستان حافظ شیراز وفقه واصول را در شیراز و اصفهان کسب فضیلت نموده .

(شیرازامروز، ص۶۸)

مجدالدین مصباحی‌از طرف‌سلسلهٔ گنابادی اجازهٔ دادن اذکارواوراد دارد .

(سالنامهٔ کشور ایران، سال چهاردهم)

۱ - رهبرملل دراثبات اصول اسلام :

شیراز، بی‌تاریخ، سربی، رقعی، کتابفروشی محمدی، ۴۰۴ ص.

دکترمجدالدین میرفخرائی گلچین گیلانی:

(\- معاصر)

وی مقیم انگلستان وبزرگترین شاعریست که ازگیلان برخاسته‌است . اشعار گلچین از بیست سال قبل درجراید و مجلات ادبی انتشار می‌یابد نخستین بار در سال ۱۳۰۷ قطعهٔ ازوی درسال نهم مجلهٔ ارمغان منتشر

شد. در آن هنگام شاعر در دبیرستان دارالفنون طهران تحصیل میکرد و مدیر آن مجله وحید دستگردی دبیر ادبیات شاعر بود و از آن سال ببعد مرتباً اشعار شاعر را در مجلهٔ خود چاپ میکرد. رفته رفته گلچین مایه گرفت و در سخن سرائی سبك و شیوهٔ خاصی را برای خود انتخاذ کرد. قسمت اعظم آثار وی در مجلهٔ روزگار نو چاپ لندن درج شده واخیراً اثر فلسفی گرانبهائی بنام (نهفته) از او در لندن انتشار یافته است.

(شعرای معاصر ایران، ص۱۱۱)

سایر مآخذ: تذکرهٔ سخنوران نامی معاصر ج ۲، ص۲۲۵.

۱ ــ نهفته (شعر):

لندن، ۱۹۴۸م، سربی، ۷۲ ص.

۲ ــ منظومهٔ مهر وکین (شعر):

...

مجدزادهٔ صهبا (رجوع شود به) جواد

مجدزادهٔ کرمانی (رجوع شود به) محمد ابن احمد

مجدالعلماء (رجوع شود به) ملاعلی اصغر ابن رجبعلی

مجدالعلی بن شیخ حسن بن عبدالحسین درودی خراسانی بوستان:

(۱۳۱۷ق ـ معاصر)

در ذی القعدهٔ ۱۳۱۷ در مشهد مقدس بدنیا آمده. پس از تحصیل فارسی و مقدمات عربی بفرا گرفتن علوم ادبی مشغول شد و سپس بطهران آمده بتحصیل علم حکمت پرداخت. در سنهٔ ۱۳۰۶ بخدمت وزارت عدلیه داخل و بمشاغل مختلفه ازجمله مدعی العمومی ملایر، ریاست عدلیهٔ سمنان، مستشار استیناف مرکز،

ریاست دفتر دیوانعالی تمیز اشتغال ورزیده.

(تاریخ جراید ومجلات، ج ۱، ص۲۶)

۱ ــ پند مادر بدختر:

طهران، ۱۳۰۶ش، سربی.

۲ ــ طریقهٔ ترجمه:

طهران، ۱۳۱۳ش، سربی، رقعی، ۱۴۳ ص.

طهران، ۱۳۱۶ش، سربی.

مجدالملك (رجوع شود به) محمدحسینکی

مجدالدین ابوالمجد مجدودبن آدم حکیم سنائی غزنوی:

(۴۶۴ ـ ۵۲۵ ق)

بسال ۴۳۷ در غزنین ولادت یافته و در زمان ابراهیم بن مسعود و بهرامشاه بن مسعود در غزنی میزیسته و نخست شاعر دربار ایشان بوده وسپس روی ازجهان برتافته و گوشه نشین و عارف شده و باز ماندهٔ عمر خود را بگفتن اشعاری در زهد و تصوف بسر برده و عاقبت در سال ۵۲۵ در همان شهر غزنین رحلت کرده. سنائی یکی از بزرگترین شعرای ایران و معروفترین شاعر متصوفست. گذشته ازدیوان اشعارش که شامل ده هزار بیت قصیده و غزل وقطعه ورباعیست. هشت مثنوی ازاو مانده: ۱ ـ حدیقة الحقیقة ۲ ـ سیر العباد الی المعاد ۳ ـ کارنامهٔ بلخ ۴ ـ

طریق التحقیق، این چهار منظومه بیک وزنست
۵- عشق نامه ۶- عقل نامه ۷- زاد السالکین
۸- بهرام و بهروز، این چهار منظومه را
جزو آثار وی میشمارند ولی نسخهٔ آنها متداول
نیست.

(سالنامهٔ پارس، بقلم سعید نفیسی)

بگفتهٔ صاحب الذریعه، ج ۶ ص ۳۸۲ مطابق
نسخهٔ قدیمی مصحح در عصر شاعر بر خلاف
مشهور ابوالحسن علی بن آدم ملقب بسنائی
معرفی شده است.

سایر مآخذ: مجمع الفصحا، ج ۱، ص ۳۵۴
مجالس المؤمنین، ص ۲۸۹، تذکرهٔ دولتشاه
چاپ هند، ص ۵۸، فهرست معارف، ص ۱۵۰،
فهرست مدرسهٔ سپهسالار، ج ۲، ص ۴۹۳،
فهرست کتابخانهٔ مجلس، ج ۳، ص ۱۴۴.

۱- حدیقة الحقیقة و شریعة الطریقة، فخری نامه (شعر):

طهران، ۱۳۲۹ ش، سربی، وزیری، بتصحیح
مدرس رضوی، ۷۶۰ ص.

طهران، ۱۳۴۱ ش، سربی، وزیری، چاپ دوم،
ابن سینا، بتصحیح مدرس رضوی، قز + ۱۲۳۲ ص

بمبئی ۱۲۷۵ ق = ۱۸۵۹ م، سنگی، وزیری،
ناشر محمد رضا، ۴۹۶ ص.

کلکته، ۱۹۱۰ م، ماژور استفانسون انگلیسی
باب اول حدیقه را ترجمه نموده و با مقدمه
وحواشی بطبع رسانیده، ۱۰۰ + ۱۹۷ ص.

لاهور (هند) بی تاریخ، سنگی، وزیری،
خط نجم الدین پنجابی، ۱۸۸ + ۱۵ +
۳۱ ص، باشرح مولوی محمد رکن الدین
قادری حصاری و نواب علاء الدین احمد
متخلص به علائی بنام (طریقه برحدیقه).

لاهور، ۱۸۹۸ م، سنگی، وزیری، ۲۴۹ ص.

لکهنو، ۱۸۷۸ م، سنگی، وزیری، ۲۴۹ ص.

لکهنو، ۱۸۸۷ م، سنگی، وزیری، ۸۵۹ ص
باشرح.

لکهنو، ۱۲۹۵ ق، سنگی، رقعی، ۲۴۹ ص.

هند، ۱۳۰۲ ق = ۱۸۸۴ م.

۲- دیوان (شعر):

طهران، ۱۲۷۴ ق، سنگی، رحلی، تا صفحه
۱۹۲ شماره گذاری شده.

طهران، ۱۳۳۰ ش، سربی، رقعی، شرکت
طبع کتاب، بتصحیح مدرس رضوی، ۹۳۰ ص.

طهران، ۱۳۳۶ ش، سربی، وزیری، امیر کبیر،
باهتمام مظاهر مصفا، ۲۳۰ + ۸۸۰ ص.

طهران، ۱۳۴۱ ش، سربی، وزیری، ابن سینا،
باهتمام مدرس رضوی، چاپ دوم، قز +
۱۲۳۲ ص.

بمبئی، ۱۳۲۸ ق، سنگی، وزیری، باهتمام
ملک الکتاب شیرازی، ۱۰۴ + ۱۳۸ ص.

۳- سیر العباد الی المبدأ والمعاد (شعر):

طهران، ۱۳۱۶ ش، سربی، رقعی، بتصحیح
سعید نفیسی، ناشر حسین کوهی، ۱۰۹ ص.

۴- طریق التحقیق، زاد السالکین (شعر):

طهران ۱۳۰۹ ق، سنگی، ۹۴ ص.

شیراز، ۱۳۱۸ ش، ۶۳ ص.

بمبئی، ۱۳۱۸ ق، سنگی.

۵- عشقنامه، کنز الرموز (شعر):

طهران، ۱۳۱۶ ق.

۶- قصائد و مراثی (شعر):

طهران، ۱۲۷۴ ق، سنگی، رقعی، ۱۴۴ ص.

۷- کارنامهٔ بلخ (شعر):

شیراز، ۱۳۱۸ ش، مطبعهٔ جهان نما، ۶۲ ص.

۸- لطیفة العرفان، الهی نامه (شعر):

(سنائی بدرخواست جمعی از حدیقة الحقیقة
انتخاباتی نموده و پس از آن نیز از این

انتخاب ابیاتی برگزیده، منتخب دوم را علینقی مؤتمن دیوان بنام لطیفة العرفان با مقدمهٔ درسال ۱۳۱۶ ق بطبع رسانیده) .

طهران، ۱۳۱۶ق، سنگی، ۷۷ص.

طهران، ۱۳۳۷ق، سنگی، جیبی، ۷۷ص ؛

اصفهان، بی‌تاریخ، سربی، رقعی، کتابفروشی تأیید، ۷٤ص .

۹ ـ هزارویك بیت سنائی :

بمبئی، سنگی.

مجدی (رجوع شود به) محمد بن ابیطالب

مجدی (رجوع شود به) عبدالمجید ملك الکلام کردستانی

مجدی (رجوع شود به) م . مجدی

مجذوب (رجوع شود به) حسین

مجذوبعلیشاه (رجوع شود به) محمدجعفر کبودر آهنگی .

مجذوبعلیشاه (رجوع شود به) سلام‌الله مجرم مراغهٔ [میر]

مجرد (رجوع شود به) حسین

مجرم اصفهانی (رجوع شود به) هادی

مجرم قزوینی (رجوع شود به) هادی

مجرم مراغهٔ (رجوع شود به) سلام‌الله [میر]

مجلسی اول (رجوع شود به) محمد تقی ابن مقصود علی

مجلسی ثانی (رجوع شود به) محمد باقر ابن محمد تقی

مجلسی (رجوع شود به) محمد

مجلسی (رجوع شود به) محمود کنکاش

مجمر اصفهانی (رجوع شود به) حسین [سید]

مجنون اصفهانی (رجوع شود به) عباس

مجنونشاه نباتی (رجوع شود به) ابوالقاسم ابن محرم

مجنون عامری (رجوع شود به) قیس

مجنونعلیشاه (رجوع شود به) رضاقلی

مجنون مراغهٔ (رجوع شود به) رضاقلی

مجنون هروی (رجوع شود به) علی ابن محمود [خواجه میر]

محمدمجیب‌الله معروف به عبدالرحمن حافظ:

( )

۱ ـ رقعات حافظ :

کانپور، ۱۲۹۵ق، سنگی، وزیری، ۲٤ص.

۲ ـ کنزالتواریخ :

هند، ۱۳۲۶ق، سنگی.

مجیبی (رجوع شود به) ابوالحسن

مجید بدیعی :

دبیر دبیرستان اصفهان .

۱ ـ زنگ انشاء:

اصفهان، ۱۳۳۷ش، سربی، رقعی، ۱۸۳ص.

دکتر مجید بن (محمد باقر آیة‌الله زادهٔ مازندرانی) حائری :

(۱۲۹۵ش ـ معاصر)

تحصیلاتم در دبیرستانهای طهران، ایرانشهر

ایرانشهر، دارالفنون قسمت وبعد دانشکدهٔ حقوق. درهمانموقع معلومات و علوم قدیمه را در فقه و اصول نزد والد خود تکمیل مینموده است . درسال ۱۳۲۰ واردخدمت دادگستری شده ومشاغل مختلفه را عهددار گردید : قاضی دادگاههای زنجان، بازرس شعبهٔ اول همانشهر ، بازپرس قم ، بازپرس طهران ، معاون دادستان دیوان کیفر ، معاون دادستان طهران . در سال ۱۳۲۷ باروپا رفته و قریب سه سال در دانشکدهٔ حقوق پاریس دورهٔ دکترا را میگذرانیده. درسال ۱۳۳۰ بایران بازگشته و عهده‌دار مشاغل‌ذیل‌شده‌است : بازرس‌قضائی،دادستان کرمانشاه . درسال ۱۳۳۲ از شغل قضائی مستعفی وبشغل وکالت پایهٔ یك دادگستری اشتغال ورزیده است .

(نقل ازخط مؤلف ، سال ۱۳۳۶)

۱ـ مانون، لسکو:

آبه پرود، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۰ش سربی، رقعی، ۲۰۳ص .

مجیدبن حمیدالثامر:
(۱۳۶۲ ق ـ معاصر)

بسال ۱۳۶۲ دربصره تولد یافت .

۱ـ الاسلام فی‌صراعه مع‌الکفر (عربی) :

نجف ،۱۳۸۲ق، سربی ، رقعی، ۶۳ص در مقدمه عکس‌مؤلف .

دکترمجید خدیوی :
(ـ معاصر)

۱ـ الصلات الدبلوماطیقیة بین هارون الرشید و شارلمان (عربی) :

بغداد ، ۱۹۳۹م .

دکترمجید خرسند:
(ـ معاصر)

۱ـ نقش علمی واجتماعی داروساز:

سخنرانی‌پروفسور رنه‌فابر، ترجمه،طهران، ۱۳۳۵ش، سربی، وزیری،۷ ص .

مجید دوامی :
(ـ معاصر)

سردبیر داخلی روزنامهٔ اطلاعات که برای مطالعهٔ امور فنی از طرف روزنامه در ۱۱ر۱۱ر۱۳۳۵ بامریکامسافرت‌نموده‌است.

۱ـ طوطی ،گوشهٔ از تاریخ جذاب هیجانانگیز دورهٔ نادرشاه افشار:

۲جلد ، طهران، ۱۳۳۵ش، سربی ، رقعی، ۲۷۲+۳۵۶ ص.

مجید رضی:
(ـ معاصر)

۱ـ سیر تکاملی تمدن:

لوئیس پاول تاد ، ترجمه بمشارکت هاشم رضی، طهران، ۱۳۴۲ش، سربی ، وزیری، آسیا، ٦۵۱ ص.

مجید روشنگر:

(ـ معاصر)

۱ـ ابروباران وبرف :

برتاموریس‌پارکر، ترجمه،طهران، ۱۳٤۱ ش،سربی،وزیری،ابن‌سیناوفرانکلین،۳٦ص

مجید طهرانیان :

(ـ معاصر)

۱ـآدم‌کشها :

ارنست همینگوی ، ترجمه، طهران، سربی.

مجیدکشاورز:

(ـ معاصر)

۱ـگربهٔ چکمه پوش وچند داستان دیگر :

بمشارکت‌زینت کشاورز، طهران، ۱۳٤۱ش، سربی،رقعی،بنگاه‌ترجمه‌ونشرکتاب،۸۸ص

مجید مسعودی قزوینی :

(ـ معاصر)

۱ـ اسکاراموش:

رافل‌سابایتنی ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۵ ش، سربی، رقعی، گوتمبرگ، ۲٦۷ص.

۲ـ افق گم گشته :

جیمس‌هیلتون، ترجمه، طهران، ۱۳۳۳ش، سربی، رقعی، نشریهٔ دنیا وهنر، ۱۳۵ص.

۳ـ تاریخ انگلستان :

اندره موروا ، ترجمه، طهران ، ۱۳۳۷ش، سربی، وزیری، ابن‌سینا . با مقدمهٔ نجفقلی معزی، ۵۵۳ص.

٤ـ سالهای کودکی (سبزقبا) :

ا.ج . کرنین، ترجمه ، طهران، بی‌تاریخ ، سربی، رقعی، کانون دنیا وهنر، ۲۹۵ص.

۵ـ عمارت کلاه فرنگی :

رابرت لوئیس‌ستیونسن ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۳ش، سربی ، رقعی، ۱۸۹ص.

٦ـ عنبر:

کاتلین وینسورامریکائی، ترجمه، طهران، ۱۳۲۸ش، سربی، رقعی، ۳۰۰ ص.

طهران، ۱۳۳۵ش، سربی، رقعی، چاپ‌دوم، معرفت ٤۳۲ص.

۷ـ کشف‌هویت جمعیت سرخ مویان :

کانن‌دویل، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۳ ش، سربی، وزیری ، ۵۰ص.

۸ـ ماجرای شرلوك هلمز کارآگاه نامی‌جهان :

کانن دویل ، ترجمه ، ٦ جلد ، طهران ، ۱۳۳٦ ش ، سربی ، رقعی ، گوتمبرگ ، ۵٦٤ ص.

۹ـ ندای وجدان :

استفان زوایك ، ترجمه. طهران، ۱۳۳۳ ش، سربی، رقعی، کانون‌معرفت ، ۲٤٤ص.

مجید منصور:

(ـ معاصر)

۱ـ قلب عاشق :

مشهد ، بنگاه رحمانیان ، سربی ، رقعی ، مطبعهٔ شرق .

مجید یعقوب زاده :

(ـ معاصر)

۱ـ دنیای ستارگان :

آن تری‌وایت، ترجمه، طهران، ۱۳٤۰ش، سربی، خشتی، شمارهٔ ۱۸ دانستنیهای‌جهان علم، نیل وامیر کبیروفرانکلین، ۱۵۵ ص.

۲ـ کریستف کلمب :

آرمسترانك اسپری ، ترجمه ، طهران ، ۱۳٤۰ش، سربی، رقعی، شمارهٔ٤۱ گردونهٔ تاریخ، ۱۲۹ ص.

مجیدبن عبدالکریم اوحدی متخلص به یکتا اصفهانی (سابقاً فردی)

(۱۲۹۰ ش ـ معاصر)

یکی‌ازاعمامش ابوالقاسم ذوقی وعم دیگرش محمد کاظم غمگین است . در سنهٔ ۱۲۹۰ در اصفهان متولد شده . از سال ۱۳۱۰ تا ۱۳۱۳ بعضویت انجمن‌ادبی‌اصفهان برقرار بود. دراوایل (فردی) تخلص‌میکرد واینك یکتا تخلص‌میکند . زبان‌انگلیسی‌رابخوبی میداند از فرانسه هم بهره دارد ، اشعارش به ده‌هزار بیت میرسد . (مقدمهٔ دیوان) سایرمآخذ، تذکرهٔ شعرای‌معاصراصفهان ص ۵٤٦

۱ـ دیوان قصائد :

اصفهان ، ۱۳۱۹ش، سربی ، خشتی ، چاپ دوم ، کتابفروشی بهار، ۱٦۲ ص.

مجید یکتائی فرزند حاج یکتائی :

(۱۲۹۳ ش ـ معاصر)

درطهران متولد شده . تحصیلات متوسطه‌را درمدرسهٔ علمیه بپایان رسانیده و تحصیلات عالیه را دردانشکدهٔ علوم دررشتهٔ طبیعیات وازجوانی علم بیان وبدیع و مقدمات منطق وفلسفه را نزد مرحوم میرزا یدالله نظرپاك ازاساتید مدرسهٔ سپهسالارتعقیب نموده‌است، در سال ۱۳۲۳ امتیاز روزنامهٔ رستاخیز را

بدست‌آورده وچند سال بطور روزانه و بعد بطور هفتگی وورزشی انتشار یافت . امتیاز این‌روزنامه‌اول ازپورداود بود بعدآمشارالیه امتیازآنرا بصاحب ترجمه واگذار نمود.

(نقل ازخط مؤلف)

۱ـ اسرار دست :

طهران، ۱۳۲۵ش، سربی، رقعی، علی‌اکبر علوی، ۱۵۲ ص .

۲ـ تاریخ دارائی‌ایران :

طهران، ۱۳۳۵ش، سربی، رقعی، ۲۳۲ص، طهران ۱۳٤۰ش، سربی، وزیری‌چاپ‌دوم، ٤۳۰ص.

۳ـ ترنابا :

طهران، ۱۳٤۱ ش، سربی، رقعی،۱۲٦ص.

٤ـ خویشتن‌داری یا تملك بنفس :

هیکتور دوریل، ترجمه، طهران ، ۱۳۱٦ ش، سربی، وزیری، ۱۳۱ص.

طهران ، ۱۳۲۷ش ، سربی ، رقعی ، چاپ سوم ، ۱۳۱ ص.

۵ـ دوست ودوستی :

طهران ، ۱۳۳۳ش ، سربی ، رقعی،مروج، ۱۸۵ ص.

٦ـ دیوان حافظ (شعر) :

طهران، ۱۳۲۷ش،سربی، وزیری، بتصحیح مجید یکتائی و بهروز و رحیم زادهٔ صفوی، وپژمان بختیاری، ۶۹۰ص.

۷- راه موفقیت یا تربیت نفس :

مادام لیلی‌آلن فرانسوی، ترجمه، جلداول، طهران ، ۱۳۱۶ ش، سربی، رقعی، ۹۱ص.
طهران،۱۳۳۰ش،سربی، رقعی، چاپ سوم ، امیر کبیر، ۸۶ ص.

۸- شناسائی راه وروش علم وفلسفه :

طهران ، ۱۳۳۳ش، سربی، رقعی ، محمد- علی علمی، ۷۵ص.

۹- طبیب خودباش (تداوی نفس) :

پرنتیس مولفور، ترجمه ، طهران ، ۱۳۱۶ ش، سربی، رقعی، ۱۰۷ ص.
طهران ، سربی ، رقعی ، چاپ ششم ، امیر کبیر، ۱۲۰ص .

۱۰- علم مغناطیس وکاربخچهٔ آن :

ترجمه ، طهران ، ۱۳۱۸ش، سربی،رقعی، شرکت مطبوعات ، ۷۹ص .
طهران ، ۱۳۲۸ش ، سربی ، رقعی ، چاپ سوم ، علی‌اکبرعلمی ، ۱۱۲ص.

۱۱- فرهنگ یکتائی (فرانسه بفارسی) :

طهران، ۱۳۱۷ش،سربی،جیبی،۱۳۸۰ص.
طهران ، ۱۳۳۱ ش ، سربی ، رقعی ، امیر کبیر، ۸۰۰ ص .

۱۲- کاروزندگی :

طهران، ۱۳۱۳ش، سربی ، رقعی.
طهران، ۱۳۱۸ش، سربی، رقعی، ۳۸۰ص.
طهران ، ۱۳۳۳ ش، سربی ، رقعی ، چاپ سوم، گوتمبرگ، ۳۰۰ ص.

۱۳- موش‌گربهٔ رنگین :

طهران ، ۱۳۲۵ ش ، سنگی ، رقعی ، خط میرخانی، با مقدمهٔ یکتائی، چاپ دوم.
طهران،ابن سینا، سنگی، رقعی ،چاپ هفتم.

۱۴- میهن ومیهن‌پرستی :

پل‌میکل‌فرانسوی، ترجمه، طهران،۱۳۲۵ ش، سربی، رقعی،۵۷ ص.

۱۵- نابغهٔ ادب شاعرعصرماشین :

طهران،۱۳۱۹ش، سربی، رقعی، کتابفروشی علمی، ۱۴۸ص .

۱۶- نبردهای من، شرح‌جنگهای‌هوائی‌آلمان وفرانسه:

کاپیتان فونک‌فرانسوی ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۱۹ش ، سربی، رقعی، ۱۷۸ ص .

ع . مجیدی :

(ـ معاصر)

۱- پیراهن خونین :

مشهد ، سربی ، جیبی ، ناشر رحمانیان ، ۴۴۰ص .

۲- عصرجاویدان :

مشهد، سربی، جیبی، ۳۲ص .

مجیرالدوله (رجوع شودبه) علیمحمد

مجیرشیبانی (رجوع شود به) نظام الدین [دکتر]

محاسب‌الدوله (رجوع‌شودبه) میرزاآقاخان مصفا

محاسب‌الملک (رجوع‌شودبه) میرزاآقاخان مهندس

المحاسبی‌البغدادی(رجوع‌شودبه) ابوعبدالله الحارث

محب‌احمد :

( )

۱- هدیهٔ احمدیه ومبتدعات نجدیه :

آگره ، ۱۸۷۰ م ، سنگی ، رقعی ، ۲+ ۳۲ص .

محب‌الاسلام (رجوع‌شودبه) علی‌اکبر[سید]

محب‌الدین (رجوع‌شودبه)ابوالبقاء عکبری عبدالله

دکتر محب‌الله آزموده :

(- معاصر)

۱- جدیدترین روش تشخیص بیماری سل:

گرانولودیا کنوستیک ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۲۶ش، سربی، رقعی، ۴۰ص .

شیخ‌محب‌الله الله‌آبادی :

(- ۱۰۵۸ ق)

بسال ۱۰۵۸ق‌درگذشته .

(فهرست آصفیهٔ دکن ، ص ۱۹۹)

۱- شرح تسویه :

متن‌عربی‌وشرح فارسی هردوازمؤلف :

هند، بی‌تاریخ، سنگی، وزیری،مطبعهٔ کنزالعلوم ، ۳۲ص .

قاضی‌محب‌الله بن‌عبدالشکور بهاری :

(- ۱۱۱۹ق)

بحری بود از بحار علوی و بدری بود بین‌النجوم، در اوایل کتب درسیه نزد علماء عصرخوانده. پس ازفراغت ازتحصیل بدکن رفته بملازمت عالمگیرپادشاه‌بقضاوت‌لکهنو وبعدبهمان‌سمت بحیدرآبادرفت‌سپس بمعلمی نبیرهٔ پادشاه محمد منظم ملقب بشاه عالم مأمورشد . در عهد منظم شاه بمقام صدارت ممالك هند و لقب فاضل ممتاز گردید . در سنهٔ ۱۱۱۹ق‌درگذشت و در داخل محوطهٔ مزارشاه فرید الدین طویله بخشی در محلهٔ چاندپوره درشهربهار مدفون‌شد . بهاربکسر باء موحده شهریست درمملکت شرقی‌هند ، درزمان تیموریه بنام صوبه‌بهار مشهور بود کرا بفتح‌کاف عربی‌نام قریه‌ایست از توابع محبعلی‌پور علاقهٔ بهار که صاحب در آنجا متولدشده .

(تذکرهٔ علمای هند،ص۱۷۶)

سایرمآخذ : سبحةالمرجان، ص۷۶ .

۱- التقریرالاسلم :

بنارس، ۱۹۱۲م، سنگی، وزیری،۱۲۷ص.

۲- سلم‌العلوم فی‌المنطق (عربی) :

هند، ۱۳۱۷ق، سنگی، ۱۱ ص .

محبوبعلی‌راءپوری :

( )

۱- منتخب‌النفائس درلغت(عربی ، فارسی ، اردو):

هند، ۱۳۰۳ق، سنگی.

کانپور، ۱۲۸۶ق، سنگی.

راجه‌گردهاری پرشاد محبوب نوازونت بنسی‌راجه باقی :

(- ۱۳۱۴ق)

۱- باغ‌رزاقی درطب :

هند، ۱۳۱۴ق، سنگی.

۲- دردباقی ودردساقی:

حیدرآباددکن، ۱۳۴۲ ق، سنگی، رقعی، ۱۴۸ص .

۳- مجموعهٔ مثنویات :

(پرنس‌نامه، بهارعام، تنبیهات‌باقی، رباعیات بابرکات ، صنایع‌وبدایع)

هند، ۱۳۱۵ق، سنگی.

محبوبی (رجوع‌شودبه) پروانه

محبی(رجوع‌شودبه) جواد محببی

محتاجملیشاه (رجوع شودبه) محمد حسین غفاری

محتشم (رجوع شود به) غلامحسین

محتشم السلطنه (رجوع شود به) حسن اسفندیاری

محتشم کاشانی (رجوع شود به) علی بن خواجه میر احمد

محتشم نوری (رجوع شود به) عباس

محجوب (رجوع شود به) جعفر

محجوب (رجوع شود به) محمد

محجوبی (رجوع شود به) منوچهر

ع . ا . محجوبیان :

(ـ معاصر)

۱ـ طرح و توضیح برنامهٔ سوسیال دموکرات :

لنین، ترجمه، طهران، سربی، جیبی، ٤۲ص.

محدث ارموی (رجوع شود به) سید جلال الدین

محدث خراسانی (رجوع شود به) محمد ابن حسن

محدث دهلوی (رجوع شود به) عبدالعزیز

محدث دهلوی (رجوع شود به) محمد رفیع الدین

محرابی (رجوع شود به) سعید کرمانی

محرر (رجوع شود به) محمدعلی

محرم یزدی (رجوع شود به) عبدالوهاب .

محرم علی لاهوری :

( )

۱ـ ارمغان چشتی :

سیالکوت، ۱۸۹۱ م، سنگی، وزیری، ۲۹ص .

محرمی زرندی (رجوع شود به) محمود ابن جعفر

محزون (رجوع شود به) عبدالمحمود

محزون (رجوع شود به) لطف‌الله اسدآبادی

محسن [ملا] (رجوع شود به) محمد بن مرتضی

سید محسن خان :

( )

۱ـ تاریخ یونان :

ترجمه، طهران .

مولوی محمد محسن:

( )

۱ـ دیوان کلیات نعت :

کانپور، ۱۹۰۸م، وزیری، ۲۵٦ص.

محسن ابراهیمی :

(ـ معاصر)

۱ـ نمونهٔ ادبیات فارسی منتخب نظم و نثر :

باکو، ۱۹۲۲م.

نواب سید محسن بن احمد رضوی لکهنوی :

( )

۱ـ اثبات الرجعة (عربی) :

شیخ محمدرضا طبسی، ترجمه از فارسی بعربی، نجف، ۱۳۵۵ق، سربی.

محسن اسکندری :

( )

۱ـ تاریخ اروپا :

ترجمهٔ المدینة الاروبی از عربی بفارسی ، طهران، سربی، وزیری، ۳٤۰ص .

۲ـ رموز ملل :

اژن‌سو، ترجمه، جلداول، طهران، بی‌تاریخ، سربی، رقعی، ۱۳۰ص .

محسن اسمعیلی :

(ـ معاصر)

۱ـ پیرمرد :

ماکسیم گورکی، ترجمه، طهران ، سربی ، رقعی، امروز، ۹۵ص .

محسن امام وردی :

(ـ معاصر)

درسال ۱۳۱۲ ازدانشسرای عالی طهران موفق باخذلیسانس شده . پس از آن بپاریس عزیمت نموده و از دانشگاه بزانسون باخذ دانشنامهٔ ریاضیات عمومی ودانشنامهٔ حساب جامعه وفاضله موفق گردیده است. درمراجعت داخل وزارت فرهنگ شدوعهده دار مشاغل مختلفه گردیده است: دبیرطهران و کرمانشاه، نظامت دبیرستان فردوسی مشهد و علمیهٔ طهران ، سرپرستی دبیرستان ادیب.

(سالنامهٔ دبیرستان ادیب ، تحصیلی ۳۶ ـ ۱۳۳۷)

۱ـ پانصدمسئلهٔ هندسه باجواب آنها :

طهران، ۱۳۱۱ش، سربی.

۲ـ حل المسائل فیزیك :

(ج۱و ۲ در حرارت وصوت الکتریسیته و نور ونقل)

طهران، ۱۳۰۹ش، سربی، رقعی، ۱۰۸+ ۱۸۸ص .

۳ـ حل المسائل ششصدویك مسئله حساب وهندسه :

طهران ، ۱۳۱۰ش، سربی ، رقعی، شرکت طبع کتاب، ۱۹۵ص .

طهران، ۱۳۱۱ش، سربی، رقعی، ۲۵۰ص

حاج سید محسن بن عبد الکریم امین عاملی شامی :

(۱۲۸۲ق ـ اسفند۱۳۲۷ش)

درقریهٔ (شقرا) ازمحال جبل عامل متولد شده و مبادی صرف و نحو را درهمان قریه تحصیل و مقدمات عربی را نزد علمای جبل عامل تکمیل ودرسنهٔ ۱۳۰۸ق برای ادامهٔ تحصیلات بنجف رهسپار و پس از تکمیل تحصیلات خود بسال ۱۳۱۹ق بدمشق رفته ودرآنجامقیم شد .

(کتاب علمای معاصرین، ص۲۳۵)

سایرمآخذ : فهرست رضویه، ج۴، ص۲۸۵. مجلهٔ یغما ، سال۲، شمارهٔ ۲و۳، ص۱۲۲ .

۱ـ (الف) اصدق الاخبار فی قصة الاخذ بالثار(عربی) :

۲ـ (ب) لواعج الاشجان فی مقتل الحسین(عربی) :

۳ـ (ج) الدر النضید فی مراثی السبط الشهید (عربی) :

نجف، ۱۳۷۳ ق، سربی ، رقعی ، ۲۰۴+ ۷۱ص.

نجف، ۱۳۸۱ن، سربی، رقعی، ۳۰۴ص .

نجف، ۱۳۸۳ ق ، سربی، رقعی ، مکتبة ـ الوراق، ۳۰۴ ص.

صیدا ، ۱۳۵۳ق، سربی، رقعی ، ۲۶۰ + ۱۰۸ص.

صیدا ، ۱۳۳۱ق، و۱۳۴۶ق.

بمبئی، ۱۳۳۸ ق، سنگی، رقعی، ۲۶۴ + ۹۳ + ۲۲۱ + ۱۱۲ص ،باکتاب النعی تألیف شیخ محمد نصار العراقی .

۴ـ اعیان الشیعة (عربی) :

۴۵ جلد، دمشق و بیروت ، ۱۳۵۴ ق = ۱۳۷۸ق، سربی ، وزیری ، ۶۰۴ + ۵۳۹ + ۶۹۰ + ۶۸۹ + ۵۷۲ + ۸۰۲ + ۵۱۲ + ۵۱۹ + ۵۳۲ + ۵۴۳ + ۵۳۲ + ۵۸۵ + ۵۰۴ + ۵۰۴ + ۶۶۳ + ۵۱۲ + ۵۷۶ + ۰۰۰ + ۵۱۰ + ۶۰۸ + ۴۸۸ + ۴۹۳ + ۵۰۶ + ۳۹۸ + ۳۷۳ + ۳۹۲ + ۴۷۸ + ۴۴۹ + ۲۵۰ + ۲۸۹ + ۳۹۶ + ۲۴۳ + ۵۱۶ + ۴۰۴ + ۲۵۶ + ۴۳۹ + ۳۶۰ + ۲۰۶ + ۱۳۹ + ۲۲۲ + ۳۱۲ + ۳۶۸ + ۳۷۰ + ۳۷۴ + ۳۷۵ + ۳۵۷ص.

جلد ۵۶، بیروت ، ۱۳۸۲ ق ، سربی ، وزیری، ۱۱۱ص.

۵ـ اقناع اللائم علی اقامة المآتم (عربی) :

(ذیل جلدچهارم مجالس السنیة)

صیدا، ۱۳۴۳ق، سربی .

۶ـ البرهان علی وجود صاحب الزمان (شعرعربی):

(جواب قصیدۀ بغدادیه درانکار وجود امام زمان)

دمشق ، ۱۳۳۳ق، سربی.

۷ـ تحفة الاحباب فی آداب الطعام والشراب (عربی) :

مصر، ۱۳۲۳ق، ۹۶ص .

۸ـ التنزیه لاعمال الشبیه (عربی) :

صیدا ، ۱۳۴۷ق، سربی.

۹ـ جناح الناهض الی تعلیم الفرائض (شعرعربی) :

مصر، ۱۳۲۳ق، ۷۹ص .

۱۰ـ حاشیة تبصرة المتعلمین (عربی) :

دمشق، ۱۳۶۶ق، سربی.

۱۱ـ حصون المنیعة فی رد ما اورده صاحب المنار فی حق الشیعة (عربی) :

دمشق، ۱۳۲۷ق، سربی، جیبی، ۱۲۰ص.

۱۲ـ حق الیقین فی لزوم التألف بین المسلمین (عربی) :

صیدا ، ۱۳۳۱ق، سربی.

۱۳ـ حیات ابی فراس الحمدانی (عربی) :

(حارث بن ابی المعالی سعید بن الحمدان المقتول سنة ۳۵۷ق)

دمشق، ۱۳۶۰ق، سربی، رقعی. ۱۹۰ص.

۱۴ـ حیات ابی نواس (عربی):

(حسن بن هانی الاهوازی)

دمشق ، ۱۳۶۶ق، سربی ، ۲۴۸ص .

۱۵ـ در الثمین فی اهم ما یجب معرفته علی المسلمین (عربی) :

۲جلد ، صیدا ، ۴۰ـ۱۳۴۱ق، سربی .

دمشق، ۱۳۴۹ق، سربی، وزیری، ۵۷۲ص.

۱۶ـ الدر المنقات (عربی) :

صیدا، ۱۳۴۲ق، سربی.

۱۷ـ الدروس الدینیة الاعتقادیة والعملیة (عربی) :

دمشق، سربی، رقعی ، ۱۴۶ص.

۱۸ـ الدرة البهیة فی تطبیق الموازین الشرعیة (عربی):

دمشق، ۱۳۳۲ق، سربی ، رقعی ، ۴۸ص.

۱۹ـ دعبل الخزالی (عربی) :

دمشق، ۱۳۶۸ق، سربی، رقعی، ۱۰۷ص.

۲۰ـ الرحیق المختوم فی المنثور والمنظوم (عربی):

۲جزء ، صیدا ، ۱۳۳۲ق، سربی، وزیری، ۵۹۷ص .

دمشق، قسم الثانی، ۱۳۴۸ق، سربی، رقعی، ۱۷۱ص.

۲۱ـ الروض الاریض فی منجزات المریض (عربی):
چاپ عکسی، محل طبع نامعلوم، ۱۱۹ ص.

۲۲ـ السحر الحلال فی المفاخرة بین العلم والمال (عربی):
دمشق، ۱۳۳۰ق، رقعی، ۲۰ ص.

۲۳ـ شرح تبصرة المتعلمین (عربی):
علامهٔ حلی، شرح، دمشق، ۱۳۴۳ ق و ۱۳۴۹ق.

۲۴ـ الشیعة و صاحب المنار (عربی):
صیدا، مجلة العرفان، سربی، رقعی، ۴۸ ص.

۲۵ـ صحیفة الخامسة (عربی):
امام زین العابدین ع، صیدا، ۱۳۳۰ق، سربی.

۲۶ـ ضیاء العقول فی حکم المهر اذا مات احد الزوجین قبل الدخول (عربی):
صیدا، ۱۳۳۲ش، سربی، رقعی، ۵۲ ص.

۲۷ـ عجائب احکام امیرالمؤمنین (عربی):
دمشق، ۱۳۶۶ق، سربی، رقعی، ۱۳۲ ص.

۲۸ـ (الف) عقود الدریة (شعر عربی):

۲۹ـ (ب) کشف الارتیاب فی رد عقائد اتباع محمد بن عبدالوهاب (عربی):
دمشق، ۴۶-۱۳۴۷ ق، سربی، وزیری، ۲۶+۵۰۶ ص.

۳۰ـ مجالس السنیة فی مناقب و مصائب العترة النبویة (عربی):
جزء اول، بیروت، ۱۳۸۳ق، سربی، وزیری، ۱۵۷ ص.
صیدا، ۱۳۴۳ق، سربی، وزیری، ۱۶۰۰ ص.
صیدا، ۱۳۵۲ق، سربی، وزیری، ۱۴۳۳ ص.
دمشق، ۱۳۴۳ق و ۱۳۵۱ ق.
نجف، ۳۷۰-۱۳۷۲ ق، سربی، رقعی، ۲۰۴+۱۶۶+۲۰۷+۱۸۳ ص.
جلد پنجم، بیروت، ۱۳۷۱ ق، سربی، وزیری، ۶۵۷ ص.

۳۱ـ مجالس المحاسن (عربی):
۴ جلد.

۳۲ـ معادن الجواهر و نزهة الخواطر فی علوم الاوائل والاواخر (عربی):
۳ جلد، صیدا، ۵۲-۱۳۴۹ق، سربی، وزیری،
جلد سوم، دمشق، ۱۳۵۱ق، سربی، وزیری، ۶۳۴ ص.

۳۳ـ ملحق الدر النضید فی مراثی السبط الشهید (عربی):
صیدا، سربی، رقعی، ۷۶ ص.

۳۴ـ مناسک الحج (عربی):
صیدا، ۴۰-۱۳۴۱ق، سربی، رقعی.

۳۵ـ المنیف فی علم التصریف (عربی):
صیدا، ۱۳۳۰ق، سربی.

محسن بخشی:

(ـ معاصر)

۱ـ منتخبی از اشعار صغیر اصفهانی:
انتخاب کننده بخشی، طهران، ۱۳۳۶ ش، سربی، جیبی، بنگاه تخت جمشید، ۹۶ ص.

محسن بینا:

(معاصر)

لیسانسیهٔ معقول، دبیر دبیرستان‌های همدان درسال ۱۳۳۴ ش.

۱ـ مرد شرق از نظر فلاسفهٔ غرب:
(زندگی ابن‌سینا)
دکتر آربری، ترجمه، همدان، ۱۳۳۳ش، سربی، رقعی، ۱۰۰ ص.

۲ـ النحوالجامع ، با امثله وشواهد (عربی):

طهران،۱۳۳۷ش، سربی،وزیری،۲۶۳ص.

محسن تاجبخش :

(ـ معاصر)

۱ـ انگلوساکسونها :

طهران، سربی.

تاج‌السلطان تاج الواعظین محسن نیشابوری:

( )

۱ـ درةالتاج ومرقاةالمعراج :

تفلیس، ۱۳۲۴ق، سربی .

باکو، ۱۳۲۴ق، سربی .

۲ـ رهبرسخن :

قسمت دوم، سال‌سوم، بادکوبه ، ۱۳۲۷ق، سربی، جیبی، ۱۱۷ص .

محسن جاویدان :

(ـ معاصر)

۱ـ الینور روزولت :

لورنا هیکاک ، ترجمه، طهران، ۱۳۴۱ش، سربی، رقعی، نیل وفرانکلین، ۱۶۴ص.

۲ـ تاریخ اختراعات :

تهران، ۱۳۴۲ ش، سربی ، وزیری اقبال ، ۳۶۲ص .

محسن میرزا بن اسعدالسلطنه محمدتقی‌ـ میرزا جهانسوز :

(۱۲۹۳ق-۱۳۱۸ش)

درسال ۱۳۱۷ شمسی جزو افسران وظیفه بخدمت آرتش‌مشغول‌ومأموریت کرمانشاهان را داشت در نتیجهٔ گزارشی که برعلیه او بشهربانی داده شد توقیف وبطهران‌روانه و درسال ۱۳۱۸شمسی محکوم باعدام شد . (تذکرهٔ مختصرشعرای کرمانشاه ، ص۲۹)

۱ جوان بمانید :

دکتر ویکتور پوشه ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۱۶ش، سربی، رقعی، ۲۴۴ص.

طهران، ۱۳۳۰ش، سربی، رقعی، چاپ‌دوم، ۲۳۶ص .

۲ـ خاطرات هیتلر:

تبریز، طهران، ۱۳۱۷ش، سربی ، رقعی ، ۱۸۵ص.

طهران، ۱۳۱۷ش، سربی ، رقعی ، شرکت تضامنی علمی، ۲۰۵ص.

۳ـ خوشبین باشید :

دکتر ویکتور پوشه فرانسوی ، ترجمه ، طهران، ۱۳۱۵ش ، سربی ، رقعی، اقبال ، ۹۰ص .

طهران، ۱۳۳۰ش، سربی، رقعی، ۱۳۴ص.

۴ـ راه خوشبختی :

دکترپوشه، ترجمه، طهران، سربی، رقعی، کتابفروشی مرکزی، چاپ دوم ، ۲۶۶ص.

۵ـ زن دربدر :

آلبرت برایر آلمانی ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۰۹ش، سربی، جیبی ، محمد رمضانی ، ۱۸۰ص.

۶ـ مهدی ازصدراسلام تا قرن سیزدهم‌هجری :

(دراحوال کسانیکه مدعی‌مهدویت‌شده‌اند)

دارمستر، ترجمه، طهران،۱۳۱۷ش،سربی،

رقعی، ۲۱۲ ص.

عمادالفقراء حاج میرزا محسن بن ملاحسنعلی خوشنویس مدرس‌عماد اردبیلی‌متخلص به حالی :

(حدود ۱۲۸۵ ق ـ ۱۳۳۳ ش)

دراردبیل متولد شده وازعرفای‌سلسلهٔ ذهبیهٔ مقیم اردبیل بوده است. دردیماه ۱۳۳۳ش درعتبات درگذشت.

(فهرست رضویه ج ٤، ص۳۷ وص ۳۹۲، فهرست مدرسهٔ سپهسالار، ج۲، ص۷۷)

۱ـ آینه بینایان ، شرح‌کلمات عربی قصاربا باطاهر:

طهران، ۱۳۳۷ش، سربی، رقعی، ۱۶۱ + ۲۸ + ٤٤ص، ضمن‌گنجینهٔ توحید.

۲ـ آیات الرجعة ، در اثبات رجعت شخصیت‌آل‌محمد:

طهران، ۱۳۱۸ش،سربی،رقعی، کتابفروشی مرکزی، ۳۷ص .

۳ـ اشارات ولوی درشرح مثنوی :

طهران، ۱۳۵۷ق ، سربی ، رقعی، باهتمام میرزا احمد مدرس خوشنویس ، ۱٤٤ ص، درخاتمه عکس شارح .

٤ـ افاضهٔ روحیه (رساله) :

قطب‌الدین محمد حسینی شیرازی متوفی ۱۱۷۳ق،ترجمه، شیراز، ۱۳۳۲ق،سربی.

۵ـ تذکرة السالکین (مثنوی) :

طهران، ۱۳۲۸ ش، سربی،رقعی، ابن‌سینا، ۷۶ص.

۶ـ تصفیةالمشرب:

تبریز، سربی .

۷ـ دیوان (شعرعربی وفارسی) :

جلد اول، طهران، ۱۳۷۱ق، سربی، رقعی، باهتمام صبا مراغهٔ، ۵۰ + ٦٤ص.

جلد دوم، طهران، ۱۳۳۱ش، سربی،رقعی، شرکت سهامی چاپ ، ۱۱٤ + ۷۹ + ۲۹ ص، با افاضهٔ روحیه دریکجلد .

۸ـ رساله درتصوف :

تبریز، ۱۳۳۳ق، سنگی.

۹ـ رسالهٔگمنام :

شیراز، ۱۳۵۱ق، ضمن‌رسائل‌خواجه‌عبدالله انصاری.

۱۰ـ سخنان حضرت رضا ع :

(ترجمهٔ قصیدهٔ هائیه بشعر)

طهران، ۱۳۶۷ق، سربی، رقعی، ۱۸۱ص، ضمن‌کتاب شخصیت حضرت علی‌بن موسی ـ الرضا ع

۱۱ـ شرح صیغ‌العقود ، باب نکاح :

آخوند ملا علی قزوینی ، شرح ، اردبیل ، ۱۳۳۳ق، سنگی، مطبعهٔ سید احمد

۱۲ـ غررالحکم ودررالکلم (شعر) :

شیراز ، ۱۳٤۶ـ٤۳ ق، سنگی و سربی ، مطبعهٔ احمدی ، ضمن مجموعهٔ انهار جاریه

۱۳ـ قصیدهٔ عشقیه (شعرعربی) :

....

۱٤ـ مجموعهٔ مراثی وسینه زنیها یا دیوان حالی :

طهران، ۱۳۳۳ ش، سربی،رقعی،مصطفوی، ۱٤٤ص.

۱۵ـ مدایح المرتضویه :

....

۱۶ـ مشوق الحقیقة :

طهران، ۱۳۳۷ش، سربی، رقعی، چاپ‌دوم، ۲۰ + ٤۰ص.

۱۷ـ منظومهٔ فصل‌الخطاب (ترجمه بعربی) :

....

سید محسن بن محمد حجت‌کوهکمری :

(حدود ۱۳۳۸ق ـ معاصر)

در نجف متولد شده و با والدش به تبریز مهاجرت کرده و ازآنجا بقم انتقال یافته. در سنهٔ ۱۳۶۵ ق، برای ادامهٔ تحصیلات بنجف رهسپارشد، اکنون درقم اقامت دارد.
(آثارالحجه، ج۲، ص۳۶۹)

۱- نهج الطالب فی حاشیة المکاسب (عربی):

جلداول، نجف، ۱۳۷۲ق، سربی، وزیری، ۲۵۱ص.

سیدمحسن بن عباس حریرچیان (ساعی)

(۱۲۹۲ ش - معاصر)

در ایران متولد شده وبتحصیل سیکل دوم متوسطه‌مشغول است. وی طبع شعر دارد و اشعارش در جراید منتشر شده است
(روزنامهٔ کانون شعراء، سال اول، شمارهٔ ۳)

۱- آقاخان محلاتی وفرقهٔ اسمعیلیه:

طهران، ۱۳۲۹ش، سربی، رقعی، ۱۵۲ص.

۲- بیاد ماکسیم گورکی:

طهران، ۱۳۱۵ش، سربی، رقعی، ۲۴ص.

۳- گلزارساعی (شعر):

طهران.

۴- مسجد مسلمین درپاریس:

طهران، ۱۳۱۲ش، سربی، رقعی، ۳۲ص.

ابوالفضائل سید محسن بن حسن بن مرتضی ابن شرف‌الدین اعرجی بغدادی کاظمی:

(حدود ۱۱۲۷-۱۲۴۰ق)

سید، سند، عالم، محقق، مدقق، فقیه، نبیه، ناقد، زاهد. این سید نیکوکار از مروجین علم وازژناد ناسکین بود. شیخ ابوعلی در منتهی المقال گفته که من ذکر کردم دراین کتاب آنچه را که مولای من مقدس امین کاظمینی درمشترکات خود ذکر کرده و امتثال کردم امر سید سند و رکن معتمد محقق متقی سیدمحسن بغدادی نجفی کاظمی را واوست مراد در این کتاب ببعض اجلاء العصر .. انتهی. درسنهٔ ۱۲۴۰ ق بآخرت رحلت نمودوقبرشریفش در کاظمین در کوچهٔ قریب بصحن مطهردرطرف شمالی آن مزار مشهوراست..

(فوائد الرضویه، ص۳۷۴)

سایرمآخذ، احسن‌الودیعه، ج۲، ص۲۴۲، فهرست رضویه، ج ۵، ص۶۳۷.

۱- دررالبهیة فی فقه الامامیة، الفقهیة المستطرفة (شعرعربی):

طهران، ۱۲۷۱ق، سنگی، بافوائدبحرالعلوم.

۲- (الف) وسائل الشیعة الی احکام الشریعة (عربی):

۳- (ب) رسالة تذکرة المحسنین (عربی):

(شرح حال سید محسن اعرج، تألیف سید حسن بن هادی صدرمتوفی ۱۳۵۴ق)

تبریز، ۱۳۲۱ق، سنگی، رحلی، خط سید احمد خیابانی، ۲۳۰+۹۱+۸ص.

شیخ محسن الشیخ حسن آل کریم البزونی:

(- معاصر)

۱- النقدالسدید (عربی):

شرح شقشقیة العلویة ابن ابی الحدید، جزو

اول ، نجف ، ۱۳۸۲ ق ، سربی ، رقعی ، ۳۲۴ص.

سید محسن بن مهدی طباطبائی نجفی حکیم: (۱۳۰۶ق ـ معاصر)

در روزعید فطر درنجف‌اشرف تولد یافت. درشش سالگی پدرش درگذشت وتربیت او رابرادر بزرگش بعهده گرفت. مقدمات را تاقوانین نزد برادر بزرگ خود وبقیهٔ کتب رانزد فضلاء دیگر تلمذ نمود. بسال ۱۳۲۶ق ازدرس سطح فراغت یافت. بعداً بدروس عالیهٔ جماعتی از کبار علماء ازجمله آخوند ملامحمد کاظم خراسانی حاضرتا از تحصیل فراغت یافت. از سنه ۱۳۳۷ ق تا کنون مدت چهل و شش سال متوالیست بتدریس خارج فقه و اصول اشتغال دارد. از سال ۱۳۴۶ق درمسجد هندی بجای شیخ علی قمی وازسال ۱۳۵۵ق درصحن نجف بجای مرحوم نائینی متوالیاً باقامهٔ جماعت مشغول شده‌است. ازتاریخ اخیرمرجع تقلید جملهٔ از اهالی نجف و بغداد قرارگرفت. بعد از وفات مرحوم حاج آقا حسین بروجردی در قم مرجعیت تامه پیدا نمود. اکنون (سال ۱۳۴۳) در نجف مقیم و بوظایف شرعیه مشغولست (هدایة‌المرید الی‌علم‌التجوید ، جامعة‌النجف فی‌عصرها‌الحاضر).

۱ـ توضیح المسائل (عربی):

طهران، ۱۳۴۱ق،سربی، وزیری ، محمدحسن علمی، چاپ ششم، ۴۸۰ص.

۲ـ حاشیة علی‌العروة الوثقی (عربی):

نجف، ۱۳۷۳ق، سربی، وزیری، ۱۶۳ص.

نجف، ۱۳۸۱ق، سربی، وزیری، ۱۶۳ص.

۳ـ حقایق‌الاصول تعلیقة علی‌کفایة الاصول (عربی):

۲جلد، نجف ، ۱۳۷۲ ق، سربی، وزیری، ۵۷۶+۶۰۴ ص.

۴ـ دلیل الناسك (عربی):

شیخ مرتضی انصاری، حاشیه.نجف، ۱۳۷۷ ق، سربی، وزیری ، ۲۷۵ص.

۵ـ راهنمای مناسك حج:

طهران، ۱۳۴۰ش، سربی، جیبی ، ۸۳ص.

۶ـ المتمسك بالعروة‌الوثقی(عربی):

جزء اول درطهارة، نجف، ۱۳۶۸ق،سنگی، وزیری، ۵۰۷ ص.

جزء دوم ، درطهارة، نجف، ۱۹۷۰م،سربی، وزیری، ۴۹۱ص.

جزء دوم درطهارة ، نجف،۱۳۷۶ق،سربی، وزیری، چاپ دوم، ۴۹۹ ص.

نجف، ملحق جلد دوم درطهارة، ۱۳۷۱ق، سربی، وزیری، ۱۴۱ ص.

جزء سوم درصلوة ، نجف، ۱۳۷۰ق،سربی، وزیری، ۳۴۰ص.

جزء چهارم در صلوة ، نجف ، ۱۳۶۹ ق ، سربی، وزیری، ۴۶۸ ص.

جزء پنجم درصلوة، نجف، ۱۳۶۹ق سربی،

وزیری، ۵۷۲ص .

جزء ششم درصوم وخمس، نجف، ۱۳۶۹ق، سربی، وزیری، ۶۷۲ ص.

جزء ششم ، درصوم وخمس، نجف، ۱۳۷۸ ق، سربی، وزیری، ۵٤٤ص.

جزء هفتم ، درحج، نجف، ۱۳۷٤ق،سربی، وزیری، ۵۵۹ ص.

جزء هشتم دراجارهٔ مضاربه، نجف، ۱۳۷۲ ق، سربی، وزیری، ۲۵۲ ص.

۱۲جلد، نجف ، ۷۶ـ۱۳۷۸ ق ، سربی ، وزیری ، چاپ دوم، ۵۲۰+٤۹۹+٤۲۶ +۳۸۰+۵۰۶+... ص.

۷ـ المسائل الدینیة (عربی) :

نجف، ۱۳۸۱ق، سربی، جیبی، ٦٤ص.

۸ـ منتخب الرسائل:

جلد اول نجف، ۱۳۶۶ق، سربی.

نجف، ۱۳۶۹ق. سربی، رقعی، چاپ ششم، ۱۶۸ص .

نجف، ۱۳۷٤ق، سربی ، رقعی، چاپ هشتم، ۱٤۰ص.

نجف،۱۳۸۱ق،سربی، رقعی،چاپ دوازدهم، ۱٤٤ص.

۹ـ منهاج السالکین (رساله) :

نجف، ۱۳۷۱ق، سربی، جیبی ، ۷۵ ص.

۱۰ـ منهاج الصالحین رسالهٔ عملیه(عربی) :

جزء دوم نجف، ۱۳۷۲ ق ، سربی، رقعی، چاپ چهارم، ۳۱۶ ص .

نجف (مختصر) ۱۳۸۱ ق ، سربی، رقعی، ۹٤ ص.

نجف(مختصر) ۱۳۸۲ ق ، سربی ، رقعی ، ۱۰۸ ص.

۲جلد ، نجف، ۱۳۸۲ ق، سربی، وزیری، ۲٤۰+۲۳۸ص.

۱۱ـ منهاج الناسکین (عربی):

نجف، ۱۳۸۱ق، سربی، رقعی، چاپ پنجم، ۱٤۰ ص.

۱۲ـ نهج الفقاهة ، تعلیق علی کتاب البیع من مکاسب الانصاری (عربی) :

جزء اول ، تجف، ۱۳۷۱ق،سربی،وزیری، ٤۵۹ ص .

محسن میرزا خاقانی :

(ـ معاصر)

۱ـ افسانهٔ ثروت :

طهران، ۱۳۳٤ش، سربی ، رقعی، ۶۷ص.

سید محسن خلیق رضوی‌کاشانی :

(۱۳۰۹ ق ـ معاصر)

دبیرعربی وعلوم دینی دردانشسرای پسران طهران . مدتهاست دردبیرستان فیروزبهرام طهران تدریس میکند و سالها نیز رئیس دبستان ابن‌سینا بوده است .

(سالنامهٔ انوشیروان دادگر، تحصیلی ۲۸ـ۱۳۲۹،ص۱۶۸)

سایرمآخذ: نخستین سالنامهٔ فرهنگ‌هدف، ص۳۸.

۱ـ برگ سبز، مشاعره :

طهران، ۱۳۴۰ش، سربی، وزیری، ۱۶۲ص.

۲ـ دانش‌افزا، دستور زبان:

طهران، ۱۳۴۱ش، سربی، وزیری، ۱۳۶ص.

۳ـ دستور املاء دورهٔ ابتدائی ومتوسطه:

طهران، سربی، جیبی، کتابفروشی مرکزی، ۸۸ص.

طهران، سربی، رقعی، کتابفروشی مرکزی، ۱۳۰ ص.

۴ـ دفترداری دوبل بدون معلم:

طهران، سربی، رقعی، کتابفروشی مرکزی، ۱۳۰ص.

۵ـ راهنمای دانش‌آموز:

طهران، ۱۳۱۹ش، سربی.

۶ـ صرف ونحو وقرائت عربی برای سال سوم:

طهران، ۱۳۲۹ش، سربی، رقعی، محمدعلی علمی.

محسن خواجه نوری:

(۱۲۹۵ش ـ معاصر)

درطهران تولد یافت. پس ازطی تحصیلات ابتدائی بفرانسه عزیمت کرد و تحصیلات متوسطه وعالی را درآنجا بپایان رسانید و دررشتهٔ علوم عالی تجارت‌وحقوق‌ازدانشگاه لوزان سویس فارغ التحصیل شد. او از دانشکدهٔ حقوق طهران نیز در رشتهٔ قضائی موفق باخذ درجهٔ لیسانس گردیده است.

در سال ۱۳۲۰ بعنوان مشاور فنی مالی در وزارت‌دارائی مشغول کاوشد وسپس‌دروزارت کاربا سمت مشاورحقوقی وشرکت درتنظیم وتدوین طرحهای قانون کار وآئین‌نامه‌های مربوط بعضویت هیئت عالی‌مستشاری‌انتخاب شد ومدتی هم ریاست ادارات‌مختلف‌وزارت کاررا عهده دار بود. با نخست وزیر شدن حسنعلی منصور دبیر کل ایران نوین که رهبری فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوین را درمجلس شورای ملی بعهده‌داشت، رهبری فراکسیون اکثریت در مجلس بر عهدهٔ‌خواجه‌نوری‌واگذار گردیده است.

(روزنامه اطلاعات ۱۸ر۱۲ر۴۲)

۱ـ احترام بقانون یا شاهزادهٔ هامبورگ:

هاینریش‌کلایست، ترجمه، طهران، ۱۳۳۳ش، سربی، رقعی، ابن‌سینا، ۷۶ص.

۲ـ تزه یا مؤسس تمدن آتن:

آندره ژید، ترجمه، طهران، بی‌تاریخ، سربی، رقعی، شرکت سهامی‌چاپ ۸۶ص.

محسن دبیره‌وُید:

(   )

۱ـ شورش فرانسه:

طهران، ۱۳۳۳ ق، سنگی. جیبی، خط ملك‌الخطاطین، ۳۱ص.

سید محسن دست غیب شیرازی:

(ـ ۱۳۲۹ق)

دربندرعباس مقیم بوده است.

(الذریعه، ج۲، ص۱۹۲)

۱ـ اصول دین:

...

محسن دستگردی اصفهانی :

(- ۱۳۳۵ش)

ازپیران روشنفکر و شعرای خوب صوفی منش اصفهان بود ودر دستگرد میزیست واز دسترنج زراعت خود زندگی میکرد . بسال ۱۳۳۵ش دردستگرد وفات یافت.

(مجلهٔ ارمغان، دورهٔ ۲۷، شمارهٔ ٤، ص ۱۸۰، سایرمآخذ : تذکرهٔ شعرای معاصر اصفهان ص ٤۸۱.

۱- فجایع بشر (شعر) :

اصفهان، ۱۳۳۰ش .

حاج میرزا محسن دوزدوزانی :

(- معاصر)

۱- اجود الشروح فی‌شرح معالم الدین فی‌الاصول(عربی)

قم، ۱۳۷٦ق، سربی، رقعی، ۲۰٤ص.

محسن دها :

(- معاصر)

۱-جای پا (مجموعهٔ شعر) :

طهران ، ۱۳۳٤ش، سربی ، جیبی، ۸۰ص.

۲- خوشهٔ تلخ (شعر):

طهران، سربی، رقعی، ۱٤۷ص.

۳- یاد یاد (شعر):

طهران، ۱۳۳٤ش، سربی، جیبی، ۱۳۵ص.

سید محسن بن غفارحسینی دهخوارقانی :

(- معاصر)

۱- تندرستی یا نامهٔ نیک بختی :

تبریز، ۱۳۳۱ش، سربی، جیبی، ۱٤۷ص.

۲- علل الغیبة (عربی) :

طهران، ۱۳۵۵ ق، سربی ، رقعی، ٦۰ص.

۳- مجالس الهدی لارباب التقی:

قم، ۱۳۷٤ق، سنگی، وزیری ، ۱۸۱ص.

٤- مقیاس آداب المتعلمین ومیزان اخلاق المحصلین :

تبریز، ۱۳٦۳ق، سربی، رقعی، ۱۲٤ص.

محسن رمضانی :

(-معاصر)

۱- افسانه های‌محسن :

طهران.

۲- خاله قورباغه :

طهران.

۳- مکانیک مصور اتومبیل برای همه :

فیلیس لادیمان ، ترجمه ، طهران ، ۱۳٤۲ ش، سربی، ۸۲ص.

٤- نامه‌های عاشقانه :

(زبان رنگها، گلها، تمبرها)

طهران، سربی، جیبی، ۱۵٦ص.

دکترمحسن رهنما :

(- معاصر)

۱- امریکا چگونه امریکا شد :

آلان‌نونیز، هنری استیل کاماجر، طهران، ۱۳۳۸ش، سربی، رقعی، ۷۵٦ ص.

محسن میرزا سلطانی :

(ـ معاصر)

۱ـ دزد عیاروداروغهٔ باهوش:

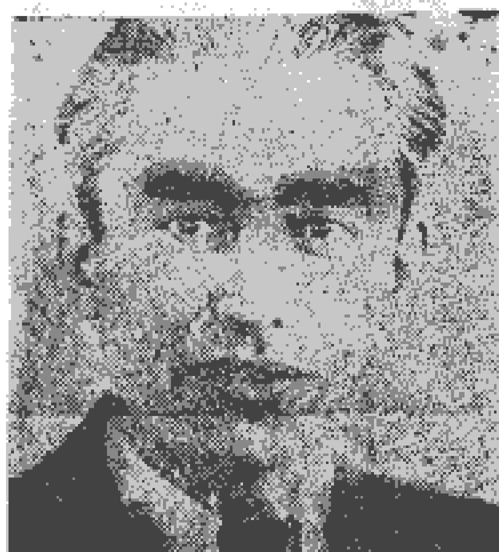
طهران.

۲ـ منشآت :

طهران، ۱۳۲۸ق، سنگی، رقعی، چاپ شیخ‌ـ احمد شیرازی، ۱۱۶ص .

دکتر محسن بن حاج میرزا محمد علی سیاح :

(۱۲۷۸ش ـ معاصر)

درطهران متولدشده . بسال۱۳۲۸ق بسویس رفته وتامدت نه سال در مدرسهٔ ابتدائی و متوسطهٔ لوزان مشغول تحصیل بوده . تحصیلات عالی را در دانشکدهٔ پزشکی پاریس وفرانکفورت بپایان رسانیده و پایان نامهٔ خود را درباب کانونهای عفونی دو ریشهٔ از تصویب گذرانیده وبسال ۱۳۳۷ ق بایران مراجعت نموده وعهده‌دار مشاغل ذیل گردید:

استاد مدرسهٔ عالی دندانسازی ، جراح دندانسازی بیمارستانها ، رئیس دندانسازی بیمارستانهای دولتی، استاد کرسی بیماریهای دندان (راهنمای دانشگاه ، ج ۲،ص۲۹)

۱ ـ امراض دهان ودندان :

جلد اول ، طهران ، ۱۳۱۶ ش ، سربی ، خشتی ، ۱۹۲ ص .

۲ ـ بیماریهای دندان :

جلد دوم ، طهران ، ۱۳۲۰ ش ، سربی ، خشتی ، ۳۴۲ ص .

۳ ـ بیماریهای دهان :

طهران ، ۱۳۴۰ ش ، سربی ، وزیری ، نشریهٔ ۹۴۷ دانشگاه ، ج + ۱۶۵ ص .

۴ ـ پیوره، امراض دهان‌ودندان :

طهران ، ۱۳۱۷ ش ، سربی ، رقعی ، کتابفروشی مرکزی ، ۸۳ ص .

۵ ـ تشریح دندان :

طهران .

۶ ـ زندانی زندا :

هوپ‌آنتونی ، ترجمه ، طهران ،۱۳۳۴ش، سربی ، رقعی، ۲۰۶ ص.

۷ـ ژوزف فرشه :

استفان‌زوایك ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۲۴ ش ، سربی ، رقعی ، کتابفروشی سقراط ، ۲۷۱ ص.

طهران ، ۱۳۲۷ ش ، سربی ، رقعی ، چاپ دوم ، ۲۶۸ص.

محمد محسن شباب :

(   )

۱ ـ . . . . .

پتیاله ، ۱۹۱۱م، سنگی،وزیری ، ۳۸۴ص.

شیخ محسن بن شیخ شریف‌آل صاحب ـ جواهر:

(ـ۱۳۵۵ق)

۱ ـ شرح علی‌الارجوزة فی‌الامامة (عربی) :

سیدمحمد باقرحجت‌طباطبائی،شرح ، نجف، سربی .

دکتر محسن‌شفائی:

(ـ معاصر)

۱ ـ از هرفصلی‌گلی (شعر) :

طهران ، ۱۳۳۴ش ، سربی ، جیبی ، چاپ دوم ، مصطفوی ، ۳۱ص .

۲ ـ حطام ، بحثی دربارهٔ مالکیت :

طهران،۱۳۳۳ش،سربی ، رقعی، مصطفوی، ۶۷ ص .

۳ ـ خصال شفائی :

جلداول ، طهران ، ۱۳۲۳ ش ، سربی ، خشتی ، ۱۶۸ ص .

جلد دوم ، اصفهان ، ۱۳۲۹ ش ، سربی ، رقعی ، ۲۴۷ ص .

جلد سوم(کفهٔ مسئولیت) طهران ، سربی، وزیری ، ۱۴۰ ص

جلدچهارم (خانواده‌واسرار خوشبختی آن) طهران ، ۱۳۴۲ ش ، سربی ، وزیری ، د + ۳۵۶ ص.

۴ ـ صبح وعصر (شعر)

طهران ، ۱۳۳۳ش، سربی، جیبی، ۲۷ص.

۵ ـ متعه وآثارحقوقی واجتماعی آن :

طهران ، ۱۳۴۱ش ، سربی ، خشتی ، چاپ دوم ، د + ۳۵۱ ص .

۶ ـ مجموعهٔ قواعد فقه :

طهران ، ۱۳۳۵ ش ، سربی ، رقعی ، ابن سینا ، ۱۸۰ ص .

۷ ـ ملاك اصول استنباط درمباحث الفاظ :

جلد اول ، اصفهان ، ۱۳۳۳ ش ، سربی ، رقعی، ۱۳۹ ص .

۸ ـ ملاك دراد لهٔ عقلیهٔ اصول‌استنباط :

جلد دوم و سوم ، طهران ، ۱۳۳۴ ش ، سربی ، رقعی ، مصطفوی، ۱۷۲ + ۱۳۱ص

۹ ـ نیروی اراده :

طهران ، ۱۳۳۰ ش ، سربی .

ملك آرا محسن میرزا بن‌شمس‌الشعراء ابن ملك آرابن فتحعلیشاه ، شمس

(ـ ۱۳۱۵ ش)

برادرشهاب‌الدوله شمس ملك‌آرا در مهرماه ۱۳۱۵ شمسی درگذشت (روزنامهٔ کانون شعراء ، سال ۳ ، شمارهٔ ۲۴) .

۱ ـ دیوان‌شمس ملك‌آرا (شعر) :

جلد اول ، طهران ، ۱۳۱۲ ش ، سربی ،

خشتی ، محمد رمضانی ، ۹۷ ص .

۲ ـ محسنیه غزلیات محسن :

طهران، ۱۳۱۲ ق ، سنگی، رقعی ، مطبعهٔ عبدالله میرزا ، ۱۰۸ص.

دکتر محسن صبا :

(۱۲۸۵ ش ـ معاصر)

درطهران متولد شده. ازخاندان ملک‌الشعراء فتحعلیخان صباست . تحصیلات خود را با اخذ درجهٔ لیسانس از مدرسهٔ علوم‌سیاسی و دانشکدهٔ حقوق طهران بپایان رسانید سپس بپاریس رفت و پس از گذراندن دورهٔ دوم متوسطه‌وعلوم سیاسی‌ودورهٔ اقتصاد دانشکدهٔ حقوق و اخذ درجهٔ دکتری از دانشکدهٔ ادبیات بگرفتن دیپلم تخصص بایگانی و کتابداری ازمدرسهٔ (شارت) پاریس‌توفیق یافت. ازتألیفات دکترصبا فهرست کتابهای فرانسه راجع بایران (۱۳۱۴ بفرانسه) ایران در ادبیات فرانسه (۱۳۱۴ فرانسه) دکتر صبا در جرایدی چون شفق سرخ و نوبهار وعصر اقتصاد و کیهان مقالات متعدد نوشته و مدت ده سال سردبیر مجلهٔ بانك ملی ایران بوده است ومؤسس انجمن دوستداران کتابست و تاکنون عدهٔ ازآثار پیشینیانرا بسبکی زیبا ودلپسند انتشارداده است . اکنون استاد کرسی آماردردانشکدهٔ حقوق و استاد بایگانی و روش تحقیق در دانشکدهٔ ادبیات است (مقدمهٔ کتاب)

۱ ـ آرنوین :

آلفونس دوده ، ترجمه، طهران .

۲ ـ اصول آماروکلیات آمار اقتصاد :

طهران، ۱۳۳۴ش سربی ، وزیری ، نشریهٔ ۲۷۲ دانشگاه ، ۱۹۲ ص .

طهران، ۱۳۳۷ش ، سربی، وزیری، نشریهٔ ۴۷۷ دانشگاه ، چاپ‌دوم ، ۱۹۴ص.

۳ ـ اصول بایگانی :

طهران ، ۱۳۳۷ ش ، سربی ، وزیری ، نشریهٔ ۵۲۲ دانشگاه ، ۴ + ۲۵۴ ص .

۴ ـ اصول فن کتابداری وتنظیم کتابخانه‌های‌عمومی و خصوصی :

طهران ۱۳۳۳ص ، سربی . وزیری، نشریهٔ ۲۸۱ دانشگاه ، ۱۸۵ ص .

۵ ـ انتر مزو :

هانری هاینه ترجمه ، طهران .

۶ ـ تیستن :

آلفونس دوده، ترجمه ، طهران .

۷ ـ حافظ :

هانری گی ، ترجمه ، طهران .

۸ ـ ستارگان :

آلفونس دوده ، ترجمه ، طهران .

۹ ـ صدای انسانی :

ژان ککتو ، ترجمه ، طهران .

۱۰ ـ فردوسی :

هانری هاینه ، ترجمه ، طهران .

۱۱ ـ گردش :

موپاسان ، ترجمه ، طهران .

۱۲ ـ مسافرت بایران:

الکسیس سولتیکنف ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۶ ش ، سربی ، وزیری ، بنگاه‌ترجمه ونشر کتاب ۱۲۶ص .

۱۳ ـ یکی‌بود یکی نبود :

فرانسیس دو کرواسه ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۸ ش ، سربی ، وزیری ، انجمن دوستداران کتاب ، ۱۵۸ ص .

سید محسن بن‌حسین صدر الاشراف:

(ـ معاصر)

۱ ـ رساله درصبر :

طهران ، ۱۳۳۲ ش ، سربی ، رقعی ، باهتمام محمد رضا کوثر همدانی، ٤٥ ص

محسن صدررضوانی:

( )

۱ ـ آئین رستگاری :

مشهد ، سربی .

۲ ـ میزان خرد :

مشهد ، سربی .

۳ ـ میزان دانش :

مشهد ، سربی .

٤ ـ میزان فلسفه :

مشهد ، سربی .

۵ ـ وصیت نامه :

مشهد ، ۱۳٤۱ ش ،سربی رقعی، مطبوعاتی طوس ، چاپ دوم ، ۱۲ ص .

ملامحسن بن‌محمدطاهر ادیب‌طالقانی قزوینی معروف به نحوی :

(ـ زنده درسال ۱۱۲۸ ق)

عالم ، فاضل ، ادیب ، امام درعلوم عربیه . ازافاضل‌تلامذهٔ سیدقوام‌الدین محمدقزوینی معاصر مجلسی (فوائدالرضویه،ص۳۷٦) .

۱ ـ عوامل در نحو (عربی) :

ضمن‌جامع‌المقدمات مکرربطبع‌رسیده‌است.

سیدمحسن بن حاج میرزا علی‌اکبرطباطبائی شیرازی:

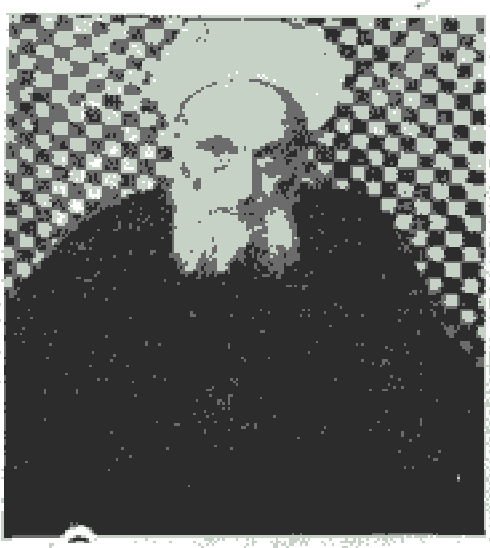
( )

۱ ـ حضرت حسن‌بن علی ع (شعر) :

طهران، ۱۳٦۵ق،سنگی،رقعی ، ۱۹۲ص .

حاج شیخ محمد محسن معروف به حاج‌شیخ آغابزرگ طهرانی :

(۱۲۹۳ق ـ معاصر)

در یازدهم ربیع‌الاول ۱۲۹۳ ق در طهران کوی (پامنار) تولدیافت. تحصیلات‌مقدماتی را درطهران فراگرفته بسال ۱۳۱۳ برای تکمیل‌تحصیلات بعراق رفت وتاسال ۱۳۲۹ در نجف بود و تا سال ۱۳۵٤ از محضر علماء‌آنجا استفاده نمود. مخصوصاًتقریرات درس آخوند خراسانی را مینوشت و از شاگردان مبرزاو محسوب میشد . پس از

وفات آخوند خراسانی در سال ۱۳۲۹ بکاظمین رهسپار گردید و در آنجا بتشویق و کمک استاد اخیر خود سید حسن صدر بتألیف (الذریعه شروع نمود و شهر سامراء را برای سکونت خود اختیار نمود. و تا کنون (۱۳۸۰ ق) پنجاه و یکسال است بتألیف (الذریعه) اشتغال دارد و در این مدت کتابخانه های عمومی و خصوصی عراق عرب و اغلب کتابخانه های مهم ایرانرا دیده وسفری هم بسوریه و مصر و فلسطین و حجاز کرده و اغلب فهرستهای کتابخانه‌های ترکیه وهند وبرخی از فهرستهای اروپائی را ازنظر گذرانیده . درسال ۱۳۵٤ ق اثر نفیس خودرا در خور طبع دید و بدین منظور محل سکونت خود را از سامرا بنجف تغییر داد .

(راهنمای کتاب ، سال ٤ ، شمارهٔ ٥ و ٦ ص ٥۲٦) .

اکنون سال ۱۳٤۳ ش درنجف اقامت دارد .

۱ ـ الاسناد المصفی الی آل المصطفی (عربی) :

(شرح حال مشایخ صاحب ترجمه).

نجف ، ۱۳۵٦ ق ، سربی ، رقعی ، ۱۰۰ ص

۲ ـ حیاة الشیخ الطوسی (عربی) :

نجف ، ۱۳۷٦ ق ، سربی ، وزیری ، ابق ص.

۳ ـ الذریعه الی تصانیف الشیعه (عربی) :

جلد اول (الف ـ ازه) نجف ، ۱۳۵۵ ق ، سربی ، وزیری ، ٥۳٦ ص ، درمقدمه شرح حال مؤلف و تقاریظ علماء .

جلد دوم (اس ـ ایوه) نجف ، ۱۳۵٦ ق ، سربی ، وزیری ، ٥۱۹ ص .

جلد سوم (ب ـ تحیه) نجف ، ۱۳۵۷ ق ، وزیری ، ٤۹٦ ص .

جلد چهارم (تخا ـ ت ی م) طهران ، ۱۳٦۰ ق ، سربی ، وزیری ، ٥۱۸ ص .

جلد پنجم ، (ث ـ چین) طهران ، ۱۳٦۳ ق ، سربی ، وزیری ، ۳۲۰ ص .

جلد ششم (ح ـ حزن) طهران ، ۱۳٦٦ ق ، سربی ، وزیری ، ٤۱۲ ص .

جلد هفتم (حساب ـ خیمه) طهران ، ۱۳٦۷ ق ، سربی ، وزیری ، ۳۰۲ ص .

جلد هشتم ، (دا ـ دیو) طهران ، ۱۳۳۰ ش ، سربی ، وزیری ، ۳۰۳ ص .

جزء دوم از جلد نهم (   ) طهران ۱۳۷۸ ق ، سربی ، وزیری ، ٦۸۸ ص .

جلد نهم (دیوان آئینه ـ دیوان دیهیم) طهران ، ۱۳۳٤ ش ، سربی ، وزیری ، ۳۳٦ ص .

جلد دهم (ذائقةمائمه ـ الرسائل) ۱۳۳۵ ش ، سربی ، وزیری ، ۲۷۲ .

جلد یازدهم (رساله ـ ریکستان) طهران ، ۱۳۷۸ ق ، سربی ، وزیری ۳٤٦ ص .

جلد دوازدهم (زائریه ـ سیه کاران) طهران ، ۱۳٤۰ ش ، سربی ، وزیری ، بکوشش ع . منزوی ، ۲۹٤ ص .

جلد سیزدهم ، (ش ـ شرح) ، نجف ، ۱۹۵۹ م ، سربی ، وزیری ، ٤۰۰ ص .

قسم سوم از جزء نهم (دیوان عبد الصمد ـ دیوان مینوی همدانی) . طهران ، ۱۳٤۰ ش . سربی ، وزیری ، ص ٦۸۹ تا ص ۱۱٤٤ .

٤ ـ طبقات اعلام الشیعة (عربی) :

(نقباء البشر فی القرن الرابع عشر) .

جداول ، نجف ، ۱۳۷۳ ق ، سربی ، وزیری ، ٤۹۰ ص .

٥ ـ طبقات اعلام الشیعه (عربی) :

(کرام البررة فی القرن الثالث بعد العشرة).

جلد دوم ، نجف ، ۱۳۳۷ ق ، سربی ، وزیری ، ۴۸۹ ص .

قسم ثانی از جزء ثانی ، نجف ، ۱۳۷۷ق ، سربی ، وزیری ، ۸۵۲ ص .

۶ ـ **مصفی المقال فی مصنفی علم الرجال (عربی) :**

طهران، ۱۳۷۸ق، سربی، وزیری، ۶۲۶ص.

محسن میرزاظلی:

(ـ معاصر)

۱ ـ **دستور کاشت و عمل‌آوردن توتون :**

کرمانشاه ، ۱۳۰۷ ش ، سربی ، رقعی ، روزنامهٔ کرمانشاه ، ۱۳۳ص .

۲ ـ **مانیتیسم :**

آفیلیاتر ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۱۲ ش ، سربی ، خشتی ، ۱۰۴ ص .

۳ ـ **نامهٔ برزگری:**

(اصول زراعت ، سبزیکاری ، درختکاری ، تربیت حیوانات اهلی) .

ترجمه واقتباس، طهران ۱۳۱۹ ش ، سربی ، رقعی ، ۲۳۶ ص .

طهران ، سربی ، وزیری ، ابن سینا .

محسن عبدالصاحب المظفر :

(۱۹۳۸ م ـ معاصر)

در نجف اشرف مقیم است .

۱ ـ **القرآن والاحوال المناخية دراسة قرآنية كليمتولوجية (عربی) :**

نجف ، بی‌تاریخ ، سربی ، رقعی، ۱۷۶ص.

دکتر محسن بن محمود عزیزی :

(۱۲۸۴ ش ـ معاصر)

درطهران متولد شده ، تحصیلات متوسطه را در مدرسهٔ دارالفنون طهران گذرانیده . در سال ۱۹۲۹ م برای تکمیل تحصیلات باروپا رفته و مدت ده سال در فرانسه در رشته های مختلف تحصیل نموده . با آنکه دیپلم دورهٔ متوسطه را در دارالفنون طهران گذرانیده‌بود معذلك مجدداً دیپلم متوسطه را درفرانسه گرفته وبعد برای اخذلیسانس وارد دانشگاه پاریس گردید . پس از اخذ لیسانس دوره‌های دانشکدهٔ ادبیات پاریس و مدرسهٔ جغرافیائی آنجارا گذرانده و رسالهٔ خودرا نیز در بارهٔ اوضاع اجتماعی ایران درزمان اسلام نوشته است . درسال ۱۹۳۹م پس‌ازخاتمهٔ تحصیلات بایران مراجعت کرده و با رتبهٔ یك دانشیاری دردانشگاه‌استخدام و مشغول تدریس گردید و ازآنسال‌تابحال

مشغول تدریس میباشد . موضوع درس وی
در دانشگاه : تاریخ عقاید سیاسی و جغرافیای
اقتصادی و تاریخ دیپلماسی عمومی است
(مجلهٔ روشنفکر ، شمارهٔ ۱۰) .

۱ ـ تاریخ دیپلماسی عمومی :
۲ جلد، طهران، ۳۶ ـ ۱۳۳۷ ش ، سربی،
وزیری ، نشریهٔ ۳۷۶ و ۴۷۴ دانشگاه ،
۲۷۴ + ... ص .

۲ ـ تاریخ عقاید سیاسی :
(از افلاطون تا ماکیاول)
طهران، ۱۳۲۹ ش ، سربی، وزیری، نشریهٔ
۱۰۲ دانشگاه ، ۴۲۵ ص .

۳ ـ جغرافیای اقتصادی :
جلد اول ، طهران ، ۱۳۳۰ ش ، نشریهٔ
۱۰۶ دانشگاه ، ۴۲۵ ص .
جلد دوم (بریتانیا و امریکای شمالی)
طهران، ۱۳۳۵ ش ، وزیری ، نشریهٔ ۳۱۹
دانشگاه ، ۵۴۹ ص .

محسن بن علی الخفاری الدمشقی :

(ـ معاصر)

۱ ـ طی الاسرار ، کشف الساطع فی حل جفرالجامع
(عربی) :
بمبئی .

ابوعلی محسن بن علی التنوخی :

(۳۲۷ ـ ۳۸۴ ق)

ادیب ، شاعر ، منشی ، اخباری ، در بصره
تولد یافت و در آنجا استماع حدیث نمود بعد
به بغداد رفت و در آنجا مقیم شد و بشغل قضاوت
منصوب گشت و بآنجا در گذشت .
(معجم المؤلفین ، ج ۸ ، ص ۱۸۵)

۱ ـ المستجاد من فعلات الاجواد (عربی) :
دمشق، ۱۳۶۵ ق ، سربی.

محسن غروی تبتی :

(   )

۱ ـ عین الحیاة درسفینة النجاة :
مطابق فتاوی شیخ احمد آل کاشف الغطاء
باحواشی شیخ محمد حسین آل کاشف الغطاء ،
ترجمه بفارسی، ۲ جلد ، بمبئی، ۱۳۴۵ ق،
سنگی ، رقعی ، ۴۴۲+۵۷۹ ص .

محسن فارسی:

(ـ معاصر)

مترجم عربی و نویسندهٔ داستانهای کودکان
مجلهٔ اطلاعات هفتگی
فارغ التحصیل دانشسرای پسران طهران،
سال تحصیلی ۲۱ ـ ۱۳۲۲ ش.

۱ ـ اللؤلؤ :
امیل لودویک ، طهران ، ۱۳۳۴ ش، سربی،
وزیری ، کوتمبرگ ، ۲۸۰ ص .

۲ ـ افسانه های کودکان :
طهران ، سربی ، رقعی ، با مقدمهٔ دکتر
هوشیار ، ۱۶۳ ص .

۳ ـ بز زنگوله پا و چند داستان دیگر :
طهران ، سربی ، رقعی ، سیروس ، ۴۸ ص .

۴ ـ خواب آشفته :
ایوان تورگنیف ، ترجمه ، طهران، ۱۳۲۹

ش ، سربی ، رقعی ، ۱۷۰ ص .

۵ - داستان کودکان :

اقتباس از آثار : هانس کریستین سن ،ماری دومرگان ، برادران گریم وغیره . طهران، سربی ، رقعی ، ۱۷۸ ص .

۶ - دختر دریا وچند داستان دیگر :

طهران ، سربی ، رقعی ، سیروس ، ۴۶ ص.

۷ - سرگذشت تزه :

اندره ژید ، ترجمه ، طهران ۱۳۳۳ ش ، سربی ، رقعی ، علی اکبر علمی ، ۶۳ ص .

۸ - صحنه های مهیج عشق :

اسکندر ریاشی ، ترجمه، طهران ، سربی، رقعی ، ۱۱۲ ص .

۹ - کاتالیا :

سامرست موآم ، ترجمه ، طهران ۱۳۳۶، ش ، سربی ، رقعی ،۱۲۶ ص .

۱۰ - ماکدولین یا زیرسایهٔ درخت زیرفون :

آلفونس کار ، ترجمه ، طهران ، سربی ، جیبی ، چاپ سوم ، سیروس ، ۲۶۷ ص.

شیخ محسن فانی کشمیری:

(- ۱۰۸۱ق)

فاضل ، متبحر ، صاحب جاه ، پاکیزه روزگار ، خوشگو و خوش صحبت بود . وحکام کشمیر بخانه‌اش میرفتند . چندروز در صوبهٔ الله آباد خدمت صدارت داشت و مرجع خاص وعام آن دیار بود . صاحبقران ثانی توجه تمام بحالش مرعی میداشت . اما چون فتح بلخ بدست سلطانمراد بخش اتفاق افتاد و محمد خان بگریخت و اموال وی ضبط شد در کتابخانه‌اش دیوان شیخ محسن مشتمل برمدح خان مذکور یافتند ازآنروز از نظر افتاد و بی منصب شد و از خدمت صدارت معزول گردید . اما سالیانهٔ فراخور حالش مقرر گشت بعد ازآن تاآخر عمراز کشمیر برنیامد . همواره بدرس و افاده اشتغال داشت ... بسال ۱۰۸۱ درگذشت (تذکرهٔ مرآت الخیال، ص ۱۶۶)

سبک شناسی بهار ، ج ۱، ص۲۹۲ .

سایر مآخذ: تذکرهٔ سرخوش،ص۸۵،تذکرهٔ نصرآبادی ، ص۴۴۷ .

۱ - دبستان المذاهب :

ش . و . ترویر،این کتاب رادرسال۱۸۴۳م بزبان انگیسی ترجمه نموده است .

طهران ، ۱۲۶۰ ق ، سنگی .

۲ جلد، بمبئی ، ۱۲۶۷ ق، سنگی،رحلی، بی‌شماره صفحه.

بمبئی، ۱۲۶۲ق ، سنگی ،وزیری ، ۳۳۴ ص .

بمبئی۱۲۷۷ق ، سنگی،وزیری، ۳۲۷ص.

۲ جلد ، بمبئی ، ۱۲۹۲ ق ، سنگی ، وزیری ، ۴۲۷ ص .

بمبئی،۱۲۹۶ق، سنگی، وزیری،۲۰۵ص.

لکهنو ، ۱۲۹۸ ق ، سنگی ، رقعی ، ۳۹۶ص .

لکهنو ، ۱۸۸۱ م ، سنگی ، وزیری .

لکهنو،۱۹۰۴م سنگی، وزیری، ۳۹۶ص

لکهنو ، ۱۹۱۴ م ، سنگی ، وزیری ، ۳۹۶ ص .

کلکته ، ۱۸۰۹م سنگی،رحلی، ۵۴۵ص.

کلکته ، ۱۲۴۴ ق .

هند ، ۱۸۶۳ م ، سنگی .

هند، ۱۳۲۱ ق، سنگی ، وزیری،۳۹۶ص.

میرمحسن بن محمد بن علی‌حسینی قزوینی تبریزی گلستان مشهور به نقاش متخلص به اختر :

(ـ ۱۳۳۰ ق)

از مشاهیر نقاشان قرن چهاردهم هجری بوده، آقا میر مصور وارژنگ و رسام هرسه نفر برادر زاده های او میباشند (دانشمندان آذربایجان، ص ۱۷)

۱ ـ (الف) مرآت البکاء (شعر):

۲ـ (ب) مراثی (شعر):

تبریز ، ۱۳۱۲ ق ، جیبی ، مطبعهٔ مشهدی اسدآقا ، بی‌شماره‌صفحه.

محمد محسن متین :

( )

۱ـ قطعهٔ تاریخات فرخی آیات :

لاهور، ۱۸۸۹م، سنگی، وزیری، ۹۰ص.

حاج میرزا محسن بن میرزا مجتهد تبریزی:

(۱۲۶۷ ـ ۱۳۵۲ ق)

پس ازتحصیل علوم مقدماتی درسال ۱۲۸۸ از تبریز به نجف اشرف مهاجرت نموده . پس‌از نه سال تحصیل با اخذ اجازهٔ اجتهاد به تبریز بازگشته‌است ومتجاوز ازچهل‌سال در آنجا بوظائف امور شرعیه قیام نمود ، بسال ۱۳۵۲ ق درتبریز وفات یافت و پس از مدتی جنازه‌اش به وادی‌السلام نقل و در مقبرهٔ والدش مدفون گردید . وی برادر کهترمیرزاصادق‌آقاتبریزی‌است . (کتاب علمای معاصرین ص ۱۶۰ ، آثار الحجة ، ج۲، ص ۲۲۶) .

۱ ـ احادیث خمسه فی فضائل الائمه(عربی با ترجمهٔ فارسی):

تبریز، ۱۳۱۷ق ، سنگی، جیبی ، بی‌شماره صفحه .

۲ ـ تبیین المحجة الی تعیین الحجة (اربعین) (عربی) :

تبریز، ۱۳۴۶ق، سنگی، خشتی، ۴۱۸ص.

شیخ محسن بن محمدبن موسی‌بن عیسی‌ابن حسین بن شیخ‌خضر الجناحی الخضری:

(۱۲۳۵ ق ـ ۱۳۰۲ ق)

در حدود ۱۲۴۵ ق و بقولی در ۱۲۳۵ ق تولد یافت . علم لغت و کلام و اصول‌فقه را نزد شیخ مرتضی انصاری و جناب میرزای شیرازی‌تلمذنمود وعلم‌فقه را نزد شیخ‌مهدی کاشف الغطاء و شیخ راضی و شیخ محمد فراگرفت . از رجال کلام وفقه بود ولکن معلومات ادبی‌او برآن دوغلبه داشت .

درمحرم ۱۳۰۲ق درگذشت (نهضةالعراق‌الادبیة ، ص۱۸۴) .

سایر مآخذ : شعراءالحلة ، ج۵، ص۲۵۰.

۱ ـ دیوان (شعرعربی) :

نجف ، ۱۳۶۶ ق ، باهتمام شیخ عبد الغنی الخضری ، ۱۹۶ ص .

محسن معالی پور :

(ـ معاصر)

۱ ـ خودآموز (آلمانی بفارسی) :

طهران، ۱۳۱۹ش، سربی ، جیبی، مروج ، ۳۳۱ ص .

۲ ـ خودآموزجامع (آلمانی بفارسی) :

طهران ، سربی، جیبی، مروج ، چاپ‌سوم ، ۲۲۸ ص .

طهران ، سربی ، جیبی، مروج ـ ۱۹۸ص.

۳ ـ مکالمات انگلیسی بفارسی :

طهران، ۱۳۳۷ ش ، سربی، رقعی، مروج، ۱۶۲ ص .

٤ ـ مکالمات روزمرهٔ محیط (آلمانی بفارسی) :

(با دستور زبان آلمانی) .

طهران، ۱۳۳۸ش، سربی، رقعی،۱۲۱ص .

محسن معمار زاده :

(۱۳٤٥ق ـ معاصر)

در ۲۶ محرم ۱۳٤٥ق درمشهد متولدشده و اکنون درقم ساکن‌است .

۱ ـ میزان‌خرد (تلخیص قسمت منطقیات رهبرخرد):

۳ جلد قم ، ۳۸ ـ ۱۳۳۹ ش ، سربی ، وزیری ، ٤۷ + ۷۰ + ۷۱ ص ، در مقدمه عکس مؤلف .

۲ ـ میزان دانش :

(اقتباس از چند منطق)

رضائیه ، ۱۳۳۷ش ، سربی ، وزیری ، ۱۲۲ ص .

محسن مهدوی فرزند حاج امین‌الضرب :

(ـ معاصر)

۱ ـ طرح پیشنهادی برای تأسیس شرکتی بنام نفت‌شمال:

طهران ، بی تاریخ ، سربی ، رقعی ، مطبعهٔ بوسفور ، ۱٤ ص .

۲ ـ گفتگو دربارهٔ معماری :

یوجین‌راسکین ، ترجمه ، طهران ، سربی، رقعی ، طرفه ، ۹٤ ص .

محسن‌الشیخ مهدی مال‌الله :

(۱۳۵۷ق ـ معاصر)

در (القورنة) بصره تولد یافت . بسیاری علوم را در موطن خود فرا گرفت و برای ادامهٔ تحصیل بنجف و سامراء رهسپار شد . او در نظم اشعار مولع و دارای دیوان شعر است که‌هنوز بطبع نرسیده‌است (مقدمهٔ کتاب)

۱ ـ شذرات من‌الاسلام (عربی) :

نجف ، ۱۳۸۱ ق ، سربی ، رقعی ، نشریهٔ ۱۸ منابع‌الثقافة الاسلامیة کربلاء المقدسة،

۵۵ ص ، درمقدمهٔ عکس مؤلف .

محسن میوه چیان :

(ـمعاصر)

۱ ـ لاله‌های سرخ :

بمشارکت سهراب خوش بین ، طهران ، ۱۳۴۰ ش ، سربی ، رقعی ، ۴۰ ص .

سید محسن نقوی :

(ـمعاصر)

۱ ـ قواعد عربی و متد تجزیه و ترکیب :

طهران، ۱۳۳۳ش، سربی، رقعی، ۱۱۲ص

قاضی‌سید محمدمحسن وفاسیتاپوری‌هندی:

( )

۱ ـ ام‌الائمة ، مناقب و مصائب حضرت فاطمهٔ زهراء (ع) :

هند ، ۱۳۲۹ ق .

دکتر محسن بن اسمعیل هشترودی :

(۱۲۸۶ش ـ معاصر)

درتبریز متولدشده . پس‌ازتحصیلات‌ابتدائی ومتوسطه بدانشسرایعالی وارد و موفق‌باخذ لیسانس شده ودارای درجهٔ لیسانس درعلوم ریاضی از دانشگاه پاریس میباشد. در سال ۱۳۱۵ در دانشسرایعالی و دانشکدهٔ علوم بخدمت اشتغال‌یافته وعهده‌دار مشاغل‌مختلفه شده : رئیس‌فرهنگ‌طهران، رئیس‌دانشگاه طهران ، رئیس دانشکدهٔ علوم (تاریخ برگزیدگان ، ص ۴۰۴) .

۱ ـ التصاقهای ناهنجار :

طهران، سربی، وزیری، نشریهٔ۴۳دانشگاه، ۲۲۰ ص .

۲ ـ دانش و هنر :

طهران ، ۱۳۴۰ ش ، سربی ، رقعی ، دهخدا ، ۲۵۶ ص .

۳ ـ سایه ها (شعر) :

طهران ، ۱۳۲۳ق سربی، رقعی، مطبوعاتی صفی‌علیشاه ، ۶۹ ص .

۴ ـ مسئلهٔ ملیت :

طهران ، ۱۳۲۳ق ، سربی ، رقعی، ۶۷ص.

محسن هنربخش :

(ـ فروردین ۱۳۳۹ش)

معلم ریاضی در دبیرستان دارالفنون

۱ ـ جبر و مقابله :

بمشارکت محمد دیلمی و تقی فاطمی .

طهران ، سال سوم دبیرستان ، ۱۳۱۹ش ، سربی ، رقعی ، ۲۴۳ ص .

طهران سال دوم دبیرستان ، ۱۳۱۷ ش ،

شرکت طبع کتاب، ۸۷ ص.

طهران، سال چهارم دبیرستان، بمشارکت فرهودی، ۱۳۱۸ ش.

طهران، سال پنجم وششم دبیرستان بمشارکت هورفر، ۱۳۱۲ ش.

۲ - حل‌المسائل فیزیك و شیمی:

۴ جلد، طهران، سال سوم تاششم‌دبیرستان.

۳ - مثلثات:

بمشارکت محمودمهران، طهران، ۱۳۱۳ش، سربی، رقعی، سال‌دوم دبیرستان، ۲۲۷ص.

طهران، سال دوم دبیرستان، ۱۳۱۵ش، سربی، رقعی، ۳۲۰ ص.

محسنی (رجوع شودبه) عزیز

محسنی (رجوع شودبه) علی‌اکبر خدیور

محسنی

محسنی (رجوع شود به) ناصر

محسنی، م:

(ـ معاصر)

۱ - نامه‌های گمشده:

بمشارکت ق. دربندی، طهران، ۱۳۳۴ش، سربی، رقعی، ۴۰ ص.

محسنیان (رجوع شودبه) محمدجواد

محفوظ (رجوع شودبه) حسینعلی

محقق‌اصطهباناتی (رجوع‌شود به) ابوالحسن

محقق‌اول (رجوع‌شود به) جعفر [شیخ]

محقق بهبهانی (رجوع شودبه) محمدباقرابن محمد اکمل

محقق ثانی (رجوع‌شودبه) علی‌بن حسین

محقق حلی (رجوع شود به) جعفر [شیخ]

محقق خوانساری (رجوع شودبه) حسین

محقق سبزواری (رجوع شودبه) محمدباقر ابن محمدمؤمن

محقق طوسی (رجوع شود به) خواجه‌نصرالدین محمدبن محمدبن‌الحسن

محقق کرکی (رجوع شودبه) علی‌بن حسین

محقق نجفی (رجوع شودبه) عزیزالله

محققی (رجوع‌شودبه) امیرپاشا

محلاتی (رجوع‌شودبه) آقاخان

محلاتی (رجوع شودبه) ابراهیم بنی احمد صدیق خلوت

محلاتی (رجوع‌شودبه) ابراهیم‌بن محمدعلی

محلاتی (رجوع‌شودبه) اسمعیل‌ابن‌محمدعلی [ملا]

محلاتی (رجوع‌شودبه) بهاءالدین [شیخ]

محلاتی (رجوع شود به) جعفر

محلاتی (رجوع‌شود به) حسن‌جوزا

محلاتی (رجوع شودبه) ذبیح‌الله [شیخ]

محلاتی (رجوع‌شود به) سیف الدین

محلاتی (رجوع شود به) صدرالدین

محلاتی (رجوع شود به) محمد علی‌ابن زین العابدین

محلاتی (رجوع‌شودبه) کاظم [دکتر]

محلاتی (رجوع‌شود به) محمدبن اسمعیل

محلاتی (رجوع شود به) محمودبن کاظم [دکتر]

محلاتی (رجوع‌شودبه) نصیرالاطباء

محمد:

(ـ معاصر)

۱ - پروانه و شمع (شعر):

تبریز، ۱۳۱۰ش، سربی، جیبی، ۳۲ص.

محمد:

( )

۱ ـ تاریخ آلمان ازروزگار باستان تاهنگام جنگ فرنگستان :

بصره ، ۱۳۳۸ ق، سربی، خشتی ، مطبعة الحکومة ، ۱۰۳ ص .

سید محمد :

(   )

۱ ـ سیف القاطع بشهادة المشککین :

هند ، سنگی .

۲ ـ معین الاسلام درفقه حنفی :

هند ، ۱۳۰۷ ق ، سنگی .

حکیم محمد خان :

(   )

۱ ـ انشاء بی‌بهاء :

فتحکده ، ۱۲۹۳ ق ، سنگی، رقعی، ۸ ص.

۲ ـ رقعات بی‌نظیر :

فتحکده ، ۱۸۷۶ م ، سنگی .

مولوی سید محمد :

(   )

۱ ـ مثنوی منشور غدیر (شعر) :

لکهنو ، ۱۳۲۹ ق ، سنگی ، وزیری ، ۴۳۳ ص.

محمد آثار :

(ـ معاصر)

۱ ـ اولین خون :

جك شیفر ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۵ ش ، سربی ، جیبی ، امیرکبیر ، ۲۸۰ ص .

محمد آسیم :

(ـ معاصر)

۱ ـ بیست ویك داستان :

آنتوان پاولوویچ چخوف ، ترجمه، طهران، ۱۳۲۴ ش ، سربی ، رقعی ، ۱۲۵ ص .

۲ ـ شنل :

گوگول ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۵ ش ، سربی ، رقعی ، چاپ سوم ، ۲۸ ص .

۳ ـ شهزاده و بینوا :

مارك تواین ، ترجمه ، طهران، ۱۳۲۴ ش، سربی ، وزیری ، ۱۸۶ ص .

محمد آقا زاده :

(ـ معاصر)

۱ ـ آدمکهای پلاستیکی ، کلافه :

طهران ، ۱۳۴۱ ش ، سربی ، جیبی ، هنر وکتاب ، ۳۶ ص .

سرهنگ محمد آیرملو :

(ـ معاصر)

۱ ـ من در فرماندهی :

جولمییر ، ترجمه ، طهران ، سربی، رقعی، ۳۸ ص .

۲ ـ نقشه خوانی و نقشه برداری :

طهران ، ۱۳۲۸ ش ، سربی ، خشتی ، ۲۳۷ ص .

طهران ، ۱۳۳۳ ش ، سربی ، خشتی ، ۳۷۶ ص .

ابوحامد محمد بن ابراهیم :

( )

۱ ـ تاریخ آل سلجوق :

(سلجوقیان کرمان) .

لیدن ، ۱۸۸۶ م ، سربی ، رقعی ، ۳۶ + ۲۱۱ ص .

۲ ـ ذیل سلجوقنامه :

ظهیرالدین نیشابوری ، ذیل ، طهران ، ۱۳۳۲ ش، وزیری ، ۱۰۰ ص، باسلجوقنامه دریکجلد .

ابوحامد شیخ فریدالدین محمد بن ابی‌بکر ابراهیم عطار نیشابوری:

(ـ مقتول ۶۲۷ ق)

از بزرگان عرفای ایران بود . نسبت وی بابوذر غفاری میرسد و بقول ضعیفی در ۶ شعبان ۵۱۳ درقریهٔ کدکن ازتوابع‌نیشابور متولد شده و بیشتر عمر خود را درنیشابور گذرانیده و بعطاری و دوا فروشی و طبابت مشغول بوده است .

در اوایل عمر چندی درشهر مشهد زندگی کرده و سپس مرقد هر دوازده امام را زیارت‌کرده و مدتی در مکه معتکف بوده و کوفه و ری و خراسان و سواحل جیحون و سیحون را سیاحت کرده و از راه چین و خطا بترکستان و هندوستان رفته و عاقبت به نیشابور بازگشته و تا آخر عمر درآنجا مقیم بوده‌است و دراواخرعمر منزوی بوده و اوقات را بجمع آثار عرفا و تألیف ونظم اشعار میگذرانده‌است . درباب رحلت وی اختلاف بسیاراست و یازده قول مختلف در کتابها میتوان یافت . بر کتیبه ای که در این زمان بر سر قبروی درنیشابورباقیست . و در زمان سلطان حسین بایقرا بفرمان امیر علیشیر ساخته شده تاریخ رحلت وی را ۵۸۶ نوشته‌اند و ظاهراً این‌قول معتبر‌ترین اقوالست . عطار را بزبان فارسی‌آثار بسیاراست و بعضی آثار نیز بنام وی شهرت دارد که تردید است از او باشد (سالنامهٔ پارس ، بقلم سعید نفیسی) .

سایر مآخذ . نفحات الانس ، ص ۳۹۱ ، هدیة‌الاحباب، ص۱۹۹ ، مجالس‌المؤمنین، ص ۲۹۶ ، تذکرهٔ دولتشاه ، ص ۱۲۰

۱ ـ ارشادالبیان (شعر) :

طهران ، ۱۳۵۵ق ، سنگی ، رقعی ، اسلامیه ، بتصحیح حاج حسنعلی اصفهانی ، ۹۴ ص .

۲ ـ اسرارالشهود :

هند . ۱۸۹۴ م، سنگی .

۳ ـ اسرار نامه (شعر) :

طهران، ۱۲۹۸ق، سنگی، رقعی ، باهتمام عبدالغفار نجم الدوله ، ۲۴۰ + ۷۶ص ، با پندنامه در یکجلد .

طهران، ۱۳۱۶ش ، سنگی، رقعی ، علمیهٔ اسلامیه، بتصحیح‌حاج‌شیخ حسنعلی‌اصفهانی، چاپ سوم ، ۲۲۴ص .

۴ ـ اشترنامه :

طهران ، ۱۳۴۰ ش ، سربی ، وزیری ، نشریهٔ ۳۷ انجمن آثارملی ، بکوشش‌دکتر مهدی محقق ، ۲۳ + ۲۲۷ ص .

۵ ـ الهی‌نامه (شعر) :

استانبول ، ۱۹۴۰ م ، چاپخانهٔ معارف ، سربی ، ۴۵۴ ص .

طهران ، ۱۳۱۶ ش ، سربی ، وزیری ،
اسلامیه ، باهتمام سید محمد میر کمالی
خوانساری ، ۴۱۸ ص .

کانپور ، ضمن مجموعهٔ مثنویات .

طهران ، ۱۳۴۰ ش ، سربی ، وزیری ،
بتصحیح فؤاد روحانی ، ۳۷۰ ص .

۶ - بی‌سر نامه (شعر) :

طهران ، ۱۳۵۲ ، سربی ، رقعی ، باهتمام
میر کمالی خوانساری ، ۲۵ + ۵۶ ص .

لکنهو، ۱۳۱۵ق، سنگی، وزیری، ۴۹ص،
ضمن گنجینهٔ عرفان .

کانپور، ضمن مجموعهٔ مثنویات .

۷ - پندنامه (شعر) :

استانبول ، ۱۲۸۰ ق ، با ترجمهٔ ترکی .

طهران، ۱۲۹۸ق، سنگی، رقعی ، باهتمام
عبدالغفار نجم‌الدوله ، ۲۴ + ۷۶ ص ، با
اسرارنامه .

طهران ، ۱۳۱۶ش، سربی ، رقعی، اخوان
کتابچی ، باهتمام نقی حاتمی ، ۶۰ ص .

پاریس ، ۱۳۲۴ ق .

کانپور ، سنگی ، ضمن مثنویات .

لکنهو ، سنگی .

قاهره ، ۱۲۴۳ ق ، سنگی ، باهتمام
محمد علی پاشا .

بمبئی ، ۱۳۳۳ ش ، سنگی ، رقعی ، با
محمودنامه ، نام حق ، کریما ، رسالهٔ قاضی
قطب ، ۶۰ ص .

لاهور ، با شرح محمدیه ، شارح محمد
کلهری هند .

۸ - تذکرة الاولیاء :

لیدن، ۱۹۰۵-۱۹۰۷م= ۲۲ - ۱۳۲۵ق،
سربی، وزیری، نشریهٔ اوقاف گیب، باهتمام
رینولد آلن نیکلسن، باحواشی میرزا محمد-
خان قزوینی ، ۳۵۷ + ۶۶ + ۳۶۶ +
۱۱۹ ص .

دهلی ، ۱۳۱۷ق ، سنگی، رقعی، ۴۲۴ص.

بمبئی، ۱۲۹۴ ، سنگی، رقعی ، ۴۹۶ص.

بمبئی ، ۱۳۰۵ ق ، سنگی ، وزیری ،
۴۳۲ ص .

هند ، ۱۲۸۳ ق .

لاهور ، ۱۳۰۶ ق ، سنگی ، وزیری ،
۴۳۲ ص .

لاهور، ۱۳۰۸، سنگی، وزیری، ۴۳۲ص

لاهور ، ۱۳۲۴ ق ، سنگی ، وزیری .

۲ جلد ، طهران ، ۱۳۳۶ ش ، سربی ،
وزیری ، کتابفروشی مرکزی ، از روی
چاپ لیدن، چاپ سوم ۲۹۹ + ۳۰۱ ص .

۲ جلد، طهران، ۱۳۲۱ش، سربی، وزیری،
کتابفروشی مرکزی ، از روی چاپ لیدن ،
۲۸۲ + ۲۶۷ص .

۹ - جواهرنامه (مثنوی) :

۱۰ - جوهرالذات (مثنوی) :

۲ جلد ، طهران ، ۱۳۵۵ق ، سنگی ،
وزیری ، اسلامیه ، باهتمام سیدمحمد میر-
کمالی . ۵۸۰ ص .

کانپور ، ضمن مثنویات .

۱۱ - خسرونامه (مثنویات) :

لکنهو، ۹۵ - ۱۲۹۶ق ، سنگی، وزیری،
۶۰۴ ص .

لکنهو ، ۱۸۷۰ م و ۱۸۷۶ م و۱۹۱۵م،
سنگی ، وزیری ، ۶۰۴ ص .

طهران ، ۱۳۴۰ ش ، سربی ، وزیری ،
نشریهٔ شمارهٔ ۴۲ انجمن آثار ملی ، باهتمام
احمد سهیلی خوانساری ، ۶۶ + ۴۱۳ص.

۱۲ - دیوان شعر :

لکنهو ، ۱۲۸۹ ق .

طهران ، ۱۳۱۹ ش ، سربی ، وزیری ، کتابفروشی اقبال ، باهتمام سعید نفیسی ، ۴۷۶ ص .

طهران ، ۱۳۳۶ ش ، سربی ، وزیری ، کتابفروشی سنائی ، باهتمام سعید نفیسی ، ۳۷۴ ص .

طهران ، ۱۳۳۹ ش ، سربی ، وزیری کتابفروشی عطائی ، چاپ سوم ، ۵۵۸ ص .

طهران (دیوان قصائد وغزلیات) ۱۳۴۱ ش ، سربی ، وزیری ، نشریهٔ ۴۴ انجمن آثار ملی ، باهتمام دکتر تقی تفضلی ، ۵۲ + ۸۸۶ ص .

۱۳ - سی‌فصل (شعر) :

طهران ، ۱۳۱۴ ش ، سنگی ، رقعی ، کتابفروشی مرکزی ، گراوری ، باهتمام تقی حاتمی ، ۷۵ ص .

۱۴ - شیخ صنعان :

(استخراج از منطق‌الطیر) .

بمبئی ، ۱۳۴۶ ق ، سنگی ، جیبی ، ۲۴ ص .

۱۵ - قصائد :

هردوا ، ۱۳۴۷ ق ، سنگی ، وزیری ۹ ص .

لکنهو ، ۱۹۳۰ م سنگی ، رقعی ۴۳ ص .

۱۶ - کلیات شعر :

لکنهو ، ۱۸۷۲ م ، سنگی ، وزیری ، ۱۲۶۰ ص .

۱۷ - مثنوی :

لکهنو ، ۱۳۱۵ ق ، سنگی ، وزیری ، ۴۹ ص ، ضمن گنجینهٔ عرفان .

۱۸ - مجموعهٔ مثنویات :

(۱ - جوهر الذات ۲ - هیلاج نامه ۳ - الهی‌نامه ۴ - مختارنامه ۵ - منطق الطیر ۶ - بلبل‌نامه ۷ - نزهةالاحباب ۸ - مفتاح‌الفتوح ۹ - بی‌سرنامه ۱۰ - پند نامه) .

کانپور ، سنگی ، وزیری ، نول کشور .

طهران ، ۱۳۱۲ ش ، سنگی ، رقعی ، خط جوادبن ملك‌الخطاطین ، ۱۳۹ + ۱۶۴ + ۳۰ ص ، بلبل‌نامه ، نزهة الاحباب ، مفتاح‌الفتوح .

۱۹ - مختارنامه (شعر) :

طهران ، ۱۳۵۳ ق ، سربی ، رقعی ، باهتمام سید محمدمیر کمالی خوانساری ، ۲۷۵ ص .

طهران بی‌تاریخ ، سربی ، وزیری ، شرکت کانون کتاب ، ۲۸۸ ص .

۲۰ - مصیبت نامه (شعر) :

مشهد ، بی‌تاریخ ، سربی ، جیبی ، چاپخانهٔ خورشید ، ۲۱۰ ص .

طهران ۱۳۵۴ ق ، سنگی ، وزیری ، گراوری ، کتابفروشی مرکزی ، ۴۶۵ ص .

۲۱ - مظهرالعجائب :

طهران ، ۱۳۲۳ ق ، سنگی ، رقعی ، با مقدمهٔ فتح‌الله شیبانی ، ۳۳۹ ص .

طهران ، ۱۳۱۶ ش ، سنگی ، رقعی ، اسلامیه ، باهتمام تقی حاتمی ، ۳۰۴ ص .

۲۲ - منتخبی از غزلیات :

طهران ، ۱۳۳۶ ش ، سنگی ، جیبی ، آرمان ، ۹۶ ص .

۲۳ - منطق‌الطیر (شعر) :

پاریس ، ۱۲۷۳ ق = ۱۸۵۷ م ، سربی ، باهتمام گادسن و طاس ، ۱۸۴ ص .

طهران ، ۱۳۱۲ ق ، سنگی ، باهتمام عبدالغفار نجم‌الدوله .

طهران ، ۱۳۱۹ ق ، سنگی ، رقعی باهتمام محمد حسین فروغی ذکاءالملك ، ۳۵۲ ص .

طهران، ۱۳۲۹ق .

طهران، ۱۳۱۹ ش ، ۳۳۳ ص .

طهران، ۱۳۳۷ش، سربی، وزیری، باهتمام محمد جواد مشکور، ۲۸+۲۵۸ص.

اصفهان، ۱۳۲۸ش، سربی ، رقعی ازروی چاپ محمدحسین فروغی، ۲۵۲ص.

اصفهان، ۱۳۳٤ش، سربی،رقعی، ۲۵۲ص.

تبریز، ۱۳٤۱ ق ، سربی ، وزیری ، چاپ دوم، باهتمام محمد جواد مشکور ، ۳۵ + ۳۷۰ ص .

بمبئی، ۱۳۱۳ق، سنگی ، رقعی، ۱٤۳ص.

لکهنو، ۱۲٦۸ق، سنگی، رقعی .

لکهنو، ۱۹۱۳م، سنگی، رقعی، ۱۱۲ص.

کانپور، ۱۹۱۳م، سنگی،وزیری،۱۱۲ص.

۲٤ـ هیلاج نامهٔ (شعر) :

طهران، ۱۳۵٤ق، سربی، وزیری، بتصحیح سیدمحمد میرکمالی، ٤٦٤ ص.

کانپور، ضمن مجموعهٔ مثنویات .

صدرالمتألهین محمدبن ابراهیم ملا صدرا قوامی شیرازی :

(ـ ۱۰۵۰ق)

حکیم، متأله ، فاضل ، فیلسوف ، وی بعلت بعضی گرفتاریها ازمقام خود بدارالایمان قم مهاجرت کرد ودرقریهٔ (کهك)واقع درچهار فرسخی قم اقامت نموده هفت مرتبه پیاده بمکه مشرف شد ودر مرتبهٔ هفتم که بجانب مکه میرفت در بصره وفات یافت و بسال ۱۰۵۰ق درآنجا مدفون شد .

(فوائدالرضویه، ص۳۷۹)

سایرمآخذ : هدیةالاحباب،ص ۱۸۵، تتمة ـ المنتهی ص۵۸٤، تاریخ ادبی ایران ترجمهٔ رشیدیاسمی، ص۲۸۰.

کتیبه ۳٦ خط ملاصدرا بیارنده جناب آمیرزا عبدالوهاب تبریزی (عطاری) مقیم تهران

۱ـ اتحاد العاقل والمعقول (عربی):

طهران.

۲ـ اجوبة المسائل النصیریة (عربی) :

(جواب سه سؤال خواجه نصیرالدین طوسی از شمس الدین عبدالحمید بن عیسی خسرو ـ شاهی متوفی ٦۵۲ق که از جواب درمانده بوده است)

طهران، ۱۳۱۳ ق ، سنگی ، وزیری، خط عبدالکریم شیرازی ، ۳۹۷ ص ، در هامش شرح هدایةالحکمة ازص ۳۸۳ تا ۳۹۳.

طهران، ۱۳۱٤ق، سنگی، وزیری،باهتمام حاج ابراهیم طباطبائی، ٤۷۲ص، درهامش مبدء ومعاد ملاصدرا.

۳. اسرارالآیات وانوارالبینات (عربی) :

طهران ، ۱۳۰۲ ق ، سنگی ، رحلی ، خط عبدالکریم شیرازی ، درهامش شرح هدایة ـ الحکمة، ۳۹۷ص، ازص۳۸۳ تاص۳۹۷.

طهران، ۱۳۱۹ق ، سنگی ، رحلی ، چاپ شیخ احمد شیرازی، ۱۲۰ص.

۴ـ الاسفار الاربعة (عربی) :

(الحکمة المتعالیة فی المسائل الربوبیة)

۴جلد، طهران، ۱۲۸۲ق ، سنگی، رحلی، جلد اول تا ص۵۱۰ ، جلد دوم تا ص۸۹۹

۴جلد، طهران، ۱۳۲۲ق، سنگی ، رحلی.

طهران ، ۱۳۰۳ ق ، سنگی ، جلد دوم در الهیات مستقلا بطبع رسیده است .

جزء اول ازسفراول ، طهران ، ۱۳۳۷ ش، سربی، وزیری ، ذ+۴۵۶ص.

جزء الاول من السفرالرابع، قم ، ۱۳۷۸ق، سربی، وزیری،۴۱۱ص.

الجزء الثانی من السفرالاول ، قم ، سربی ، وزیری ، شرکت دائرةالمعارف الاسلامیه ، ۴۰۹ص .

الجزء الاول، ۴۵۵ ص.

جزءالثانی من السفر الرابع۱۳۷۹ق، ۳۹۲ص.

۵ـ تفسیرآیة نور (عربی):

۶ـ تفسیرسورة الواقعة (عربی) :

طهران، ۱۳۱۳ق، سنگی، جیبی، ۱۳۷+ ۱۷۴ص.

۷ـ تفسیرآیة وسورقرآنیة (عربی) :

(۱ـ فاتحةالکتاب ۲ـ سورة بقرة تا آیة : فقلنالهم کونواقردة خاسئین۳ـ آیةالکرسی ۴ـآیة نور ۵ـ الم سجدة ۶ ـ یس ۷ ـ الواقعة ۸ـ الحدید ۹ـالجمعة ۱۰ـالطارق ۱۱ـ الضحی۱۲ـالاستعاذة۱۳ـالاعلی۱۴ـ زلزال۱۵ـآیة وتری الجبال تحسبها جامدة)

طهران، ۳۲۰ـ۱۳۲۲ ق، سنگی ، رحلی، چاپ شیخ احمد شیرازی، ۶۱۶ص.

شیراز، ۱۳۴۴ق، سنگی، رحلی، ۵۱۹ص.

۸ـتفسیرسورة اعلی (عربی) :

طهران، ۱۳۰۵ق و ۱۳۱۲ق،ضمن کشف الفوائد فی شرح العقائد علامة حلی .

۹ـ حاشیة شرح حکمة الاشراق (عربی) :

شهاب الدین سهروردی، شرح علامةشیرازی، حاشیه، طهران، ۱۳۱۲ـ۱۳۱۵ق، متن و شرح وحاشیه دریک مجلد .

۱۰ـ حاشیة علی الشفاء (عربی) :

ابوعلی سینا ، حاشیه بر قسمت الهیات ، طهران، ۱۳۰۳ ق ، سنگی ، خط کریم ابن محمد شریف شیرازی، ۲۶۴ص، ضمن جلد جلد دوم شفاء که تا ص۵۵۴ شماره گذاری شده وبقیة صفحات شماره ندارد .

طهران، ۱۳۰۵ق، سنگی،ضمن جلد دوم شفاء.

طهران، ۱۳۳۲ق،سنگی،ضمن جلددوم شفاء .

۱۱ـ حکمةالعرشیة (عربی):

طهران، ۱۳۱۵ق، سنگی،خشتی،۱۰۹ص، درهامش مشاعر.

طهران، ۱۳۱۹ق، سنگی.

۱۲ـ رسائل ملاصدرا (عربی) :

(۱ـ رسالة فی الحدوث العالم ۲ـ رسالة فی اتصاف الماهیة بالوجود ۳ـرسالة فی التشخص ۴ـ رسالة فی سریان الوجود ۵ـ رسالة فی القضا والقدر ۶ـ رسالة فی الواردات القلبیة ۷ـ اکسیر العارفین فی معرفة طریق الحق والیقین ۸ ـ رسالة فی الحشر الاشیاء ۹ ـ رسالة فی خلق الاعمال)

طهران، ۱۳۰۲ق،سنگی، وزیری، ۳۷۷ص.

۱۳ـ رسالة جبروتفویض (عربی) :

(خلق الاعمال)

اصفهان، ۱۳۴۰ش، سربی، خشتی، باهتمام سید محمدعلی روضاتی، ۱۴ص.

۱۴ـ رسالة سه اصل (فارسی) :

طهران، ۱۳۴۰ش، سربی، وزیری، بتصحیح دکتر سید حسین نصر، دانشکدة معقول و منقول، ۳۸+۱۶۴+ ۴ص.

١٥- رسالة في التصور والتصديق (عربى) :
طهران، ١٣١١ق، سنگى، ٣٠ ص، درهامش جوهرالنضيد فى شرح التجريد علامة حلى.

١٦- رسالة في حشرالاشياء ومعادكل شئى (او) رسالة حشرالعوام فيمعادالاشياء و حشرها (او) طرح الكونين ورفض العالمين (عربى):
طهران، ١٣٠٥ ق و ١٣١٢ ق ، سنگى، ضمن كشف الفوائد علامهٔ حلى.
طهران، ١٣١٤ق، سنگى، وزيرى ، ٤٧٢ ص، ضمن مبدء ومعاد ملاصدرا .

١٧- رسالة في خلق الاعمال (عربى) :
طهران، ١٣٠٥ق، ضمن كشف الفوائدعلامهٔ حلى.

١٨- شرح اصول كافى (عربى) :
(عقل وجهل تاآخر كتاب حجة)
طهران، ١٢٨٢ ق ، سنگى ، رحلى، ضمن مفاتيح الغيب ملاصدرا.
طهران، بى تاريخ، سنگى، رحلى، بى شمارهٔ صفحه.

١٩- شرح هداية الحكمة (عربى) :
اثيرالدين ابهرى، شرح، طهران ، ١٢٩٧ ق و ١٣٢٠ق، سنگى.
طهران ، ١٣١٣ق ، سنگى ، وزيرى ، خط عبدالكريم شيرازى ، درهامش آن بيست و سه رساله ، ٣٩٧ ص .
حيدرآباد دكن، ١٢٩١ق، سنگى ، شرح فن اول، باحواشى مولوى ابوالحسن فتحفورى لكهنوى و حافظ محمد عبدالحق و قاضى ارتضى عليخان وملا سعدالله.

٢٠- شواهد الربوبية فيمنهاج السلوكية (عربى) :
طهران ، بى تاريخ ، سنگى ، در هامش آن حاشيهٔ ملاهادى سبزوارى
طهران،١٢٨٦ ق ، سنگى ، وزيرى ، خط محمدعلى اصفهانى، ٢٦٤ ص.

٢١- كسراصنام الجاهلية في الرد على متصوفة زمانه (عربى) :
طهران، ١٣٤٠ش، سربى، وزيرى، دانشكدهٔ معقول ومنقول، ٣٢+١٤٥ ص.

٢٢- المبدء والمعاد (عربى) :
(در هامش آن رسائل ذيل چاپ شده :
١- رسالة القدسية فى اسرار النقطة الحسية ٢- رسالة الحشرية ٣- مظاهر الالهية فى اسرارالعلوم الكمالية ٥- اجوبة المسائل النصيرية ٥- التحصين فى صفات العارفين لابن فهد ٦- ترتيب السعادات ٧- تهذيب الاخلاق لابن مسكويه ٨- حاشية ملاهادى سبزوارى برمبدء ومعاد ملاصدرا)
طهران، ١٣١٤-١٣١٦ق، سنگى، وزيرى ، خط محمد درجزينى باهتمام حاج ابراهيم طباطبائى و اسدالله بن محمد حسين يزدى مشهوربهرانى، ٤٧٢ص.

٢٣- المشاعر (عربى) :
(در هامش آن رسائل و حواشى ذيل چاپ شده : ١- حاشيهٔ آخوند ملا على نورى ٢- حاشيهٔ آخوند ملااسمعيل اصفهانى ٣- حاشيهٔ ميرزا احمد اردكانى شيرازى ٤- حاشيهٔ ميرزا ابوالحسن جلوه ٥- رسالة فى العلم اللدنى والكسبى خواجه نصير طوسى ٦- رساله فى اثبات الحدوث العالم ووجودبعدم الحقيقى شيخ حسين بن ابراهيم تنكابنى ٧- رسالهٔ عرشية ملاصدرا ٨- شرح رسالهٔ عرشيهٔ ملا محمد اسمعيل بن سميع اصفهانى واحدالعين ٩- رسالة عنقاء المغرب محيى الاعرابى).
طهران، ١٣١٥ق ، سنگى، خشتى ، چاپ شيخ احمد شيخ شيرازى، ١٠٩ص.

طهران، ۱۳۱۹ق، سنگی .

طهران، بی تاریخ، سنگی، رقعی، چاپ شیخ احمد شیرازی، ۳۱۰ص.

طهران، بی‌تاریخ، سنگی،رقعی، خط علی ـ اکبر طالقانی ، بتصحیح شیخ محمد باقر قوچانی، ۲۱۰ص .

۲۴ ـ المظاهر الالهیة (عربی) :

مشهد ، ۱۳۴۰ ش ، عربی ، وزیری ، نشریهٔ دانشگاه ، بتحقیق سید جلال الدین آشتیانی ، بامقدمهٔ علی اکبر فیاض ، ۱۶+ ۴+۱۲۸ ص .

۲۵ ـ مفاتیح الغیب (عربی) مقدمهٔ تفسیر :

طهران ، بی‌تاریخ ، سنگی ، رحلی، ضمن شرح اصول کافی ملاصدرا ، ۸۸ ص .

طهران ، ۱۲۸۲ ، ق ، سنگی ، رحلی ، بی شماره صفحه، ضمن شرح اصول کافی .

۲۶ ـ یادنامهٔ ملاصدرا بمناسبت چهارصدومین سال تولد :

طهران ، ۱۳۴۰ ش ، سربی ، وزیری ، دانشکدهٔ معقول و منقول ، ی +۱۲۰+ ۳۴ ص .

محمدبن ابراهیم حائری یزدی:

(ـ زنده در سال ۱۳۰۴ ق)

ازاحفاد ملا صادق اردستانی .

۱ ـ لواء الحمد فی فضائل علی ع (عربی) :

(تاریخ فراغت از تألیف ، ۱۳۰۴ ق)

بمبئی ، ۱۳۰۵ ق ، سنگی .

ابوعبدالله محمدبن ابراهیم بن جعفر کاتب نعمانی معروف به ابن ابی‌زینب:

( )

ازمشایخ اصحاب ، عظیم القدر ، شریف‌ـ المنزلة ، کثیر الحدیث . جدامی وزیر ابوالقاسم حسین بن‌علی بن حسین بن محمد مغربی است منسوب به (نعمانیه) مابین واسط وبغداد یاقریهٔ بمصر . او ببغدادوارد شد واز آنجابشام رفت ودرشام وفات یافت . صاحب‌روضات‌الجنات درترجمهٔ کاتب النعمانی کتاب جامع الاخباررا بابن شیخ نسبت‌داده و این سهو واضح است (فوائد الرضویه، ص۳۷۷) .

۱ ـ تفسیر النعمانی (عربی) :

طهران ، ضمن مجلد نوزدهم بحارالانوار مجلسی .

۲ ـ کتاب الغیبة (عربی) :

طهران ، ۱۳۱۸ ق ، سنگی ، وزیری ، ناشر میرزا محمد رضامستوفی ، ۲۱۳ ص ، با اربعین‌شهید اول، دریکجلد

تبریز، ۱۳۸۳ ق ، سنگی، خشتی ، افست، کتابفروشی صابری ، ۱۸۱ ص .

شمس‌الدین ابوعبدالله محمدبن‌ابراهیم ابن ساعد انصاری سنجاری ابن‌الاکفانی:

(ـ ۷۴۹ ق)

طبیب ، ریاضی ، حکیم ، ناظم ، در سنجار تولد ونشو ونما یافت ودر قاهره سکونت اختیار وصناعت طب را دنبال نمود . بسال ۷۴۹ بآنجا درگذشت

(معجم‌المؤلفین، ج ۸ ، ص ۲۰۰)

۱ ـ نخب الذخائر فی احوال الجواهر (عربی):

مصر ، ۱۹۳۹م ، سربی ، وزیری ، ۷۵۱ص

بدرالدین ابو عبدالله محمدبن ابراهیم ابن سعدالله بن‌جماعة‌کنانی نحوی‌شافعی‌ابن‌جماعة:

(۶۳۹ ـ ۷۲۲ ق)

چندتن از دانشمندان عرب از یك خاندان

بدین نام معروفند :

١ ـ **بدرالدین ابوعبدالله محمدبن ابراهیم کنانی فقیه:**

اومدتی قاضی القضاة بیت المقدس و چندی قاضی القضاة قاهره و وقتی قاضی القضاة دمشق بوده . مهمترین کتاب او تحریر الاحکام است (لغت نامهٔ دهخدا ، ص ٢٩٩)

درحماة تولد یافت، قاضی القضاة ، شیخ الاسلام، خطیب ، مفسر بود (مقدمهٔ تذکرة السامع)

سایر مآخذ : روضات الجنات ، ص ٧٤٨ ، دائرة المعارف آریانا، ج١، ص ٧٨١ .

١ ـ **تذکرة السامع والمتکلم فی ادب العالم والمتعلم (عربی) :**

حیدرآباد دکن، ١٣٥٣ ق، سربی، وزیری، ٢٣٦ ص .

ابوعبدالله عزالدین محمدبن ابراهیم بن علی ابن مرتضی حسنی یمنی صنعانی وزیر :

(٧٧٥ - ٨٤٠ ق)

متکلم، ناظم، درصنعا وسعده ومکه تحصیل نمود و بصنعا درگذشت.

(معجم المؤلفین ، ج٨، ص٢١٠)

١ ـ **البرهان القاطع فی اثبات الصانع وجمیع ماجاءت به الشرایع (عربی) :**

مصر ، ١٣٤٩ ق ، سربی، رقعی ، مطبعة السلفیة ، ٧٠ ص .

٢ ـ **ترجیع اصالیب القرآن علی اسالیب البیان(عربی):**
مصر، ١٣٤٩ق ، سربی ، رقعی ، ١٩٦ ص.

ابوبکر تاج الاسلام محمدبن ابی اسحق ابراهیم ابن یعقوب کلاباذی بخاری حنفی:

(متوفی بین ٣٨٠ و ٣٩٠ ق)

از علمای متصوفهٔ قرن چهارم هجری بوده است (مجلهٔ یغما، سال ٢ ، شمارهٔ ٩)

سایر مآخذ : معجم المؤلفین ، ج ٨ ، ص ٢٣٢ .

١ ـ **التعرف لمذهب التصوف (عربی):**

لندن، باترجمهٔ انگلیسی،

محمد بن ابی بکر رازی:

(   )

١ ـ **تحفة الملوك :**

لاهور ، ١٩١٤م، سنگی، وزیری، ١٤٤ص.

لاهور ، ١٣٢٨ ق ، سنگی ، وزیری ، ١٦٩ ص .

شمس الدین ابوعبدالله محمد بن ابی بکر ابن ایوب بن سعدبن حویز الزرعی دمشقی حنبلی ابن قیم الجوزیه:

(٦٩١ ـ ٧٥١ ق)

شاگرد وپیرو ابن تیمیة بعدم خلود عذاب عصات معتقد بوده و زیارت مسجد خلیل (حبرون) را حرام میشمرد و بدین سبب دستگیر و محبوس گردید . مولد او بسال ٦٩١ و وفات درسنهٔ ٧٥١ بوده است .وجه تسمیهٔ او بابن القیم الجوزیة تولیت مدرسهٔ جوزیهٔ دمشق است که پدر یا جد او داشته است . درکشف الظنون از شراح الفیهٔ ابن مالك یکی برهان الدین ابراهیم بن محمد ابن قیم الجوزیه را نام میبرد و شرح او را بنام ارشاد السالك ذکر میکند . وفات او بسال ٧٦٥ میگوید. نمیدانم تصحیفی درنام ولقب وسال وفات او روی داده و یا دو تن بنام ابن قیم الجوزیة(وشاید ازیك خاندان) در مائهٔ هشتم بوده‌اند .

(لغت نامهٔ دهخدا، ص٣٤٢) سایر مآخذ : دائرة المعارف آریانا ، ج ١ ،ص٨٧١ .

١ ـ **اجتماع الجیوش الاسلامیة لغز و مرجئة الجهمیة (عربی) :**

امیرتسرهند، ۱۳۱۴ ق، ۱۴۴ ص.

۲ ـ اعلام الموقعین عن رب العالمین (عربی):

۴جلد، مصر، ۱۳۷۴ق، سربی، وزیری، بتصحیح محمد محیی الدین عبدالحمید، ۴۰۶+۴۰۰+۴۲۲ ص.

۳ـ اغاثة اللهفان من مصاید الشیطان (عربی):

جلد اول، مصر، ۱۳۵۷ ق=۱۹۳۹ م، سربی، وزیری، ۳۹۱ ص.

۴ـ التبیان فی اقسام القرآن (عربی):

قاهره، ۱۳۵۲ق، سربی، وزیری، بتصحیح محمد حامدالفقی، ۴۳۱ ص.

۵ـ طب النبوی (عربی):

مصر، ۱۳۴۶ق، سربی، وزیری، ۲۷۹ص.

۶ـ الطرق الحکمیة فی السیاسة الشرعیة (عربی):

قاهره، ۱۳۸۰ ق، سربی، وزیری، ۳۸۱ص.

۷ـ عدة الصابرین وذخرالشاکرین (عربی):

مصر، ۱۳۴۰ ق، سربی، وزیری، ناشر فهد بن علی رشودی النجدی، ۳۱۹ص.

۸ـ الفروسیة (عربی):

مصر، ۱۳۶۱ ق.

۹ـ کتاب الروح (عربی):

حیدرآباد دکن، ۱۳۵۷ ق، سربی، رقعی، چاپ سوم، ۳۲۷+۱۴ص.

زین‌الدین ابوعبدالله محمد بن ابی‌بکر ابن عبدالقادر الرازی:

(   )

لغوی، فقیه، صوفی، مفسر، ادیب. اصل وی ازری بوده وبمصروشام مسافرت کرده و در قونیة اقامت گزیده است.

(معجم المؤلفین، ج ۹، ص ۱۱۲)

۱ـ انموذج جلیل فی اسئلة و اجوبة من غرائب آی ... (عربی):

مصر، ۱۳۰۶ق، سربی، وزیری، در هامش التبیان فی اعراب القرآن.

علاءالدین محمدبن امیرشاه ابوتراب حسینی گلستانه:

(ـ۱۱۰۰ق)

ازسادات معروف گلستانه، سید، جلیل‌القدر، عظیم‌الشأن، زاهد، عابد، جامع‌جمیع خصال حسنه، عالم بعلوم عقلیه و نقلیه، برادرزن علامهٔ مجلسی ره یا دائی زوجهٔ اوست. و از زهد او نقل شده که در دفعهٔ خواستندمنصب صدارت را باوتفویض‌نمایند قبول ننمود. در هفدهم شوال ۱۱۰۰ ق وفات یافت.

(فوائد الرضویه، ص۳۸۲)

حاج سید محمدعلی مبارکه دررسالهٔ نورالقدسی قبر گلستانه را با تردید در بقعهٔ مجلسی میداند و این مطلب خالی از اعتبار است. زیرا سید محمد خان مورخ الاسلام ازفضلای اصفهان که در این اوقات وفات یافت قبر گلستانه را درمقبرهٔ مقابل مسجد مصری میدانست.

(تذکرة‌القبور، چاپ دوم، ص۱۳۲)

سایرمآخذ: هدیة‌الاحباب ص۲۰۱، ریحانة‌الادب، ج۳ص۱۰۴، فهرست رضویه، ج۱، ص۳۵.

۱ـ منهج الیقین (شرح رسالهٔ امام‌جعفرصادق ع):

(این رساله را حضرت صادق (ع) برای اصحاب خود نگاشته وبتدریس ونظر وعمل بآن امرفرموده که‌اصحاب اوآنرا درمسجد نزدیك خانهٔ خود بگذارند وبعد ازفراغ از نماز بآن نظر نمایند. عین‌الحیات مجلسی نظیراین رساله است و متن عربی آن ضمن مجلد هفدهم بحارالانوارومجلد روضهٔ کافی

بطبع رسیده است)

بمبئی، ۱۳۰۲ق، سنگی، وزیری ، باهتمام میرزاشاکر طهرانی و سفارش میرزا محمد ملك‌الکتاب شیرازی، ۲۶۶ص.

بمبئی ، ۱۳۰۳ق، سنگی، وزیری، باهتمام میرزا شاکرطهرانی، ۲۶۸ ص.

جلال‌الدین شیخ‌محمدبن ابی‌تراب بن‌محمدابن حاجی محمدتقی مرودشتی شیرازی:

(زنده درسال ۱۳۳۱ق)

اباًعن جد منصب قضاوت و اجرای احکام شرع دراین بلوك با این‌سلسله بوده وهست. وقصبهٔ مرودشت در این زمان قریهٔ فتح‌آباد است ودرنه فرسخی‌شیرازواقع شده.

(فارسنامهٔ ناصری، ج۵،ص۳۰۰)

ازافاضل اهل منبر وچندی در مشهد مقدس مقیم بود .

(فهرست رضویه، ج۵، ۳۹۵)

۱ـ الدررالبهیة (شعرعربی) درمنطق :

(تاریخ فراغت‌ازنظم، ۱۳۳۱ق)

طهران، ۱۳۳۳ ق، سنگی .

محمدبن ابوالجیش اندلسی‌انصاری عروضی:

(۵۴۹ ق)

بسال ۵۴۹ ق وفات یافت.

(معجم‌المؤلفین، ج ۹، ص ۱۷۶)

۱ـ عروض‌الاندلسی (عربی) :

قسطنطنیه ، ۱۲۶۱ ق، سنگی ، وزیری ، ۴۵+۱۴ ص.

محمد ابوالحسن صدیقی سابق معتمد مجلس سرکارعالی:

( )

۱ـ عطر دیوان حافظ شیرازی (شعر) :

هند، ۱۳۳۹ ق، سنگی.

ابوزید محمدبن ابی‌الخطاب قرشی :

(حدود ۱۷۰ق)

ازادبا بوده است.

(معجم‌المؤلفین، ج۹، ص۲۸۱)

۱ـ جمهرة اشعار العرب (عربی) :

مصر، ۱۳۴۵ق، سربی، وزیری، ۳۸۸ص.

بیروت، ۱۳۸۳ق، سربی،وزیری،۳۶۵ص.

محمد ابوزهرة :

( )

۱ـ ابن‌حنبل، حیاته وعصره‌وآراؤه و فقهه (عربی) :

مصر، ۱۳۶۷ق، سربی ، وزیری، ۴۱۶ص.

۲ـ ابوحنیفه حیاته وعصره و آراؤه وفقهه (عربی) :

مصر، ۱۹۶۰م، چاپ سوم، سربی، وزیری، ۴۷۹ص.

۳ـ اصول الفقه (عربی) :

مصر.

۴ـ الامام زید حیاته وعصره وآراؤه وفقهه (عربی) :

مصر، بی‌تاریخ، سربی، وزیری، ۵۳۶ص.

۵ـ الامام‌صادق حیاته‌وعصره وآراؤه وفقهه (عربی) :

مصر، بی‌تاریخ، سربی ، وزیری ، ۵۶۷ص.

۶ـ محاضرات فی‌عقدالزواج وآثاره (عربی) :

مصر، ۱۳۱۸ق، سربی ، وزیری، ۳۱۴ص.

۷ـ محاضرات فی‌الوقف (عربی) :

قاهره، ۱۹۵۹م، سربی، وزیری،۴۴۶ص.

محمد ابوزید :

(ـ۱۳۳۳ق)

در۲۵ شوال ۱۳۳۳ ق درگذشت‌ودرقرافة باب‌الوزیر مدفون گردید . او از صاحبان مطابع بود .

(معجم‌المؤلفین ، ج۸ ، ص۲۲۴)

۱ـ الزواج والطلاق‌اعدفی‌القرآن (عربی) :

مصر،۱۳۴۶ ق.

ابوعبدالله محمدبن ابی‌سعیدبن احمدابن شرف القیروانی :

(۳۹۰ـ۴۶۰ق)

ادیب، شاعر، منشی در قیروان تولد یافت. بعد ازتحصیل علوم نحووادبیات به‌المعزبن بادیس امیر افریقا پیوست و ملازم خدمت وی وپسرش گردید . بعداً به‌صقلیة واندلس رهسپارشده ودر(المریة) ساکن گردید وبه اشبیلیه درگذشت.

(معجم‌المؤلفین، ج۱۰ ، ص۲۵)

۱ـ **اعلام الکلام ،رسالة فی‌الشعراء و مراتبهم فی‌الشعر (عربی) :**

مصر ، ۱۳۴۴ ق = ۱۹۲۶ م . سربی ، وزیری، بامقدمهٔ عبدالعزیزافندی‌خانجی.

میرسید محمدبن ابی‌سعیدبن بهاءالدین‌ابن عمادالدین‌حسینی‌ترمذی سدانوی‌کالپوری:

(۱۰۰۶ـ۱۰۷۱ق)

در کالپی تولد یافت. درهفت سالگی شروع بتحصیل نمود ، بعد از تحصیل مقدمات به جاجمؤ وکوره رهسپارشد و بتحصیلات خود ادامه داد . پس ازآن بموطن‌خودبازگشته بتدریس‌پرداخت. بعد اززمانی ترك بحث و تدریس‌نموده انزوا اختیارنمود و در غیر از ایام محرمه مرتب روزه میگرفت. بشعبان ۱۰۷۱ در کالپی وفات یافت.

(نزهة الخواطر، ج۵ ، ص۳۲۷)

سایرمآخذ: خزینةالاصفیا، ج۱،ص۴۵۹.

۱ـ **شرح برهان العاشقین :**

سید محمد گیسودراز چشتی،شرح ، حیدرآباد دکن، ۱۳۶۰ ق ، سنگی ، وزیری ، ۱۶ص ، ضمن‌مجموعهٔ یازده رسائل

شمس‌الدین ابوعبدالله محمد بن ابیطالب انصاری دمشقی‌صوفی شیخ الربوة:

(۶۵۴ـ۷۲۸ ق)

بسال ۶۵۴ تولد یافت و در صفد از توابع فلسطین بسال ۷۲۸ درگذشت .

(اکتفاء القنوع، ص۵۳)

۱ـ **نخبةالدهر فی عجائب البر والبحر (عربی) :**

لیپزیك ، ۱۹۲۳ م، سربی.

بغداد، ۱۸۶۵ م ، سربی،وزیری، بزرگ، از روی چاپ پطرزبورغ ، مکتبةالمثنی ، ۲۸۵ص .

سید مجدالدین محمدبن ابیطالب حسینی حائری متخلص به مجدی :

(از علمای اوائل قرن یازدهم هجری)

عالم ، فاضل، بگفتهٔ صاحب رجال‌نیشابوری از جملهٔ مشایخ و صاحب تسلیة المجالس و زینةالمجالس که هر دو مقتل الحسین است بوده. تسلیةالمجالس کتاب مفصل و مجلسی درمجلد دهم بحارالانواراز‌آن‌نقل میکند.

(فوائد لرضویه، ص ۳۸٤)

سایر مآخذ: روضات الجنات، ص ۶۲۶ ، هدیةالاحباب، ص۲۳۰،ریحانةالادب،ج۳ ، ص۱۰٤.

۱ـ **زینة المجالس درمقتل :**

(تاریخ فراغت ازتألیف ۱۰۰۴ق)

طهران، ۱۲۶۲ ق ، سنگی ، رحلی ، خط حبیب‌الله افشارقزوینی ، بی‌شماره صفحه.

طهران، ۱۲۶۶ق و ۱۲۷۰ ق و۱۲۹۶ق، سنگی، رحلی.

طهران، ۱۲۷۶ق،سنگی،رحلی،خط محسن ابن‌حبیب جرفادقانی، بی‌شمارهٔصفحه.

طهران، ۱۳۰۹ق. سنگی، رحلی،۴۸۹ص.

طهران، ۱۳۵۹ق، سنگی، رحلی ، اخوان کتابچی اسلامیه، ۵۰۰ص.

طهران، ۱۲۶۹ق، سنگی، رحلی، بی‌شماره صفحه.

شیخ محمد ابوعزیزالخطی (رجوع شود به محمدبن عبدالله .

حاج محمدبن ابوالفتح خطیبی تبریزی:

(ـ معاصر)

۱ـ ثمرات‌الانوار فی‌نقل الاخبار والآثار :

جلد اول، تبریز، ۱۳۷۹ق، سربی، وزیری، ۴۶۴ص .

حاج میرزا محمدبن حاج میرزا ابوالفضل (ابن‌میرزا ابوالقاسم کلانتر) ثقفی‌طهرانی:

(۱۳۱۳ ق ـ معاصر)

درطهران متولد شده پدر و جدش از علماء معروف طهران بوده‌اند . مقدمات و سطوح فقه واصول را درطهران فراگرفته. درسنهٔ ۱۳۴۱ ق بقم مهاجرت نموده وقریب هفت سال درآنجا بتحصیل اشتغال داشته و باخذ تصدیق درجهٔ اجتهاد و اجازهٔ عامه موفق گردیده است. اکنون در طهران در محلهٔ پامنارمقیم وبوظایف شرعیه اشتغال دارد .

(آثارالحجة، ج ۲، ص۲۶۵)

۱ـ روان جاوید در تفسیر قرآن‌مجید :

طهران، ۱۳۷۰ ق، سربی، وزیری، شرکت سهامی‌چاپ، ۶۰۲ص.

جلد دوم، طهران، بی‌تاریخ، سربی، وزیری، ۶۴۱ص.

محمد ابوالفیض:

( )

۱ـ مخمس ساغربزم آشوب (شعر) :

هند، ۱۹۰۲م، سنگی، وزیری، ۱۶ ص.

فصیح‌الزمان‌سلطان الواعظین سید محمدبن ابوالقاسم رضوانی :

(۱۲۴۰ش-۱۳۲۴ش)

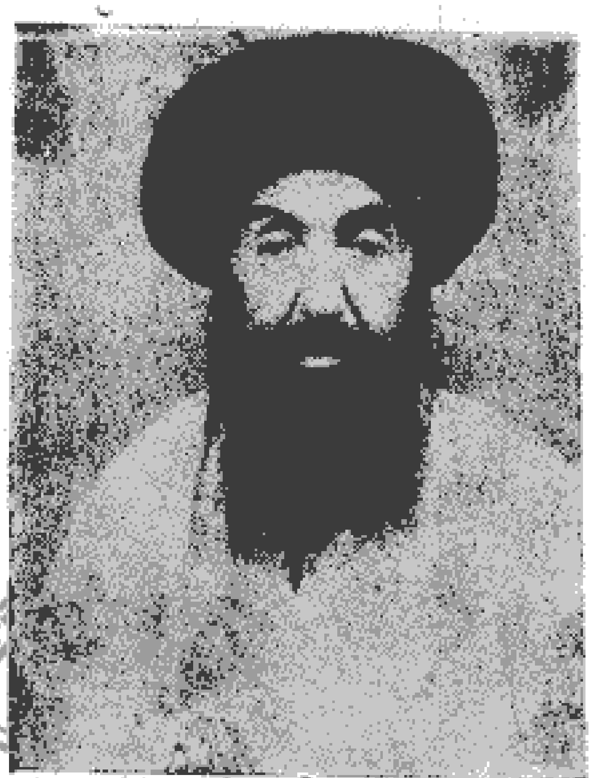
دربلوك فسای شیراز متولد شده و در اول بلوغ باصفهان رفته و درآنجا مدت دو سال بکسب دانش پرداخت و ازاصفهان بقم رفته و مدت ده سال در این شهر بتکمیل علوم عقلیه ونقلیه پرداخت. درسی‌سالگی‌بطهران آمده در سلك وعاظ قرار گرفت و چون مردی ادیب بود در زمان ناصرالدین شاه بلقب فصیح الزمان ملقب گشت بعد از قتل ناصرالدین شاه به تبریز رفته و دو باره بطهران آمده ملقب بسلطان الواعظین شد. درسنه ۱۳۲۴ش‌درطهران وفات یافت و در ابن بابویه مدفون گردید.

(سخنوران نامی معاصر، ج۲، ص۱۳۵)

۱ـ گلهای فصیح الزمان رضوانی (شعر) :

شیراز ، ۱۳۶۷ ق ، باهتمام سهیم‌الدین فرصتی.

مجدالاشراف جلال الدین محمدبن ابوالقاسم رازمشهور بمیرزا بابابن عبدالنبی شریفی حسینی ذهبی شیرازی
(۱۲۴۹ق-۱۳۳۱ق)

متولی آستانهٔ سید میراحمد مشهور بشاه‌چراغ . درسال۱۲۴۹متولد شده ودر کنف تربیت والدش تحصیل علم حدیث و تفسیر نموده ودرخدمت علماء متشرعه علم فقه و اصول را بیاموخت و قدری لایق از مسائل علوم ریاضی را اخذ نمود . پس در طریقت سلسلهٔ ذهبیه‌سیروسلوك کرده مدتی درمشهد مقدس مشغول ریاضات‌شرعیه وتهذیب‌اخلاق گردید پس‌بلقب‌مجدالاشراف شادمان گشته برحسب وصیت والدش مقتدای سلسلهٔ‌ذهبیه شد وبساط‌ارشاد راگسترده‌جماعتی ازسفرهٔ افاداتش بهره برده‌انـد . وی همهٔ خط را خصوصاً نستعلیق‌راخوش مینوشت (فارسنامهٔ ناصری ، ج ۲ ، ص ۴۱)

بگفتهٔ صاحب الذریعه ، ج ۲ ، ص ۳۰۰ بسال ۱۳۳۱ ق وفات یافت .

سایر مآخذ : ریحانةالادب ، ص ۲۵۰ .

۱ - **بلوغ الاجتهاد فی‌صحةالازدواج :**

ترجمهٔ دکترنسیم‌بك‌افندی‌ازفرانسه‌بترکی، ترجمهٔ دکتر اکبر بیك لاهوری از ترکی بهندی ، ترجمه‌ازهندی بفارسی ،استانبول، قبل از سال ۱۳۴۶ ق ، سربی ، رقعی ، ۲۲۹ ص .

۲ - **تاریخ حیات قطب‌الدین شیرازی :**

تبریز ، ۱۳۳۳ ش ، سربی ، وزیری ، ۵۳۱ ص، ضمن تذکرة الاولیا .

۳ - **تام الحکمة :**

(بمنزلهٔ دیباچهٔ قوائم الانوار و طوالع‌الاسرار ابوالقاسم ذهبی)

تبریز ، ۱۳۰۱ ق ، سنگی ، وزیری ، ۴۸۲ ص .

۴ - **(الف) تحفة الوجود :**

۵ - **(ب) قنوتیه (فارسی وعربی) :**

سلماس ، ۱۳۲۲ ق ، سنگی ، رقعی ،۸۲+۱۳۸ ص ، با ده بند مرثیهٔ‌رائض‌الدین زنجانی .

ایضاً قنوتیه ضمن اسرار الولایه‌بطبع‌رسیده است .

۶ - **تعلیقه بر رسالهٔ بطلان تناهی ابعاد :**

طهران ، ۱۳۱۶ ق ، سنگی ، رقعی،۱۵۲ ص ، باتناهی‌ابعاد در یکجلد .

۷ - **خلاصة الذهب :**

(تعریف سلسلهٔ ذهبیهٔ رضویه)

شیراز ، ۱۳۲۲ ق ، سنگی ، رقعی ، به مباشرت صدیق الاسلام سلماسی‌ذهبی ، ۸۸ ص ، باروحیةالقدسیه قطب‌الدین سیدمحمد ذهبی .

۸- **رسالهٔ جلالیه (شعر) :**

(اشعار فقرای ذهبیه‌درمدح مجدالاشراف)

جلد اول، تبریز، ۱۳۲۰ق، سنگی، خشتی، ۲۱۰ ص .

۹ ـ **مجلل‌الانوار یاکشکول سلسلة الذهب:**

رضائیه ، ۱۳۳۶ ش ، سربی ، خشتی ، ناشر شمس الدین پرویزی ، ۳۸۷ص .

۱۰ ـ **مرآت الکاملین :**

محل طبع نامعلوم ، بی تاریخ ، سربی ، رقعی ، ۳۵ ص .

۱۱ ـ **وصیت نامه :**

تبریز، ۱۳۳۵ ش،سربی، رقعی، ناشرشمس‌الدین پرویزی ، ۳۸۴ ص ، ضمن‌مجموعهٔ رسائل دوازده‌گانهٔ رائض الدین زنجانی .

تبریز ، ۱۳۳۶ش،سربی ، وزیری ،۴۶۸+ ۳۵ ص،ضمن شرح گلشن‌راز رائض‌الدین زنجانی .

میرزا محمدبن ابوالقاسم بن سید محمد قاسم کلانتر :

(۱۱۳۲ق ـ ۱۲۰۰ ق)

بغیر ازتحصیل مقدمات چندان در فراگرفتن علوم وادبیات رنجی نبرده وازهمان اوان زندگی در سلک نویسندگان دفتر و مستوفیان‌درآمده وباصطلاح از ملائی حرفهٔ آباء و اجدادی خود بمیرزائی و مباشرت املاک و سپس بکلانتر فارس افتاده است .

در سال ۱۱۴۹ متصدی امور املاک خالصهٔ میمند شد و مدت ده سال دراین شغل باقی بود . در سال ۱۱۵۹ بسمت کلانتر فارس منصوب ودرسال ۱۱۶۵ از کار بر کنارشد. درسنهٔ ۱۱۷۰ ازطرف کریمخان زندمجدداً بکلانتری فارس منصوب واز این تاریخ به میرزا محمد کلانترمعروف گردید . درسال ۱۱۹۶ ازشیراز بطهران‌وبعد باصفهان‌رفت. بعدازاستیلای‌آقا محمد خان قاجارباصفهان باوی بطهران آمد . و در طهران بسال ۱۲۰۰ ق روزنامهٔ خود را تألیف‌نمود . در همان سال باصفهان برگشته و در اواخر سال مزبور در آنجا وفات یافت جنازه‌اش را بنجف اشرف نقل نمودند .

(مقدمهٔ روزنامهٔ میرزا محمد کلانتر)

۱ ـ **روزنامهٔ میرزا محمدکلانتر :**

(در وقایع قسمتهای جنوب ایران از سال ۱۱۴۲ ببعد)

طهران ، ۱۳۲۵ ش ، سربی ، رقعی ، به اهتمام عباس‌اقبال‌آشتیانی ، شرکت سهامی چاپ ، ۱۲۷ ص .

حاج ملا محمدبن احمد آملی:

(ـ زنده در سال ۱۲۹۷ ق)

۱ ـ **اخبارالاسرار فی‌مراحل‌الابرار (عربی) :**

(تاریخ فراغت ازتألیف ۱۲۹۷ ق)

طهران ، ۱۳۰۱ ق ، رقعی ، ۹۵ ص .

میرزا محمد خان بهادر بن ملا احمد منشی بوشهری متخلص به احمد:

(۱۳۱۰ ق ـ معاصر)

درحدود سال ۱۳۱۰ ق در بوشهرمتولد شده . تحصیلات مقدماتی را درآنجا بپایان رسانیده و برای ادامهٔ تحصیل بهندوستان رفته و زبان انگلیسی و عربی را در آنجا آموخته . در سال۱۳۳۸ ق که عراق‌عرب در تصرف انگلیسها بود . وی از طرف‌آن دولت حاکم کربلا بود و چندیست تبعهٔ دولت عراق شده است (دانشمندان وسخن‌

سرایان فارس ، ج۱، ص۲۰۶)

۱ـ آبراهام لینکلن:

برلن، ۱۳۰۳ش، سربی، رقعی، ۹۶ص.

۲ـ احوال کریستف کلمب:

بمبئی، ۱۳۲۸ق.

کلکته، ۱۹۱۰م، سربی، رقعی، ۹۲ ص .

۳ـ ارمغان ایران :

... ،

٤ـ انشاءاعلی:

هند، ۱۳۱۳ق، سنگی.

بمبئی، ۱۳۳۰ق، سنگی، رقعی، ۲۷۲ ص.

... ، ۱۳۳۱ق .

طهران، ۱۳۳۹ق، سنگی،رقعی، چاپ‌دوم ، ۲۲۲ص .

۵ـ انشاءجدید :

... ،

٦ـ تاریخ‌زحمات ملت برای تحصیل‌مشروطیت :

ادوارد برون، ترجمه ، بوشهر، ۱۳۲۷ ق، سربی، وزیری، ۸۳ص .

طهران ، بی‌تاریخ، سربی، وزیری، ٥٤ص.

۷ـ دوستداران‌بشر :

(شرح‌حال‌زنان)

طهران، ۱۳۳۰ق، سربی، رقعی، ۱۰۹ص.

جلداول، بمبئی، ۱۳۳۱ ق، سنگی، رقعی، ۱۳۸ص .

جلـداول، ۱۳٤۳ ق = ۱۳۰۳ ش، سربی، رقعی، ۱۰۹ص .

۸ـ طلوع‌تمدن واختراعات عظیم :

ترجمه‌ازانگلیسی، بمبئی۱۳۲۸ق، سنگی، وزیری، ۱۲۱ص .

۹ـ قهوه‌خانهٔ سورات :

تولستوی، برلن، ۱۳۰۳ ش، سربی، رقعی، ۱٦۲ص ، باجنگ‌هفتادودوملت .

۱۰ـ محشردوزخ :

بمشارکت محمدآخونداف ، برلن، ۱۳۰۳ ش، سربی، رقعی، ٤۸ص .

ابوالریحان‌محمدبن احمد بیرونی‌خوارزمی:

(۳٦۲ ـ ٤٤۰ق)

درانواع‌صناعات وفنون ریاضی واصناف علوم بمقامی جای گزید که افاضل عالم مراین‌قضیه را مسلم داشته‌اند که در مطالب نجومیه مانند آفتاب منحصر درفرد است . اصلش‌از بیرون ازتوابع (سند) از آن بلده بقصد تحصیل بخوارزم رفت‌ودرآنجا بفحص علوم و کسب‌معارف‌اقامت گزیدودراکتساب کمالات چنان‌مواظبت جست که آسایش از تعب نشناخت وبمعارج کمالات بحدی ارتقا جست که‌هرعلم‌و کمال رابتحت‌قدم نهاد در علم‌تاریخ وسیرچندان مسلم‌شد که بیهقی‌در دعوی صدق‌خود باخبارو روایات ابوریحان معاضدت جویدودرجودت‌ذهن‌وحسن‌قریحت بپایهٔ بود که خود در صناعت نقشه کشی و آثارجغرافیائی ابتکارجست ومبتدع‌قواعدی چند شد. و با آن احوال آن فاضل یگانه هرگز مطالعت را بر مشاهدت وبیان را بر عیان اختیار نمیکرد . وبا آنکه در رسائل نجومیه با علی مدارج ترقیات صعود نمود خاطرش بدانش قناعت نکرده و همواره در پی بینش بود . از آنروی در غزنه وبلخ و جورجان رصد خانهٔ بنیاد کرد و در هریك قسمتی از عمر بپایان برد تا برتمام اوضاع فلکیه آگاه گشت ، محض تکمیل صنایع و تحصیل بدایع همواره در سفربود . چنانچه چهل‌سال در هندوستان بسربرد ودر حضرت

شمس‌المعالی قابوس بن وشمگیر با توجهات مخصوصه درسمت نزدیکان وخاصان مقام داشت وهم یکچند درسیاحت ری بعزم تکمیل وسیاحت مقام گرفت و مجدداً بخدمت شمس المعالی معاودت کرد ونزدوی مکانتی عظیم بهم رسانید واورا بوزارت دعوت نمود وازآن شغل امتناع نمود وازآنجا بجانب خوارزم مسافرت نمود وروزگاری درازدر آستان مأمون خوارزمشاه که محط رحال حکماء وعلماء بود بگذرانیدو درنزدوی چنان محرم شد که درهر نفس همدم بود . چون مأمون شاه مقتول شد مصلحت وقت درآن دید که در کنج عزلت به نشر علوم وتألیف کتب بپردازد چنانکه برخی گویند تا شصت سال درآن مشاغل شریفه همی اوقات بگذرانید. چون ابوسعید سلطان مسعود بجای پدر بس اورنگ سلطنت بنشست ابوریحان اقامت غزنین اختیار کرد وازفر انعام سلطان مسعود حظی وافر یافت. ازابوریحان مناظرات ومباحثاتی است که در هیجده مسئلهٔ طبیعیه با شیخ ـ الرئیس ابوعلی سینا درمیان داشته است ودر آن مناظرات ادب ازدست بداد ودرهرجا شیخ ـ الرئیس را الفتی الفاضل یاد کرد آن سخن برطبع شیخ گران آمد وبشاگرد خویش ابو ـ عبدالله معصومی اجوبهٔ اورا حوالت نمود و معصومی بوی گفت که هرگاه برای مخاطبهٔ حکیم الفاظی خوب وکلماتی واپسند اختیار مینمودی با طریقهٔ حکمت نزدیکتر بود . اوبسال چهارصد وسی واند درگذشت .

(نامهٔ دانشوران، ج۱،ص۴۳)

سایرمآخذ : مجلهٔ یادگار،سال اول ، شمارهٔ ۳، ص۵۷، مجلهٔ پیام نو، سال ۴، شمارهٔ ۹،ص ۵۲، مجلهٔ ایران وهند، شمارهٔ اول .

۱ـ الآثار الباقیه عن القرون الخالیة(عربی) :

(درتاریخ آشور، بابل، کلده، قبط ، یونان، روم) .

لیپزیك، ۱۹۲۳م ، سربی ، وزیری ، ناشر ادواسویتز، بامقدمهٔ آلمانی بقلم سخو، ۳۶۲ +۷۳ص .

بغداد، سربی، وزیری، ازروی چاپ لیپزیك، ۳۶۲+۳۰ص .

۲ـ تحقیق ما للهند من مقولة (عربی) :

(درعقائد مذهبی وعلمی اهالی هند)

لیپزیك ، ۱۹۲۵م ، سربی، وزیری، ۳۶۵ +۴۱ص .

۳ـ التفهیم لاوائل صناعة التنجیم :

طهران، ۱۶ـ۱۳۱۸ ش ، سربی، وزیری ، بامقدمه وحواشی جلال همائی ، ۶۷۷ص .

۴ـ الجماهر فی تحقیق معرفة الجواهر(عربی) :

حیدرآباد دکن، ۱۳۵۵ق، سربی، رقعی ، ۲۵۶+۲۷۳+۱۱ص .

حیدرآباد دکن، ۱۳۵۷ ق، سربی، رقعی، ۳۲۰ص.

۵ـ الرسائل (عربی) :

(۱ـ استخراج الاوتار فی الدائرة ۲ـ افراد المقال فی امر الظلال ۳ـ تمهید المستقر لتحقیق معنی الممر ۴ـ فی راشیکات الهند)

حیدرآباد دکن، ۱۳۶۷ق، سربی،وزیری، ۲۲۶+۱۲۶+۱۰۸+۳۰ص .

۶ـ الرسالة للبیرونی فی فهرست کتب محمدبن زکریا ـ الرازی (عربی) :

پاریس، ۱۹۳۶ م ، سربی ، رقعی، باهتمام پاول کراوس مستشرق فرانسوی، ۵۱ص .

۷ـ القانون المسعودی فی الهیئة والنجوم(عربی):

۳جلد، حیدرآباد دکن ، ۷۵ـ۱۳۷۳ ق،

سربی، وزیری، ۱۴۸۷+۵۹ص .

محمدبن احمدتیمور :

(۱۳۱۰ ـ ۱۳۳۹ق)

بسال ۱۳۳۹ق درگذشت.

(معجم المؤلفین، ج ۸، ص ۲۳۳)

۱ـ حیاتنا التمثیلیة (عربی) :

مصر، ۱۳۴۰ق، مطبعة الاعتماد، سربی.

محمداحمد جادالمولی بك :

(۱۳۰۰ ـ ۱۳۶۳ق)

عالم، ادیب، مدرس. وی اصلامصری ودر ابتدای زندگی مدرس بود و در مدرسهٔ اکسفورد عربی تدریس میکرد، درمراجعت بمصر دروزارت معارف سمت استخدام یافت ودرجامع الازهر درس اخلاق میگفت . بسال ۱۳۶۳ق درگذشت .

(معجم المؤلفین، ج ۸، ص ۲۴۴)

۱ـ قصص العرب (عربی) :

بمشارکت دونفر، ۴جلد، مصر، ۱۳۵۸ق، سربی.

ابومنصورمحمدبن احمد برخی بلخی مروی سمرقندی دقیقی :

(ـ مقتول ۳۱۴ق)

معاصرومداح آل سامان خواندنش، در اواخر دولت سامانیان ظهور نموده وامرای چغانیان اورا نواخته وتربیت کرده ودقیقی نیز این طایفه را مدحت میسروده . پس از آن طایفه بخدمت امیر نصر بن ناصر الدین سبکتکین رفته اورا مداحی میکرده پس از آن بخدمت محمودمعروف شده بنظم احوال ملوك عجم مأمور آمده بی ترتیب حکایت سلطنت گشتاسب را موزون نموده هزار بیت ازاودرشاهنامهٔ حکیم فردوسی مسطور است وآن گرشاسب نامه است که قبل از فردوسی منظوم کرده . درسنهٔ ۳۴۱ بسببی در دست غلامی ترك که محبوب و مملوك وی بوده کشته شد ...

(مجمع الفصحاء ، ج ۱، ص ۲۱۴)

۱ـ گرشاسب نامه (شعر) :

قسمتی از آن ضمن شاهنامهٔ فردوسی بطبع رسیده است .

ابوالقاسم محمدبن احمدالعراقی السماوی:

(ـ ۵۸۰ق)

اوازعلمای شیمی بود در حدودسنهٔ ۵۸۰ق درگذشت .

(معجم المؤلفین، ج ۸، ص ۲۶۲)

۱ـ العلم المکتسب فی زراعة الذهب (عربی) :

پاریس، ۱۹۲۳م .

ابو سعد محمد بن احمد عمیدی :

(ـ ۴۳۳ق)

ادیب، نحوی ، لغوی، مقیم مصر

(معجم المؤلفین، ج ۹، ص ۱۳)

۱ـ الابانة عن سرقات المتنبی (عربی) :

مصر ، ۱۹۶۱م، سربی ، وزیری ، بتحقیق ابراهیم الدسوقی البساطی، ۲۸۴ص .

بهاءالدین ابوالفتح محمد بن احمد محلی ابشیهی شافعی:

(۷۹۰ ـ ۸۴۰ق)

ازمردم ابشیهٔ فیوم مصر. ادیب، فقیه، واعظ، خطیب ابشیه .

(لغت نامهٔ دهخدا ، ص ۲۷۴)

۱ـ المستطرف فی کل فن مستظرف (عربی) :

بولاق، ۱۲۹۲ق، سربی، وزیری، درهامش

آن ثمرات الاوراق ابن حجة حموی .

بولاق، ۱۳۲۰ق، سربی، وزیری، درهامش آن ثمرات‌الاوراق .

مصر، بی‌تاریخ ، سربی، وزیری ، ۲۵۰ + ۳۰۶ص . درهامش آن ثمرات‌الاوراق.

اجیرالدین محمدبن ظهیرالدین احمدمدحت:

( )

۱ـ ریاض‌النور :

کانپور، ۱۲۹۹ق، سنگی، وزیری،۴۲ص

۲ـ گلدستهٔ عقائد :

لکهنو، ۱۲۹۵ق، سنگی، وزیری، ۱۶ص.

آگره، ۱۲۹۵ق، سنگی، رقعی،۱۵ص .

ابوالخیر محمدبن احمدمرادآبادی نقشبندی:

( )

۱ـ کلمات طیبات مکتوبات پیران پیر :

(مکتوبات غوث الثقلین ، میرزا مظهرجان‌جانان ، قاضی‌ثناءالله پانی‌پتی)

هند، ۱۸۹۴م، سنگی.

۲ـ مجموعهٔ مکتوبات شاه ولی‌الله دهلوی :

۳ـ ترجمهٔ اسرارالعارفین وسیرالطالبین شهاب الدین سهروردی موسوم بکلمات طیبات:

هند، ۱۳۰۸ق، سنگی، رقعی، ۷۲ص.

شمس‌الدین ابوعبدالله محمدبن‌احمدابن ابی‌بکر البنا مقدسی البشاری :

(۳۳۶ ـ ۳۷۵ق)

مورخ جغرافیادان . بشغل تجارت اشتغال داشت‌وبرای مبادلهٔ جنسی مسافرت مینمود

(معجم‌المؤلفین، ج۸، ص۲۳۸)

۱ـ احسن‌التقاسیم فی‌معرفة الاقالیم (عربی) :

لیدن،۱۹۰۶م، سربی.

بغداد . از روی‌چاپ لیدن، افست ، سربی، وزیری، مکتبة المثنی، ۴۹۸ص .

سیدمحمدبن احمدموسوی‌کماری قراچه‌داغی:

(۱۳۰۹ ـ ۱۳۵۷ق)

درقریهٔ کمارواقع‌دردوازده‌فرسخی‌تبریز تولدیافته وچندی‌درتبریز واردوباد از بلاد روسیه تلمذ نموده . پس ازآن برای ادامهٔ تحصیل بنجف‌مهاجرت کرده. بسال ۱۳۴۸ ق بقم رهسپاروبدرس حاج شیخ عبدالکریم حائری حاضرشده‌است .

(آئینهٔ دانشوران، ج۱، ص۶۷)

بسال۱۳۵۷ق درقم وفات‌یافت ودرقبرستان شیخ‌عبدالکریم مدفون گردید .

(آثارالحجه، ج۱، ص ۲۲۲)

۱ـ حاشیه‌علی‌الرسائل(عربی) :

شیخ‌مرتضی انصاری، حاشیه، تبریز، ۱۳۴۷ ق، سنگی، خشتی، ۱۵۷ص .

شمس‌الائمة محمد بن احمد بن‌ابی سهل ابوبکر سرخسی حنفی :

(ـ۴۸۳ق)

ازمشاهیر علمای حنفیه ، فقیه، اصولی، متکلم، جدلی‌بود. عاقبت بجهت یك کلمه که درپندخاقان بزبان‌آورددر(اورجند)محبوس گردید و بعد از استخلاص از زندان بشهر (فرغانه) رفته و همت بنشر علوم و معارف گماشت. بسال ۴۹۰یا۴۸۳یا۴۸۴ هـ درگذشت

(ریحانة الادب ، ج۲، ص۱۸۴)

۱ـ شرح‌السیرالکبیر درفقه (عربی) :

محمدبن‌حسن شیبانی، شرح،۴جزء، حیدرآباد دکن ، ۱۳۳۶ق ، سربی ، وزیری ، ۳۸۶+۳۲۶+۳۴۸+۵۱۲ص .

شمس‌الدین ابوعبدالله محمدبن احمدبن ابی‌بکربن فرج انصاری خزرجی اندلسی قرطبی:

(ـ ۶۷۱ ق)

در منیة بنی خصیب مصر بشوال ۶۷۱ درگذشت (معجم‌المؤلفین، ج۸ ، ۲۳۹) .

۲ جلد ، هند .

۱- الجامع لاحکام القرآن والمبین لما تضمنه من السنة وآی القرآن (عربی):

۲جلد ، هند.

ابوعبدالله فخرالدین ابومحمد محمد ابن احمدبن ادریس الحلی :

(۵۴۳ ـ ۵۹۸ ق)

ولادت او درحدود ۵٤٤ وفات ۵۷۸ یا ۵۹۸ . فقیه‌شیعی‌ازطرف‌مادربه شیخ‌ابوجعفر طوسی می پیوندد . تولد او در حله بوده و شاگردانی مانند ابن هما و غیره داشته است. واورا کتابی‌است‌درفقه‌موسوم به‌سرائر که بین فقهای شیعه معروف وبطبع رسیده است . ابن‌ادریس به‌خبرواحد عمل نمیکرد، مگر بایقین‌صدور ازمعصوم (لغت‌نامهٔ‌دهخدا ص ۲۹۰ .)

سایرمآخذ: نامهٔ‌دانشوران ، ج۱، ص۲۳۹،

۱- السرائرالحاوی التحریر الفتاوی (عربی) :

(یکدورهٔ کامل‌فقه ، تاریخ فراغت‌ازتألیف ۵۸۸ ق .)

طهران ، ۱۲٤۷ ق ، سنگی ، رحلی .

طهران ، ۱۲۷۰ق، رحلی ، بتصحیح سید حسن بن‌احمد موسوی‌وحاج‌میرزاابوالحسن ابن‌مسیح ، بی‌شماره صفحه .

ابوالبرکات‌محمدبن‌احمدبن‌ایاس ، ابن‌ایاس:

(۸۵۲ ـ ۹۳۰ ق)

خانوادهٔ اواصلا چرکسی وایاس فخری جد پدر او مملوك بود وببرقوق یکی ازسلاطین مملوك مصر فروخته شد . ابن ایاس‌دردربار ممالیك با بسیاری از ارباب مناصب و درباریان خویشاوندی یا خلطه داشت و از اینرو انقراض حکومت ممالیك بتفصیل و دقت نوشته است (لغت‌نامهٔ‌دهخدا ،ص۲۹۲)

سایر مآخذ : دائرة المعارف آریانا، ج ۱، ص ۷۶۸ .

۱ ـ بدایع الظهور فی وقایع‌الدهور (عربی) :

(تاریخ مصرازسال۹۰۶ تا ۹۳۱) .

جلد چهارم ، استانبول ، ۱۹۳۱ م، سربی،

جلد سوم و چهارم وپنجم ، بتحقیق محمد مصطفی ، بغداد ، مکتبة المثنی .

ابوبشر محمدبن احمد بن حمد بن سعد انصاری دولابی رازی :

(۲۲٤ ـ ۳۲۰)

یکی ازمحدثین مشهور . اواز مردم دولاب محلتی بطهران بود ودرطلب حدیث عراق‌و شام وحجاز رابگشت و در عرج میان مکه ومدینه بسال ۳۲۰ ق درگذشت (لغت نامهٔ دهخدا ، ص ۳۷۵) .

سایر مآخذ : دائرة المعارف‌آریانا ، ج۱، ص ۹۱۱ .

۱ ـ الکنی والاسماء من رجال الحدیث (عربی) :

۲ جلد ، حیدرآباد دکن ، ۱۳۲۲ ق ، سربی ، رحلی ،۳۰۲+۳۶۵ص ،

دکتر محمد احمد خلیل راشد افندی :

( )

مدرس‌شیمی‌وطبیعی‌مدرسهٔ متوسطهٔ‌اسکندریه

۱- فن التمثیل (عربی) :

اسکندریه ،۱۳٤٤ ق=۱۹۲۵م ، سربی،

محمد احمد العمر :

(ـ معاصر)

۱ - التطبيقات الشرعية والصكوك (عربی) :

بغداد، بی‌تاریخ، سربی، وزیری، ۵۹۷ص.

۲ - المرشد الى الصكوك الجزئية (عربی) :

۲ جلد، بغداد، ۱۹۵۰م، سربی، وزیری، ۳۰۴+۴۰۶ ص.

ابوالوليد محمد بن احمد بن محمد بن احمد بن الرشد الاندلسی، ابن الرشد:

(۵۲۰ - ۵۹۵ ق)

از حکمای بزرگ اسلام بود. در حدود سنهٔ ۵۲۰ در شهر قرطبه ازبلاد اسپانیا متولد شده. خانوادهٔ ابن رشد در اندلس اعتبار و منصب قضا داشته و قرطبه مولد ابوالید در زمان خلفای اموی اسپانیا پایتخت و از امصار با عظمت و مدنی مدید دارالعلم بوده وعلوم و صنایع یونان از آن شهر بسایر ممالک فرنگ رفته ومسجد بزرگ آن بلد که حالا کلیسا میباشد معروف. ابن رشد بنابر شرافت خانوادهٔ تربیتی عالی یافت و با دانشمندان آنمکان وزمان محشور گشت وفقه وطب و فلسفه آموخت. وچون پدرش قاضی رشد درگذشت شغل قضا باو تعلق گرفت، محمد ابن رشد درآنوقت تقریباً جوانی سی ساله بود.

چون کار حکیم بالا گرفت آنها که خود را همسر او میپنداشتند او را کافر و فاسد العقیده خواندند. سلطان مجبور شد او را از خود دور کند واو در قصبهٔ نزدیک قرطبه منزوی شد. اما محرکین دراول ازآزار و تخفیف و توهین او دست نکشیدند ناچار به فاس ازبلاد مراکش گریخت ودرآنجاهم او را شناخته گرفتند وحبس کردند. در اینوقت سلطان را دل بحال دانشمند سوخته گفت بیا ودر جلو مسجد فاس از آنچه بتو نسبت داده‌اند توبه و استغفار کن تا اقلا از زندان خلاص شوی. وی باخفت هرچه تمامتر آن کار بجای آورد ودر قرطبه بفقر و فاقه میگذراند. چون عامه ازدست تعدی خاصه بستوه آمدند قدر ابن رشد دانسته ازسلطان درخواست کردند که بازمنصب قضا را بحکیم محول کند سلطان دوباره ابن رشد را برسر کار آورد. در همان اوقات یعنی در حدود سال ششصد هجری بدرود زندگی گفت.

قاضی ابوالولید درفلسفه بیشتر نظر داشته در طب وغیره واوعمدهٔ کار او بیان مطالب ارستو بوده وتعلیقات وشروح مشکلات گفتار آن حکیم راآسان مینمود. مشربش درحکمت مشرب مشائین ودرشعر وادبیات نیزماهر و زبردست بود.

ابن رشد تدریس نیزمیکرده امامسلمین ازترس تکفیر کمتر بمجلس درس او حاضرمیشدند وتلامید وی بیشتر عیسوی و موسوی بودند وظاهراً سبب کمی شهرت او در مشرق نیز همان تهمتها باشد، ولی در مغرب از اجلهٔ حکمای عرب ودانشمندان اسلام شمرده شده ودر مغرب همان حال دارد که ابن سینا در مشرق (روزنامهٔ تربیت، شمارهٔ ۶۲، ربیع‌الاول ۱۳۲۰ ق.)

سایر مآخذ: دائرةالمعارف آریانا، ج ۱، ص ۸۰۱.

۱- بداية المجتهد ونهاية المقتصد (عربی) :

۲جلد، مصر، ۱۳۲۹ ق، سربی، بتصحیح شیخ محمد شاکر.

قاهره بی‌تاریخ، سربی، وزیری، ۴۸۶+۴۸۰ص.

۲ جلد، مصر، ۱۳۵۳ ق، سربی، ۴۴۸+۵۰۰ص.

۲ ـ تلخیص المقالة الاولی من کتاب الخطابة لارسطاطالیس فی الشعر (عربی) :

بیروت ، ۱۹۳۳م، سربی ، باهتمام موریس بویج . س ج ، ۱۸۴+۳۶ ص .

۳ـ تهافت الفلاسفة (عربی) :

بیروت ، ۱۹۳۰م ، سربی ، باهتمام موریس بویج . س . ج ، ۶۷۹+۳۶ ص .

۴ـ رسائل ابن الرشد (عربی) :

(السماع الطبیعی ۲ ـ السماء والعالم ۳ـ الکون والفساد ۴ ـ آثارالعلویة ۵ ـ کتاب النفس ۶ـ مابعدالطبیعة)

حیدر آباد دکن ، ۶۵ ـ ۱۳۶۶ ق، سربی، وزیری ، ۱۲۶+۷۹+ ۳۴ +۱۰۳+ ۹۳+۱۸۲ ص .

۵ ـ الکلیات فی الطب (عربی) :

۱ ـ تشریح الاعضاء ۲ ـ الصحة ۳ ـ المرض ۴ ـ العلامات ۵ ـ الادویة والاغذیة ۶ ـ حفظ الصحة ۷ ـ شفاء الامراض)

مراکش ، چاپ گراوری ازروی نسخهٔ خطی، ۱۹۳۹ م ، وزیری ، ۳۰+۲۴۰+۶۲ +۴۱ص .

طنجه ، گراوری از روی چاپ ۱۹۳۹ م ، وزیری ، ۳۰+۲۴۰+۶۲ص .

۶ـ مابعدالطبیعة (عربی) :

(قسم چهارم ازتلخیص مقالات ارسطو).

مصر ، بی‌تاریخ ، سربی ، وزیری ، بتصحیح مصطفی القبانی الدمشقی .

بیروت ، ۱۹۳۸م، سربی،وزیری، ۴۷۲+ ۳۲ ص .

ابونصرمحمدبن احمدبن طرخان الفارابی

(۲۶۰ ـ ۳۳۹ ق)

ابن اصیبعه درعیون الانباء گوید: محمدابن محمد بن اوزلغ بن طرخان . ازشهرفاراب است وآن شهریست از بلاد ترک در زمین خراسان وپدر او در خدمت سامانیان قائد جیش بوده و (فارسی المنتسب است) ومدتی در بغداد میزیست سپس بشام شد تا گاه وفات بدانجا بود واو فیلسوفی کامل و امامی فاضل است ودرعلوم حکمیه متقن و در علوم ریاضیه بارع وزکی النفس وقوی الذکاء ومتجنب ازدنیا وقانع بکفاف بود و بسیرت فلاسفهٔ متقدمین میرفت و او را قوتی در صناعت طب وعلم بامور کلیهٔ درآن تعلم بود لکن بعمل نمیپرداخت وبجزئیات آن نظر نداشت. فارابی دراول باغبانی بود بدمشق ودرهمان وقت دائم اشتغال بحکمت ونظر در آن ومطالعهٔ آراء متقدمین و شرح معانی آن آراء داشت وتنگدست وضعیف الحال میزیست چنانکه شب برای مطالعه وتصنیف باقندیل پاسبانان استضائه میکرد ومدتی درین حال بودوسپس کار اوبالا گرفت وفضل اوظاهر شد وتصانیف او شهرت یافت وشاگردان وی بسیار شدند ویگانهٔ زمان وعلامهٔ وقت خویش گشت ... درسال ۳۳۸ بمصر شد وسپس بدمشق بازگشت و در رجب سال ۳۳۹ بدانجا درگذشت و سیف الدوله با پانزده تن از خواص خویش بدو نماز گذشتند وباز گفته شده است که اواز سیف الدوله جز روزی چهار درهم نقره نمی‌ستد وآنرا درضروریات زندگانی بکار میبرد و توجهی بلباس ومنزل ومکسب نداشت وگویند جزآب دل بره مخلوط باخمر ریحانی چیزی نمیخورد وبازگفته‌اند که در اول امر قاضی بود وآنگاه که بمعارف وحکم آشنا شدمنصب قضا ترک گفت وتمام وقت خویش بتعلم حصر

کرد و بی شك بهیچ امری از امور دنیا متوجه نبود و درعلم صناعت موسیقی وعمل آن بغایت اتقان رسید که بر آن مزیدی نبود وقاضی صاعد اندلسی گوید که فارابی صناعت منطق را از یوحنابن حیلان فراگرفت واز همهٔ مسلمانان برتری وبرهر کس در تحقیق باین علم و شرح غوامض و کشف اسرار آن تفوق یافت و معلومات خویش را در کتب صحیحة العبارة و لطیفة الاشارة بنوشت و بدانچه کندی وغیراو از صناعت تحلیل و انحاء تعالیم اغفال کرده بودند تنبیه کرد و در آن کتب مواد صناعت خمس منطق را توضیح کرد وطرز افادهٔ آن وطریق استعمال و تصرف صورت قیاس را درهر ماده بیاموخت و ازاینرو کتب او درین علوم بغایت کفایت ونهایت فضل رسید وهم اوراست کتاب شریفی در احصاء علوم و تعریف اغراض آنها که هیچکس براو سبقت نجسته است وبرطریقت او تا آنروز کس نرفته بود و طلاب علوم از اهتداء بدان و تقدیم نظر درآن ناگزیرند و نیز اوراکتابیست در اغراض فلسفهٔ یونان و ارسطو طالیس که آن کتاب بر براعت او در صناعت فلسفه و تحقیق بفنون حکمت گواهست و این کتاب بزرگترین وسیله بر تعلم طریق نظر و تعرف وجه طلب است. در آنجا براسرار علوم ونتایج آن یك یك آگاهی داده وبطریقهٔ تدرج ازبعض علوم ببعض دیگر جزءبجزء تبیین کرده است. سپس بفلسفهٔ افلاطون آغاز کرده واغراض آنرا تعریف و تألیفات افلاطون را نام برده وآنگاه بفلسفهٔ ارسطو پرداخته و مقدمهٔ جلیل برآن نوشته ... و نیز ابن اصیبعه گوید که در تاریخ است که فارابی با ابی بکربن سراج معاشرت داشت و نزد وی صناعت نحو می آموخت وابن سراج از او صناعت منطق را فرا میگرفت وفارابی شعر نیزمیگفت و گویند که ازوی پرسیدند تو بحکمت دانا تری یا ارسطو گفت اگر من زمان او درك کرده بودم بزرگترین شاگردان وی بودم و باز از او آورند که گفت کتاب (سماع طبیعی) ارسطورا چهل بار خواندم و چنان بینم که باز بقرائت آن محتاجم ...

صاحب تاریخ الحکماء بالصراحه ایرانی بودن ابونصر را متذکرشده وگوید پدروی سردار لشکربود و او ازحرفهٔ پدر اعراض کرد و اورا (معلم ثانی) لقب دادند ...

و در وفات او دوقولست، بعضی گویند که فارابی در پایان عمر با اصحاب از شام به عسقلان مسافرت میکرد جماعتی ازقطاع - الطریق راه برآنان بگرفتند و کاربجدال انجامید و ابونصر و یارانش بقتل رسیدند. مولداوبسال ۲۶۰ درقریهٔ وسیج قرب فاراب و وفات وی بدمشق بسال ۳۳۹ بهشتادسالگی بوده است (لغت نامهٔ دهخدا، ص ۸۹۸)

۱ - **احصاء العلوم (عربی) :**

مصر، ۱۹۴۹ م ، سربی ، رقعی ، چاپ دوم ۱۴۲ ص .

۲ - **الرسائل (عربی) :**

(۱ - اثبات المفارقات ۲ - اغراض مابعد الطبیعة ۳ - تحصیل السعادة ۴ - التعلیقات ۵ - التنبیه علی سبیل السعادة ۶ - الدعاوی القلبیة ۷ - رسالة زینون الکبیر ۸ - السیاسات المدنیة ۹- الفصوص ۱۰-فضیلة العلوم والصناعات ۱۱- المسائل المتفرقه .

حیدرآباد دکن، ۳۴۴ـ۱۳۴۹ ق ، سربی، وزیری ،۸+۸+۴۷+۲۶+۲۶+۱۱ +۱۰+۷۶+۲۲+۱۷+۲۴ص .

۳ ـ الرسائل المختلفة (عربی :

(۱ ـ الدعاوی القلبیة ۲ ـ رسالة زینون ـ الکبیر ۳ ـ المنتخب من کتاب المدخل ۴ ـ شرح رسالة النفس لارسطاطالیس ۴ ـ التعلیقات ۵ ـ المقالة فی اغراض مابعدالطبیعة ۶ ـ التفهیم لاهل التنجیم ۷ ـ رسالة فی معرفة ـ الاسطرلاب) .

حیدرآباد دکن، سربی ،وزیری ،۱۳۴۹ق،

۴ ـ الرسالة جمع بین رأی الحکیمین (عربی) :

(دفع توهم تخالف برخی از آراء افلاطون وارسطو) .

طهران ، ۱۳۱۵ ق ، سنگی ، رقعی ، به اهتمام ابراهیم لاریجانی ، ۹۳ص ، بارساله دراثبات خلافت کبری و رساله در موضوع علم هردو ازمیرزا محمد رضا قمشة

طهران ، ۱۳۱۵ ق ، سنگی ، رقعی ، ۹۲ ص ، باشرح حکمة الاشراق علامهٔ شیرازی

۵ ـ رسالة فی العقل (عربی) :

بیروت ،۱۹۳۸ م ، سربی ، رقعی ،۴۸ص.

۶ ـ عیون المسائل (عربی) :

دهلی ، ۱۳۱۲ ق ، سنگی ، ضمن قصیدة ـ المصرعة فی المنطق لابن سینا .

طهران، ۱۳۲۵ق ، سنگی.

۷ ـ مجموعة (عربی) :

۱ ـ مبادی الفلسفة القدیمة ۲ ـ ماینبغی ان یقدم قبل تعلم فلسفة ارسطو ۳ ـ عیون المسائل) .

قاهره ، ۱۳۲۸ ق ، سربی ، وزیری ، یو +۱۷+۱۶ ص .

۸ ـ مجموعة فلسفة ابی نصر(عربی) :

۱ ـ ترجمهٔ ابونصر فارابی، مأخوذ ازمؤلفات اسلامی ۲ـ ترجمهٔ افلاطون مأخوذ ازمؤلفات اروپائی ۳ـ ترجمهٔ ارسطو مأخوذ ازمؤلفات اروپائی ـ ۴ـ الجمع بین الرأیی الحکیمین افلاطون و ارسطو ۵ ـ الابانة عن غرض ارسطوطالیس ۶ ـ مقالة فی معانی العقل ۷ ـ الرسالة فیماینبغی ان یقدم قبل تعلم ـ الفلسفة ۸ ـ عیون المسائل ۹ ـ النکت فیما ـ یصح و مالایصح من احکام النجوم ۱۰ ـ المسائل الفلسفیة والاجوبة منها ۱۱ ـ فصوص ـ الحکم ، الفصوص فی الحکمة ۱۲ـ نصوص ـ الکلم فی شرح فصوص الحکم. شارح سید ـ محمد بدرالدین الحلبی) .

مصر ، ۱۳۲۵ق ، سربی ، رقعی، ۱۷۶ص.

ابوالحسین محمد بن احمدبن عبدالرحمن الملطی الشافعی :

(ـ ۳۷۷ ق)

مقری ، متکلم ، مقیم عسقلان . بسال ۳۷۷ درآنجا وفات یافت (معجم المؤلفین، ج ۸، ص ۲۷۵)

۱ ـ التنبیه والردعلی اهل الاهواء والبدع (عربی):

بغداد ، ۱۳۶۸ ق ، ـ ۱۹۴۹ م ، سربی، وزیری، تصحیح سیدعزالدین عطار الحسینی، ۲۱۳ ص .

دمشق ، ۱۳۶۹ ق ، سربی .

قاهره ، ۱۹۴۹م.

محمدبن احمد عبدالوهاب:

(ـ زنده درسال ۱۱۲۵ق)

۱ ـ حکایات عربیة منتخبة (عربی) :

پاریس ، ۱۸۳۸م .

شمس الدین ابوعبدالله محمدبن احمد بن عثمان بن قایماز ترکمانی ذهبی ، ابن قایماز:
(۶۷۳ _ ۷۴۸ ق)

از مشاهیر محدثین ومورخین ملقب بحافظ ذهبی و او را در فن تاریخ و تراجم رجال کتب بسیاراست. مولداوبسال ۶۷۳ ودربعلبک و شام و مصر از علماء حدیث شنوده است و وفات او بسال ۷۴۸ بوده است (لغتنامهٔ دهخدا، ص ۳۳۸) .

سایر مآخذ : معجم المؤلفین ، ج ۸ ، ص ۲۸۸ ، شذرات الذهب ، ج۶ ، ص۱۵۳ ، دائرة المعارف آریانا، ج ۱، ص۸۶۶ .

۱ - **بیان ذغل العلم والطلب (عربی) :**
قاهره ، سربی ، مکتبة القدسی .

۲ـ **تاریخ الاسلام وطبقات المشاهیر والاعلام (عربی):**
۶ جلد، قاهره ، ۶۷ _ ۱۳۶۹ ق ، سربی ، وزیری ، ۳۹۹+۳۹۹+۳۸۳+۳۲۰ +۳۵۱+۳۴۴ ص .

۳ - **تجرید اسماء الصحابة ، تلخیص اسدالغابة(عربی):**
۴ جزء، حیدرآباددکن، ۳۴ـ۱۳۴۲ق، سربی، وزیری، ۹۵۷+۶۴۹+۶۷۵+۶۳۸ص.
باالمستدرك الحاكم النیشابوری دریکجلد.

۴ - **تذکرة الحفاظ: (او) تذكرة حفاظ الحدیث(عربی):**
۴ جلد ، حیدآباد دکن ، ۳۳ _۱۳۳۴ق ، سربی ، وزیری ، ۳۷۲ +۳۰۹+۳۶۸ +۲۹۱+۱۴۸ ص .

۵ - **تلخیص المستدرك (عربی):**
محمدبن عبدالله الحاكم نیشاوری ،تلخیص، حیدرآباد دکن، ۳۴- ۱۳۴۲ ق ، سربی، رحلی ، ۵۷۵+۶۲۸+۶۴۴+۶۱۵ص
درذیل صفحات المستدرك علی الصحیحین

۶ - **دول الاسلام فی التاریخ (عربی) :**
(مختصر بترتیب سنوات تاسال ۷۱۵ با ذیل آن تاسنهٔ ۷۴۴ق) .
۲ جلد، حیدرآباددکن، ۶۴ـ۱۳۶۵ق، سربی، وزیری ، ۲۰۳+۹۱+۱۹۳+۶۵ ص .

۷ - **ذیول تذکرة الحفاظ (عربی) :**
حسینی ، ابن فهد ، سیوطی ، طهطاوی ، قاهره ، سربی ، مکتبة القدسی .

۸ - **سیر النبلاء (عربی)**
(تراجم بترتیب سال وفات)
دمشق ، ۱۳۶۰ ق ، سربی .

۹ - **العبر فی خبر من غبر (عربی) :**
کویت ، ۶۳ _ ۱۹۶۰ ، سربی ، وزیری ، بتحقیق دکتر صلاح الدین المنجد، ۵۸۱ +۵۲۴+۵۰۰+۴۲۶ ص .

۱۰- **العلوا لعلی الغفار فی صحیح الاخبار وسقیمها(عربی):**
مصر ، ۱۳۵۷ ق ،

۱۱ - **الکبائر (عربی) :**
مصر ، ۱۳۵۶ ق ،سربی.

۱۲ - **المختصر المحتاج الیه من تاریخ الحافظ ابی عبدالله (عربی) :**
(ابی عبدالله محمد سعید بن محمد ، ابن الدبیثی) .
انتقاء الذهبی، بتحقیق و تحشیهٔ دکتر مصطفی- جواد، جلد اول ، بغداد، ۱۳۷۱ ق ، ۲۸۶ +۴۶ ص .

۱۳ - **المشتبه فی الرجال (عربی) :**
(اسمائهم وانسابهم)
بتحقیق علی محمد البجاوی ، جلد اول ، مصر ، ۱۹۶۲ م ،سربی،وزیری ، ۷۵۵ص.

۱۴ - **المنتقی من منهاج الاعتدال فی نقض کلام اهل الرفض والاعتزال (عربی) :**
(مختصر منهاج السنة تقی الدین احمد ابن تیمیة .)
اختصار الذهبی . قاهره . ۱۳۷۴ ق،سربی، وزیری ، ۵۹۲ ص .

۱۵ ـ میزان الاعتدال فی نقدالرجال (عربی) :
۳ج‌د، مصر، ۱۳۸۲ ق ، سربی ، وزیری، ۶۷۲+۶۸۸+...، .

محمدبن احمدبن علی بیغمی:

(   )

مؤلف این داستان شیرین و دلچسب یکی از داستانگزاران قرن هشتم یا نهم است . نام وی چند بار درمتن کتاب آمده‌است و از مجموع آن موارد معلوم میشود که نام و نسب وی چنین بود : مولانا شیخ‌حاجی‌ـ محمدبن شیخ احمدبن مولاناعلی‌بن‌حاجی‌ـ محمد طاهری (یا : طامری) ، المشهوربه (بیغمی) اززندگانی واحوال‌این گزارنده و مؤلف اطلاع درستی در دست نیست وتنها ازروی قراینی که درکتاب بدست‌آمده‌است میتوان اورا ازقصه‌گویان قرن هشتم و نهم دانست . وی داستان داراب‌نامه را درحفظ داشت وآنرا درحضور گروهی میگفت و یا املا میکرد و محرر وکاتبی بنام (محمود میرزا) آنرا میشنید ویاد داشت میکرد و بعد در حضور جمع میخواند
(مقدمهٔ داراب‌نامه) .

۱ ـ داراب نامه :

دو جلد ، طهران ، ۴۱ ـ ۱۳۳۹ ش ، سربی ، رقعی ، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، بتصحیح دکترذبیح‌الله صفا ، ۱۶+۹۱۸+ ۸۷۴ ص .

شیخ‌ابوالقاسم محمدبن احمدبن‌علی‌ابن (حسین‌خ)حسن‌بن‌شاذان‌کوفی‌قمی، ابن‌شاذان:

(زنده در سال ۴۱۲ ق)

محدث شیعی در مائهٔ چهارم ، از ابن بابویه و دیگران روایت کرده و ابن قولویه خال او بوده . تاریخ‌وفات او بدست نیامدولیکن درسال ۴۰۲ بمکه بوده و کراچکی دراین سال ازاوحدیث شنیده‌است . وسی‌وهشت‌سال قبل از آن درسال ۳۷۴ درکوفه میزیسته و بتحصیل علم حدیث اشتغال داشته‌است . اوراست کتابی درمناقب امیرالمؤمنین علی علیه‌السلام . پدر او احمدبن علی نیز از ازمحدثین وعلماء شیعه‌است واوراست کتاب زاد المسافر و امالی (لغت نامهٔ دهخدا ، ص ۳۲۲) .

فقیه، نبیه ، فاضل جلیل، خواهرزادهٔ شیخ‌ـ ابوالقاسم جعفر قولویهٔ قمی است یا آنکه ابن قولویه دائی پدرش بوده . از تألیفات صاحب ترجمهٔ کتاب التبیان است که شیخ ابوجعفر محمدبن علی‌طوسی درناقب‌المناقب نقل کرده و فضائل در بیان صد منقبت از امیرالمؤمنین ازطرق عامه وتمام باسندبوده ولی‌بعضی ازروی ندانستگی اسانیدش‌راسقط کرده‌اند واین‌صدمنقبت بعینه همان‌ایضاح‌ـ دفائن‌النواصب اوست چنانکه‌شاگرد اوشیخ علامهٔ کراچکی تصریح نموده و کراچکی در مسجد الحرام درسنهٔ ۴۱۲ براو قرائت کرده‌است (فوائدالرضویه ، ص ۳۹۰) . سایر مآخذ : دائرةالمعارف جواهرالکلام ، ج ۱ ، ص ۱۵۰

۱ ـ فضائل ابن شاذان (عربی) :

(درصد منقبت ، ایضاح دفائن‌النواصب). طهران ، ۱۳۰۴ ق ، سنگی ، خشتی . بتصحیح‌وحواشی‌سید کاظم رشتی، ۲۲۷ص ، با رسالهٔ نصایح‌الشیعة .

نجف ، مطبعةالزهراء ، ۱۸۶ ص .
نجف ، ۱۳۳۹ ق .
بغداد ، بی‌تاریخ ، سربی ، رقعی ، مطبعة ـ الزهراء ، ۱۷۵ص .

نور الدین محمدبن احمدبن علی‌بن محمد النسوی :

(ـ زنده‌درسال۶۳۹ق)

کاتب و وزیرسلطان جلال‌الدین منیك بیرنی خوارزمشاه (۶۱۷ ـ ۶۲۸) نسوی بسال ۶۲۱ ق از شهر نسا از نزد والی آنجا که درخدمت وی بخراسان رفت و مأموربود که خزانه و مالی بدربار سلطان غیاث الدین‌در شهر ری برساند و چون دربنوقت سلطان جلال‌الدین‌خوارزمشاه برغیاث‌الدین‌برادرش غالب آمده‌بود آن مالرا بسلطان رسانید و خود نیز در زمرهٔ خدمتگذاران وی درآمد ودرسنهٔ ۶۲۲ بمنصب کاتب انشاء برگزیده شد وتا سال ۶۲۸ یعنی‌سالی که‌جلال‌الدین درشبیخون مغول باراول‌بگریخت درخدمت او بود ودر اواخر سمت وزارت یافت و در مشاغل درباری ودولتی‌متفرد بود ودرآنسال از او دور ماند و برسالت شام مأمور شد . بعد ازآنکه جلال‌الدین دورشد نسوی‌دچار بدبختی‌های عظیمی گردید و عاقبت درسنهٔ ۶۲۹ بمیافارقین‌رفت و درپناه صاحب‌آنجا الملك المظفر اقامت گزید و در آنجا خبر ناچیزشدن سلطان راکه کبوتر بنامه آورده بود بشنید ـ محمد نسوی تاسال ۶۳۹ زنده بوده‌است (سبك‌شناسی بهار ، ج۳ ، ص۸).
سایرمآخذ: مجمع‌الفصحاء ، ج۱ ، ص۶۵۵، سالنامهٔ پارس بقلم سعید نفیسی ، اکتفاء ـ القنوع ، ص ۳۷۳ ، شدالازار ، ص۲۵۵ .

۱ ـ سیرة جلال‌الدین منکبرنی (عربی) :

(تاریخ فراغت از تألیف ۶۳۹ ق ، ایز کتابرا محمدعلی‌ناصح بفارسی‌ترجمه‌وبطبع رسانیده‌است) .
۲ جلد، پاریس ، ۹۱ ـ ۱۸۹۵م ، باهتمام هوداس مستشرق با ترجمهٔ فرانسوی آن ، ۲۶۳+۴۸٤+۱۰ ص .
مصر، ۱۹۵۳م ، سربی، وزیری، ٤۳۶ص.

۲ ـ نفثةالمصدور :

(میرزامحمدخان قزوینی رسالهٔ بنام مقالهٔ تاریخی و انتقادی راجع بنفثة المصدور تألیف نموده‌که باهتمام عباس اقبال‌آشتیانی در ۱۳۰۸ش درطهران بطبع رسیده‌است).
طهران، ۱۳۰۷ش ، سنگی، رقعی، باهتمام رضاقلی هدایت ، ۱۰۵ص .
طهران ، ۱۳٤۱ش، سربی، رقعی ، شرکت مطبوعات ، ۱۰۵ص .

جلال‌الدین ابوعبدالله محمدبن احمدابن محمدالمحلی‌الشافعی:

(۷۹۱ ـ ۸۶٤ ق)

مفسر ، فقیه ، متکلم ، اصولی ، نحوی ، منطقی ، بقاهره متولد شده و درآنجا نشوو نما یافته بسال ۸۶٤ درگذشت (معجم ـ المؤلفین، ج۸ ، ص ۳۱۲) .

۱ ـ تفسیرالجلالین (عربی) :

بمشارکت جلال الدین سیوطی ، طهران ، ۱۲۷۶ ق ، ۲۲۵ ص .
کانپور ، ۱۸۸۹ م ، سنگی ، ۵۱۶ص ، دهلی ، ۱۳٤۲ ق ، سنگی .

ابوالقاسم، محمدبن احمدبن محمدبن‌عبدالله الکلبی‌الغرناتی ابن‌جزی :

(۶۹۳ ـ ۷۴۱ ق)

ازجملهٔ‌اعیان وعلمای‌بزرگ غرناطهٔ اندلس بود . در سنهٔ ۶۹۳ متولد و در سنهٔ ۷۴۱ وفات یافت . راجع به فقه و تفسیر وحدیث چندین کتاب نوشته وطبع شعرهم‌داشته‌است (دائرةالمعارف آریانا ، ج۱ ، ص ۷۸۰) سایرمآخذ : معجم‌المؤلفین ، ج۹، ص۱۱، ایضاح‌المکنون، ج۱، ص ۲۸۸ .

۱ ـ التسهیل لعلوم‌التنزیل (عربی) :

۴ جلد ، مصر ، ۱۳۵۵ ق .

ابوبکر محمدبن احمدبن محمدبن عبدالله ابن اسمعیل ابن ابی الثلج :

(ـ ۳۲۵ ق)

متمایل به‌تشیع وصاحب روایت بسیاراز‌عامه. او مردی دین و ورع و فاضل بوده و او از اصحاب محمدبن جریر طبری و از پیروان مذهب اودرفقه بوده‌است (لغت‌نامهٔ دهخدا، ص۲۸۶)

سایرمآخذ : دائرةالمعارف‌آریانا، ج۱ ، ص ۷۵۷ .

۱ ـ تاریخ‌الائمة ع (عربی) :

(درموالید و وفیات) .

قم، ۱۳۶۸ق ، سربی ، رقعی ، مصطفوی ، ۲۳ ص .

تقی‌الدین محمدبن احمدبن‌علی بن‌ابی‌عبدالله محمدالحسنی الفاسی‌المکی المالکی معروف به‌تقی‌الفاسی:

(۷۷۵ ـ ۸۳۲ ق)

در ربیع الاول سال ۷۷۵ بمکه تولد شد و درآنجا و در مدینه نشو ونما یافت‌یکمرتبه بقاهره ودفعات متعدد بدمشق وبمن‌مسافرت نمود . مشایخ حدیث و اجازهٔ وی به پنجاه نفر میرسند . وی در حدیث وتاریخ و سیر یدطولی‌داشته ، بسال ۸۰۷ق درمکه منصب قضاء مالکیه باو محول‌شد و مکررعهده دار این سمت گردید در شوال ۸۳۲ بمکه درگذشت .

(ضوءاللامع ، ج۷ ، ص ۱۸) .

۱ ـ شفاء الغرام باخبارالبلدالحرام (عربی) :

(تاریخ مکه ، و ستنفلد فردیناند تاریخی بنام: (المنتقی فی‌الاخبارام‌القری) تألیف نموده وآن منتخباتی ازتاریخ مکهٔ فاکهی و شفاءالغرام‌فاسی و جامع‌اللطیف ابن‌ظهیر است) .

لیپزیك ، ۱۸۵۹ م ، سربی ، وزیری ، ۳۴۴ ص .

۲ ـ المقنع من اخبارالملوك والخلفاء و ولاة مکة ـ الشرفاء (عربی) :

قازان ، قسم اول تا آخر خلفاء عباسیین ، ۱۸۲۲م، سربی ، باهتمام فرانسیس‌اردمن ، ۶۸ ص .

۳ ـ منتخب‌المختار ، تاریخ علماء بغداد (عربی) :

ابوالمعالی محمدبن رافع السلامی ، ذیل تاریخ‌بغدادخطیب، منتخب، بغداد، ۱۳۵۷ق ـ ۱۹۳۸ م ، سربی ، وزیری ، ۲۸۶ص.

ابوعبدالله محمدبن احمدبن مطرف‌الکنانی القرطبی ، ابن مطرف

(۳۸۷ ـ ۴۵۴ق)

۱ ـ التذکارفی‌افضل‌الاذکار القرآن‌الحکیم (عربی) :

مصر ، ۱۳۵۵ ق .

۲ ـ القرطین لابن مطرف‌الکنانی (او) مشکل‌القرآن و غریبه لابن قطیبة (عربی) :

۲جلد ، مصر ۱۳۵۵ ق ، سربی، وزیری ، ۲۷۱+۲۲۴ ص .

عبدالصاحب حاج ملا محمد بن احمدابن مهدی نراقی:

(۱۲۰۵-۱۲۹۷ق)

عالم ، جلیل ، فاضل ، نبیل ، صاحب‌تصانیف بسال ۱۲۹۷ ق در کاشان وفات یافت .
(فوائدالرضویه ، ص ۴۱) .

سایرمآخذ : احسن‌الودیعة ، ج۱ ص ۱۸۲ مرآت‌البلدان ج۴ ، ص ۳۶۲ ، المآثر والآثار ، ص ۴۴ ، فهرست رضویه ، ج۵ ، ص ۶۱۴ .

۱ ـ انوارالتوحید (عربی) :

۲ ـ شرح‌حدیث‌رأس الجالوت (عربی) :

امام رضا ع ، شرح ، ایران ، ۱۲۸۴ ق ، سنگی ، رقعی ، بی‌شمارهٔ صفحه .

۳ ـ تبصرة‌المؤمنین ، رسالهٔ عملیه :

طهران ، ۱۲۸۱ ق ، سنگی .

۴ ـ مثنوی صاحب :

طهران ، ۱۳۴۰ ش ، سربی ، رقعی ، کتابفروشی مرکزی ، با مقدمهٔ مجدالدین نراقی ، ۱۳۲ ص .

۵ ـ مشارق‌الاحکام درفقه :

طهران ، ۱۲۹۴ ق ، سنگی ، وزیری ، خط محمدحسن‌بن محمد علی گلپایگانی ، ۳۶۹ ص .

محمد احمد یوسف افندی:

(   )

۱ ـ خطرات مصدور فی‌مواضع‌شتی (عربی) :

مصر ، ۱۳۴۰ ق ، سربی .

۲ ـ المثل‌الکامل (عربی) :

مصر ، ۱۳۵۱ ق ، سربی .

ابوعبدالله محمدبن احمدبن یوسف خوارزمی:

(ـ ۳۸۷ ق)

عالم ، مشارک در علوم (معجم المؤلفین ، ج۹ ، ص ۲۹) .

۱ ـ مفاتیح‌العلوم (عربی) :

مصر ، ۱۳۴۲ ق ، سربی .

قاهره ، ۱۳۴۴ ق ، سربی .

لیدن ، ۱۳۴۹ ، سربی ، رقعی ، ۱۵۵ص.

محمدبن احمدحسین:

(   )

۱ ـ اسامةبن منقذ (عربی):

مصر ، ۱۹۴۹ م ، سربی .

ابوعبدالله محمدبن ادریس‌بن‌عباس بن عثمان ابن‌شافع‌الشافعی :

(۱۵۰ ـ ۲۰۴ق)

یکی‌ازائمهٔ اربعهٔ اهل‌سنت وشافعیه منسوب بوی هستند . درشهرغزهٔ‌فلسطین‌متولدشده و در دوسالگی اورا بمکه برده‌اند و درآنجا نشو و نما کرده . دو مرتبه ببغداد رفته و حدیث شنوده . بعداً بمصر رهسپار وتاآخر عمر درآنجا بوده (معجم‌المؤلفین ، ج۹ ، ص ۳۲) .

۱ ـ احکام‌القرآن (عربی) :

۲ جلد ، مصر ۱۳۷۱ ق ، سربی، وزیری، ۲۴۵ ص .

۲ ـ الام (عربی) :

قاهره ، ۱۳۸۱ ، سربی ، وزیری بزرگ ،

۲۹٦ + ۲٦٤ + ۲٦۳ + ۲۹۹ + ۳۰٤ + ۲٦۴ + ۳۷٥ + ۸٥ + ٥۸۳ص ، مجلد آخر، مختصرالمزنی‌ابـراهیم اسمعیل‌ابن یحیی‌المزنی .

۳ ـ المسندالامام الشافعی (عربی) :

آگره ، ۱۸۸۹م، سنگی . وزیری ، ٤ + ۲۲۰ ص .

سلطان‌العلماء شیخ‌محمدبن محمدعلی‌اراکی سلطان آبادی :

(۱۲۹٦ ق ـ رمضان ۱۳۸۲ ق)

بسال ۱۲۹٦ ق در اراك متولد شده . پس از تحصیلات مقدماتی باصفهان رهسپار وبعد ازتکمیل سطح از آنجا بعتبات مشرف شده و نزد میرزا محمد تقی شیرازی و آخوند ملا محمد کاظم خراسانی تلمذ نموده ، پس از آن بموطن خود اراك مراجعت نموده و بتدریس و ادارهٔ حوزهٔ علمیهٔ آنجاپرداخته. اکنون سال۱۳۳٦ ش دراراك مقیم است . (تقریر مؤلف بخط محمدحسن‌فخرزاده). در بیست و یکم رمضان سال ۱۳۸۲ ق وفات یافت .

۱ ـ الحاشیة علی‌کفایةالاصول (عربی) :

آخوند ملامحمد کاظم خراسانی ، حاشیه، ٦جلد ، اراك ، ۷۰ ـ ۱۳۷٦ ق ، سربی ، خشتی ، ۳۱۰ + ۳٥٤ + ۳۱۰ + ۱٥۰ + ٥٥۰ + ۷۲ + ٤۸٤ + ۹٦ + ۳۳۰ص .

سیدمحمدبن(حاج سیدباقر تبریزی) ارجمند هاشمی کرمانی :

(۱۳۱۸ق ـ معاصر)

در کرمان متولـد شده . پدرش از علماء و روحانیون بوده . تحصیلات خود را دررشتهٔ علوم قدیمه و علوم ادبی ادامه داده است ، در کرمان روزنامهٔ بیداری‌را تأسیس نمود در طهران نیز روزنامهٔ اتحاد ملی را منتشر ساخت . دردورهٔ دوازدهم بنمایندگی‌مجلس شورای ملی از کرمان انتخاب گردید . اکنون درطهران رئیس‌ادارهٔ روزنامهٔ‌رسمی کشوراست .

(سالنامهٔ کشور ، سال ۳ ، ص۱٤۳) .

مدیر کل وزارت پست وتلگراف .

۱ ـ راهنمای اداری :

طهران ، ۱۳۳۳ش ، سربی، رقعی، ۸٦ص.

محمد استعلامی :

(ـمعاصر)

لیسانسیهٔ ادبیات .

۱ ـ فردوسی طوسی :

طهران ، ۱۳۳٥ ش ، سربی ، رقعی ، مطبوعاتی گلستان ، ۱۳٤ ص .

محمد استقامتی :

(ـمعاصر)

۱ ـ انقلاب :

طهران .

۲ ـ **قبهٔ عشاق :**

طهران، ۱۳۲۰ش، سربی، جیبی، مطبوعاتی کیو، ۸۰ ص.

محمد اسحق الفیاض :

(ـ معاصر)

درنجف مقیماست.

۱ ـ **محاضرات فی اصول الفقه(عربی) :**

تقریر سید ابوالقاسم خوئی، تحریر، جزء اول، نجف، ۱۳۸۲ ق، سربی، وزیری، ۳۰۰ ص.

ابوالمعالی صدرالدین محمدبن اسحق قونوی :

(۶۰۵ ـ ۶۷۳ ق)

از مشاهیر عرفای قرن هفتم، وی از خواص مریدان شیخ محیی‌الدین عربی عارف مشهور و پسر زوجهٔ این اخیر بوده. باین معنی شیخ محیی الدین عربی پس از مهاجرت از بلاد مغرب بروم و ورود بقونیه مادر شیخ صدرالدین قونوی را پس از وفات پدرش درحبالهٔ نکاح خود درآورد ولهذا صاحب ترجمه در خدمت وصحبت او تربیت یافت.

صاحب ترجمه را تألیفات عدیده است که بعضی از آنها در ایران و برخی دیگر در هندوستان بطبع‌رسیده‌است. ازبرای‌ترجمهٔ احوال‌وی رجوع شود: سبکی‌ج۵، ص۱۹ نفحات، ص ۶۴۵، حبیب‌السیر، جزء اول ازجلد ۳ص۶۶، شعرانی، ج۱، ص ۱۷۷، مفتاح السعادة ج۱، ص۴۵۱وج۲،ص۲۱۱ مجالس‌المؤمنین، ص۲۷۱، سفینة الاولیاء ص۶۸، کشف الظنون در عنوان فکوک و نصوص، طرایق‌الحقایق، ج۲، ص۱۵۹، معجم‌المطبوعات‌العربیه، ص۱۵۳۲ (حاشیهٔ شدالازار بقلم میرزا محمد خان قزوینی ص ۱۸۴)

سایر مآخذ: مسامرة الاخیار، ص۱۱۹، خزینة‌الاصفیاء، ج۱،ص۱۱۲ نفحات‌الانس، ص ۳۶۳، مجالس‌المؤمنین ص۲۸۵، تاریخ فرشته، ص۴۰۹، مجلهٔ‌یادگار، سال ۳، شمارهٔ اول، ص ۷۸.

۱ ـ **اعجازالبیان فی‌تأویل‌ام‌القرآن ای سورة‌الفاتحة (عربی) :**

حیدر آباد دکن، ۱۳۱۰ ق، سربی، وزیری، ۳۵۸ ص.

حیدرآباد دکن، ۱۳۶۸ ق = ۱۹۴۹م، سربی، وزیری، چاپ دوم، ۴۰۸ص.

۲ ـ **الفکوک فی‌مستندات‌حکم النصوص (عربی) :**

۳ ـ **النصوص فی تحقیق‌الطورالمخصوص (عربی) :**

طهران، ۱۳۱۵ ق، سنگی، ناشرابراهیم لاریجانی، ۳۰۰ص باشرح منازل‌السائرین و اصطلاحات الصوفیهٔ ملا عبدالرزاق کاشی در یکجلد.

طهران، ۱۳۱۵ ق، سنگی، رقعی، خط

علی‌اکبر طالقـانی ، باهتمام شیـخ احمد شیرازی ، ۳۳٤ ص ، ضمن‌مجموعه .

٤ ـ کاشف‌الاسرار (عربی) :

طهـران ، ۱۳۱٦ ق ، سنگی ، جیبی ، ۳۰۸ ص .

۵ ـ مفتاح‌الانس فی‌شرح مصباح‌الانس (عربی) :

طهران ، ۱۳۲۳ ق ، سنگی ،

٦ ـ نفحات‌الالهیه (عربی) :

طهران ، ۱۳۱٦ق ، سنگی ، جیبی ، چاپ شیخ‌احمد شیرازی ، ۳۰۸ ص .

تاج الاسلام ابوبکر محمدبن اسحق بخاری کلاباذی :

(ـ ۳۸۰ ق)

محدث ، مشارک‌در بعض‌علوم(معجم المؤلفین، ج ۸ ، ص ۲۱۲ ـ ۲۲۲)

۱ ـ التعریف لمذهب اهل‌التصوف (عربی) :

قاهره ، ۱۳۸۰ق، سربی، وزیری، بتحقیق دکتر عبد الحلیم محمود و طه عبد الباقی سرور ، ۱٦۸ ص .

ابوالفـرج محمدبن اسحق‌بن ابی یعقـوب الندیم‌الوراق ، ابن‌الندیم‌البغدادی :

(ـ حدود ۳۷۸ ق)

مولد اوبگفتهٔ ابن اصیبعه درطبقات الاطباء بغداداست و وفاتش بقول ابن نجار در ذیل تاریخ بغداد چهارشنبه بیستم شعبان ۳۸۵ باشد. ازسوء حظ ازحیات او چیزی‌دردست نیست . یاقوت در معجم الادباء گوید بعیـد نیست که ابن الندیم نیز مانندبسی بزرگان عهد خویش وراق و کتابفروش بوده‌است ونیز گوید او مذهب شیعی‌معتزلی داشت انتهی . ازچندجای‌الفهرست منجمله در ترجمهٔ مرزبانی برمی‌آید که الفهرست را در ۳۷۷ بپایان رسانیده است و لکن محتمل‌است که مدتی پس‌از این تاریخ نیز ابن‌الندیم حیات داشته ومنقصت های کتابرا بمرور رفع میکرده است . چه در ترجمهٔ ابن جنی تاریخ ۳۹۲ و در ترجمهٔ‌مرزبانی تاریخ ۳۸۸ و در ترجمهٔ ابن نباتـه تمیمی تاریخ ٤۰۰ دیده میشود . لیکن هیچیك‌از اینها زنده بودن او را دراین سنوات اثبات نمیکند چه خود اودر کتاب خویش از اهل خیر تمنا میکند و اجازه میدهد که نقیصه های کتاب اورا مرتفع کنند ... و ازتاریخ ولادت او نیز درهیچ جا جز طبقات الاطباء سندی بدست نیست . فقط در الفهرست در ترجمهٔ صفوانی گوید در ۳٤٦ او را دیدم و در ترجمه بردعی میآورد کـه در ۳٤۰ بصحبت او رسیدم و با او مؤانست داشتم، . (لغت نامهٔ‌دهخدا، ص ۳۵۷) .

سایر مآخذ : اکتفاءالقنوع بماهو مطبوع، ص ٦ . دائرة المعارف آریانا ، ج ۱ ، ص ۸۹٤ .

۱ ـ الفهرست (عربی) :

۳جلد ، لایپسیك، ۷۱ ـ ۱۸۷۲م باهتمام فلوغل ، وروديجر ، ومولر .

مصـر ، ۱۳٤۸ ق . سربی ، وزیـری ، ۵۳۸+۸ص .

محمد اسد شهـاب :

(۱۳۲۹ق ـ معاصر)

تحصیلات خودرا درمدارس ابتدائی ومتوسطه بپایان رسانیده است (مقدمهٔ کتاب) .

۱ ـ الشیعة فی اندونیسیا (عربی) :

نجف ، ۱۳۸۱ ق ، سربی ، رقعی ، نشریهٔ مکتب ثقافةالاسلامیة کربلا، ۵۶ ص .

محمد اسد شیخ الاسلام :

(   )

۱ـ لجةاللغات :

قسطنطنیه ، ۱۲۱۶ ق ، سربی ، وزیری بزرگ ، ۸۵۱ ص .

دکتر محمد اسعد طلس :

(ـ معاصر)

۱ ـ التربیة والتعلیم فیالاسلام (عربی) :

بیروت ، ۱۹۵۷ م ، سربی ، وزیری ، ۲۲۳ ص .

۲ ـ خلفاءالراشدون (عربی) :

بیروت، ۱۹۵۷م، سربی، وزیری، ۲۸۷ص.

۳ ـ عصرالاتساق (عربی) :

(تاریخ بنیامیه) .

بیروت ، ۱۹۵۸ م ، سربی ، وزیری ، ۲۶۲ ص .

٤ ـ عصرالازدهار (عربی) :

(تاریخالدولةالعباسیة) .

بیروت ، ۱۹۶۹ م ، سربی ، وزیری ، ۱۹٤ ص .

د ـ عصرالانحدار (عربی) :

بیروت ، ۱۹۶۳ م ، سربی ، وزیری ، ۲۱٤ ص .

۶ ـ عصرالانطلاق (عربی) :

(سیرةالنبی و الخلفاءالراشدین) .

قسم اول سیرةالنبی ، بیروت ، ۱۹۵۷ م ، سربی ، وزیری ، ۱۹۷ ص .

ملا جلال الدین محمدبن اسعد دوانی :

(۸۳۰ ـ ۹۰۸ ق)

از غایت تبحر در علوم معقول و منقول واز کمال مهارت در مباحث فروع و اصول بر جمیع فضلاء عالم و تمامی علمای بنیآدم فائق بود . در میدان تحقیق مسائل و انحلال معضلات رسائل و توضیح خفیات متقدمین و تلویح جلیات متأخرین قصبالسبق از امثال واقران میربود ... ولدارشد سعدالدیناست درقریهٔ دوان ازاعمال کازرون باموراشرعیه اقدام مینمود. نخست نزد والدخود بتحصیل

اشتغال داشت و بالاخره بشیراز شتافته همت
بر کسب کمال گماشت و بواسطهٔ قابلیت اصلی
هنوز در شباب بود که فضائل و کمالاتش
بدرجهٔ بالا رسید . وی درایام شباب چند
گاه بصدارت امیرزاده یوسف بن میرزا ـ
جهانشاه مشغول بود و بعداز استعفاء از آن
مهم درمدرسهٔ بیگم که آنرادارالایتام گویند
بلوازم درس و افاده قیام نمود . در زمان
سلاطین آق قوینلو منصب قضای ممالک فارس
من حیث الاستقلال بعهدهٔ او برگزار بود
و در مواقع فراغت بر فیصل قضایای شرعیه
همت میگماشت . وفات او بعداز قتل رستم
پادشاه باندك زمانی روی نمود . مدت حیاتش
زیاده برهفتاد سال بود . (رجال حبیب السیر
ص ٢٤٤) .

زیاده برهشتاد سال عمر کرد و درسنهٔ ٩٠٨
دراردوی سلطان ابوالفتح بایندری در گذشت
وچون آنموضع بقریهٔ دوان نزدیك بودنعش
او را بآنجانقل کرده دفن نمودند . در تاریخ
حسن روملواست که دوانی هشتاد وهشت سال
عمر کرد و درماه رجب ٩٠٨ بمرض اسهال
وفات یافت (حاشیهٔ رجال حبیب السیر
ص ٢٤٤) .

سایر مآخذ : تتمه المنتهی، ص٥٣، هدیة ـ
الاحباب، ص١٣٦، فارسنامه، ج٢، ص٢٥٠.
ریاض العارفین، ص ٣٢٨ . تذکرهٔ هفت ـ
اقلیم ، ص٢٠٩ . ازسعدی تاجامی، ص٥٠٢.

١ ـ اخلاق جلالی ، لوامع الاشراق فی علم الاخلاق :
بمبئی ، سنگی ، محشی .
کلکته ، ١٨١٠ م ، سنگی .
لکهنو ، ١٢٨٣ ق ، سنگی ، وزیری ،
٣٤٨ ص .
لکهنو ، ١٣٠٢ ق ، سنگی ، وزیری ،
٣٥٠ ص .
لکهنو ، ١٣٠٩ ق ، سنگی ، وزیری ،
٣٥٠ ص .
لکهنو ، ١٣٣٤ ق ، سنگی ، وزیری ،
٣٥٠ ص .
لکهنو، ١٣٣٧ق، سنگی، وزیری ، ٣٤٨ص.
لاهور ، ١٩٢٣م، سنگی، رقعی ، ٣٢٠ص.
... ، ١٢٩٠ق ، مطبعهٔ رئیس المطابع،
١٦٠ ص .
لندن ، ١٨٣٩ م ، باهتمام مستر طامسن با
ترجمهٔ انگلیسی .

٢ ـ حاشیة علی حاشیة میرسید شریف علی شرح الشمسیة
(عربی) :
آستانه .

٣ ـ حقیقة الانسان وروح الجوال فی العالم (عربی) :
... ، ١٩٤٧م ، ١٩ص .

٤ ـ رسالة خلق الافعال ، افعال العباد (عربی) :
طهران ، ١٣١٥ق ، سنگی ، وزیری ، ضمن
کلمات المحققین .

٥ ـ رساله درعدالت :
طهران ، ١٣٢٤ش ، سربی ، جیبی ، ضمن
سالنامهٔ پارس .
طهران ، باهتمام دکتر سید محمد مشکوة
بیرجندی .

٦ شرح عقاید عضدیة (عربی) :
لکهنو ، ١٣٢٨ ق = ١٩١٠م ، سنگی ،
وزیری ، ٤٠٨+١١٨ ص .

٧ ـ عرض سپاه اوزون حسن :
طهران ، ١٣٣٥ش، سربی، وزیری، باهتمام
ایرج افشار، ٥٠ ص .

۸ ـ نورالهدایة فی‌الامامة :

طهران ، ۱۳۱۱ ق ، سنگی ، وزیری ، ۱۶۷ ص ، باخصائص ابن بطریق .

قم ، ۱۳۷۵ ق ، سربی ، رقعی ، ۱۹۶ + ۱۸ ص ، باشرح حال دوانی .

محمدبن اسعد الدین حیدر :

( )

۱ ـ دیوان شعر :

عظیم آباد ، ۱۳۰۷ ق ، سنگی ، وزیری ، ۲۰۷ ص .

مهندس محمد اسفراینی :

(ـ معاصر)

۱ ـ صنعت قند ، راهنمای عملی قند سازی :

بهمکاری امین‌الله‌شهیدی ، طهران ، ۱۳۳۸ ش ، سربی ، رقعی ، ۳۹۰ ص .

محمد بن اسمعیل :

( )

۱ ـ صراط المستقیم درتصوف :

آغاز : حمدیکه‌شایان شأن بارگاه بی‌نیاز .

هند ، دریکجلد بزرگ .

محمدبن‌اسمیل خوانساری :

( )

۱ ـ جام‌گیتی نما درغزوات رسول ص (شعر) :

طهران ، ۱۳۰۳ ق ، سنگی .

صدرالواعظین حاج شیخ محمدبن اسمعیل واعظ‌یزدی حائری :

(ـ ۱۳۳۷ ق)

پس ازآنکه مدتی در سیاحت وتحصیل بود اخیراً در طهران اقامت نموده و در اندك زمانی سرآمد اهل منبرشد. در اوائل سنهٔ ۱۳۱۲ بکربلا مهاجرت کرد و پس از دو سال بوسیلهٔ‌حجج اسلام بصدرالواعظین‌ملقب گردید . در شب ۲۶ رجب ۱۳۳۷ ق درگذشت (مقدمهٔ‌دوحة‌الانوار)

درالذریعه، ج ۳، ص۳۱۰ تاریخ وفات وی حدود۱۳۳۳ ق ضبط شده است .

۱ ـ تباشیر المحرورین در احوال‌امام زمان ع :

کربلا .

۲ـ دوحة الانوار فی کشف‌اسرارمن‌اخبار الائمة‌الاطهار :

بمبئی ، ۱۳۶۹ ق ، سنگی ، وزیری ، ۳۵۶ ص .

ابوعبدالله محمدبن‌ابی‌الحسن‌اسمعیل‌ابن ابراهیم برد اذبه بخاری‌جعفی :

(۱۹۴ ـ ۲۵۶ ق)

محدث ،حافظ ، فقیه ،مورخ . در ۱۳شوال ۱۹۴ تولد یافت . برای تحصیل علوم به خراسان وجبال وتمام بلاد عراق و حجاز و شام ومصر سفرکرد . در شب عید فطر سال ۲۵۶ درگذشت ودر خرتنك واقع در دو فرسخی‌سمرقندمدفون گردید (معجم‌المؤلفین، ج۹ ، ص۵۲)

سایرمآخذ : ریحانةالادب ، ج۱،ص۱۴۶ ، کتاب سمریه ص۴۲،

۱ ـ تاریخ الکبیرفی‌رجال‌الحدیث (عربی) :

۶ جلد ، حیدرآباد دکن، ۶۱ ـ۱۳۶۴ق، سربی ، وزیری، ۴۷۲ + ۳۹۸ + ۴۹۲ + ۳۸۱ + ۴۴۴ + ۴۵۵ ص .

۲ ـ تاریخ الکنی جزء من تاریخ الکبیر (عربی):

حیدر آباد دکن ، ۱۳۶۰ ق .

۳ ـ تحفة القاری (عربی) :

لوریانه ، ۱۲۸۵ ق ، سنگی ، وزیری ، ۲۳۵ ص .

۴ ـ صحیح البخاری (عربی) :

ایران ، ۱۲۷۰ ق ، سنگی ، ۹۴ + ۹۸

+۹۱+۱۰۷+۹۰+۱۱۰+۱۲۰+
۸۸ ص .

۵ ـ الکنی فی‌رجال الحدیث (عربی) :
حیدر آباد دکن ، ۱۳۶۰ ق ، سربی ، ۹۸ ص .

سید محمدبن اسمعیل بن صلاح یمانی:

(۱۰۹۹ ـ ۱۱۸۲ ق)

محدث ، فقیه ، اصولی ، مجتهد ، متکلم ، ازائمهٔ یمن . درنیمهٔ‌جمادی‌الآخرهٔ ۱۰۹۹ ق متولد و بصنعا منتقل وازعلماء کحلان‌اخذ علم نمود . درسوم شعبان ۱۱۸۲ درگذشت (معجم‌المؤلفین ، ج ۹ ، ص۵۶) .

۱ ـ روضة الندیة فی‌شرح التحفة العلویة (عربی) :
هند .

ابو علی محمد بن اسمعیل بن عبدالجبار مازندرانی حائری:

(۱۱۵۹ـ۱۲۱۵ ق)

عالم ، فاضل ، معروف بابی علی . نسبش منتهی میشود . بشیخ الرئیس ابوعلی سینا اصلش از طبرستان و میلادش در ذی‌الحجه سنهٔ ۱۱۵۹ در کربلا واقع شده و در سنهٔ ۱۲۱۵ وفات یافت ودرآنجامدفون گردید. در منتهی‌المقال اکثر مجاهیل‌را سقط کرده وازاین جهت نقصانی درکتابش پدید آمده لکن تعلیقهٔ استاد ومشترکات ملامحمدامین کاظمینی‌را درآن درج کرده واز این جهة آن کتاب پرفایده شده است . حاج میرزا حسین نوری تعلیقه برمنتهی المقال نوشته ولی‌ناتمام مانده . درخاتمهٔ‌مستدرک‌الوسایل است که‌نقض‌الروافض‌ابوعلی درنهایت‌جودت است . (فوائد الرضویه، ص۳۹٤)

سایر مآخذ : ریاض الجنهٔ زنوزی نسخهٔ کتاخانهٔ‌وزارت خارجه،وکتابخانهٔ ملی‌ملك . هدیةالاحباب، ص۳۰، تتمةالمنتهی،ص۶۰، الکنی والالقاب قمی، ج۱، ص۱۱۹ .

۱ ـ منتهی المقال، رجال ابوعلی (عربی) :
طهران ، ۱۲۶۷ ق ، سنگی ، رحلی ، در خاتمهٔ آن امل الآ.ل ، درایه ، توضیح ـ المقال .
طهران ، ۱۳۰۰ق ، سنگی رحلی ،۳۷۶ +۷۷+۶۶ ص . با درایه، امل‌الامل ، توضیح المقال .

سلطان المتکلمین‌حاج شیخ‌محمدبن‌ملااسمعیل ابن عبدالعظیم بن ملامحمد باقرکجوری مازندرانی ، واعظ طهرانی :

(۱۲۷۱ ـ ۱۳۵۳ ق)

جدوی‌ملاعبدالعظیم کجوری‌بطهران‌مهاجرت نموده و در محلهٔ ارك که سابقاً مسکن اهل مازندران بود سکنی گرفت وبعد از وفات در ایوان صحن کربلا مدفون گردید . گویا وی بتحصیل فرزندانش درعلوم دینیه راغب نبود ازاین جهت دو فرزند دیگرش بصنایع بدیعه منحصرشدند ۱ـملا اسمعیل(۱۲۳۳ ـ ۱۲۷۸) از تحصیل علم صنعت گریزان بود وازخود چهار فرزند بجاگذاشت : (۱ ـ حاج ملاباقر صاحب جنة النعیم ۲ ـ

سلطان المتکلمین حاج شیخ محمد ۳ـ میرزا ـ جعفر که در عنفوان جوانی بسال ۱۲۹۵ درگذشت ٤ ـ از جنةالنعیم وسایر مدارک موجود نام ومشخصات فرزند چهارم بدست نیامد) .

صاحب ترجمه ازوعاظ ومتتبعین عصرحاضر بشمار میرفته ومدتهادرطهران ومشهدمقدس بمنبر میرفته و وعظ میپرداخته است (جنة ـ النعیم،ص ۵۲۱ ،کتاب علمای معاصرین، ص ۳٦۷) .

۱ ـ زبدة المآثر فی ترجمة الحاج الملاباقر :
(شرح حال برادر خود صاحب جنةالنعیم)
طهران ، ۱۳۱۸ ق، سنگی ، با خصائص ـ الفاطمیة دریکجلد .

محمد اسمعیل عبدالله الانصار :

(   )

۱ ـ شرح دیوان امرؤالقیس (عربی) :
مصر ، ۱۳۵۳ ق ، سربی .

ملامحمد بن اسمعیل بن محمد علی محلاتی نجفی :

(۱۲۹۵ ق ـ ۱۳۳۷ ق)

۱ ـ گفتارخوش یارقلی ، رد بهائیه :
مشهد ، ۱۳٤۳ ق ،سربی ، مطبعهٔ خراسان،
۲جلد ، طهران ۳۰۵-۱۳۰٦ ش ، سربی، رقعی ، چاپ چهارم ، ۱۲۰ + ۱۲۸ص .
۲جلد طهران ، ۱۳۲۸ ش، سربی ، رقعی، خاور ، ۱۱۳ +۱۲۳ ص .
۲ جلد ، طهران ، سربی ، رقعی ، چاپ شانزدهم ، خاور ، ۲۳۸ ص .
طهران ، ۱۳۳۸ش ،سربی ، وزیری ،چاپ سوم ، دارالکتب الاسلامیه ، ۱۸۸ ص .

قم ، بی تاریخ ، سربی ، وزیری ، چاپ سوم، ۱۸٦ ص .
جلد دوم ، نجف ، ۱۳٤۰ق، سربی ، رقعی، ۱۳۰ ص .
جلد دوم ، نجف، ۱۳٤۵ق، سربی ، رقعی، ۱۱۹ ص.

۲ ـ مذاکرات میزبان ومیهمان :
قم ، ۱۳۲۹ ش ، سربی ، رقعی ، باهتمام فضل‌الله مهدی زادهٔ محلاتی ،٦۵ ص .

ملامحمد اشرف جبل عاملی :

(۱۱۳۵ ق)

بسال ۱۱۳۵ ق درگذشت (معجم‌المؤلفین، ج ۹ ، ص٦٤) .

۱ ـ غرة المتقین ، شرح آیةالکرسی :
اصفهان، ۱۳٦۸ق،سربی ، رقعی ،مطبوعاتی خندان ، ۸٤ ص .

شیخ محمد اشکوری :

(   )

۱ ـ مصباح العقول حاشیة علی کفایة الاصول(عربی):
جزء اول از مجلدثانی،حجیة القطع.
نجف ، ۱۳۵۳ق، سربی، وزیری،۱۳۲ص.

شیخ محمد اصفهانی :

(   )

۱ ـ تاریخ سرجان ملکم :
(ترجمه از انگلیسی از روی نسخهٔ ترجمهٔ اسمعیل حیرت بادقت بیشتری) .
۲ جلد ، بمبئی ، ۱۳۲۳ ق ، سنگی ، وزیری بزرگ ، خط ضیاء الادباء بن میرزا ـ ابوالحسن شیرازی ، ۳۰۷+ ، ۳۲٤ ص، در مقدمه عکس اسمعیل حیرت و عکس

سرجان ملکم :

محمد اعتمادیه :

(ـ معاصر)

۱ ـ دفتر داری ساده ودوبل :

طهران ،۱۳۳۳ش، سربی ، رقعی ،۷٤ص.
طهران ، ۱۳۳٥ ش ، سربی ، وزیری ، چاپ دوم ، ۸٤ ص .

محمد افرا فرزند مکی :

(۱۲۹۸ ش ـ معاصر)

در خرمشهر متولد شده . تحصیلات خودرا تا سیکل اول متوسطه درآنجا ادامه داده سپس باهواز رفته و در دانشسرای مقدماتی آنجا تحصیل پرداخته. پس‌ازآن بشغل دبیری دبیرستانهای اهواز بسمت آموزگاری بتدریس عربی وانگلیسی پرداخته بعداز انجام تعهد پنج ساله آموزگاری بطهران آمده و در آنجا باخذ گواهی نامهٔ ششم ادبی نائل پس ازپایان دورهٔ تحصیلات عالی بپایهٔ دبیری ارتقاء یافته . اکنون دراراك بتدریس زبان انگلیسی مشغول است (گلبرگها) .

۱ ـ میل سرکوفته :

طهران ،۱۳۳٥ ش، سربی ، رقعی،۸٤ص .

حاج میرزا محمدافشار :

( )

تاجر ومبلغ فرقه بهائیه بوده است(فهرست رضویه ، ج ٤ ،ص ۲۸٥) .

۱ ـ بحرالعرفان درمرام بهائیه :

(در محاکمه وبررسی عقاید باب وبهاء به شیخ‌محمد کرمانی نسبت داده شده) .

محل طبع وسال چاپ نامعلوم،چاپ‌سنگی ، ۲۷۷ص .

دکتر شیخ‌محمد اقبال لاهوری :

(ـ ۱۳۲۷ ق)

یکی از شاگردان سابق دکترملك تاگرت بوده که دردارالعلوم کمبریج تحصیل‌اشتغال داشته و امروز خود یکی‌از متفکرین‌معتبر و مبتکر هندوستان بشمار میرود (تاریخ ادبی ایران ترجمهٔرشیدیاسمی، ص۲۸۲) علاوه‌بر محمد اقبال شاعرشهیر،دکترمحمد اقبال استاد زبان فارسی در دانشگاه‌پنجاب که راحةالصدور و اخبارالدولة السلجوقیه را تصحیح کرده و بطبع رسانیده در کشور ما نیز معروف میباشد . او در سنهٔ ۱۳۱٤ شمسی سفری بطهران کرد و سالهای اخیر ریاست دانشکدهٔ (اورینتال) را در لاهور بعهده داشت . سال۱۳۲۷درگذشت (مجلهٔ دانش، سال‌اول ، شمارهٔ ۲) .

۱ ـ راحةالصدور وآیةالسرور :

نجم‌الدین ابوبکر محمد بن علی بن سلیمان راوندی ، لیدن ، ۱۸۹۱ ـ ۱۹۲۱ م ، سربی، وزیری ، نشریهٔ جدید اوقاف گیپ باهتمام دکتراقبال ، ٥۷٥+٤۲ص .

۲ ـ اخبارالدولةالسلجوقیة (عربی) :

صدرالدین ابوالحسن علی بن ابی الفوارس ناصربن علی حسینی ، لاهور ، ۱۹۳۳ م ، سربی ، وزیری ، باهتمام دکتر اقبال ، ۲۲۸+۱۰ص .

محمد اقبال لاهوری :

(۱۸۷۳ - ۱۹۳۸م)

موجد اصلی پاکستان و پیشوای اسلامیان مقیم هند، در ۲۲ فوریه ۱۸۷۳م در شهر سیالکوت واقع در ایالت پنجاب متولد شده . اجدادش برهمنان کشمیری بودند و قبل از ورود بخاک پنجاب بدین اسلام مشرف شدند و از قرائن برمیآید که آثار صوفیان و عرفای اسلام در خانوادهٔ اقبال محبوبیت تام داشته. پدر و نیای اقبال از تمدن اسلامی بهره‌ور بودند و این محیط خانوادگی تأثیر بسزائی در روحیهٔ اقبال بخشید . با آنکه اقبال درطی تحصیلات خود تاحدی نفوذ فلاسفهٔ اروپا را پذیرفت فکر او از متفکرین وشعرای ایران چون مولوی وجامی سرچشمه گرفت .

اقبال بعداز تحصیلات ابتدائی از سیالکوت بلاهور مرکز ایالت پنجاب رفت وبدانشگاه دولتی وارد شد . در رشتهٔ تحصیلات زبانهای فارسی وعربی وعلم اخلاق و کلام و تصوف اسلام از محضر شمس العلماء سید میرحسن وبرای اصلاح اشعار اردو، از ملک الشعراء داغ دهلوی استفاده کرد ودر دانشکدهٔ لاهور تحصیلات فلسفه را بپایان رسانید وبسمت معلمی علوم فلسفه در آن مدرسه برقرار شد. برای تحقیقات علمی باوجود اشکالات مالی وخانوادگی در سنهٔ ۱۹۰۵م عازم اروپا شد ومدت سه سال در آنجا بود این مسافرت بوی فرصت داد که نظریات وافکار خودرا تجدید وفلسفهٔ اسلامی را باپیشرفتهای فکری ونظری مطالعه کند. وی بعداز مراجعت از اروپا وکالت دادگستری راپذیرفت. درچهارسال آخر عمرخود بمرض حنجره دچار ودر اواخر مارس ۱۹۳۸م، دم فروبست .

(مجلهٔ دانش، شماره ۱۰و۱۱، ص۵۸۶)

سایر مآخذ: تاریخ ادبی ایران، ترجمهٔ رشید یاسمی، ص ۲۸۲ .

۱- ارمغان حجاز (شعر) :

بمبئی، ۱۹۴۸ م، ۲۸۰ ص .

حیدر آباد دکن، ۱۹۵۰م، سنگی، جیبی، ۲۸۸ ص .

لاهور، چاپ اول، ۱۹۳۸م، چاپ دوم، ۱۹۴۴م چاپ سوم، ۱۹۴۶ م، چاپ چهارم ۱۹۴۸م، چاپ پنجم ۱۹۵۱م. چاپ ششم، ۱۹۵۵م، سنگی، ۲۸۰ص .

۲- اسرار خودی (شعر) :

لاهور، مطبعهٔ دارالعلوم .

لندن، ۱۹۲۰م، سربی، ترجمه ر . ا . نیکلسون، بزبان انگلیسی .

۳- اسرار ورموز (شعر) :

لاهور، ۱۹۴۰ م، سنگی، چاپ دوم ۱۹۹ ص.

لاهور، ۱۹۴۸م، سنگی، چاپ سوم، ۱۹۹ ص.

لاهور، ۱۹۵۴م، سنگی، خشتی، چاپ چهارم،

۱۹۹ ص.

۴ ـ اقبال لاهوری شاعر پارسی‌گوی پاکستان :

بقلم مجتبی مینوی ، طهران ، ۱۳۲۷ش ، سربی، وزیری ، مجلهٔ یغما، ۷۵ص .

۵ ـ اقبال فیلسوف وشاعر شهیر اسلام :

دکتر مشایخ فریدنی، پاکستان، نشریهٔ بخش فارسی داد پاکستان، ۳۱ ص.

۶ ـ اقبالنامه :

بقلم چندنفر نویسنده وگویندهٔ معاصر، بیاد اقبال، طهران، ۱۳۳۱ش، سربی، رقعی، ضمن مجلهٔ دانش، ۸۳ ص.

۷ ـ اقبال وشعر پارسی :

محمدعلی داعی‌الاسلام ، حیدر آباد دکن، ۱۳۴۶ق سربی، ۴۸ ص.

۸ ـ بال جبرئیل (شعر):

لاهور، ۱۹۴۷م، ۲۲۳ ص.

۹ ـ بانگ درا (شعر) :

لاهور، ۱۹۴۹م، ۳۳۶ ص.

۱۰ ـ (الف) پس چه باید کرد ای اقوام شرق (شعر) :

۱۱ ـ (ب) مثنوی مسافر :

لاهور، ۱۹۴۶م، سنگی، چاپ سوم، ۷۱ + ۴۴ ص.

لاهور، ۱۹۴۷م سنگی، ناشر، شیخ مبارک علی، ۷۱ + ۴۴ ص .

۱۲ ـ پیام مشرق (شعر) :

(جواب شاعر آلمانی گوته)

لاهور، چاپ اول، ۱۹۲۳م ، چاپ دوم ، ۱۹۲۴م، چاپ سوم، ۱۹۲۹م، چاپ چهارم، ۱۹۴۲م، چاپ پنجم ، ۱۹۴۴م .

لاهور، ۱۹۴۶م، سنگی، خشتی، چاپ ششم، ۲۶۴ ص .

لاهور، ۱۹۵۴م، سنگی، خشتی، چاپ هشتم، ۲۶۴ ص.

بمبئی، ۱۹۴۸م، سنگی، خشتی، ۲۶۴ص.

۱۳ ـ جاوید نامه (شعر) :

لاهور، ۱۹۳۲م، سنگی، چاپ اول.

لاهور ، ۱۹۳۷م ، سنگی، خشتی ، چاپ دوم .

لاهور، ۱۹۴۶، سنگی، خشتی، چاپ سوم، ۲۴۶ ص .

لاهور، ۱۹۴۷م، سنگی، خشتی، ۲۴۶ص.

۱۴ ـ دیوان اشعار اقبال درشش جلد :

جلد اول: ۱ـ اسرار خودی ۲ـ رموز بیخودی.

جلد دوم : ۱ـ زبور عجم ۲ ـ مثنوی گلشن راز ۳ ـ مثنوی بندگی .

جلد سوم، پیام مشرق : ۱ ـ لالهٔ طور ۲ ـ افکار ۳ ـ می باقی ۴ ـ نقش فرنگ

جلد چهارم : جاوید نامه

جلد پنجم : ۱ مثنوی مسافر ۲ ـ پس چه باید کرد ای اقوام شرق

جلد ششم : ارمغان حجاز.

(مجلهٔ هلال، ج ۴، شمارهٔ ۲)

۱۵ ـ رومی عصر:

خواجه عبدالحمید عرفانی، طهران، سربی، رقعی، بامقدمهٔ سعید نفیسی، ۲۸۸ص.

۱۶ ـ زبور عجم (شعر):

لاهور، چاپ اول، ۱۹۲۷م ، چاپ دوم وسوم ۱۹۴۴م، سنگی، خشتی، ۲۶۴ص.

لاهور، ۱۹۴۸م، سنگی، خشتی، ۲۶۳ص.

۱۷ـ سیرت اقبال :

محمد طاهر فاروقی، لاهور ، ۱۹۵۲م ، ۵۰۰ ص .

۱۸ ـ ضرب کلیم (شعر):

لاهور، ۱۹۳۰م، ۱۹۴۱م ، ۱۹۴۴م ایضاً ۱۹۴۴ ـ ۱۹۴۵م، ۱۹۴۶م ،

لاهور، ۱۹٤۷م، سنگی، چاپ هفتم، ۱۸۲ص.

۱۹ـ فلسفهٔ عجم (شعر) :

بمبئی، ۱۹٤۹م، ۲٤۷ص.

۲۰ـ مجموعهٔ اشعار اقبال :

(۱ـ قرآن آور اقبال ۲ـ اسرار خودی ۳ـ رموز بیخودی ٤ـ پیام مشرق ٥ـ زبور عجم ٦ـ جاویدنامه ۷ـ پس چه باید کرد ای اقوام شرق ۸ـ مثنوی مسافر ۹ـ ارمغان حجاز ۱۰ـ بال جبرئیل (اردو) ۱۱ـ ضرب کلیم ۱۲ـ بانگ درا (اردو).

بمبئی، ۱۳۵۹ق، سنگی، رقعی، ۱۹۲ص.

۲۱ـ منتخب اشعار اقبال :

طهران، سربی، چاپخانهٔ تابان، ۱٦ص.

محمد بن الهی بخش:

(   )

۱ـ مقیاس الافکار لضبط ساعات النهار :

عظیم آباد، ۱۸۰۰م، سنگی، وزیری، ۲۷۰ص.

محمد امام الدین :

(   )

۱ـ ریاض النور :

لاهور، ۱۳۳۳ق، سنگی، رقعی، ۲٤ص.

محمد امامی :

(ـ معاصر)

۱ـ راه تکامل در اسلام:

احمد امین، ترجمه بمشارکت ادیب لاری و احمد بهشتی، قم ۱۳٤۳ش، سربی، رقعی، ۲۷٦ص.

ابوجعفر محمد بن امیر الحاج الحسینی :

(   )

۱ـ شرح شافیهٔ ابی فراس فی مناقب آل الرسول و مثالب بنی العباس (عربی) :

طهران، ۱۳۱٥ق، سنگی، وزیری، ۲۸۳ص.

تبریز، ۱۳۱٥ق، سنگی، وزیری، مطبعهٔ مشهدی اسد آقا ۲۸۲ص.

طهران، ۱۲۹۸ق، سنگی، وزیری، ۳۰٥ص، با اعتقادات مجلسی.

محمد امین زکی :

(۱۲۹۷ق ـ ۱۳٦۷ق)

۱ـ مشاهیر الکرد و الکردستان فی الدور الاسلام (عربی) :

بغداد، ۱۳٦٤ق، سربی.

محمد امین زین الدین :

(۱۳۳۲ق ـ معاصر)

در نواحی بصره متولد شد و بعد از تحصیل مقدمات علوم در سنهٔ ۱۳٥۱ق به نجف رهسپار و در آنجا بتحصیلات خود ادامه داد تا بدرجهٔ کمال رسید.

(مقدمهٔ رسالات السماء)

سایر مآخذ: نقباء البشر، ج۱، ص۱۷۹

۱ـ الاخلاق عند الامام الصادق ع (عربی) :

بغداد

۲ـ رسالات السماء (عربی) :

نجف، ۱۳۸۰ق، سربی، رقعی، منابع الثقافة الاسلامیة، کربلاء المقدسة. ۷٦ص.

۳- العفاف بین السلب والایجاب (عربی):

نجف، سربی.

۴- من اشعة القرآن (عربی):

نجف، سربی.

ابن ظهیرة جمال الدین محمد بن نجم الدین امین بن ابی بکر بن ظهیرة قرشی مکی حنفی:

(زنده در سال ۹۶۰ق)

مآخذ: معجم المطبوعات، ص۱۵۰، ریحانة الادب، ج۶، ص۶۸.

۱- الجامع اللطیف فی فضائل مکه و بناء البیت الشریف (عربی):

مصر، ۱۳۴۰ق، سربی، وزیری، ۴۱۳ ص.

شیخ محمدامین بن فتح‌الله زاده کردی اربلی:

(- ۱۳۳۲ق)

درشهر اربل متولدودرآنجا نشوونما یافته و درالازهر تحصیل علم نموده. در ربیع الاول ۱۳۳۲ق بقاهره درگذشت.

(معجم المؤلفین، ج۹، ص۷۷)

۱- تنویر القلوب فی معاملة علام الغیوب (عربی):

مصر، ۱۳۷۷ق، سربی، رقعی، ۵۶۰ ص.

محمد امین بن فضل‌الله بن محب‌الله محبی دمشقی حنفی:

(۱۰۶۱ - ۱۱۱۱ق)

مورخ، ادیب، شاعر، لغوی، او بدمشق متولدشده ودرآنجا وفات یافته‌است.

(معجم المؤلفین، ج۹، ص ۷۸)

۱- جنی الجنتین وتمییز نوعی المثنین (عربی):

(وهو کمعجم للمثنات العربیة)

قاهره، مکتبة القدسی، سربی.

۲- خلاصة الاثر فی اعیان القرن الحادی عشر (عربی):

۴جزء، ۰۰، ۱۲۸۴ق، ۰۰، ۴۷۵+۴۹۵

+ ۰۰ص.

دکتر محمد انس افغان:

(- معاصر)

۱- جهانهای دیده و نادیده:

ادیت راسکین، ترجمه، طهران، ۱۳۳۶ش، سربی، رقعی، صفی علیشاد، ۳۰۰ص.

محمد انوارالله خان:

( )

۱- شمیم الانوار:

حیدرآباد دکن، ۱۳۲۶ق، سنگی، رقعی، ۲۰ص.

محمد انور شاه:

( )

۱- منظومة انور:

امرتهه، ۱۲۹۳ق، سنگی، وزیری، ۲۲۰ص

ابوالمظفر محیی الدین محمد اورنگ زیب بهادر پادشاه هند ملقب بعالمگیر:

( )

۱- تحفة اورنگ زیبیه:

لاهور، ۱۳۳۱ق، سنگی، وزیری، ۱۸۸ص.

۲- رقعات عالمگیری ملقب بکلمات طیبات:

کانپور، ۱۲۹۳ق، سنگی، وزیری، ۶۲ص.
کانپور، ۱۸۷۹م، سنگی، وزیری، ۵۶ص
کانپور، ۱۸۸۹م، سنگی، وزیری، ۵۶ص
لکهنو، ۱۲۶۰ق، سنگی، وزیری، ۶۸ص
لکهنو، ۱۲۶۲ق، سنگی، وزیری، ۵۳ص.
لاهور، ۱۲۸۱ق، سنگی، وزیری، ۴۶ص.
لاهور، ۱۸۷۶م، سنگی، وزیری، ۹۷ص.

محمد اولیا النائطی الشافعی مخاطب بمحمد حفیظ‌الله خان بهادر حافظ یارجنگ:

( )

۱ـ شرفنامه ، تاریخ حفیظ الله خانی :

مدرس، ۱۹۶۱م، سنگی، وزیری، بتصحیح وتحشیهٔ سیدمحمد افضل‌الله ، ۲۹۰ص .

محمد بن یوسف بن شهاب اهلی شیرازی :

(ـ ۹۴۲ق)

در شیراز متولد شده . درجادهٔ عرفان و فقرقدم میزد. وبا اهلی ترشیزی معاصربوده. بسال ۹۴۲ بسن متجاوزازهشتاد وفات یافت ودرجنب قبرحافظ درشیرازمدفون گردید . (فهرست کتابخانهٔ مجلس ، ج۳، ص۵۳۷)

سایر مآخذ: فارسنامه ، ج۲، ص۱۴۲ ، ریحانةالادب ، ج۱، ص۱۲۸، تذکرهٔهفت اقلیم، ص۲۷۰، رجال‌حبیب‌السیر، ص۲۴۵، طرایق الحقایق ، ج ۳ ، ص ۵۶ ، تذکرهٔ نصرآبادی ، ص۵۱۱، دانشمندان وسخن ـ سرایان فارس ، ج۱، ص۳۷۶ .

۱ـ سحرحلال(مثنوی):

طهران، ۱۳۱۲ق سنگی، رقعی، ۵۰ص

طهران، ۱۳۱۶ق، سنگی، رقعی، ۵۱ص .

طهران، ۱۳۱۸ ق، سنگی، رقعی، بتصحیح میرزا احمد ذوالریاستین .

تبریز، ۱۳۲۱ ق، سنگی، رقعی، با مثنوی شاه ودرویش‌هلالی‌واشعار سهیلی تبریزی .

لکهنو، ۱۲۶۹ق،سنگی.

لکهنو، ۱۹۲۶م، سنگی، رقعی، ۸۰ص .

بمبئی، ۱۳۱۸ق، سنگی، رقعی .

هند، ۱۳۴۱ق ، سنگی.

استانبول، ۱۳۰۷ق، سربی.

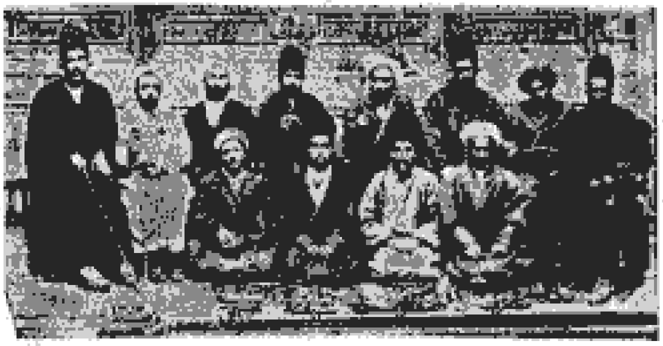
مدراس، ۱۲۶۰ق.

۲ـ شمع وپروانه (شعر) :

شیراز، ۱۳۱۲ش، سربی ، مطبعهٔ سعادت ، ۹۱ص.

شیخ محمد خان بن شیخ عبدالله‌بن نصرابن ناصرخان ایزدی بوشهری :

(ـ ۱۳۲۲ق)

(نفرسوم از طرف راست‌صف عقب مرحوم ایزدی‌وطرفین‌اواقدسی وآسوده‌نشسته‌اند.)

ایزدی کازرونی از شعرای مشهور و معروف وازآغازجوانی‌تاانجام عمر اکتساب کمال را پیشهٔ خود ساخت . پس‌ازمصاحبت ضروریه بااصحاب قال بمعاشرت ارباب‌حال پرداخته سفربهم بهندوستان رفته ودرآنجا دیوان خود را بطبع رسانید و بموطن‌مألوف مراجعت کردوپس ازسالی دو، آهنگ ری کرد وچهار سال درآنجا بود. سپس‌شیراز مراجعت‌نموده بواسطهٔ ضعف وپیری منزوی بود تا بسال۱۳۲۲ق‌وفات‌یافت . جسدشرا دربی‌بی دختران شیرازمدفون ساختند . (تذکرهٔ مدینة الادب، نسخهٔ خطی کتابخانهٔ مجلس، ص۲۲۵،نقل‌ازتذکرهٔ شعاع‌الملک)

۱ـ دیوان ایزدی‌بوشهری:

(۱ـ حسن‌نامه ۲ـ عشقنامه ۳ـ قصائد ۴ـ غزلیات)

بمبئی، ۱۳۰۸ ق، سنگی ، وزیری ، ۸۰ + ۶۰ + ۳۴ + ۱۰۹ص.

حاج‌ملامحمد بن‌مشهدی‌بابانخجوانی:

( )

از وعاظ اوائل قرن چهاردهم هجری و در نخجوان مقیم بوده . سایر تألیفات او: قرةالابصار، کشکول
(فهرست رضویه، ج، ۵، ص۳۲۵)

۱ـ سحاب الدموع :
طهران ۱۳۳۰ق، سنگی، وزیری، عبدالرحیم علمی، ۴۹۳ص .

۲ ـ مظاهر الانوار فی عقائد الاخیار:
(جلد سوم سحاب الدموع ، تاریخ فراغت از تألیف ، ۱۳۱۹ق) .
تبریز، بی‌تاریخ، سنگی، خشتی، ۲۶۰ ص.

ظهیرالدین محمد بابر :
(۸۸۷-۹۳۷ ق)

از مشاهیر خاندان تیموری بوده . هرچند هیچوقت در ایران فرمانروائی نداشته لیکن سلطنت جدید تیموری را که ازامپراطوری های بزرگ هندوستانست وی بنیاد نهاد و این خاندان دراروپا بمغول کبیر موسوم است . هرچندروز افزون ازقدرت وشوکت ایشان کاسته میشده ولیکن رسمیت سلطنت ایشان تاشورش عظیم هندوستان در سال ۱۸۵۷ م باقی وبرقرار بود . و تااوائل قرن هیجدهم دربار با شکوه ایشان در دهلی پیوسته جمعی کثیر از شعرای پارسی زبان و ادباء و دانشمندان ایران را در پناه خود حفظ میکردند که در هرزمان دهلی قدرآنها را ازاصفهان بیشترمیشناخت وازایشان حمایتی افزونتر میکرد بسوی آن دیار رهسپار میشدند .

قسمت اول عمر بابردرناحیهٔ کوچك فرغانه بسرآمده . وی در آذربایجان متولد شده وپس ازآن بواسطهٔ هجوم شیبانی خان اوزبك درسال ۱۵۰۴م ازآنجا بیرون رانده شد . دورهٔ دوم عمراو از۱۵۰۴ تا ۱۵۲۵ م در افغانستان وبدخشان حکومت داشته آخرالامر قصد تسخیر هندوستان کرده است وپس از فتح (پانی پات) آگره ودهلی وشمال هندوستان را از رود سند تا بنگال بتصرف در آورد و بنیان خاندان امپراطوری مغول رادرآنجا برقرار کرد .این قسمت سوم که کوتاهترین بخش زندگی اوست بوفات وی که در ۲۶ دسامبر ۱۵۳۰م اتفاق افتاد خاتمه‌مییابد.
(ازسعدی تاجامی، ص۴۲۷)

بگفتهٔ صاحب تذکرهٔ موفروخ آبادی ظهیرالدین بابربسال ۹۳۸ درکابل وفات یافت ودرآنشهر مدفون گردید.

سایرمآخذ : تذکرهٔ مرآت الخیال ص ۶۹، مجلهٔ یادگار، سال ۲، شمارهٔ اول ص ۱۰، تاریخ ادبی ایران ، ترجمهٔ رشید یاسمی ص۵۱ .

۱ ـ بابرنامه (ترکی جغتائی) :
غازان، ۱۸۵۷م، باهتمام ایلمنسکی، ۵۰۶ص.
لیدن، نشریهٔ اوقاف گیب، ۱۹۰۵م، گراوری.

۳۸۲ + ۱۰۷ + ۱۰ ص

پاریس، ۱۸۷۱م، ترجمهٔ پاوه دکورتی بزبان فرانسوی.

بمبئی، ۱۳۰۸ق، (ترجمهٔ فارسی بنام تجارب‌الملوک) سنگی، وزیری، ۲۳۶ ص.

لیدن، ۱۸۲۶م، ترجمهٔ جان لیدن (و) ویلیام ارسکین بزبان انگلیسی.

اکسفرد، ۱۹۲۱م (متن بابرنامه) باهتمام ارسکین (و) لوکاس کینگ.

ابن باجه ابوبکر محمدبن باجهٔ اندلسی:

(ـ ۵۳۳ ق)

اورا ابن‌صائغ نیز نامند. حافظ، فیلسوف، طبیب، ادیب، عالم‌ریاضی وموسیقی. مولدش سرقسطه وموطن باشبیلیة. بیست سال‌وزارت ابی‌بکربن ابراهیم کرد و سپس بفاس رفت وبسعایت ابن زهر طبیب در ۵۲۵ یا ۵۳۳ بجوانی مسموم ومقتول شد دشمنان او و از جمله فتح‌بن خاقان او را بکفروالحاد نسبت میکردند. غالب کتب او ناتمام ماندوآنچه بانجام رسیدمباحث کوچکی است که باعجله وشتاب‌نوشته شده‌ومتون آن نیزاز میان‌رفته وتنهاترجمه‌های آن‌بعبریة ولاطینیة موجود است. ابن‌اصیبعةاورا همرتبهٔ فارابی وافضل‌از ابن سینا ودیگرحکمای اسلام شمرده‌است. یکی‌ازشاگردان‌ابن‌باجه موسوم‌به‌ابوالحسن علی غرناطی منتخباتی ازمصنفات او کرده، مقدمهٔ بر مجموع نگاشته است. ابن باجه اولین کسی است که‌فلسفه رادر غرب‌اسپانیا نشرداد...

(لغت‌نامهٔ دهخدا، ص۲۹۳)

۱ ـ کتاب‌النفس:

دمشق ۱۳۷۹ق، سربی، وزیری، بتحقیق

دکتر محمد صغیرحسن معصومی، ۱۵۳ص.

محمدبن بارک الله حافظ:

( )

۱ ـ زینة الاسلام:

لاهور، ۸۹ ـ ۱۸۹۰م، سنگی، وزیری.

بهاءالدین سید محمدبن محمد باقرمختاری اعرجی نائینی:

(ـ ۱۱۴۰ق)

ازمعاریف علماء اواخر صفویه بوده و در ۱۱۳۰ واندی دراصفهان وفات یافته و در تخت فولاد مدفون گردیده است. اولادش اکنون‌دراصفهان درمحلهٔ تل‌واسکان‌ساکن میباشند.

(تذکرة‌القبور، ص۲۰۶)

سایرمآخذ: الکنی‌والالقاب قمی، ج۲، ص ۹۴، ریحانة‌الادب، ج، ص۱۸۱، فوائدالرضویه ص۶۰۱.

۱ ـ زواهرالجواهرفی‌نوادرالزواجر (عربی):

جلددوم، اصفهان، ۱۳۳۸ ش، سربی، وزیری، باتعلیقات سید احمد روضاتی، ۱۹۵ ص.

سید محمدبن علی بحرالعلوم:

(۱۳۴۷ هـ ـ معاصر)

درنجف اشرف مقیم است:

۱ ـ اضواء علی قانون‌الاحوال‌الشخصیة (عربی):

نجف، ۱۳۸۲ق، سربی، جیبی، ۲۷۶ص.

۲ ـ ضحایاالعقیدة (عربی):

نجف، ۱۳۸۳ق، سربی، وزیری، ۱۴۳ص.

۳ ـ الکندی (عربی):

جزء اول نجف، ۱۳۸۲ق، سربی، رقعی، ۲۱۸ ص.

بحرالعلوم سید محمدبن هبةالله قزوینی :

(ـ معاصر)

۱ ـ رسالهٔ شریفهٔ ولایت :

طهران ، ۱۳۲۵ ش، سربی ، رقعی ، ۷۲ ص.

۲ ـ مواهب القدسیة :

طهران ، ۱۳۲۴ ش، سربی ، رقعی، ۱۷۷ ص، در مقدمه عکس مؤلف .

طهران ۱۳۲۷ ش ، سربی ، رقعی .

فقیر سید نورالدین محمد بخاری:

(ـ زنده در سال ۱۸۴۹ م)

۱ ـ تاریخ کوه نور :

(تاریخ فراغت از تألیف، ۱۸۴۹ م)

لاهور ، ۱۳۳۷ ش ، سربی ، وزیری ، به اهتمام دکتر محمد باقر، ۳۶ + ۱۲ ص .

خواجه درویش محمد بخاری نقشبندی احراری :

(   )

۱ ـ لب لباب ورسالهٔ انتخاب مثنوی :

حیدرآباد دکن ، ۱۹۱۰ م ، وزیری، ۴۳۲ ص ، ضمن مجموعهٔ گرانمایه .

بمبئی ، سنگی .

محمدبن بدرالدین جاجرمی :

(زنده درسال ۷۴۱ ق)

محمد بن بدر جاجرمی پسر بدر جاجرمی شاعر معروف قرن هفتم است که دراصفهان وعراق تا اواسط قرن هشتم میزیسته وخود نیز شاعر بوده و جامع کتابیست باسم مونس الاحرار فی دقایق الاشعار که حاوی بهترین اشعار یکعدهٔ کثیر ازشعرای بزرگ ایرانست تا زمان مؤلف وآنرا درماه رمضان ۷۴۱ تمام کرده است و در ضمن بعضی ازاشعار خود را درآن ضبط کرده است (سالنامهٔ پارس، بقلم سعید نفیسی)

۱ ـ مونس الاحرار فی دقائق الاشعار (شعر) :

جلد اول ، طهران ، ۱۳۳۷ ش ، از روی نسخهٔ عکسی میرزا محمد خان قزوینی ، باهتمام میرصالح طبیبی ، ۳۹۰ ص .

محمد بدرالدین خلیل :

(ـ معاصر)

۱ ـ اعترافات (عربی) :

جان جك روسو ، ترجمه ، مصر، ۱۹۶۱ م، سربی ، وزیری ، ۳۶۲ ص .

محمد بدوی عبده :

(   )

۱ ـ البدویات ، (دیوان شعرعربی) :

۲ جلد ، مصر ، ۲۴ ـ ۱۹۲۵ م ، سربی ، بکوشش یوسف توما البستانی .

محمد بدیع الشریف :

(   )

۱ ـ البحث فی نقدالادب العربی (عربی) :

مصر ، ۱۳۵۲ ق .

سید محمد برقعی :

( )

۱ ـ کلمات قصار امام حسن ع :

ترجمه ، طهران ، سربی .

حاج محمد برهان حقانی :

(ـ زنده در سال ۱۳۱۲ ق)

۱ ـ مرآت عثمانی منتخب بوستان (شعر) :

(تاریخ فراغت ازانتخاب، ۱۳۱۲ ق .)

هند ، ۱۳۱۲ ق ، سنگی .

محمد برهان‌الله :

( )

۱ ـ فیوضات واجد :

کلکته ، ۱۳۱۸ ق ، سنگی ، وزیری ، ۱۲۸ص .

سید محمد بن احمد برهانی :

(۱۳۰۸ ش ـ معاصر)

در (مهری) از قرای فارس متولد شده . ازاسباط سیدهاشم بحرانی است ودرآبادان اقامت دارد .

۱ـدانش دراسلام :

، ۰۰۰ ×

محمد بصیری :

(ـ معاصر)

۱ ـ عالم پس از مرگ :

لئون دنی ، ترجمه ، طهران، ۱۳۴۲ ش، سربی ، وزیری ،مطبوعاتی‌عطائی ،۲۵۴ص.

سید محمد بغدادی حسنی نجفی :

(۱۲۹۹ ق ـ معاصر)

درنجف تولد ونشوونمایافته ودرآنجابتحصیل پرداخته و بدرجهٔ اجتهاد نائل آمده ، در صحن مطهر اقامهٔ نماز جماعت میکند .

(مشهدالام، ج ۲ ، ص ۹۲)

۱ ـ خیرالزادلیوم المعاد (عربی) :

نجف ،۱۳۸۲ق . سربی ، رقعی ،۲۵۶ص.

محمد بکیر خلیل :

(ـ معاصر)

۱ ـ فکرة التاریخ (عربی) :

ر . ج. کولنجوود، ترجمه، مصر،۱۹۶۱م، سربی ، وزیری ، ۵۷۴ ص .

محمد بلگرامی مارهاراوی :

( )

۱ ـ دیوان تواریخ :

آگره ، ۱۲۹۶ ق ، سنگی ، وزیری ، ۵۶+۱۸۰ ص .

حاج محمد بن شیخ بندرنبهانی‌طالی‌حمیری:

(ـ معاصر)

مقیم قصبهٔ عفك‌از توابع دیوانیهٔ عراق‌عرب

۱ ـ اظهارالریف (عربی) :

بغداد ،۱۳۷۱ق، سربی، رقعی ، ۱۷۹ص.

سرهنگ محمد بواسحقی

(ـ معاصر)

۱ ـ اصول محاکمات :

طهران ، سال دوم افسری وسوم ستوانی .

محمد بهارلو :

( )

دیپلمهٔ الیانس پاریس‌واکول نرمال . دبیر فرانسه دردبیرستان شاهپور تجریش .

۱ ـکتاب اول موسیقی ایرانی :

طهران ، ۱۳۳۴ ش ، رحلی ، ۵۲ص .

حاج شیخ محمد بهاری همدانی نجفی:
(   )

۱ ـ تذکرة المتقین :
۲ ـ دستورالعمل بهاری بشیخ احمد تبریزی :
۳ ـ منشآت بهاری بمریدان خود :

طهران، ۱۳۲۳ق، سربی، جیبی، ۲۷۲ص.
طهران ، ۱۳۲۹ ق ، سنگی ، جیبی ، خط احمد بصیرت ، ۲۴۰ ، بدون منشآت .

میرزا محمد بهبهانی شیخ الاسلام زاده:
(   )

۱ ـ کوکب مظفری :
بمبئی ، ۱۳۱۳ ق ، سنگی .

مهندس محمد بهجت فرزند بهجة العلماء :
(۱۲۸۳ ـ ۱۳۳۳ ش)

پس از طی تحصیلات دورهٔ ابتدائی ومتوسطه در مدرسهٔ دارالفنون وارد خدمت وزارت فوائد عامه شدوپس از چندماه ازطرف آن وزارتخانه جهت اعزام تحصیل اروپا مسابقه ترتیب داده شد واو بیلژیك اعزام گردید و پس ازپایان تحصیل بایران بازگشت و در وزارت راه بخدمت اشتغال یافت و بعداً به اداره ساختمان راه آهن انتقال پیدا نمود . در مهرماه ۱۳۳۳ ش در گذشت .
(مجلهٔ سپید سیاه ، سال ۲ ، شمارهٔ ۱۴۵) .

۱ ـ ترسیمات جدید هندسی :
(رسالهٔ اول بی گار) .
طهران ، ۱۳۲۵ش ، سربی ، رقعی، ۲۶ص .

محمد بهروز آهی :
(ـ معاصر)

۱ ـ رهنمای تحصیل علوم مغناطیسی :
مشهد ۱۳۰۶ ش ، سربی ، رقعی ، ۵۷ص.

محمد بهشتی :
(ـ معاصر)

۱ ـ ادیان ومهدویت یاآراء وعقائد دربارهٔ مهدی ع :
طهران ، ۱۳۴۲ ش ، سربی ، رقعی ، مطبوعاتی کورش کبیر ، ۱۶۴ ص .
۲ـ تمدن . بهشتی :
طهران ، ۱۳۲۶ش، سربی ، رقعی، شرکت سهامی چاپ ، ۱۲۸ ص .

دکتر محمدبن(مرحوم سیدمهدی) بهشتی
(۱۲۹۳ ش ـ معاصر)

سال تولد ۱۲۹۳ شمسی ، تدریس رشتهٔ آلوژی در دانشکدهٔپزشکی ودرآموزشگاه پرستاری‌اشرف‌پهلوی‌بعهده اینجانب‌میباشد. بعلاوه دومجلهٔپزشکی : یکی‌مجلهٔدانشکدهٔ پزشکی ودیگری آکتا مدیکا ایرانیکارا اداره مینمایم ومدیر مسئول وصاحب‌امتیاز

این دو مجله میباشم (نقل از خط مؤلف سال ۱۳۳۶) .

سایر مآخذ: راهنمای دانشکدهٔ پزشکی ، ج ۲، ص ۱۳۷

۱ـ اصول آنرژی :

طهران، ۱۳۴۰ ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۷۰۴ دانشگاه، و+۴۱۰ص .

۲ـ مراقبت نوزاد قبل از تولد و بهداشت مادر در دورهٔ حاملگی:

طهران ، ۱۳۲۸ ش ، سربی، رقعی، ادارهٔ روابط فرهنگی امریکا ، ۹۲ص .

دکتر محمد بهمن بیگی :

(ـ معاصر)

۱ـ عرف و عادت در عشایر فارس :

طهران، ۱۳۲۴ش، سربی، رقعی، ۹۰ص.

بیان الحق شیخ محمد بن حاج محمد علی:

(ـ معاصر)

اصلا بروجردیست وسالها در آشامان و شهر اراک مقیم بوده . مدت سه سالست بقم انتقال یافته است .

(آثار الحجة ، ج۲، ص۱۶۱)

۱ـ بیان الحق :

جلد اول ، طهران، ۱۳۲۸ق ، سربی، رقعی، ۱۳۶ص .

جلد اول، قم، ۱۳۷۴ق، سربی، رقعی، چاپ سوم ، ۱۲۷ص .

محمد بیگدلی قمی:

( )

از علماء و مجتهدین و از طایفهٔ بیگدلی سرزمین قم است . پس از تحصیلات مقدماتی وسطوح از قم بنجف رفته و نزد آخوند ملا محمد کاظم خراسانی تلمذ نموده. پس از وفات وی بقم مراجعت کرده و مشغول تدریس است و در مسجد امام حسن نماز جماعت میگذارد .

(مختار البلاد، ص۲۷۶)

۱ـ حاشیهٔ ذخیرة العباد، رسالهٔ عملیه :

طهران .

دکتر محمد پارسا :

(ـ معاصر)

۱ـ نمونه‌هائی چند از انشاء انگلیسی :

طهران، ۱۳۴۱ش، سربی، وزیری، ۱۰۵ص

محمد پرستش کاشانی:

(ـ معاصر)

درحدود سی‌وهفت سال پیش درکاشان بدنیا آمده ودرآنجامقدمات‌علوم‌آموخته اکنون چندسالست که دراصفهان مقیم وبشغل قالی روزگارمیگذراند . طبع شعردارد اشعاری نیز سروده‌است .

(تذکرهٔ شعرای معاصر اصفهان، ص۱۰۵)

۱- نقاشی‌قالی :

طهران، ۱۳۳۱ش، سربی، جیبی، ۳۲ص .

سرهنگ محمد پرنگ :

(- معاصر)

۱- شاه عباس‌کبیر:

طهران ، ۱۳۲۸ ش ، سربی ، وزیری ، ۳۶۳ص .

طهران ، ۱۳۳۱ش، سربی، وزیری، دانش ۳۶۳ص .

محمد بن (شمس الذاکرین امیری عباس) پروین گنابادی :

(۱۲۸۲ ش ـ معاصر)

درکاخك گناباد متولد شده. تحصیلات مقدماتی‌خودرا درمدارس قدیم شهر قاین و فردوس‌انجام داده . سپس درشهر مشهد نزد ادیب‌نیشابوری ودیگراستادان دانش وادب کسب‌نموده درسال ۱۳۰۲ بخدمت فرهنگ درآمد و مدت بیست سال شاغل معلمی و بازرسی فنی وریاست‌دانشسرای‌دختران‌مشهد راعهده‌دار بود . در دورهٔ چهاردهم مجلس ازسبزوار بنمایندگی برگزیده شد . پس ازآن بازبخدمت فرهنگ بازگشت‌و وظیفهٔ بررسی کتب دراداره کل نگارش ومأ وریت وتنظیم‌لغت‌نامهٔ دهخدا را بعهده‌گرفت .

(مقدمهٔ ابن‌خلدون)

۱- اندیشه‌ها :

مشهد، ۱۳۱۶ش، سربی، ۳۱ص .

۲- پرورش‌اراده :

مشهد، ۱۳۱۴ ش، سربی، رقعی، ۶۶ص .

۳- راهنمای‌مطالعه :

مشهد، ۱۳۱۳ش، سربی، رقعی، کتابفروشی گلشن، ۸۲ص .

۴- روح‌تربیت :

کوستاولوبون، ترجمه، طهران، سربی .

۵- شیوهٔ نگارش:

طهران، سربی.

۶- فن مناظره :

طهران، سربی.

۷- مشاعرهٔ سی‌ودوحرف ازسی‌ودوشاعر :

طهران .

۸ مقدمهٔ ابن خلدون :

ترجمه، ۲جلد، ۳۶ - ۱۳۳۷ ش ، سربی، وزیری، ۱۴۲۶ص .

۹- هفت‌خوان‌رستم :

طهران، سربی .

محمد پیر بخش :

( )

۱- حافظ ایمان ازفتنهٔ ادیان :

لاهور، ۱۹۲۵م ، سنگی، رقعی، ۴۸ص .

تاج‌الدین محمد :

( )

۱ـ ارمغان :

لکهنو، ۱۲۹۲ق، سنگی، وزیری، ۴۰ص.

محمد تجویدی :

(ـ معاصر)

۱ـ گلهای رنگارنگ :

(منتخب غزلیات: مولوی، عطار، فخرعراقی)

شمارهٔ اول، طهران، ۱۳۳۶ش، سربی، رقعی، صفی‌علیشاه ، ۹۲ص.

طهران ، ۱۳۴۱ ش، سربی ، جیبی، چاپ دوم، صفی‌علیشاه، ۹۲ص.

محمد تحصیلی :

(ـ معاصر)

۱ ـ نصاب اصول متری :

طهران، ۱۳۱۵ش، سربی، شرکت سهامی چاپ ، ۴۱ص.

سید محمدبن‌حاج سید محمد تقی تدین :

(۱۲۶۰ش ـ ۱۳۷۰ ق)

درقریهٔ مهیلگرد از توابع بیرجند قاینات متولد شده ودرمشهد مقدس رضوی در رشتهٔ فقه واصول تلمذ نموده و در طهران حکمت وعرفان آموخته وقسمت عمدهٔ عمر خود را درخدمات دولتی صرف کرده ومکرر بمقام وزارت رسیده . اکنون در طهران مقیم است .

(فهرست رضویه، ج ۵،ص۵۵۲)

بعداز اسلام خالصانه دو تبریك بتومیگویم یکی اشتغال‌مسند وزارت معارف ، دیگری تبدیل عمامه بکلاه پهلوی (مجله آزادی شرق ، سال ۸ ، شمارهٔ ۳)

بسال ۱۳۷۰ق درطهران وفات یافت.

سایرمآخذ : تاریخ جراید ومجلات، ج ۳، ص ۱۲۴ ، چند پرده از زندگانی رجال معروف ایران، ص ۲۷ .

۱ ـ اصول خطابه وتاریخ مختصر منطق :

طهران، ۱۳۱۶ش ، سربی ، خشتی ، موسسهٔ وعظ وخطابه، ۷۰ ص.

۲ ـ پای[illegible] :

(برای پنجوشش ابتدائی)

طهران، ۱۳۰۸ ش ، سنگی، رقعی، چاپ پانزدهم، ۱۵۹ ص .

۳ـ تعلیمات مدنی

برای شش ابتدائی ، طهران، سنگی، جیبی، ۵۳ ص .

۴ ـ جامع محمدی ، تبصرهٔ د فقه :

برای پنجوشش ابتدائی، طهران، ۱۳۳۸ق، سنگی، رقعی، چاپ دهم، ۵۶ص .

طهران، ۱۳۴۵ ق، سنگی ، جیبی، چاپ دوازدهم، ۱۰۳ ص .

۵ ـ جواهرالصرف :

طهران، ۱۳۲۸ق .

۶ ـ ریاض‌الادب، منتخب نظم‌ونثر :

طهران، ۱۳۱۸ش، سربی .

۷ ـ شرعیات محمدی :

طهران، ۱۳۰۳ش، سنگی، جیبی، ۷۹ص.

۸ ـ کتاب‌القرائة (عربی) :

طهران، ۱۳۱۷ش، سربی، جیبی، ۹۵ص .

۹ - نخبةالادب:

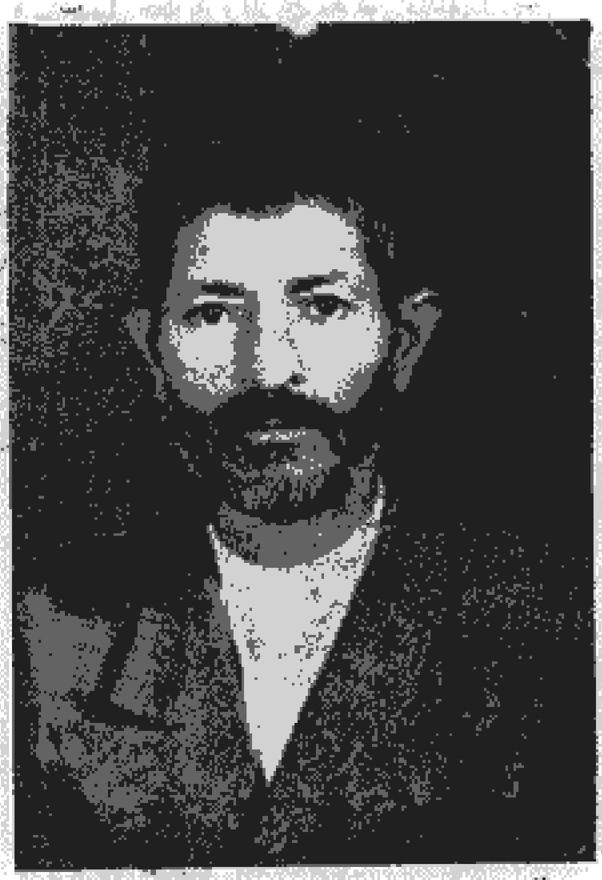
سال پنجم، طهران، ۱۳۱۳ش، سربی، رقعی، ۱۱۰ص .

طهران، ۱۳۱۴ش، سربی، رقعی، چاپ دوم، ۱۱۵ ص .

سال ششم، طهران، ۱۳۱۱ش، سربی، رقعی، ۱۸۲ ص .

میرزا محمد بن (حاج شیخ باقر تهرانی) ترقی:

(۱۲۷۵ش ـ ۱۳۳۳ ش)

درطهران بشغل کتابفروشی اشتغال داشت . اومردی وارسته ومنزوی بود هرشب مرتباً در مسجد جمعه پای منبر مرحوم میر سیدعلی بهشتی مفسر حاضر میشد.

۱ - پنج مقاله دراخلاق :

طهران، ۱۳۰۱ش، سنگی، باهتمام ترقی

۲ - شرح بهاریهٔ میرزا نصیر اصفهانی:

طهران، ۱۳۰۲ش،سنگی، باهتمام ترقی.

۳- دیوان جودی خراسانی :

طهران، ۱۳۰۵ش ، سنگی، باهتمام ترقی.

دکتر محمد تعلیمی :

(۱۲۸۵ش ـ معاصر)

درطهران متولد شده. تحصیلات ابتدائی و متوسطه ودانشسرایعالی را در رشتهٔ ریاضی درطهران انجام داده . درسال ۱۳۰۱ برای ادامهٔ تحصیل بفرانسه رفته و از دانشگاه (بردو) باخذ لیسانس موفق شده . سپس وارد دانشگاه (ژنو) گردیده و باخذ درجهٔ دکتری ونیز بدریافت دودانشنامه درقسمت فیزیك ستارگان ودرقسمت جوشناسی نائل گردید . مدت دوسال در رصدخانهٔ ژنو مشغول تحقیقات علمی بود. چون بتعلیم و تربیت علاقهٔ وافری داشت بانستیتوی ژان-ژاك روسو دانشکدهٔ ادبیات داخل شد. پس از پنج سال تحصیل بدریافت یك دانشنامه درتعلیم و تربیت عمومی وروانشناسی و بعداً دیپلم عالی اختصاصی درقسمت تعلیم وتربیت تجربهٔ نائل آمد . در سال ۱۳۲۶ پس از هفده سال تحصیل وتحقیق وتجربه درفرانسه

وسویس بطهران بازگشت و داخل وزارت فرهنگ شدوعهده دار مشاغل ذیل گردید: مترجم فنی، ریاست دانشکدهٔ ادبیات تبریز (دانشکدهٔ ادبیات تبریز، تحصیلی ۳۲ - ۱۳۳۳)

۱ـ اصول تعلیم وتربیت‌تجربی وروانشناسی‌فنکسیونل:

تبریز، ۱۳۳۳ش، سربی، وزیری، نشریهٔ شمارهٔ ۱ دانشگاه، ۱۷۰ ص.

۲ ـ مبانی‌آموزش وپرورش نوین:

طهران، ۱۳۳۶ش، سربی،وزیری، ابن - سینا، ۲۳٤ص.

۳ ـ مربی و طرزتربیت او:

تبریز، ۱۳۳۵ش، سربی، وزیری، ۸٤ص.

حاج محمدآقابن شیخ حسین تبریزی توتونچی:

(   )

۱ ـ الاسلام والخلافة:

۲ ـ تفسیر سورة والعصر:

۳ ـ تفسیر سورة ماعون:

تبریز، ۱۳٦٦ق،سربی،رقعی، ۸۷ص.

٤ ـ اشارات غروبه:

تبریز، ۱۳۷۲ق، سربی، رقعی، ۱۰٦ص.

محمد توفیق خاکی‌افندی:

(   )

۱ ـ مراتع‌الآرام‌ومرآة الایام (نعر عربی):

مصر، ۱۳٤٤ق = ۱۹۲٦م،سربی.

محمد توکلی همدانی:

(ـمعاصر)

۱ ـ براهین احمدیه:

غلام احمدقادیانی، ترجمه.

طهران، ۱۳۲۷ش، سربی، وزیری، ۷ + ۲۰+۲۵ ص.

محمد تهانوی:

(   )

۱ ـ انوار محمدی:

میرتهه، ۱۲۹۱ق،سنگی، رقعی، ۱۳٦ص.

۲ ـ شورش عشق:

میرتهه، ۱۳۰۷ق،سنگی، وزیری، ۲۲ص.

حاج شیخ محمد ثاراللهی (یاسینی):

(۱۳۲۱ ق ـ مرحوم)

بسال ۱۳۲۱ ق در یکی از قرای همدان تولد یافت. مقدمات رادرآن قریه‌خوانده، درسنهٔ ۱۳۳۹ ق بعراق سلطان آبادرهسپار ودر آنجا بتحصیلات‌خود ادامه داده. بسال ۱۳٤۰ ق بقم مهاجرت نموده و سطوح را نزد علمای‌آنجا فراگرفته پس‌از آن‌بدرس حاج‌شیخ عبدالکریم‌حائری حاضر و پس از فوت آنمرحوم به‌تبلیغ‌وترویج‌پرداخته است (آثار الحجة، ج۲، ص ۱۱۱).

۱ ـ تسهیل املاء یا راه رستگاری:

قم، بی‌تاریخ، سربی، وزیری، کتابفروشی طباطبائی، نشریهٔ دین ودانش، ۳۲۹ ص.

ابوعبدالله محمد بن جابربن سنان الحرانی البتانی:

(ـ ۳۱۷ ق)

از منجمین بوده. در بتان از توابع حران بعد از سال ۲۳۵ تولد یافت. بسال ۳۱۷ بقصرالحضر (یا) قصر الجس وفات یافت (معجم المؤلفین، ج ۹، ص۱٤٤)

سایر مآخذ: تاریخ‌الحکماء، ص ۲۸۰.

۱ ـ النصیح فی نظم الفصیح (عربی):

بیروت، ۱۳۲۱ ق، سربی، باهتمام‌غلیوم بوخه، ۱٤۳ ص.

ابوجعفر محمدبن جریربن رستم طبری آملی:

(ـحدود ۴۰۰ ق)

معروف باین اسم دونفر از علمای کبار میباشند: یکی : محمد بن جریر بن یـزید که ولادتش درآمل ومسکنش دربغداد و مفسر ومحدث وفقیه و مورخ و از ائمه مجتهدین اهل‌سنت است وصاحب تفسیر و کتاب‌تاریخ مشهور و کتاب طریق حدیث طیر مشوی و کتاب‌غدیراست که دردومجلدضخیم نوشته .. وبالجمله در شوال ۱۳۱۰ ق بسن هشتاد وچهار سال دربغداد وفات یافت ... ودیگر محمد بن جریر بن رستم طبری آملی‌است که از بزرگان‌علماء مائهٔ رابعه و از اجلاء اصحاب وثقة و جلیل‌القدراست وگاهی‌این طبری بهم‌مشتبه‌میشوندمانندواین‌جمعه . و ازجائیکه محل اشتباه اختلاف شده است درابوبکر خوارزمی محمدبن العباس پسر خواهر محمدبن جریرطبری است که اورا طبر خزی میگویند بجهت نسبت بطبریه و خوارزم . وبعضی گفته‌اند که‌خالوی‌اوطبری سنی‌است. وصاحب نقامع‌الفضل وبعضی دیگر گفته‌اند که خال او طبری امامی است ... وبالجمله‌محمدبن جریرشیعی‌صاحب‌الایضاح و المسترشد ودلائل الامامه است .

(فوائد الرضویه ، ص۴۴۶ .)

۱ ـ دلائل الامامة (عربی) :

نجف ، ۱۳۶۹ ق ،سربی ، رقعی ، ۳۲۰ص.

نجف ، ۱۳۸۳ ق ، سربی ، رقعی ، چاپ دوم ، ۳۲۰ ص .

۲ ـ المسترشد فی امامة علی بن ابیطالب (عربی) :

نجف ، بی‌تاریخ ، سربی، رقعی ، ۱۷۰ص.

نجف ، بی‌تاریخ ، سربی ، رقعی ، ۲۱۲ص.

ابوجعفر محمد بن جریربن یزید بن‌کثیرابن غالب‌الطبری :

(۲۲۴ ـ ۳۱۰ ق)

معروف باین اسم دونفر از علمای کبار میباشند یکی : محمد بن جریربن یـزید که ولادتش آمل طبرستان ومسکنش‌بغداد اومفسر محدث ، فقیه ، مورخ و از ائمهٔ مجتهدین اهل سنت و صاحب کتاب تفسیر وتاریخ مشهور و کتاب طریق حدیث طیر مشوی و کتاب غدیر است که در دو مجلد ضخیم نوشته .

از ابوحامد اسفراینی‌نقل شده که گفته‌اگر کسی بچین‌سفر کنددرطلب تفسیرمحمدا ن جریر کار بزرگی نکرده . ازمحمد ابن خزیمة که او را امام الائمة خوانـده‌انـد منقولست که در حق اوگفته : ماأعلم علی ادیم الارض اعلم منه . درحبیب‌السیر است که قوت کتابت ابن جریربمرتبهٔ بود که‌در هرروزچهل‌ورق‌تحریر مینمود . درعبقاتست که در مدت چهل سال هر روز چهل ورق کتاب مینوشت . دراوائل شوال یا ۲۶ آن درسنهٔ ۳۱۰ بسن‌هشتادوچهار دربغدادوفات یافت (فوائد الرضویه ، ص۴۴۶)

۱ ـ اختلاف الفقهاء (عربی) :

لیدن ،۱۹۳۳م ، سربی ، رقعی ، ۲۷۴ص، یوسف‌شخت‌بعض‌اجزاءاین کتابرابنام کتاب‌ـ الجهاد وکتاب الجزیة و احکام المحاربین در لیدن بطبع رسانیده است .

۲ ـ تاریخ الطبری ، تاریخ الامم والملوک، اخبارـ الرسل والملوک، تاریخ کبیر (عربی) :

لیدن ، ۱۹۰۱م .

جزءچهارم، مصر ، سربی، وزیری ،بتحقیق

محمد ابوالفضل ابراهیم، شمارهٔ ۳۰ ذخائر العرب.

قاهره، ۱۳۵۸ق، سربی، وزیری، ۶۳۹ + ۶۶۴ + ۵۷۶ + ۶۰۸ + ۶۳۲ + ۵۷٤ + ۶۱۶ + ۲۵۸ + ۱۳۲ + ۱۶۷ ص، درپایان جلد هشتم کتاب صلة تاریخ الطبری، تألیف عریب بن سعد قرطبی، در خاتمه المنتخب من ذیل المذیل من تاریخ الصحابة والتابعین، مؤلف ذیل المذیل خود طبری.

۳ ـ تفسیر الطبری، جامع البیان (عربی):

مصر، سربی، وزیری، جلد اول ۶۲۳ ص، جلد دوم ۶۱۵ ص، جلد سوم ۶۳۵ ص، جلد دوازدهم ۶۳۳ ص.

مصر سربی، وزیری، ٤۲۷ + ۳۸۳ + ۲۳۱ + ۲۰۹ + ۲۰۲ + ۱۸۲ + ۱۹۵ + ۱۵۶ + ۱۵۲ + ۱۳۶ + ۱۲۰ + ۱۳۲ + ۵٤ + ۱۲۷ + ۱۷۲ + ۱۵٤ + ۳۰ + ۱۳۲ + ۱۰۳ + ۹۵ + ۹۲ + ۹۵ + ۲۲۸ + ۷٤ + ۸۷ + ۱۱٤ + ۱۲۸ + ۹۸ + ۱۳۲ + ۲۰٤ ص.

محمد جزائری:

(ـ معاصر)

۱ ـ چشمان سبز وآبی یا معاشقهٔ آرسن لوپن:

موریس لوبلان، ترجمه، طهران، ۱۳۳۶ ش، سربی، رقعی، ابن سینا، ۲۷۰ ص.

ابوعبدالله سید شریف محمد بن جعفر الکتانی:

(۱۲۷٤ ـ ۱۳٤۵ق)

محدث، مورخ، فقیه، درفاس تولد یافت وبجانب مشرق رهسپار و در مدینه مجاور شد. سپس به بیروت ودمشق مسافرت نمود درفاس وفات یافت.

(معجم المؤلفین، ج۹، ص۱۵۰)

۱ ـ الرسالة المستطرفة لبیان مشهور کتب السنة المشرفة (عربی):

دمشق، ۱۳۸۳ق، سربی، وزیری، ۳۵۱ ص.

جلال الدین محمد:

( )

۱ ـ عهدنامهٔ مالک اشتر (ترجمه بشعر ترکی):

استانبول، ۱۳۰٤ق، سربی.

محمد جلال الدین خان:

( )

۱ ـ بهار بی‌خزان (شعر):

آکره، ۱۳۲۱ق، سنگی، وزیری، ۱۶ ص.

بدرالدین محمد بن خواجه جلال الدین:

(زنده در سال ۱۲۹۱ ق)

۱ ـ مختصر البیان درضروریات بحران مرض:

(تاریخ فراغت از تألیف، ۱۲۹۱ق)

کانپور، ۱۲۹۱ ق، سنگی، ضمن میزان الطب محمد اکبر ارزانی

جلال الدین محمد اصفهانی:

( )

۱ ـ تحفة الوزراء و السلاطین (چهل باب):

ایران، ۱۲۸۲ق، سنگی، ٤۷۰ ص.

طهران، ۱۲۹۱ق، سنگی، رقعی، ۱۱۱ ص، بامقالات خواجه عبدالله انصاری و رباعیات ابوسعید ابوالخیر وغیره.

طهران، ۱۳۱٤ ش، سربی، از روی خط میرعماد.

غیاث الدین محمد بن جلال الدین رامپوری:

(زنده درسال ۱۲٤۲ق)

ساکن مصطفی آباد معروف به رامپور از توابع شاه‌آباد لکهنو .

۱ـ بهار باران شرح گلستان سعدی :

لکهنو، ۱۸۹۱م، سنگی، وزیری، ۴۸۰ص.

لکهنو، ۱۸۹۷م، سنگی، وزیری .

لکهنو، ۱۹۰۶م = ۱۳۲۳ق ، سنگی ، وزیری، ۴۸۱ص .

لکهنو، بی‌تاریخ، سنگی، وزیری، ۴۸۰ص

سیالکوت، ۹۱ـ۱۸۹۲م، سنگی، خشتی.

۲. ریاحین عظیم :

لکهنو ، ۱۳۰۸ق ، سنگی ، وزیری ، ۱۴۲ص .

۳ـ شرح رقعات ابوالفضل علامی:

لکهنو، ۱۸۹۰م، سنگی، وزیری، ۴۰۸ص.

۴ـ شرح سکندرنامهٔ بری :

لکهنو، ۱۸۹۱م، سنگی، وزیری، ۲۸۲ص.

۵ـ غیاث‌اللغات :

(تاریخ فراغت از تألیف، ۱۲۴۲ق)

بمبئی، ۱۲۷۷ق، سنگی .

کانپور، ۱۸۷۶م، سنگی، رحلی، ۵۱۸ص.

کانپور، ۱۸۹۹م، سنگی، رحلی، ۵۱۸ص.

کانپور، ۱۹۰۴م، سنگی، رحلی، ۵۱۸ص، درهامش آن چراغ هدایت .

کانپور، ۱۸۶۸م ، سنگی ، رحلی، ۴+ ۵۱۶ص .

کانپور، ۱۸۷۰م ، سنگی ، رحلی، ۴+ ۵۱۸ص .

کانپور، ۱۸۷۴م، سنگی، رحلی، ۵۱۸ص.

کانپور، ۱۹۱۲م، سنگی، وزیری، ۷۶۰ص.

کانپور، ۱۳۰۷ق، سنگی، وزیری، ۹۰۴ص.

کانپور، ۱۸۲۴ و ۱۸۴۱م و ۱۹۰۷م.

لکنهو ، ۱۲۸۰ ، سنگی، وزیری، ۶۵۸ص .

لکهنو، ۱۸۹۰م = ۱۳۰۸ق ، سنگی، وزیری، ضمن آن چراغ هدایت .

لکهنو، ۱۹۰۳م، سنگی، رحلی، ۶۲۶ص.

لکهنو، ۱۳۳۲ق، سنگی، رحلی، ۶۲۶ص.

لکهنو، ۱۳۳۰ق ، سنگی ، رحلی، ۱۱+ ۷۶۰ص.

هند، ۱۲۶۵ق ، سنگی، رحلی، ۵۶۹ص .

هند ، ۱۲۷۳ق و ۱۲۸۱ق و ۱۲۸۲ق و ۱۲۸۳ق و ۱۲۹۰ق .

۲جلد، طهران، ۱۳۳۷ش، سربی، وزیری، بکوشش محمد دبیرسیاقی ، ه + ۶۳۳+ ۵۷۸ص .

۶ـ کاشف‌الاسرار :

(شرح قصائد چاچ)

لکهنو ، ۱۳۰۸ق = ۱۸۹۱م ، سنگی ، وزیری، ۴۱۰ص .

لکهنو ، ۱۳۱۶ق = ۱۸۹۸م ، سنگی، وزیری، ۴۱۰ص .

۷ـ معراج‌العروض :

طهران، ۱۳۱۷ق سنگی.

۸ـ نصیراللغات :

لکهنو، ۱۸۹۰م، سنگی، وزیری، ۲۴۰ص.

دکتر محمد جلال‌الدین سرور:

(   )

استاد تاریخ اسلامی در جامعهٔ الازهر .

۱ـ النفوذ الفاطمی فی جزیرة العرب (عربی) :

مصر، ۱۹۵۷م، سربی وزیری ، ۱۱۴ص.

محمد جمال :

(زنده در سال ۱۳۴۵ق)

مدیر کتابخانهٔ (الاهلیة) درمصر .

۱ـ کشکول جمال (عربی) :

مصر، ۱۳۳۹ق.

محمد جمال بن ابی الخیر الخطیب :

(   )

۱ـ انتظام الدنیا والدین (عربی) :

مصر، ۱۳۱۱ق، مطبعة دارالسعادة .

دکتر محمد جمال الدین سرور :

(   )

۱ـ الظاهر بیبرس وحضارة مصر فی عصره (عربی) :

مصر، ۱۹۳۸م، سربی .

۲ـ دولة بنی قلاوون فی مصر (عربی) :

مصر، ۱۳۶۶ق، سربی، وزیری، ۳۹۹ص .

محمد جمیل بیهم :

(   )

۱ـ الانتدابان فی العراق والعراق والسوریة (عربی) :

صیدا ، ۱۳۵۰ق، سربی ،

۲ـ فلسفة التاریخ العثمانی (عربی) :

(اسباب انحطاط امپراطوریة العثمانیة و زوالها)

دوجلد ، بیروت، ۱۳۷۳ق، سربی، وزیری، ۳۰۴+۱۹۷ص .

محمد (بن مرحوم محمد نقی جناب استرآبادی) جناب زاده :

(۱۲۷۶ش ـ معاصر)

دراصفهان متولدشده وباتفاق پدرم بنا ـ بدعوت نیرالملك برای استادی دارالفنون که درعلوم ریاضی و فیزیك وطبیعی ونجوم جدید بهرهٔ وافی داشت بطهران آمد روانه شدم . قسمتی ازتحصیلاتم در مدارس قدیمه ونزد والدم انجام گرفت . سپس در مدرسهٔ کمالیه ومدرسهٔ ادب داخل شده و بعد دورهٔ تحصیلم در دارالفنون انجام یافت . درآغاز

وارد شغل آموزگاری درمدارس ابتدائی و متوسطهٔ اقدسیه شدم . درسال ۱۳۰۶ وارد وزارت دادگستری شده ولی شغل قضائی را نپذیرفتم مراحل خدمات اداری را در ثبت اسناد واملاك پیموده و اینك رئیس ادارهٔ تبلیغات وزارت دادگستری میباشم .

درسال ۱۲۹۹ درعنفوان جوانی ازوزارت معارف پروانهٔ انتشار صحیفهٔ آسمانیرا گرفته وپس ازانتشار پنج شماره باسیدشکرالله صفوی مدیر روزنامهٔ کوشش درنگارش مقالات اساسی تاسال ۱۳۱۰ صرف وقت مینمود . در سال ۱۳۲۱ مجدداً صیحهٔ آسمانیرا انتشار داده وشمارهٔ (۱۷) آن مصادف با وقایع (۱۷) آذر گردید و درنتیجهٔ الغاء امتیاز تمام جراید سرمایهٔ مصرف شده از دست رفت . در سال ۱۳۲۲ امتیاز (ندای آسمانی) را تحصیل و بطور هفتگی منتشرشد و تا بیستم آذر بیشتر دوام نیافت و در سال ۱۳۲۸ مدت پنجماه مجدداً بانتشار آن پرداخت . اینك مجلهٔ ادبی وعلمی (ندای آسمانی) من صادر شده است (نقل ازخط مؤلف سال ۱۳۳۶ش)

درسال ۱۳۳۶ رئیس ادارهٔ تبلیغات وانتشارات

وزارت دادگستری .

۱ ـ اوراق پراکنده :
(قطعات ادبی، فلسفی ، اجتماعی ، دینی)
طهران ، ۱۳۱۲ش ، سربی ، رقعی ، چاپ دوم ، ۱۸٦ص .
طهران ، ۱۳۲٦ ش ، سربی ، رقعی، چاپ سوم ، ۲۱٦ ص .

۲ ـ بسوی‌خدا ، جهان بینی‌از نظر فلسفهٔ علمی :
طهران، ۱۳۳۲ ش،سربی ، رقعی، ۲۲ص.

۳ ـ تعلیم و تربیت در نظر سعدی :
طهران ،۱۳۱۷ش، سربی، رقعی، ۱٦٤ص.

٤ ـ توحید تمدن شرق وغرب :
(ندای‌آسمانی)
طهران ، ۱۳۲۷ ش ، سربی ، رقعی، ناشر کیومرس کی‌منش ، ۸ص.

۵ ـ دادرسی‌تاریخ :
طهران ، ۱۳۳۷ ش ، سربی، جیبی، ضمن سالنامهٔ کشور ایران ، سال سیزدهم ، از ص ۱۹۱ تا ص ۲۲٤

٦ ـ رهبر زندگی برای جوانان ودختران :
طهران ، ۱۳۳٤ ش ، سربی، جیبی، نشریهٔ سالنامهٔ کشور ایران ، ۲٤ص .

۷ ـ راهنمای دانش درس طبیعت و وظایف انجمنهای همکاری خانه و مدرسه :
طهران ،۱۳۲۹ش،سربی،وزیری ، ۱٦ص.

۸ ـ راهنمای دانش‌بررسی‌تازه درآموزش وپرورش:
طهران ، ۱۳۱۹ ش ، سربی ، رقعی ، ۱۳٤ ص .

۹ ـ زن درنظرتاریخ :
طهران ، ۱۳۳۵ ش ، سربی ، جیبی، ضمن سالنامهٔ کشورایران ، ازص ۱۹۳ تاص ۲۳۸

۱۰ ـ سیرتمدن ولزوم سازش علم وایمان :
طهران ، ۱۳۳۸ش، سربی ، جیبی، ٤٠ص.

۱۱ ـ عشق وپارسائی :
طهران ، ۱۳۳٦ ش ، سربی ، جیبی، ضمن سالنامهٔ کشور ایران ازص۱۹۱ تا ص۲۰۸.

۱۲ ـ مفاسد رباخواری :
طهران ، ۱۳۳۳ش ، سربی رقعی ، نشریهٔ روزنامهٔ اراك ، ۱۵ص.

ابوالحسن محمد مدعو شیخ‌عبدالهادی ابن شیخ جواد همدانی :

(   )

۱ ـ منتقی‌الجمان فی‌شرح لؤلؤةالمیزان (عربی) :
(درمنطق)
طهران ، ۱۳۱۸ ق ، سنگی ، وزیری ، ۲۲۹ ص.

محمد جودی :

(ـ معاصر)

۱ ـ وصلت اجباری :
طهران، ۱۳۰۵ش ، سربی، جیبی، ۱۹۲ص

سعید دیوان محمدجوهری :

(ـ معاصر)

۱ ـ رسالهٔ‌سنگ وکلوخ تعدیل افکار مردوخ :
طهران ، ۱۳۲٦ ش ، سربی، رقعی،۲۹ص.

۲ ـ زندگانی رهبر عالم حضرت محمدص:
طهران ، ۱۳۳۰ ش ، سربی ، رقعی ، ناشر شجاعی .

محمد جهان :

(   )

۱ ـ افادةالمبتدی درعلم صرف ، کلکته .

تاج الشعراء محمد جیحون یزدی :

(۱۲۵۰ ـ ۱۳۰۲ ق)

درحدود ۱۲۵۰ ق درمحلهٔ کازرگاه یزد متولد شده . معلومات عصر خود را بتدریج آموخت .

در زمان حکومت فرهاد میرزا باوی بشیراز رفت و ازآن پس درسیر وحرکت بودوچندی درهندوستان و پس از آن به بنادر عمان و خلیج فارس زیسته وازآنجا به بصره وعراق عرب رهسپار شد . مکرر بطهران مسافرت کرده و در اصفهان مداح ظل السلطان بوده و لقب تاج الشعرائی یافته است . در سالهای آخر عمر خود در مصاحبت ناصر الدوله فرمانفرما والی کرمان گذرانیده .

در سنهٔ ۱۳۰۲ ق درشهر کرمان درگذشت و در جوار خواجه خضر مدفون گردید .

(مجلهٔ یغما ، سال ۱۰ ،شمارهٔ ٤ ،ص ۱۷٤)

سایر مآخذ : تاریخ یزد تألیف آیتی، ص ۲۸۳، ریحانةالادب ، ج ۱ ، ص ۲۹۲ ، تاریخ ادبی ایران، ترجمهٔ رشیدیاسمی، ص ۲۱۰.

۱ ـ جیحون نامه (شعر) درمراثی :

طهران ، ۱۳۲۵ ش، سربی، رقعی، شرکت سهامی طبع کتاب ۳۳۳ ص، ضمن خزائن ـ المصائب والاشعار هفت جلدی .

۲ ـ دیوان (شعر) :

بمبئی ، ۱۳۱٦ ق ، سنگی ، وزیری ، ۳۱۷ ص .

طهران، ۱۳۳٦ش، سربی، رقعی، ۳۸۸ص.

خواجه‌محمد چشتی :

( )

۱ ـ مجالس حسینیه :

(ملفوظات خواجه حسن محمد چشتی)

هند ، ۱۳۱۶ق ، سنگی .

مولوی ابوالحسن سید محمد صاحب حسنی قادری چشتی:

( )

۱ ـ تحفة السلام :

(شرح حال و ملفوظات خواجه عبدالسلام حسینی)

لکهنو، ۱۹۱۵م سنگی ، رقعی، ۱۰٤ص.

مولوی شاه محمد صاحب صدیقی چشتی قادری :

( )

۱ـ الوجوب، درتصوف :

هند ، ۱۳۲٤ ق ، سنگی .

سید محمد حائری :

( )

۱ ـ کنزالاخبار :

قم ، ۱۳۳۹ ش ، سربی ، رقعی ، و + ۳۵۹ ص .

ابوعبدالله محمدبن حارث بن اسدالخشنی ـ القیروانی الاندلسی :

(ـ ۳٦۱ق)

درقیروان علم فقه آموخت . بعداً باندلس رفته و در آنجا از قرطبیین حدیث شنید و در قرطبه متوطن شده و جماعتی نزد وی فقه فراگرفتند . او در فقه حافظ ، متقدم، نبیه ، ذکی بود . بسال ۳۶۱ درگذشت .

(مقدمة قضاة قرطبة)

سایر مآخذ ، معجم‌المؤلفین، ج۹،ص۱۶۸.

۱ ـ **قضاة قرطبة و علماء افریقیة (عربی) :**

مصر ، ۱۳۷۳ ق ، سربی ، وزیری ، ۳۶۰ ص .

اروپا ، ۱۹۱۴ م ، سربی، وزیری، باهتمام خولیان ریبرت اسپانیولی .

... ، ۱۹۱۴ ، سربی ، وزیری ، باهتمام شیخ شنب تحت عنوان : علماء افریقیة .

شمس‌الدین محمدبن کمال الدین خواجه‌ـ حافظ شیرازی :

(۷۲۸ - ۷۹۱ق)

از ظهور اسلام تاکنون شش تن ازبزرگان سخندان ایوان سرای حکمت و عرفان را بنقشهای بدیع بیان چنان آراسته وازحشو زوائد لاطایل‌پیراسته که زمان را ازساختن وپرداختن شخص‌هفتم باآنکه ازممکناتست عجالة دچار مشکلات نموده : (فردوسی طوسی ، نظامی گنجوی ، سنائی غزنوی ، مولوی‌بلخی ، سعدی شیرازی ، شمس‌الدین حافظ شیرازی) از فصحای بارع و عرفای معروف ومشاهیر فضلای مائة هشتم . پدرش ازاهالی رودآور تویسرکان بوده . از آنجا بشیرازآمده وتوطن اختیار نموده . خواجه در این شهر متولد شده و مستفید گشته و چون کلام‌الله مجید را تماماً از حفظ داشته حافظ تخلص نموده . و معتقدین غیب حضرتش را لسان الغیب خوانده . محققین اورا جامع معقول و منقول و حاوی فروع‌و اصول دانسته . مجلس درس وحوزهٔ تدریس داشته و در کشف مشکلات کشاف زمخشری همت‌گماشته . ظاهراً شرح یا حاشیه بر آنکتاب نگاشته شاید تفسیری هم تألیف کرده‌باشد . وسروکاردائمی‌خواجه‌برقرآن کریم پرمعلومست وخو دمیگوید : (عشقت رسد بفریاد گرخود بلسان حافظ ـ قرآن زبربخوانی با چارده روایت) و نیز تتبع و تبحر مولانا در دواوین شعرای عرب و علوم ادبیه کار باشد .

اما زندگانی خواجه معین شده که ساده و و مجرد ازعلایق بوده و بیشتر در صحبت مشایخ عصر و اولیای زمان ... سرمینموده صوفی‌بودن یعنی پشمینه پوش خویش را باین شعر گفته :

(سرمست درقبای زرافشان چو بگذری
یکبوسه نذرحافظ پشمینه پوش کن)

ثابت کرده‌است و بقدر ضرورت کار دنیا از سلاطین آل مظفر مدح مختصری گفته که مورد تعرض حسودان نشود . و نیزصاحبان تذکره مینویسند خواجه‌درتمام مدت عمر خود یك سفر به یزد نمود .

صاحب سبحةالمرجان مینویسد که در زمان سلطان‌محمودپادشاه‌دکن‌خواجه‌مهیای رفتن دکن شد اما زاد راه نداشت میرزا فضل اینجو از شاگردان تفتازانی صدر اعظم شاه دکن این بشنید مبلغی‌زر برای وی فرستاد

او وسائل تهیه کرده بجزیرهٔ هرمز رفت و درکشتی نشست وچیزی نگذشت که طوفان شده و خواجه پشیمان ببهانهٔ از سفینه بیرون آمدو گفت :

(دمی باغم بسر بردن جهان یکسر نمی‌ارزد بمی بفروش دلق ما کزین خوشتر نمی‌ارزد)

و غزلرا تمام کرده بـرای میرزا فضل‌الله فرستاده و خود بشیراز برگشت . و نیز صاحب تذکرهٔ خزانهٔ عامره بنقل ازمرآة الصفا گوید :

خواجه را پسری بود موسـوم بشاه نعمـان بهند رفت و در رامپور وفات یافت و او را نزدیك (آسیر) بخاك سپردند . و فرصت شیرازی میگوید که سن خواجه بچهل و شش رسید . بهرصورت خواجه از مفاخـر فارس بلکه آبروی ایرانست وازجمله فصحای دوران . در معارف اسلامی یعنی حکمت و ادب از عیون ودیوان غزلیاتش بعزلئالی و نخب دراری مشحون همسر ندارد .

دیوان حافظ را شاگرد وی محمد گلندام بعداز رحلت او جمع کرده و بمرور بعضی از اشعار دیگران از قبیل سلمان ساوجی و غیره درآن داخل شد . چنانکه باز فرصت شیرازی درآثارالعجم گوید که درنسخهٔ بسیار کهنه و مندرس دیوان کمال خجندی این شعر دیده شد : (جانب دلها نگاهدار که سلطـان ملك نگیرد اگـر سپاه ندارد) بـاری همانطور که شعر دیگـران در دیـوان حافـظ آمده شـك نیست که مبلغی شعر او از میان رفته یا دردیوان دیگران داخل شده‌باشد . این اوقات حاجی آقا محمد علی معروف بحاجی‌پیرزاده یکی دوغزل ازگفته‌های خواجه‌حافظ را که در دیوان نیست بدست آورده اگر چنین‌باشد گرفته درتاریخ ادبیات که تحت تألیف‌دارم درج مینمایم و باید بگویم بدترازتمام این حیف میل ها خدمت و خصوصیت دوستـان نادانست که خواسته‌اند خواجه تمام‌حروف تهجی را روی قافیه قرار داده . درهرحرف غزل‌داشته‌باشد . لهذاازقول خواجه (الغیاث از جور خوبان الغیاث ودل‌من درهوای‌روح فرخ و بنویس دلا بیار کاغـذ) ساخته و مجموعهٔ بآن سختی را باین ابیات سست از حشمت انداخته‌اند .

خواجه دربیرون شهر شیرازدرمکان‌معروف بمصلی جسدش بخاك رفت و خاك‌مصلی‌تاریخ ارتحال او شد وندانم کجا و کی دیده و یا شنیده ام که محمد معمائی از معاریف آن ایام عمارتی برسر تربت خواجه بنا کرد ..

(روزنامهٔ تربیت،سال ۱۳۲۰ق، شمارهٔ ۲۵۵)

۱ ـ آئینهٔ معرفت (شعر) :

لاهور، ۱۹۱۱م، سنگی، وزیری، ۸٤ ص .

۲ ـ احوال واشعارحافظ :

سعید نفیسی، طهران ، ۱۳۲۱ ش ، سربی، جیبی ، اقبال ، ۲۷۹ ص .

۳ ـ پنجاه چکامه از حافظ (باترجمهٔ انگلیسی) :

٤ ـ پنجاه غزل و قطعه (باترجمهٔ انگلیسی) :

لندن ، ۱۳۲٦ق=۱۹٤۷م، از مطبوعات کمبریج (نقل ازسعدی‌تاجامی، ص۳۲۸)

۵ ـ تحفهٔ بی نظیر :

(خلاصهٔ دیوان حافظ)

لاهور،۱۸۹۱م، سنگی،خشتی، ۸۸ص.

٦ ـ چندغزل ازدیوان حافظ :

طهران، ۱۳۴۰ش،افست رنگی، بخط محمد‌حسن کاتب السلطان شیرازی با ترجمهٔ انگلیسی گرترود بل، باهتمام دکتر محسن صبا، انجمن دوستداران کتاب، ۱۰۲ص.

۷ ـ الحافظ الشیرازی (عربی) :

ابراهیم امین الشورابی، مصر، سربی، مطبعة المعارف، ۴۳۰ص.

۸ ـ دیوان حافظ (شعر) :

طهران، ۱۲۶۵ ق.

طهران، ۵۸ ـ ۱۲۵۹ق، سنگی، وزیری، ۲۲۱ص.

طهران، ۱۲۶۲ق، سنگی، وزیری، ۲۲۲ ورق.

طهران، ۱۴ محرم ۱۲۶۵ق، سنگی، جیبی.

طهران، ۱۳۰۴ق، سنگی، رقعی، ازروی چاپ میرزا علینقی، ۳۰۵ ص.

طهران، ۱۳۰۵ش، سنگی؟.

طهران، سنگی، رقعی، ازروی چاپ میرزا علینقی، ۳۱۶ ص.

طهران، ۱۳۰۹ش، سنگی، رقعی، از روی چاپ میرزاعلینقی، ۳۱۶ص.

طهران، ۱۳۲۷ق، سنگی، وزیری، کتاب‌فروشی محمدرضا، ۳۴۴ ص.

طهران، ۱۳۰۶ ق، سنگی، جیبی، خط عبدالغفار همدانی، بی شماره صفحه.

طهران، ۱۳۱۵ق، سنگی، رقعی، باهتمام علی‌اکبر خوانساری، تاص ۲۲۹ شماره گذاری شده (غزلیات)

طهران، ۱۳۵۸ق، سنگی، رقعی، عبدالرحیم علمی، ۴۹۵ص.

طهران، ۱۳۵۰ق، سنگی، رقعی، خط جواد شریفی، محمودعلمی، ۳۱۶ص.

طهران، ۱۳۵۴ق، سنگی، رقعی، کتابفروشی محمد مهدی خوانساری.

طهران، ۱۳۱۹ش، سنگی، رقعی خط جواد شریفی، ۳۲۵ص.

طهران، بی تاریخ، سنگی، رقعی، شرکت طبع کتاب، ۳۲۰ ص.

طهران، ۱۳۲۸ ش، سنگی، وزیری، از روی چاپ میرزا محمدخان قزوینی، گراوری ۴۰۰ ص.

طهران، ۱۳۲۸ش، سنگی، وزیری، خط علی شاه‌میری، کانون کتاب، ۳۱۹ص.

طهران، ۱۳۲۷ش، سنگی، رقعی، اسلامیه، ۲۹۶ص.

طهران، ۱۳۲۰ش، ۵۳۳ص.

طهران، ۱۳۲۵ ش، سنگی، رقعی، خط جوادشریفی، کتاب فروشی محمود علمی، ۳۰۵ ص.

طهران، ۱۳۲۸ش، سربی، وزیری، علی‌اکبر علمی، ۴۹۵ص.

طهران، ۱۳۳۴ش، سنگی، رقعی، امیر کبیر، مصور، ۳۷۹ ص.

طهران، ۱۳۳۵ش، سنگی، وزیری، خاور، ۴۰۸ص.

طهران، ۱۳۴۱ ش، سربی، وزیری، انتشارات کاوه، باهتمام هاشم رضی، ۱۳۲ + ۲۹۹ص.

طهران، ۱۳۰۶ش، سربی، وزیری، بتصحیح سیدعبدالرحیم خلخالی، ازروی نسخهٔ قدیمی ۸۷۷ق، کتابفروشی کاوه، ۳۵ + ۲۷۵ص.

طهران، ۱۳۴۲ش، انتشارات جاویدان با ترجمه بشعر انگلیسی، و میناتورهای رنگین از محمدعلی زاویه ومحمد تجویدی، ۱۶۰ص

طهران، سربی، وزیری، باهتمام سیدعبدالرحیم خلخالی، ۳۵۶ص.

طهران، ۱۳۱۹ش،سنگی، وزیری،شرکت طبع کتاب، ۳۸۷ ص .
طهران، ۱۳۲۰ش، سنگ_گراوری،وزیری باهتمام میرزامحمدخان قزوینی ودکترقاسم غنی،۴۳۲ ص .
طهران، ۱۳۲۷ ش ، سربی ، وزیری ، بامقدمهٔ مجید یکتائی وبهروز و رحیمزادهٔ صفوی وپژمان، ۶۹۰ص بانضمام رسالهٔفلسفی حافظ درسیر سلوك .
طهران، سربی، رقعی، بتصحیح دکتر هومن، ۳۲۸ص .
طهران،سربی،وزیری باهتمام پژمان بختیاری، ابن‌سینا ، ۵۵+۵۸۹ ص
طهران، ۱۳۱۸ش . سربی، جیبی، باهتمام کوهی کرمانی، ۳۹۶ص، (غزلیات)
طهران، ۱۳۱۸ش، سربی، رقعی، بروخیم، باهتمام حسین پژمان،۴۲۵ ص .
طهران،۱۳۱۵ش، سربی، وزیری، بروخیم، باهتمام حسین پژمان. ۳۶۶ص .
طهران، ۱۳۱۸ش، سربی، وزیری، محمدعلی‌علمی، باهتمام حسین پژمان. ۴۸۸ ص.
طهران، ۱۳۳۰ش، سنگی گراوری،وزیری، از روی چاپ میرزا محمد خان قزوینی ، ۴۴۳ص .
طهران، ۱۳۲۵ش . سربی، جیبی . شرکت طبع کتاب، ۳۳۴ ص ، خلاصهٔ دیوان
طهران، سربی، جیبی، باهتمام‌حسین کوهی، ۳۹۱ ص، خلاصهٔ دیوان .
طهران، سنگی، جیبی، باهتمام محمد علی فروغی، ۲۲۷ص .
طهران۱۳۴۲ش، علمی، چاپ‌افست، جیبی، ۳۶۲ص.

مشهد، ۱۲۶۷ق، سنگی .
شیراز، بی تاریخ ، سال‌انتشار ۱۳۵۹ق ،
شیراز ۱۳۳۶ش، سنگی، رقعی، کانون معرفت، باهتمام علینقی بهروز، ۳۱۵ص .
تبریز ، ۱۲۵۸ق،
تبریز، ۱۳۰۰ق،سنگی، وزیری، ۴۴۰ص.
تبریز، ۱۳۰۴ق، سنگی،رحلی، ۱۴۰ورق.
اصفهان، بی تاریخ، سربی، رقعی، کتابفروشی فردوسی،۲۷۲ص .
اصفهان، ۱۳۱۶ ش، سربی، رقعی، گلبهار، ۲۷۲+ ۲۴ ص .
بمبئی، ۱۲۶۷ق .
بمبئی، ۱۳۱۲ق،سنگی، رقعی، خطمحمود حکیم،فرزند وصال شیرازی، ۴۴۰ص.
بمبئی، ۱۳۲۳ق، سنگی، خشتی،چاپ‌سید محمد قدسی، ۴۹۹ص .
بمبئی، ۱۳۲۲ق، مطبعهٔ خورشید،۴۹۶ص.
بمبئی، ۱۳۱۴ق، سنگی، رقعی،چاپ سید محمدقدسی، ۴۹۶ص .
بمبئی، ۱۳۳۴ق، سنگی، رقعی،۳۱۶ ص .
بمبئی، ۱۳۴۴ق، سنگی، رقعی، ۳۲۰ ص.
بمبئی، ۱۲۶۸ق، سنگی، رقعی، چاپ‌اولیا سمیع .
بمبئی، ۱۳۲۶ق،سنگی، رقعی، خطعلیرضا ضیاءالادباء بن ابوالحسن‌شیرازی، ۴۰۹ص
بمبئی،۱۲۷۷ق ، سنگی، وزیری،۳۴۴ص.
بمبئی،۱۲۹۴ق، سنگی، وزیری،۴۱۲ص.
بمبئی،۱۸۲۱م سنگی، وزیری،۶۴۸ص .
بمبئی، ۱۸۴۴ م ، سنگی، رحلی ، ۳۲+ ۵۳۴ص .
کلکته، ۱۲۰۰_۱۲۰۶ق، سنگی، بدستور مسترجانس انگلیسی ، بتصحیح میرزا ابو-

طالب‌تبریزی ازروی دوازده‌نسخهٔ خطی، در یکهزار و دویست نسخه .

کلکته، ۱۸۸۱م،مطبعهٔ‌اردوگاید، ۲۳۲ص.

کلکته، ۱۷۹۱م، سنگی،رحلی، ۱۵۷ورق.

کلکته، ۱۸۸۱ م، سنگی ، رحلی، ۱۴ + ۲۳۲ ص.

لکهنو، ۱۹۰۴م ، سنگی، رقعی،۴۰۴ص ، بااصطلاحات الصوفیه .

لکهنو، ۱۹۱۷ م، سنگی ، وزیری ، چاپ سیزدهم، ۴۵۶ص .

لکهنو، ۱۹۰۰م، سنگی، وزیری،۶۲۰ص

لکهنو، ۱۲۸۲ق،سنگی،وزیری،۴۰۴ص.

لکهنو، ۱۸۷۲م ، سنگی، وزیری، ۳۸۴، شرح‌دیوان .

لکهنو،۱۸۷۲م، سنگی وزیری، ۴۰۴ص.

لکهنو، ۱۸۹۱م سنگی ، وزیری، ۳۲+ ۳۷۶ص .

هند، طبع کشوری ، محشی.

هند، ۱۸۵۰م، سنگی، وزیری، ۲۲۸ص .

هند، سنگی ؛ وزیری ، با شرح صادقعلی ، ۳۴۸ص .

دهلی، ۱۹۰۴م، سنگی، وزیری،۶۱۲ص .

دهلی، ۱۹۰۷م ، سنگی، وزیری،۷۵۴ص.

کانپور،۱۸۳۱م،سنگی، وزیری، ۳۱۰ص.

لاهور ۱۳۰۸ق، سنگی،وزیری، ۳۹۵ص.

لاهور، ۱۳۰۸ق، سنگی، وزیری ۸۰۰ص خلاصهٔ‌دیوان

لاهور، ۱۳۰۸ ق ، سنگی، وزیری ، ۹۲ ص ، خلاصهٔ دیوان .

لاهور، ۱۸۶۳م ، سنگی، وزیری ، ۹۶ص خلاصهٔ‌دیوان.

بولاق، ۱۲۴۳ ق، سنگی، باهتمام محمد ـ علی‌پاشا.

۳جلد، بولاق ، ۱۲۵۰ق ، سربی ، رحلی.

بولاق، ۱۲۵۶ق، سربی، وزیری،۲۸۴ص.

بولاق، ۱۲۸۱ق، سربی، رحلی، ۲۸۴ص .

قسطنطنیه ، ۱۲۵۵ ق ، سربی ، رحلی ، ۲۵۹ص .

۲جلد، قسطنطنیه، ۱۲۸۹ق،سربی،رحلی.

قسطنطنیه ، ۱۲۹۰ ق ، سربی ، وزیری ، ۲۵۹ص .

۳جلد، لیپزیك، ۵۴-۱۸۶۳م ، باشرح و ترجمهٔ ابیات به ترکی

لیپزیك۵۴-۱۸۵۶م ، متن و ترجمه‌منظوم بزبان‌آلمانی بقلم فی‌رزویك شوابوآلمانی.

لندن، سربی، جیبی، ۱۰۰ص، خلاصه .

لندن ، ۱۸۹۱ م ، ترجمه لیوتنان کلنل وللیرفورس کلارك بزبان‌انگلیسی.

لندن، ۱۸۷۵م، ترجمه منظوم انگلیسی ، بقلم‌هرمان‌بیکنل، باهتمام آ.س. بیکنل .

لندن۱۸۹۷م، ترجمهٔ منظوم ۴۳غزل بقلم میس‌جوتروولوتیان بل‌بزبان انگلیسی .

لندن ، ۱۸۹۸ م ، ترجمهٔ ۲۸ غزل بقلم والترلیف ترجمه بانگلیسی .

۹- رسالهٔ فلسفی‌حافظ درسیروسلوك :

طهران، ۱۳۲۷ش، سربی،وزیری، بامقدمهٔ مجید یکتائی وبهروز و رحیمزادهٔ صفوی و پژمان ۶۹۰ص ، ضمن دیوان‌حافظ .

۱۰- غزلهای حافظ :

طهران، ۱۳۳۷ش، با افست ، خط ابراهیم زرین قلم، بتصحیح دکتر پرویز خانلری ، ۲۴۴ص .

۱۱- غزلی‌چنداز‌حافظ بخط‌خوشنویسان‌مشهور :

طهران، ۱۳۳۸ش، سنگی ، جیبی، انجمن

دوستداران کتاب، هشت‌کارت.

۱۲ـ فال حافظ :

طهران، امیرکبیر، ۵۱ غزل، روی ۵۱ کارت مصوررنگین دریك جعبهٔ بغلی، کارتجویدی.

۱۳ـ کوه بینش :

بمبئی، ۱۳۲۴ق، سنگی، وزیری، ۴۸ص.

۱۴ـ گلبن معرفت :

مرادآباد، ۱۹۰۳م، سنگی، وزیری.

۱۵ـ گلچینی از دیوان حافظ :

طهران، گراوری، جیبی، محمد علی‌علمی، ۹۶ص.

۱۶ـ لطفیهٔ غیبیة :

طهران، ۱۳۰۴ق سنگی، خشتی، ۱۲۸ص.

۱۷ـ هفتاد و پنج غزل :

بمبئی، ۱۳۳۵ق، سنگی، وزیری، ۴۲+۵۴ص.

ابوحاتم محمدبن‌حبان بن‌احمدبن‌حبان‌ابن معاذبن معبد تمیمی بستی شافعی :

(۲۷۰ ـ ۳۵۴ ق)

از جملهٔ علماء و اعاظم بست و محدثین اسلام است که در قرن چهارم هجری بین مشاهیر عالم شهرتی داشتند . وی ازاوائل جوانی‌مایل بتحصیل‌علوم بود و برای این مقصود بترکستان و عربستان رفت . یاقوت حموی‌زیاده ازهفتاد نفراز مشایخ و اساتید برای‌اوقائل‌شده . علاوه برفقه وحدیث بعلم طب‌ونجوم نیز احاطه داشته . در سمرقند و سایر بلاد چندین‌مرتبه بمنصب‌قضاوت رسید در ۲۲شوال ۳۵۴ درسیستان وفات یافت و جسدشرا به بست نقل‌دادند .

(دائرة‌المعارف آریانا ، ج۱، ص۹۳۶)

سایرمآخذ : معجم‌المؤلفین، ج۹، ص۱۷۳

نامهٔ دانشوران، ج۱ ، ص۴۷۷ص.

۱ـ روضة‌العقلاء و نزهة الفضلاء (عربی) :

کلکته، ۱۳۶۸ق ، سربی .

میرزا محمد حبلرودی :

(زنده‌درسال ۱۰۵۴ق)

۱ـ جامع‌التمثیل :

(بنام سلطان‌عبدالله قطبشاه بسال ۱۰۵۴در حیدرآباددکن تألیف نموده)

طهران ، ۱۳۰۲ ق ، سنگی ، وزیری ، ۳۰۰ ص .

طهران، بی‌تاریخ، سربی، رقعی، محمدحسن علمی، ۳۵۱ص .

طهران، ۱۳۷۲ق سنگی،چاپ دوم،اسلامیه، ۴۳۶ص .

طهران، ۱۳۵۲ق سنگی، وزیری ، اخوان کتابچی، ۲۹۹ص .

طهران، ۱۳۲۸ش-سربی، وزیری، ۱۷۸ص.

طهران، ۱۲۷۶ق و ۱۳۹۰ق و۱۲۹۳ ق.

طهران، ۱۲۸۵ق،سنگی، وزیری، ۳۱۲ص.

طهران، ۱۳۳۳ش، سربی،رقعی،محمدحسن علمی، ۴۳۶ص

طهران، ۱۳۲۴ق، سنگی، وزیری، محمدحسن علمی، محمدبن فتح‌الله خوانساری ، ۲۱۰ص .

طهران، ۱۳۱۵ق،سنگی،وزیری، ۲۸۵ص.

طهران ، ۱۳۵۶ ق، سنگی،وزیری،اخوان کتابچی، ۲۹۹ ص .

تبریز، ۱۳۱۰ ق، سنگی.

بمبئی ، ۱۳۲۹ق، سنگی،وزیری، ۲۸۳ص.

ابوحامد خواجه افضل‌الدین محمدابن حبیب الله ترکه اصفهانی :

(ـ ۹۹۱ق)

از نژاد قضاة ترکهٔ اصفهان بود. در اوائل حال باکتساب علوم عقلیه و نقلیه پرداخته ترقی فاحش کردواز اصفهان باردوی سعادت نشان رفت و منظور نظر شفقت شاه جنت مکان گردید. بعضی اوقات بشرکت میر علاء الملك مرعشی منصب قضاء عسکر یافت و در اردو بامر تدریس پرداخته ودر مدرس او جمعی ازتلامذهٔ او بمباحث و افادات او فیضیاب بودند. در زمان اسمعیل میرزا برخلاف سایر علماء بدستور معزز و محترم و اکثر اوقات از زمرهٔ مجلسیان بود. بعد از فوت اسمعیل میرزا باصفهان رفته بامر قضاء که همیشه درسلسلهٔ ترکه بودقیام‌داشت بجهت ناهمواری حکام و اتراك دامن ازشغل درچیده منصب تدریس وخادمی روضهٔ رضویه یافت و مدتی در مشهد بدان شغل شکری پرداخت. در سنهٔ ۹۹۱ که حمزه میرزا ازیورش خراسان عبورنمود درموکب همایون ازمشهد بعراق آمده درولایت ری درگذشت. (تاریخ عالم‌آراء عباسی، ص۱۱۵)

سایر مآخذ: تذکرهٔ مجمع الخواص، ص ۳۳، مجلهٔ یادگار، سال ۳، شمارهٔ اول، تذکرهٔ عرفات العاشقین نسخهٔ خطی کتابخانهٔ ملی ملك، روضات الجنات، چاپ اول، ص ۵۹، منتظم ناصری، ضمن وقایع سال ۸۵۰ ق.

۱ ـ تنقیح الادلة والعلل فی ترجمة کتاب الملل والنحل:

(تاریخ فراغت از ترجمه ۸۴۳ دراصفهان؟) ابوالفتح محمدبن عبدالکریم شهرستانی، ترجمه، طهران، ۱۳۲۱ ش، سربی، وزیری، بتصحیح سید محمد رضا جلالی نائینی، ۶۰۶+۵۷ ص.

طهران، ۱۳۳۵ ش، سربی، وزیری، بتصحیح جلالی نائینی، چاپ دوم، ۵۸ + ۲۱+۴۶۴+۳۰ص.

ابوجعفر محمدبن حبیب بن امیه بن عمرو ـ الهاشی البغدادی، ابن حبیب:

(ـ ۲۴۵ ق)

عالم بلغت و شعر و اخبار وانساب بود. در بغداد تولد یافت و در ذی الحجهٔ ۲۴۵ بسامراء درگذشت (معجم المؤلفین، ج۹، ص ۱۷۴)

سایرمآخذ: بغیة الوعاة، ص ۲۹، اکتفاء القنوع، ص ۹۴.

۱ ـ امهات النبی (عربی):

بغداد، ۱۳۷۲ق، سربی، وزیری باهتمام حسینعلی محفوظ، ۲۴ ص.

۲ ـ رسالة فی اسماء القبائل المتشابهة و غیر المتشابهة (عربی):

گوتنگن، ۱۸۵۰ م، سربی، وزیری، باهتمام وستنفلد مستشرق آلمانی، ۸ + ۵۲ص.

۳ ـ کتاب المُحَبَّر (عربی):

(در انساب)

حیدرآباد دکن، ۱۳۶۱ ق، سربی، وزیری، ۷۵۲ص.

۴ ـ کتاب من نسب الی اُمّه من الشعراء (عربی):

قاهره ۳۷۰ ـ ۱۳۷۱ ق، سربی، وزیری، ۴۴۸ص، ضمن نوادر المخطوطات، مجموعة الاولی.

شیخ محمد حبیب الله‌بن عبدالله‌بن احمد ـ الشنقیطی :

(۱۲۹۵ - ۱۳۶۳ ق)

در شنقیط تولد یافت و در آنجا نشو و نما نمود . در قاهره مقیم شده ودرجامع‌الازهر بتدریس پرداخت . در هشتم صفر ۱۳۶۳ بقاهره در گذشت (معجم‌المؤلفین ، ج ۹ ، ص ۱۷۶)

۱ ـ ایقاظ الاعلام لوجوب اتباع رسم المصحف الامام (عربی) :

جلد اول ، قاهره ، ۱۳۴۵ ق ، سربی .

مطیع‌الدوله سید محمد حجازی :

(۱۲۷۹ش ـ معاصر)

خدمات‌اداری خودرا ازادارهٔ‌پست‌وتلگراف شروع کرده . پدرش در دربار قاجاریه مستوفی بوده و او نیز مطیع الدوله لقب داشته . وی درزمان ریاست کار گزینی‌پست و تلگراف زبان انگلیسی را درحین‌اشتغال باین مقام ازناصرانشاء فرا گرفته . تحصیلات مقدماتی خود را در مدرسهٔ سن‌لوئی بپایان رسانده و مدتی هم در اروپا بوده است . در ادارات مختلفه متناوباً عهده دار مشاغل مختلفه شده است : رئیس حمل‌ونقل‌بین ـ المللی پست ، رئیس کابینهٔ وزارت دارائی مدیر مجلهٔ ایران امروز ، رئیس کلاس نامه نگاری ، عضو هیئت تحریریهٔ تبلیغات، مدیر کل تبلیغات ، حسن حجازی مدیر کل پست واحمد حجازی عضوادارهٔ تلگراف برادران او میباشند . آثار ادبی‌او فراوان و بشعروشاعری علاقمنداست (رجال بدون ماسك ایران)

سایر مآخذ : تاریخ جراید ومجلات، ج۱، ص ۳۳۰ ، نخستین کنگرهٔ نویسندگان .

۱ ـ آهنگ :

طهران ، ۱۳۳۱ ش ، سربی ، خشتی ، ۱۶۴ ص .

طهران ، ۱۳۳۳ش ، سربی ، خشتی ، ۱۶۸ ص .

طهران ۱۳۳۹ش، سربی، وزیری ابن‌سینا چاپ پنجم، ۱۴۵ص

۲ ـ آینه :

طهران ، ۱۳۱۲ش ، سربی، رقعی .

طهران ، ۱۳۲۱ش ، سربی ، رقعی، بنگاه پروین ، ۵۴۱ص.

طهران، ۱۳۲۱ ش،سربی، رقعی، چاپ‌سوم ۵۴۱ ص .

طهران، سربی، رقعی، چاپ‌چهارم ۵۲۱ص.

طهران ، ۱۳۲۷ ش ، سربی ، رقعی ، ۵۰۸ ص .

طهران ، سربی ، رقعی ، تضامنی علمی ، چاپ دوم ، ۴۰۹ ص .

طهران ، ۱۳۴۱ش ، سربی ، رقعی ، چاپ سیزدهم ، ۵۹۷ ص .

۳ ـ اندیشه :

طهران ، ۱۳۱۹ ش ، سربی ، رقعی ، ۲۳۶ ص .

طهران، ۱۳۲۲ش ، سربی، رقعی ۲۳۴ص.

طهران، ۱۳۳۱ش ، سربی، رقعی، معرفت. ۲۲۸ ص .

طهران، ۱۳۳۴ش ، سربی،رقعی، ۲۲۸ص.

طهران،۱۳۳۶ش، سربی،رقعی، چاپ‌چهارم ابن‌سینا، ۲۵۶ص .

طهران ، ۱۳۳۹ش ، سربی ، رقعی ، چاپ ۲۴۹ ص .

۴ ـ پروانه :

طهران، ۱۳۳۲ش، سربی، رقعی، ابن سینا ۱۱۰ ص .

۵ ـ پریچهر :

طهران،۱۳۰۸ش،سربی، رقعی، ۲۳۴ص.

طهران، ۱۳۲۸ش، سربی، رقعی، چاپ دوم ۱۱۲ص.

طهران، ۱۳۳۰ش، سربی، رقعی، ابن سینا، ۱۹۶ ص .

طهران ، ۱۳۳۹ش، سربی، وزیری ، چاپ پنجم ، ۱۲۴ص .

۶ ـ تلگراف بی سیم :

برلن، ۱۳۰۲ش، سربی، رقعی، ٤٤ص.

۷ ـ حجازی وسخنان جاویدان او :

طهران ، گردآوری حاج سید علی کمالی دزفولی، ۱۳۳۰ش، سربی، رقعی، ۶۱ص .

۸ ـ حکمت ادیان :

ژوزف گر، ترجمه، طهران ، ۱۳۳۷ ش ، سربی، رقعی، ابن سینا، ۲۳۵ ص .

۹ ـ خلاصهٔ تاریخ ایران تاانقراض قاجاریه :

طهران، ۱۳۳۵ش، سربی، رقعی، ابن سینا ۲۸۴ ص.

۱۰ ـ رؤیاء :

زیگموندفروید، ترجمه،طهران،۱۳۳۲ ش سربی، رقعی، ۶۲ ص.

طهران، ۱۳۳۵ش، سربی، رقعی، ابن‌سینا، چاپ دوم، ۱۰۰ ص .

۱۱ ـ رشد شخصیت :

هلن شاختر، ترجمه، طهران ، ۱۳۳۳ ش، سربی، رقعی، ابن‌سینا، ۱۳۸ ص .

طهران، ۱۳۳۹ش، سربی، رقعی، ابن‌سینا وفرانکلین، چاپ‌سوم.

طهران،۱۳۲۷ش، سربی، رقعی،سقراط.

۱۲ ـ روانشناسی یا جبر و اختیار :

جزء اول، طهران، ۱۳۰۸ش، سربی،جیبی، ۱۵۰ ص.

۱۳ ـ زیبا :

طهران، ۱۳۱۱ش،سربی، خشتی،٤٠٤ص.

طهران، ۱۳۱۳ ش، سربی، خشتی، چاپ‌دوم ۵۳۷ص .

طهران، ۱۳۲۷ش، سربی، خشتی،چاپ‌سوم، ۵۳۷ ص.

طهران، ۱۳۳۴ش ، سربی ، خشتی ، چاپ چهارم، ابن سینا، ۶۲۲ص .

طهران، بی‌تاریخ، سربی، وزیری،٤٠٤ص.

طهران، ۱۳٤٠ش، سربی، کتابهای جیبی، ٤۵۳ص .

۱٤ ـ ساغر :

طهران، ۱۳۳۱ش، سربی، رقعی، چاپ‌دوم، ۱٤۷ص.

۱۵ ـ سرشك :

طهران، ۱۳۳۲ش، سربی، رقعی، ۱۸۰ص.

طهران، ۱۳۳۵ش سربی، رقعی، ابن‌سینا، ۱۷۶ص .

طهران ، ۱۳٤۲ ش ، کتابهای جیبی ، چاپ دوم ، ۱۷۱ ص .

۱۶ ـ سلامت روح :

هاری‌وبونار واوراستریت، ترجمه، طهران، ۱۳۳۶ش،سربی، جیبی، ابن‌سینا،۱۳۲ص.

طهران، ۱۳۴۰ش، سربی، رقعی، چاپ‌دوم، ۱۲۰ص .

طهران ، ۱۳۴۲ ش ، سربی ، رقعی ، چاپ‌سوم ، فرانکلین ، ۱۲۰ص.

۱۷ ـ شادکامی :

جان‌بی کایزل، ترجمه، طهران، ۱۳۳۴ش، سربی، جیبی، ابن‌سینا، ۱۹۶ص.

طهران، ۱۳۴۰ش، سربی، رقعی، ابن‌سینا، چاپ دوم، ۱۸۴ ص .

طهران، ۱۳۴۲ش،سربی، رقعی، فرانکلین چاپ سوم ، ۱۸۴ ص

۱۸ ـ عیش پیری ورازدوستی :

سیسرون، ترجمه،طهران، ۱۳۳۵ش، سربی، رقعی، ابن سینا، بنگاه ترجمه ونشر کتاب، ۱۰۲ص .

۱۹ ـ کمال‌الملك:

طهران، ۱۳۳۵ش، سربی، رقعی،امیر کبیر واقبال، ۲۷۲ص، ضمن مردان خودساخته.

۲۰ ـ محمودآقارا وکیل کنید :

طهران، ۱۳۳۰ش، سربی.

۲۱ ـ میهن :

طهران ۱۳۳۸ش،سربی، وزیری، ۷۶۶ص.

۲۲ ـ نسیم :

طهران، ۱۳۳۹ش،سربی، وزیری، ابن‌سینا ۱۷۱ ص.

۲۳ ـ نمایشنامهٔ حافظ :

طهران، ۱۳۳۰ش، سربی، رقعی،

۲۴ ـ هزار سخن :

گردآورنده‌سیدعلی دزفولی، طهران،سربی، جیبی، چاپ دوم، ابن‌سینا، ۱۶۰ص .

۲۵ هما :

طهران، ۱۳۰۷ش ، سربی، رقعی ، خاور ، ۲۳۰ص .

طهران، ۱۳۱۱ ش ، سربی، رقعی.

طهران ۱۳۲۱ ش ، سربی ، رقعی ، ۲۹۶ ص، طهران ، ۱۳۳۹ ش ، سربی، وزیری، چاپ دوم ، ۱۷۷ ص .

سید محمد حجت :

(ـ معاصر)

مدیر دبستان هدایت خوزستان درسال ۱۳۳۲ش

۱ ـ خلاصة الصرف :

طهران، ۱۳۱۶ش، کتابفروشی مظفری .

طهران،۱۳۴۵ق، سنگی، جیبی،چاپ بیست وپنجم، ۱۰۴ ص.

سیدمحمدبن علی‌بن‌علینقی بن محمدحسینی حجةکوهکمری :

(۱۳۱۰ ـ ۱۳۷۲ ق)

نسبش بسید اجل محمدمصری ملقب به‌حجازی ازاولادعلی‌الاصغربن امام زین‌العابدین(ع) می‌پیوندد و نوادهٔ برادری سید حسین کوهکمری متوفی۱۲۹۹ق میباشد. وی‌در شعبان سال ۱۳۱۰ در تبریز متولد شده . بعداز تحصیل علوم مقدماتی از تبریز برای

ادامهٔ تحصیل بنجف رفته تا آنکه از حضور در مجلس درس‌وحوزهٔ اساتید وقت مستغنی گردید و از چند نفر از علمای وقت اجازهٔ اجتهاد مطلق واز عدهٔ اجازهٔ روایتی‌دارد.در سنهٔ ۱۳۴۹ق، درقم اقامت گزیدودرآنجا بتدریس اشتغال ورزید .

(رجال آذربایجان در عصر مشروطیت، ص۱۸۶)

سایرمآخذ : مختارالبلاد، ص۲۷۵.

بسال ۱۳۷۲ق درگذشت ودرمدرسهٔ حجتیهٔ قم مدفون گردید .

۱ ـ ارشادالمؤمنین الی‌احکام‌الدین :

طهران، بی‌تاریخ، سربی، جیبی، ۷۶۰ص .

۲ ـ حواشی عروةالوثقی :

قم، ۱۳۶۶ق، سربی ، وزیری، چاپ دوم ، ۱۲۶ص :

۳ ـ حواشی الوسیلة :

طهران، ۱۳۷۰ق، سربی، رقعی، ۷۶ص.

۴ ـ خلاصةالاحکام :

ترجمهٔ بدایةالهدایة ، طهران ، ۱۳۴۳ق ، سنگی، رقعی، ۱۲۰ص .

۵ ـ کتاب‌البیع، تقریرکوهکمری (عربی) :

تبریز، ۱۳۷۳ق، سربی ، خشتی، ۳۴۷+ ۲۵ص، بارسالهٔ حجیةالشهرة .

۶ ـ مناسک حج :

طهران، چاپ‌اول، سنگی، مطبعهٔ علمی.

قم، ۱۳۶۸ق ، سنگی ، رقعی، چاپ دوم ، ۱۳۱ ص .

تبریز، ۱۳۶۸ق، سنگی، جیبی، چاپ‌دوم.

۷ ـ منتخب الاحکام :

طهران، ۱۳۲۵ش ، سربی ، رقعی، علمی ، ۸۸ص .

محمدبن حسام‌الدین خوسفی قاینی، ابن حسام :

(ـ ۸۹۳ق)

درمیان فرق‌انام‌بابن‌حسام اشتهار دارد واورا درنظم ونثر قوت‌بسیاربود وپیوسته‌درمنقبت شاه ولایت علی‌علیه‌السلام‌والتحیة وسایرائمهٔ معصومین ع قصائد غراء نظم مینمود . وآن‌ابیات بلاغت‌آیات مشهوراست‌وبرالسنه وافواه محبان آل عبا مذکور واز جملهٔ مثنویات ابن‌حسام خاورنامه‌است که‌بروزن شاهنامه درسلک نظم کشیده ودر آن نسخه کمال‌شجاعت و کرامت امیرالمؤمنین‌علی‌ع مندرج گردانیده. وفات ابن‌حسام در ربیع‌الآخر۸۹۳ درقصبهٔ خوسف که از مضافات قهستانست بوقوع پیوست .

(رجال حبیب‌السیر ، ص۱۷٤)

سایرمآخذ : تذکرهٔ صبح گلشن ، ص ۹ ، سالنامهٔ پارس بقلم سعید نفیسی . الذریعه ، ج۷،ص۱۳۷.

۱- خاورنامه (مثنوی) :

(حکایات جنگ خیبر)

طهران ، ۱۳۰۵ ش ، سنگی ، خشتی ، ۱۱۲ص .

طهران، ۱۳۲۹ش، سربی، علمی، ۱۳۵ص.

طهران بی‌تاریخ، سربی، رقعی، محمد حسن علمی، ۹۳ص.

ایران، ۱۳۵٤ق، سنگی، خشتی، باهتمام محمد مهدی‌قاضی‌سعید، ۸۷ص.

ایران، ۱۳۰۷ق، سنگی، رقعی، بی‌شماره صفحه.

تبریز، ۱۸۶۰م، سنگی، وزیری، ۱۱۱ص

لاهور، ۱۹۳۳م، سنگی، وزیری، ۱۱۲ص

بمبئی، ۱۳۰۹ق، سنگی، وزیری، ۸۸ص.

محمد حسان افندی :

(   )

۱ـ اللغز (عربی) :

مصر، ۱۹۲۱م، سربی، مطبعة‌التقدم .

ملا اولیا محمد بن حسن آملی طبرستانی :

(ـ زنده‌درسال ۷٦٤ق)

مدتها دربغداد تحصیل‌وتکمیل کرده در شهورسنوات‌هفتصدو کثری بعراق‌وطبرستان بازآمده بواسطهٔ حادثهٔ قتل‌اردشیر بن‌حسن حکمران مازندران که ممدوح ظهیرالدین فاریابی و مخدوم سلاطین عهد بود دلتنگ گردیده از استرآباد بخوارزم روی نهاد و درآنجا چندی‌متوقف شد . وتاریخ سلاطین مازندران که درکمال‌نفاست و سلاست است تصنیف اوست . وسیدظهیرالدین مرعشی از آنزمان تاحیات خـود ذیلی برآن نگاشته ولی‌تباین مرتبتین بی‌غایت است . اوگاهی نظم میسروده ورباعی بفارسی میفرمود.

(مجمع‌الفصحاء ، ج۱، ص۵۰۵)

سایرمآخذ : اعیان‌الشیعه ، ج۱۳، ص۹۹

۱ـ تاریخ رویان :

(تاریخ فارغ ازتألیف ، ۷٦۴ص)

طهران، ۱۳۱۳ ش، سربی، رقعی، بتصحیح عباس‌خلیلی، کتابفروشی اقبال ، ۱۳۹ص .

سیدمحمد بن‌حسن‌حسینی‌هندی هروی :

(زنده در سال ۱۲۹۳ق)

۱ـ بحرالصافی فی‌شرح‌الوافی فی‌العروض و القوافی (عربی) :

۲ـ دبستان‌الشعراء وتلخیص العروض :

۳ـ رسالةالوافیه فی‌علم القافیه (عربی) :

۲جزء، مشهد، ۱۲۹۵ ق ، سنگی، جیبی ، خط ابراهیم بن ابیطالب رضوی ، ۱۳٦+ ۱۲٦ص.

مشهد، ۱۳۱۷ق، سنگی، رقعی، خط حسین ابن‌نصرالله، بی‌شماره صفحه .

۴ـ تلخیص‌العروض‌والوافیة (فارسی‌وعربی) :

مشهد، ۱۳۰۳ق.

۵ـ دبستان الشعراء :

مشهد، ۱۳۱۵ق.

٦ـ رشف‌العسل وکشف‌الغزل :

مشهد، ۱۳۱٦ ق ، سنگی ، مطبعهٔ آستانهٔ مقدسه، بی‌شماره‌صفحه .

محمد بن الحسن الدیلمی الیمانی :

(زنده درسال ۷۰۷ق)

فقیه، حافظ، درصنعا مقیم بود ودر مرو وفات‌یافت.

(معجم‌المؤلفین، ج۹، ص ۱۹۰)

۱ـ قواعدالعقائد آل محمد (الباطنیة) (عربی) :

(تاریخ فراغت ازتألیف، ۷۰۷)

بغداد، ۱۳٦۹ق ، سربی ، وزیری، باهتمام سید عزالدین عطار حسینی ، ۱۵۷ ص .

نجم‌الائمه رضی‌الدین محمدبن حسن رضی استرابادی :

(ـ ٦۸۷ ق)

عالم ، محقق ، مدقق ، سعید . صاحب شرح کافیه و شرح شافیه وشرح قصائد سبع‌ابن ابی‌الحدید . همانا بر اهل علم مخفی نیست که شرح کافیهٔ وی کتابیست که در احکام و اتقان و اشتمال‌آن بر تحقیق وتدقیق بر مصنفات فریقین تفوق دارد . وی در نجف متوطن بود و علمای عامه و خاصه این‌شیخ معظم را ستوده و کتاب شرح کافیه اش را ثنا گفته‌اند ... بسال ۶۸۶ وفات یافت (فوائدالرضویه ، ص ۴۶۳)

سایر مآخذ : اعیان‌الشیعه ، ج ۴۴ص۱۲.

۱ - شرح‌الشافیة (عربی) درعلم صرف :

ابن حاجب ، شرح ، ۱۲۸۰ ق ، سنگی ، وزیری ، باهتمام محمد علی‌بن ملا محمد- حسین خراسانی ، بی‌شماره صفحه .

طهران ، ۱۳۱۱ ق ، سنگی ، وزیری ، ناشر حاج ملاباقر ، ۲۶۹ ص .

هند ، ۱۲۹۱ق ، سنگی .

قاهره ، بی‌تاریخ ، سربی ، وزیری ، ۲۹۴+ ۳۹۷+۳۳۳+۵۹۱ص ، با شرح شواهد آن ازعبدالقادربغدادی صاحب خزانةالادب متوفی۱۰۹۳ق .

۲ - شرح‌الکافیة (عربی) درعلم نحو :

ابن حاجب ، شرح ، ایران ، بی تاریخ ، سنگی ، رحلی ، بدون شماره‌صفحه .

تبریز ، ۱۲۷۴ ق ، سنگی ، رحلی،۳۲۷ص.

طهران ، ۱۲۷۱ق ، سنگی ، رحلی ، خط محمد هادی طالقانی ، بی‌شمارهٔ صفحه .

طهران ، ۱۲۹۸ ق ، سنگی ، رحلی ، خط محمد هاشم‌بن حسین ، ۳۲۷ ص .

طهران ، ۱۲۷۵ ق ، سنگی ، رحلی بی‌شمارهٔ صفحه .

صدرالدین شیخ محمدبن حسن شعبان‌کردی واعظ قزوینی متخلص باقدس :

(ـ ۱۳۳۰ ق)

از وعاظ مقیم طهران بوده و در این شهر وفات‌یافت(فهرست‌رضویه ، ج۵، ص۲۳۳)

۱ - انیس‌العهد ومونس‌اللحد(فارسی‌وعربی) :

طهران ، ۱۳۱۲ ق، و ۱۳۱۵ق، سنگی .

طهران، ۱۳۰۷ق، سنگی،خشتی، ۲۲۷ص.

طهران، ۱۳۷۴ق، سنگی، وزیری،باهتمام حاج میرزا باقر جار اللهی ، مطبعهٔ شیخ- محمود شفیعی ، ۲۸۹ ص .

طهران ، سنگی ، وزیری ، علمیهٔ اسلامیه، اصفهان ، ۱۳۴۵ ق ، سنگی ، خشتی ، باهتمام سید سعید طباطبائی ، ۳۴۴ ص .

۲ - تذکرة تحفةالذاکرین درمراثی :

(جلد دوم انیس‌العهد)

طهران ، ۱۳۲۸ ق ، سنگی ، خشتی ، ۲۲۴ ص .

۳ - ریاض‌القدس مسمی بحدائق‌الانس :

(در مناقب و مراثی)

طهران ، ۱۳۳۳ ق و ۱۳۵۱ ق ، سنگی، جلد دوم، طهران، ۱۳۶۹ ق ، سنگی ، رحلی ، علمیهٔ اسلامیه ، ۳۶۴ ص .

جلد دوم ، طهران ، ۱۳۷۷ ق ، سنگی ، رحلی ، ۳۶۳ص .

جلد اول ، بی‌تاریخ ، سنگی ، افست ، ۴۰۵ ص .

جلد دوم ، ۱۳۶۸ ق ، سربی ، وزیری ، اسلامیه ، ۶۶۸ ص .

ابوبکر کرخی فخرالدین محمدبن حسن - الوزیر :

(ـ ۴۱۰ ق)

در بغداد میزیسته ، وزیر بهاءالدوله دیلمی بوده. بین سنوات ۴۱۰ ـ ۴۲۰ درگذشت.
(معجم‌المؤلفین ، ج۹ ، ص ۲۱۱)
سایر مآخذ : اکتفاء القنوع، ص ۲۳۸ ، کشف‌الظنون ، چاپ ترکیه ، ص ۱۲۴۱.

۱ ـ انباط المیاه الخفیة فی معرفة المیاه الکامنه (عربی) :
حیدرآباد دکن ، ۱۳۵۹ق، سربی، رقعی، ۷۵ ص .

۲ ـ الفخری فی الجبر والمقابله (عربی) :
پاریس ، ۱۸۵۳م ، سربی، باعتناء و ویکه بطور خلاصه .

۳ ـ الکافی فی الحساب (عربی) :
۳ جلد ، دهلی ، ۷۸ ـ ۱۸۸۰ م باهتمام موخهایم ،

افضل الدین محمد بن حسن مرقی کاشانی باباافضل:

(ـ ۶۶۷ق)

بصفت ترک و تجرید ومعرفت وحکمت وتوحید موصوف، بعضی گفته اند خالوی خواجه نصیرالدین طوسی است. درهرصورت خواجه نصیرالدین با آن فضل و کمال و جاه وجلال که داشته . نهایت محبت واخلاص نسبت ببابا ـ افضل مرعی فرموده . درفتنهٔ هلاکوخان بجهت باباافضل کاشانرا حفظ نمود ودرمدح افضل ـ الدین گفته : گهر عرض دهد سپهر اعلی فضل فضلا وفضل افضل ، از هرملکی بجای تسبیح آواز آید که افضل افضل وی را رسالات بسیار است که مملو از نکات حکمت و معرفت مشحون برلئالی دقایق وحقایق است ودرشیوهٔ بیان فارسی بی‌نظیراست وحتی اغلب آنارا دیده و داشته‌ام . مرقدش در قریهٔ مرق از توابع کاشاناست .

(مجمع‌الفصحاء ج۱، ص ۹۸)
سایرمآخذ : سالنامهٔ پارس بقلم سعیدنفیسی

۱ـ جاودان‌نامه یاجاویدنامه :
(درمبدء ومعادوسلوك)
طهران، ۱۳۱۱ـ۱۳۱۲ ش ، سربی ، رقعی، باهتمام حاج سید نصرالله تقوی ، ۶۹ ص .
طهران ، ۱۳۳۱ ش ، سربی ، وزیری ، ۷۰ص ، ضمن مجموعهٔ هفت رساله ،

۲ ـ رباعیات (شعر) :
طهران، ۱۳۱۹ش ، سربی ، رقعی، ۸۰ص.
طهران ، ۱۳۱۱ ش ، سربی ، رقعی ، باهتمام سعید نفیسی ، ۱۹۹ ص .
طهران، ۱۳۱۶ش، سربی، رقعی، ۱۹۹ص .
طهران، ۱۳۱۵ش، سربی، رقعی باهتمام سعید نفیسی شرکت تضامنی علمی ، ۱۲۸ ص .

۳ ـ رسالهٔ تفاحه :
ارسطو، ترجمه، طهران، ۱۳۱۱ش، سربی، جیبی، ۵۱ ص.

۴ ـ رسالهٔ ساز و پیرایهٔ شاهان پرمایه :
طهران، ۱۳۱۱ش، سربی ، رقعی، باهتمام مبصرالسلطنه حسین بن محمود اصفهانی، ۴۷ص

۵ ـ رسالهٔ نفس ارسطو :
ترجمه، طهران، ۱۳۱۶ش ، سربی، رقعی، باهتمام ملك الشعراء بهار ، ۶۵+۳۲ص ، ضمن سالنامهٔ معارف گیلان .
طهران ، ۱۳۳۳ ش ، سربی ، رقعی ، چاپ دوم ، بتصحیح بهار ، ۹۱ ص .
اصفهان ، ۱۳۳۳ش ، سربی، رقعی، ۹۱ص.

۶ ـ مصنفات بابا افضل :
جلد اول : (۱ ـ مدارج الکلام ۲ـ ره ـ انجام نامه ۳ ـ ساز و پیرایهٔ شاهان‌پرمایه ۴ ـ رسالهٔ تفاحه ۵ ـ عرض نامه ۶ ـ جاودان نامه ۷ ـ ینبوع‌الحیاة)

جلد دوم : (۱ - رسالهٔ نفس ۲ - مختصری در حال نفس ۳ - منهاج مبین ٤ - مبادی موجودات نفسانی ٥ - ایمنی ازبطلان نفس در پناه خود)

طهران ، ۱۳۳۱ - ۱۳۳۷ ش ، سربی ، وزیری، بتصحیح مجتبی‌مینوی ودکتریحیی مهدوی ، نشریهٔ ۱۳۸ و ٤۷۱ دانشگاه ، از ٢٤+۷۷۲ ص .

۷ - المفید للمستفید :

طهران ، ۱۳۱۰ش ، سربی، رقعی، باهتمام حاج سیدنصرالله‌تقوی ، ۹۳ ص .

ملامحمدبن حسن تبریزی مدعو بملامؤمن:

(- معاصر)

از علمای معاصر و در نجف مقیم است. (الذریعه ، ج۷ ، ص ٦۳)

۱ - حلق اللحیة (عربی) :

۱۳۰۰،۰۰۰ ق .

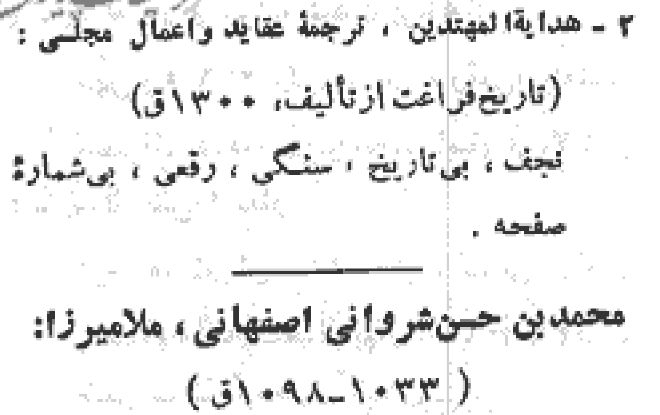
۲ - هدایةالمهتدین ، ترجمهٔ عقاید واعمال مجلسی :

(تاریخ فراغت ازتألیف، ۱۳۰۰ق)

نجف ، بی‌تاریخ ، سنگی ، رقعی ، بی‌شمارهٔ صفحه .

محمدبن حسن‌شروانی اصفهانی ، ملامیرزا:

(۱۰۳۳-۱۰۹۸ق)

این بزرگوار درنجف ساکن بود . شاه‌سلیمان صفوی اورا باصفهان طلبید و درآنجامتوطن شد . در جلالت قدر وعظمت شأن و کثرت حفظ ودقت نظر واصابت رأی و علم مناظره و جدل مشهور بود .

صاحب جامع‌الرواة و صاحب تنقیح المقال ستایش و ثناء بلیغ ازاو نموده‌اند . صاحب ریاض العلماء از وی باستادنا العلامة تعبیر میکند . در ۲۹ رمضان ۱۰۹۸ درسن ٦٥ سالگی در اصفهان وفات یافت و جنازه‌اش بمشهد مقدس حمل و درمدرسهٔ میرزاجعفر مدفون گردید (فوائدالرضویه، ص ۱٦۷) سایرمآخذ : تذکرةالقبور ، ص ۸٦ .

۱ - حاشیة علی معالم‌الاصول (عربی) :

شیخ محمد حسن‌بن زین الدین ، حاشیه ، طهران ، ۱۲۹۰ق، سنگی ، وزیری ، خط کلبعلی افشار قزوینی ، باهتمام محمدعلی ابن ملا محمد حسین خراسانی ، بی شمارهٔ صفحه .

ابوالعزم شیخ محمدالحسن الازهری‌ابن سید احمدبن محمدالسمان الحموی حسینی حنفی :

(۱۲۹٤ - ۱۳٥٤ ق)

ادیب، شاعر، درحماةمتولد ونشوو نمانموده، بعداً برای تحصیل به ترکیه و مصررهسپار و در مراجعت به‌حماة بمدیریت مدرسة - الهدایة انتخاب گردیده . بسال ۱۳٥٤ ق درحماة وفات یافت (معجم‌المؤلفین، ج۹، ص ۱۸۲)

۱ - روح‌القدس فی وصف‌النفس (عربی):

مصر ، ۱۳۲٥ ق ، مطبعهٔ فرج‌الله زکی - الکردی .

بهاءالدین محمدبن حسن‌بن اسفندیار کاتب آملی‌طبری، ابن اسفندیار :

(زنده در سال ۶۱۳ ق)

از زندگانی او اطلاع خیلی کمی در دست است و همانستکه ازمقدمهٔ اوبرتاریخ میهن خود طبرستان تألیف کرده و مستفاد میشود که در سال ۶۰۶ پس‌از شنیدن خبر کشته شدن آقای خود رستم‌بن اردشیرفرمانروای طبرستان ازبغداد بعراق‌عجم برگشته‌ومدت دوماه درری با کمال اندوه درکتابخانه ها بمطالعه و جمع‌آوری مدارک کتاب تاریخ خود بسر برده و پس از آن مدت پنج سال درخوارزم مانده و در آنجا مدارک دیگری در دکان بعضی ازکتابفروشها بدست‌آورده که نامهٔ (تنسر) اردشیر بابکان خطاب‌به (گشنسب) فرمانروای طبرستان در میان آنها بوده و تاریخ خود را باین نامه شروع کرده و پس‌ازآن مختصر ازمهمترین‌صفات وطن خود تعریف میکند و بعد از تاریخ طبرستان در دورهٔ وشمگیر وآل بویه و از دورهٔ‌تسلط‌غزنویان وسلجوقیان دومین‌سلسلهٔ بومی باوندی‌صحبت میکند و دراینجا کتاب خودرا خاتمه میدهد (دائرةالمعارف خلیلی ص ۱۳۸)

وی از مردم شهر آمل و نخستین نویسندهٔ تاریخ طبرستان و دورهٔ اسلامی است و پس از تحصیلات مقدماتی در آمل ببغداد رفت و مدتها درآنجا بود. بسال ۶۰۶ از بغداد بهری آمده و چند ماهی در ری بود و بعد بآمل آمد بطرف‌خوارزم‌رفت (تاریخ‌طبرستان پیش‌از اسلام، ص۱۳۷)

سایر مآخذ : دائرةالمعارف آریانا، ج۱، ص۷۶۶، سالنامهٔ پارس، بقلم سعید نفیسی.

۱ - تاریخ طبرستان :

(ازبنیاد طبرستان‌تااستیلای‌آل‌زیار. تاریخ فراغت‌ازتألیف، ۶۱۳)

لندن، ۱۹۰۵م، ترجمهٔ ادواربرون‌بانگلیسی ضمن مجلد سوم مجموعهٔ یادبود کیپ.

جلد اول، طهران، ۱۳۲۰ ش، سربی، وزیری، بتصحیح عباس اقبال آشتیانی، ۳۳۲ ص.

قسم‌دوم‌بعنوان ضمیمه، طهران، بی تاریخ، سربی، وزیری، باهتمام عباس‌اقبال آشتیانی ۷۵ص.

۲- نامهٔ تنسر گشنسب :

متن پهلوی از منشآت دورهٔ‌اردشیر بابکان، ترجمهٔ‌ابن مقفع بعربی، ترجمهٔ ابن‌سفندیار بفارسی.

طهران، ۱۳۱۰ش، سربی، رقعی، باهتمام مجتبی مینوی، ۸۱ص.

الاستاد ابوبکر محمدبن حسن‌بن حسین‌ابن فورک‌اصفهانی، ابن‌فورک :

(- ۴۰۶ق)

ملقب باستاد از مردم اصفهان. ادیب‌نحوی و متکلم. بنابدرخواست مردم نیشا ور بدان شهرشد ودرآنجا اورامدرسه وخانهٔ کردند. گذشته از افادات علمی نزدیک‌صد کتاب در علوم‌مختلفه‌نگاشت وسفری بمجادلهٔ کرامیه بغزنه رفت و در بازگشت از غزنه در راه مسموم شد. قبراو به حیره ازمحلات قدیم نیشابوراست. وفات‌او بسال ۴۰۶ بوده‌است. (لغت نامهٔ دهخدا، ص ۳۳۷)

سایرمآخذ : الکنی والالقاب قمی، ج۱،

ص ۳۶۸ . دائرة المعارف آریانا ، ج۱ ، ص ۸۶٤ .

۱ ـ مشکل‌الحدیث (عربی) :

حیدرآباد دکن ، ۱۳۶۲ق ، سربی ، رقعی ، ۲۱٤ ص .

ابوبکرمحمدبن حسن بن دریدبن‌عتاهیة ابن خثیم‌العربی‌الیعربی‌البصری‌اللغوی ابن‌درید: (۲۲۳ ـ ۳۲۱ ق)

وی در (سکة‌صالح) از شهر بصره متولد و در آن بلد نشو و نما کرده ،و بعد از تحصیل کمال چون فتنهٔ (زنج) دربصره روی داد باتفاق عم خود حسین مدت دوازده سال به (عما) رفته و ثانیاً به بصره معاودت کرد . مجدداً بنواحی فارس مهاجرت نمود با شاه محمدبن میکال حاکم فارس درپیوست و دیوان قلمرو آ نجا باو سپرده شد ومکنت فراوانی بدست او افتادوتمام‌رابذل مینمود سیوطی مینویسد که ابن درید در پایان عمرش از اعمال ناشایست (خوردن خمر) پشیمان شد . محدث عاملی درامل ـ الآمل به پیروی از ابن شهراشوب ویرا از شعرای اهل بیت (ع) نگاشته . میرمعاصر صاحب روضات دراین استنباط قدح نموده که دلیل عام است و مدعی خاص . وگفته مجرد مدح اهل‌بیت دلیل تشیع نتواندبود . چه بساکس‌ازشعراء وعلمائیکه علی‌التحقیق از اهل سنت و جماعت بوده‌اند آل رسول را بشعر مدح نموده‌اند علاوه‌آنکه‌مهاجات و مناقضهٔ ابن درید بامحمدبن احمد منجمع که از متقدمین امامیه است بر تسنن وی دخالت کند چراکه عقیدت تشیع بمعارضت امامی استوار نیابد .

اگر چه این‌سخن‌میر معاصر پسندیده است ولی مهاجات ابن درید رانیز با منجمع‌آیت تسنن پنداشتن اشکالی آشکارا دارد . الا آنکه دعوی خود را برهانی جداگانه دیده باشد که در روضات ثبت‌نیفتاده بهر حال چون عمرابن درید به نود سال رسید بمرض فالج دچار شد پس ازمعالجه بعد از یکسال عود نمود و با این‌مرض مدت‌دوسال زندگانی‌نمود وبقول‌ابن‌خلکان درچهارشنبه ۱۸ شعبان ۳۲۱ ببغداد وفات نمود و در مقبرهٔ عباسیه از جانب شرقی پشت سوق السلاح نزدیك شارع‌اعظم مدفون شد (نامهٔ‌دانشوران ، ج۱، ص ۶۸۳)

ویرا اعلم‌الشعراء و اشعر العلماء میگفتند و ازغرایب گفته‌ها درقوهٔ‌حافظه‌اش آنستکه دیوان شعری را پس‌از یکمرتبه قرائت نزد او از ابتداء تا انتها بحفظ نگاه میداشت . روز وفات او با فوت عبد السلام‌بن محمد معروف بابوهاشم جبائی تصادف کرد ومردم درفوت این دونفر در یکروزگفتند : مات علم‌اللغة والکلام بموت ابن درید وابی‌هاشم (تحفةالاحباب فی‌نوادرالاصحاب، ص۳۲۲)

سایر مآخذ : تذکرهٔ هفت اقلیم ص۱۵۹ ، دائرةالمعارف خلیلی ، ج۱ ، ص ۲۳۹ ، معجم‌المطبوعات، ص۱۰۱ ،لغت‌نامهٔ‌دهخدا، ص ۳۰۹ . دائرة المعارف آریانا ، ج ۱ ، ص ۷۹۶ ، فوائدالرضویه،ص٤۵۶، اعیان‌ـ الشیعه ، ج ٤٤ ص۱۶ .

۱ ـ الاشتقاق (عربی) :

مصر ، ۱۳۶۸ق ، سربی ، رقعی ، باحواشی محمد عبدالمنعم خفاجی ، ۱۰۸+۳۸+ ۲۸+۱۱۹+٦٤ ص ، ضمن التلویح فی

شرح‌الفصیح ، ذیل‌الفصیح ، شواهد الکتاب لسیبویه ، فعلت وافعلت .

۲ ـ جمهرة‌اللغة (عربی) :

۴جلد ، حیدرآباددکن ، ۵۴ ـ ۱۳۵۵ق، سربی ، وزیری ، بتصحیح محمدبن یوسف سورتی و سید زین‌العابدین موسوی ، ۳۳۵+۴۲۳+۵۴۵+۵۴+۸۴۲ص .

۳ ـ قصیدة فی مدح‌المیکالیل (عربی) :

طهران، سنگی ، درهامش‌السامی فی‌الاسامی .

۴ ـ المجتنی(عربی) : درحکم و نوادر ادبی:

حیدرآباد دکن ، ۱۳۴۳ ق ، سربی ، وزیری ، ۱۰۰ ص .

۵ ـ المقصورة‌الدریة (شعرعربی) :

نجف ، بی‌تاریخ ، سربی، رقعی ، ۱۰۴ص .

۶ ـ وصف‌المطر والسحاب و ما نعتته‌العرب (عربی) :

دمشق ، ۱۳۸۲ ق ، سربی ، وزیری بتحقیق عزالدین‌التنوخی ، ۳۰+۱۱۲ص.

ابوبکر محمدبن‌الحسن بن عبیدالله‌بن‌مذحج ابن‌محمدبن عبدالله‌الزبیدی :

(ـ ۳۷۹ق)

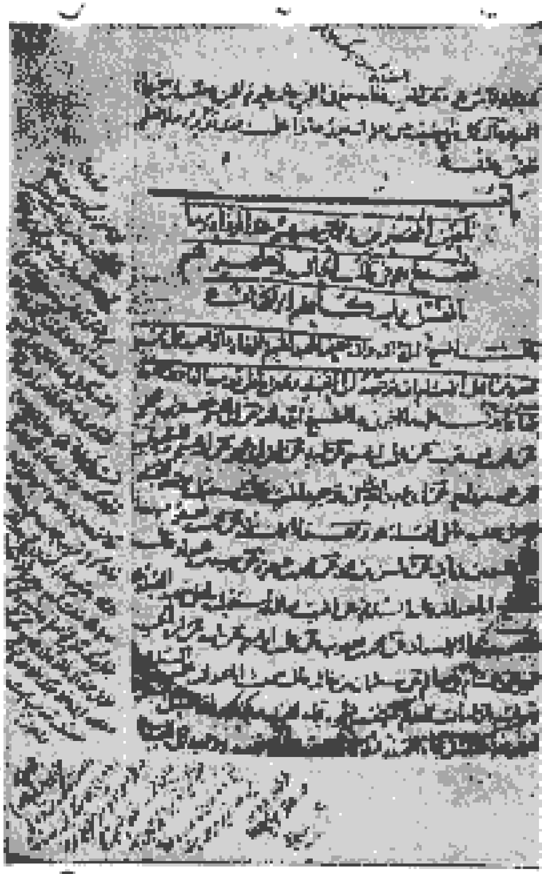
ازعلمای لغت و نحو . شاگرد ابی‌علی‌قالی . مستنصرخلیفهٔ اندلس‌تعلیم پسرخویش هشام مؤید الدوله را بدوگذاشت و هشام از وی تربیت نیکویافت . سپس قضای اشبیلیة بدو دادند . واورا اندوختهٔ‌فراوان بود. اوراست کتاب مختصرالعین و طبقات‌النحاة و کتب دیگری در فنون دیگر ادب . بسال ۳۷۹ درگذشت (لغت‌نامهٔ دهخدا ، ص ۳۷۹)

۱ـ طبقات‌النحویین واللغویین (عربی):

مصر، ۱۳۷۳ق، سربی، وزیری، ۴۰۸ص .

ابوجعفر شیخ‌محمدبن‌الحسن بن علی‌طوسی، شیخ‌طوسی :

(۳۸۵ ـ ۴۶۰ ق)

چنانکه‌علامه گوید: رئیس‌الطائفه ، جلیل‌القدر ، عظیم المنزله ، عین ، صدوق ، عارف باخبار و رجال و فقه و اصول و کلام و ادب است . و جمیع فضائل بدو بازگردد و او مصنف درهمهٔ علوم اسلام وپیرایشگر عقاید در اصول وفروع و جامع کمالات در علم و عمل‌است . مولدوی بسال ۳۸۵ و از شاگردان‌شیخ مفید محمدبن محمدبن‌نعمان است. ابوجعفر در۴۰۸ بعراق‌شد ودربغداد میزیست و در محرم ۴۶۰ بهفتاد و پنج‌سالگی در نجف أشرف درگذشت .

او در اول طریقهٔ وعیدیة داشت و عفو از کبائر را بی‌توبه روا نمیشمرد.

سپس ازاین عقیدت بازگشت وازخوف‌فتنه‌ها که در۴۴۸ میان شیعه و اهل سنت ببغداد برخاست ودر این فتن‌خانهٔ او بباب کرخ و کتب خانه ومنبری که‌برآن مجلس‌میگفت بسوختند بمشهدامیرالمؤمنین‌ع هجرت کرد وچنانکه‌صاحب‌لؤلؤةالبحرین گویدوی‌ابتداء نزدشیخ‌مفیدوپس‌ازمرگ‌او پیش‌سیدمرتضی بتحصیل علوم وقت پرداخت و مشایخ دیگر نیز او رابوده است . مانند الغضائری و جز او . شیخ را در کتب مختلفهٔ او مسلکهای مختلف است . چنانکه در کتاب‌نهایه‌بطریقهٔ اخباری صرف‌ودرمبسوط‌مجتهد بحث‌مینماید قبراو معروف ومزار است و مسجد و آثار او درنجف اشرف تا امروز برجای است .

(لغت‌نامهٔ دهخدا، ص۳۹۱)

سایرمآخذ : فوائدالرضویه، ص۴۷۰.

۱- الاستبصارفیما اختلف من الاخبار (عربی):

۳جلد، لکهنو ، بی‌تاریخ ، سنگی، وزیری ۲۴۵ + ۱۷۴ + ۳۶۲ص.

نجف، ۷۵- ۱۳۷۶ق، سربی، وزیری، دار-الکتب‌الاسلامیه، شیخ‌علی آخوندی‌بتصحیح سیدحسن موسوی الخرسان،چاپ دوم جلداول، ص۵۰۸، جلد دوم‌ص۳۵۱ ، قسم اول‌ازجلدسوم، ۳۹۲ص، قسم‌دوم ازجلد سوم ۳۵۱ص .

۲ - امالی (عربی) :

(جلددوم‌آن‌منسوب‌به پسرشیخ‌طوسی‌وبگفتهٔ بعضی درجمع‌آوری اخبار آن با پدر خـود شرکت نموده است)

۲ جلد، طهران، ۱۳۱۳ق، سنگی،وزیری، ۶۸ + ۹۶ص .

قم، ۱۳۷۳ق،سربی، وزیری، ۴۰۴ص .

بمبئی، سنگی.

۳ - الایجاز فی‌الفرائض والمواریث(عربی):

نجف، ۱۳۸۳ق، سربی ، وزیری، بتحقیق محمدهادی امینی، ۳۳ص.

۴ - التبیان الجامع لعلوم القرآن (عربی):

۲ جلد،طهران ۶۴- ۱۳۶۵ق ، سنگی، رحلی ، باهتمام میرزا علی‌آقا شیرازی، ونفقهٔ سیدعبدالرسول روغنی رحیمزاده . ۸۶۹ + ۸۰۰ص .

نجف، ۷۶ - ۱۳۸۳ق، سربی ، وزیری ، بتصحیح احمدشوقی‌امین‌واحمدحبیب قصیر-العاملی، مکتبة‌الامین ۵۳۶ + ۶۳۷ + ۴۲۹ + ۶۳۷ + ۶۱۴ + ۵۷۸ + ۵۱۹ + ۵۹۰ + ۶۰۴ + ۴۴۴ + ۱۱۴ ص .

۵ - تلخیص الشافی(عربی) :

سید مرتضی، خلاصه ، طهران ، ۱۳۰۱ق ، سنگی، رحلی، باهتمام میر ابوالقاسم ابن محمدصادق خوانساری، ۴۷۹ص، باشافی در یکجلد .

۲ جلد، نجف، ۱۳۸۳ق، سربی، وزیری ، با حواشی سید حسن بحرالعلوم ، ۲۸۹ + ۲۹۶ ص .

۶ - تهذیب‌الاحکام (عربی):

(شرح مقنعهٔ شیخ مفید، جزءاول این کتاب بخط‌مؤلف‌وظهر آن نسخه یادداشتی بخط‌شیخ-بهائی‌درتبریز درخانوادهٔ محمدحسین‌بن‌علی-اصغر شیخ‌الاسلام طباطبائی متوفی ۱۲۹۴ موجود است .)

۲ جلد، طهران، ۱۶ - ۱۳۱۷ق ، سنگی، رحلی، خط محمدبن عبدالعلی درجزینی،

۴۴۵+۴۸۲ص .

۱۰ جلد، نجف ، ۷۷ـ ۱۳۸۲ق ، سربی ، وزیری، شیخ علی آخوندی، دارالکتب الاسلامیه چاپ دوم، بتحقیق سیدحسن ۴۸+۴۷۳+ +۳۸۶+۳۳۷+۳۴۰+۴۹۶+۴۰۷+ ۴۹۶+۳۲۷+۴۰۳+ ۳۱۹+۹۲ص.

۷ ـ **الجمل والعقود (عربی) :**

طهران، بی تاریخ، سنگی، جیبی، کتابفروشی خاور، ۸۵ ص.

۸ـ **الخلاف فی الاحکام اومسائل الخلاف (عربی) :**

طهران، ۱۳۷۰ق، سنگی، رحلی، خط یحیی ابن حسن خوانساری، محمدعلی علمی، ۲۷۸+ ۲۶۴ ص .

۳ جلد، قم، ۱۳۷۶ق، شرکت دارالمعارف الاسلامیه، سربی، وزیری، ۴۶۰+۴۶۴+ ۳۹۲ ص .

۹ ـ **رجال الطوسی (عربی):**

نجف، ۱۳۸۱ق، سربی، وزیری، محمدکاظم کتبی، ۱۲۸+۵۳۵ص .

۱۰ **العدة فی الاصول (عربی) :**

طهران، ۳۱۳ـ ۱۳۱۴ق، سنگی، وزیری، خط محمدصادق توسرکانی، ۳۰۶+۹۴+ ۱۱۷ص .

باحاشیهٔ ملا خلیل غازی قزوینی و رسالهٔ ـ الاجتهاد والاخبار وحید بهبهانی .

۲ جلد، بمبئی، ۳۱۲ ـ ۱۳۱۸ق ، سنگی، وزیری، باهتمام ملک الکتاب شیرازی، ۱۶۲ +۱۲۷ ص .

۱۱ ـ **الغیبة فی الامامة (عربی) :**

طهران، ۱۳۲۳ق، سنگی.

تبریز، ۱۳۲۴ق، سنگی، ۳۰۰ + ۴۷ص، باالبیان فی اخبار صاحب الزمان دریکجلد .

۱۲ ـ **فهرست کتب الشیعة واصولهم واسماء المصنفین منهم واصحاب الاصول والکتب (عربی):**

کلکته، ۱۲۷۱ق = ۱۸۵۵م ، سنگی ، وزیری، ناشر اسپرنگر، ۴+۳۸۳ص .

نجف، ۱۳۸۰ق، سربی، وزیری، چاپ دوم، ۲۵۲ ص .

طهران، ۱۳۸۱ق، سربی، وزیری ، مکتبة الحیدریه، ۵۲۸ص .

نجف، ۱۳۵۶ق، سربی، وزیری، با حواشی سیدمحمد صادق آل بحرالعلوم، ۱۹۶ص .

۱۳ ـ **المبسوط فی الفقه (عربی) :**

طهران، ۱۲۷۱ق ، سنگی، رحلی ، بتصحیح حاج میرزامسیح، خط محمد علی خوانساری بی شماره صفحه .

۱۴ـ **مصباح المتهجد وسلاح المتعبد (عربی):**

طهران، ۳۸ـ ۱۳۳۹ق، سنگی ، وزیری، به نفقهٔ حاج عباسقلیخان سهم الملک عراقی، [illegible]ص، درهامش آن ترجمهٔ مصباح

۱۵ ـ **النهایة فی الفقه (عربی) :**

طهران، ۱۲۷۶ق، سنگی، وزیری.

جلد اول، طهران، ۱۳۳۳ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۲۳۵ دانشگاه، ۲۲۹ ص ضمن جوامع الفقه .

شیخ محمدبن حسن بن علی بن احمدبن علی فتال نیشابوری، ابن الفارسی:

(ـ مقتول ۵۰۸ ق)

عالم، جلیل، حافظ، واعظ . ازمشایخ شهرآشوب است. بگفتهٔ صاحب روضات الجنات سبب ملقب شدنش بفتال گویا ازلحاظ طلاقت لسان وی درمقام موعظه بوده وفتال یکی از اسامی بلبل وفتل خواندن بلبل است . ابن داود گفته است که ابوالمحاسن عبدالرزاق

رئیس نیشابور ملقب بشهاب الاسلام این بزرگوار راشهید کرد .

(فرائدالرضویه ، ص ٤٦٩)

سایرمآخذ: شهداءالفضیلة،ص٣٧ ،

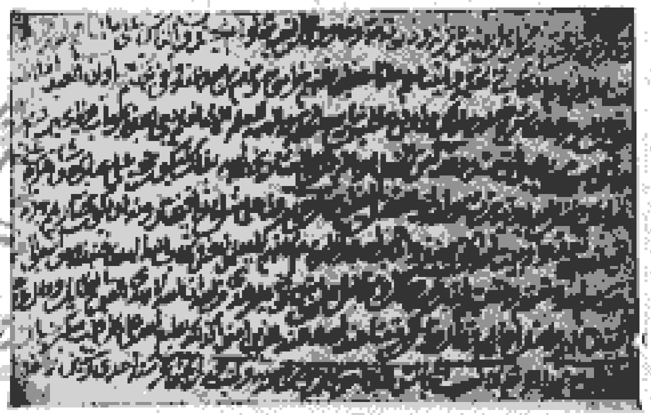
١ ـ روضة الواعظین وبصیرة المتعظین (عربی) :

تبریز، ١٣٠٣ق، سنگی ، وزیری ، حاج ـ ملا عباسعلی کتابفروش ، ٤١٢ص.

قم ١٣٧٧ ق، سربی ، وزیری ، مصطفوی ، ٥٩١ ص.

محمدبن الحسن بن علی بن محمدبن الحسین المشغری العاملی، شیخ حرعاملی:

(١٠٣٣ـ ١١٠٤ ق)

عالم، فاضل، محقق، مدقق ، متبحر، جامع، کامل، صالح، ورع، ثقة،فقیه، نبیه،محدث، حافظ، شاعر، ادیب، اریب، بگفتهٔ اودرامل الآمل درقریهٔمشغردرشب جمعه هشتم رجب سال ١٠٣٣ تولدیافت ودرآنجا نزد والدوعم وجد ودائی خود و غیر آنان بتحصیل پرداخت . بعداً درقریهٔ جبع بتحصیلات خود ادامه داد ومدت چهل سال در(البلاد) مقیم شد و دو مرتبه بحج رفت . بعداً بعتبات مسافرت نموده درمراجعت بطوس رهسپار شده ودرآنجا اقامت اختیار نمودومدت بیست و چهارسال درطوس مقیم بود منصب قضاء وشیخ الاسلام آن دیاررا بعهده داشت . دربیست ویکم رمضان ١١٠٤ق وفات یافت ودرایوان یکی از حجرات صحن رضوی که بمدرسهٔ میرزا جعفر متصل است مدفون گردید .

(فوائدالرضویه، ص٤٧٣)

١ ـ اثبات الهداة بالنصوص والمعجزات (عربی) :

قم ، ٣٧ـ١٣٣٩ش ، سربی ، وزیری ، با ترجمهٔ فارسی محمد نصراللهی واحمد جنتی، ٦١٧+٥٧٢+٦٩٩+٦٠٦+٥٩١+٤٦٥+٥٠٧+٥٧٢ص ، درخاتمه سجع ـ البلابل فی ترجمة صاحب الوسائل .

٢ ـ امل الآمل فی تراجم علماء جبل عامل (عربی) :

٣ ـ تذکرة المتبحرین فی علمائنا المتأخرین(عربی) :

طهران ، ١٣٠٢ ق ، سنگی ، رحلی ، ٧٧ص ، ضمن منتهی المقال .

طهران ، ١٣٠٦ق ، سنگی ، رحلی، ضمن منتهی المقال .

٤ ـ الایقاظ من الهجعة بالبرهان علی الرجعة(عربی) :

قم ، ١٣٤١ش ، سربی، وزیری ، باترجمهٔ احمد جنتی، تصحیح حاج سید هاشم رسولی محلاتی ، ٤٣٠ ص .

٥ ـ بدایة الهدایة فی احکام الفقه والشرایع (عربی) :

طهران ، ١٢٧٠ ق ، سنگی .

طهران ، ١٣١٨ ق ، سنگی ، جیبی ، خط سیدمحمدعلی ، باهتمام شیخ علینقی گیلانی، ١٣٢ ص .

طهران ، ١٣٢٥ ق ، سنگی ، جیبی ، خط محمد صادق تویسرکانی ، ١٣١ ص .

لکهنو ، ١٣١١ ق ، سنگی ، وزیری ، ٦٦ ص .

٦ ـ جواهرالسنیة فی الاحادیث القدسیة (عربی) :

بمبئی ، ١٣٠٢ ق ، سنگی ، رقعی ، ٢٩٢ ص .

٧ ـ فصول المهمة فی اصول الائمة (عربی) :

تبریز، ۱۳۰۴ ق، سنگی، رحلی، خط محمد حسین بن محمد شفیع خوشنویس، ۱۷۴ ص.

نجف، ۱۳۷۸ق، سربی، وزیری، ۵۶۸ص.

۸ ـ وسائل الشیعة فی تحصیل احکام الشریعة (عربی):

۳جلد، طهران، ۶۹ـ۱۲۷۱ ق، سنگی، رحلی، خط مهدی بن محمدجعفر، باهتمام حاج محمد قاسم و ملا محمدباقر، بی شماره صفحه.

۳جلد، طهران، ۸۳ـ۱۲۸۸ ق، سنگی، رحلی، سید محمد علی بن محمد رضوی خوانساری، بی شماره صفحه.

۳جلد، ۲۳ـ۱۳۲۴ق، سنگی، رحلی، خط محمدحسن بن محمد علی گلپایگانی، چاپ امیربهادر، ۵۵۷+۶۸۱+۵۶۳+۷۷ ص.

۳جلد، طهران، ۱۳ـ۱۳۱۴ق، سنگی، رحلی، چاپ سوم، خط احمدبن محمد تقی خوانساری واسدالله بن محمدکاظم خوانساری، بتصحیح میرزا احمدبن ملا باقر ۵۶۳+۷۲۱+۶۰۲ ص.

طهران، ۷۶ـ۱۳۸۰، سربی، وزیری، اسلامیه، بتصحیح عبد الرحیم ربانی، ۱۲۸۴ ص.

جزء اول ازجلد دوم، ۶۰۹ص، جلدسوم، ۵۵۵ ص. جلد چهارم، ۳۸۶ ص، جزء دوم از مجلد چهارم ۴۱۴ ص.

جلد پنجم، ۶۲۱ص.

محمدبن حسن بن عمرالشطی الحنبلی الدمشقی :

(۱۲۴۸ ـ ۱۳۰۷ ق)

در دهم جمادی الثانی بدمشق متولد و در ۵ رمضان در آنجا وفات یافت (معجم المؤلفین، ج۹، ص ۲۰۶)

۱ ـ توفیق المواد النظامیة لاحکام الشریعة المحمدیة (عربی):

مصر، ۱۳۲۵ ق، سربی.

ابوعبدالله محمدبن الحسن بن فرقد الشیبانی ـ الحنفی :

(۱۳۵ ـ ۱۸۹ ق)

فقیه، مجتهد، محدث، در واسط تولد یافت ودر کوفه نشوونما نمود. بعداً ببغداد رهسپار شده و در ری وفات یافت (معجم ـ المؤلفین، ج۹، ص ۲۰۷)

سایرمآخذ، خزینة الاصفیا، ج۱، ص۴۷.

۱ ـ الامالی فی الفقه (عربی):

حیدرآباد دکن، ۱۳۶۰ق، سربی، رقعی، ۸۰ ص.

۲ ـ جامع الصغیر:

ترجمه بفارسی؟، هند، ۱۳۰۵ق، سنگی.

۳ ـ جامع الکبیر (عربی):

مصر، ۱۳۵۶ ق.

ابوجعفر محمدبن الحسن بن فروخ صفارقمی:

(ـ ۲۹۰ق)

ثقة، عظیم القدر، وجه اصحاب قمیین. جلیل الحفظ درروایت صاحب تصانیف نیکو مانند کتابهای حسین بن سعید و بصائر ـ الدرجات و این کتاب غیر از بصائرالدرجات سعدبن عبدالله اشعری است که اکنون نسخهٔ آن جز منتخبات آن دردست نیست.

او بسال ۲۹۰ در قم وفات یافت (تحفة الاحباب فی نوادرالاصحاب، ص۳۲۳)

سایرمآخذ: مقدمهٔ ترجمهٔ فرق الشیعه چاپ سال ۱۳۲۵، الذریعه، ج۳، ص ۱۲۴.

۱ ـ بصائرالدرجات (عربی) :
(درفضائل‌محمد ص)
طهران، ۱۳۲۷ ق، سنگی، بی شمارهٔ صفحه، باانفس‌الرحمن دریکجلد.

بهاءالدین محمدبن تاج‌الدین حسن‌بن‌محمد اصفهانی فاضل هندی :
(۱۰۶۲ـ۱۱۳۷ق)

از افاضل علمای اواخر دولت صفویه و در تمامی‌علوم رسمیه و حکمیه و جمیع فنون دینیهٔ اصلیه و فرعیه وحید عصر و اعجوبهٔ دهرخود بوده‌وپیش‌از سیزده‌سالگی‌ازتحصیل معقول ومنقول فراغت یافته وقبل‌از دوازده سالگی شروع بتألیف کتاب نموده. صاحب جواهرالکلام اعتقادی عظیم بکشف‌اللثام داشت. هرروقت این کتاب نزد وی حاضر نبود جواهرالکلام را نمی نوشت. اوبسال ۱۱۳۷ در اصفهان وفات یافت و در تخت فولاد مدفون گردید (ریحانةالادب، ج ۳، ص ۱۸۳)

سایرمآخذ: فوائدالرضویه، ص۴۷۷، هدیةالاحباب، ص۱۰۷، تذکرةالقبور، ص۵۷.

۱ ـ بینش غرض آفرینش :
یزد، بی‌تاریخ، سربی، رقعی، گلبهار، باهتمام سید جواد مدرسی، ۱۵۲ ص، با دو رسالهٔ صدرالدین محمدبن نصیرطباطبائی اردکانی.

۲ ـ کشف‌اللثام فی‌شرح قواعدالاحکام (عربی) :
علامهٔ‌حلی، شرح، ۲جلد، ۷۱ـ۱۲۷۴ق، سنگی، رحلی، خط علیرضابن عباسقلی خوانساری‌وعلینقی‌بن‌محمد، بی‌شمارصفحه.

ابوعلی محمدبن‌الحسن بن هیثم، ابن‌هیثم
(۳۵۴ـ ۴۳۰ ق)

مهندس بصری نزیل مصر، صاحب تصانیف وتوالیف تامی درعلم هندسه. مولداوببصره بسال ۳۵۴، اوعالم بغوامض‌این علم‌ومعانی آن و سایرعلوم عقلی نیز بصیر بود و مردم عصر از اوفوائد بسیار گرفتند. وقتی‌بحاکم علوی صاحب مصر که متمایل حکمت بود درجهٔ اتقان ابن‌هیثم را دراین علم‌خبردادند اوآرزومند دیدار وی گشت وبراین‌آرزوی او بیفزود آنگاه که گفتند ابن هیثم گفته‌است اگرمن بمصربودمی درنیل‌تصرف کردمی که در حالت طغیان و نقصان هردو سودمند باشد چه شنیده‌ام نیل درطرف اقلیم مصری از مکانی بلند سرازیر میگردد. الحاکم بالله سراً مالی بدو فرستاد و ویرا بآمدن بمصر ترغیب کرد واو بمصر رهسپار شد آنگاه که خبر وصول او بحاکم رسید حاکم بتن‌خویش اورا پذیره گشت ودرقریهٔ معروف بخندق‌بظاهرقاهرهٔ معز یکدیگررا دیدار کردند و حاکم امر بفرود آوردن وی واکرام اوداد وچون ازرنج سفربیاسود از او ایفای وعد امر نیل خواست و وی با حاکم‌وجماعتی‌ازدستکاران ومعماران برای انجام منظور خویش اقلیم مصر را بدرازا به پیمود وچون آثار سکنهٔ پیشین مصر را درغایت اتقان‌واحکام صنعت وجودت‌هندسه بدیدمحتویات آنرااز‌اشکال سماویه ومثالات هندسیه باتصویر معجز مشاهده‌کرد دانست که قصد او بعمل نتواند آمدن چه بر پیشینیان مصر چیزی ازعلم‌او مجهول نبوده واگراین‌قصد ممکن‌ومیسر بودی آنان‌خود بدان توفیق یافته‌بودندی. پس‌بدو نومیدی راه یافت خاصه آنگاه که بموضع‌معروف به

جنادل قبلی شهر اسوان رسید و آن موضعی مرتفع است که آب نیل از آنجا به‌نشیب افتد و پس ازمعاینه و اختبار و دیدن دو ساحل نیل یقین کرد که امر بروفق‌مراد اونرود و از وعد خویش خجل و شرمنده گشت و از حاکم پوزش‌خواست وحاکم عذراو بپذیرفت وازآن پس اورا تولیت بعضی دواوین دادو او ازترس ، نه‌برغبت آن شغل قبول کرد و یقین‌داشت که تقلید خدمت‌حاکم غلط است. چه او متلون وخونخوار بود وبی‌سببی یا به ضعیف‌ترین سبب بسفك دماء میپرداخت . عاقبت برای نجات خویش حیلتی اندیشید و آن اظهاردیوانگی بود وچون خبردیوانگی او بحاکم رسید امرداد تا اورا درخانهٔ وی دربند کردند وپرستارانی‌بخدمت او گماشت واموال‌اورا بنام خود اوبنواب خویش‌سپرد واو بدین تظاهرببائید تاحاکم بمرد وچند روز پس‌از وفات حاکم اظهارعقل کرد و از خانه بیرون شد ودر قبهٔ بردر جامع از هر منزل گرفت ومال‌سپرده بدوبازدادند وبشغل تصنیف پرداخت . وی خطی نیکوداشت‌ودر مدت یکسال درضمن مشاغل علمی خود سه کتاب اقلیدس ومتوسطات ومجسطی را بخط خویش مینوشت و یکصد و پنجاه دینار میفروخت ومؤنت‌سال اوهمان‌بود وبدینسان درقاهره میزیست تا در حدود سال ٤٣٠ یا کمی پس‌از آن درگذشت . بیش‌از دویست کتاب از تألیفات اونام برده‌اند ... وعدسی محدب ذره‌بین از اختراعات اوست و او را بطلمیوس دوم گویند . (لغت نامهٔ دهخدا ص ٣٦٣)

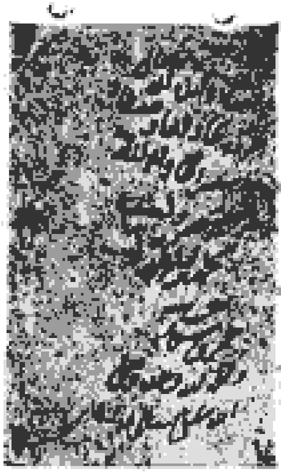
سایرمآخذ : معجم‌المؤلفین، ج٩، ص٢٢٥، دائرةالمعارف خلیلی، ج١، ص٤٥٠ .

١ ـ رسائل ابن‌الهیثم (عربی) :

(١ ـ اضواء الکواکب ٢ ـ الضوء ٣ ـ المرایا المحرقة بالقطوع ٤ ـ المرایا المحرقة بالدائرة ٥ ـ المکان ٦ ـ شکل بنی‌موسی ٧ ـ المساحة ٨ ـ ضوءالقمر ٩ ـ خواص المثلث) حیدرآباد دکن ، ٥٧ ـ ١٣٦٦ق، سربی ، رقعی ، ٨+٢١+١٥+١٦+١٣+١٦+١٧+٥٨+١٦ ص .

فخرالمحققین فخرالدین ابوطالب‌محمدبن‌الحسن بن یوسف‌بن‌مطهرالحلی ، ابن‌مطهر :

(٧٧١)

عالم، محقق ، نقاد ، مدقق ، مؤید ، مسدد، وحید عصروفرید دهر خود، ازوجوه و ثقات این طایفه ، جلیل‌القدر ، عظیم المنزله .
شیخ شهید شاگردوی در اجازهٔ بابن نجدة گوید : ومنهم‌الشیخ‌الامام سلطان العلماء و منتهی‌الفضلاء و النبلاء خاتمه‌المجتهدین فخرالملة‌والدین‌ابوطالب‌محمد بن شیخ‌الامام السعید جمال الدین ابن المطهر مدالله فی عمره مداً وجعل بینه وبین الحادثات سداً .
قاضی نورالله درمجالس گوید : درعلوم عقلی ونقلی محققی نحریربود ودرعلوفهم وفطرت مدققی‌بی‌نظیر . پس‌ازیکی ازعلمای شافعیه نقل کرده که درمدح‌او گفته : در وقتیکه‌با

پدر خود نزد سلطانمحمد خدا بنده آمد جوانی دانشمند بزرگ مستعد نیکو اخلاق پسندیده‌خصال بود، درخدمت والد بزرگوار خود تربیت یافت . در سن ده سالگی نور اجتهاد از ناصیهٔ حال او تافته چنانکه خود نیز در خطبهٔ شرح خطبهٔ قواعد بآن اشاره نموده گوید : چون بخدمت پدر درمعقول و منقول مشغول شدم و بر او کتب بسیاری از اصحاب خودرا خواندم تصنیف کتاب قواعد را ازاو التماس نمودم . چه بعداز تحقق درتاریخ مولداو وتاریخ تصنیف کتاب ظاهر میشود که عمر او درآنوقت کمتراز ده‌سال بوده وتعجب شهید ثانی‌را دراین‌باب چنانکه درحاشیهٔ قواعد اظهار فرموده وجهی ندارد ، بلکه تعجب او عجیب است . زیرا خود در شرح اصول حدیث ، حال جمعی کثیررا که خدایتعالی درکمتراز آن‌عمر توفیق کمال داده ذکرنموده است ... او درشب جمعه پانزدهم جمادی الآخرهٔ سال ٧٧١ وفات نمود . از کلام مجلسی اول درشرح فقیه ظاهرمیشود که وی درحله وفات کرده و جنازه‌اش را بنجف اشرف‌حمل کردند مانند والدماجدش وبعیدنیست که قبرش نزدیك‌قبروالدش باشد. (فوائدالرضویه،ص ٤٨٦)

١ ـ رسالةالفخرية في معرفة النية (عربي) :

طهران، ١٣١٥ق، سنگی، وزیری ، ضمن کلمات المحققين:

محمد حسنی عبداللطیف :

(   )

١ ـ النظرية العامةلاشكالات التنفيذ في الاحكام الجنائية (عربي) :

قاهره، بی‌تاریخ سربی، وزیری، ٢٥٥ ص .

شیخ ابوالفضل محمدبن حسین بیهقی کاتب :

(٣٨٥ ـ ٤٧٠ ق)

در دیه‌حارثاباد بیهق متولد شده اوائل‌عمر را درنیشابور بتحصیل علوم اشتغال داشته سپس بسمت‌دبیری‌وارد دیوان رسالت‌محمود غزنوی‌شده‌وشاگردیعنی‌دبیرزیردست‌خواجه ابونصرمشکان رئیس دیوان بوده . با استاد خود قرابت‌واختصاص‌تمام داشته ویاکنویس نامه‌های مهم‌راعهده‌داشته‌است . پس‌ازمرگ ابونصردراواخرسلطنت مسعود بوسهل‌زوزنی رئیس دیوان شدو بیهقی باهمهٔ ناسازگاری که استاد جدید بااوداشت بقیهٔ زمان‌مسعود رادرامن‌وامان‌بسر بردوبواسطهٔ لطف‌وحمایت شاه از گزند رئیس ناسازگارخود محفوظ ماند . پس از مسعود اوضاع دیگر گون شد وحوادثی برای بیهقی بابوسهل پیش‌آمد که از تفصیل آن اطلاع نداریم .

بروایت‌عوفی،بیهقی درزمان‌عبدالرشیدرئیس دیوان رسالت شد و پس از چندی در دسته بندیها واسباب چینی‌های در باریان بسمایت مخالفان معزول و محبوس گردید واموالش راغلامی‌تومان(یا)یونان نام بحکم شاه‌غارت کرد.ابن فندق‌میگویداورا از جهت‌مهرزنی قاضی درغزنی حبس فرمود بعداز آن طغرل برار که غلام گریختهٔ محمودیان بود ملك غزنی را بدست‌گرفت وسلطان عبدالرشیدرا بکشت وخدم ملوك باقلعه‌فرستاد وازآنجمله یکی ابوالفضل بیهقی بود که اززندان قاضی باحبس قلعه فرستاده بیهقی پس‌از خروج‌از زندان شاید دیگروارد خدمت نشده‌وقسمت اخیر عمررا بعطلت وانزوا درمنزل خود در غزنین بسر میبرد وبه تصنیف کتاب اشتغال

داشت تا در صفر ۴۷۰ در گذشت .

(مقدمهٔ تاریخ بیهقی، چاپ دوم)

سایرمآخذ: تتمهٔ صوان الحکمه، چاپ لاهور، ص ۱۷۹ ، مجلهٔ ارمغان سال ۱۳، شمارهٔ اول، ص ۳۰، بقلم عباس اقبال آشتیانی.

۱- تاریخ بیهقی، تاریخ مسعودی :

طهران، ۳۰۵-۱۳۰۷ق، سنگی، وزیری، خط محمد حسن گلپایگانی، بتصحیح ادیب پیشاوری ، ۶۹۰ص .

طهران ۱۳۲۴ش، سربی، وزیری، باهتمام دکتر قاسم غنی و دکتر فیاض، ۷۶۴ ص .

طهران، ۳۱۹-۱۳۳۲ش، سربی، وزیری، نشریهٔ شمارهٔ ۵ و ۱۷۲ دانشگاه، ۱۵۹۶ص

کلکته، ۱۲۷۹ق = ۱۸۶۲م، سنگی، وزیری نشریهٔ کتب شرقی انجمن آسیائی بنگال ، بتصحیح مورلی و باهتمام کاپیتن ولیم ناسیو لیس ۸۶۸ص ، این چاپ مغلوط است .

امیر فخرالدین محمدبن حسین حسینی سماکی استرابادی :

(ـ ۹۸۴ق)

سماکی عظام موضع سماك استراباد و از افاضل علماء ودانشمندان عصر واز تلامذهٔ امیرغیاث‌الدین منصور شیرازی بود و در دستگاه شاهی بسر میبرد ، منظور نظر شاه جنت‌مکان بود وهمه روزه جمعی کثیر از طلبهٔ علوم معقول ومنقول بمدرس آنجناب حاضر گشته استفادهٔ علوم مینمودند . حاشیه بر الهیات تجرید نوشته . سخنانش موثق بر طلبهٔ علوم است .

(تاریخ عالم‌آرا عباسی ، ص ۱۵۸)

همدراین سال درشب دوشنبه نهم ذی‌القعده مولانای اعظم جامع الفضائل والحکم حلال المشکلات الدقایق، کشاف معضلات الحقایق امیرفخرالدین سماکی صیت زمین را از وجودخود عاری وعاطل گذاشت .

(احسن التواریخ روملو، ص ۴۹)

سایرمآخذ : فهرست رضویه، ج ۴، ص ۳۰۴

۱- حاشیة علی شرح هدایة الحکمة (عربی) :

اثیرالدین ابهری، شرح کمال‌الدین حسین میبدی، حاشیه، هند، سنگی، خط نستعلیق

نظام‌الدین محمدبن الحسین قرشی ساوجی:

(ـ بعدازسال ۱۰۸۳)

عالم، فاضل، فقیه، محدث ، ناقد ، بصیر بعلم رجال، بگفتهٔ صاحب الروضات والداو باشیخ بهائی دوستی داشته وبعداز وفات پدر زیردست شیخ بهائی تربیت یافته ودرمسافرتها مصاحب اوبوده . بعداز فوت استاد خودنزد شاه‌عباس ماضی صفوی مکانت یافت وبامروی تتمهٔ جامع‌عباسی را تألیف نمود. بعد ازعزل ملاخلیل غازی‌قزوینی بمدرسی مشهدعبد العظیم برقرار شد. پس‌از در گذشت شاه عباس درسال ۱۰۸۳ بزمان کمی در حضرت عبدالعظیم درگذشت ودر همانجا مدفون گردید .

(فوائدالرضویه، ص ۶۹۳)

۱- جامع‌عباسی :

(مشتمل بر ۳۷ باب ، ۲۲ تألیف شیخ بهائی، بقیهٔ ابواب تألیف ساوجی)

برای طبع‌های مختلف این کتاب بجامع‌عباسی ذیل شرح حال شیخ بهائی رجوع شود .

سید محمدبن حسین موسوی نجف آبادی :

( )

۱- حاشیة الکفایة (عربی):

آخوند ملا محمد کاظم خراسانی، حاشیه، اصفهان، بی تاریخ، سربی، رقعی، مطبعهٔ حبل‌المتین، ۲۵۷+۳۸۰ص.

محمد حسین هیکل :

(۱۳۰۵ - ۱۳۷۶ق)

در کفرغنام از اعمال مدیریة الدقهلیة مصر متولدشده. پس از اتمام مدرسهٔ حقوق قاهره بپاریس رهسپار شده وبدرجهٔ دکتری در حقوق نائل گردیده . در مراجعت بقاهره عهده‌دار مشاغل مختلفه شده: استاد درمدرسهٔ حقوق، عضوانجمن لغت درقاهره، وزیرمعارف رئیس مجلس شیوخ.

(معجم المؤلفین، ج ۹، ص ۲۶۲)

۱ - ابوبکر الصدیق (عربی):

مصر، ۱۳۶۱ق، سربی، وزیری، ۳۹۵ص.

۲ - حیاة محمد ص (عربی):

مصر، ۱۳۵۴ق، سربی.

۳ - فی منزل الرحی (عربی) :

مصر، ۱۳۵۶ ق ، سربی.

محمد بن الحسین بن ابراهیم الظواهری:

(- ۱۳۶۵ ق)

در کفرالظواهری مشرق مصر تولد یافت در جامع الازهر وبعد درجامع الاحمدی واقع در طنطا تحصیل نمود . بعداز فراغت از تحصیل بامر تدریس پرداخت. بسال ۱۳۶۵ق بقاهره در گذشت .

(معجم المؤلفین ،ج۹، ص ۲۶۴)

۱ - تحقیق التام فی علم الکلام (عربی) :

مصر، ۱۳۵۸ق، سربی.

آقارضی الدین محمد بن آقاحسین ابن جمال الدین خوانساری :

(- قبل از ۱۱۲۵ ق)

عالم ، فاضل ، فقیه ، جامع بین المعقول والمنقول. در خاندان علم تربیت یافته. وی بابرادر کهترخود آقاجمال نزد والده خود محقق خوانساری ودائی خویش ملامحمدباقر سبزواری صاحب ذخیرة و کفایة تلمذ نموده و کتاب موسوم بمشارق الشموس فی شرح الدروس والد خود را که ناتمام مانده بوده باتمام رسانیده است .

(فوائدالرضویه، ص۱۸۲)

بگفتهٔ صاحب الذریعه، ج۳، ص۳۴۳ وی برادر کوچکتر آقا جمال خوانساری متوفی ۱۱۲۵ بوده ودرجوانی قبل از برادرش بمدت کمی در گذشت. صاحب تذکرة القبورچاپ دوم ص۸۹ گوید: نقل شده است که قبر آقارضی پشت سرقبر آقا جمال است. دور نیست که درفتنهٔ افغان مرحوم شده وقبراونیز بنحو واضح معلوم نشده باشد .

۱ - مشارق الشموس فی شرح الدروس (عربی) :

(شرح کتاب صوم و اعتکاف)

طهران، ۱۳۱۱ق، سنگی، رحلی، خط حاج میرزا عبدالله، باهتمام حاج میرزاابوالفضل طهرانی، ۵۰۹ ص.

ملا محمد بن حسین بن زین العابدین بن ابراهیم مامقانی معروف بحجة الاسلام :

(- ۱۲۶۹ ق)

پدرمیرزا محمدتقی حجة الاسلام نیز است . اوتحصیلات خودرا درعراق عرب انجام و موفق باخذاجتهاد شده. پیش ازسنهٔ ۱۲۴۰

بقصد تبریز مراجعت نموده و مدت هیجده ماه‌در کرمانشاه‌نزدشیخ‌احمداحسائی‌استفاده نموده ودر تبریز از معتقدات شیخ‌احسائی پیروی‌نموده ومتکی‌بحاج‌میرزا یوسف آقا طباطبائی ازعلماء طراز اول آنموقع تبریز واقع گردید وبجای وی‌درمسجدجامع اقامهٔ جماعت مینمود . پس‌از چندی خود مسجد بزرگی درجانب غربی مسجد جامع‌بنانمود واکنون‌امامت‌آن‌مسجد باعلماءفرقهٔ‌شیخیه است .

(فهرست کتابخانهٔ مجلس، ج۳، ص ۷۴)

۱ ـ شقشقة دربیان‌سرقدروجبر واختیار :

تبریز، ۱۲۸۶ق، سنگی، بارسالهٔ‌علم‌امام‌ع از ممقانی دریکجلد .

شیخ محمدبن حسین‌بن سعیدبن محمدابـن احمد جبعی عاملی

(ـ معاصر)

عالم‌معاصرونسبش بحربن یزیدالریاحی میرسد. مدت دوسال درنجف مقیم‌بود و با دختر شیخ محمد جواد بـن شیخ مشکور حولاوی نجفی درنجف ازدواج نمود. بعداز سال۱۳۴۰ق بموطن خود (جبع) معاودت نمود .

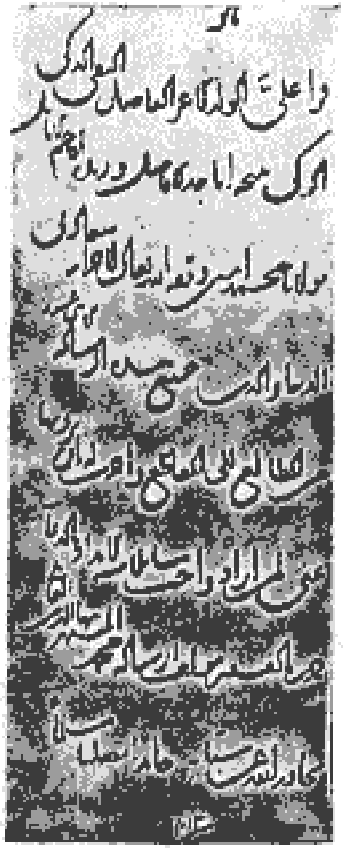
(الذریعه، ج۲،ص۵۱۵)

۱ ـ محاسن الآداب(عربی) :

صیدا، ۱۳۴۹ق، سربی.

محمدبن‌الحسین‌بن‌عبدالصمدبن شمس‌الدین محمدبن علی‌بن‌حسن بن محمدبن‌صالح‌جبعی عاملی حارثی حمدانی ، شیخ بهائی :

(۹۵۳ ـ ۱۰۳۰ ق)

گلشن سرای جهان از وجود شریفش زیب وبهاداشت. درصغرسن باوالدماجدبولایت‌عجم آمدوبجدوجهد تمام برحسب وراثت آباء واجدادبتحصیل علوم‌وکسب کمالات‌مشغول گشته، درعلم تفسیر وفقه‌وحدیث‌وعربیت‌و امثال آن ازبرکات انفاس پـدر بزرگوار بمرتبهٔ‌کمال یافت وحکمت وکـلام وبعض علوم معقول را از ملا عبدالله مدرس یزدی بدست‌آورد و درفنون ریاضی‌وعلم‌طب بهرهٔ کامل‌یافت ودراندك زمانی درعلوم‌معقول‌و منقول ترقیات عظیم‌نمود ودرهرفن‌ازفضلاء عصرشدوتصانیف‌معتبردرفنون علم‌ازرشحات بحرذاتش‌مطرح‌انظارعلمای‌ذی‌اعتبار گردید و بشیخ‌الاسلامی و وکالت‌جلالیات وتصدی شرعیات‌دارالسلطنهٔ‌اصفهان‌بخدمتش‌مرجوع گشته چندگاه‌من حیث الاستقلال‌بدان‌شغل پرداخت بعدآ‌بحج‌رفته ودرمراجعت‌بکسوت درویشان مسافرت اختیار نمود و مدتها در

عراق عرب وشام ومصر وحجاز وبیت المقدس سیاحت نمود ... اکنون در علم ظاهری و باطنی سرآمد روزگار است وباعتقاد جمهور علماء وفضلاء رتبهٔ عالی اجتهاد دارد ودراین زمان حضرت اعلی شاهی ظل اللهی وجود شریف آن یگانه را مغتنم دانسته وهمیشه ازملتزمان رکاب اقدس اند واکثر اوقات در سفر وحضر بوثاق اوتشریف قدوم ارزانی داشته ازصحبت فیض بخش اومسرور میگردند. اگرچه شعر و شاعری دون مراتب عالیهٔ آن جنابست .اما ذوق سخن پسردازی بسیار دارد و درفنون سخنوری قصب السبق از اقران ربوده وبعربی وفارسی اشعار آبدار ومعانی رنگین ونکات دلپذیر شیرین آن جناب زبان زدخواص و عوام است .

(تاریخ عالم آرا ص)

در دوازدهم شوال ۱۰۳۰ باصفهان وفات یافت(درنخبة المقال ۱۰۳۱) بعد از فوت جنازه اشرا بمشهد مقدس حمل کردند ودر بین صحن نو ومسجد گوهرشاد مدفون گردید ودارای بقعهٔ بزرگی است .

(فوائد الرضویه،ص ۵۰۲)

۱ ـ **الاثنی عشریة فی الصلوة (عربی) :**

طهران، ۱۳۰۷ق، سنگی، رقعی، با تبصرهٔ علامه .

طهران، ۱۳۰۹ق، سنگی، رقعی، بی شماره صفحه، باتبصرهٔ علامه .

۲ ـ **احوال واشعارفارسی شیخ بهائی :**

سعید نفیسی، طهران،۱۳۱۶ش،سربی،رقعی، اقبال ۲۰۸ص.

۳ ـ **الاربعین (عربی) :**

طهران، ۱۲۷۴ق، سنگی،رقعی،خط محمد رضا بن علی اکبر خوانساری،۳۶۲ص.

طهران،۱۳۱۰ق، سنگی،خشتی،خط صدر الکتاب سید احمد بن محمد رضا اردستانی، باهتمام محمد بن اسمعیل قراباغی،۱۹۲ص.

تبریز،۱۳۷۸ق سربی،رقعی،مکتبة الصابری، ۲۶۳ص .

۴ـ **اسرار البلاغة (عربی):**

۵ ـ **مخلاة (عربی) :**

مصر،۱۳۱۷ق،سربی، رحلی،مطبعة المیمنة ۳۲۸ص .

۶ ـ **اسطرلاب،صحیفة الاسطرلاب(عربی):**

۷ ـ **الاعتقادیة، اعتقادات امامیه (عربی) :**

طهران،۱۳۲۶ق، سنگی، ۱۰ص،بامنظومهٔ مواهب المشاهد شهرستانی.

۸ ـ **تحفهٔ حاتمیه، هفتاد باب دراسطرلاب :**

طهران، ۱۳۱۹ق، سنگی، خشتی، باهتمام شیخ احمد شیرازی، با خلاصة الحساب وغیره

۹ ـ **التحفة فی تحدید الکروزنا ومساحة (عربی):**

(این رساله بآقا باقر بهبهانی نسبت داده شده)

طهران،۱۳۱۹ق،سنگی،۲۶۰ +۱۰۷+ ۴۰ص، باعروة الوثقی وحبل المتین وغیره.

۱۰ ـ **تشریح الافلاک (عربی) :**

طهران، ۱۳۱۹ق، سنگی،خشتی، باخلاصة الحساب وغیره .

کلکته، ۱۳۰۰ق، = ۱۸۸۲م و۱۸۳۹م، هند، ۱۱۶ ص.

لکهنو، سنگی.

۱۱ـ **تضاریس الارض(عربی) :**

طهران،۱۳۱۱ق، سنگی،وزیری، ۱۷۳+ ۲۴ص، باشرح ملخص چغمینی ورسالة فی نسب الدوائر ورسالة فی القبلة .

۱۲- توضیح المقاصد (عربی) :

(دروقایع الایام وذکر وفیات بعضی ازعلماء)

مصر، ۱۳۱۳ق، سربی، بی شماره صفحه، با شرح بائیة سید حمیری .

تبریز ۱۳۱۳ق، سنگی، رقعی، خط عبدالصمد بی شماره صفحه، ضمن مجموعهٔ مسارالشیعة ، تقویم المحسنین، صیغ العقود محمدجعفر و محمد یوسف استرابادی ، عقود و ایقاعات فاضل مراغهٔ .

طهران، ۱۳۱۵ق، سنگی، رقعی، ۱۲۱ + ۵۹ص . ضمن مجموعهٔ ثمان رسائل .

تبریز، ۱۳۰۵ق، سنگی، جیبی، بی شماره صفحه + ۶۸ + بی شماره صفحه، باتقویم - المحسنین، ومحرم نامه .

۱۳- تهذیب البیان فی النحو (عربی) :

هند، ضمن مجموعه .

۱۴- جامع عباسی درفقه:

(مشتمل بر ۳۷ باب، ۲۲ باب از شیخ بهائی، ۱۵ باب ازنظام الدین قرشی ساوجی)

طهران، ۱۲۳۰ق و ۱۲۶۳ق.

طهران ۱۳۱۲ ق ، سنگی ، رحلی، ناشر سلیمان رکن الملک، ۴۵۴ص .

طهران، ۱۳۲۵ ق. سنگی، وزیری، خط محمدحسن، ۵۶۷ص ،باحواشی سیدمحمد - کاظم طباطبائی یزدی .

طهران، ۱۳۲۷ ق ، سنگی ، رحلی ، خط جمال الدین ابوطالب اصفهانی، ۳۰۳ص .

طهران، ۱۳۲۹ق، سنگی، رحلی، ۳۰۴ص

طهران، ۱۳۳۱ ق، سنگی، وزیری ، خط جمال الدین بن ابو طالب اصفهانی، ۵۳۵ص.

ایران، ۱۲۸۵ق، سنگی، وزیری، ۴۳۴ص .

ایران، ۱۳۰۴ق، سنگی، وزیری، ۵۶ورق

تبریز، ۱۳۰۹ ق ، سنگی ، وزیری، ۳۸۶ص .

تبریز، ۱۳۵۴ق، سنگی، خشتی ، ۸۰ص ، خلاصه .

تبریز، ۱۳۲۳ق، سنگی، وزیری، ۴۴۸ص.

تبریز، ۱۳۲۲ق، سنگی، رحلی، ۳۰۳ص.

اصفهان، ۱۳۴۱ق، سنگی ، خشتی، ۴۸۷ص

نجف، ۱۳۴۶ ق ، سنگی، خط محمد علی تبریزی باحواشی شیخ عبدالله مامقانی .

بمبئی، ۱۳۱۹ق، سنگی، وزیری، ۴۶۴ص، باحواشی سید اسمعیل صدر .

بمبئی، ۱۳۲۳ق، سنگی، وزیری، باحواشی سیدمحمد کاظم طباطبائی، ۴۶۴ص .

بمبئی، ۱۲۹۸ق، سنگی، وزیری، ۴۳۹ص.

بمبئی، ۱۳۰۱ق، سنگی، وزیری، ۴۴۰ص .

لکهنو، ۱۳۱۸ق، سنگی، وزیری، ۳۰۰ص.

لکهنو، ۱۲۹۸ق سنگی، وزیری، ۴۴۰ص.

لکهنو ۱۸۹۸م، سنگی، وزیری، ۴۴۶ص.

لکهنو، ۱۲۶۲ق، سنگی، وزیری.

لکهنو، ۱۳۰۵ق، سنگی، وزیری ، ۹۴۰ص، خلاصه .

۱۵- حاشیة علی قواعد الکلیة الاصولیة والفروعیة(عربی).

طهران، ۱۳۰۷-۱۳۰۸ق ، سنگی، درهامش قواعد الکلیة شهید .

۱۶- حبل المتین فی احکام الدین (عربی) :

۱۷- الفرائض البهائیة فی الارث (عربی) :

۱۸- مشرق الشمسین واکسیر السعادتین (عربی) :

۱۹- عروة الوثقی تفسیر سورة الحمد (عربی) :

طهران، ۱۳۱۹ق، سنگی، وزیری، باهتمام شیخ احمد شیرازی، ۲۶۰ + ۱۰۷ + ۴۰ص

۲۰- حدیقة الهلالیة (عربی) :

(شرح صحیفهٔ سجادیة، دعاء رؤیت هلال)

طهران ،۱۳۱۷ق، سنگی، وزیری، ۳۹۸ص

درهامش نورالانوار نعمت‌الله‌جزائری .

۲۱- خلاصة الحساب(عربی) :

طهران ۷۵-۱۲۷۶ق، سنگی،خشتی ، خط محمودبن محمد باقرخوانساری ، بی‌شمارهٔ صفحه . باهیئت‌قوشچی‌وسی‌فصل‌خواجه‌نصیر طوسی ،

طهران، ۱۲۸۱ق، سنگی،خشتی، بی‌شماره صفحه، باهیئت وسی‌فصل .

طهران،۱۲۸۳ق،سنگی،خشتی، خط‌محمد- علی، بی‌شماره‌صفحه، باهیئت‌وسی‌فصل.

طهران،۱۲۷۵ق، سنگی، خشتی ، خط ملا محمدعلی‌بن ملامحمدحسین‌خراسانی، بی- شماره صفحه باهیئت وسی‌فصل.

طهران، بی‌تاریخ، سنگی ، خشتی ، مطبعهٔ کربلائی محمد قلی‌وکربلائی محمدحسین درزمان علینقی میرزا اعتضاد السلطنه، بی شماره صفحه، باهیئت وسی‌فصل .

طهران، ۱۲۹۱ ق ، سنگی، خشتی، خط محمدعلی خراسانی، بی‌شماره‌صفحه،باهیئت وسی‌فصل .

طهران،۱۳۱۹ق، سنگی،خشتی،۴۵+۶۲ +۴۴+۶۳ص، باتشریح‌الافلاك وهیئت و غیره .

طهران،۱۳۱۶ق ، سنگی، خشتی، باهتمام محمدعلی اعتمادالعلماء ، ۱۷۳ص، باRسالهٔ اسطرلاب وهیئت وسی‌فصل .

طهران، ۱۲۷۹ ق ، سنگی ، خشتی ، خط محمدعلی، بی‌شماره‌صفحه،باهیئت‌وسی‌فصل.

طهران، ۱۲۸۶ ق ،سنگی، خشتی ، مطبعهٔ کربلائی محمد قلی‌وکربلائی‌محمدحسین، بی‌شماره صفحه .

طهران، ۱۲۶۹ق، سنگی، خشتی.

طهران، ۱۲۶۷ق،سنگی،جیبی،خط‌محمد- علی‌بن محمد حسن‌خراسانی، بی‌شماره‌صفحه

طهران،۱۳۰۱ق، سنگی، خشتی،خط‌احمد ابن‌ملا محمد حسین‌تفرشی ، ۴۳+۶۳+ ۴۳ص ، باهیئت وسی‌فصل .

طهران، ۱۳۱۱ق، سنگی، ۱۴۷ص .

تبریز ، ۱۲۹۳ ق ، سنگی، خشتی ، چاپ عبدالرحیم،۴۲+۶۳+۴۳ص، باسی‌فصل وهیئت قوشچی .

کلکته، ۱۸۱۲م و۱۸۲۹م .

کشمیر، ۱۲۸۵ق ، مطبعهٔ گلستان .

آستانه، ۱۲۶۸ق‌و۱۳۱۱ق

مصر،۱۲۹۹ق،سنگی، باهتمام‌حسن‌الطویل المصری .

مصر ۱۳۱۱ق، سربی، باحاشیهٔ شیخ‌محمد- حسین‌العدودی .

برلن، باترجمهٔ‌آلمانی،۱۸۴۳م .

۲۲- رسالة‌الحريرية فيمالايتم‌الصلاة به (عربی):

طهران، ۱۳۱۵ق، سنگی ، وزیری، ضمن کلمات‌المحققین .

طهران، درهامش شرح رسائل‌آخوند ملا- محمد کاظم خراسانی.

۲۳- رسالة‌الذبحية (عربی) :

طهران، ۱۳۱۵ ق، سنگی، وزیری ، ضمن کلمات‌المحققین .

۲۴- زبدة‌الاصول (عربی) :

ایران،۱۲۶۷ق، سنگی.

طهران، ۱۳۰۲ق ، سنگی ، در هامش آن حاشیهٔ شیخ محمدحسین صاحب‌الفصول.

طهران،۱۳۱۹ق،سنگی،جیبی خط محمد- صادق‌بن‌محمدرضا توسرکانی،۱۲۸ص .

اصفهان، ۱۳۰۶ ق ، سنگی، جیبی، خط عبدالحسین بن محمد خوشنویس ، باهتمام

صدرالافاضل سیدمحمدباقرسدهی، ۱۵۸ص.

۲۵- شیروشکر :

استانبول.

طهران، ۱۳۰۳ق، سنگی ، رقعی، باهتمام عبدالغفار، بی‌شماره صفحه، با نان وحلوا و رباعیات باباطاهر .

طهران، ۱۲۹۳ق، سنگی.

اصفهان، ۱۳۲۸ش، سربی، ۵۶ص.

قاهره، ۱۳۴۶ق، سربی ، رقعی ، با نان و حلوا وموش گربه‌ونان‌وپنیر، ۲۷۲ص .

۲۶- صحیفةالاسطرلاب (عربی) :

طهران، ۱۳۲۰-۱۳۲۱ق، سنگی، ۸ص.

۲۷- صرف بهائی:

لاهور، ۱۸۷۳م، سنگی، وزیری، ۲۴ص .

لاهور، ۱۸۷۵م، سنگی، وزیری، ۲۴ص .

لاهور، ۱۸۹۱م، سنگی، وزیری، ۲۴ص .

لاهور، ۱۸۹۱م، سنگی، وزیری، ۳۲ص .

لاهور، ۱۹۱۳م، سنگی، وزیری، ۳۱ص

لاهور، ۱۹۲۶ق، سنگی، وزیری، ۴۲ص .

لاهور، ۱۲۹۳ق، سنگی، وزیری ، ۸ + ۲۴ص .

۲۸- صمدیة در نحو (عربی) :

طهران، ۱۲۶۶ق، سنگی، جیبی، بی‌شماره صفحه، باکبری دریکجلد .

ضمن جامع المقدمات مکرر بطبع رسیده است

۲۹- فالنامه :

طهران، سربی، بامقدمه بقلم محمدوجدانی

۳۰- فریدة الکافیة ، شرح الکافیة (عربی):

بمبئی، ۱۳۱۷ق، سنگی، رقعی ، ۲۲۲ + ۱۹ص .

۳۱- کشکول (عربی) :

طهران، ۱۲۹۶ق، سنگی، وزیری، باهتمام عبدالغفار نجم‌الدوله، ۶۴۸ص.

طهران، ۱۳۲۱ق، سنگی، وزیری، باهتمام عبدالغفارنجم‌الدوله ، چاپ‌دوم، ۶۴۸ ص.

طهران، ۱۲۶۶ ق، سنگی ، وزیری، خط عبدالله طالقانی، باهتمام ملاعباس، بی‌شماره صفحه .

طهران، ۱۲۹۱ق، سنگی، وزیری، ۳۹۶ص

بمبئی، سنگی.

۲جلد، قم، ۱۳۳۷ ش ، سربی ، وزیری ، ۶۰۷ + ۷۱۹ص.

بولاق ، ۱۲۸۸ ق، وزیری ، ۴۳۵ ص، با شرح شیخ احمد المنینی برقصیدهٔ شیخ بهائی درمدح صاحب الزمان ع.

بولاق ، ۱۳۲۹ق، سربی، وزیری، ۴۳۱ص

مصر، ۱۳۰۲ق، سربی، مطبعة الشرفیة .

مصر، ۱۳۰۲ق، سربی، مطبعة البهة .

مصر، ۱۳۰۵ق، سربی، مطبعة المیمنة ، ۳۵۲ ص.

مصر، ۱۳۱۸ق ، سربی ، مطبعة العامرة- المحمودیة، ۳۳۱ص .

مصر، ۱۳۸۰ق، سربی، وزیری، ۵۱۰ + ۵۳۵ص .

۳۲- کلیات شیخ بهائی(شعر) :

طهران، ۱۳۴۱ش، سربی،وزیری، سنائی، بکوشش غلامحسین جواهری، ۲۴ + ۳۳۶ص

۳۳- مجموعة شیخ بهائی(شعر):

(۱-رسالة الوجیزة فی علم الدرایة ۲- حبل المتین فی احکام الدین ۳- رسالة الارثیة ، فرائض البهائیة ۴- مشرق الشمسین واکسیر السعادتین ۵- رسالة الکر ۶- ایضاً رسالة الکر از آقاباقر بهبهانی ۷- عروة الوثقی در تفسیر سورهٔ الحمد)

طهران ۱۳۱۹-۲۱ق، سنگی، وزیری، چاپ

شیخ‌احمدشیرازی، ۲۶۷+۴۰ص.

۳۴- مجموعهٔ شیخ بهائی (شعر) :

(۱- نان‌وحلوا ۲- شیروشکر ۳- نان‌خرما ۴- نان‌وپنیر)

اصفهان، ۱۳۲۸ش، سربی، جیبی، ۵۶ ص.

۳۵- مفتاح‌الفلاح (عربی) :

(دراعمال‌وادعیهٔ شبانروز)

بمبئی، ۱۳۰۴ق.

طهران، ۱۳۱۷ق، سنگی، جیبی، بتصحیح شیخ‌علی‌یزدی، ۳۰۵ص.

مصر، ۱۳۲۴ ق،سربی، جیبی ، ۳۱۵ص.

۳۶- نان‌وپنیر (شعر)

اصفهان، ۱۳۲۸ش، سربی، جیبی، ۵۶ص.

اصفهان،بی‌تاریخ، سربی،جیبی، کتابفروشی بهار، ۲۲ص.

۳۷- نان‌وحلوا ، سوانح‌الحجاز (شعر) :

طهران،۱۳۰۳ق،سنگی، باهتمام‌عبدالغفار، بی‌شماره‌صفحه، باشیروشکرو رباعیات بابا- طاهر .

طهران، ۱۲۸۲ق، و ۱۲۹۳ ق، سنگی، با شیروشکرونان‌وپنیر .

اصفهان، ۱۳۰۳ش، سربی، جیبی، ۷۲ص.

اصفهان، ۱۳۲۸ش، سربی، جیبی، ۵۶ص ، با نان‌وپنیر .

بمبئی، ۱۳۳۲ق، سنگی، خط میرزا داود شیرازی، ۲۳ص.

استانبول ، سربی، جیبی، بی‌شماره صفحه .

قاهره، ۱۳۴۶ق، سربی، رقعی، ۲۷۲ص .

باموش‌وگربه ونان‌وپنیر و شیروشکر .

بمبئی، ۱۸۹۳م، سنگی، وزیری،۳۳ص.

هند، ۱۸۶۲م، سنگی، خشتی.

لاهور، ۱۸۸۹م، سنگی، وزیری، ۱۶ص .

۳۸- وجیزة فی‌علم‌الدرایة (عربی) :

طهران ، ۱۳۰۲ ق ، رحلی ، در خاتمهٔ منتهی‌المقال.

طهران، ۱۳۱۱ ق، سنگی ، وزیری ، خط حاج‌میرزاعبدالله طهرانی، ۱۸۶ص ، ضمن خلاصة‌الاقوال .

طهران، ۱۳۱۲ق، سنگی،جیبی، خط‌احمد ابن‌حسین‌تفرشی، باهتمام‌شیخ‌محمودبن ملا- صالح‌بروجردی، ۱۷+۱۵۷ص .

طهران،۱۳۱۹ق،سنگی،وزیری، ۲۶۰+۱۰۷+۴۰ ص ، با حبل‌المتین و مشرق- الشمسین‌وعروة‌الوثقی وغیره.

طهران، ۱۳۰۹-۱۳۱۰ق، سنگی،۲۰۰+۱۷۵ص، بادرایهٔ شهید ثانی.

طهران، ۱۳۵۶ق، سربی، رقعی، با مقدمهٔ سعیدنفیسی، ج+ح+۱۰+ه+۶ص، با رسالة‌المحرك الاول‌ازابوسلیمان‌سجستانی .

طهران، ۱۳۶۶ ق، سنگی، رقعی، باهتمام میرزا حسین کجوری، ۲۰۰ص.

طهران، ۱۳۱۶ ش، سربی، بتصحیح سید- محمدمشکوة.

قم، ۱۳۷۸ق، سنگی، رقعی، ۹۱+۴۸ص باضیاءالدرایة .

۳۹- وحدة‌الموجودیة (عربی) درفلسفه :

مصر،۱۳۲۸ق،سربی،ضمن‌مجموعة‌الرسائل

۴۰- وسیلة الفوز و الامان فی‌مدح صاحب الزمان ع (شعرعربی):

(قصیدهٔ‌رائیه، شامل ۶۳ بیت)

بولاق،۱۲۸۸ق، سربی، وزیری، ۴۳۵ص، ضمن‌مجلد سوم شرح‌شیخ احمدالمنینی بر قصیدهٔ مزبور.

بغداد، باشرح‌منن‌الرحمن‌شیخ‌جعفرالنقدی

سیدمحمد بن حسین بن علیرضا حسینی قمی طاهری:

(   )

۱ـ شرعیات برای مدارس:

جلدسوم، طهران، ۱۳۳۳ق، سنگی، رقعی، ۳۲۰ص.

شیخ محمدبن حسین بن محسن انصاری:

(   )

۱ـ الصافی من علمی العروض والقوافی (عربی):

هند، ۱۳۱۶ق.

ابو عبدالرحمن شیخ محمد بن الحسین ابن محمدسوسی سلمی نیشابوری:

(ـ ۴۱۲ق)

صاحب تفسیر حقایق وطبقات مشایخ است وغیر آن مصنفات بسیاردارد. مرید شیخ ابوالقاسم نصرآبادی است وخرقه از دست وی دارد. ونصر آبادی مرید شبلی است وشیخ ابو سعید ابوالخیر بعداز وفات پیر ابوالفضل، بصحبت وی رسیده و ازدست وی خرقه پوشیده. بگفتهٔ صاحب تاریخ یافعی درسال ۴۱۲ وفات یافت.

(نفحات الانس، ص۱۹۹ص)

سایرمآخذ: نامهٔ دانشوران، ج۲، ص۵۱۵
خزینة الاصفیا، ج۲، ص۲۱۴

۱ـ الاربعین در تصوف (عربی):

حیدرآباد دکن، ۱۳۶۹ق، سربی.

۲ـ طبقات الصوفیة (عربی):

مصر، ۱۹۵۳م، سربی وزیری، ۵۷۰ص.

ظهیرالدین محمد بن الحسین بن محمد ابن عبدالله بن ابراهیم، ابوشجاع الروذراوری الوزیر:

(۴۳۷ ـ ۴۸۸ق)

اگرچه درعداد وزرای آل عباس بشمار میرود ولی خود در سلك صلحای علماء آن عهدبوده ودرفنون شتی یدی طولی داشته. چون حدیث واعراب وتاریخ وچندین تصنیف نافع پرداخته و برای تجارب الامم ابن مسکویه ذیلی ساخته. آنچه ابوعلی پس از فوت عضد الدوله بازگذارده بود ابوشجاع تکمیل نمود. درسنهٔ ۴۳۷ دراهواز متولد شده ولی چون ازمردم روذراور بوددرنسبت بدان اشتهار یافت. عماد اصفهانی در خریدة القصر باب ذکرمحاسن وزراء وکتاب دولت عباسیه درصفت ایام وزارت او میگوید که عصر ابو شجاع بهترین عصرها بود و زمانش تازه‌ترین زمانها هیچ وزیر آنچنان حفظ احکام ملت ورعایت قوانین شرع نکرد که ابوشجاع. دراموردین بسیارسخت وسرکش بود درامور دنیا بسیار نرم وآرام درحکم خداوندی را نکوهش کس درنمیگرفت.

محمدبن عبدالملك همدانی درستایش ابوشجاع گوید: که ابی شجاع چندان آثار پرهیزکاری و دادگری بظهور رسید که معدلت گذشتگان را بخاطرها آورد. هیچ روزاز سرای خویش بدرنمیرفت مگرپس از آنکه از کلام مجید مقدوری نوشته و از روی مصحف میسوری خوانده باشد. زکوة تمام قری ومزارع خویش میپرداخت وبسی صدقات پوشیده جاری میساخت. لاجرم خدایتعالی نیز حال اوبخیرختم نمود.

ابوالفرج واعظ در اخبار وی میگوید: که ابوشجاع وزارت مقتدر را بپذیرفت بر حالیکه از رذیلهٔ طمع منزه بوده. چه ثروت وی درآغاز تکفل آن منصب بهشتصد

هزار دینار میرسید و در زمان وزارت تمام اموال را در وجوه صدقات وخیرات مصروف داشت . در سال ۴۸۴ بسعایت جمعی از وزارت بر کنار شد و بعداً بحج رفت و در مدینهٔ منوره مجاور گشت و درسنهٔ ۴۸۸ در مدینه درگذشت و در بقیع بجوار مزار ابراهیم بن رسول‌الله ص مدفون شد .

(نامهٔ دانشوران ، ج ۲ ص ۲۷۶)

سایر مآخذ: الکنی والالقاب قمی، ج ۱، ص ۹۲ ، دستور الوزراء ص ۸۸ ، لغت نامهٔ دهخدا ص ۵۳۶ .

۱- ذیل تجارب الامم در تاریخ (عربی) :

ابن مسکویه، ذیل، مصر، ۱۳۳۴ق، سربی. اکسفورد، ۱۹۲۱ م ، باترجمهٔ د . س . مرجیلوت بزبان انگلیسی، ناشر ه . ف . آمدروز .

جمال‌الدین سید محمد بن حسین بن مرتضی بن احمد طباطبائی یزدی حائری :

(ـ حدود ۱۳۱۳ ق)

پدر صاحب ترجمه سید حسین بن مرتضی بسال ۱۳۰۷ ق درگذشت و خود او که از وعاظ بود در حدود سنهٔ ۱۳۱۳ وفات نمود . (الذریعه ، ج ۱ ، ص ۳۴۲ ، ج ۴ ، ص ۱۵۵) .

۱ ـ اخبار الاوائل و موقن ارباب الفضائل (یا) اوائل‌الاخبار فی اول من فعل کذا من الآثار :

(در اولیات اشیاء ، تاریخ فراغت از تالیف ۱۳۰۸ ق)

بمبئی ، ۱۳۱۲ ق ، سنگی .

۲- منهج الشیعة و تقویم الشریعة المحمدیة :

(در ساعات نیک و بد ، تاریخ فراغت از تألیف ۱۳۱۲ ق) .

بمبئی، ۱۳۱۲ق ، سنگی، رقعی ، ۳۲ص.

ابوالحسن محمد بن الحسن بن موسی ابن محمد بن ابراهیم بن الامام موسی الکاظم ع سید رضی :

(۳۵۹ ـ ۴۰۶ ق)

برادر سید مرتضی علم‌الهدی . فضائل و مکارم وجلالت مقام او درعلم و ادب وفضل ورع و وثاقت و عزت نفس و شهامت و علو همت و فنون شعریه وعلوم قرآنیه ومواظبت دروظایف دینیه مسلم مخالف وموافق بوده . ابن خلکان گوید : سیدرضی انجب سادات عراق و ابدع زمان و باآنهمه فخر و ... از همه گونه محاسن آداب و مکارم اخلاق حظی وافر داشت . ثعالبی در یتیمة الدهر که در بیست‌وپنجسالگی سیدرضی تالیف نموده ویرا بنهایت ستوده و بعضی از اشعارش را در کتاب آورده است .

او بعد از وفات والدخود امیرالحاج ونقیب و مرجع تظلمات بود بلکه درسن بیست‌ویکسالگی در زمان حیات پدر خود نیز انجام وظایف مذکوره را بعهده داشت . از هیچکس صله و جایزه قبول نمیکرد حتی انعامات پدر را نیز نمی پذیرفت . بسال ۳۵۹ تولد یافت و صبح یکشنبه ششم محرم یا صفر سال ۴۰۶ و بقول بعضی در ۴۰۴ ببغداد وفات یافت و در خانهٔ خود در محلهٔ کرخ مدفون گردید . بقول جمعی از ارباب تراجم جنازهٔ او بعد از زمانی بکربلا نقل وجنب سید ابراهیم مجاب بخاک سپرده شد (ریحانة‌الادب، ج ۲ ، ص۲۵۹).

سایر مآخذ : فوائد الرضویه ،ص۴۹۵ .

۱ - تلخیص البیان فی مجازات القرآن (عربی):

طهران، ۱۳۷۲ ، سنگی وسربی ، خشتی،

باهتمام حسينعلى محفوظ وسيدمحمدمشكوة،
۲۴۰+۹۶ ص .
قاهره ، ۱۹۵۵م،سربى، وزيرى،۴۶۲ص.
بغداد ، ۱۳۷۵ق‌سربى، وزيرى ،۳۸۹ص.

۲ ـ **حقايق التأويل فى متشابه التنزيل (عربى) :**
جزء پنجم ، نجف ، ۱۳۵۵ق ، سربى ، وزيرى، بامقدمهٔ شيخ عبدالحسين بن قاسم ـ على نجفى ، بتحقيق شيخ محمد رضا آل كاشف الغطاء ، ۱۱۲+۳۹۲ ص .

۳ ـ **خصايص اميرالمؤمنين ع :**
نجف ، ۱۳۶۸ ق ، سربى، رقعى ، ۱۰۰ص.

۴ ـ **ديوان (شعرعربى) :**
بمبئى ، ۱۳۰۶ ق ، سنگى ، وزيرى ، ۵۴۹ ص .
مصر ،۱۳۰۶ق، سربى ، وزيرى،۵۴۹ص.
بيروت ،۱۳۰۷ـ۱۳۱۰ق ،سربى ،وزيرى، بتصحيح شيخ احمد عباس‌الازهرى و محمد افندى اللبابيدى ، ۹۸۶ ص.

۵ـ **مجازات آثارالنبوية (عربى) :**
بغداد ۱۳۲۸ ق ، سربى ، رقعى ، باهتمام سيدحسن كاظمينى ، ۲۸۸ ص
مصر،۱۳۵۶ ق، سربى ، رقعى ، ۲۴۰ ص
نجف ، سربى .

۶ ـ **نهج‌البلاغة (عربى) :**
(اميرالمؤمنين على بن ابيطالب ع ،گرد آورى سيد رضى)
طهران ، ۱۳۰۲ق ، سنگى ، رحلى ،چاپ شيخ رضا .
طهران ،۱۳۴۵ ق ، سنگى ، وزيرى ، كتابفروشى على اصغر رمضانى، ۶۱۸ص.
طهران ، ۱۳۱۰ ، سنگى ، وزيرى ، خط محمد باقر گلپايگانى ، ۲۸۷ ص .
طهران ، ۱۳۱۲ق ،سنگى ، رحلى ، خط محمد رضابن مهدى خورانى ، ۳۱۱ ص .
طهران، ۱۳۵۵ ق ، سنگى، رحلى ، خط ابوالقاسم خوشنويس اصفهانى، بتصحيح سيد ـ هاشم روضاتى . چاپ سيد سعيد ، (ترجمهٔ بين‌السطور از حسين بن شرف‌الدين اردبيلى) ۴۱۲ص.
تبريز ، ۱۲۶۷ ق ، سنگى ، رحلى ، خط محمد جعفر قراچه داغى ، ۳۰۷ ص .
تبريز ، ۱۲۸۸ ق ، سنگى ، رحلى ، خط محمد بن على بن محمد تبريزى ، باهتمام ملا محمد تربتى بايجى ، بى‌شمارصفحه .
اصفهان، ۱۳۵۵ق ، سنگى ، خط ميرزا ـ محمد خوشنويس اصفهانى .
بيروت ، ۱۳۷۴ ق ، سربى ، وزيرى ، ۲۲۴+۲۱۶+۲۱۶+۲۱۳ص .
۳جلدمصر، ۱۳۵۲ ق،سربى، وزيرى ، با شرح شيخ محمد عبده ، ۴۸۰+۲۵۳ص.
۲جلد،بيروت، ۱۳۰۷ق، سربى ، وزيرى، باحواشى شيخ محمدعبده،۲۵۷+۱۳۰ص .
۲جلد ، مصر ، بى‌تاريخ ، سربى ، وزيرى، باحواشى شيخ محمدعبده، ۲۶۵+۵۲۴ص.
۲جلد ، مصر ،سربى ، وزيرى ، باحواشى شيخ محمد عبده، مطبعة الاستقامة ، ۲۷۱ +۵۱۱ ص .
مصر ، بى‌تاريخ، سربى ، وزيرى ، مطبعة ـ الاستقامة ، ۲۳۵+۲۷۱+۲۷۲ ص .

محمد حسينى:

(   )

۱ـ **مظهرالحق :**
مدرس ، ۱۲۶۸ق‌سنگى، رقعى ، ۱۳۰ص.

۲ـ **معيارالحقائق :**

لاهور، ۱۸۷۲م، سنگی، رقعی۳۶۴، ص .

قطب‌الدین سیدمحمد حسینی ذهبی‌شیرازی، قطب‌شیرازی :

(ـ ۱۱۷۳ ق)

سلسلهٔ نسبش به بیست‌وسه‌واسطه‌بحضرت علی بن‌الحسین‌ع منتهی میشود . اجدادش اکابر دین واهل یقین بوده‌اند و خود او اباً عن جد در قصبهٔ نیریز از محال فارس توطن‌داشته . بعد ازاستکمال علوم در بقعهٔ شاه داعی الله نزدشیخ علی اصطهباناتی طی مقامات سلوك کرده بمصاهرت و خلافت مخصوص گردید . مسلم علمای مخالف و مؤالف شده . در ضمن‌مسافرت عدهٔ‌بسیاری را تربیت کرده ... میرزا سید علی فرزند وخلیفهٔ وی با علمای‌یهود مناظره نموده و زیاده از صدنفر بدین حقه درآورده. وی از متأخرین زمان و معاصر سلطان حسین صفوی بوده و ازمشایخ‌سلسله ذهبیه است . اورا رسالهٔ‌محققانه‌واشعار فارسی وعربیست (ریاض العارفین ، ص ۴۷۲) .

سایر مآخذ : ریحانة الادب ، ج ۳ . ص۳۰۶، فارسنامهٔ ناصری ،ج ۲،ص۳۰۶

۱ ـ روحیة القدسیة (عربی) :

شیراز ، ۱۳۲۲ ق . سنگی ، رقعی ، ۱۹ +۸۸ ص ، با خلاصة‌الذهب مجدالاشراف سیدمحمد ذهبی .

۲ ـ تکلمة نظم اللئالی (شعرعربی) :

(درعلم صرف و نحو)

۳ ـ ارجوزة العوامل (شعر عربی) :

۲جلد ، طهران،۱۳۱۶ق ، سنگی ،رقعی، ۹۵+۴۵ ص .

سید محمد حسینی‌همدانی :

(ـ معاصر)

۱ ـ انوار درخشان درتفسیر قرآن :

جلد اول ، طهران ، ۱۳۸۰ ق ، سربی ، وزیری ، کتابفروشی لطفی ، ۳۸۳ ص .

محمد حفیخای:

(ـ معاصر)

مقیم مشهد مقدس .

۱ـ بحرالمعارف :

جلد اول ، طهران ، ۱۳۷۵ ق ، سنگی ، وزیری ، خط طاهر، ۳۲۶ ص ، درمقدمه عکس مؤلف .

محمد حلمی افندی

(   )

۱ ـ الجداول الکافیة (علم‌العروض) (عربی) :

مصر ، ۱۳۱۵ ق ، مطبعة العمومیة .

ابو عبدالله محمد بن حمدون بن الحاج المعروف‌بابن‌المدنی :

(ـ ۱۲۷۴ق)

نحوی ، شاعر، ازاهل مغرب‌اقصی ، در۱۷ شوال ۱۲۷۴ق وفات‌یافت (معجم‌المؤلفین ج۹، ص ۲۷۰ .)

۱ ـ الازهار العاطرة النشر فیما یتعلق ببعض العلوم من مبادی العشر (عربی) :

فاس ، ۱۳۱۶ ق ، سربی، رقی، ۲۰۴ ص.

تاج‌الدین محمد بن‌حمزة بن‌زهرة الحسینی نقیب‌حلب :

(ـ ۹۲۱ ق)

بسال ۹۲۱درگذشت (معجم‌المولفین ،ج۹، ص ۲۷۲) .

۱ـ غایة الاختصار فی البیوتات العلویة المحفوظة من الغبار (عربی) :

(در انساب آل علی بن ابیطالب)

قاهره، ۱۳۱۰ق، سربی، رقعی، ۱۰۴ص.
نجف، ۱۳۸۲ق، سربی، وزیری، ۲۰۰ص.

دکتر محمد حمیدالله حیدرآبادی:

(   )

۱ ـ مجموعة و ثائق السیاسة فی العهد النبوی و الخلافة الراشدة (عربی):

....

محمد حنفی:

(   )

۱ ـ سلسلتان تحریر:

کانپور، ۱۳۱۴ق، سنگی، وزیری، ۸۴ص.

ملامحمد جویزی، جویری:

(زنده درسال ۳۵۲ق)

۱ ـ قصص الانبیاء:

« در زبان فارسی کتاب جالبی است که چندین بار درطهران چاپ شده و آخرین چاپ آن بدین عنوانست: کلیات قصص ـ الانبیاء تألیف مولانا محمد جویری.. چاپ چهارم ۱۳۳۲. دردیباچهٔ این کتاب چنین آمده: درقصه آورده‌اند که قبل ازاین زمان تصنیف این کتاب بزبان عربی بود و سلطان غیاث الدین مظفر علمای هند را با خود جمع کرده بلفظ عربی مدتی ازوی فایده وبهره میگرفتند. سلطان خواست که این کتاب بفارسی کنند تا بی زحمت دیگران استفاد نماید. جمیع علمای آنعهد اتفاق کردند. ودرآن ایام عالمی بزرگتر و معتبرتر واهل تر ازشیخ محمد جویری نبود و فضایل او بیحد وشمار است و او ازاتباع التابعین است واز اعزه و اصحاب تواریخ واودرعهد خواجهٔ خراسان شیخ ابوسعید بوده وابوالعباس قصاب از امت شیخ محمد بود و بعداز شیخ حمید ابومحمد را بنشاندندواو دررفتن شیخ رودباری میگوید که: بعداز یکسال ازوفات او بسرای اورسیده دیدم او را بزانوی خود تکیه کرده وباانگشت سبحهٔ خود را می‌جنباند و بتوحیداشاره میکرد وفضائل او بسیارست. چون همهٔ علماء اتفاق کردند که این کتاب بزرگوار را اکابر دین شرح کنند آنگاه سلطان اسلام فرمود تااورا حاضر آوردندواین راهم ازوی التماس کردند بی توقف اجابت نمود ... حضرت محمد جویری گوید که چون از خدمت سلطان بازگشتم مدت یکسال گردیدم و بسیاری از کتب عامه که اسانید مختلفه در وی بود بیرون بردم و آنچه بقرآن واخبار موافق بود جمع کردم و هر کلمه تا برمن روشن نگشت از مخبر صادق درین کتاب ننوشتم واورا دریک کتاب جمع کردم و (قصص الانبیاء وسیر الملوک) نام نهادم وآغاز این کتاب درربیع الاول سنهٔ ۳۵۲ بود... پیداست که این مقدمه بسیار آشفته ودست خورده است... چیزیکه ازاین مقدمهٔ آشفته برمی آید اینست که این کتاب نخست بزبان تازی بوده وآنرا درهند بپارسی ترجمه کرده‌اند.

نام مؤلف این کتاب درین مقدمه یکجا محمد جویری وجای دیگر ابومحمد جویری آمده. پیداست که مراد ازاین محمد (یا) ابو محمد جویری همان عارف مشهور اواخر قرن سوم واوایل قرن چهارمست که ابن الاثیر رحلت ویرا درسال ۳۱۱ ضبط کرده ونامش را ابو محمد احمدبن محمدبن جویری

آورده و گوید ازمشاهیرمشایخ‌صوفیه‌بوده.
جامی‌درنفحات‌الانس نام‌وی‌را ابومحمداحمد
ابن‌محمد بن حسین (یا)حسین‌بن‌محمد(یا)
عبدالله‌بن یحیی بغدادی آورده وگوید در
۳۱۲ یا ۳۱٤درگذشته است .

خواجه محمد پارسا درفصل الخطاب نامش
راابومحمداحمدبن‌محمدبن‌حسین‌جویری و
رحلتش‌را در۳۱۱ ضبط کرده است . چنان
مینماید که وی ساکن بغداد بوده و چون
ابوسعید در۳۵۷بجهان‌آمده‌چهل‌وشش‌سال
پیش‌ازولادت‌او ازجهان رفته‌است و ممکن
نیست معاصروی‌بوده‌باشد ونیز ممکن‌نبوده
است در۳۵۲چنانکه در این مقدمه آمده
کتابی‌تألیف کرده‌باشد .

س . آ . ستوری خاورشناس معاصر
انگلیسی‌در کتاب (ادبیات‌ایران)قسمت‌دوم
جزءاول، ص۱۵۸،چاپ‌لندن بسال ۱۹۳۵
دربارهٔاین کتاب(قصص‌الانبیاءوسیرالملوك)
شرحی‌دارد که ازچاپهای‌مختلفهٔ‌آن: تبریز
۱۲۷۹ ، تبریز ۱۲۸۱، طهران،۱۲۸٤،
تبریز، ۱۲۹۰ استنباط کرده‌وهمین‌مطالب
نادرست ناسازگار را مکرر نموده . منتهی
نام‌مؤلف‌را ازروی‌چاپ ۱۲۸۱ تبریز(شیخ
محمدحویزی)ضبط کرده‌است‌وگویددرچاپ
۱۲۷۹ بجای حویزی‌جویری آمده است .
بجز چهارچاپی که ستوری‌ازآن‌ذکر کرده
سه‌چاپ‌دیگر دراین کتاب است ، طهران ،
۱۳۰٤ق. طهران،بی‌تاریخ‌چاپ کتابفروشی
اسلامیه. طهران دیگر همان کتابفروشی و
دربن‌سه‌چاپ‌نیز مقدمهٔ کتاب بهمان اندازه
آشفته است .

فریدالدین‌عطار نیزدر تذکرة الاولیاء
ذکری ازابومحمد جویری‌دارد در آنجا
پیداست که وی از خلفای ابوالقاسم جنید
بغدادی عارف مشهور متوفی بین ۲۹۷ تا
۲۹۹ساکن بغداد وازهم‌صحبتان ابومحمد
سهل‌بن عبدالله تستری‌در۲۸۳واز اینقرار
ساکن‌بغداد وازمردم‌نیمهٔ‌دوم قرن‌سوم‌بوده
است .

پس این کتاب‌را مطلقاً نمیتوان از او
دانست وشاید بتوان چنین نتیجه گرفت که
قصص‌الانبیاء و سیر الملوك تألیف محمد
حویزی نامیست که در ۳۵۲ بزبان تازی
تألیف کرده وچنانکه ازروی انشاءترجمهٔ
فارسی برمیآید درحدود قرن هشتم درهند
بفارسی‌ترجمه کرده‌اند .

اما اینکه دراین مقدمه گفته شده است
که ابو العباس از خلفای شیخ ابو محمد
جویری بوده درست نیست و پیش از این
گذشت که ابوالعباس قصاب‌مرید محمدابن
عبدالله طبری و اومرید ابو محمد جویری
بوده. پس بیك واسطه بابو محمد جویری
میرسیده‌است. وچون این ابوالعباس باابو-
سعید معاصر بوده اگرمحمدحویزی مؤلف
این کتاب‌هم مرشد او بوده باشد ممکنست
باابوسعید در یکزمان زیسته باشد . منتهی
پایان زندگی او باآغاز زندگی ابوسعید
مصادف شده‌است واگراین کتاب‌را در ۳۵۲
تألیف کرده باشدپنجسال‌پیش‌ازولادت ابو-
سعیدآنرا گردآورده است .

(مقدمهٔ سخنان ابوسعید ابوالخیربقلم‌سعید
نفیسی)

درکشف الظنون، چاپ‌ترکیه، ص ۱۳۲۸

اینطور آمده :

« قصص الانبیاء ، تألیف : (١) کسائی علی ابن حمزة النحوی القاری (٢) سهل ابن عبدالله التستری، آغاز: (الحمدلله الاول فلا شیءقبله) (٣) وهب بن منبة و آن اولین تصنیف است در این باره (٤) امیر مختار عزالملك محمد بن عبدالملك المسیحی الحرانی متوفی ٤٢٠ق (٥) و فارسی آن تألیف محمدبن حسن الداندورمی (الدیرومی) که درآن از تألیف ثعلبی پیروی نموده است (٦) ابراهیم بن خلف نیشابوری»

بگفتهٔ صاحب معجم المطبوعات، ص ٦٦٣

قصص الانبیاء تألیف ابواسحق ثعلبی نیشابوری متوفی ٤٣٧ موسوم بعرائس المجالس است.»

طهران، ١٢٨٢ق، سنگی، خشتی، بی‌شماره صفحه .

طهران، ١٣٠٠ق، سنگی ، خشتی ، مطبعهٔ کربلائی محمدحسین. بی‌شماره صفحه.

طهران، ١٢٩٧ق، سنگی، خشتی، بی‌شماره صفحه .

طهران، ١٢٧٩ق، سنگی،خشتی، بی‌شماره صفحه .

طهران ١٢٨١ق، سنگی، خشتی، بی‌شماره صفحه .

طهران، ١٢٨٤ق، سنگی، خشتی، بی‌شماره

طهران، ١٣٠٤ق، سنگی، خشتی.

طهران، ١٣٦٥ق سنگی، اخوان کتابچی، ٢٣٠ص .

طهران، بی‌تاریخ ، سربی ، خشتی ، مطبعهٔ پاکتچی، ٢٨٦ص .

طهران، بی‌تاریخ، سربی،رقعی، مطبعهٔ آفتاب ٣٥٩ص .

طهران ، بی تاریخ ، سربی ، وزیری ، ٢٣٦ص .

طهران، بی‌تاریخ، سربی، کتابفروشی اسلامیه چاپ چهارم، ٣٦٠ص .

طهران، بی‌تاریخ، سربی، رقعی، محمدعلی علمی، چاپ پنجم، ٢٨٨ص.

تبریز ، ١٢٧٩ ق و١٢٨١ ق و١٢٩٠ و ١٣١٦ق سنگی.

بمبئی، ١٩٠٠م، سنگی ، وزیری ، مطبعهٔ صفدری، ٢٤٨ص.

اصفهان، بی‌تاریخ، سربی ، رقعی ، شرکت مطبوعات، ٢٣٢ص.

بمبئی، ١٣٢٠ق، سنگی، وزیری، ٢٤٦ص

ایران، ١٢٩٣ق و١٣٠٨ق .

رفیع‌الدین سیدمحمدبن حیدر حسینی حسنی طباطبائی، میرزا رفیعا نائینی:

(ــ ١٠٩٩ ق)

از ولایت نائین است هرگز شاهبازی مثل او هوای تجرید بال پرواز نگشوده و هیچگاه سیاحی همچو او بپایان تفرید و ارشاد راه نپیموده. از تازیانهٔ ریاضت نفس راسر کوفته وبساط خاطر را از ما سوی‌الله بجاروب بی تعلق روفته . لطیفه‌های شورانگیزش نمکین وگفتگوهای شیرینش دلنشین . در عالم معرفت همه کاره ودرطریق حقیقت میانه‌رو و بر کناره . بسبب وسعت مشرب با ترك و تاجیك اختلاطش چسبان و دربزم یکرنگی قبول کافر ومسلمان . قبل از این با نواب مرحوم میرزا حبیب الله صدر مربوط بودو بعدازآن با مرحوم نجفقلیخان ولد مرحوم

قزاقخان بایروان رفته تاحین فوت بامرحوم مشار الیه مربوط بود. نعش اورا بمشهد مقدس برده بعلت مراعات آشنائی دو سال درآن مکان شریف مانده هرروز وشب تلاوت قرآن برسر مرقد اومیکرده. دراین سال (۱۰۸۳) ازمشهد باصفهان آمده طبعش خالی ازلطف نیست (تذکرۀ نصرآبادی، ص۱۸۲)

سیدالحکماء والمتألهین، علامۀ زمان خود، استاد ملامحمدباقر مجلسی. درهفتم شوال ۱۰۹۹ ق باصفهان وفات یافت و بامر شاه سلیمان صفوی برمرقد وی قبۀ عالی بنا نمودند که تابحال باقیست. او جد اعلای میرزاابوالحسن جلوه است (فوائدالرضویه ص ۵۳۱)

سایرمآخذ: تذکرة القبور، چاپ دوم، ص ۴۰

۱ - اقسام التشکیک (عربی):

طهران، ۱۳۱۳ ق، سنگی، وزیری، خط عبدالکریم شیرازی درهامش شرح هدایة الحکمة ملاصدرا.

سید محمد حیدری:

(- معاصر)

دربغداد مقیم است.

۱ - التوجیه الدینی (عربی):

نجف، ۱۹۵۴ م، سربی، رقعی، ۱۴۲ ص.

۲ - السمحة فی الاسلام (عربی):

۳ - الحسن الخالد (عربی):

بغداد، ۱۳۷۲ ق، سربی، رقعی، ۳۵ + ۳۲ ص.

۴ - کیف تکسب الاصدقاء فی نظر اهل البیت (ع) (عربی):

بغداد، ۱۹۵۴م، سربی، رقعی، ۱۴۲ ص.

۵ - مع الدکتور محیی الدین فی ادب المرتضی (عربی):

بغداد، ۱۹۵۸ م، سربی، وزیری، ۸۹ ص.

صدرالاسلام میرسید محمد (ابن سید عبدالحسین نایب الصدر) خاک قزوینی:

( )

در عنفوان شباب چندی بشغل اجدادی خطیب خاص ساعت تحویل سلام خاص ناصرالدین شاه بود. بعد از چندی همت بترک دنیا و تحصیل کمالات صوری ومعنوی نموده در قزوین مشغول بتحصیل علوم رسمی ومقدماتی گردید. پس از آن بتحصیل فقه واصول پرداخت وبعد درصدد تحصیل علوم غریبه وکشف مشکلات (کُلّـهُ سِرّ) برآمد و سالها بمسافرت پرداخت بالاخره ترک کلیات نموده و مشغول ریاضت گردید. چنانکه کتاب الاربعین، قانون الریاضة، مفاد چهل حدیث را بنظم کشیده. مقداری اشعار پراکندۀ وی بدست افتاده در این مجموعه ثبت افتاد (مقدمۀ دیوان)

سایرمآخذ: فهرست مجلس، ج۱، ص۷۰ فهرست رضویه، ج۵، ص۳۰۰.

۱ - دیوان خاک قزوینی (شعر):

طهران، ۱۳۳۸ ق، سنگی، رقعی، ۸۴ ص.

۲ - ریاضت نامه، قانون الریاضة فی سبیل الهدایة (شعر):

(در چهل حدیث)

طهران، ۱۳۱۱ ق، سنگی، رقعی، ۸۳ ص.

میرزا محمد خاکی شیرازی:

( )

۱ ـ مرائی خاکی (شعر) :

هند، ۱۳۰۶ ق، سنگی.

حاج شیخ محمدبن (شیخ مهدی الخالصی) خالصی‌زاده :

(۱۳۰۸ ق ـ ۱۳۸۳ ق)

حاج شیخ مهدی خالصی والد صاحب ترجمه از علماء و فقهاء و یکی از مراجع تقلید و در عتبات مقیم بود. در موقع غائلهٔ بین‌النهرین که علمای اعلام از عراق بایران تبعید شدند وی بمشهد مقدس مهاجرت و در آنجا مقیم و خالصی‌زاده نیز همراه او بود. درسال اول مهاجرت که‌درمشهد ماه شعبان فرا رسید و مردم برای جشن‌ولادت حضرت قائم (ع) مشغول چراغانی شهر شدند یکی‌ازمدیران جرائد محلی‌ازخالصی کتباً سؤال‌نمود در این مواقع که علمای شیعه ازطرف انگلیسهاازبین‌النهرین بایران تبعید شده‌اند جشن‌وسرور برای‌ولادت‌امام دوازدهم چه صورت‌دارد. وی کتباً پاسخ داد که باتبعیدعلمای اعلام هرکس درحال سروروشادی باشد مانندشادمانی روزعاشورا وقتل امام‌حسین وبرادرش عباس‌است. این استعلامیه را در جراید مشهد انتشار داده و چنین وانمود کردند که چون آیت‌الله خالصی بزبان فارسی و اخلاق‌ایرانی آشنا نبوده از ناحیهٔ بهائیه‌اقدام باین استفتاشده است. بعکس فتوی‌وی درنیمهٔ شعبان جشن باشکوهی صورت گرفت.

و آنمرحوم‌درآنشب‌بعدازاقامهٔ‌نمازجماعت‌از دارالسیاده‌داخل‌بازارشده بادیدن‌آن‌منظره عبارا برسر کشیده بمنزل خودرفت ودیگر ازخانهٔ‌خودخارج‌نشد وپس ازچندی‌برحمت ایزدی پیوست. دنبالهٔ این استفتا نیزاهالی شهرساکت ننشسته اغوای بهائیه را بهانه قرارداده باچوب وچماق هرکسرا که‌اندك خدشهٔ درعقیدهٔ وی میافتند مزاحم‌می‌شدند ناچارقوای نظامی تا چند روز دردفع‌غائله دخالت میکرد.

ولی خالصی زاده فرزندوی بااینکه شخصاً عالم وتحصیل کرده و بااستعداد بود رویهٔ پدررا در روحانیت بآن‌سبك تعقیب نکردو بیشتر بامور سیاست دخالت داشت این بود که همیشه ازطرف دولتهای وقت تحت‌نظر ومراقبت قرار میگرفت و هر چندی او را بولایتی گسیل میداشتند. وی‌درکاظمین‌مقیم بوده و در آنجا برخلاف سیرهٔ علماء اعلام بوجوب‌نمازجمعه قائل ورویهٔ خودراتعقیب مینمود. درنوزدهم‌رجب ۱۳۸۳ در کاظمین وفات‌یافت ودریکی از حجرات غربی صحن کاظمین مدفون گردید.

۱ ـ آلمانیا والاسلام (عربی) :

بغداد، بی‌تاریخ، سربی، جیبی، ۷۰ص.

۲ ـ الاحترازعن مفتریات الاعجاز(عربی) :

طهران، سربی.

۳ ـ احیاءالشریعة فی مذهب الشیعة (عربی) :

جلداول، بغداد، ۱۳۷۰ق، سربی، وزیری، ۳۷۵ص .

۴ - الاروبة فی‌دارالبوار (عربی) :

بغداد، سوریه، سربی .

مشهد، بی‌تاریخ، سربی، وزیری، ۲۹۸ص.

۵ - اسرارالمعراج (عربی) :

بغداد .

۶ - الاسلام،سبیل السعادة والسلام (عربی):

بغداد، ۱۳۷۲ق، سربی، رقعی، ۴۹۲ص.

۷ - الاسلام فوق کل‌شیء (عربی) :

بغداد، ۱۳۷۸ق، سربی، وزیری، ۲۶ص .

۸ - الاعتصام بحبل‌الله(عربی) :

بغداد، ۱۹۵۵م، سربی، رقعی، ۱۱۷ص .

۹ - ترجمهٔ مراسلهٔ خالصی زاده باحمد قوام :

طهران، سربی، رقعی ، نشریات دینی ، ۷۶ص .

۱۰ - تفسیر :

طهران، ۱۳۲۳ش ، سربی .

۱۱ - الجمعة : (عربی) :

بغداد، ۱۳۶۹ق، سربی، رقعی، ۲۳۰ص.

۱۲ - حسین منی وان من‌حسین(عربی) :

نجف، ۱۳۸۱ق، سربی‌رقعی، ۹۶ص.

۱۳ - حقیقت حجاب دراسلام :

طهران، ۱۳۲۷ش، سربی، جیبی، ۹۲ص.

۱۴ - خدا در طبیعت :

کامیل فلاماریون ، ترجمهٔ خسرو وارسته بفارسی ، شرح‌وحاشیهٔ خالصی زاده .

طهران، ۱۳۰۶ش ، سربی، رقعی، خاور ، ۲۸۸ص.

۱۵ - خرافات شیخیه وکفریات‌ارشادالعوام یادسالی کشیشان درایران :

طهران، ۱۳۶۷ق، سربی،رقعی،۱۷۲ص .

۱۶ - دین سازی :

طهران، سربی، جیبی، ۲۴ص .

۱۷ - راهزنان حق‌وحقیقت یابازگشتگان بسوی بربریت وجاهلیت :

بغداد، ۱۳۷۱ق، سربی، رقعی،۱۴۲ص.

۱۸ - زعیم‌الاسلام‌الخالد (عربی) :

بغداد، ۱۳۶۹ق، سربی، جیبی،۴۶ص.

۱۹ - سبیل الرشاد :

(ترجمه‌وشرح مختصر دعای کمیل)

طهران ، ۱۳۶۸ ق ، سربی، جیبی ، ناشر محمد حسین محمدی اردهالی ۱۲۳ ص .

۲۰ - سعادة الدارین وکلتا الحسنین :

طهران، بی‌تاریخ، سربی، رقعی، ۷۶ص.

۲۱ - سعادةالدارین (عربی):

بغداد، بی‌تاریخ، سربی، رقعی،۱۹۸ص .

۲۲ - الشیعة والافتجاع لیوم‌الطف (عربی) :

مصر، بغداد .

۲۳ - کشف‌الاستار :

(جواب اسرار هزارساله)

طهران، ۱۳۲۳ش، سربی، رقعی ، نشریهٔ محمد حسین محمدی اردهالی .

۲۴ - گفتار حق، جواب سؤالات‌از خالصی زاده :

طهران، بی تاریخ ، سربی، رقعی، ۸ص.

۲۵ - المباهلة (عربی) :

بغداد، ۱۳۷۰ق، سربی، جیبی،۱۳۹ص .

۲۶ - مبلغ بهائی درمحضرخالصی زاده :

طهران، ۱۳۰۵ش،سربی، وزیری،۴۲ص.

طهران، سربی، جیبی، مطبعهٔ حیدریه،چاپ چهارم، ۳۲ص.

یزد، ۱۳۶۷ق، سربی، وزیری،۶۸ص.

۲۷- معارف‌المحمدیة،آلینهٔ اسلام معراج‌الانام :

جلداول، اصفهان، ۱۳۵۰ق،سنگی، خشتی، ۱۸۰ص .

۲۸- المعارف المحمدیه (عربی) :

۲جزء ، مصر، ۱۳۴۱ ق ، سربی، رقعی ،

٢٤٧ص .

٢٩- من ذا ؟ (عربی):

طهران، ١٣٧٥ق، سربی، رقعی، ١٣٨ص.

٣٠- مواعظ اسلامی :

مشهد، ١٣٠٢ش، سربی، خشتی، ١٢٨ ص.

٣١- الینروز(عربی) :

بغداد ، سربی، جیبی، ١١٢ص.

٣٢ وحدت اسلامی:

یزد، ١٣٧٠ق، سربی، رقعی، ٦٤ص .

٣٣- الهدی والشفاء فی تفسیر آیات رب الارض والسماء :

طهران ، ٢٤ـ١٣٢٥ ش ، سربی، رقعی، نشریات دینی، ٥٧+٤٤ص.

سیدمحمد بن حسین حسینی موسوی خامنه :

(ـ ١٣٥٣ق)

بسال ١٣٥٣ق در گذشته است .

(الذریعه ، ج١، ص٣٩٢ ص .)

١- ادعیه واذکار (عربی):

٢جلد، تبریز، ١٣٥٢ق.

محمد ، خانملک یزدی :

(ـ معاصر)

١- ارزش مساعی ایران درجنگ ٣٩-١٩٤٥م :

جلداول ، طهران، ١٣٢٤ش، سربی، وزیری، وزارت کشاورزی ، ١٧١ص.

جلداول، طهران، سربی، چاپ دوم .

٢- جنگ جهانگیر دوم در ایران :

طهران، ١٣٣١ش، سربی، وزیری، ١٤٥ص

٣- خدمات ایران در جنگ اخیر عامل اصلی نجات متفقین بخصوص :

طهران ، سربی ، وزیری ، مطبعهٔ آذری ، ١٢٠ص.

٤- غوغای تخلیهٔ طهران :

طهران، ١٣٢٦ش، سربی، وزیری، شرکت سهامی چاپ، ، ١٥٩ص.

٥- کاخ بزرگ داریوش درشوش:

م . پیلیه، ترجمه، طهران، ١٣٣٩ش، سربی، وزیری، چاپ دوم، ٥٩ص.

محمدخاور:

( )

١- پرچمداران آزادی :

ابراهام لینکلن ، ترجمهٔ قدوری قلعه‌جی بزبان عربی، ترجمه بفارسی.

طهران، بی تاریخ، سربی، رقعی، نشریهٔ امید ایران، ٨٢ص.

٢- تفسیر علمی خواب :

زیگموندفروید ، ترجمه، طهران، ١٣٣٥ ش، سربی، رقعی، چاپ دوم ، ٥٤ص.

طهران ، ١٣٢٨ ش، سربی، رقعی، کانون شهریار ، ٥٤ ص .

٣- ربسپیر، قهرمان انقلاب فرانسه :

ترجمهٔ قدوری قلعه‌جی لبنانی بعربی، ترجمه بفارسی، طهران، ١٣٣٢ش، سربی، نشریهٔ

محسن، ۹۹ص.

٤- شوین:

قدوری‌قلعه‌جی، ترجمه، طهران، ۱۳۳۶ ش، سربی، رقعی، ۸۰ص.

محمد بحرانی دشتستانی متخلص بخاور:

(- معاصر)

۱- احساسات:

طهران، سربی، رقعی، ٤۸ص.

محمدبن خاوند شاه بن‌محمود معروف بمیرخواند:

(۸۳۷ - ۹۰۳ق)

از تاریخ زندگانی میرخواند مطالب زیادی ننوشته‌اند حتی برادرزادهٔ او مؤلف حبیب‌السیر نیز تحقیقات بسیاری دراینباب نکرده است. پدرش برهان‌الدین از اهل بخارا ببلخ مهاجرت کرده و هم در آنجا وفات‌یافته‌است. ومیرخواند بیشرایام‌عمر خودرا درهرات گذرانده ودر تحت حمایت وظل عنایت امیر دانش پرور امیر علیشیر نوائی زندگانی میکرده وهم در آنجا بعد ازمرض‌طولانی بتاریخ دوازدهم ذی القعدهٔ ۹۰۳ درشصت‌وسه سالگی وفات یافته است (ازسعدی‌تاجامی، ص٤۸۳)

جناب‌ابوی مخدومی امیر خواند محمد درایام‌جوانی بتحصیل‌علوم وتکمیل فضائل نفسانی بجد تمام و مهدی لاکلام مشغولی نمودندوتوفیق‌الهی‌وفیض فضل‌پادشاهی باندك زمانی قصب السبق از فضلای دوران درربودند. آنگاه بکسب علم تاریخ و اخبار وتصحیح احوال و آثار پرداختند، خاطر را ازوصول آن‌فن‌نیز دراسرع اوقات فارغ ساختند. اما بواسطهٔ سعت‌مشرب و کثرت اختلاط بااهل عیش‌وطرب پروای تصنیف‌و انشاء نداشتندوهرگز هوس‌درس وافاده بر لوح ضمیر ومنیر ننگاشتند تاروزی‌بتأیید بخت بیدار بلکه محض عنایت پروردگار بآستان‌آن‌قبلهٔ امانی و آمال‌یعنی‌عالیجناب مقرب‌الحضرة السلطانی شتافتند و باصناف نوازش‌و مرحمت و انواع التفات و عاطفت اختصاص یافتند بعدازآن امیرخسرو نشان خانه‌ایرا که در خانقاه خلاصیه بیمن مقدم شریفش مخصوص‌بود بآنجناب ارزانی‌داشته بتألیف و تحریر روضة الصفا امر فرمود. جناب ابوی بتأیید حضرت عزت و برکت توجه امیرهدایت منقبت درتصنیف‌آن‌نسخهٔ گرامی‌شرط جهد واجتهاد بجای‌آوردند و باندك روزگار شش دفتر آنکتاب افادت انتساب‌راکه درهفت‌اقلیم شبیه ونظیر ندارد تمام کردند ... ودفتر هفتم روضة‌الصفا بنا برعدم‌مسوده‌صادرات افعال وواردات احوال صاحبقران بی اهمال ناتمام ماند. رجاء واثق‌ووثوق صادق که اگر توفیق مساعدت نماید ومسودات بدست‌آید این بندهٔ فقیر دراتمام‌آن طریق‌اهتمام‌مسلوك‌دارد.

بالجمله امیر مخلص‌نواز درایام تألیف آنکتاب وبعدازآن‌نیز‌متعاقب متواترجناب ابوی مخدومی را بصلات کرامند وانعامات ارجمند مفتخر ساختند وبنابرآنکه مزاج برفراج‌آن‌جناب‌غالب‌بود. امیرعالی ضمیر همواره ایشان را مخاطب گردانیده سخنان هزل آمیز و کلمات مطایبه انگیز بر زبان

خجسته بیان میگذرانیدند وجناب ابوی‌را درآخر اوقات حیات میل بانقطاع و انزوا شده وازخلق کناره گرفت . مدت یکسال‌در منزل گازرگاه بسر بردند وهمگی روز به کسب‌سعادت اخروی مصروف‌داشتند . ودر رمضان سنهٔ ۹۰۲ مرض سوء القنیة برآن ذات شریف‌استیلایافت بشهرتشریف‌آوردند وروزبروز عارضهٔ جانستان سمت تزاید می‌گرفت وساعت بساعت آنمرض مهلك صفت صعودمیپذیرفت تادردوم ذی القعدهٔ ۹۰۳ طائر روح مطهـرش قفس قالب را شکسته بریاض‌رضوان پرواز نمود ... وعالیحضرت خداوندی مقرب الحضرة السلطان این‌بندهٔ مصیبت زده را مشمول نظر عاطفت و شفقت گردانید وآنمقدار عنایت و التفات اظهار کرد که اقبال آسا ملازمت عتبهٔ علیه‌اش مایهٔ افتخارومباهات ساختم و درخدمت آن آستان سعادت‌آشیان بسبب حصول مرامات دنیوی و موجب وصول بمقصودات اخروی دانسته بامردیگرنپرداختم...

(خلاصة‌الاخبار، نسخهٔ‌خطی)

سایرمآخذ : رجال حبیب السیر، ص۱۸۳، فهرست‌رضویه، ج۳، ص۸۳ .

۱ـ تاریخ خوارزمشاهیان :

(قسمتی‌از روضة‌الصفا)

پاریس، ۱۸۴۲م،سربی، ۱۸۴ + ۱۳۴ص.

۲ ـ تاریخ ملوك سامانیه :

(قسمتی ازروضة‌الصفا)

پاریس، باترجمهٔ فرانسوی بقلم دفرموی،

۳ ـ چنگیزخان نامه :

(قسمتی ازروضة‌الصفا)

پاریس، ۱۸۴۱م، سربی، وزیری،۱۷۴ص.

۴ ـ روضة‌الصفا فی‌سیرالانبیاء والملوك والخلفاء :

(رضاقلی‌هدایت براین تاریخ ذیلی نوشته که درخاتمه کتاب بطبع رسیده است)

استانبول، ۱۲۵۸ق، سربی، ترجمهٔ‌ترکی.

بمبئی، ۲۶۱ـ ۱۲۶۳ق، سنگی .

بمبئی، ۲۷۰ـ۱۲۷۱ق، سنگی،رحلی،ج۴ ۱۹۷ص، ج۵، ۱۸۷ص‌ج۶، ۲۶۷ص،ج۷ ۱۰۴ص، خاتمه ۵۱ص.

۷ جلد، لکهنو، سنگی، رحلی، ۲۶۸ + ۳۲۲+۱۸۲+۲۳۰+۲۰۶+۲۹۶+ ۱۱۸+۵۲ ص .

لکهنو، ۱۸۷۴م، سنگی، رحلی، جلد ششم از ص۱۰۹۲ تا ص ۱۵۱۴

طهران، ۲۷۰ ـ ۱۲۷۴ق، سنگی، رحلی.

جلداول تاپنجم، طهران ، ۷۰ـ ۱۲۷۱ق، سنگی، رحلی، بی‌شماره صفحه .

جلد ۵ و۶ و۷، طهران ۱۲۷۰ق، سنگی، رحلی، خط علی‌اصغر تفرشی،دارالطباعهٔ خاصه، بی شماره صفحه .

جلد۸و۹و۱۰ (ذیل‌رضاقلی‌هدایت)طهران، ۲۷۰ـ۱۲۷۴ق، سنگی، رحلی، خط علی‌اصغرتفرشی، دارالطباعهٔ خاصه ، بی شماره صفحه .

طهران، ۳۸ـ ۱۳۳۹ش، سربی، وزیری ، (خیام،مرکزی، پرویز) ۸۱۲ + ۹۲۰ + ۵۴۶+۸۰۴+۶۳۰+۸۸۶+ ملحقات رضاقلی هدایت ۵۹۵ ص.

۵ ـ گفتار درقضایا واتابکان وچگونگی‌احوالشان :

(قسمتی‌ازجلدچهارم روضة الصفا)

لندن، ۱۸۴۸م، سربی .

دکترمحمدبن محمدرضا خزائلی :

(۱۲۹۲ش ـ معاصر)

دراراك متولد شده . باآنكه ازدوسالگی دیدگانش آسیب دیده وخواندن و نوشتن خط برای او بسیار دشوار مینمود باعشقی که بکسب علوم داشته تحصیلات مقدماتی را در اراك بپایان رسانیده وادبیات عربی وعلوم اسلامی راااز ابتداء درمحضر علماء عصر فراگرفت وسپس دردانشکدهٔ معقول و منقول بتکمیل آن پرداخت وبواسطه حیازت رتبهٔ اول بدریافت نشان علمی از دست اعلیحضرت همایونی مفتخر گردید. براثر شوق به تعمیم معارف نخستین آموزشگاه شبانهٔ ایرانرا دراراكوازسال ۱۳۲۴ برای تحصیل دانشگاهی بطهران عزیمت نمود و چندآموزشگاه شبانه درطهران دائرساخت وی دررشتهٔ حقوق وادبیات ازدانشگاه طهران باخذدانشنامهٔ دکتری نائل آمد وبزبانهای عربی وانگلیسی وفرانسه تسلط کامل دارد. ازتألیفات اودرزمینهٔ آموزش زبان عربی و فلسفه ومنطق وفقه وادب تا این تاریخ ۲۳ مجلد کتب درسی ونیز مقاصد الفلاسفهٔ غزالی بعنوان راهنمای حکمت مشاء بطبع رسیده است .

(پشت جلد اعلام قرآن)

۱ـ اعلام قرآن :

طهران، ۱۳۴۱ش، سربی، وزیری، امیر‌کبیر، ید+۷۸۶ص.

۲ـ تاریخ فلسفه ومتافیزیك وخلاصهٔ زیبائی شناسی:

طهران، ۱۳۳۳ش، سربی، رقعی، امیر کبیر، ۱۱۸ص.

۳ـ خودآموز حکمت مشاء :

ترجمهٔ مقاصد الفلاسفهٔ غزالی ، طهران ، ۱۳۳۸ش، سربی، رقعی، ۲۴۲ص.

۴ـ المنتخب من ادب العرب (عربی) :

طهران، امیرکبیر، ۲۱۰ص.

۵ـ منطق نظری وخلاصهٔ منطق عملی وفلسفهٔ اولی :

طهران، ۱۳۴۱ش، سربی، رقعی، امیر کبیر، ۱۶۴ ص .

۶ـ منطق وفلسفهٔ شرق :

طهران، ۱۳۳۴ش، سربی، رقعی، چاپ سوم، ششم ادبی، ۸۵ص.

طهران، ۱۳۳۲ش، سربی، رقعی، زوار ، ۸۳ص .

محمد الخضر حسین :

(۱۲۹۲ ـ ۱۳۷۷ق)

عالم، ادیب، اصولی از الجزائر ، در قفصه ازمحال تونس بدنیا آمده ودرآنجانشو ونما نموده . در جامعة الزیتونة بتحصیل پرداخته وباخذ تصدیق نائل آمده در شهر بنزرت قاضی شرع شد ، از آنجا بدمشق و قسطنطنیه ومصر رهسپار وعهده دار مشاغل مختلفه گردید . دردوازدهم رجب ۱۳۷۷ ق وفات یافت و در مقبرهٔ آل تیمور مدفون گردید .

(معجم المؤلفین، ج۹، ص۲۷۹)

۱ـ الدعوة الی الاصلاح (عربی) :

مصر، ۱۳۴۶ق .

۲ـ علماء الاسلام فی الاندلس (عربی) :

مصر، ١٣٤٧ق .

شیخ محمدالخضری :

(ـ ١٩٢٧م)

بسال ١٩٢٧م درگذشت .

(معجم المطبوعات ص)

١ـ مهذب الاغانی (عربی) :

٩جلد، مصر.

شیخ محمد خضری بك :

(١٢٨٩ ـ ١٣٤٥ق)

١ـ تاریخ الامم الاسلامیة (عربی) :

مصر، ١٣٥٣ق.

٢ـ محاضرات تاریخ الامم الاسلامیة (عربی) :

مصر، ١٣٥٤ق.

٣ـ نوراليقين في سيرة سيدالمرسلين (عربی) :

مصر، ١٣٥٤ق، سربی.

ابوبکر محمد بن خلف بن حیان بن صدقة ابن زیادة الضبی ملقب به وکیع :

(ـ ٣٠٦ ق)

فقیه، قاری، نحوی ، مورخ، شاعر، در اهواز بشغل قضاوت اشتغال داشت . در ربیع الاول سال ٣٠٦ ببغداد درگذشت : (معجم المؤلفین، ج٩، ص٢٨٣)

١ـ اخبار القضاة (عربی):

٣جلد، قاهره، ١٣٦٦ق = ١٩٤٧م، سربی وزیری، بتصحیح عبدالعزیز مصطفی المراغی ٣٧٤+٨٤+٥٠٢ص .

میرزا محمد بن حاج میرزا خلیل طبیب طهرانی:

( )

خود حاج میرزا خلیل از علماء و اتقیا بوده و در اوائل سلطنت ناصرالدین شاه طبابت میکرده. بگفتهٔ حاج میرزا حسین نوری در دارالسلام صاحب کرامات بوده است.

١ـ وبائیه درطب :

(ترجمه و تهذیب رسالهٔ وبائیهٔ یکی از اطبای فرنگ)

طهران، ١٢٨٥ق، سنگی، رقعی، خط احمد ابن محمدرضا طباطبائی اردستانی، بی شماره صفحه .

محمد خلیل الخطیب :

(ـ معاصر)

مدرس الازهر.

١ـ غاية المطالب في دیوان ابیطالب (عربی):

طنطا، ١٩٥٠م، سربی، وزیری، ١٨٣ص .

ابوالمحاسن محمد بن خلیل بن ابراهیم القاوقجی الطرابلسی الحنفی :

(١٢٢٤ ـ ١٣٠٥ق)

محدث، فقیه، صوفی، خطیب ، درطرابلس شام متولد شده . بعد از تحصیل علوم مقدماتی بمصر رهسپار شده و درالازهر به تحصیل پرداخته . پس از آن بموطن خود بازگشته . درهفتم ذی الحجه در سفر مکه درگذشت (معجم المؤلفین ، ج ٩ ، ص ٢٨٧) .

١ـ تقویم اللسان (عربی) :

مصر ، سربی ، ٣٧ ص .

٢ـ الدرالغالی علی بدءالامالی (عربی) :

مصر ، ١٣١٧ق ، سربی .

محمدالخلیلی:

(١٣٢٠ق ـ معاصر)

درنجف تولد و در آنجا نشو نما یافت .

مقدمات علوم را در موطن خود فراگرفت و رشتهٔ علم طب را برای خود اختیار و در نجف نزد اساتید فن تلمذ نمود، بعداً ببغداد رهسپار و مدت یکسال و نیم بتحصیلات خود در رشتهٔ طب ادامه داد . پس از آن بنجف مراجعت نموده بمعالجه پرداخت .

(مقدمهٔ المطهرات فی الاسلام)

۱ـ اوصاف الاشراف :

خواجه نصیر طوسی ، ترجمه ، بعربی ...

۲ـ طب الامام الصادق (عربی) :

نجف ، ۱۳۷٤ ق ، سربی ، رقعی ، ۱۰۳ ص .

۳ـ القرآن وطب الحدیث (عربی):

نجف، ۱۳۸۰ق، سربی، وزیری، ۱۲۲ص.

٤ ـ المطهرات فی لاسلام (عربی) :

مهدی بازرگان ، ترجمه ، نجف ، ۱۳۸۰ ق ، سربی ، رقعی ، ۱۰۰ ص .

۵ـ معجم ادباء الاطباء (عربی) :

۲ جزء ، نجف ، ۱۳٦۵ ق = ۱۹٤٦م سربی ، وزیری ، ۲٦٤ + ۲۳۲ ص

٦ـ المغربات العشروالعادات الفتاکة (عربی) :

بیروت ، سربی ، رقعی ، ۱۷۷ ص .

۷ـ من امالی الأمام الصادق (عربی) :

(شرح توحید مفضل)

جزء دوم، نجف، ۱۳۸۳ ق،سربی،وزیری، ۲۰۸ ص .

محمد خوانساری :

(ـ معاصر)

استاد دانشگاه طهران .

۱ـ صرف و نحو برای سال چهارم متوسطه :

طهران ، ۱۳۳۳ ش، سربی .

۲ـ صرف و نحو (عربی) :

طهران ، ۱۳۳٤ ش ، سربی ،

۳ـ قوانین منطق صوری :

جلد اول ، طهران ، ۱۳۳۸ ش ، سربی ، وزیری، نشریهٔ ۵۵۷ دانشگاه، د+ ۱۷۸ص.

شیخ محمد خیابانی تبریزی:

(۱۲۹۷ ـ ۱۳۲۸ ق)

در تبریز متولد شده در کودکی بروسیه مسافرت نموده پس از مراجعت از آنجا وارد روحانیت شده و بتحصیل پرداخته بالاخره امام جماعت مسجد کریمخان واقع درمحلهٔ خیابان تبریز شد . در نهضت مشروطیت با نام خیابانی در انجمن ایالتی وکیل شد . در بلوای تبریز تفنگ برداشت و بنمایندگی دورهٔ دوم مجلس انتخاب گردید در آن دوره برضد التیماتوم روسیه اعتراض کرد. پس از انحلال مجلس بروسیه رفت . در ایام حکومت شجاع‌الدوله بوساطت میرزا عبدالکریم آقا امام جمعه به تبریز مراجعت کرد، برآن شد که کارسابق را ازسر گیرد و بمحراب و منبر برود. اما براثر مشروطه خواهی مأموم و مرید پیدا نکرد . درموقع انقلاب روسیه (روزنامهٔ تجدد) رادر تبریز منتشر کرد. وی ناطقی زبردست بودو کلامی

مؤثر داشت و نطقهای خود را بتر کی اداء میکرد و ترجمهٔ آن در روزنامهٔ تجدد بفارسی منتشر میگشت. میرزا عبدالله مستوفی در (تاریخ زندگانی من) در جلد سوم شرحی دربارهٔ قیام وی نوشته و حق مطلب را ادا کرده است.

درذی‌الحجهٔ ۱۳۲۸ق در انقلاب آذربایجان پس از آنکه خانهٔ او غارت و خراب شد و خود او را که درمنزل شیخ حسن میانجی مخفی بود کشته وجنازه اشرار وی‌نردبان کوچکی قرار داده نزد مخبر السلطنه والی وقت بردند. و در قبرستان سیدحمزه که همان مقبرةالشعراء باشد دفن کردند گویاجنازهٔ شیخ را بعداً از تبریز بکربلا نقل‌داده‌اند ودرآن قبرستان نیست (رجال آذربایجان در عصر مشروطیت، ص۷۳، تاریخ جراید و مجلات، ج ۲ ص ۱۰۵. گلهای رنگارنگ، سال ٤، شمارهٔ ۱۱)

۱ـ شرح حال و اقدامات خیابانی:

بقلم چند نفر از دوستان او، از جمله بادامچی، برلن، ۱۳۰٤ ش، سربی، رقعی، باهتمام حسین کاظمزاده ایرانشهر، ٦٤ص.

۲ـ نطقهای خیابانی:

گردآورنده حسن‌فرزاد، جلداول،طهران، ۱۳۲۳ ش، سربی، رقعی، ۱۲۸ ص.

شیخ محمدبن خیرالدین بن بایزید ابن غوث‌گوالیاری هندی:

(۹۰٦ ـ ۹۷۰ ق)

بسلسلهٔ شطاریه مرید حاجی حمید است. درابتدای حال تادوازده سال‌در دامنهٔ کوه چنار ریاضت شاقه کشید در غارها مسکن‌و واز برگ اشجار غذا میخورد. در علم دعوت رهنما و مقتدا و صاحب تصرف‌بود. بسال ۹٦٦ از گجرات بآ گره‌آمد و از آنجا بگوالیار رفت و خانقاهی تعمیر کرد یك کروز تنکه معاش‌داشت‌بی‌نهایت منکسر مزاج بود هر کسرا میدید تعظیماً قیام مینمود. بعمر هشتاد سالگی درسال ۹۷۰ درگذشت

(تذکرهٔ علمای هند، ص ۲۰٦)

۱ـ تذکرة الاولیاء:

لاهور، ۱۸۹۹ م.

ابوبکر محمد بن خیر بن عمر بن خلیفة الاموی‌الاشبیلی:

(۵۰۲ ـ ۵۷۵ ق)

مقریء، محدث، حافظ، ادیب، نحوی، لغوی، در رمضان ۵۰۲ تولد یافت. در قرطبه استماع‌حدیث‌نمود. بعداً به اشبیلیة رهسپار شده بتدریس پرداخت. در چهارم ربیع‌الاول ۵۷۵ درگذشت‌ودراشبیلیةمدفون گردید.

(معجم‌المؤلفین، ج۹،ص۲۹٤)

۱ ـ الفهرست (عربی):

سرقسطة، ۱۸۹۳م، سربی.

۲ ـ فهرسة ماارواه‌عن‌شیوخه (عربی):

قاهره، ۱۹٦۳م، گراوری از روی چاپ ۱۸۹۳م، سربی، رقعی، ۵۷۹ص.

محمد داراب:

(ـ معاصر)

۱ ـ اصول خیاطی مردانه:

طهران، سربی.

۲ هنرستان خیاطی:

طهران، ۱۳۱۷ ش، سربی.

محمدبن‌حسن‌آقاسی‌خولی متخلص به‌دانش:

(۱۲۹٦ش ـ معاصر)

وی منسوب بخاندان حاج میرزا آقاسی نوری است . در خوی متولد شده . پس از گذرانیدن تحصیلات دورهٔ متوسطه بتدریس ادبیات پرداخته است .

(سخنوران نامی معاصر، ج۲، ص۱۰۳)

۱ـ منتخب اشعار دانش :
خوی .

محمد داود :

(ـ معاصر)

۱ـ مختصر تاریخ تطوان (عربی):
تطوان، ۱۹۵۵م عربی رقعی، ۳۵۷ص .

ابو عبدالله محمد بن داود الجراح ، ابن الجراح :

(۲۴۳ ـ مقتول ۲۹۶ق)

ابن الجراح به عبدالرحمن بن عیسی ابن داود و برادر عبدالرحمن که هر دو از وزرای دورهٔ عباسی و با ابن المعتز معاصر بوده اند نیز اطلاق میشود .
(دائرة المعارف خلیلی، ج۱، ص۱۷۸)

ادیب، کاتب، مورخ. در زمان عبدالله بن المعتز بوزارت رسید ولی ابوالحسن بن الفرات بیمناک شده اشاره بقتل وی نمود . در ربیع ـ الاخر سال ۲۹۶ مقتول شد .

(معجم المؤلفین، ج۹، ص۲۹۵)

سایر مآخذ: فوات الوفیات ، ج۲، ص۲۵۱

دائرة المعارف آریانا ، ج۱، ص ۷۷۹.

۱ـ الورقة ، تذکرة الشعراء (عربی) :
مصر، ۱۹۵۳م، عربی، وزیری ، شمارهٔ ۹ الانتشارات و ذخائر العرب ، بتحقیق دکتر عبدالوهاب عزام وعبدالستار فراج، ۱۶۰ص

دکتر محمد دبیرسیاقی:

(۱۲۹۸ش ـ معاصر)

درقزوین متولد شده . تحصیلات ابتدائی ومتوسطه را در قزوین تمام کرده . سپس وارد خدمت وزارت فرهنگ شده ، طی یك سال خدمت فرهنگی دروس شعبهٔ ادبی دورهٔ دوم متوسطه را نزد اهل ادب فرا گرفته .
درسال ۱۳۱۸ بعنوان داوطلب درامتحانات شرکت جسته وباخذ دیپلم نائل آمد . سپس در دانشسرای عالی واردشد و از تحصیلات

دورهٔ لیسانس ودورهٔ دکتری زبان وادبیات فارسی درسال ۱۳۲٤ فراغت یافت . چون درسال ۱۳۲۰ داخل خدمت وزارت دارائی شده اینك نیز در ادارهٔ مالیات بر درآمد پیشه‌وران بخدمت اشتغال دارد .

(تذکرهٔ شعرای معاصر ایران، ج ۲، ص ۸۸)

۱ـ تذکرة الملوك :

(تشکیلات اداری و مناصب دورهٔ صفویه)

طهران، ۱۳۳۲ش، سربی، وزیری، طهوری، باهتمام دبیرسیاقی، ۱۱۸ + ۲۲ص .

طهران، ۱۳۳۳ش، سربی، وزیری چاپ دوم .

۲ـ ترجمان القرآن:

میرسید شریف جرجانی، ترتیب دادهٔ عادل ابن‌علی‌بن‌عادل الحافظ .

طهران، ۱۳۳٤ش، سربی، وزیری ، باهتمام دبیر سیاقی ، ۱۸۹ص .

۳ـ دیوان فرخی سیستانی :

طهران، ۱۳۳۵ش، بتصحیح دبیرسیاقی .

٤ ـ دیوان منوچهری دامغانی :

طهران ۱۳۲۶ش، سربی، وزیری، باهتمام دبیرسیاقی، ۳۶۰ص .

۵ ـ سفرنامهٔ ناصر خسرو :

طهران، ۱۳۳۵ش، بتصحیح دبیرسیاقی .

۶ ـ گنج باز یافته :

(احوال واشعار هفت نفر ازشعرای قدیم)

طهران ۱۳۳۲ش، سربی، وزیری، باهتمام دبیرسیاقی، ۳٤ + ٤٤ + ۸۸ + ۲۶ + ۶ + ۲۳ ص.

۷ ـ لغت فرس اسدی :

طهران، ۱۳۳۶ش، سربی، وزیری، بتصحیح دبیرسیاقی .

۸ ـ لبیبی واشعار و :

گردآوری دبیرسیاقی، طهران، ۱۳۳۲ش سربی، رقعی، ۳۵ص .

محمد درویش :

(   )

۱ ـ تحفة الاخوین فی مسائل الارکان :

رانگون، ۱۹۱۰م، سنگی، وزیری، ٤٤ص.

۲ ـ مختصر الفتاوی فی مسائل الوقایع (عربی) :

رانکون، ۱۳۲۸ ق ، وزیری، ٤۸ ص.

دکتر محمد درویش :

(ـ معاصر)

۱ ـ تغذیهٔ دام :

طهران، ۱۳۳۸ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۵۷۲ دانشگاه، ی + ۲۳٤ص .

۲ ـ گیاه شناسی سیستماتیك :

طهران، ۱۳۳٤ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۲۷۰ دانشگاه، ۳٤۶ص .

طهران، ۱۳۳۵ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۲۸۰ دانشگاه، ۳٤۶ص .

محمد دشتی :

(ـ معاصر)

۱ ـ مبادی علم وتربیت :

طهران ، ۱۳۰۷ش، سربی، رقعی، خاور، ۱۳۶ ص .

محمد خان‌بن حاجی‌خان دشتی:

(۱۲٤۶ ـ ۱۲۹۹ ق)

ناحیهٔ ماندستان دشتی مرکزطایفهٔ شیخیان وحاجیان بوده. دراستیلای افغان برایران رئیس‌جمال‌حاجیانی برعشیرهٔ خودسروری یافت وچندین نفراز بزرگان شیخیان و حاجیانرا بعنوان ضیافت حاضرساخت ویك نفر شیخیانی را درپهلوی یکنفر حاجیانی

جای داده وقرار داده بود که بمحض اشارهٔ او هر کدام شیخیان جنب خود را باخنجر از پای در آورند. بعد از عملی ساختن این نقشه طایفهٔ شیخیان خواه ناخواه در اطاعت رئیس جمال در آمدند و باین ترتیب تمامی ناحیهٔ ماندستان دشتی را مدتها تصاحب نمود و بعد از وفات او پسرش حسین خان و بعد نواده‌های او جمال خان و حاجی خان و این اخیر سه فرزند داشت که کوچکترین آنان محمد خان دشتی بود که بترتیب در نواحی دشتی حکومت میکرده‌اند .

وی مردی صاحب کمال و ادیب بوده و بمناسبت توطن در نواحی دشتی آنرا تخلص کرده . درسال ۱۲۹۹ ق در بندر بوشهر وفات نمود .

(فارسنامهٔ ناصری، ج ۲، ص ۲۱۱)

۱ ـ دیوان شعر :

بمبئی، ۱۳۱۹ق، سنگی، وزیری، ۲۴۴ص.

سرتیپ محمد دفتری :

(۱۲۸۳ش ـ معاصر)

وی پس از تکمیل تحصیلات بفرانسه عزیمت نمود . مشاغل مهم :

رئیس ستاد ناحیهٔ ۳، فرمانده دژبان، رئیس کل شهربانی ، فرمانده گارد مسلح گمرک.

امتیازات : آجودان اعلیحضرت همایونی، نشانهای لیاقت، افتخار، تاج، ستارهٔ افغانستان، کوکب ماوراء اردن .

۱ ـ تاریخ نظامی عصر قدیم و قرون وسطی عهد جدید:

جلد اول، طهران، بی‌تاریخ، سربی، خشتی ، نشریهٔ دانشکده افسری ۱۸۳ص.

شمس‌الدین محمد دقایقی مروزی :

(   )

۱ ـ بختیار نامه :

(ترجمهٔ متن پهلوی از دقایقی)

لنین گراد، ۱۹۲۶م = ۱۳۴۵ق ، سربی، باهتمام اوغانیوس برطلس، ۵۰+۴۰ص.

پاریس، ۱۸۰۵م، سربی.

طهران، ضمیمهٔ سال ۱۲ مجلهٔ ارمغان ، ۱۳۱۰ش، سربی، رقعی، ۸۸ص.

تبریز، سنگی.

بمبئی، سنگی .

لندن ، ۱۸۰۱ م ، سربی باهتمام سیر . واوسیلی .

شیخ محمد دکن مال الله الاسدی :

(   )

۱ ـ الروضة الدکنیة (عربی) :

جزء دوم، نجف، سربی ، رقعی، ۱۴۴ص.

سلطان العلماء سیدمحمد بن دلدار علی ابن محمدمعین نقوی نصیرآبادی لکهنوی :

(۱۱۹۹ـ۱۲۸۴ق)

ازاکابرعلمای امامیهٔهندوستان‌فقیه،متکلم، حکیم ، لطیف‌المعاشره ، حسن‌المحاضرة نیکوتحریر فصیح‌التقریر بوده . نزد پدر خود و دیگراکابر وقت تلمذ نموده و در نوزده سالگی بمراتب عالیهٔ علمیه ارتقاء یافته وپدرش اجازهٔ مفصلی باوداده بعد از فوت پدر ریاست مذهبی امامیه درآن دیار باو منتهی شده صاحب‌جواهر نیز بکمالات او اذعان‌داشته‌و اورا بسیار می‌ستوده‌است درروز دوازدهم ربیع‌الاول سال ۱۲۸۴ق‌در لکهنو وفات یافت .

(ریحانةالادب،ج۲،ص۲۱۶)

سایرمآخذ:فوائدالرضویه،ص۵۳۲،احسن‌ـ الودیعه،ج۱،ص۵۲.

۱ ـ برق‌الخاطف :

(قصهٔافك ، مذکوردر بحارالانوار ، ج ۹ ، ص۵۵۱)

لکهنو ، سنگی.

۲ ـ بوارق‌الموبقة :

(ردباب‌هفتم تحفهٔ اثنی عشریه)

لکهنو، سنگی.

۳ ـ ثمرةالخلافة درامامت :

لکهنو ، سنگی .

۴ ـ السیف‌الماسح :

(اثبات مسح‌رجلین)

لکهنو،سنگی .

۵ ضربت حیدریه :

لکهنو،۱۲۹۶ق، سنگی، رحلی، ۴۳۱ص.

۶ـ طعن‌ارماح :

هند،سنگی .

الساعی‌محمدالدهکانی‌محرر الاسلام:

( )

۱ ـ دررالاعلال (عربی) :

چاپ سربی، ۱۳۷۸ق، سربی، وزیری ، ۲۱ص .

محمد دهکردی خوانساری :

(ـ معاصر)

۱ ـ مقالات گوناگون :

(فلسفهٔ اپیکور، خلاصهٔ تورات و انجیل، مسائل مختلفه)

طهران،۱۳۲۵ش، سربی، رقعی،۱۱۶ص.

محمد بك دیاب :

(ـ معاصر)

۱ ـ دروس‌الاجوبة(عربی):

بمشارکت حسنعلی‌ناصف،شیخ‌مصطفی‌طموم، محمدبك صالح .

تبریز، دورهٔ ابتدائی،۱۳۳۶ ق ، سنگی ، جیبی، ۵۹+۹۰+۹۰ص .

جلدسوم، تبریز، دورهٔمتوسطه، ۱۳۴۷ق، سنگی، جیبی، ۱۰۲ص .

میرزا محمد دیلماج :

( )

از علمای دورهٔ صفویه .

۱ ـ حاشیة شرح اللمعة (عربی) :

شهیداول محمدبن مکی،شرح‌شهید ثانی زین‌الدین، حاشیه .

قسمتی ازاین حاشیه بطور متفرق درهامش روضةالبهیة چاپ شده است .

محمد دیهیم :

(ـ معاصر)

مدیرروزنامهٔ هفتگی آذرآبادگان تبریز،

نمایندهٔ مجلس شورای ملی .

۱ ـ دستور زبان :

برای سال ۳ و ۴ متوسطه، تبریز ۱۳۲۹ش ، سربی، جیبی ، چاپ چهارم، ۲۴ ص.

محمد رافت جمالی :

(   )

۱ ـ مذاکرات بغی (عربی) :

مصر، ۱۹۲۲م، سربی، مطبعة السعادة .

ابوالحسن محمد بن حاج بابا علی راجی سدهی اصفهانی همایونشهری :

(۱۳۴۱ق ـ معاصر)

درقریهٔ فروشان سده ماربین متولدشده . تحصیلات مقدماتیرا نزد اساتید بانجام رسانیده وازسن سیزده سالگی اشعارسروده وی روزگار خودرا بذکر مصائب ونقل اخبار وفضائل معصومین میگذراند .

(تذکرهٔ شعرای معاصر اصفهان ، ص۲۰۲)

درهمایونشهر فروشان مقیم است .

۱ ـ تذکرة الراجی (شعر) :

اصفهان، ۱۳۷۱ق، سربی، رقعی، ۱۶ ص .

۲ ـ دیوان شعر :

اصفهان، ۱۳۶۶ق، سربی، رقعی، ۱۶۰ص.

۳ ـ صدبند مناجات راجی :

....

۴ ـ کشکول الحکم :

۲ جلد ، طهران ، ۱۳۶۸ق، سربی، جیبی، ۲۳۶ص .

۵ ـ محمد المراثی:

....

۶ ـ مخزن المراثی (شعر) :

جلد اول، اصفهان، ۱۳۳۷ش، سربی، جیبی ، ۱۲۰ ص .

اصفهان، چاپ دوم، سربی، رقعی، ۲۵۰ص.

جلد دوم، قم ، ۱۳۳۷ش ، سربی، جیبی ، مصطفوی ومحمدی، ۱۳۶ص .

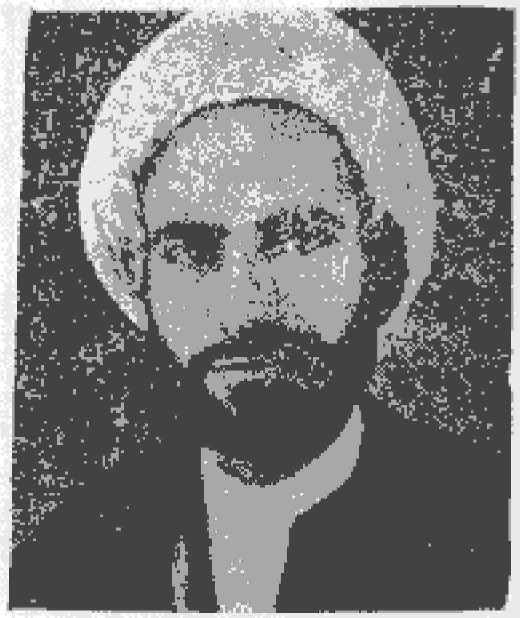
۷ ـ مناجاتهای راجی همایونشهری (شعر) :

(منتخب مخزن المراثی)

اصفهان، سربی، جیبی، چاپ دوم، ۴۰ص، در مقدمه عکس شاعر .

حاج شیخ محمد ملاعلیجان بن (ملاحسین کاشانی) رازی :

(۱۳۴۰ق ـ معاصر)

درحضرت عبدالعظیم متولد شده . مدت پنج سال درقم وغیره بتحصیلات پرداخته‌و درس خارج فقه واصول وقسمتی ازمکاسب ومنظومه وقسمتی ازخارج مکاسب ودرایه را نزد اساتیدفرا گرفته .

اکنون بوعظ و تبلیغ اشتغال دارد واجازهٔ روایتی نیز گرفته است .

(آثارالحجه،ج۲،ص۲۹۵)

۱ ـ آثارالحجة یاتاریخ دائرة المعارف حوزهٔ علمیهٔ قم:

۲ جلد، قم، ۳۲ـ۱۳۳۳ش، سربی،وزیری، ۲۳۷+۴۰۲ص .

۲ ـ رسالة التقوی وما ادرك ما التقوی :

(شرح‌حال شیخ محمدتقی بافقی)

طهران،۱۳۶۷ق، سربی، جیبی، ۱۳۶ص .

۳ ـ رساله درشجره و نسب امامزاده داود :

طهران، ۱۳۶۰ق،سربی .

۴ ـ زندگانی حضرت عبدالعظیم حسنی:

طهران، ۱۳۶۷ق، سربی، رقعی، ۱۵۲ص .

ابوالمعالی تقی‌الدین محمد بن رافع ابن هجرس بن محمدبن شافع سلامی عمیدی مصری دمشقی :

(۷۰۴ ـ ۷۷۴ ق)

محدث، حافظ، مورخ ، درذی‌القعدة ۷۰۴ درمصر متولد ونشوونما یافت. بعداً باوالد خود بشام رفت.درجمادی الاول ۷۷۴ بدمشق درگذشت ودرباب‌الصغیرمدفون گردید .

(معجم‌المؤلفین،۹ص ۳۰۶)

۱ ـ منتخب المختار، ذیل تاریخ بغداد (عربی) :

درمأخذ دیگراز تقی‌الدین محمدبن احمد ابن علی‌الفاسی) .

بغداد، ۱۳۵۷ق = ۱۹۳۸م، سربی،رقعی، ۲۸۶.

محمد رزاقی :

(   )

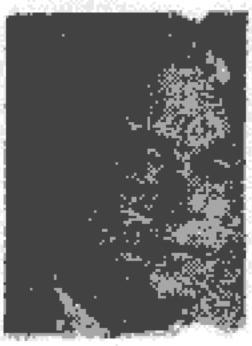
۱ ـ ملفوظات رزاقی :

لکهنو، ۱۸۹۶م،سنگی، وزیری، ۲۴۴ص.

لکهنو، ۱۹۰۵م،سنگی، وزیری، ۲۴۴ص.

محمد رشاد فرزند محمد کاظم :

(۱۲۸۴ش ـ معاصر)

اهل زنجان است‌و در یك خانوادهٔ روحانی متولد شده وپدروی مرحوم آقا کاظم از فقهای بزرگ ودارای تألیفات متعددی در امور فقهی بوده‌است. محمد رشاد تحصیلات قدیمه را باتمام رسانده ومدتی نیز درس حکمت خوانده. پس ازگذراندن امتحان قضائی واردداد گستری شده ومشاغلی‌مانند دادستانی وقضاوت را دارا بوده است .ولی

دراین اواخراز خدمات دولتی کناره‌جسته ودرخانه بتحقیق ومطالعه مشغول گردیده است.

(روزنامهٔ اطلاعات)

۱ ـ اصول فقه :

طهران ، بی‌تاریخ ، سربی ، رقعی، اقبال ، ۳۱۰ ص .

۲ ـ جنگهای صلیبی :

جلداول،طهران،۱۳۳۷ش، سربی،وزیری، ۲۴۸ ص .

سید محمد رشید رضا :

(ـ معاصر)

۱ ـ شبهات‌النصاری وحجج الاسلام (عربی) :

قاهره، ۱۳۷۵ق، سربی، رقعی،۸۸ص.

۲ ـ الوحی‌المحمدی (عربی) :

قاهره، ۱۳۷۵ق، سربی، وزیری،۳۱۶ص.

۳ ـ یسرالاسلام واصول‌التشریع‌العام (عربی) :

قاهره ۱۳۷۵ق، سربی، رقعی،۸۸ص .

محمد رشیدبن عبداللطیف‌الرافعی‌الفاروقی الطرابلسی :

(زنده درسال ۱۳۱۲ق)

۱ ـ الکواکب‌الدریة فی مناقب‌القادریة (عربی) :

طرابلس، ۱۳۱۲ق، سربی، مطبعةالبلاغة .

رشیدالدین محمد :

( )

۱ ـ معالم‌العلماء :

طهران ۱۹۳۴م ، سربی، رقعی، ۶۲ + ۸۰ + ۴ص.

محمد رضا :

( )

۱ ـ الامام علی‌بن ابیطالب (عربی) :

مصر،۱۳۵۸ق، سربی .

محمد رضا فرج‌الله :

( )

۱ ـ الانشادواول‌الواجبات (عربی) :

نجف، سربی، جیبی، ۳۳۷ص.

محمدرضا المظفر :

( )

۱ ـ المنطق (عربی) :

بغداد ،۱۳۷۷ق، سربی، رقعی، ۱۱۷ + ۱۵۸ + ۱۶۹ص .

محمد رضوان احمد :

( )

۱ ـ من‌کفاحنا‌الفکری (عربی) :

قاهره، ۱۹۵۱م، سربی، رقعی، ۳۰۳ص.

سیدمحمد رضوی :

(ـ معاصر)

۱ ـ سرویلیام جونز :

طهران، ۱۳۳۶ش، سربی، رقعی، معرفت ، ۸۰ ص .

محمدالرضی رضوی غروی حفید سیدمرتضی‌کشمیری :

(ـ معاصر)

۱ ـ الاولیات من‌الحادثات والمستحدثات (عربی) :

نجف، ۱۳۷۵ق، سربی، جیبی،۲۱۹ص .

۲ ـ التحفة الرضویة فی‌مجربات‌الامامیة (عربی):

طهران،۱۳۷۴ق، سربی، جیبی،۱۳۶ص.

محمد رفعت :

(زنده درسال ۱۳۱۴ق)

۱ ـ الاساسات النظامیة فی التدابیر العسکریة(عربی):

بولاق، ۱۲۸۹ق، سربی .

۲ ـ جبرالکسرفی الخلاص من الاسر (عربی) :

مصر، ۱۳۱۴ق،سربی، مطبعةالمؤید.

۳ ـ معرض آراءالحدیثة (عربی) :

مصر، ۱۹۴۰م، سربی.

محمد رفعت رمضان :

( )

۱ـ التربیة الجنسیة (عربی) :

سیرل‌بیبی، ترجمه بمشارکت نجیب‌اسکندر ابراهیم، مصر، بی‌تاریخ ،سربی، وزیری، ۳۴۷ص .

محمد رکنی قاجار :

(ـ معاصر)

لیسانسیهٔ دانشسرایعالی طهران . دبیر ریاضیات دانشسرای پسران تبریز .

۱ ـ دوشیزهٔ قهرمان :

میشل‌زاکو، ترجمه، طهران، ۱۳۳۴ش ، سربی، رقعی،۳۴۴ ص .

۲ ـ سرشت زنان :

اندره ژید، ترجمه ، طهران، ۱۳۳۳ش ، سربی، رقعی، بامقدمهٔعلی‌جعفری، ۱۳۱ص.

محمد رمضانی :

(ـ معاصر)

مدیر کتابفروشی خاور درطهران .

۱ ـ افسانه :

جزءاول، دورهٔ چهارم، طهران، ۱۳۲۳ش ، سربی،جیبی، کلالهٔ خاور۶۴ص .

محمد بن غلامعلی ریاحی فرید اصفهانی دهبان:

(۱۳۲۸ق ـ ۱۳۱۷ ش)

از محترمین قریهٔ چالشتر بشمار میرود. درسال ۱۳۲۸ق درقریهٔ مذکور متولدشده تحصیلات ابتدائی ودورهٔ اول متوسطه رادر اصفهان ودورهٔ دوم متوسطه‌را دردارالفنون طهران باتمام رسانده بعداً از دانشکدهٔ کشاورزی کرج مهندس گردید . سپس بریاست ادارهٔ کشاورزی شاه آباد غرب (کرمانشاه)منصوب ومدتی بخدمت اشتغال داشت . در اینموقع تخلص خودرااز فرید به دهبان تغییر داد ، در دیماه ۱۳۱۷ ش در حمام از کربن ذغال مسموم گردید و درگذشت .

(تاریخچهٔ دوقرن‌اخیرشعرا وعرفای‌چهار-

محال وبختيارى)

سايرمآخذ: تذكرهٔ شعراى معاصراصفهان، ص۳۵۴ .

۱ - ديوان شعر :

طهران، ۱۳۱۲ش، سربى، ۶۲ص.

محمد زاهدبن الحسن بن على الكوثرى الجركسى الحنفى :

(۱۲۹۶-۱۳۷۱ق)

فقيه، جدلى، محدث، متكلم، مورخ، اديب. بزبان :عربى، تركى، فارسى،چركسى آشنا بود. دريكى از قراى توابع قسطنطنيه در شوال ۱۲۹۶ تولد يافت . دردزوجه و قسطنطنيه تحصيل نموده و باستادى جامعهٔ استانبول بر گزيده‌شد.درنوزدهم ذى‌القعدهٔ ۱۳۷۱ بقاهره در گذشت .
(معجم المؤلفين،ج۱۰، ص ۴)

۱-بلوغ الامانى‌فى‌سيرة محمد بن الحسن الشيبانى(عربى):

مصر، ۱۳۵۵ق، سربى .

۲ - من عبرالتاريخ (عربى) :

قاهره، ۱۳۶۷ق، سربى .

شاه محمد زاهدى‌بن مسيح‌الزمان هانسوى:

( )

۱ - مفيد نامه :

كانپور، ۱۸۵۰م، سنگى، وزيرى،۷۱ص.
كانپور، ۱۸۸۴م، سنگى، وزيرى،۶۴ص.
لكهنو، ۱۲۸۵ق، سنگى، وزيرى،۶۴ص.
لكهنو، ۱۲۸۶ق، سنگى، وزيرى،۶۴ص.
لكهنو ۱۸۸۶م، سنگى، وزيرى، ۶۴ص.
دهلى، ۱۸۶۹م، سنگى،وزيرى،۶۴ص.

صدرالدين محمدبن‌زبردست خان :

( )

۱ - تحفة‌الصدور (فرسنامه) :

كلكته، ۱۹۱۱م ،سربى، رقعى،۶۲ص.

محمدزرقانى :

( )

۱ - بدايع‌الآثار،سفرنامهٔ عبدالبهاء:

بمبئى،۱۳۳۲ق، سنگى، وزيرى،۴۳۲ص.

۲ - خطابات عبدالبهاء فى‌اروپا وامريكا:

مصر، ۱۳۴۰ق،سربى،ناشرفرج‌الله‌الكردى.

محمدبن زفربن عمر :

(زنده‌درسال ۵۷۲ق)

۱ - تاريخ بخارا :

ابوبكرجعفرنرشخى، ترجمهٔ‌ابونصراحمدابن محمدبن‌نصرالقباوى‌ازعربى‌بفارسى، تلخيص محمدبن زفر .

لندن، ۱۹۵۴م، سربى ، رقعى، ترجمهٔ ريچاردن فراى بزبان انگليسى، ۱۷۸ + ۲۰ ص.

پاريس، ۱۸۷۶م سربى،۱۱۱ص .

پاريس، ۱۸۹۲م = ۱۳۱۰ق، سربى، وزيرى، باهتمام شارل شفر، ۲۹۲ص.

تاشكند ، ۱۸۹۷م ، سربى ، با ترجمهٔ وليكسهن‌مستشرق بزبان روسى، تحت نظر بارتولد.

بخارا، ۱۳۲۲ق، سربى، ناشرملاسلطان‌ابن ملاصابر، ۱۲۵ص.

طهران، ۱۳۱۷ش ، سربى، رقعى ، بتصحيح مدرس رضوى، ۱۲۸ص.

ابوبکر محمدبن زکریای رازی

(۲۴۰ – ۳۲۰ ق)

یکی ازاطباء کبار ودانشمندان عالیمقدار است . مولد ومنشأ اوشهرری بوده ودربدو جوانی در عداد صناع واهل حرفه شمرده میشده پس ازچندی مشغول عمل کیمیا و داخل در شغل صنعت گری شده بواسطهٔ بخار ادویه وعقاقیر بدرد چشم مبتلا شد برای معالجه به طبیبی مراجعه نمود کحال مبلغ پانصد دینار حق‌الزحمه مطالبه کرد. ابوبکر گفت عمل اکسیر اینست من بیهوده عمرم را تلف نمودم و آخر بمقصود خود نرسیدم از اینوقت عمل اکسیر را ترک نمود ومشغول بخواندن علم طب گردید .

دراندک زمانی دراین فن ماهر ومشهورشد و مصنفات او پسند اهل فن گردید .

او علاوه بر تألیف کتاب آوازهٔ حوزهٔ تدریسش بلند شد واز اطراف واکناف روی بمحضرش آوردند. شمارهٔ شاگردانش باندازهٔ بود که صدای تقریر استادرا نمی‌شنیدند ودیگری نقل کلام اورا مینمود .

دراواخر عمر بعلت زیادخوردن باقلا چشمش آب آورد ونابینا شد . بسال ۳۱۰ یا ۳۲۰ درگذشت (کنزالحکمه ، ج ۲ ،ص ۲۹.)

۱- الحاوی (عربی) :

جزء اول ، درامراض رأس ، حیدرآباد دکن، ۱۳۷۴ ق ، سربی ، وزیری ، ۲۹۰ ص .

جزء ۱۴، حیدر آباد دکن ، ۱۳۸۲ ق، سربی ، وزیری ، ۲۵۱ ص .

۲- رسائل الفلسفیة (عربی) :

(۱ – الطب الروحانی ۲ – السیرة الفلسفیة ۳ – مقالة فیمابعد الطبیعة ۴ – مقالة فی امارات الاقبال والدولة ۵ – من کتاب اللذة ۶ – من کتاب علم الالهی ۷ – القول فی القدماء الخمسة ۸ – القول فی الهیولی ۹ – القول فی الزمان والمکان ۱۰ – القول فی النفس و العالم ۱۱ – المناظرات بین ابی حاتم الرازی وابی بکر الرازی) .

جزء اول ، مصر ، ۱۹۳۹م ، سربی ، وزیری باهتمام پ . کراوس ، ۳۱۶ ص .

۳- رسالة برء الساعة :

زکریای رازی ، ترجمه ؟ طهران ، ۱۳۲۶ ش ، سربی ، جیبی ، ۴۷ ص .

طهران، ۱۳۳۳ ش ، سربی، رقعی ، ۷۹ ص. هند .

۴- رسالة البیرونی فی فهرست کتب محمدبن زکریا الرازی (عربی) :

ابوالریحان بیرونی ، پاریس ، ۱۹۳۶ م : سربی ، رقعی، باهتمام پ . کراوس ، ۵۱ ص.

۵- السیرة الفلسفیة (عربی) :

(شرح حال زکریای رازی بقلم خودش که دکتر (پ . کراوس) متن عربی آنرا با مقدمه وحواشی بسیارسودمند در دوشمارهٔ از یکی ازمجلات ایتالیانی بنام (شرق) منتشر ساخته است – مجلهٔ یادگار ، سال اول ، شمارهٔ ۳ ، ص ۵۷۰) .

طهران ، سربی ، وزیری ، باهتمام عباس اقبال آشتیانی ، ۱۸ ص .

۶- شرح حال ومقام محمد زکریای رازی :

دکتر محمود نجم آبادی ، طهران ، ۱۳۲۶ ش ، سربی ، وزیری ، ۳۱ ص ، ضمن شمارهٔ اول مجلهٔ جهان پزشکی .

طهران ، ۱۳۲۸ ش ، سربی وزیری ، ۳۹۶ ص .

۷ ـ کتاب السر (عربی) :

بمبئی ، ۱۳۱۴ ق ، سنگی ، وزیری ، ۴۸ ص .

۸ ـ منصوری (عربی) درطب :

لیدن ، ۱۹۰۳ م، سربی ، وزیری‌بزرگ، متن عربی با ترجمهٔ فرانسوی ۸۳۰ ص ، ص ، ضمن کتاب الکامل فی‌الصناعةمعروف به‌الملکی .

۹ ـ من‌لایحضره الطبیب (عربی) :

۱۰ ـ رسالة برء الساعة (عربی) :

طهران، ۱۳۳۴ ش،سربی ، رقعی ،شرکت سهامی‌طبع کتاب، باهتمام‌جمال‌الدین معارف پرور ، ۱۱۱ ص .

ابوعبدالله محمدبن زکریابن دینار غلابی بصری :

(ـ ۲۹۸ ق)

اویکی از روات سیر و احداث مغازی وغیر آن بود . وی صدقه و صادق است اوراست : کتاب مقتل‌الحسین بن علی، کتاب وقعهٔ صفین ،کتاب الجمل ،کتاب الحرة ، کتاب‌مقتل امیرالمؤمنین ، کتاب الاجواد، کتاب المبخلین (از فهرست ابن الندیم چاپ اول، مصر، ص۱۵۷).

صاحب تاج‌العروس کنیهٔ او را (ابوبکر) آورده وبنقل ازابن کثیر گوید : غلابی از عبدالله بن رجاء روایت کرد و طبرانی از وی روایت دارد وغلاب نام یکی از اجداد او بوده در ریحانةالادب آمده است نسبت وی جوهری واز قبیلهٔ غلاب (بفتح غین و تخیف لام)است او ازوجوه واعیان‌محدثان امامیه در اواخر قرن‌سیم هجرت و مورخ اخباری و کثیر العلم بود . تألیفاتی در اخبار فاطمه ع وجمل‌وصفین ومقتل حسین (ع) وجزآنها داردوبسال ۲۹۸ درگذشته است(لغت‌نامهٔ دهخدا ، غلابی، ص۲۶۶.)

سایر مآخذ ، جامع‌الرواة ، ج۲ ،ص۱۱۴ منهج المقال ، ص۲۷۳ .

۱ ـکتاب التوابین وعین‌الوردة (عربی) :

...،

دکتر محمد زکی مبارک بن عبدالسلام :

(۱۳۰۸ ـ ۱۳۷۱ ق)

در سنتریس‌از قوای منوفیة مصرتولدیافت ودر الازهر تحصیل‌نمود . در رشتهٔ ادبیات از جامعة المصریة وجامعهٔ سوربون بدرجهٔ دکتری نائل‌آمد . درمصر بتدریس‌اشتغال یافت بعداً ببازرسی وزارت معارف منصوب شد . درقاهره وفات یافت ودر سنتریس مدفون گردید (معجم المؤمنین ، ج ۱۰، ص۹).

۱ ـ مدامع العشاق (عربی) :

مصر، ۱۳۴۳ق، سربی ، مطبعةالرحمانیة .

محمد زکی واصف:

( )

مدرس مدرسهٔ مصطفی کامل .

۱ ـ زفرات فی‌الحب (عربی):

مصر، ۱۳۳۹ق = ۱۹۲۱م، سربی،مطبعة النهضة.

معین الدین محمدزمجی اسفزاری هروی :

(ـ ۸۹۹ق)

ازمنشیان معروف زمان خودبود . در سال ۸۷۳ بهرات رفت و در دربار سلطانحسین

بایقرا بمقامات مهم نائل گشت. چنانکه نشان‌شاهی راکه مهر رسمی دربار سلطنت بود باوسپردند وبیشتر با قوام‌الدین نظام‌الملك خوافی وزیر معروف که در پرورش دانشمندان اختصاص‌داشته مربوط بوده‌است. شعررا تا اندازهٔ خوب‌میگفته . بسال۹۰۳ درگذشته است .

(سالنامهٔ پارس، بقلم‌سعیدنفیسی)

سایرمآخذ: رجال حبیب‌السیر،ص ۱۹۵.

۱ ـ روضات‌الجنات‌فی‌اوصاف مدینةهرات :

۲ جلد، طهران ۳۹ — ۱۳۳۸ ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۵۳۵و ۵۷۴ دانشگاه، بتصحیح‌محمد کاظم امام،۶۴۲+۵۲۹ص.

الشیخ محمدالزنانی‌الفلکی :

(   )

۱ ـ الفصل‌فی‌اصول‌الرمل (عربی):

مصر،۱۳۷۲ق، سربی،رقعی، ۸۰ ص .

محمد زوین :

(ـ معاصر)

۱ ـ بهداشت عمومی :

طهران ، سربی ، وزیری ، نشریهٔ ۶۷۶ دانشگاه .

محمد زهرة :

(   )

۱ ـ ابوحنیفة حیاته وعصره وآرائه وفقهه (عربی) :

مصر،۱۹۴۷م، سربی.

محمدبن(ضیغم‌الممالك‌عبدالله) زهری :

(۱۳۰۵ش ـ معاصر)

دریك‌روستای ساحلی میان‌راه چالوس به شهسوار بدنیاآمده . تحصیلات‌خودرا ادامه داده ولیسانسیهٔ ادبیات شده و بعد در این

رشته دورهٔ‌ادبیات‌دکتری‌راطی نموده‌است.

(سخنوران نامی معاصر، ج۲، ص۱۱۲)

۱ ـ جزیره (مجموعهٔ اشعار) :

طهران،۱۳۳۴ش، سربی، رقعی‌امیر کبیر، ۲۳ص .

سید محمدبن زین العابدین نقوی رضوی غروی خوانساری متخلص به فنائی :

(۱۲۵۳ش ـ ۱۳۳۴ش)

درنجف متولد شده ونزد علمای آنجا تلمذ نموده . وبعربی وفارسی شعر میسراید و فنائی تخلص مینماید از علمای معاصر و دراصفهان اقامت دارد .

(فهرست رضویه ج۵، ص۵۶۶)

۱ ـ برهان‌المتقین :

۲جلد، اصفهان .

جلددوم نجف، ۱۳۶۴ق، سنگی ، جیبی ، ۸۰ص .

۲ ـ الدررواللئالی فی‌زادالایام واللیالی:

اصفهان، سنگی، جیبی، ۱۲۰ص .

۳ ـ الدرة‌البیضاء فی‌حاشیة عروة‌الوثقی(عربی):

۲ جلد، اصفهان،۱۳۴۳ق، سنگی ، جیبی، ۳۰۰ص .

۴ ـ دعوة الحق رسالهٔ عملیه :

اصفهان، ۱۳۶۰ق، سنگی، ۴۰۰ص .

۵ ـ صلوات وفضائل آن :

اصفهان.

۶ ـ فریاد حسن :

جلداول، اصفهان .

۷ ـ مبشرات الفؤاد درعلائم ظهور :

اصفهان، ۱۳۵۹ق، سنگی، جیبی، ۸۰ص.

۸ ـ هدایة المؤمنین الطالبین :

(معروف بتاریخ اسمعیلیه)

مسکو، ۱۹۵۹م، سربی، وزیری، ۲۲۱+۲۳ ص .

شیخ محمد بن شیخ زین العابدین حائری مازندرانی :

(۱۲۸۳ق ـ ۱۳۵۰ق)

درسال ۱۳۲۹ ق رئیس دیوان عالی تمیز بوده ودریکی از طاقهای قبرستان نوقم مدفونست .

۱ ـ دستورالعمل اصول محاکمات حقوقی :

طهران، ۱۳۳۲ق، سنگی ، جیبی، باهتمام احمدآقازاده عراقی مدیر مدرسهٔ شوکتیه، ۱۶۰ص .

۲ ـ رسالهٔ تمیزیه، دستورالعمل دیوان عالی تمیز :

طهران، ۱۳۲۹ق، سنگی، رقعی، ۵۴ص.

شیخ محمد شیخ حسین الساعدی :

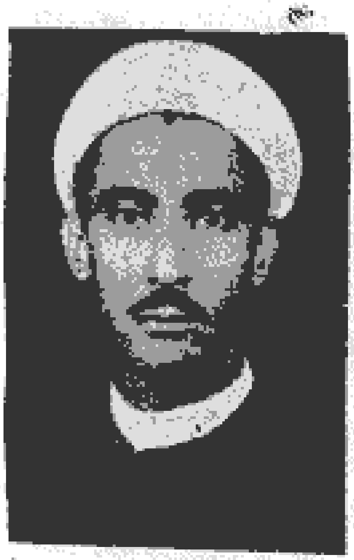
(۱۹۲۲م ـ معاصر)

دروزارت معارف عراق عرب باسمت استادی بخدمت مشغولست .

(نقل از خط مؤلف)

۱ ـ الحنیون فی التاریخ (عربی):

جزءاول ازقسم اول، نجف، ۱۳۷۵ق، سربی، وزیری، ۲۲۴ص.

حاج شیخ محمد سیف‌زاده سالکی بارفروشی:

(ـ معاصر)

فرزند مرحوم سیف‌الاسلام بابلی ازفضلای آن سامان است . برای تکمیل تحصیلات خود در زمان حاج شیخ عبدالکریم به قم آمده و پس از چندسال با احراز معلومات فقه واصول وحکمت وادبیات بموطن خود مراجعت نموده و بوعظ و خطابه و تبلیغ پرداخته است .

(آثارالحجة، ج۲، ص۲۲۰)

۱ ـ ارمغان سالکی :

بابل، ۱۳۱۰ش، سربی، خشتی، ۲۴ ص.

دکترمحمد سام :

(ـ معاصر)

استاد دانشکدهٔ علوم اداری با حفظ سمت استادی بسمت معاون دانشکدهٔ علوم اداری وبازرگانی منصوب ومشغول کار گردید . درتاریخ ۱۸خرداد۱۳۴۳ بمعاونت پارلمانی وزارت فرهنگ برقرارشد .

۱ ـ تجزیه وتحلیل امور اداری :

جلداول، طهران، ۱۳۴۰ش، سربی، وزیری،

مؤسسه علوم اداری و بازرگانی دانشکدهٔ حقوق، ۲۰۰ص.

محمد سامی :

(   )

۱ ـ تربیت عسکریه :

کابل، ۱۳۲۷ق، سربی، رقعی.

محمدالسباعی الحفناوی شیخ الریف :

(ـ ۱۲۶۸ق)

مفسر، ازتألیفات او: حاشیة تفسیر الجلالین بلوغ المراد علی بانت سعاد.

(معجم المؤلفین، ج۱۰، ص۸۳)

۱ ـ ابوسفیان بن حرب شیخ الامویین (عربی) :

مصر، ۱۳۷۸ق، سربی، وزیری، ۲۸۸ص.

محمد بن محمد بن عبدالوهاب السباعی الجبری:

(ـ ۱۳۵۰ق)

وی درقاهره عضووزارت کار وازنویسندگان ومترجمان زبان انگلیسی است. بسال ۱۳۵۰ق درقاهره وفات یافت.

(معجم المؤلفین، ج۱۱، ص۲۴۱)

۱ ـ الابطال (عربی):

طوماس کارلایل، ترجمه، مصر، ۱۳۴۹ق، سربی.

۲ ـ خواطر فی الحیاة والادب (عربی) :

قاهره، سربی، رقعی، ۳۱۹ص.

۳ ـ ذات الثوب الابیض (عربی) :

۴جلد، مصر، بی تاریخ، سربی.

۴ ـ رسائل الغرام (عربی) :

مصر، مطبعة النهضة.

۵ ـ السمر (عربی) :

مصر، مطبعة المحمدیة المصریة.

۶ ـ الصور (عربی) :

واشنگتن، ترجمه، مصر، مطبعة المعارف

۷ ـ محمد رسول الهدی والرحمة وشریعة الخالدة (عربی):

طوماس کارلایل، ترجمه، بیروت، ۱۳۵۲ق، سربی، ۵۶ص.

۸ ـ المرأة الجدیدة (عربی):

مصر، بی تاریخ، سربی، ۱۸۳ص.

۹ ـ لیلة الحب فی احلام العاشقین (عربی) :

مصر، مطبعة التجاریة.

محمد سبطین:

(   )

۱ ـ گوهر مقصود :

لاهور، ۱۳۳۶ق، سنگی، رقعی، ۱۶ص.

سید محمد السبکی:

(زنده درسال ۱۲۷۵ق)

قصیدة المدنیة را درسویس شروع ودرجده بپایان رسانده است (معجم المؤلفین، ج ۱۰، ص ۱۸).

۱ ـ القصیدة المدنیة فی مدح مهدی الامیة (شعرعربی):

مصر، ۱۲۷۶ق، سنگی، وزیری، ضمن مجموعه.

محمد (بن محمدحسین کاتب) سپهر:

(۱۳۲۸ ق ـ معاصر)

۱ ـ روانشناسی :

محمد امین، ترجمه، مشهد، ۱۳۱۸ش،

سربی ، رقعی .

محمد طلعت(پور نیا) ستاك يزدی نائینی :

(   )

۱ تشمیرستاك (شعر):

بمبئی ، ۱۳٤۷ ق ، سنگی ، رقعی ، ۱۷۵ +٦٤ ص ، ضمن دیوان .

۲ - دیوان ستاك (شعر)

بمبئی ، ۱۳۰۷ق ، سنگی ، رقعی .

بمبئی ،۱۳٤۷ق، سنگی، ۱۷۵+٦٤ص، با تشمیر دریکجلد ، درمقدمه عکس شاعر .

طهران ، ۱۳۳۵ ش ، سربی ، خشتی ، ۲۳۰ ص .

محمد بن سرخ نیشابوری :

(   )

۱ - شرح قصیدهٔ فارسی خواجه ابوالحسن احمدابن حسن جرجانی :

طهران ، ۱۳۳٤ ش ، سربی ، وزیری ، انستیتوی ایران وفرانسه؛ گنجینهٔ نوشته های ایرانی شمارهٔ ٦ ، بتصحیح و مقدمهٔ فارسی و فرانسوی هنری کربین ودکتر محمد معین ، ۱۱+۱۲۵+۱۱٦ص .

مهندس محمدسرفراز غزنی:

(ـ معاصر)

اوپس ازطی تحصیلات مقدماتی رشتهٔ زبان فرانسه را انتخاب ردر این قسمت باخذ عنوان پرفسورآگرژه نائل آمد. بیش ازبیست و پنج سال است که در دبیرستانهای طهران ودانشکدهٔ افسری بتدریس زبان فرانسه اشتغال دارد وعلاوه برتدریس مترجمی در دوسفارتخانه وریاستخانهٔ فرهنگ فرانسه و ریاست آکادمی فرانسه را در طهران

عهده دار است (سالنامهٔ دبیرستان مهیار تحصیلی ۳۲ـ۱۳۳۳) .

۱ - دستور زبان وقواعد انگلیسی :

جلد اول ، طهران ، ۱۳۳۲ ، م ، سربی ، رقعی ، ۱۰۷ ص .

۲ - فرهنگ سرفراز :

(قواعد زبان فرانسه بفارسی) :

جلد اول، طهران ، بی تاریخ، سربی،رقعی، ۱۸۰ ص .

سیدمحمد سرور الواعظ الحسینی البهسوری:

(   )

۱ - مصباح الاصول (عربی) :

تقریر سید ابوالقاسم خوئی ، ۱۳۷۷ق ، سربی ، رقعی ، ٤۷۲ ص .

شیخ محمد سروش محلاتی:

(ـ معاصر)

۱ - خورشیدفروزان دراعجاز قرآن :

قم ، ۱۳۳٦ش ، سربی ، رقعی ، ۱۲٤ص.

۲ - شاه ولایت یا ناخدای کشتی امت :

محلات ، ۱۳٤۲ ش ، سربی ، وزیری ، ۱٤۵ ص ، درخاتمه عکس مؤلف .

ابوالمحاسن محمد بن سعد بن محمد النخوانی ، ابن ساوجی :

(زنده درسال ۷۳۲ ق)

ازادباء و شعرای قرن هشتم هجری بود .
(دانشمندان آذربایجان ، ص۲۱)

سایر مآخذ ریحانة‌الادب، ج۵ ص۱۶۵ .

۱ ـ حل المشکلات درعلم وجفر :

حکیم‌طمطم‌هندی ، ترجمه،بمبئی ،۱۳۱۲ ق ، سنگی، رقعی ، ۸۳ ص .

هند ، ۱۳۲۸ ق ، سنگی ، رقعی ،۶۳ص .

۲ ـ الدرة المعانی فی ترجمة اللئالی (شعر) :

(ترجمهٔ نثر اللئالی شیخ‌طبرسی بشعرفارسی، تاریخ فراغت از ترجمه ۷۳۲) .

استانبول ، ۱۳۱۵ ق .

بمبئی ، ۱۳۱۲ ق ، سنگی .

بمبئی ، ۱۳۱۸ق ، سنگی ، ۶۳ ص .

ابوعبدالله محمدبن سعدبن منیع الزهری البصری کاتب الواقدی ، ابن سعد :

(۱۶۸ ـ ۲۳۰ ق)

اوتاریخ وحدیث از واقدی ودیگر اصحاب روایت فراگرفت وبه (۲۳۰) درگذشت . از اوست کتاب الطبقات و آنرا در سیرت مصطفی صلوات الله علیه واصحاب و تابعین اوتا زمان خویش کرده است . ابن الندیم علاوه بر کتاب الطبقات کتاب دیگری بنام اخبار النبی ازاو نام برده است .
(لغت نامهٔ دهخدا ، ص۳۱۶) .

سایر مآخذ : دائرة المعارف آریانا ، ج۱ ق۲ص ۸۱۱ .

۱ ـ طبقات :

ترجمهٔ پارهٔ از طبقات ابن سعد بفارسی ، مترجم ؟ ، آگره ، ۱۸۹۱م ، سنگی ، وزیری ، ۱۰۶ ص ،

۲ ـ طبقات الکبری (عربی) :

٤ جلد ، مصر ، ۱۳۵۸ق سربی ، وزیری.

۳ ـ فوائد الاعراب (عربی) :

قسطنطنیه ، ۱۲۸۳ ق ، سربی ، وزیری ، ۱٤ ص .

شیخ محمد السعودی :

(   )

۱ ـ فتح الرحیم فی تجوید القرآن الکریم (عربی) :

. . . ،

۲ ـ کوکب العنبر فی قرائة ابن‌کثیر (شعرعربی) :

....

شمس‌الدین محمدبن‌فخرالدین سعیدفخری اصفهانی ، شمس فخری :

(ـ زنده درسال ۷٤٤ ق)

از شعرا وادبای معروف قرن هشتم بودو درجوانی در دربار اتابک نصرة‌الدین احمد اتابک لرستان میزیست . سپس بخدمت خواجه غیاث‌الدین محمد پسررشیدالدین فضل‌الله رسید وازآن پس‌بخدمت شیخ‌ابو-اسحق انجو درآمد وپدرش فخرالدین‌نیز ازشعرای معروف‌عصرخودبوده است. شمس فخری مؤلف چند کتابست ازآنجمله‌معیار نصرتی درفن عروض و قوافی که در ۷۱۳ درلرستان‌تمام کرده ودیگر قصیدهٔ مصنوع معروفی باسم مخزن‌البحور ومجمع‌الصنایع که در ۷۳۲ درقم در مدح خواجه غیاث‌الدین سروده ودیگرمعیار جمالی ومفتاح ابواسحقی شامل عروض‌وقافیه وبدیع‌ولغت که در ۷٤٤ باسم ابواسحق‌انجو در فارس تمام کرده ووی درعروض وقوافی و لغت و محسنات کلام درعصر خویش معروف‌بوده

(سالنامهٔ پارس بقلم سعید نفیسی)

سایرمآخذ : از سعدی تاجامی، ص ۳۸۲، تاریخ عصرحافظ، ص ۱۰۸، مجلهٔ یادگار سال۲، شمارهٔ ۵، مجلهٔ دانش، شمارهٔاول.

۱ ـ **معیارا للغة یامفتاح ابواسحقی :**

غازان‌روسیه، ۸۵=۱۸۸۷م،سربی.باهتمام کارل‌زالمن مستشرق روسی، ۱۹۵ص .

۲ ـ **واژه نامه‌های فارسی، بخش‌چهارم معیارجمالی :**

طهران، ۱۳۳۷ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۴۸۶ دانشگاه، بتصحیح دکتر صادق کیا، ۲۴+۵۵۷ص .

محمد سعید لطفی :

(   )

۱ **السیر، محاضرات (عربی):**

مصر،۱۳۵۶ق، سربی .

شرف‌الدین ابو عبدالله محمد بن سعیدابن حمادبن محسن بن عبدالله بن صنهاج بن هلال صنهاجی بوصیری :

(۶۰۸ ـ ۶۹۴ ق)

ازمشاهیر شعرا وادبا ودرفنون‌شعر مهارتی بسزاداشت‌واشعار او دارای متانت‌بی‌نهایت بلکه خارق‌عادت است. قصائدبسیار درمدح حضرت‌رسالت‌ص سروده‌ابن‌حجرمکی عسقلانی گوید جامع ترین قصائدیکه در اوصاف و خصائص آنحضرت سروده‌اند قصیدهٔ همزیهٔ بوصیری‌است که درنظم ونثر ازعجائب‌دهر بوده واین قصیده را مانند طلای احمر در قالب‌ریخته‌و مثل در و گوهر منظوم‌ساخته ونیز گوید هرگاه گفتهٔ بو صیری منحصر بقصیدهٔ برده بود درشرف وتقدم رتبهٔ او کفایت مینمود.زیرادرشهرت بمقامی‌رسیده که مساجد و خانه‌ها مانند قرآنش درس میخوانند . بوصیری بسال ۶۰۸ متولد و بین‌سنوات ۶۹۴ ـ ۶۹۷درگذشت، قبرش اسکندریه معروفست .

(ریحانةالادب،ج۱،ص۱۷۹)

سایرمآخذ : معجم‌المؤلفین،ج۱۰،ص۲۸

۱ ـ **ام‌القری فی مدح خیرالوری المشهوربالهمزیة (شعرعربی) :**

قاهره، ۱۳۱۵ق، سنگی .

قاهره، ۱۳۶۸ق، سربی، رقعی، ۷۱۲ص .

ضمن‌مجموع متون‌الکبیر .

مصر: ۱۲۷۶ق‌و۱۲۹۷ق‌و۱۳۰۳ق، ضمن مجموعه .

۲ـ **قصیدةالبردة ، الکواکب‌الدریة فی‌مدح‌خیرالبریة (شعرعربی) :**

مصر، ۱۲۷۳ق و ۱۲۷۶ق و ۱۲۹۵ق‌و ۱۲۹۶ق و۱۲۹۷ق و۱۳۰۲ق‌و ۱۳۰۳ق و ۱۳۰۴ق و۱۳۰۶ق‌و۱۳۰۸ق و ۱۳۲۳ ق ، ضمن مجموعه .

قاهره، ۱۳۶۸ق، سربی، رقعی، ۷۱۲ ص، ضمن مجموع متون‌الکبیر .

آستانه،بی‌تاریخ، سنگی .

بمبئی، ۱۸۹۳م.

مکه، ۱۳۱۷ق، سربی، ضمن مجموعه.

دهلی(شرح‌قصیده)۱۲۸۹ق،سنگی،وزیری ۱۰۴ص .

۳ ـ **نظم‌الورع :**

بمبئی، ۱۳۰۱ق، سنگی،وزیری،۱۱۶ص.

محمد سعیدی

(۱۲۸۶ش‌ـ معاصر)

در طهران تولد یافت ، زبان و ادبیات انگلیسی را در کالج امریکائی طهران و

علوم قدیمه را نزد استادان فن آموخت.
نخستین مقالات اودر روزنامهٔ (شفق سرخ) ذوق نویسندگی و استعداد ادبی وی را آشکار کرد وبزودی درزمرهٔ نویسندگان و ادبیات جوان درآمد.
ازآن پس هر چند سعیدی بکار سیاست پرداخت اما هیچگاه دامن تحقیق ومطالعه را رها نکرد وبا انتشار مقالات وتراجم، دوستداران علم ودانش را برخوردارساخت.
از جملهٔ مشاغل سیاسی معاونت وزارت راه و سرپرستی ادارهٔ تبلیغات و معاونت نخست وزیری بوده است. چند سال نیز مدیریت مجلهٔ (راه نو) را بعهده داشت.
سعیدی درنویسندگی شیوه‌ای فصیح ودلپذیر دارد، حسن سلوك وفروتنی ولطف محضرش زبانزد دوستان وی است.
(مقدمهٔ کتاب)

۱ـ آخرین روز یك محکوم:

ویکتورهوگو، ترجمه، طهران، ۱۳۰۶ ش، سربی، رقعی، خاور، ۱۰۰ص.
طهران، ۱۳۳۳ ش، سربی، رقعی، چاپ دوم، ابن سینا، ۱۰۴ ص، با خطابهٔ ویکتورهوگو.

۲ـ اخلاق روحی:

ساموئل اسمایلز، ترجمه، ۲جلد، طهران، ۱۳۰۸ش، سربی، رقعی، ۱۲۲ + ۱۳۹ص.
۲جلد، طهران، بی‌تاریخ، سربی، خشتی، چاپ دوم، ۱۳۱ + ۱۰۰ص.
۲جلد، طهران، سربی، رقعی، ۲۰۲ + ۲۱۶ ص.
۲جلد، طهران، ۱۳۲۸ ش، سربی، زوار، ۱۹۹ + ۲۱۲ ص.

۳ـ امیرکبیر:

طهران، ۱۳۳۵ ش، سربی، رقعی، امیر کبیر و اقبال، ۲۷۲ ص، ضمن مردان خود ساخته.

۴ـ انسان در تکاپوی تمدن:

ادوین پالو، ترجمه، طهران، ۱۳۳۵ ش، سربی، وزیری، امیر کبیر و اقبال، ۶۲۸ ص.

۵ـ ایفی ژنی:

گوته، ترجمه، طهران، سربی، رقعی، صفی‌علیشاه.
طهران، بی‌تاریخ، سربی، رقعی، چاپ دوم، ۸۷ ص.

۶ـ بادبزن خانم ویندرمر سالومه:

۷ـ اهمیت ارنست بودن:

اسکار وایلد، ترجمه، طهران، ۱۳۳۶ ش، سربی، رقعی، بنگاه ترجمه و نشر کتاب. ۳۰۲ ص.

۸ـ تاریخ جهان یا انسان در تکاپوی تمدن:

(رجوع شود بشمارهٔ ٤)

۹ـ تاریخ عرب:

فیلیپ حتی، ترجمه، طهران، ۱۳۳۶ ش، سربی، رقعی، زاور، ۲۱۶ ص.

۱۰ ـ جنگهای ایران و روم:

(تألیف پروکوپیوس که خود وقایع سلطنت انوشیروان وجنگهای او را باروميان دیده و در اکثر جنگها حاضر بوده است)

ترجمه ، طهران ، بی تاریخ ، سربی ، خشتی ، نشریهٔ شورای نظام ، ۱۹۸ ص .

طهران ، ۱۳۳۸ ش ، سربی ، وزیری ، بنگاه ترجمه و نشر کتاب ۲۳۱ ص .

۱۱- چهار نمایشنامه

(۱ـ الکترا ۲ـ زنان تراخیس ۳ـ فیلوکتتس ۴ـ آژاکس)

سوفوکل شاعر باستانی یونانی ، ترجمه، طهران ، ۱۳۳۵ ش، سربی، رقعی ، بنگاه ترجمه و نشر کتاب ، ۲۹۷ ص .

۱۲- خاطرات سفرآمریکا :

طران ، ۱۳۳۴ ش ، سربی ، رقعی، مجلهٔ طهران مصور ، ۲۱۶ ص .

۱۳- خطابهٔ ویکتور هوگو برسرقبر ولتر :

ترجمه ، طهران، ۱۳۳۳ ش،سربی،رقعی، ابن سینا ، چاپ دوم ، ۱۰۴ ص، با آخرین روز یك محکوم .

۱۴- خلیج فارس ازقدیمترین ازمنه تاقرن بیستم میلادی :
(گزارش نظامی، وقایع تاریخی)

سرهنگ سرآرنولدویلسن انگلیسی، ترجمه، طهران ، ۱۳۱۰ ش ، سربی، رقعی ،نشریهٔ مجلهٔ قشون ، ۲۴۵+۱۹۶ ص .

۱۵- رازآفرینش انسان :

ا. کریسی موریس، ترجمه، طهران، ۱۳۳۴، سربی،رقعی،امیر کبیر واقبال ، ۱۶۶ ص .

طهران، ۱۳۳۵ش، سربی ،رقعی،امیر کبیر چاپ دوم ، ۱۷۹ ص .

۱۶- زیر درختان زیرفون :

آلفونس کار، ترجمه ، طهران . ۱۳۳۵ ش، سربی، رقعی ، چاپ چهارم ، ۲۷۰ ص.

۱۷- سه نمایشنامه :

(۱ـ اودیپوس شاه ۲ـ اودیپوس در کولولوس ۳ـ آنتی گون)

سوفوکول ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۴ ش، سربی،رقعی،بنگاه ترجمه ونشر کتاب ۱۹۶ ش.

۱۸- فروید : شرح حال :

استفان زوایك، ترجمه بنام مستعار،طهران، سربی ، رقعی ، کانون معرفت ، ۱۰۸ ص.

۱۹- کریستف کلمب :

ساموئل الیوت موریس ، ترجمه ،طهران ۱۳۳۸ ش، رقعی، سربی، رقعی، ۲۵۶ ص.

۲۰- اردکرزن :

ترجمه ، جلد اول ، طهران ، ۱۳۲۲ ش، جیبی ۱۹۸ ص .

۲۱- ماگدولین یا درسایهٔ درختان زیرفون:

آلفونس کار فرانسوی ، ترجمهٔ منفلوطی بعربی ، ترجمه از عربی بفارسی ،طهران، ۱۳۰۶ ش ،سربی ، رقعی ، ۲۸۶ ص .

طهران ، سربی ، رقعی ، ۲۸۲ ص .

۲۲- مقالات اجتماعی :

آرتور بریزبان، ترجمه، طهران ،۱۳۲۲ ش ، سربی، جیبی ، ۶۲ ص.

۲۳- هلن ، هیپولیت ،آلت ، ایون :

اوریپید، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۸ ش ، سربی ، رقعی ، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۳۴۳ ص .

طهران ، ۱۳۴۰ش ، سربی، رقعی، بنگاه ترجمه و نشر کتاب ، ۳۴۳ص .

ابوعبدالله محمدبن سلام بن عبدالله ، ابن سلام الجمحی :

(ـ ۲۳۲ق)

ادیب ، لغوی ، اخباری ، راوی ، حافظ . وی ببغداد رفت و در آنجا مقیم شد بسال ۲۳۲ ببغداد درگذشت . بگفتهٔ صاحب سیرالنبلاء وبغیة الوعاة دربصره وفات یافت (معجم المؤلفین ، ج ۱۰ ، ص ۴۱)

۱ـ طبقات الشعراء (عربی):
مصر، ۱۹۵۲ م سربی وزیری ، چاپ سوم،
۷۲۰ + ۳۶ ص.

محمد سلام مدکور:

(ـ معاصر)

۱ـ المدخل للفقه الاسلامی (عربی) :
(تاریخه و مصادره و نظریاته العامه)
قاهره، ۱۳۸۰ ق، سربی، وزیری، ۷۸۲ ص

شیخ محمد سلامة السنجفلی :

(۱۲۷۶ـ ۱۳۴۷ ق)

در سنجفل از قرای منوفیة مصر تولد یافت و در الازهر تحصیل نمود . پس از فراغت از تحصیل در مدرسهٔ حقوق مصر بتدریس پرداخت . بسال ۱۳۴۷ ق در قاهره درگذشت.

(معجم المؤلفین، ج ۱۰، ص ۴۳)

۱ ـ معراج البیان (عربی) :
مصر، مطبعة عیسی البابی الحلبی .

ابوعبدالله محمد بن سلامة بن جعفر بن علی ابن حکمون بن ابراهیم بن محمد بن مسلم القضاعی الشافعی :

(ـ ۴۵۴ ق)

فقیه، محدث، مورخ، واعظ در مصر استماع حدیث نمود در ایام فاطمیین در مصر کاتب علی بن احمد بن جرجانی وزیر بود و بسفارت روم روانه شد و مدت کمی در قسطنطنیه بماند بعداً در مصر بسمت نیابت قضاوت برگزیده شد. در ذی الحجة ۴۵۴ در آنجا وفات یافت .

(معجم المؤلفین، ج ۱۰، ص ۴۲)

۱ ـ درة الواعظین وذخر العابدین (عربی) :
مصر .

۲ ـ دستور معالم الحکم و مأثور مکارم الشیم (عربی):
(کلمات علی بن ابیطالب ع)
مصر، ۱۳۳۲ ق = ۱۹۱۴ م، سربی رقعی،
۲۰۸ ص .

سلطان الواعظین سید محمد بن اشرف الواعظین علی اکبر شیرازی :

(۱۳۱۴ ق ـ معاصر)

در ذی القعدهٔ ۱۳۱۴ ق در طهران تولد یافت. پس از تحصیلات مقدماتی بسال ۱۳۲۶ ق با والد خود بعتبات مهاجرت نمود پس از دو سال تحصیل با پدرش بکرمانشاهان آمد و بوظایف تبلیغاتی پرداخت پس از چندی بعراق و سوریه و فلسطین و مصر و در سال ۱۳۴۵ ق بهندوستان مسافرت نمود .

(آثار الحجه، ج ۲، ص ۱۵۲) .

۱ ـ شبهای پیشاور، دفاع از حریم تشیع:
طهران، ۱۳۳۴ ش، سربی، وزیری، ۱۰۶۲ ص
طهران، ۱۳۳۷ ش سربی، وزیری، اسلامیه، چاپ سوم، ۱۰۵۹ ص .

۲ـ صد مقالهٔ سلطانی :
(راهنمای یهود ونصاری ومسلمین)
طهران، ۱۳۳۶ش، سربی وزیری، ۵۳۱ ص.

فصیح الزمان سلطان الواعظین سید محمد ابن ابوالقاسم رضوانی :

(۱۲۴۰ـ۱۳۲۴ش)

در بلوك فسای شیراز متولد شده . دراول بلوغ باصفهان رفته ومدت دوسال در آنجا بکسب دانش پرداخته بعداً از آنجا بقم رفته و مدت ده سال در این شهر بتکمیل علوم عقلیه و نقلیه اشتغال داشت . در سن سی سالگی بطهران آمد در سلك و عاظ قرار گرفت .

وچون مردی ادیب بود در زمان ناصرالدین شاه به فصیح الزمان ملقب گشت. بعد از قتل این پادشاه به تبریز رفته و دوباره بطهران برگشت و بسلطان الواعظین ملقب شد. در سنهٔ ۱۳۲۴ شمسی درطهران وفات یافت ودر ابن بابویه مدفون گردید.
(سخنوران نامی معاصر، ج ۲ ، ص ۱۳۵)

۱ـ گلهای فصیح الزمان رضوانی (شعر) :
شیراز ، ۱۳۶۷ ق ، باهتمام سهیم الدین فرصتی .

محمد سلیم علی مرادآبادی:

(   )

۱ـ ارشاد الغنی :
میرتهه ، ۱۲۸۵ ق ، سنگی ، وزیری ، ۱۴۶ ص .

۲ـ نگار محمود :
مرادآباد ، ۱۸۸۱ م ، سنگی ، وزیری ، ۹۶ ص .

محمدبن سلیمان فضولی بغدادی:

(   )

فضولی را بیشتر ازجملهٔ شعرای ترك میدانند اینکه وی تبعهٔ عثمانی شد علتش آن بود که در سال ۹۴۰ عثمانیها مسقط الرأس او بغداد را که تقریباً تمام عمرش آنجا گذشت از دست ایرانیان گرفتند. فضولی درکمال سهولت بترکی و فارسی و عربی شعر میگفت ونخستین ازآن چهارنفر عالیقدریست که درقدیمترین عهد ادبی عثمانیها مقامی بس ارجمند داشته‌اند . اگر رتبهٔ او درعصر ادبیات ایران پائین آمد نه بعلت نقصان معلومات او در زبان فارسی میباشد بلکه از این جهت است که در مجلس مزبور رقبای بزرگتر و نمونه‌های بهتری درحسن مقال موجود بوده . ارتباط او بامذهب از اشعار وی نمایان واز کتاب حدیقة السعداء که بتقلید روضة الشهداء ملاحسین کاشفی درشهادت امام حسین ع ساخته هویداست . فضولی دیوان کاملی بزبان فارسی دارد که نسخهٔ خطی آن درموزهٔ بریتانیا موجود

است . وی در بغداد بمرض طاعون در گذشت . در تذکرهٔ هفت اقلیم امین احمد رازی و آتشکدهٔ آذر نیز از اشعارفارسی اونقل گردیده (تاریخ ادبی برون، ترجمهٔ رشید یاسمی، ص ۱۵۸

سایرمآخذ : از سعدی تاجامی ، ص۹٤۸، رمئووژولیت ، ص ۲٤۵.

ریحانةالادب،ج ۳، ص۲۲۲، فهرست‌مدرسهٔ سپهسالار ، ج۲ ، ص ٦٤۷ .

۱- انیس القلب (شعر با شرح ترکی)

استانبول ، ۱۹٤٤ م ، سنگی ، رقعی، بی شمارهٔ صفحه +۳۵ص.

۲- بنگ وباده (شعر ترکی)

تا شکند ، ۱۲۷۰ ق و ۱۳۰۹ ق.

تبریز ، ۱۲٦٦ ق ، سنگی .

۳- حدیقة السعدا (شعرترکی):

(نظیر روضة الشهداء کاشفی) .

بولاق ، ۱۲۷۰ ق .

تبریز ، بی‌تاریخ .

..... ، ۱۲٦۸ ق

٤- دیوان شعر :

۵ - ساقی نامه (شعر) :

استانبول، ۱۳۲۸ق، سربی،رقعی،۳۵۲ص.

استانبول ، ۱۲۸٦ ق ، سربی، رقعی ،۷٦، ۲۱ +٦+۱٦+۱۱۳+۱۲۸ ص.

تبریز ، ۱۲٦٦ ق، سربی،رقعی،۱٤۵ ص.

تاشکند ، ۱۳۰۹ق.

٦- رندوزاهد :

آنقره، ۱۹۵٦ م، سربی ، وزیری ،نشریهٔ ۱۰۸ دانشکدهٔ تاریخ و جغرافیا ،بتصحیح و حواشی کمال ادیب کورکچی اوغلی ، ۸٤+۱٤ ص .

طهران ، ۱۲۷۵ ق ، سنگی ، خشتی ، ۳۲ ورق .

۷- سفرنامهٔ روح :

(این کتاب یکی ازشاهکارهای فضولی‌شاعر و در واقع میتوان گفت بهترین نمونهٔ نثر فارسی است. نسخ این کتاب مطبوع بسیار نادرو کمیاب‌است (مجلهٔ ارمغان ، سال ۱۱ شمارهٔ ٦ ،ص ٤۱۹)

استانبول .

۸- لیلی مجنون (شعر ترکی) :

آستانهٔ ، ۱۲٦٤ ق .

تاشکند، ۱۳۰۹ق، سربی،درهامش دیوان.

محمد سلیمان :

( )

۱- سلسلة علیه :

لاهور ، ۱۸۷۰م، وزیری ، ۱٦ ص.

محمدبن‌سلیمان بن‌محمدرفیع به عبدالمطلب ابن‌علی تنکابنی:

(۱۲۳٤ـ ۱۳۰۲ق)

فقیه مقدس صادق سلیم‌الصدرساده‌لوح بود و بتألیف کتاب قصص العلماء . علم تراجم رجال‌را قرین انفعال‌نمود (المآثر والآثار ص۱۵۷)

بگفتهٔ آقامهدی فرزند مؤلف ، وی درروز سه‌شنبه ۲۸ جمادی‌الآخرهٔ ۱۳۰۲ق در قریهٔ سلیمان‌آباد ملکی خود مدفون گردید (کتاب علمای معاصرین ، ص۱۳)

۱- سبیل النجاة درا ثبات نبوت :

ضمن قصص العلماء بطبع رسیده است .

۲- الفرائد فی‌اصول الدین (شعر عربی) :

طهران ، ۱۲۸۳ ق ، سنگی ، رقعی، خط اسمعیل بن علی خوانساری ، ۱۱٦ ص .

طهران ، ۱۲۷۱ ق، سنگی .

۳- فرند الرضویة (شعرعربی):

طهران ، ۱۲۸۳ ق ، سنگی ، رقعی،مطبعهٔ

کربلائی محمد قلی ، بی شماره صفحه .

۴ ـ فقه منظوم (شعر عربی) :

طهران ، بی تاریخ ، سنگی ، رقعی ، بی شماره صفحه .

طهران ، ۱۲۹۰ ق ، سنگی ، وزیری ، بی شماره صفحه ، با سبیل النجاة

۵ ـ قصص العلماء در تراجم:

۶ ـ تبصرة العوام :

طهران، ۱۲۹۶ ق، سنگی ، وزیری ، خط محمدحسین طالقانی کورانی، بی شماره صفحه.

طهران ، ۱۳۰۰ ق ، سنگی ، وزیری .

طهران، ۱۳۰۴ ق، سنگی، وزیری، ۲۵۰ ص.

طهران ، ۱۳۰۹ ق سنگی، وزیری خط زین العابدین قمی ، ۴۶۰ ص .

طهران، ۱۳۱۳ ق، سنگی، وزیری ۴۶۱ ص.

طهران ، بی تاریخ ، سربی وزیری ، علمیهٔ اسلامیه ، ۴۶۵ ص .

تبریز ، ۱۳۳۰ ق ، سنگی، وزیری ، خط صمد تبریزی ، ۴۲۶ ص.

بمبئی ، قبل از سال ۱۳۲۰ ق و ۱۳۲۶ ق، سنگی ، وزیری .

لکهنو ، ۱۳۰۶ ق = ۱۸۸۸ م ، سنگی ، رحلی ، ۲۵۵ ص .

هند ، ۱۳۴۰ ق ، ترجمهٔ ناد علی رعد بزبان اردو .

۷ ـ مجموعه :

(۱ ـ رسالهٔ محمدیه در اصول دین و طهارت و صلاة ۲ ـ رساله در دیات و قصاص ۳ ـ رساله در حکم بول مشتبه بعد از غسل وحدث در اثناء غسل ۴ ـ احکام الصیود ۵ ـ اسرار العقود در صیغ وعقود ۶ ـ رساله در ربا ۷ ـ رسالهٔ اثناعشریه فی احکام الصلاة الواجبة الیومیة).

طهران ، ۱۲۹۶ ق ، سنگی ، خط محمد حسین طالقانی .

ابوعبدالله محمد بن السماعة بن عبدالله بن هلال ابن وکیع بن بشر التمیمی :

(۱۳۰-۲۳۳ ق)

از فقهای حنفی، شاگرد قاضی ابویوسف. او بزمان مأمون، قاضی جانب غربی بغداد بود و در دورهٔ مستعصم برای ضعف بینائی از قضاء کناره گرفت و بسال ۲۳۳ وفات کرد و متجاوز از صدسال داشت (لغت نامهٔ دهخدا ص ۳۲۰) .

سایر مآخذ : معجم المؤلفین ، ج ۱۰ ، ص ۵۷ ، دائرة المعارف آریانا ، ج ۱ ، ص ۸۱۶ .

۱ ـ الاکتساب فی الرزق المستطاب (عربی) :

محمد بن الحسن الشیبانی ، تلخیص محمد ابن السماعه .

مصر ، ۱۳۵۷ ق ، سربی ، ۹+ک ص .

شیخ محمد سنگلجی:

(۱۳۱۵ ق ـ معاصر)

شیخ محمد حسن شریعت سنگلجی متوفی ۱۳۶۳ ق برادر صاحب ترجمه مرعوب عقاید وهابیه و بعضی نویسندگان متجدد مصر شده و در طهران محلهٔ سنگلج دار التبلیغی بنام (رواق قرآن) تأسیس نمود و اصولی را که انکار داشت بقرار ذیل است :

۱ ـ مسأله رجعت ۲ ـ مسألهٔ معاد جسمانی ۳ ـ مسألهٔ معراج ۴ ـ مسألهٔ معجزه انبیاء ۵ ـ مسألهٔ شفاعت ۶ ـ غیبت امام زمان ع)

شیخ محمد صاحب ترجمه در عین اینکه معمم است در دانشگاه درس میدهد ولی نمی دانم تاچه درجه از عقاید برادر پیروی میکند.

زیرا آن وعظ و تبلیغ بعد از فوت شریعت بخودی خود از بین رفت و جمعیتی که نفراتشان در زمان حیات شریعت بموعظهٔ او در منزل شخصی وی حاضر میشدند از طبقهٔ عوام بودند و کمتر تحصیل کرده بین آنان بود و قضیه دوامی نیافت (مقالات الحنفاء ص ۲۵۷).

مدت هیجده سالست که در مدرسهٔ حقوق و دانشکدهٔ حقوق فقه و اصول تدریس مینماید و از سال ۱۳۲۶ ش برای تدریس دورهٔ دکتری انتخاب گردیده. وی برای دانشجویان حقوق و جوانان و افراد تحصیل کرده کانونی بنام (رواق) تأسیس نمود و دروس مختلفه را تدریس میکند (سالنامهٔ دانشکدهٔ حقوق، تحصیلی ۲۶ - ۱۳۲۷)

در مجلهٔ روشنفکر، سال دهم، شماره ۵۰۶، گفتگوی مخبر مجله با سنگلجی و مخالفت او با عزاداری امام حسین درج شده است.

سایر مآخذ: سالنامهٔ دانشگاه، تحصیلی ۳۵ - ۱۳۳۴، ص ۳۲۰

۱ - آئین دادرسی در اسلام:

طهران ۱۳۲۹ ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۸۶ دانشگاه، ۱۲۷ ص.

طهران، ۱۳۳۵ ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۳۵۹ دانشگاه، چاپ دوم، ۱۲۷ ص.

۲ - تشریع یا قانونگذاری در اسلام:

(باب طهارت)

طهران، سربی، ۷۸ ص.

۳ - تفسیر سورهٔ حمد.

طهران، ۱۳۲۵ ش، سربی، وزیری، ۱۳۹ ص.

۴ - تفسیر سورهٔ حمد و اخلاص:

طهران، ۱۳۳۴ ش، سربی، وزیری، ۱۸۶ ص.

طهران، ۱۳۶۱ ق، سربی، رقعی، ۷۲ ص.

۵ - چهار رساله در وصیت میراث، بیع فضولی، جملهٔ از قواعد فقه:

طهران، ۱۳۳۳ ش، سربی، وزیری، چاپ دوم، نشریهٔ ۱۸۵ دانشگاه، ۱۸۰ ص.

۶ - دلائل السداد فی قواعد الفقه والاجتهاد:

جلد اول، طهران ۱۳۱۳ ش، سربی، رقعی، ۷۲ ص.

۷ - رساله در تحقیق خواب:

طهران.

۸ - الشرایع (عربی):

(نکاح، طلاق، خلع، مبارات)

طهران، بی تاریخ، سربی، خشتی، ۱۰۵ ص.

طهران، بی تاریخ، سربی، رقعی، ۷۳ ص.

۹ - عالم معنی:

طهران، ۱۳۳۱ ش، سربی، رقعی، ۷۱ ص.

۱۰ - فرمایش حضرت رسول ص:

طهران، سربی، جیبی، ۳۶ ص.

۱۱ ـ فقه ، تعلیمات دینی واصول اخلاقی اسلام :

بمشارکت اسمعیل بوذری ومحمد خزائلی، جلدپنجم ، طهران ، سربی ، رقعی ، امیر کبیر ،۱۲۵ص .

۱۲ ـ فقه ، وصیت ومیراث (عربی) :

طهران ، بی‌تاریخ ، سربی ، رقعی ،۳۶ص.

طهران ،بی‌تاریخ ، سربی ، رقعی ،۳۳ص .

۱۳ ـ قانون رضاع دراسلام :

طهران ، ۱۳۱۵ ش ، سربی ، ۴۵ ص .

۱۴ ـ قضاء در اسلام :

طهران، ۱۳۳۸ ش سربی وزیری ،نشریهٔ ۵۴۸ دانشگاه ، ۳۳۲ ص .

۱۵ ـ کلیات عقود وایقاعات :

طهران ، ۱۳۲۴ش، سربی ، شرکت‌سهامی چاپ ، ۳۵ ص .

۱۶ ـ اللمعة (عربی) :

طهران ، بی‌تاریخ ، سربی، خشتی،۷۵ص .

۱۷ ـ مصباح المیزان در منطق :

طهران ، ۱۳۴۷ ق سربی ، خشتی،

نجف ، ۱۳۴۱ ق ،سربی ، رقعی ،۳۹ص.

۱۸ ـ مقاصدالاصول :

طهران ، ۱۳۱۷ ش ، سربی ، رقعی ، ۱۰۰ ص .

محمد السوادی :

(   )

۱ ـ مملکت فی‌المیزان (عربی) :

مصر ، ۱۳۷۳ق ،سربی، وزیری،۲۵۵ص.

محمدسوید:

(ـ معاصر)

۱ـ الاسلام و غزوالفضاء (عربی) :

زحله از توابع لبنان ، بی‌تاریخ ، سربی ، رقعی ، ۷۶ ص.

محمد بن حسین سیاسی اصفهانی :

(۱۳۱۱ ش ـ معاصر)

در اصفهان متولد شده . تحصیلات ابتدائی ومتوسطه را دراین شهر انجام‌داده‌وا کنون در دانشکدهٔ‌پزشکی اصفهان بتحصیل‌اشتغال دارد . دراوائل بلوغ‌بسرودن‌شعرآغاز کرده است (تذکرهٔ شعرای معاصر اصفهان ، ۲۵۴) .

۱ ـ بی‌پناه :

اصفهان ، ۱۳۳۱ ش ، سربی ، جیبی ، کتابفروشی تائید ، ۷۸ ص .

مولوی محمد شاه :

(   )

شاگرد حکیم محمد ساجد بن فیض محمد قادری لکهنوی بوده است .

۱ ـ شرح یوسف زلیخای جامی مسمی بشرح عجیب :

لکهنو ، ۱۲۹۴ ق ، سنگی ، وزیری ، ۳۱۰ ص .

کلکته ، ۱۲۴۰ ق ، مطبعهٔ قادری ، ۳۴۲ ص .

کلکته ، ۷۹ـ۱۲۸۳ ق ، سنگی ، رحلی، ۳۲۷ ص .

کانپور ، ۱۳۰۱ ق = ۱۸۸۴ م سنگی ، وزیری، ۳٤٦ص .
کانپور ، ۱۸۸۲ م ، سنگی ، وزیری ، ۳٤٦ص.
لاهور، ۱۹۰۰م ،سنگی، وزیری ،۱۷۵ص.

محمدآقا شاه تخستکی :

( )

مدیر روزنامهٔ شرق روس .

۱ ـ رساله درخط :

تفلیس ، ۱۳۲۳ ق ، سربی .

محمد بن شاه جهان قادری داراشکوه :

(مقتول در ۱۰۷۰ ق)

پسر بزرگ و ولیعهد شاه جهان پادشاه هندوستان بوده . بالاخره اورنگ زیب برادر کوچک‌وی براو خروج کرده وپس ازاستیلا او را بقتل‌رساند . اگرچه‌سلطان وسلطانزاده بود اما تحصیل مقامات‌عرفانیه مینمود ، باسعیدای سرمد دوستی داشت و باملاشاه بدخشانی ارادت واخلاص‌میورزید وچون سلسلهٔ ملاشاه ومیانشاه میر لاهوری بطریقهٔ قادریه منسوب بود قادری تخلص مینمود . . . گاهی بنظم مبادرت میکرد (ریاض العارفین ، ص ۲۰۹) .

بگفتهٔ صاحب خزینة الاصفیاء ، ج ۱ ،ص ۱۷۵ ، در روز جمعه اول محرم ۱۰۷۰ق بقتل رسید .

سایر مآخذ : تذکرهٔ خوشنویسان ،ص٥٤ سبك شناسی بهار ، ج ۳ ، ص ۲٦۰ .

۱ ـ اوپانیشاد ، سراکبر :

(ترجمه از متن سانسکریت)

طهران ، ۱۳٤۰ش ، سربی، وزیری ، با حواشی دکتر تاراچند وسید محمد رضا جلالی نائینی، ۳۳۷+نه+۷۸۰ ص .

۲ ـ حسنات العارفین :

دهلی ،۱۳۰۹ق ، سنگی ، وزیری،۳٦ص.

۳ ـ رسالهٔ حق نما .

لکهنو ،۱۸۸۱م ، سنگی، وزیری،۲۰ص.

کانپور ۱۳۱۵ق، سنگی ، وزیری۲۰ص.

الله‌آباد ، ۱۹۱۲ م ، سنگی ، وزیری ، ۲۸ ص .

٤ ـ رسالهٔ سؤال وجواب :

دهلی ،۱۸۸۵ م ، سنگی، خشتی ،۳۰ص.

۵ ـ رموز تصوف :

لاهور ، ۱۹۲۳م ، سنگی ، رقعی ، ۳۱ص.

٦ ـ سفینةالاولیاء ، تذکرهٔ عرفا :

لکهنو ، ۱۸۷٤م،سنگی، وزیری ۲۱٦ص.

۷ ـ طریقة الحقیقة :

گوجرانواله ، ۱۸۹۵ م ، سنگی ، وزیری، ۳٦ ص .

۸ ـ طوطی‌نامه :

(تهذیب طوطی‌نامهٔ ضیاء الدین نخشبی) .

لندن ،۱۸۰۱ م ، سربی ، رقعی ، باترجمهٔ انگلیسی ، ۱۷۱ ص .

بمبئی ، ۱۳۵۱ ق ، سنگی ، رقعی ، چاپ دوم ، ۷۲ ص .

۹ ـ منتخبات آثار :

(۱ ـ رسالهٔ حق نما ۲ ـ اپنکهت مندك ترجمه‌ازسانسکریت بفارسی. ۳ـ مجمع ـ البحرین) .

کلکته (مجمع البحرین و رسالهٔ حق‌نما) ۱۹۲۹ م = ۱۳٤۷ق .

طهران ، ۱۳۳۵ ق ، سربی ، رقعی ، به اهتمام سیدمحمدرضاجلالی نائینی ،۲۳+ ۲۱+۳۰+۱۹ص .

سیدمحمد (بن‌آقا حسین) موسوی‌شاهرودی مشهور به مصطفی:

(ـ معاصر)

۱- تحریرالاصول (عربی):

تقریرمیرزا محمد باقر زنجانی، تحریر، چهارجزء، نجف، ۱۳۸۳ق، سربی، وزیری، ۳۶۰+۳۹۳+۴۷۵+... ص.

دکترمحمد شاهکار:

(۱۲۸۸ش ـ معاصر)

در طهران متولد شده ودارای دیپلم علمی ازمدرسهٔ دارالفنون طهران است. درسن هیجده سالگی داخل وزارت فرهنگ شده وبسمت مترجمی مسیو گدار باستانشناس انتخاب گردید بعد ازمدتی درمدرسهٔ تدین بسمت معلم فیزیك وشیمی و فرانسه منتقل شد و بعد ازظهرها نیز بدانشکدهٔ حقوق میرفت. عاقبت در سن بیست و یکسالگی لیسانس خود راگرفت ودر کنگورشاگرد اول شد. بسال ۱۳۰۹ عازم فرانسه شد ورشتهٔ حقوق وادبیات راباهم گذرانید. موقعیکه دکترای خود راگرفت بجای علی اصغر حکمت که بایران آمده بود دبیر کل انجمن روابط فرهنگی ایران وفرانسه شدودرهمان خلال دررشتهٔ اقتصاد هم دکتر شد و آخرالامر بلندن نیزرهسپارشده‌ازآنجاهم دیپلم اقتصاد اخذکرد. درسال ۱۳۱۶ بایران بازگشت نمود. مشاغل مختلفهٔ او ازاین قرار است: مستشاردیوان کیفر، رئیس دادگاه استیناف مستشار وزارت دارائی، معاون کل بانك صنعتی.

درسنهٔ ۱۳۳۵ برای شرکت در کنفرانس بین‌المللی کاربنورفته ودرمراجعت بایران بشغل وکالت دادگستری پرداخت. اکنون وکیل مجلس شورای ملی است.

(مجلهٔ روشنفکر، شمارهٔ ۳۹)

۱- ایران وجامعهٔ ملل:

پاریس، ۱۹۳۶م، سربی، ۴۵ص.

۲- فرانکلن:

طهران، ۱۳۲۲ش، سربی، انجمن روابط ایران وامریکا، ۵۵ ص.

سید محمد معروف بشاه میر صاحب:

(۱۰۸۲-۱۱۸۶ق)

۱- اسرارالتوحید (فارسی واردو):

حیدرآباددکن، ۱۳۳۱ق، سنگی، وزیری، ۳۶ص.

محمد شاهوردی:

(ـ معاصر)

۱- فلسفهٔ ابن‌سینا:

طهران، ۱۳۳۳ش، سربی، رقعی، کمسیون

مبادلات فرهنگی بین‌المللی، ۹۵ص.

تاج‌الدین عمیدالدوله محمد میرزا شایسته قاجار:

(   )

۱ـ دیوان شعر:

طهران، ۱۳۳۷ش، سربی، وزیری، ابن‌سینا، ۹۸ص.

محمد شایق:

(ـ معاصر)

۱ـ شقایق (شعر):

طهران، ۱۳۳۶ش، سربی، جیبی، ۳۲ص.

شمس‌العلماء پرفسور شبلی‌نعمان محمدابن شیخ‌حبیب‌الله:

(۱۲۷۴ ق ـ ۱۳۳۲ق)

از علمای مشهور هندوستان است ولی جمیع تألیفات‌او (باستثنای یکی‌دو که بعربی است ویکی بفارسی است باسم‌کلیات که از قرار تقریر صدیقی نام در شرح احوال او دردائرةالمعارف‌اسلام، عبارتست ازمجموعهٔ اشعار . ولی نمیگوید اشعار خود اوست یا اشعارغیراو از شعرای ایرانی یا هندی که بفارسی شعر گفته‌اند) مابقی‌همه بزبان‌اردو است . که درایران چندان خواننده ندارد حتی (شعرالعجم) اودر تراجم‌شعرای ایران در چهارجلد و آن نیز بزبان اردو است . ولی‌خوشبختانه‌دوجلدآن‌بتوسط‌سیدمحمدتقی‌فخرداعی گیلانی بزبان فارسی ترجمه شده‌است وجلداول آن‌درسنهٔ ۱۳۱۶ وجلد دوم‌آن درهمین‌سال جاری در طهران بطبع رسیده‌است .

صاحب ترجمه در سنهٔ ۱۲۷۴ ق = ۱۸۵۷م دراعظم‌گره متولد شده و بعد از تحصیلات‌علوم اسلامی‌ازفقه وحدیث وغیره وآموختن زبانهای عربی و فارسی در سنهٔ ۱۳۰۰ق بسمت‌معلمی‌زبانهای‌عربی‌وفارسی در مدرسهٔ‌علیگره منتصب گردیده و درسنهٔ ۱۳۰۳ق سفری بخاورمیانه کرده وددربلاد سوریه‌ومصرواستانبول‌وبیروت‌وبیت‌المقدس مدتی‌سیاحت نموده وسپس‌درسنهٔ ۱۳۱۴ق ازجانب نظام حیدرآباد بوظیفهٔ مدیرادارهٔ علوم‌وفنون‌شهر مزبور منصوب گشت‌وازاین ببعد بواسطهٔ اطلاعات وسیعی کـه از علوم اسلامی‌وادبیات السنهٔ ثلاثهٔ اردو وعربی و فارسی‌اندوخته بود همچنان ازشغلی بشغلی وازمنصبی بمنصبی از مشاغل علمی و ادبی منتقل‌گردید و تلامذهٔ بسیاری از اطراف پیرامون او گرد آمدند . تا بالاخره در بیستم‌ذی‌الحجهٔ ۱۳۳۲ق داعی‌حق را لبیك گفت‌وسن او دراین وقت پنجاه وهفت سال بوده است .

(مجلهٔ یادگار، سال۵، شمارهٔ۳، ص۵۲)

سایر مآخذ: مجلهٔ پیام نو، سال ٤، شمارهٔ ٦ و ٧، ص، ١٨٤، ازسعدی تاجامی ص ١٣٢ و ص ٢٩٠.

١ـ انقاد تاریخ التمدن الاسلامی (عربی):

رد بر جرجی زیدان، مصر، ١٣٣٠ق، سربی، وزیری، ٧٦ص، باانتقاد تاریخ آداب اللغة وانتقاد طبقات الامم وانتقاد تاریخ العرب قبل الاسلام در یکجلد.

٢ـ برگ گل:

لکهنو، ١٩٢٣م، سنگی، رقعی، ٣٠ص.

٣ـ تاریخ علم کلام:

شبلی نعمان، ترجمه محمدعلی فخرداعی از اردو بفارسی، طهران، ١٣٢٨ش، سربی، وزیری، ١٧٨ص.

٤ـ شعرالعجم یا تاریخ شعراء وادبیات ایران:

جلد اول و جلد دوم و جلد پنجم ترجمهٔ منصور انصاری، کابل، ١٣٠٤ـ١٣٠٩ش، سنگی.

جلد اول، ترجمهٔ فخر داعی، طهران ١٣١٦ش، سربی، وزیری، ٣٦٩ص.

جلددوم، ترجمهٔ فخرداعی، طهران، ١٣٢٧ش، سربی، وزیری، ٢٥٠ص.

جلد چهارم، ترجمهٔ فخرداعی، طهران، ١٣١٤ش، سربی، وزیری، ٢٣٢ص.

جلد پنجم، ترجمهٔ فخرداعی، طهران، ١٣١٨ش، سربی، وزیری، ١٦٧ص.

جلدسوم، ترجمهٔ سرور گویا، کابل، ١٣١٥ش، سربی.

جلدچهارم، ترجمهٔ برهان الدین کشککی، لاهور، ١٣٠٦ش، سنگی.

٥ـ شمع جمع یا نغمه‌های آسمانی (شعر):

طهران، بی‌تاریخ، سربی، رقعی، ١٨٩ ص.

٦ـ علم کلام جدید:

شبلی نعمان، ترجمهٔ محمد تقی فخرداعی گیلانی از اردو بفارسی، طهران، ١٣٣٠ش، سربی، وزیری ٢٣٦ص.

٧ـ کلیات شبلی نعمانی (شعر):

هند، ١٩٠٩م، سنگی، وزیری، باهتمام مولوی مسعود علی ندوی، ١٢٣ص.

کانپور، ١٩٠٦م، سنگی، وزیری، ٧١ص.

٨ـ مجموعهٔ نظم:

آگره، ١٨٩٣م، سنگی، وزیری، ٥٠ص.

رکن الدین محمد معروف به تراب علی بن شجاعت علی لکهنوی:

(ـ ١٢٨٠ ق)

حنفی مذهب.

١ـ تعلیق الاحسن:

(حاشیهٔ شرح سلم العلوم)

هند، ١٢٦٤ق، سنگی.

٢ـ درک المطالب فی آداب اللحیة والشوارب:

هند، ١٢٦٦ق، سنگی.

٣ـ شرایط وصایت:

لکهنو، ١٢٩٣ق، سنگی، وزیری، ١٣٢ص

٤ـ عمدة البضاعة فی مسائل الرضاعة:

هند، ١٢٧٠ق، سنگی.

٥ـ قول الصواب فی مسائل الخضاب:

لکهنو، ١٢٦١ق، سنگی، وزیری ١٦ص

لکهنو، ١٢٩١ق، سنگی، وزیری، ١٤ص

محمد شدید:

( )

١ـ نهج القرآن فی التربیة (عربی):

بیروت بی‌تاریخ، سربی، رقعی، ٣٦٢ص.

دکتر سید محمد بن احمد شفیعی اصفهانی:

(١٢٩٩ش ـ معاصر)

دراصفهان متولد شد . بعد از تحصیل ابتدائی و متوسطه داخل دانشکدهٔ ادبیات وحقوق شده وازآن‌دانشکده باخذ لیسانس توفیق یافته و سپس دورهٔ دکترا را دنبال کرده و بپایان رسانیده است . اکنون در وزارت فرهنگ بخدمت اشتغال دارد .

(سخنوران نامی معاصر، ج۲، ص۱۷٤.
تذکرهٔ شعرای معاصراصفهان،ص۲۷۱)

۱- درراه مبهم :

...، سربی، رقعی،٤۸ص.

الشیخ محمد شلبی :

(ـ معاصر)

مفتش‌وزارت معارف‌درمصر

۱- شرح ام‌القری فی‌مدح خیرالوری (عربی) :

مصر، ۱۳٤٤ق=۱۹۲۶ م، سربی.

شمس‌الدین محمد تبریزی شمس تبریزی :

(   )

از عرفای نامی قرن هشتم بوده و ویرا با شمس‌الدین تبریزی عارف مشهورقرن‌هفتم که مرشد جلال‌الدین مولوی رومی بوده اشتباه کرده‌اند واین شمس‌الدین تبریزی اشعارعارفانهٔ‌خوب دارد . ازآنجمله‌ترجیع بندی که معروفست و منظومه‌ایست .

(سالنامهٔ پارس، بقلم سعید نفیسی)

۱- مرغوب‌القلوب :

(مشتمل بر ۳٤ آیه و۱۲حدیث قدسی و ۶۱ حدیث و۱۵۰ بیت)

لکهنو، ۱۳۱۵ق، سنگی، وزیری،٤۹ص، ضمن مجموعهٔ گنجینهٔ عرفان.

طهران، ۱۳۱۹ق، سنگی، ضمن گلشن‌راز شبستری.

سید محمد شوشتری :

(ـ معاصر)

۱- تاریخ وجغرافیای خوزستان :

طهران، سربی، ابن‌سینا .

محمد شهاب‌الدین شاه :

(   )

۱- رحیما :

مدرس، ۱۲۹۰ق، سنگی، رقعی ، ۲۶ص.

لودهیانه، ۱۲۹۵ق سنگی،وزیری،۳۲ص.

محمد شهرستانی :

(ـ معاصر)

۱- روانشناسی تربیتی برای معلم :

بهمکاری حسن درودی ، محمد حسن مهاجری ، محمد مهدی خدیور ، محمود زمانی، مشهد ، ۱۳٤۱ش ، سربی ، ۱۳٤ + ٤۸ ص .

محمد (بن مؤتمن لشکرغلامحسین) شهید نورائی :

(۱۲۷۸ ش ـ معاصر)

درطهران مقیم است.

۱- درکنارسیحون :

طهران، ۱۳۳۲ش، سربی، رقعی، چاپ دوم، ۲۴۲ص.

۲- زیر گنبد کبود :

مشهد، ۱۳۲۵ ش، سربی، رقعی، ۲۵۹ص.

۳- صائب تبریزی :

مشهد، ۱۳۳۰ ش، سربی، رقعی، فرهنگ ایران وشوروی، ۶۰ص.

۴- ماکسیم گورکی :

مشهد، ۱۳۳۰ ش، سربی، جیبی، ۶۴ ص.

احیاءالملک دکتر محمد (بن صنیع الممالک علینقی) شیخ:

(۱۲۴۳ش-۱۳۱۷ش)

درطهران متولد شده . تحصیلات مقدماتی را درطهران آموخت وعلوم قدیمه را نزد اساتید وقت فرا گرفت و آنگاه در شعبهٔ طب دارالفنون بتحصیل پرداخت . پس از فراغت از تحصیل طب بپاریس رفت و در آنجا بتحصیلات خود ادامه داد و در سال ۱۳۰۷ق بطهران مراجعت نمود و بسمت طبیب ناصرالدین شاه منصوب گردید وبعد

بسمت طبیب مخصوص میرزا علی‌اصغرخان اتابك انتخاب شد. چندسالی نیز بسمت استاد کالبد شناسی درشعبهٔ طب دارالفنون تدریس مینمود . بسال ۱۳۱۷ش در گذشت.

(جهان پزشکی، سال ۱۲، شمارهٔ ۸)

۱- طب الناظرین :

طهران، ۱۳۱۰ق، سنگی، خشتی ، مطبعهٔ دارالفنون، ۹۴ص.

محمد موعو بشیخ الاسلام :

(   )

۱ - کشف الغطاء عما لزم للموتی علی الاحیاء ، در فقه حنفی :

هند، سنگی .

ملامحمد بن شیخ رجائی:

(   )

۱- ریاض الناصحین درمواعظ :

هند ، سنگی، ۴۰۰ص.

۲- ریاض الواعظین :

ایران ، سنگی .

سید محمد شیرازی :

(ـ معاصر)

۱- اسلام و دیگران :

سید قطب، ترجمه ، طهران ، ۱۳۸۳ ق ، سربی، رقعی، ۱۶۳ص.

سیدمحمدبن مهدی حسینی شیرازی :

(۱۳۴۷ ق ـ معاصر)

درنجف تولد یافت. درسن‌نه‌سالگی بمعیت والد خود بکربلا مهاجرت نمود ، اکنون (سال ۱۳۸۳ق) درکربلا مقیم و در صحن حسینی بجای والد خود اقامهٔ نمازجماعت میکند.

۱- الاخلاق الاسلامیة (عربی) :

نجف ، سربی .

۲- بین‌الاسلام ودارون (عربی) :

کربلا، بی‌تاریخ، سربی، رقعی ، ۶۳ص .

۳- حیاة‌الامام الشیرازی سید مهدی (عربی) :

نجف، سربی، وزیری، ۲۵۶ ص.

۴- عبادات الاسلام (عربی) :

نجف ، ۱۳۸۲ ق ، سربی، رقعی، ۱۱۶ص.

۵- العدالة‌الاسلامیة (عربی) :

نجف، ۱۳۸۰ق، سربی، رقعی، ۶۳ص.

۶- العقائد الاسلامیة (عربی) :

کربلا، ۱۳۸۰ ق، سربی، رقعی، ۱۵۳ص.

۷- الفضائل والاضداد (عربی) :

نجف، ۱۳۷۷ ق، سربی، وزیری، بتصحیح محمد حسین‌علمی، ۳۰۰ ص.

۸- القضیة‌الاسلامیة (عربی) :

۳جزء نجف .

۹- الفقه . شرح‌العروة (عربی) :

۲جزء (قسمت کتاب‌الحج)

۱۰- القول‌السدید فی شرح‌التجرید (عربی) :

خواجه نصیرطوسی، شرح ، کربلا، ۱۳۸۱ ق، سربی، وزیری، ۳۱۸ص .

۱۱- کیف‌عرفت‌الله (عربی):

کربلا، ۱۳۸۰ق، سربی، رقعی، ناشرمحمدحسین‌اعلمی، ۱۱۹ص .

۱۲- ماذا فی‌کتب النصاری (عربی) :

نجف، بی‌تاریخ سربی، وزیری، ۵۳ ص.

۱۳- المسلم (عربی) :

نجف، ۱۳۸۳ق، سربی، رقعی، چاپ دوم ، ۵۵ص.

۱۴- المعارف الاسلامیة (عربی) :

کربلا، سربی، رقعی، ۱۳۲ص.

۱۵- المقالات(عربی) :

نجف، بی‌تاریخ، سربی، رقعی، ۱۷۷ ص.

۱۶- المقدمات تضم‌عشرة علوم‌مختلفة :

نجف، ۱۳۷۶ق، سربی، وزیری ، بتصحیح محمدحسین اعلمی، ۲۶۴ص .

۱۷- وسائل‌الشیعة ومستدرکاتها :

۵جزء

۱۸- الوصول الی‌کفایة الاصول (عربی) :

۳جزء، نجف، بی‌تاریخ ، سربی ، وزیری ، ۴۰۵-۴۲۵-۳۹۳ص .

۱۹- هل‌تریدالحج (عربی) :

نجف، ۱۳۸۲ق، سربی، رقعی، ۲۴ص .

۲۰- هل‌تعرف‌الصلاة (عربی) :

نجف.

۲۱- هل‌تحب معرفة‌الله (عربی) :

نجف.

محمد شیرین مشهوربه شیخ‌مغربی:

(حدود ۷۵۰ ـ ۸۰۹ق)

از ترجمهٔ احوالات و وقایع زندگانی مغربی که یکی‌از مشاهیرمعتقدین بوحدت وجود وازشعرای‌معروف پیروان‌آن مذهب است اطلاع زیادی دردست‌نیست واشاراتی مختصر دربارهٔ او در کتب رجال و تذکره آمده‌است وغالباً متفق‌اند که وی در سال ۸۰۹ درتبریز بشصت‌سالگی‌وفات یافت واز

این قرار ولادت او حدود ۷۵۰ میباشد. بعضی دیگر تاریخ وفات اورا دوسال زودتر ثبت نموده‌اند. صاحب مجمع الفصحا میگوید که او در نائین نزدیك اصفهان تولد یافته ودراصطهبانات فارس مدفونست. لکن همه اورا تبریزی دانسته‌اند. گویند وجه تخلص او بمغربی از آنجهت است که وی مسافرتهای بسیار ببلادمغرب (شمال افریقا) نموده. (ازسعدی تاجامی، ص ۳۵۵)

سایرمآخذ: حبیب السیر، ج ۳، ص ۹۱، فهرست مدرسهٔ سپهسالار، ج ۲، ص ۶۸۱. طرائق الحقایق، ج ۳، ص ۳۰، نفحات الانس ص ۴۰۰، خزینة الاصفیا، ج ۲، ص ۳۰۳. سالنامهٔ پارس بقلم سعید نفیسی.

۱- جام جهان نما:

طهران، ۱۳۱۳ق، ۲۶ص.

بمبئی، ۱۳۲۱ق، سنگی.

۲- دیوان مغربی (شعر):

طهران، ۱۲۸۰ق، سنگی، وزیری، ۱۵۶ص

طهران، ۱۳۰۲ق، سنگی.

طهران، بی‌تاریخ، سربی، رقعی، شرکت سهامی چاپ، باهتمام سیدمحمد میر کمالی خوانساری، ۱۲۸ص.

طهران، ۱۳۲۳ ق، سنگی، وزیری، ۱۵۹ص.

طهران، ۱۳۳۶ش، سنگی، جیبی، ادبیه، ازروی چاپ اسدالله سهیلی، ۱۷۷ص.

بمبئی، ۱۳۰۵ق، سنگی، وزیری، ۱۲۸ص

بمبئی، ۱۳۰۷ق، سنگی، وزیری.

بمبئی، ۱۳۱۱ق، سنگی، وزیری، ۹۲ص.

ایران، ۱۲۸۷ق، سنگی.

شیخ محمدصادق النایش القیروانی:

(زنده درسال ۱۳۳۶ق)

۱- دروس‌الانشائة ومنتخباته (عربی):

تونس، مطبعةالعرب.

سید محمد صادق الحسینی:

( )

۱- عمران البغداد (عربی):

بغداد، ۱۳۴۸ق، سربی، رقعی، ۲۱۳ص.

دکترمحمد (بن لسان المحققین حاج شیخ محمد ـ رضا اصفهانی) صادقی:

(۱۳۰۷ش ـ معاصر)

جلسهٔ رسیدگی برسالهٔ دکتری محمد صادقی تحت‌عنوان (ستارگان ازنظر قرآن) بریاست حاج سیدمحمدمشکوة استادراهنما وعضویت سبزواری وشیخ الاسلام وبدیع ـ الزمانی درسالن دانشکده تشکیل‌شد وپس ازاستماع خطابه دفاعیهٔ وی و پاسخ‌مشروح بسؤالات اعضاء هیئت رسیدگی رسالهٔ او باتفاق آراء با درجهٔ بسیار خوب تصویب و بدرجهٔ دکتری نائل گردید.

(روزنامهٔ اطلاعات، ۳۰ر۱۰ر۱۳۴۱)

مدرس فلسفهٔ الهی دردانشگاه طهران.

۱- آفریدگاروآفریده از نظرمادی والهی:

طهران، بی‌تاریخ، سربی، جیبی، ۱۲۴ص.

٢ـ بشارات عهدین :

طهران، ١٣٣٧ش، سربی،رقعی، مصطفوی، ٢٩٩ص .

٣ـ تورات، قرآن، انجیل‌وخاتم پیمبران :

طهران، ١٣٣٢ش، سربی، جیبی، ٣٢ص.

٤ـ گفتگوی خدا پرستان بادیگران :

طهران، ١٣٨٢ق، سربی، جیبی، ١٢٤ص.

محمدصالح سمك :

(   )

١ـ تاریخ ادب العربی (عربی) :

مصر، ١٣٥١ق .

سیدمحمدصالحی:

(ـ معاصر)

١ـ کنزالاخبار:

قم، ١٣٣٩ش، سربی، رقعی، و+٣٥٩ص

شیخ‌محمد صبوری‌قمی :

(ـ معاصر)

ازمحصلین حوزهٔ علمیهٔ قم میباشد .

(آثارالحجة ، ج٢، ص١٠٨)

١ـ رسالة المنیفة فی‌حکم الشارب واللحیة (عربی) :

نجف، سربی.

سیدمحمدصحفی قمی:

(ـ معاصر)

درقم‌سکونت‌دارد .

١ـ تحفةالادباء یابهترین‌اشعار نوابغ‌ایران :

قم، ١٣٧٧ق، سربی، رقعی،١١٦ص.

٢ـ راهنمای سلامتی :

شش‌شماره،قم، سربی. رقعی، ٢٠+٢٠+ ٢٠+٢٠+٢٠+٢٠ ص.

٣ـ زندگانی اباعبدالله‌الحسین :

(ترجمه‌وشرح لهوف)

ابن طاوس سیدرضی‌الدین‌علی، ترجمه، طهران، ١٣٧٥ ق، سربی،رقعی، ١٣٨ص.

قم، بی‌تاریخ ، سربی ، رقعی ، کتابفروشی صحفی، ١١٤ ص .

قم ، ١٣٤١ش ، سربی، رقعی ،چاپ‌چهارم، ١٣٢ ص .

٤ ـ زندگی رهبران اسلام :

(ترجمهٔ انوارالبهیه)

حاج شیخ عباس قمی ، ترجمه،طهران ، ١٣٧٥ ق، سربی ، رقعی ، اسلامیه ، ٤٣٨ ص .

٥ ـ سی ویك سخنرانی مذهبی در ایام رمضان و عید فطر :

قم ، بی‌تاریخ ، سربی، رقعی، ١٦ ص .

٦ ـ قصص قرآن وتاریخ پیمبران :

قم ، ١٣٨٠ ق ، سربی ، رقعی ، ٢٠٤ ص .

٧ ـ هدیةالادباء :

(جلد دوم تحفة الادباء) .

قم ، ١٣٤١ ، سربی ، کتابفروشی صحفی ١٣٦ص .

محمدالصدر:

(١٣٦٢ ق ـ معاصر)

درنجف متولد شده .

١ ـ **اشعة من عقائد الاسلام (عربی) :**

نجف، ١٣٨٣ ق، سربی،رقعی، نشریهٔمنابع الثقافة الاسلامیة. ٧٥ص .

سیدمحمدبن مهدی صدر هاشمی:

(١٢٨٤ ش ـمعاصر)

دراصفهان متولد شده . پس از کسب معلومات قدیم و جدید در سال١٣١٦موفق بدریافت لیسانس ازدانشسرایعالی ودانشکدهٔ ادبیات گردیده وسپس داخل خدمت وزارت فرهنگ شده وعهده‌دار مشاغل ذیل گردید: رئیس دبیرستان پهلوی زنجان، بازرس فنی، رئیس دبیرستان فرهنگ اصفهان ، دبیر ادبیات در کلاس پنجم وششم دبیرستان فرهنگ رئیس کتابخانهٔ فرهنگ اصفهان مجلدات تاریخ تمدن اسلامی تألیف جرجی زیدان را از عربی بفارسی ترجمه نموده است .

(سالنامهٔ دبیرستان فرهنگ اصفهان، تحصیلی ٢٨ ـ ١٣٢٩) .

١ ـ **تاریخ جراید ومجلات ایران :**

٤جلد ، اصفهان ، ٢٧ ـ ١٣٣٣ش،سربی، وزیری،٣٥١+٣٣٩+١٨٩+٣٤٤ص

٢ـ **تاریخ کربلا وحائر حسین :**

دکتر عبدالجواد کلیدار، ترجمه، اصفهان، ١٣٣٨ ش، سربی، وزیری؛ ٢٠٦ص

٣ ـ **تذکرة الانساب ، خاندان مجلسی :**

تألیف حیدرعلی، باهتمام صدر هاشمی ، طهران، سربی، رقعی .

٤ ـ **شعر وشاعری درعصر صفوی :**

اصفهان، ١٣٢٣ ش سربی ، رقعی ، چاپ دوم، ٦٧ص .

اصفهان، ١٣٤١ ش، سربی ، رقعی ، چاپ سوم، دانشکدهٔ ادبیات ٦٧ ص .

٥ ـ **عشاق قندهار :**

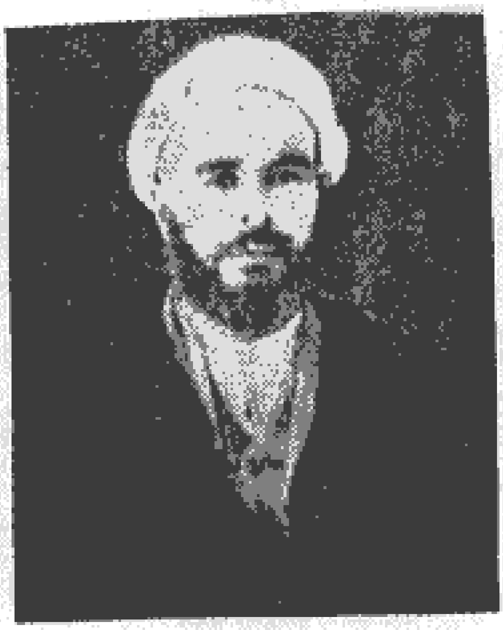
کنت‌دوبینو ، ترجمهٔحکایتی ازداستانهای آسیائی، اصفهان، ١٣٢٤ش،سربی،خشتی، چاپ دوم، ٧٢ ص.

٦ ـ **قصص الخاقانی، تاریخ صفویه :**

طهران، سربی ، باهتمام صدرهاشمی.

شیخ محمد(بن میرزا ابوطالب کرمانشاهی) صدوقی یزدی :

(١٣٢٧ ق ـمعاصر)

درهشتم صفردر یزد تولد یافت.

بعد از تحصیلات مقدماتی وقسمتی ازسطوح بسال ۱۳۴۸ ق باصفهان رهسپار وثانیاً به یزد مراجعت نمود. درسال ۱۳۵۹ ق، برای پایان تحصیلات با عائلهٔ خود بقم رفته واساتید سطوح عالیهٔ آنجا رادرك نمود. بسال ۱۳۳۰ شمسی به یزد معاودت نمود وبجای پدرزن خود باقامهٔ نماز جماعت و وعظو تبلیغ و تدریس پرداخت (آثارالحجة، ج۲، ص ۳۹۱).

۱ ـ حدیث کسا (عربی):

تبریز، ۱۳۵۹ ق، سربی، باهتمام صدوقی، ۱۵ ص.

۲ ـ قصدالسبیل در الامربین الامرین:

طهران، سربی، ۳۲ ص.

محمد صفا بك المصری:

(زنده درسال ۱۳۴۵ ق)

مدیر جریدة العدل.

۱ ـ قصیده فی مدح آل بیت النبی (شعر عربی):

آستانه، ۱۳۲۹ ق: مطبعة العدل.

محمد الصفار:

(   )

۱ ـ العقل والثقافة (عربی):

بغداد، ۱۹۴۵ م، سربی.

محمد صفازاده:

(ـ معاصر)

۱ ـ ورتر:

گوته آلمانی، ترجمه؛ طهران، ۱۳۰۳ ش، سربی، رقعی، ۱۴۰ ص.

دکتر محمد صفدری:

(ـ ۱۳۳۹ ش)

دانشیار و رئیس پیشین دفتر دانشکدهٔ حقوق وعلوم سیاسی واقتصادی. پس ازخروج از دانشگاه در نزدیکی منزل خود مورد حملهٔ جوان ناشناسی واقع وبضرب چاقو مجروح ودر بیمارستان سینا بدرود زندگی گفت وبا تشییع مجلل از جنازهٔ او درصحن حضرت عبدالعظیم بخاك سپرده شد.

(اخبار دانشگاه، شمارهٔ ۲۰۱)

۱ ـ حقوق بین الملل عمومی :

جلداول، کلیات، طهران: ۱۳۴۲ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۶۹۴ دانشگاه ، ۲۴۲ ص.

جلد دوم ، دولت و قلمرو آن. طهران، ۱۳۴۱ ش ، سربی ، وزیری ، نشریهٔ ۷۶۷ دانشگاه، بکوشش هوشنگ شریفی ، ۲۵۲ ص .

جلدسوم ، طهران، نشریه ۸۷۷.

مهندس محمد صفوی :

(ـ معاصر)

۱ ـ آفات پسته در ایران :

بهمکاری فیروز تقی‌زاده، طهران ۱۳۳۹ ش، سربی، رقعی ، ۷۲ ص .

مصلح‌الدین محمد بن صلاح بن جلال ابن کمال بن محمد انصاری سعدی عبادی لاری شافعی :

(ـ ۹۸۰ ق)

ازبزرگان علمای قرن دهم بود، درشیراز میزیست وسپس چندسالی در هندوستان در دربار همایون زیسته و پس از مرگ این پادشاه درسال ۹۶۳ بحج وازآنجا باستانبول رفته وپس ازچندی به (آمد) رفته واسکندر ـ پاشا حکمران آنشهر در ۹۶۷ تولیت مدرسهٔ خسروپاشا را که بهترین مدرسهٔ آنشهر بوده باوداده است و سرانجام درشهر (آمد) در ذی‌الحجهٔ ۹۷۹ درگذشته .

وی درهمهٔ علوم زمان خود دست داشته وبزبان فارسی وتازی درفنون مختلف تألیف کرده از آنجمله شرح رسالهٔ زوراء تألیف استاد خود جلال الدین دوانی را بپایان رسانده .

(سالنامهٔ پارس سال ۱۳۲۷ ، بقلم سعید نفیسی)

سایرمآخذ: احسن التواریخ روملو، ص ۴۷۴ فارسنامهٔ ناصری، ضمن وقایع ۹۸۱ق، ریحانة الادب ، ج۳ ص ۴۱۶، معجم المطبوعات ، ص ۱۵۸۴.

۱ـ حاشیة هیئت قوشچی (عربی) :

طهران، ۱۳۱۹ ق، سنگی ، خشتی ، ضمن مجموعهٔ کلمات الریاضیة .

محمد (بن کمال‌الدین صمصام شریعت) صمصامی :

(۱۳۱۰ ش ـ معاصر)

دراصفهان متولد شده . دانشسرای مقدماتی را بپایان رسانیده. از کارمندان و دبیران فرهنگ حوزهٔ نجف‌آباد میباشد . ازجوانی عشق وعلاقه بشعرادبیات داشته است .

(تذکرهٔ شعرای معاصر اصفهان، ص ۳۱۵ س)

۱ـ امید زندگی:

اصفهان، ۱۳۳۷ ش. سربی، رقعی، کتابفروشی شهریار، ۱۷۶ ص .

۲ـ حاشیهٔ تاریخ ادبیات ایران :

اصفهان.

۳ـ زن کارگر :

طهران، ۱۳۳۱ش، سربی، رقعی، ۱۱۱ص.

٤ـ سیری درادبیات ایران :

اصفهان، ۱۳٤۰ش،سربی، وزیری،۱۸٤ص.

٥ـ علم‌اخلاق :

اصفهان، ۱۳۳۷ش، سربی، جیبی، ۸۰ص.

محمد صیرفی :

(ـ معاصر)

۱ـ شرق قدیم کامبز :

ژوستین‌پراشاك ، ترجمه، طهران ، ۱۳۲۶ ش، سربی، ۳۸ص.

سیدمحمد ضیاء :

( )

۱ـ الف نصایح :

بمبئی ، ۱۳۰۹ ق ، سنگی ، وزیری ، ۲٤۷ص.

محمد ضیاء هشترودی :

(ـ ۱۳٤۰ش)

دبیر ریاضیات درمشهد مقدس، بگفتهٔ صاحب تاریخ جراید و مجلات . ج٤، ص ۲۷۱ (روزنامه عمل) بمدیریت او منتشر میشده است .

۱ـ سرگذشت‌فقیر :

اسمعیل‌صفا ، ترجمه‌ازعربی، . . .

۲ـ عشق‌درصحرا :

ضیاء خالد ، ترجمه ازعربی، . .

۳ـ ماهی‌گیران :

توفیق‌فکرت ، ترجمه‌ازعربی .

٤ـ مبادی‌اقتصادی‌سیاسی یااصول علم‌ثروت :

طهران، ۱۳۰۷ش، سربی، رقعی ، بروخیم ۱۱٤ص .

٥ـ منتخبات آثار، شرح‌حال دوازده‌نفر شاعر معاصر:

طهران، ۱۳۰۲ش، سربی،رقعی، ۱۹۲ص.

محمد طالش :

(ـ معاصر)

۱ـ تحقیق کائنات جو :

طهران، ۱۳۲۱ش سربی، ۲۳ص .

محمد طالقان‌نمیمی:

(ـ معاصر)

۱ـ دکترحکمت که‌بوده جنگل‌گیلان‌چه‌بوده :

طهران، ۱۳۲٤ ش ، سربی ، وزیری ، ۱۲۸ص .

محمد طاهر الجبلاوی الدمیاتی الاصل :

( )

۱ـ دیوان (شعرعربی) :

مصر، ۱۳٤۰ق، سربی.

۲ـ ملتقی‌العبرات (شعرعربی) :

مصر، ۱۹۲۵م، مطبعةالشعرائی .

ابن القیسرانی ابوالفضل محمدبن طاهر ابن علی المقدسی :

(۴۴۸ ـ ۵۰۷ق)

محدث، لغوی، مولد اوبسال ۴۴۸ به بیت المقدس. اوبرای استماع حدیث بحجاز وشام ومصروفارس وخوزستان و خراسان و بعضی دیگر اصقاع مسلمانی رفت وسپس در همدان اقامت گزید و بتدریس و تصنیف پرداخت ودرباز گشت ازخانهٔ کعبه بربیع ـ الاول ۵۰۷ در بغداد درگذشت.

(لغت نامهٔ دهخدا، ص ۳۴۲)

سایرمآخذ: دائرة المعارف آریانا، ج۱،ص ۸۷۱.

۱ـ الانساب المتفقة (عربی) :

بغداد، افست از روی چاپ لیدن، سربی، وزیری، مکتبة المثنی، ۲۲۹ص.

۲ـ الجمع بین الرجال الصحیحین (عربی) :

۲جلد، حیدرآباد دکن، [illegible] ۴۰۸+۷۰۸ص.

محمد طاهر الشیاع :

(   )

۱ـ اسرار التنویم المغناطیسی العلوم النفیسة (عربی) :

چاپ سربی، بدون مشخصات طبع.

ابوسلیمان محمدبن طاهر بن بهرام سجستانی:

(زنده درسال ۳۷۹ق)

نزیل بغداد. او شاگرد متی بن یونس و امثال او بود و سپس خود بتدریس علوم آموخته پرداخت ورؤسا و بزرگان از هر سوی قصد او کردند و خانهٔ اوپناهگاه اهل علوم قدیمه بود. گویند ابو سلیمان اعور بود با اثری از برص بر تن وازینروی ازمردم منقطع میزیست وملتزم خانه بود وجزآنان که مستفید و طالب علم بودند نزد او نمی رفتند و باز آورده‌اند که اوباطلاع ازاخبار دولت سخت حریص بود و از اینرو کسانی که بدربار راه داشتند ازدوستان اوخبرها بوی میبردند . . . گویند از ابوسلیمان ازنحو عربی ونحو یونانی پرسیدند گفت نحو عرب فطرت ونحوما فطنت است و ازاین گفته چنین برمیآید که اطلاع وبستگی اوبزبان وعلوم یونانی بیشترازعربی بوده است و از ترجمهٔ ابوجعفر ملك سجستان پیداست که اوچندی درخدمت ابوجعفر بوده وبنابراین مدتی ازاوائل عمرخویشرا بسیستان میزیسته است .. وظاهراً ابوسلیمان تا (۳۷۹) حیات داشته وببغداد میزیسته است ... وابوسلیمان سجزی نزدیك هشت قرن پیش ازنیوتون قانون جاذبهٔ خورشیدرا کشف واعلام کرده است ..

(لغت نامهٔ دهخدا، ص ۵۲۶)

سایرمآخذ: نامهٔ دانشوران، ص۶۳۳، کنز ـ الحکمه، ج۲، ص۱۱۴.

۱ـ رسالة المحرك الاول (عربی) :

طهران، ۱۳۵۶ق، سربی، رقعی، ح+ج ۱۰+ه+۶ص با وجیزهٔ شیخ بهائی.

شیخ محمد بن طاهر بن حبیب السماوی النجفی:

(۱۲۹۲ ـ ۱۳۷۰ق)

دربلدهٔ سماوه ازمحال کوفه متولد شده مقدمات علوم عربی و ریاضی را از اساتید وقت فراگرفته وپس ازتحصیل فقه واصول نزد اساتید باخذ اجازهٔ اجتهاد موفق گردیده در سنهٔ ۱۳۳۰ق بعضویت مجلس

ولایت‌خاص دربغداد منتخب‌وبعدازچندسال بسمت‌قضاوت نجف منصوب وروانه گردید . بعدازچندی بهمین‌سمت به‌بغداد رفته‌وبعداز باقیماندن دهسال باین‌شغل ثانیاً بنجف‌بشغل اولیه‌معاودت نمودولی پس‌از یکسال ادامه ازشغل‌قضاوت‌استعفا نمود .

(ریحانة الادب ، ج ۲، ص۲۲۲)

درروزیکشنبه دوم‌محرم ۱۳۷۰ق درنجف وفات‌یافت ودریکی‌از حجرات صحن علوی مدفون گردید.

(زندگانی آیةالله‌چهارسوقی، ص۱۳۱)

سایرمآخذ: معجم‌المؤلفین، ج۱۰، ص ۹۷

۱ـ ابصارالعین فی‌انصارالحسین (عربی):

نجف، ۱۳۴۳ق، سربی، رقعی، ۱۴۰ص .

۲ـ تواریخ‌المعصومین(عربی) :

بغداد ، ۱۳۶۶ق، سربی، رقعی،۷۹ص.

۳ـ ثمرةالشجرة فی مدایح العترة المطهرة (عربی) :

۴ـ شجرة الریاض فی‌مدح‌النبی الفیاض (عربی) :

نجف، ۱۳۳۰ق.

۵ـ ظرفة الاحلام فی‌النظام المتناسق فی المنام‌لاهل‌البیت‌حرام (عربی) :

نجف، ۱۳۶۰ق، سربی،رقعی،۹۲ص .

۶ـ عنوان‌الشرف فی‌وشی‌النجف (شعرعربی) :

نجف، ۱۳۶۰ق، سربی، رقعی، ۹۵+۸۰+۷۱+۴۶ص .

۷ـ کوکب‌السماویة فی‌شرح تخمیس فرزدقیه(عربی) :

نجف، ۱۳۶۰ق، سربی، رقعی،۲۷۲ص .

۸ـ وشاح‌السماء فی‌شأن سامراء (عربی) :

نجف، ۱۳۶۰ق .

شیخ محمد الطاهربن عاشور :

(ـ معاصر)

۱ـ التحریروالتنویر (عربی) :

(مقدمات‌وتفسیر سورة الفاتحة وجزء عمّ)

تونس، بی‌تاریخ سربی، وزیری،۳۷۸ص.

میرمحمد طاهری :

(ـ معاصر)

۱ـ دستورزبان‌فارسی وروش تجزیه‌وترکیب :

بمشارکت طاهرهٔ فرید ، هوشنگ‌ارژنگی، اکبربهروزی، تبریز ، ۱۳۴۲ ش، سربی، رقعی ، ۱۳۶ص .

میر سید محمدبن اسمعیل طاهری شهاب :

(۱۲۹۵ ش ـ معاصر)

درساری متولدشده ودرآنشهر مقیم است .

(سالنامهٔ کشورایران، سال‌دوم، ص۳۰۱)

۱- تاریخ کبودجامگان :

طهران، ۱۳۳۴ش ، سربی، رقعی، ۶۰ص، ضمن سالنامهٔ کشورایران ، سال‌دهم.

۲- دودمان علوی در مازندران :

ه . ل . رابینو ، ترجمه ، طهران، ۱۳۱۹ ش، سربی، رقعی، ۱۰۶ص .

۳- سخنان شوریار :

ساری، ۱۳۲۵ش، سربی، جیبی، ۶۴ص.

۴- کلیدسعادت :

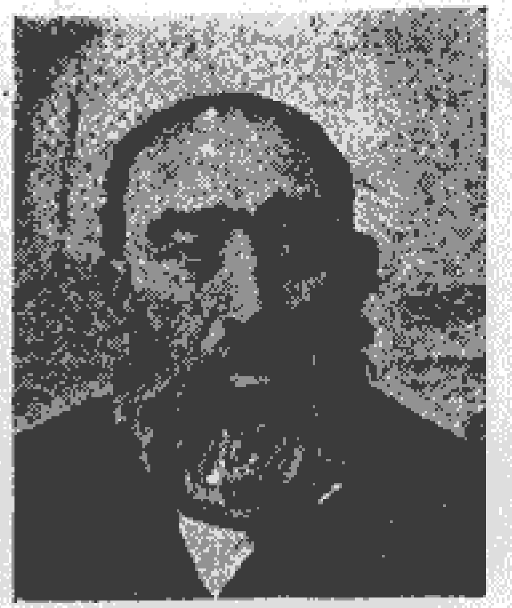
طهران، ۱۳۳۶ش، سربی، جیبی، ۴۲۳+ ۴۰ص، ضمن‌سالنامهٔ کشورایران .

۵- گنجینه‌های‌تاریخی‌مازندران :

طهران، ۱۳۳۷ش، سربی، جیبی، ۴۵۴+ ۴۰ص، ضمن سالنامهٔ کشورایران .

میرزا محمد بن (ابوالقاسم ناصر حکمت) احمدآبادی اصفهانی طبیب‌زاده

(۱۳۰۶ق ـ معاصر)

در۱۳صفر۱۳۰۶ دراصفهان‌متولدشده . مقدمات را در این شهر خوانده و علم طب حکمت‌ومنطق‌وکلام وتفسیرو ریاضی‌واصول فقه‌وعرفانرا آموخته تابدرجهٔ اجتهادنائل شده‌است.

(خاتمهٔ حورمقصورات)

۱- آفتاب درخشان درمباهلهٔ نصارای نجران :

(تاریخ‌نجران)

اصفهان، ۱۳۶۶ق، سربی ، رقعی ، نشریهٔ شمارهٔ ۱۶روزنامهٔ خرد، ۱۲۸ص .

طهران، ۱۳۶۸ق، سربی، رقعی، ۱۲۸ص.

۲- حورمقصورات :

(ترجمهٔ اعتقادات صدوق)

اصفهان، ۱۳۶۶ق، سربی، رقعی، ۱۶۸ص.

۳- شمس‌طالعه درشرح زیارت‌جامعه :

طهران، ۱۳۶۶ق، سربی، رقعی، ۳۲۱ص.

طهران، ۱۳۶۷ق سربی، رقعی، چاپ‌دوم، خط‌میرزا مهدی قدسی، ۴۴۶ص.

۴- هشت‌بهشت‌یاهشت بوستان دراسرار نماز:

۵- وظایف‌پزشکان‌مسلمان :

اصفهان، ۱۳۷۱ق، سربی، جیبی،چاپ‌دوم، ۱۳۲+۴۶ص .

ابو سالم کمال الدین محمد بن طلحة ابن محمد بن الحسن الشافعی النعینی

(۵۸۲ ـ ۶۵۲ق)

محدث ، فقیه، اصولی ، عالم بعلم‌حروف . در نیشابور استماع حدیث نمود بعد خطیب دمشق شد سپس بحلب رهسپار و در رجب ۶۵۲ بآنجا درگذشت .

(معجم المؤلفین ، ج ۱۰، ص۱۰۴)

سایر مآخذ: تراجم رجال القرنین السادس والسابع ، ص ۱۸۸

۱- جفرالجامع‌والنورالساطع (عربی با ترجمهٔ‌فارسی)

هند .

۲- مطالب السئول فی مناقب آل الرسول (عربی):
طهران ، ۸۵-۱۲۸۷ ق، سنگی ، رحلی، باهتمام فرهاد میرزا معتمد الدوله، ۱۳ + ۹۱ ص ، با تذکرة الخواص ابن جوزی
نجف ، ۱۳۷۱ ق ، سربی رقعی ، مکتبة الوراق ، ۱۸۵ + ۸۸ ص

محمد طلعت افندی :

( )

۱- تشطیر قصیدة ابی فراس (شعر عربی):
مصر ، ۱۳۱۵ ق ، مطبعة المؤید .

ابوبکر محمد بن طیب بن محمد بصری باقلانی

(ـ ۴۰۳ ق)

متکلم ، اشعری ، پدر یا جدش چنانکه شهرت او دلالت دارد باقلا فروش بوده و خود او در علم کلام فائق آمده و درسایر علوم ادبی ید طولی داشته ، او در بغداد متوطن بود و کرتی از طرف عضد الدوله بسفارت روم رفت و با اینکه شهرت او را ابن باقلانی نوشته اند و لیکن معروف باقلانی بدون ابن است (لغت نامۀ دهخدا ، ابن باقلانی ، ص ۲۹۳)
سایر مآخذ : ریحانة الادب، ج ۱ ،ص ۱۳۶

۱- التمهید فی الرد علی الملحده والمعطله والرافضه والخوارج والمعتزله (عربی) :
قاهره ، ۱۹۴۷ م ، سربی .

محمد الطیب النجار:

( )

۱- الموالی فی عصر الاموی (عربی):
مصر ، ۱۳۶۸ ق ، سربی .

نورالدین محمد ظهوری ترشیزی :

(مقتول ۱۰۲۵ ق)

ظهوری و پدر زنش ملک قمی که از شعرا است در شورشیکه در دکن واقع گردید در سال ۱۰۲۱ کشته شد . چنانکه ربو میگوید ظهوری در ایران کمتر مشهور است و در هند بالعکس خیلی شهرت دارد و او را از نثر نویسان معتبر و خوش سلیقه میدانند . بعقیدۀ آ . ك . ساقی نامۀ این شاعر بر خلاف شهرتیکه کسب کرده است چندان تعریف ندارد (تاریخ ادبی ایران ترجمۀ رشید یاسمی، ص ۱۶۹)
سایر مآخذ : تذکرۀ میخانه ، ۲۶۷ . تذکرۀ سرخوش ، ص ۷۲، مرآت الخیال، ص ۲۷۰ ، مآثر رحیمی ، ج ۳ ص ۲۹۳ و ص ۴۴۶ ، لغت نامۀ دهخدا ، ص ۲۴

۱- پنج رقعۀ ظهوری :
[illegible] ، سنگی ، وزیری ، ۴۸ ص.
لکهنو ، سنگی .
هند ، ۱۲۷۸ ق، سنگی، وزیری، ۴۸ ص.

۲- تشهیر :
لاهور ، ۱۸۶۱ م سنگی، وزیری، ۱۱۴ ص

۳- دیوان شعر :
کانپور ، ۱۳۱۵ ق = ۱۸۹۷ م ،سنگی، وزیری ، ۶۶۲ ص
لکنهو ، سنگی ، وزیری .

۴- ساقی نامه (شعر)
لکنهو ، ۱۲۶۳ ق ، سنگی ، وزیری ، ۲۲۵ ص

۵- سه نثر ظهوری :
لکهنو ، ۱۲۶۶ ق ، سنگی ، وزیری ، ۹۲ ص
لکهنو ، ۱۸۸۳ م سنگی ، وزیری ،

۱۷۰ص .

لکهنو، ۱۹۲٤م، سنگی، وزیری ،۸۲ص.

لکهنو ، ۱۸۸۰ م ، سنگی ، وزیری ، ۳۲۷ص،

لکهنو ، ۱۲۸۱ ق ، سنگی ، وزیری ، ۹۲ص ، با مقدمات ثلثه.

کانپور ، ۱۸۷٦ م ، سنگی ، وزیری ، ۸۲ص.

کانپور، ۱۷۸۳م،سنگی، وزیری،۸۲ص.

کانپور،۱۲٦۹ق،سنگی، وزیری ،٦٤ص.

کانپور ، ۱۸۹٦ م ، سنگی ، وزیری ، ۸۲ص.

کانپور ، ۱۸۷۳ م ، سنگی ، وزیری ، ۸۲ص.

کانپور،۱۸٦۹م،سنگی، وزیری ، ۸۲ص.

کانپور ، ۱۸۷۸ م ، سنگی ، وزیری ، ۸۲ص.

کانپور ، ۱۲۹٤ ق ، سنگی ، وزیری ، ۱۱۰ ص .

لاهور، سنگی.

٦ـ شرح ظهوری :

کانپور ، ۱۸۷۹ م ، سنگی ، وزیری ، ٦٦ص.

۷ـ واقعات کربلا (شعر) :

لکهنو ، ۱۳۰۷ق=۱۸۹۰ ، سنگی ، وزیری ، ۳٦٤ ص ، ضمن مجموعهٔ واقعات.

مهندس محمد عابدی:

(ـ معاصر)

در سال ۱۳۲۱ ش از دانشکدهٔ کشاورزی فارغ التحصیل شده . سپس در وزارت کشاورزی استخدام گردیده و در سال ۱۳۲۲ دورهٔ یکسالهٔ تخصصی جنگل را

طی نموده وبعد عهده‌دارمشاغل مختلفه‌شده: رئیس ادارهٔ فنی کشاورزی خرم آباد ، رئیس ادارهٔ صنایع چوب .

(سالنامهٔ بنگاه جنگلها ، سال ۱۳۲۹)

۱ـ استفاده از سیلاب برای درختکاری وایجاد مرتع:

طهران ، ۱۳۳۵ ش ، سربی ، رقعی ، ۹٦ص.

سید محمد عادلی :

(ـ معاصر)

دبیر دبیرستانهای وزارت فرهنگ . دبیر زبان انگلیسی و عربی در دبیرستان شهر اهواز درسال ۱۳۳۳ شمسی .

۱ـ دروس العربیة الجدیثة (عربی) :

بهمکاری عبدالحمید بدیع الزمان .

جلد اول ، طهران ، سربی ، رقعی ، امیر کبیر ، چاپ پنجم ، ۷۲ ص.

جلد دوم، طهران، سربی رقعی،امیر کبیر، چاپ چهارم، ۸۰ ص.

جلد چهارم ، طهران ،سربی، رقعی ، امیر کبیر ، چاپ دوم ، ۸٤ ص .

جلد پنجم ، طهران ، سربی ، رقعی ،

امین کبیر، چاپ دوم، ۸۰ ص.

۲ـ رهنمای زوار عتبات :

طهران، بی تاریخ، سربی، رقعی، ۱۳۶ص.

۳ـ منتخب نهج البلاغة یا کلمات عالیات :

بهمکاری عبدالحمید بدیع الزمان. طهران، بی تاریخ، سنگی، رقعی، چاپ دوم، ۴۹ ص

محمد عاشق اصفهانی:

(۱۱۰۱ـ۱۱۸۱ ق)

در مضمار سخنوری سابق و برا کثر شعرای باستقلال فائق. موطنش اصفهان، در یکی از مدارس اصفهان حجره داشت و در آنجا بخیاطی بسر میبرد و آنمقدار که از آن کار باو میرسید قانع بود و قبول صله و انعام از کسی نمینمود. بیاض و قلمدانی نزدخود داشت هر گاه شعری وارد خاطرش میشد چیزیکه دردست داشت میگذاشت و در بیاض مینوشت. قادر متعال سلیقهٔ در غزلسرائی باو کرامت کرده بود که کسیرا با او دعوی همسری نیست. لطفعلی آذر را با آنکه با اوصفائی نبود معهذا بقدر چهارصد بیت از نتایج افکار او را در آتشکده نگاشته. دیوانش قریب دوازده هزار بیت است. وفاتش در سنهٔ ۱۱۸۱ باصفهان اتفاق افتاد.

(تحفة العالم، ص ۱۴۳)

سایر مآخذ: مجمع الفصحاء، ج ۲، ص ۳۴۶، مجمع محمود نسخهٔ خطی کتابخانهٔ ملك، تذکرهٔ نتایج الافکار، ص۴۹۷.

۱ـ دیوان شعر :

طهران، ۱۳۱۸ ش، سربی، رقعی، ناشر حسین مکی، ۴۸۰ ص.

محمد عاصمی :

(ـ معاصر)

۱ـ سیماجان :

طهران، ۱۳۳۷، سربی، جیبی، ۸۲ص.

۲ـ یادداشتهای یك معلم :

طهران، ۱۳۴۵ش، سربی، رقعی، ۴۰۸ص.

محمد عاصی گیلانی :

(۱۲۴۵ش ـ ۱۳۲۴ش)

در ایام جوانی در دستگاه نفت محمد باقر علی‌اف واقع درزیر کوچه بعنوان حسابدار مشغول کاربود. سپس بحجرهٔ حاج حسین امین دائی خود مشغول کارشد بعد ازفوت وی با چند نفرازدوستان بکاردلالی خشکبار اشتغال یافت. در۱۶ اسفند ۱۳۲۴ در شهر رشت بدرود زندگی گفت.

(روزنامهٔ سایبان، شمارهٔ ۲۸۶)

۱ـ دیوان کلیات (شعر) :

رشت، ۱۳۳۴ش، سربی، رقعی، باهتمام مهدی عاصی، ۶۷۱ص.

رائد بحری محمد عاطف السعید :

(ـ معاصر)

۱ـ فصول فی علم النفس العسکری (عربی) :

بیروت ، ۱۹۵۹م، سربی، رقعی، ۱۶۰ص.

ابو عبدالله محمد ابن عباس بن محمد ابن محمد بن یحیی بن مبارک یزیدی بغدادی :

(۲۲۸ ـ ۳۱۰ق)

ادیب نحوی، وی دراواخر عمر معلم اولاد مقتدرخلیفه بود . اوراست : کتاب الخیل و کتاب مناقب بنی العباس. وفات وی بهشتاد ودوسالگی بوده است.

(لغت نامهٔ دهخدا ، ص ۶۱۷)

دریازدهم جمادی الآخرهٔ ۱۳۱۰ق درگذشت.

(معجم المؤلفین ، ج ۱۰. ص ۱۲۱)

۱ـ الامالی (عربی) درادبیات :

حیدرآباد دکن ، ۱۳۶۷ق، سربی، رقعی، ۱۷۷ص.

محمد عباسی (محمدلو) :

(۱۲۹۵ ش ـ معاصر)

دانشمند شهیر، مترجم زبردست و محقق معروف معاصر ، در مدارس قدیم داخلی و ممالک مختلف خارجی بتعلیم و تعلم السنه وادبیات شرق وغرب پرداخته وسالیان دراز مشغول تحقیقات و تتبع در علوم فلسفه و اقتصادیات سیاسی بوده است . او با صرف قریب نیم قرن از عمر خویش به بررسی آثار وادبیات زبانهای شرقی وغربی بویژه آلمانی، فرانسه، انگلیسی، روسی ، عربی، پارسی، ترکی، آذری ، عثمانی بتألیف و ترجمهٔ آثارعلمی وادبی گرانبهای متعددی درزبانهای زندهٔ خاوری و باختری کامیاب گردیده است. نگارش چندین مجلد کبیر فرهنگهای آلمانی بفارسی وفارسی بآلمانی، ترجمهٔ دائرة المعارف تهران ایران در دورهٔ صفویه (سیاحت نامهٔ شاردن) درچهار هزارصفحه، انتشارآثارفلسفی مشاهیر فلاسفهٔ معاصر ، تحقیق و تتبع در متون گرانبهای نظم ونثرپارسی و تازی واحیای نسخ خطی قدیم ایرانی ازجمله بیش ازسی مجلد آثار چاپ شدهٔ این دانشمند زبردست پرکارست. در سال ۱۳۴۱ یکی از آثار قلمی وی (جهانگردی مارکوپولو) برندهٔ جایزهٔ ادبی دربار شاهنشاهی ایران شد . در این ایام اواوقات خویش را وقف تدوین دورهٔ فقه اللغة پارسی بر اساس تحقیق در ریشه های سانسکریت اوستایی وهخامنشی وسغدی وپهلوی لغات زبان دری کنونی کرده است

(بقلم ع . ق . ن)

۱ـ افسانه‌های آسیائی:

کنت دوگوبینو، ترجمه، طهران، ۱۳۳۳ ش، سربی، رقعی، ابن سینا ۳۷۶+۴ ص. طهران، ۱۳۴۲ش، سربی،سازمان کتابهای

جیبی، چاپ دوم .

۲ـ انشاء ونامه نگاری آلمانی:

طهران، ۱۳۳۹ ش، سربی ، رقعی ،پیروز،
۲۸۶ص.

۳ـ برهان قاطع :

طهران، ۱۳۳۷ ش ، سربی ، رقعی ، امیر
کبیر، با مقدمه وحواشی عباسی ، ۱۲۵۰
+ ۵۰ص.

۴ـ تاریخ ادبیات ومطبوعات ایراندردورهٔ مشروطیت:

ادوارد برون، ترجمه، طهران، ۱۳۳۶ش،
سربی ، رقعی ،کانون معرفت ، ۴۵۹ +
۸۰ص.

۵ـ تاریخ مطبوعات وادبیات ایراندردورهٔمشروطیت:

طهران ، ۱۳۳۷ش، سربی ، رقعی ، کانون
معرفت، ۵۰۳ +۸ص .

۶ـ تذکرة الشعراء سمرقندی :

طهران، ۱۳۳۹ش، سربی،وزیری، بارانی،
باهتمام عباسی۷۵۰ +۴۰ ص.

۷ـ جهانگردی مارکوپولو :

ویکتور شکلوفسکی ، ترجمه ، طهران ،
۱۳۳۴ ش، سربی ، وزیری، گوتمبرگ ،
۳۰۹ +۴ ص.

۸ـ خاقانی شروانی :

طهران ، ۱۳۳۷ش ، سربی ، وزیری ،
امیر کبیر ،۹۰۰ +۶۴ ص.

۹ـ خود آموز مصور آلمانی :

طهران ،۱۳۳۸ ش ، سربی ، رقعی ،شرق،
۳۰۰ص.

طهران ، ۱۳۳۹ ش سربی، رقعی ،شرق،
۲۹۶ص.

۱۰ـ دیوان اشعارلاهوتی کرمانشاهی :

تبریز ، ۱۳۲۱ ش ، سربی ، رقعی ،
کتابفروشی هلال ناصری ، باهتمام عباسی
۳۵۰ + ۱۶ص .

۱۱ـ رباعیات خیام :

۱۲ـ نوروز نامهٔ خیام :

طهران ، ۱۳۳۹ ش ، سربی ، وزیری ،
بارانی ، باهتمام عباسی ، ۵۰۰+۱۶ +
۱۳۰ ص .

۱۳ـ ری‌بلاس :

ویکتور هوگو ، ترجمه ، طهران ،۱۳۳۴
ش ، سربی ، وزیری ، گوتمبرگ ،
۲۰۰ ص.

۱۴ـ سیاحت نامهٔ شاردان :

(دائرة المعارف تمدن ایران)
۶جلد، طهران ، ۳۵ـ۱۳۳۹ ش، سربی ،
رقعی، امیر کبیر، ۴۹۲ +۶۴ +۵۱۰ +
۴۸۰ +۴۰۱ +۵۷۱ +۷۶۷ص

۱۵ـ شگفتی‌های جهان باستان:

(سلیمان‌وابوزید سیرافی)
طهران، ۱۳۳۵ ش،سربی‌جیبی، گوتمبرگ،
۱۸۰ +۴ص .

۱۶ـ ظفرنامهٔ تیموری :

۲جلد،طهران،۱۳۳۸ش، سربی ، وزیری،
امیر کبیر ، باهتمام عباسی،۱۲۵۰ +۶۴
+۱۶ص .

۱۷ـ فرهنگ بزرگ آلمانی بفارسی :

طهران،۱۳۳۸ ش، سربی رقعی ، مروج ،
۸۵۸ +۸ص .
طهران،۱۳۳۹ش، افست ، رقعی چاپ‌دوم.
طهران،۱۳۴۱ش، افست ، رقعی،چاپ‌سوم.

۱۸ـ فرهنگ بزرگ فارسی بآلمانی :

طهران ، ۱۳۴۰ش ، سربی، رقعی بارانی،
۱۱۹۱ +۴ص .

۱۹ـ فرهنگ جامع آلمانی بفارسی :

طهران، ۱۳۳۸ ش، سربی، رقعی بارانی، شرق، ۷۹۸ص.

۲۰- فرهنگ رشیدی:

۲۱- معربات رشیدی:

۲جلد، طهران، ۱۳۳۹ ش، سربی،وزیری، بارانی، باهتمام عباسی، ۱۵۰۰+۱۶+۸۰+۸ ص.

۱۲- فلسفهٔ اجتماع وتاریخ:

استالین، ترجمه، تبریز، ۱۳۲۱ ش، سربی، رقعی، ۵۰ص.

۲۳- فلسفهٔ تاریخ، ماتریالیسم تاریخی:

فردریك انگلس، ترجمه، تبریز، ۱۳۲۱ ش، سربی، رقعی، ۳۵ص.

۲۴- کاپیتال:

کارل ماکس، ترجمه، جزء اول از جلد اول، تبریز، ۱۳۲۳ ش،سربی،رقعی، ۶۴ص.

۲۵- کشف المحجوب هجویری:

طهران، ۱۳۳۷ش، افست، وزیری، امیر کبیر، باهتمام عباسی، ۹۰۰+۶۰ ص.

۲۶- مانیفست:

کارل ماکس وفردریك انگلس، ترجمه، تبریز، ۱۳۲۱ش،سربی، رقعی، ۶۶+۸ص.
تبریز، ۱۳۲۲ ش، سربی، رقعی، چاپ‌دوم، ۶۶+۸ص.

تبریز، ۱۳۲۳ ش، سربی، رقعی، چاپ سوم، ۶۶+۸ ص.

۲۷- مردان بی‌زن:

ارنست همینگوی، ترجمه، طهران، ۱۳۳۵ ش، سربی، رقعی، طهوری، ۱۲۰ ص.

۲۸- مکالمات روزمرهٔ آلمانی بفارسی:

طهران، ۱۳۳۸ ش، سربی، جیبی، بارانی، ۲۹۹ ص.

محمد عبدالباری:

(   )

۱- الحریة والدولة (عربی):

مصر، ۱۳۴۴ق، سربی.

ابونصر محمد بن عبدالجبارعتبی رازی نیشابوری:

(- ۴۲۷ق)

مورخ، ادیب، شاعر، اصل او از ری بوده در خراسان نشوونما یافته ودرنیشابور اقامت گزیده. درآنجا ازجانب شمس‌المعالی قابوس‌بن وشمگیرسمت نیابت داشته. بسال ۴۲۷ در گذشته است (معجم المؤلفین، ج۱۰، ص۱۲۶).

سایرمآخذ، اکتفاءالقنوع ص۸۹،ریحانة الادب، ج۳، ص۶۷، کشف‌الظنون، ج ۲، ص۲۰۵۲.

۱- تاریخ یمینی (عربی):

۲جلد، قاهره،۱۲۸۶ق=۱۸۷۰م،سربی، بافتح‌الوهبی دریکجلد.

دهلی، ۱۸۴۷م، سنگی.

هند، ۱۳۰۰ق، سنگی.

ابوعبدالله محمدبن عبدالجباربن الحسن النفری:

(- ۳۵۴ ق)

بلدهٔ (نفر) ازاعمال کوفه و او از متصوفه بوده‌است (معجم‌المؤمنین، ج۱۰،ص۱۲۵)

۱- المواقف والمخاطبات فی‌التصوف (عربی):

قاهره، ۱۹۳۴م، سربی.

محمد بن عبدالجوادالاصمعی:

(   )

۱ ـ ابوالفرج الاصبهانی وکتابه الاغانی (عربی):
قاهره، ۱۹۵۱م، سربی، رقعی، ۴۲۶ص.

محمد عبدالحلیم محمود:

(ـ معاصر)

لیسانسیهٔ جامعة القاهرة، دیپلمهٔ سیاسی از پاریس.

۱ ـ محمد رسول‌الله ص (عربی):
آئیین‌دینیهٔ مستشرق فرانسوی و سلیمان ابراهیم الجزائری الکاتب الجزائری، ترجمه، بیروت، بی‌تاریخ، سربی، رقعی، ۳۴۹ص.

محمدبن‌عبدالخالق بن معروف، ابن‌معروف:

( )

مؤلف کنزاللغه یا کنزاللغات درلغت عربی بفارسی که بنام سلطانمحمد کیابن‌ناصر کیا ازپادشاهان گیلان (۸۵۱ـ۸۸۳) و پسرش کارکیا میرزاعلی (مقتول‌در ۹۱۱) بپایان رسانده ویکی‌ازرایج‌ترین کتابهای لغت‌تازی بفارسی‌است.

(سالنامهٔ پارس، بقلم سعید نفیسی)

۱ ـ کنزاللغة:
تبریز، ۱۲۸۲ق، سنگی، رحلی، ۳۲۹ص.
تبریز، ۱۳۰۰ق، سنگی، رحلی.
تبریز، ۱۳۱۶ق، سنگی، رحلی، ۳۱۴ص.
تبریز، ۱۳۲۲ق، سنگی، رحلی، ۳۲۰ص.

مولوی محمدبن عبدالرحمن:

( )

۱ ـ اصلاح‌القومین وابطال‌القولین:
بمبئی، ۱۳۱۹ق، سنگی، وزیری، ۲۳+۱۰۲ص.

محمد عبدالرحمن الجدیلی:

( )

۱ ـ دراسات اسلامیه (عربی):
بیروت، ۱۹۶۲م، سربی، وزیری، ۱۵۹ص.

ابوعبدالله محمدبن‌عبدالرحمن‌بن ابی‌بکر سلیمان الجزولی السملالی:

(ـ ۸۷۰ق)

فقیه، صوفی. ازاهالی‌سوس مراکش درفاس فقه آموخت پس ازسفرحج بسیاحت‌طولانی پرداخت. بعداً درفاس مقیم شده درآفغال درگذشت وجنازه‌اش بمراکش نقل گردید.

(معجم‌المؤلفین، ج ۱، ص ۵۲)

۱ ـ دلائل‌الخیرات‌فی‌الادعیة والاوراد (عربی):
طهران، ۱۳۲۱ق، سنگی، ناشر عبدالفتاح ساوجبلاغی مکری، ۱۶۹ص.
لکهنو، سنگی، نول کشور، ۱۸۴ص، با ترجمهٔ فارسی.

ابوالمعالی جلال‌الدین محمدبن عبدالرحمن ابن‌عمرقزوینی خطیب دمشقی:

(۶۶۶ ـ ۷۳۹ق)

فقیه، اصولی، محدث، ادیب، عالم‌معانی‌بیان شاعر، ازقضاة وخطبا بوده. درموصل تولد یافت ودربلادروم سکنی گزید بعدآبدمشق رهسپارشده و در ۲۷ جمادی الاولی ۷۳۹ بدمشق وفات‌یافت ودر مقابر صوفیه‌مدفون گردید.

(معجم‌المؤلفین، ج ۱۰، ص ۱۴۶)

۱ ـ تلخیص‌المفتاح (عربی):
سکاکی، تلخیص، طهران، ۱۳۷۴ق، سربی، وزیری، بتصحیح رضا لطفی ومحمد علی محمدی، ۲۳۱ص.

قصبهٔ دیو بند ضلع سهانپور ، ١٣٦٩ ق ، سنگی ، وزیری ، ٨٧ ص .

٢ ـ مختصر المعانی (عربی):

رامپور ، ١٢٨٦ ق ، سنگی ، وزیری ، ٣٤٠ص، باحواشی مسعود بن عمر تفتازانی.

ابوحامد جمال الدین محمد بن عبدالرحمن ابن عمر بن محمد بن عبدالله الرصافی الحبیشی:

(٧١٢ - ٧٨٦ ق)

یمنی، شافعی ،سایر تألیفات او : ١ـ النورین فی اصلاح الدارین ٢ ـ التفکیر بما الیه المصیر ٣ ـ فرحة القلوب وسلوة الکروب ٤ ـ عمدة الطالب فی اعتقاد الواجب (معجم المؤلفین ، ج ١٠ ، ص١٤٧) .

١ ـ البرکة فی فضل السعی والحرکة (عربی):

مصر، ١٣٥٤ق ، سربی، وزیری ، ٤٥٠ص.

ابوالخیر ابوعبدالله شمس الدین محمد ابن عبدالرحمن بن محمد بن ابی بکر السخاوی:

(٨٣١ - ٩٠٢ ق)

فقیه ، مقری ، محدث ، مورخ ، مشارک در فرائض وحساب وتفسیر و اصول و میقات . اصل اواز (سخا) از قرای مصر ودر ربیع الاول سال ٨٣١ بقاهره تولد یافت . درصغر سن قرآن را حفظ نمود ودر قاهره اقامت داشت وازخواص ابن حجر عسقلانی بود بسال ٩٠٢ درمدینهٔ منوره در گذشت ودر قبرستان بقیع مدفون گردید .

مآخذ : معجم المؤلفین، ج ١٠ ،ص١٥٠، شذرات الذهب ، ج ٨ ، ص ١٦ ، ریحانة الادب ، ج ٢، ص١٧٣ .

١ ـ الاعلان بالتوبیخ لمن ذم التاریخ (عربی) :

دمشق ، سربی ، وزیری ، ١٧٥ ص .
مصر ، سربی ، وزیری ، ١٧٦ ص .
قاهره ، سربی ، وزیری ، مکتبة القدسی، بغداد ، بتحقیق فرانزروزنتال واشرف علی، مکتبة المثنی ، ٤٦٠ ص .

٢ ـ الضوء اللامع لاهل القرن التاسع (عربی) :

١٢جلد ، قاهره ، ٥٤ـ١٣٥٥ ق ،سربی، وزیری ، ٣٩٦+٣٥٢+٣٤٤+٣٥٨+٣٥٠+٣٥٠+٣١٦+٣١٦+٣٢٠+٣٦٨+٢٨٦+١٨٨ ص.

٣ـ المقاصد الحسنة فی بیان کثیر من الاحادیث المشتهرة علی الالسنة (عربی) :

لکهنو ، ١٣٠٣ق، سنگی،وزیری، بزرگ ٢٠٤+٦٠+١٣٦+٢٣٦ ص ، ضمن مجموعة مشتمل بر: ذیل اللآلی المصنوعة، التعلیقات علی الموضوعات ، کشف الاحوال فی نقد الرجال .

معین الدین محمد بن عبدالرحمن بن محمد ابن عبدالله حسنی حسینی ایجی صفوی شافعی :

(٨٣٢ - ٩٠٦ ق)

اهل (ایج) ازتوابع شیراز، مفسر ،محدث، سایر تألیفات او: ١ـ بیان المعاد الجسمانی والروح ٢ـ شرح اربعین النووی فی الحدیث (معجم المؤلفین ، ج ١٠ ،ص١٥٣) .

١ ـ جامع البیان فی تفسیر القرآن (عربی) :

دهلی ، ١٢٩٦ ق ، ٥٢٦ ص ، در هامش آن فوز الکبیر وقاعدة القرآن والردعلی الجهمیة والاکلیل فی استنباط التنزیل .
لاهور ، ١٨٧٩ م .

نورالدین سید محمد بن عبدالرحیم فراج الحسینی الطهطاوی :

(زنده درسال ١٣٣٩ ق)

١ ـکنوز الادب فی سحر البیان من لغة العرب(عربی):

جزء اول ، مصر ، ۱۳۳۹ ق ، سربی ، وزیری . مطبعة الرغائب .

محمد عبدالرحیم غنیمة :

(معاصر)

۱ ـ تاریخ الجامعات الاسلامیة الکبری (عربی) :

تطوان ، ۱۹۵۳م ، سربی ، وزیری ، ۳۳۱ص .

ابن الفرات ناصرالدین محمد بن عبدالرحیم ابن علی مصری :

(۷۳۵ ـ ۸۰۷ ق)

یکی از مورخین عرب و کتاب جامعی بنام تاریخ الدول والملوك نوشته ودراین کتاب ازحوادث قرن هشتم شروع کرده وبقهقرا برگشته ولی از قرن چهارم عقب تر نرفته ودرآن منتخباتی ازتألیفات سابق راآورده وبراهمیت آن افزوده است (دائرةالمعارف اسلامی خلیلی ، ج۱ ، ص ۳۷۹) .

سایر مآخذ : دائرةالمعارف آریانا ، ج۱ ص۸۶۳ ، لغت نامهٔ دهخدا ، ص۳۳۶ .

۱ ـ تاریخ ابن الفرات (عربی) :

مجلد نهم ، جزء دوم ، بیروت ، ۱۹۳۸م ، سربی ، وزیری ، ازص ۲۴۶ تا ص۵۹۲ .

شیخ محمد بن عبدالرحیم نهاوندی :

(۱۲۹۱ ـ ۱۳۷۱ ق)

از معاریف علمای معاصر مشهد مقدس بوده ونزدسیدمحمد کاظم طباطبائی یزدی و حاج میرزاحسین خلیلی وشیخ عبدالله مازندرانی تلمذ نموده (فهرست رضویه ، ج ۴ ، ص ۵۰۴) بگفتهٔ صاحب ریحانةالادب ، ج۴ ص ۲۵۴ بسال ۱۳۷۱ق درطهران وفات یافت .

سایر مآخذ : فوائدالرضویه ، ص ۲۹۸ .

۱ ـ نفحات الرحمن فی تفسیر القرآن :

طهران ، ۵۷ ـ ۱۳۷۰ق ، سنگی ، رحلی ، ۴۹۶ + ۴۸۶ + ۴۶۴ + ۵۰۴ ص .

جمال الدین محمد بن عبدالرزاق اصفهانی :

( )

بزرگترین شاعر عراق در قرن ششم بود . در اصفهان متولد شد وتمام عمر خویش را درآن دیار گذرانید واز جوانی بشعر گفتن آغاز کرد وازشعرای مخصوص خانوادهٔ صاعدیه بود . عاقبت دراصفهان بسال ۵۸۸ درگذشت . اویکی از فصیح ترین شعرای ایران است و قصاید غرا دارد که بسبك خاصی که هم سبك عنصری وهم سبك مسعود سعدسلمان درآن پدیدار است سخن میگفته ومخصوصاً قصاید بلند در نصایح و معارف دارد (سالنامهٔ پارس ، بقلم سعید نفیسی) .

سایر مآخذ : تذکرهٔ دولتشاه ، ص۹۰ ، مجلهٔ ارمغان ، سال ۲۲ ، شمارهٔ ۲ و۳ و۴ .

۱ ـ دیوان شعر :

طهران ، بی تاریخ ، سربی ، رقعی ، بتصحیح عبدالجواد ادیب نیشابوری ، ۲۶۳ص .

طهران ، ۱۳۲۰ش ، سربی ، رقعی ، بتصحیح وحید دستگردی ، ۵۰۴ ص .

طهران ، ۱۳۲۶ش ، سربی ، رقعی ، بتصحیح وحیددستگردی ، ۵۰۳ ص .

محمد عبدالسعید خان :

( )

۱ ـ اساطیر العربیه قبل الاسلام (عربی) :

قاهره ، ۱۹۳۷م ، سربی ، رقعی ، ۱۵۵ص .

میرزا محمد بن عبدالصبور خوئی حکیم قبلی :

( )

وی اهل خوی ودر تبریز مقیم بوده وهمیشه

باقیل منقل حرکت میکرده وعشق زیادی بقلیان داشته . ازفضلا وادباءمعاصرعباس‌میرزای ولیعهدوازاطبای‌مخصوص‌محمدشاه وناصرالدین‌شاه قاجار وحکیمباشی سلطان بوده . علم طب را در اصفهان آموخته . جلیل‌خان ناصرالحکماء متوفی ۱۳۵۰ق و میرزا رضاخان ارفع‌الممالک که بصبوری معروفند ازاولادهای اومیباشند .

(دانشمندان آذربایجان، ص ۱۲۲)

سایرمآخذ : مجلهٔ یادگار، سال۲،شمارهٔ۱، ص۶۱ .

۱ـ انوارالناصریه (یا) مرآةالحکمة الناصریة :
(درعلم طب)

تبریز،۱۲۷۲ق، سنگی، رحلی ، ۲۸۰ + ۲۳۴ص + .

۲ ـ رساله درتعلیم‌آبله زدن :

کارمك فرزند ریچارد ، ترجمه، طهران، ۱۲۴۵ق،سربی، رقعی، بی‌شمارهٔ صفحه.

دکترمحمد عبدالعزیزمرزوق:

(   )

۱ ـ بین‌الآثار الاسلامیة‌فی‌العالم (عربی):

اسکندریه، ۱۳۷۲ق،سربی، رقعی،۹۵ص.

۲ ـ الزخرفة المنسوجة فی‌الاقمشة‌الفاطمیة (عربی) :

مصر،۱۹۴۲م.

۳ ـ مساجدالقاهرة قبل عصرالممالیك(عربی):

مصر،۱۳۶۱ق .

ملك‌القضاة جمال‌الدین محمد بن عبدالغنی اردبیلی :

(ـ ۶۴۷ق)

ازفضلاء و ادبای قرن هفتم هجری شهر اردبیل بوده ودرسنهٔ۶۴۷ درگذشته‌است. حواشی وشروح مفیده بر کشاف زمخشری وانموزج‌وی‌مرقوم داشته. شرح‌انموزج او مکرردرایران بطبع رسیده ودرمیان‌طلاب معروف ومتداول است .

(دانشمندان آذربایجان،ص۹۸)

سایر مآخذ : روضات‌الجنات، ص ۷۲۲، ریحانة‌الادب، ج۱،ص۲۷۷.

۱ ـ شرح انموزج(عربی) :

زمخشری، شرح، تبریز،۱۲۷۲ق، سنگی.
تبریز، ۱۲۸۳ق، سنگی،۱۷۴ص .
طهران ، ۱۲۷۴ ق ، سنگی ، خشتی،چاپ کاظم، ۱۸۰ص .
طهران، ۱۲۷۹ق ، سنگی .
طهران،۱۳۰۰ق، سنگی .
ضمن‌جامع‌المقدمات نیز مکرر بطبع‌رسیده است .

محمد عبدالغنی حسن :

(   )

۱ ـ ابن الرومی (عربی) :

مصر، ۱۹۶۰م، سربی، رقعی،۱۱۲ص .

شیخ محمدبن عبدالکریم قالینی :

(ـ معاصر)

۱ ـ الدرة النجفیة (عربی) :

(فقه درخمس وزکوة)

نجف، ۱۳۴۵ق .

تاج‌الدین‌ابوالفتح سید محمدبن ابی‌القاسم عبدالکریم بن ابی بکراحمد شافعی‌اشعری شهرستانی :

(حدود ۴۷۹ ـ ۵۴۸)

ولادتش دریکی سالهای ۴۶۷،۴۶۹،۴۷۹

درشهرستان ازتوابع خوارزم بوده. بعداز تحصیل مقدمات درموطن خود به نیشابور مهاجرت کرده وبتحصیلات خودادامه داده ... وآنگاه بخوارزم معاودت کرده وبوعظ ومناظره پرداخته . در سال ۵۱۰ سفر به حجاز کرده و پس‌از سه سال‌اقامت‌دربغداد بخراسان رهسپار و پس از چندی توقف درآن صفحات بخوارزم معاودت کرده ودر شهرستان مقیم گردید و در فاصلهٔ سالهای ۵۳۸ و۵۴۸ درآنجا گوشه نشینی اختیار کرده و در شعبان ۵۴۸ بدرود زندگانی گفت .

(مقدمهٔ ترجمهٔ ملل ونحل)

۱- الملل‌والنحل (عربی) :

طهران، ۱۲۸۸ ق، سنگی ، خشتی ، خط کلبعلی‌قزوینی، ۲۸۹ص.

لندن ، ۱۸۴۶ م ، سربی ، باهتمام ویلیام کرتن.

لیپزیک، ۱۹۲۳م .

آلمان ، ۱۸۵۰ م ، سربی ، ترجمهٔ مسیو تئودوربروکر بزبان‌آلمانی.

مصر،۱۹۴۸م.

۴جلد، مصر،۱۷-۱۳۲۱ق،سربی،وزیری، درهامش آن‌الفصل‌فی‌الملل‌والاهواء والنحل

طهران،۱۳۳۵ش، سربی، وزیری، بتصحیح وتحشیهٔ محمد رضا جلالی نائینی .

مصر، ۱۳۴۷ق ، سربی، وزیری، درهامش آن الفصل فی‌الملل والاهواء والنحل .

قاهره،۱۳۴۷ق = ۱۹۴۸م،سربی،وزیری، ۳۷۰+۴۲۰+۴۵۳ ص.

۲- نهایةالاقدام فی‌علم‌الکلام (عربی) :

اکسفرد، ۱۹۳۴م،سربی،۵۱۴+۱۶۹ص

اکسفرد، ۱۹۳۹م، باهتمام ویلیام کرتن ،

بغداد ، سربی ، وزیری ، مکتبة المثنی، ۵۱۱ص .

بغداد، سربی ، وزیری ، مکتبة المثنی ، ۵۱۱ص .

حاج سید محمد بن عبدالکریم بن مؤتمن‌الشریعة محمد بن محمد تقی‌موسوی‌سرابی تبریزی مولانا :

(۱۲۹۴ ـ ۱۳۶۳ق)

در ربیع‌الاول ۱۲۹۴ در تبریز متولد شده . تحصیلات مقدماتیرا درتبریز نموده. بعداً درسال ۱۳۱۲باوالدخود بعتبات رفته وبتحصلایت خود ادامه‌داده. درسنهٔ ۱۳۲۱ بعداز اخذ اجازهٔ اجتهاد بمعیت والدخود به‌تبریز مراجعت کرده . بسال ۱۳۶۳ق‌در تبریز بدرود زندگانی گفت .

(کتاب علمای‌معاصرین، ص ۱۹۱)

سایرمآخذ : ریحانةالادب، ج۴، ص۹۸ .

۱- براهین‌الحق (عربی) :

(مهمات مسائل فقه واصول)

تبریز، ۱۳۳۰ ق، سنگی.

۲- براهین الفقه (عربی):

تبریز، ۱۳۳۰ق، سنگی.

۳- (الف) طریق الهدایة فی علم الدرایة (عربی):

۴- (ب) مصباح السالکین وزاد المسافرین (عربی):

تبریز، ۱۳۴۹ق، سنگی، رقعی، ۱۰۲ص.

۵- (ج) مصباح الوسائل فی شرح الرسائل (عربی):

تبریز، ۱۳۴۳ ق، سنگی، مطبعهٔ علمیه، ۴۲۷+۱۵ص.

محمد بن عبدالله:

(   )

شاگرد ملاجلال دوانی.

۱- تحفهٔ خانی درطب:

مدرس، ۱۹۵۹ م.

شیخ محمدبن عبد الله ابوعزیز الخطی:

(   )

۱- المحشر (عربی):

نجف، ۱۳۷۳ ق، سربی، رقعی، ۴۰ ص.

نجف، بی‌تاریخ، سربی، رقعی، چاپ‌دوم، ۳۶ ص.

۲- معراج الرسول (عربی):

نجف، ۱۳۷۲ ق، سربی، رقعی، ۶۸ص.

۳- مولود الامام الحجة القائم (عربی):

نجف: ۱۳۷۱ ق، سربی، خشتی، ۸۳ص.

۴- مولود الامام حسین بن علی (عربی):

نجف، ۱۳۷۱ ق، سربی، رقعی، ۵۸ص.

۵- امیرالمؤمنین علی بن ابی‌طالب (عربی):

نجف، ۱۳۷۲ ق، سربی، رقعی، ۲۳۳ص.

۶- مولود الصدیقة فاطمة الزهراء (عربی):

نجف، ۱۳۷۱ ق، سربی، رقعی، ۹۲ص.

نجف، ۱۳۷۶ ق، سربی، رقعی، ۹۲ص.

۷- یوم الغدیر فی حق الامیر (عربی):

نجف، ۱۳۷۲ق، سربی، رقعی، ۴۴ ص.

امین دفتر محمدبن عبدالله:

(   )

۱- هانری چهارم:

الکساندردوما، ترجمه، ۲جلد، ۱۳۲۵ق، سنگی، رقعی، ۲۵۶ + ۳۹۰ ص، در مقدمه‌عکس مؤلف.

ابوعبدالله شیخ محمدبن عبدالله معروف به باباکوهی، ابن باکویه:

(ـ حدود ۴۳۰ ق)

از سوق نسب صاحب ترجمه درجمیع‌مآخذ معتبرهٔ مذکوره در فوق بنحوقطع ویقین واضح شد که باکویه (ی) بأملای فارسی آن باکونام جداعلای صاحب ترجمه بوده و شهرت او در عموم مآخذ عربی (ابن باکویه) نیز بهمین مناسبت است ولی در زبان فارسی بعد ها بکثرت استعمال کلمهٔ (ابن)ازاول کنیه حذف شده وبه(باکویه) تنها چنانکه صریح شدالازار و شیرازنامه است مشهورشده بوده‌است و سپس همینکه (باکویه) یاء نسبت صاحب ترجمه (باکوئی) ازهمان سنهٔ قدیم در زبان عوام شیراز به (باباکوهی) تحریف شده بوده. وفات صاحب ترجمه را بنا بروایت سمعانی مابین سنوات ۴۲۰ ـ ۴۳۰ که سن‌او در وقت وفات مابین ۸۳ و ۹۶ خواهد تحقیق کرده است (حاشیهٔ شدالازار ص ۳۸۰ و ۳۸۴ و۵۵۰ و ۵۶۶ بقلم‌میرزامحمدخان قزوینی)

سایرمآخذ: نامهٔ دانشوران، ج۳، ص۷۰

۱- دیوان شعر:

شیراز، ۱۳۰۷ش، سربی، رقعی، ۱۵۲ص.

شیراز ، ۱۳۳۲ش ، سربی ، رقعی ، بنگاه معرفت ، ۱۲۸ص .
بمبئی ، سنگی ، رقعی ، ۱۵۲ ص .

بدرالدین محمد بن عبدالله زرکشی :

(   )

۱ـ البرهان فی‌علوم القرآن (عربی) :
۴ جلد ، مصر،۱۳۷۶ق ، سربی ،وزیری، بتحقیق محمد ابوالفضل‌ابراهیم ، ۵۰۶ + ۵۲۸ + ۴۹۱ + ۵۳۲ ص :

نورالدین محمد بن عبدالله شیرازی :

(   )

۱ ـ الفاظ الادویة
لکهنو ،۱۸۸۱م ، سنگی وزیری ، ۱۰۲ + ۲۰ + ۷۶ + ۳۰۸۰ص .
فیروزپور ، ۱۸۸۶ م ، سنگی ، وزیری، ۲۱۶ ص .
کلکته ، ۱۷۹۳ م ، رحلی ۶۶۸ ورق .

محمد بن عبدالله عنان:

(   )

۱ ـ ابن خلدون حیاته وتراثه الفکری (عربی) :
مصر ، ۱۳۵۲ ق ، سربی .
۲ ـ تاریخ الاندلس (عربی) :
۲ جلد ، مصر ، ۵۹ ـ ۱۳۶۰ ق ،سربی ،
۳ ـ تاریخ الجامع الازهر فی‌عصر الفاطمی من تکملة حتی العصر الحاضر (عربی) :
قاهره ،۱۳۶۱ق ، سربی، رقعی ، ۱۷۴ص.
۴ ـ الحاکم بامرالله واسرار الدعوة الفاطمیة(عربی):
قاهره ، ۱۳۷۹ ق، سربی ، وزیری ،چاپ دوم ، ۴۲۳ ص .
مصر ، ۱۳۵۶ ق ، سربی ، وزیری .
۵ ـ دیوان التحقیق والمحاکمات الکبری (عربی) :
مصر ، ۱۳۴۸ ق ، سربی ،
۶ ـ مصر الاسلامیة وتاریخ الخطط المصریة (عربی) :
مصر ، ۱۳۵۰ ق ، سربی .
۷ ـ مواقف حماسة فی‌تاریخ‌الاسلام (عربی)
مصر ، ۱۳۵۲ ق ، سربی .

محمدبن عبدالله الکتانی:

(   )

۱ ـ قصص الانبیاء (عربی) :
لیدن، ۱۹۲۲ م ، سربی، وزیری، بتصحیح اسحق‌بن ساوول، ایزنبورغ، ۳۰۹ ص .

ابوبکر محمدبن‌عبدالله بن‌محمدبن‌عبدالله‌ابن احمداندلسی‌مغافری‌اشبیلی‌مالکی،ابن‌العربی:

(۴۶۸ ـ ۵۴۳ق)

فقیه ، محدث ، او سفری بمشرق کرده و از طرطوشی وغزالی‌وغیرآنان حدیث وجز آن فراگرفته و سپس با شبیلیة . بمنصب قاضی القضاتی رسیده‌است . او را کتب‌چند بوده وظاهراً ازمیان‌رفته است . مولدوی بسال ۴۶۸ و وفات او درسنهٔ ۵۴۳است . (لغت نامهٔ دهخدا ، ص۳۳۰ .)
سایر مآخذ : معجم المؤلفین ، ج ۱۰،ص ۲۴۲ ، دائرة المعارف آریانا، ج ۱ ، ص ۸۵۳ ـ وص ۹۱۶ .

۱ ـ احکام القرآن (عربی) :
قسم الاول ، مصر ، ۱۳۷۶ ق ، سربی ، وزیری، بتحقیق‌علیمحمدالبجاوی، ۵۲۰ص.

ابوعبدالله محمد بن عبدالله بن‌ابی بکرابن عبدالله بن عبدالرحمن بن احمد ابن ابی القضاعی ابن‌الابار :

(۵۹۵ ـ ۶۵۸ ق)

تاریخ نویس ، محدث ، ادیب ، شاعرعرب.

اصلش از (افده) از بنی قضاعة است که ساکن اندلس بوده . در ربیع‌الثانی ۵۹۵ در (والانس) متولد شده ودرآنجاتحصیل کرده و مدت بیست سال تمام با ابی ربیع ابن سالم بزرگترین محدث اندلس رابطهٔ دوستی محکمی داشته و او بوده است که ویرا تشویق با تمام کتاب‌الصلة ابن‌بشکوال کرده است .

.....ابن‌خلدون‌میگویدرأساً بتونس‌رفته‌ولی (غبرینی) تأکید میکند که‌اول‌به(بجایه) رفته ودرآنجامدتی بتدریس پرداخته‌است وپادشاه تونس ازاو پذیرائی خوبی کرده واو را راز دار خودنموده وامرطغرا را که در مراسلات و فرمانهای شاهی دربالای مراسلات ودر زیر (بسمله) نوشته میشد باو محول کرده ولی طولی نکشید که آنمقام بابن عباس غانی محول گردید و (ابن الابار) منفصل شد .

ابن الابار در نوشتن‌خطوط شرقی که‌سلطان آنهارابرخطوط‌معمولی مغرب ترجیح‌میداد نظیرنداشته‌وبهمین جهت این‌انفصال تأثیر عمیقی‌دراوداشته و باآنکه بارها باواخطار شده بودبازدرنوشته‌هائیکه مینوشت‌طغرای سلطانرا دربالای آنها رسم میکرد و در منزل مشغول نوشتن(اعتاب‌الکتاب) شده و آنرابسلطان هدیه کرد وهمان امر موجب بخشایش‌او بمقام اولیه‌اش شد .

چون ابوزکریا درگذشت والمستنصر بجای اونشست (ابن الابار)رامقرب درگاه نموده وبنصایح اوگوش میداد ولی براثر سلوك و رفتارخود سلطان و درباریانرا از خـود روگردان نمود ... وامربکشتن او داده‌شد

ودربامداد روزچهارشنبه ۳۰ محرم۶۵۸ق ابن‌الابار در گذشت و روز دیگر جسدش با همهٔ تصنیفات وآثار و اشعاریکه داشت در یکجا سوزانده شد ...

(دائرةالمعارف خلیلی، ج۱، ص۱۰۷)

سایرمآخذ : الذریعة،ج٤:ص۴۰۹، فوات‌ـ الوفیات، ج۲ ، ص۲۲۶ . شذرات‌الـذهب ضمن وفیات سال ۶۵۸ ق ،اکتفاءالقنوع، ص ۳۷۳، دائـرةالمعارف آریانا ، ج۱ ، ص۷۵۵، اعیان الشیعه،ج ٤۵ ، ص۲۷۹ .

۱ ـ التكملة لكتاب الصلة (عربی) :

(تراجم علماومشاهیراندلس، متن‌تألیف‌ابن بشکوال)

۲ ـ المعجم فی‌اصحاب الامام القاضی ابی علی‌الصدفی (عربی):

۲ جـزء، مادرید، ۹۳ـ ۱۸۹۲م، سربی، گردآورنده استادکودیر اسپانیائی، ضمن مجموعهٔ موسوم‌به المكتبةالاندلسیة .

۳ ـ الحلیةالسیراء فی‌تراجم‌الامراء الشعراء (عربی) :

لیدن،٤۶ـ۱۸۵۱م،باهتمام مستشرق‌دوزی ۲۶۰ص، ضمن مجموعة .

مونیخ، ۸۶ـ۱۸۸۷م، سربی،باهتمام‌مولر، ضمن مجموعةالمغربیةالمطبوعة .

ابوالولید محمد بن عبدالله بن احمدابن محمد بن ابولیدبن عقبة بن الازرق المکی الازرقی:

(ـ ٢٤٤ق)

مورخ،جغرافیادان . اصل‌اوازیمن ودرمکه میزیسته‌است .

(معجم‌المؤلفین،ج ۱۰،ص۱۹۸)

سایرمآخذ معجم المطبوعات، ص۴۲۹

۱ ـ اخبارمکة وماجاء فیها من الآثار (عربی) : مکه، ۱۳۵۷-۵۲ق، سربی .

ابوعبدالله محمد بن عبدالله بن خلیل :

(   )

۱ ـ اختصار القدح المعلی فی التاریخ المحلی (عربی): ابن سعیدابوالحسن علی بن موسی، اختصار، قاهره، ۱۹۵۹م، سربی، وزیری ، بتحقیق ابراهیم ابیاری، ۲۵۰ص .

لسان الدین ابوعبدالله محمد بن عبدالله ابن سعید، ابن الخطیب :

(۷۱۳ ـ ۷۷۶ق)

ذوالریاستین (وزارت سیف وقلم) ازخانواده‌هائیست که ازشام باندلس مهاجرت کرده. بسال ۷۱۳ متولد شده . درموطن خودشهر (غرناطه) بتحصیل پرداخت و پیشرفت قابلی نمودویکی ازنویسندگان وشعراء و رجال سیاسی گردید . بعداز قتل پدر خویش در سنهٔ ۷۴۱ دریکی ازحوادث بخدمت ابوالحسن علی بن جیاب وزیردانشمند پیوست و نزداو بتحصیل پرداخت وچون این وزیر در سال ۷۴۹ درگذشت ابن الخطیب بوزارت ابوالحجاج یوسف اول و بعداً بوزارت پسرش محمدپنجم رسید . ولی بعدها براثردسایسی به(سبته) و(جبل الطارق) و(تلمسان) رفت و چون متهم بزندقه شده بود بحبس افتاد و عده‌ای از اشرار شبانه او را در حبس بقتل رسانیدند . تألیفات او درحدود شصت مجلد کتابست که اغلب در تاریخ ونقشه برداری شهرها وشعروادبیات وتصوف و فلسفه وطب است . تقریباً بیش ازیك ثلث ازآن کتابها ازدستبرد زمانه محفوظ مانده است .

(دائرةالمعارف اسلامی، ترجمهٔ خلیلی، ج۱، ص۲۲۶)

سایرمآخذ: لغت نامهٔ دهخدا، ص۳۰۵ .

۱ ـ اللمحة البدرية فی الدولة النصرية (عربی) : مصر، ۱۳۴۷ق، سربی .

محمد بن عبدالله بن عبدالمطلب بن هاشم ابن عبدمناف صلی الله علیه و آله :

(ـ ۱۱ق)

ولادت باسعادت آنحضرت هفدهم ربیع الأول سال عام الفیل نزدیك طلوع صبح جمعه در مکه بود . در سن نه سالگی مادرش آمنه درگذشت ودرآنسال با ابوطالب بشام رفت . ودربیست وپنج سالگی برای خدیجه بتجارت شام رهسپار وبااو ازدواج نمود .

بسال ۶۲۰۳ بعداز هبوط روز ۲۷ رجب مطابق با روز نوروز بسن چهل سالگی برسالت مبعوث شد . درسال سیزدهم بعثت ازمکه بمدینه هجرت نمود . درسال ۶۲۰۷ پس ازآنکه مدت سه سال مردم رابه پنهانی دعوت مینمود دعوت آشکارا نمود. درسال ۶۲۰۸ اصحاب او از ظلم و شکنجهٔ کفار قریش بااجازهٔ آنحضرت بارض حبشه هجرت نمودند. در ۶۲۱۰ باکسان خود جزابولهب که بادشمنان همدست شده بود به(درهٔ شعب ابوطالب) درآمدوابو طالب باخویشان خود درآنجا تامدت سه سال بحفظ وحراست آنحضرت پرداخت .در۶۲۱۴ بدعوت مردم بطائف شد. در۶۲۱۵ معراج اواتفاق افتاد . در ۶۲۱۶ شب اول ماه ربیع الاول بمدینه هجرت کرد، سه روز در(غارثور) بود روز

چهارم بجانب مدینه روانه وروز دوازدهم ربیع‌الاول سال سیزدهم بعثت بمدینه وارد شد واین هجرت تاریخ مسلمانان قرار گرفت درسال دوم هجرت قبله از بیت‌المقدس بسوی کعبه گشت. دراین سال حکم قتال بامشرکین نازل واز این زمان غزوات پیغمبر آغازشد. باین قرار :

(۱ ـ غزوهٔ ابواء ۲ ـ غزوهٔ بواط ۳ ـ غزوهٔ ذوالعشیرة ٤ ـ بدرالاولی ۵ ـ قرقرةالکدر ۶ ـ سویق ۷ ـ غطفان ۸ ـ بحران ۹ـ احد ۱۰ ـ بنی‌النضیر ۱۱ ـ مریسیع ۱۲ـ خندق ۱۳ ـ بنی‌قریظه ۱٤ ـ دومةالجندل ۱۵ ـ ذات‌الرقاع ۱۶ ـ بنی‌لحیان ۱۷ ـ ذی‌قرد (یا) غابه ۱۸ ـ فتح‌خیبر ۱۹ ـ عمرةالقضاء ۲۰ ـ موته ۲۱ ـ ذات‌السلاسل ۲۲ ـ فتح مکه ۲۳ ـ حنین ۲٤ ـ تبوک)

بگفتهٔ کلینی پیغمبر دهسال درمدینه ماند وحج بجا نیاورد . درسال دهم هجری سفر حجةالـوداع واقع شد، در۲۶ ذی‌القعده بجانب مکه رهسپار وبعدازفراغت ازاعمال حج متوجه مدینه گردید وچون به (غدیر خم) رسید امیرالمؤمنین‌علی بن ابیطالب ع را بخلافت نصب کرد .

پیغمبر باتأنی و وقار راه میرفت در اکثر اوقات دیدگانش بزیربود هرکسرامیدید مبادرت بسلام مینمود بدون احتیاج سخن نمیگفت وکسیرا حقیر نمیشمرد، خندهٔاو اکثر تبسم بود . افضل‌خلق نزداو کسی بود که خیرخواهی او برای مسلمانان بیشتر باشد، بزرگترین‌مردم را آنکس میدانست که مواسات ومعاونت واحسان وباری‌مردم زیادتر کند در مجلس جای مخصوص برای خودقرار نمیداد درورود بمجلس درآخر مجلس که جای خالی بود می‌نشست . باهر کس که‌می‌نشست تااوارادهٔ برخاستن نمیکرد پیغمبر بر نمی‌خاست.هرکس از او حاجتی می‌طلبید اگر مقدورش بود رواوالا بوعدهٔ نیکو اورا راضی مینمود . وهمه کس نزداو درحق مساوی‌بود .

پیغمبر ازخدیجه شش اولاد داشت :

(۱ ـ طاهر ۲ ـ قاسم ۳ـ فاطمه ـ ام کلثوم ۵ ـ رقیه ۶ ـ زینب)

در اوائل سال یازدهم هجری بعد از صفر حجةالوداع درسن شصت‌وسه سالگی وفات یافت ودرمدینه مدفون گردید .

بعدازخود ازدرهم ودینار وغلام و کنیز و گوسفند وشترجز شتر سواری چیزی باقی نگذارد وزرهش برای‌بیست‌صاع‌جو که‌جهة نفقهٔ عیال خود ازیکنفر یهودی در مدینه قرض کرده بود درگرو بود .

(منتهی الامال، ج۱،ص۱ـ۷۹)

۱ ـ القرآن (عربی) :

این کتاب آسمانی ازآغاز صنعت چاپ تا کنون بتعدادبی‌شمارودفعات‌لاتعدو لاتحصی درتمام نقاط عالم بطبع رسیده است .

سراج الدین محمد بن عبدالله بن المبارک الرفاعی‌الحسینی المخزومی‌البغدادی:

(ـ ۸۸۵ق)

مفسر ، صوفی ، محدث ، نسابه ، در واسط عراق تولد یافت . بشام ومصر رهسپارشد . بسال ۸۸۵ دربغداد وفات یافت

(معجم‌المؤلفین ، ج ۱۰ ، ص ۲۳۴)

۱ ـ صحاح الاخبار فی نسب السادة الفاطمیة الاخیار (عربی) :

قاهره ، ۱۳۰۶ق ، سربی ، ۱۴۳ص.

ابن بطوطة ابوعبدالله محمدبن عبدالله‌ابن محمدبن ابراهیم الطنجی:

(۷۰۳ ـ ۷۷۹ ق)

رحاله و عالم جغرافیائی مشهور . مولد او شهر طنجه ، از سال ۷۲۵ بسفر های خویش آغاز کرده است . سفراو از شمال افریقیة ومصرعلیا وشام‌و فلسطین وازآنجا بمکه و عراق عرب وایران بوده و درسفر دوم بزیارت خانه رفته و در آنجا دو سال مجاورمانده‌است وبسفرسیم بجنوب‌عربستان و مشرق افریقیه وخلیج فارس وتنگه‌هرمز ومکه وسوریه وآسیةالصغری وشبه جزیرة قرم (کریمة) و قسطنطنیه اتل (ولگا) خوارزم ، بخارا، افغانستان ، دهلی، جزایر ذیبة المهل و از راه سرندیب به بنگاله ، هندوچین تاشهر کانتن و ازجزیرةسمطرة، (سوماترا) بعربستان بازگشته و در محرم ۷۴۸ در ظفار از کشتی فرودآمده ودراین سفر دو سال دردهلی‌ویکسال ونیم‌درجزایر ذیبةالمهل شغل قضاوت رانده‌است ودرسفر چهارم از مصر بمکه و ازمکه باز بشمال افریقیه‌وبسال ۷۵۰ بشهرفاس شده ودیری اقامت‌گزیده آنگاه رهسپار اندلس گشته وشهرغرناطه‌را دیدار کرده ودرسنة۷۵۳ـ ۷۵۴ بسیاحت سودان پرداخته و تا شهر تنبکتو وماله رسیده وازآنجابمراکش باز گشته‌است .

(لغت‌نامه دهخدا، ص ۲۹۵)

سایرمآخذ : دائرة المعارف آریانا ج ۱، ص۷۷۱ .

۱ ـ تحفةالنظارفی غرائب الامصار و عجائب الاسفار (عربی) :

(رحلةابن‌بطوطة)

پاریس، ۷۴ـ۱۷۷۹م ، سربی، وزیری ، چاپ دوم .

پاریس ،۱۹۲۲م سربی، وزیری،۴۷۹ص.

۲ جلد، مصر،۱۳۷۷ق، سربی، وزیری، ۲۵۶+۲۲۴ص

الحاکم‌ابوعبدالله محمدبن عبدالله‌ابن محمدبن حمدویه‌الحافظ ، حاکم نیشابوری ابن‌البیع :

(۳۲۱ ـ ۴۰۵ ق)

محدث معروف . ابن خلکان گوید نزدیك بدوهزار استاد از روات را دیده و از آنان حدیث استماع کرده و دو مرتبه بعراق و شام مسافرت نموده و در سال ۳۵۹ قضای شهر نیشابور ازطرف سامانیان بوی مفوض گردیده و چندی وزارت ابونصر عتبی‌را داشته . پس‌از آن بقضاوت گرگان رفته و چندبار بسفارت نزد ملوك آل بویه رفته و تألیفات بسیار دارد . از جمله تاریخ علمای نیشابور والمدخل الی‌علم‌الصحیح و امالی . وفات او درنیشابور روزسه‌شنبه‌سوم صفر بوده .

(لغت نامهٔ دهخدا ، ص ۲۹۶).

در الکنی والالقاب قمی ، ج۲ ، ص ۱۵۲ تاریخ تولد اوسال ۲۷۷ و تاریخ وفات‌وی سال ۳۴۹ ضبط شده‌است .

سایرمآخذ : دائرة المعارف آریانا ، ج۱ ، ص ۷۷۳ .

۱ ـ المدخل فی علم الحدیث (عربی) :

منچستر ، ۱۳۷۲ق ، = ۱۹۵۳م سربی، وزیری ، ناشرجیمس ربستون استاد جامعهٔ منچستر، ۴۸+۵۴ص.

۲ ـ المستدرک علی الصحیحین (عربی) :

۴ جلد،حیدرآباد دکن ، ۱۳۴۲-۳۴ق، سربی ، رحلی ، ۵۷۴+۲۲+۶۲۷+۲۱+۶۴۴+۲۴+۶۱۵+۲۳ص ، در ذیل صفحات تلخیص المستدرک محمدابن احمدالذهبی .

۳ ـ معرفة علوم الحدیث (عربی) :

حیدر آباد دکن ، ۱۳۵۶ق = ۱۹۳۷م، سربی،وزیری، ۲۶۶ص .

جمال الدین ابوعبدالله محمدبن عبدالله بن محمد بن عبدالله بن مالک الشافعی الطائی الاندلسی، ابن مالک النحوی:

(حدود ۶۰۰ ـ ۶۷۲ق)

درحدودسال ۶۰۰ درجیان متولدو در دوازدهم شعبان ۶۷۲ بدمشق در گذشت . اواز نحویین معروف عرب است که در شهرت باسیبویه برابری میکند . علم نحورا ابتدا دراندلس آموخته وپس ازآن درمشرق کامل کرده وی شاگردابن حاجب وشلوبین و ابوالبقاودیگران بودودرحلب شروع بتدریس نحو کرد ودرمسجد عادلیه امامت یافت . پس ازآن در حماة ودمشق تدریس کردو دراین شهر بدرود زندگی گفت ...

(لغت نامهٔ دهخدا، ص ۳۴۷)

سایرمآخذ : دائرة المعارف آریانا،ج۱،ص ۸۷۷، نامهٔ دانشوران، ج۱،ص۱۱۳.

۱ ـ الفیة (شعرعربی) در نحو :

طهران،۱۲۷۹ق، سنگی، جیبی ۱۷۹ص، با تهذیب المنطق .

طهران،۱۳۰۴ق، سنگی ، جیبی، بی‌شماره صفحه .

طهران،۱۳۲۳ق، سنگی، جیبی .

طهران، ۱۳۲۵ق ، سنگی، خط میرزا۔ عبدالله بن محمد رضا خوشنویس‌خوانساری، ۱۵۰ص .

تبریز،۱۳۰۷ق، سنگی،جیبی،۱۷۵ص .

طهران، ۱۳۶۷ق ، سنگی ، جیبی ، خط طاهرخوشنویس،۱۲۲+۱۴ص باتهذیب المنطق .

مصر، ۱۳۴۰ق ، سربی، ضمن مجموعهٔ متون الکبیر .

۲ ـ لامیة الافعال (عربی) :

مصر، ۱۳۴۰ق ، سربی ، ضمن مجموعهٔ متون الکبیر .

محمد عبداللهی :

(ـ معاصر)

۱ ـ اشک شمع و سوزش پروانه :

بمشارکت حسن یزدانیان،طهران،۱۳۳۶ش، سربی، جیبی، ۴۸ص.

شیخ محمد عبدالمطلب :

(۱۲۸۸ ـ ۱۳۵۰ ق)

درباصونه ازقرای جرجا توابع مصر تولدیافت ودرآنجانشوونما نمود . پس ازآن به الازهر رهسپارشده و درسلک طلبهٔ دارالعلوم قرار

گرفت . بعداً درمدارس‌ابتدائی و متوسطه بتدریس‌پرداخت وبسمت استادی دارالعلوم برگزیده شد . بسال ۱۳۵۰ درگذشت .
(معجم‌المؤلفین، ج۱۰،ص۲۵۳)

۱ ـ قصیدتان‌عن‌العلم‌والتعلیم والمعلم وواجبه(عربی):
مصر، ۱۹۲٤م،سربی.

ابوعبدالله محمد بن (عبدالملک برهانی) امیرمعزی‌نیشابوری :

(ـ ۵٤۲ ق)

وی بزرگترین شاعر دربارسلجوقیان‌بشمار است ومدت‌مدیدی‌پادشاهان‌بزرگ‌سلجوقی وتمام امرا ووزرای ایشانرا مدح گفته . پدرش در اوایل دولت ملکشاه بقزوین در گذشته ویـرا بملکشاه سپرده است ولـی ملکشاه بدوتوجهی نمیکرد تاآنکه پس‌از مدتی امیر علاءالدوله علی‌بن فـرامرز از امرای دربار ویرا نزدملکشاه‌مقرب کرد و ازآن پس‌تازمانی که مرد همیشه در دربار با منتهـای جـلال میزیست و یکی از متمول‌ترین مردم روزگار خودشده بود و ازامرابشمارمیرفت . پس از مرگ‌ملکشاه بخدمت پسرش سنجر پیوست وتازنده بود باوی بود ودر اواخر عمر خود که‌باسنجر باصفهان رفته بود در شکارگاه‌سنجرتیری انداخت وآن تیر بخطا بسینهٔ معزی رسید ودرسینهٔ او ماند ومدتی‌بهمان حال‌زندگی میکردتاآنکه در ۵٤۲ رحلت کرد .

معزی‌یکی از بزرگترین شعرای ایرانست وشعراو در منتهی درجهٔ روانی وسادگی و شیرینی‌است وازاین حیث تمام شعرای‌قرن ششم‌بجز صابرترمذی‌باوی برابری‌نمیکنند مخصوصاً دراوصاف طبیعت و غزل سرائـی مهارت‌تامی‌داشته‌ودرمدح‌ومرثیه بیان‌بسیار مؤثر وکلام فصیح‌دارد . دیوان وی‌دربائی است مملو ازهرگونه اطلاع ومخصوصاً در تاریخ بسیار سودمند است.
(سالنامهٔ پارس ، بقلم سعید نفیسی)
سایرمآخذ : مجمع‌الفصحا.ج۱،ص ۵۷۰.

۱ـ دیوان شعر :
طهران،۱۳۱۸ش، سربی، وزیری، کتاب‌فروشی اسلامیه، بتصحیح‌عباس‌اقبال آشتیانی ۸٦۸ص .

ابوالحسن محمدبن عبدالملک بن ابـراهیم همدانی مقدسی :

(٤٦۳ ـ ۵۲۱ ق)

دربغداد ساکن‌بوده ودرآنجانشوونمایافته. به‌شوال۵۲۱ درگذشته است .
(معجم‌المؤلفین،ج۱۰،ص۲۵٤)

۱ ـ تکملة‌تاریخ الطبری (عربی) :
جلداول،بیروت، ۱۹۵۸م، سربی، وزیری، ۳۰۱ ص .
جلداول، بیروت، ۱۹٦۱م، سربی،وزیری، چاپ‌دوم، ۳۰۱ص .

محمد عبدالمنعم خفاجی :

(ـ معاصر)

۱ ـ الازهرفی‌الف‌عام (عربی) :
۳ جزء، قاهره، ۱۳۷٤ق،سربی،وزیـری، ۱۹۹+ ۱۵٦+ ۱۳۵ص .

۲ ـ بنوخفاجه وتاریخهم السیاسی‌والادبی (عربی) :
قاهره، ۷۰ ـ ۱۳٦۹ق ، سربی ، وزیری، ۰۰۰+۹۳+۱۲۷+۱۹۵ص .

۳ ـ التراث الروحی للتصوف الاسلامی (عربی) :
قاهره ، بی تاریخ ، سربی ، وزیری ،
۲۳۸ ص .
۴ ـ رائدالشعرالحدیث (عربی) :
(احمد زکی ابوشادی) .
قاهره ، ۱۹۵۵م ، سربی ، رقعی، ۳۰۴ +
۳۸۴ ص .
۵ ـ صور من الفکر العربی و تاریخ الاسلام (عربی) :
قاهره ، ۱۳۷۷ ق ، سربی ، وزیری ،
۱۹۳ص .
۶ ـ قصص من التاریخ (عربی) :
قاهره ، ۱۹۵۶ م ، سربی ، وزیری ،
۳۲۰ ص .
۷ ـ قصة الادب المعاصر (عربی) :
قاهره ، ۱۹۵۶ م ، سربی ، وزیری
۱۱۰ ص .
۸ ـ مع الشعراء المعاصرین (عربی) :
قاهره ، ۱۹۵۶ م ، سربی ، وزیری ،
۲۰۷ ص .

ابومحمد میرزا محمد بن عبدالنبی بن صانع نیشابوری اکبرآبادی هندی استرابادی اخباری :

(۱۱۷۸ ـ مقتول ۱۲۳۲ ق)

درهندوستان متولد شده . در کاظمین و نجف اشرف مجاور بوده وقریب هشتاد کتاب ورساله درفنون عقلیه و نقلیه تصنیف کرده ودر کتاب رجال ترجمهٔ خود کتابهای خود را ذکر کرده و چون تخفیف از علمای دین مینمود و جسارت به بزرگان دین میکرد از مصدرحکومت سید اجل عالم ربانی سید محمد طباطبائی کربلائی حکم بقتل اوداده شد مردم هجوم عام کردند وخونش بریختند و درآنوقت ظاهراً ازسنین عمرش پنجاه و پنج سال گذشته بود (فوائد الرضویه ، ص ۵۵۵)

سایر مآخذ : فوائدالرضویه ، ص ۷۰ ، روضات الجنات ، ص ۶۵۳ .

۱ ـ آلوهٔ عباسی :
.. ، ..
۲ ـ ایقاظ النبیه (عربی) در فقه :
جلد اول ، بصره ، ۱۳۵۶ق ، سربی .
۳ ـ البرهان فی التکالیف والبیان (البرهانیة) :
۴ مصادر الانوار :
بغداد ، ۱۳۴۱ ق سربی .
۵ ـ رسالة فتح الباب (عربی) :
.. ، ۱۳۴۲ ، باهتمام میرزا احمدجمال ـ الدین بن عبدالله اخباری .

محمدعبدالواحد خلاق :

( )

۱ ـ عرض تاریخی الفلسفة والعلم (عربی) :
مصر ، ۱۹۳۶ م ، سربی .

ابوعبدالله محمدبن عبدوس بن عبدالله جهشیاری :

(ـ ۳۳۱ ق)

مورخ ، منشی ، در بغداد نشو ونما نموده . حاجب علی بن عیسی وزیر و حامدبن عباس وزیر در زمان خلافت المقتدر بالله بوده . بعداً درعراق بمقام امیرالحاج رسید . بسال ۳۳۱ ببغداد درگذشت (معجم المؤلفین ، ج ۱۰ ، ص ۲۷۵) .

۱ ـ شرح ادب الکاتب (عربی) :
قاهره ، مکتبة القدسی .
۲ ـ کتاب الوزراء والکتاب (عربی) :
قاهره ، ۱۳۷۵ ق = ۱۹۳۸ م ، سربی ،

وزیری ، ۴۲۶ ص .

مولوی محمد بن عبدالوهاب :

(   )

از علماء هندوستان بوده‌است .

۱ ـ انیس الموحدین : در ادعیه و زیارات

بمبئی ، ۱۲۹۵ق ، سنگی .

ابوالمحاسن امام الحرمین محمد ابن عبدالوهاب بن داود همدانی کاظمی آل داود همدانی :

(ـ ۱۳۰۳ق)

عالم ، فاضل ، ادیب ، کامل ، نحوی ، شاعر ، مصنف ، حسن المحاضرة ، دارای حافظهٔ قوی و خط نیکو بود . و در کاظمین علوم ادبیه آموخت و در علوم مختلفه کامل شد . در کاظمین بسمت قضاوت منصوب و از جانب ناصرالدین‌شاه قاجار بلقب امام الحرمین ملقب گشت . بسال ۱۳۰۳ق درگذشت . (فوائدالرضویه ، ص ۵۵۳)

سایر مآخذ : احسن الودیعة ، ج۱ ، ص۱۳۶ ، اعیان الشیعه ، ج۴۵ ، ص۲۹۵ .

۱ ـ عصمة الاذهان فی علم المیزان (شعر عربی) :

... ، ۱۲۹۸ق ، با فصوص الیواقیت در یکجلد .

۲ ـ غنیمة السفر فی مسافرة الشیخ جعفر (شعر عربی) :

اهواز ، ۱۳۶۸ق ، سربی ، رقعی ، ۴۹ص .

۳ ـ فصوص الیواقیت فی علم المواقیت (شعر عربی) :

بمبئی ، ۱۲۸۱ ق ، سنگی ، رقعی ، خط زین العابدین بن حسین بن محمد بن میرسید علی طباطبائی ، ۷۲ص .

بمبئی ، ۱۳۰۰ق ، سنگی ، رقعی ، ۷۲ ص .

۴ ـ المجلة الزاهرة فی امر الخلافه و المشاورة فی جواب دعوت العلماء القاهرة من منشآت العاجله و المؤلفات الباجلة (عربی) :

طهران ، ۱۳۰۶ ش = ۱۳۴۵ق ، سربی ، رقعی ، ۴۸ ص .

حاج شیخ محمد عبده :

(۱۳۰۰ق ـ   )

در بروجرد تولد یافت . دارای تحصیلات قدیمه معقول و منقول بود و در مدرسهٔ الیانس تحصیل زبان فرانسه نمود . دکتر درحقوق از دانشگاه طهران . معلم سابق عربی دبیرستان ثروت و مدرسهٔ آلمانی رئیس محکمهٔ عالی انتظامی ، استاد حقوق مدنی و اصول محاکمات حقوق در دانشکدهٔ حقوق (سالنامهٔ دانشکدهٔ حقوق ، تحصیلی ۱۷ـ۱۳۱۸ ، ص ۸۴)

مستشار دیوان عالی تمیز .

۱ ـ اصول الفقه (عربی) :

طهران ، ۱۳۳۷ش ، سربی ، وزیری ، دانشکدهٔ معقول ومنقول ، ۳۲۰ ص .

۲ ـ اصول قضائی جزائی دیوان عالی کشور :

طهران ، ۱۳۲۶ش ، سربی ، جیبی ، علمی ، ۲۳۳ ص .

۳ - اصول قضائی حقوقی :

طهران، سربی، مطبعهٔ تابان ، ۱۰۵ص .

۴ - اصول محاکمات حقوقی، درسی :

طهران، ۱۳۱۱ش، سربی،رقعی، ۴۴۰ص.

۵ - حقوق مدنی :

جلداول،طهران، ۱۳۲۹ق ، سربی، رقعی، ۴۸۸ص .

۶ - رسالهٔ تمیزیه دیوانعالی تمیز :

طهران، ۱۳۲۹ق.

۷ - کلیات حقوق اسلامی :

طهران،۱۳۳۶ش،سربی، وزیری،دانشکدهٔ معقول و منقول، ۴۱۴ص .

۸ - مبانی حقوق اسلامی مختلف الاصول :

طهران، ۱۳۴۱ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۸۰۴ دانشگاه، ۲۴۸ص .

شیخ محمد عبده بن حسن خیرالله المصری :

(۱۲۶۶ - ۱۳۲۳ق)

فقیه، مفسر، متکلم، حکیم، ادیب، لغوی، کاتب . درشنیرا ازقرای غربی مصر تولد یافت . دربحیرهٔ نشوونما نمود . در جامع احمدی طنطاوالازهر بتحصیل پرداخت . بعداً داخل امورسیاسی شد ودرنتیجهٔ همکاری باآزادی طلبان مدت سه ماه زندانی شده بعداً بشام تبعید گردید . ازآنجا بپاریس رهسپار و باسیدجمال الدین افغانی جریدهٔ عروة الوثقی را منتشر ساخت پس ازآن به بیروت مراجعت نموده مشغول تدریس شد. درمراجعت بمصر عهده‌دار مشاغل مختلفه گردید : منصب قضاوت، مستشار محکمهٔ استیناف، مفتی دیارمصر. بسال ۱۳۲۳ در اسکندریه وفات یافت و درقاهره مدفون گردید .

(معجم المؤلفین،ج۱۰، ص۲۷۲)

سایرمآخذ: الاعلام الشرقیة،ج۳،ص۶۷.

۱ - الاسلام دین العلم والمدنیة (عربی) :

مصر،بی‌تاریخ، سربی، وزیری ۱۶۶ص.

۲ - الاسلام والنصرانیة مع العلم والمدنیة (عربی) :

قاهره، ۱۳۷۶ق، سربی، وزیری،۲۰۴ص.

۳ - رسالة التوحید (عربی) :

مصر، ۱۳۴۳ق، سربی .

مصر، ۱۳۷۶ق، سربی، وزیری،۱۹۵ص.

قاهره، ۱۳۷۱ق، سربی، رقعی، ۲۰۸ص.

۴ - السیرة العلویة (شعرعربی :)

مصر، ۱۹۱۸م، سربی، رقعی، ضمن قصیدهٔ العلویة شیخ محمود عبدالله القصری .

۵ - شرح مقامات بدیع الزمان (عربی) :

بیروت، ۱۹۲۴م، سربی،رقعی، ۲۶۵ص .

محمد عبدالهادی ابوریدة :

(   )

۱ - تاریخ الفلسفة فی الاسلام (عربی) :

ت . ج. دی‌بور، ترجمه .

۲ جلد، قاهره ، ۱۳۵۷ق = ۱۹۳۸ م ، سربی .

مصر، ۱۳۷۷ق، سربی، وزیری،۴۳۴ص .

۲- الحضارة الاسلامیة فی القرن الرابع الهجری(عربی):

آدم متز، ترجمه بعربی، ۲جلد، مصر،۵۹-۱۳۶۰ق، سربی، رقعی،۴۵۴ص.

۳- مذهب الذرة عندالمسلمین وعلاقته بمذاهب الیونان والهنود (عربی) :

دکتور،س، پینیس، ترجمه.

مصر،۱۳۶۵ق، سربی،وزیری، ۱۷۲ص .

محمدعبدالهادی بستکی:

(   )

۱ - اخلاق مصطفوی :

بمبئی، ۱۳۰۴ق، سنگی، رقعی،۲۲۲ص .

شیخ محمدبن الشیخ عبودالکوفی:

(۱۲۶۷- ۱۳۵۲ق)

مبادی عربیه را نزدسید محمدسعیدحبوبی خوانده وملازم درس شیخ‌علی حمامی‌بوده است. (مقدمهٔ نزهةالغری)

۱ - نزهة الغری فی‌تاریخ النجف (عربی) :

نجف، ۱۳۷۱ق، سربی، رقعی،۸۸ص.

ابوالمعالی‌محمدبن‌عبیدالله‌بن علی‌بن‌حسن ابن‌حسین‌بن جعفربن‌عبیدالله‌بن حسین‌ابن علی‌بن حسین‌بن علی‌بن ابیطالب ع حسینی علوی غزنوی :

(زنده درسال ۴۵۸ق)

ازاولاد امام چهارم بود ودر شهر غزنین زندگی میکرد وکتاب بیان‌الادیان را که درباب مذاهب مختلف است بسال۴۵۸ تمام کرده وبدربارمسعودبن‌ابراهیم‌غزنوی‌زندگی میکرده و این کتاب قدیمترین کتابیست که درزبان فارسی درباب‌مذاهب بمارسیده است .

(سالنامهٔ پارس بقلم‌سعید نفیسی)

سایرمآخذ : لغت نامهٔ دهخدا ،ص۸۵۱ .

۱ - بیان‌الادیان :

پاریس،۱۸۸۳م،سربی، باترجمهٔ فرانسوی بقلم شارل شفر مدیرالسنهٔ شرقیه پاریس، ضمن جلداول منتخبات فارسی .

طهران، ۱۳۱۲ش، سربی، خشتی ، باهتمام عباس‌اقبال‌آشتیانی ، ازروی چاپ پاریس ، ۶۷ص .

طهران، ۱۳۴۲ ش ، سربی ، وزیری ، با حواشی هاشم رضی ، مطبوعاتی فراهانی ۵۸۴ ص . در این چاپ‌مؤلف بنام محمد ابن الحسین‌العلوی‌معرفی شده است .

شمس‌الدین محمدبن شرف‌عثمان مولانازاده :

(-۹۰۱ ق)

درجمیع اقسام علوم معقول و تمامی فنون مفهوم منقول سرآمد علمای ماوراءالنهر بلکه مقتدای فضلای هرشهر بود ودراواسط زمان‌خاقان‌منصوراز‌سمرقندمتوجه گذاردن حج‌اسلام شده بدارالسلطنهٔ‌هرات رسید و منظور نظر عنایت خاقانی و ملحوظ عین و عنایت جناب مقرب سلطانی گشته عزیمت آن سفرمبارک بامضاءرسانیدوبعدازمراجعت درهرات‌توطن‌نمودوسالها درمدرسهٔ‌سلطانیه ومدرسهٔ اخلاصیه بنشر فوائد علمیه ودرس مسائل دینیه‌مشغول بودوآنجناب که‌بمولانا محمدمولانازادهٔ عثمانی اشتهار دارد بتواضع و کسرنفس‌اتصاف داشت و درمساه ربیع‌الاول سنهٔ ۹۰۱ رایت‌رحلت بآخرت برافراشت. (رجال‌حبیب‌السیر،ص۱۸۲)

۱ - حاشیهٔ‌شرح مفتاح العلوم (عربی) :

سکاکی، شرح میرسید شریف جرجانی ، حاشیه، کلکته ۱۲۵۶ق، سنگی.

۲ - حاشیهٔ مختصر تلخیص (عربی) :

تفتازانی، حاشیه، هند، ۱۲۸۶ق،سنگی.

محمدبن‌عثمان‌بن عمر بلخی هندی‌حنفی:

(-۸۳۰ ق)

نحوی، مشارك دربعض‌علوم .

(معجم‌المؤلفین،ج۱۰، ص۲۸۴)

سایر مآخذ : معجم‌المطبوعات، ص۵۸۶ .

۱ ـ عین‌العلم وزین‌الحلم (عربی) :

(مختصر احیاء العلوم غزالی)

لاهور، ۱۳۰۹ق، سنگی، وزیری، ۳۵۱ص.

بمبئی، ۱۸۷۵ م ، سنگی، وزیری، ۲ + ۷۱۰ ص.

سید محمدحسینی همدانی نجفی عرب‌زاده:

(ـ معاصر)

۱ ـ انوار درخشان در تفسیر قرآن :

جلد اول، طهران، ۱۳۸۰ق، سربی، وزیری، ۳۸۳ص .

حاج سید محمد عرب زعفرانی :

(۱۲۸۳ق ـ ۱۳۶٤ق)

از اساتید قرائت عصر حاضر مشهد مقدس بود. بسال ۱۳٦٤ وفات یافت ودر صحن جدید مدفون گردید .

(تاریخ علمای خراسان، ص۲۸۸)

۱ ـ منتخب التجوید :

مشهد. ۱۳۲۷ش، سربی، رقعی، ٦٤ص.

دکتر محمدعزالدین حلمی :

( )

۱ ـ علم المعادن (عربی) :

قاهره، سربی، جیبی .

الشیخ محمدعزالدین بن شیخ محمود العاملی:

(ـ معاصر)

در نجف اشرف مقیم است .

۱ ـ نظام الجهاد فی الاسلام (عربی):

جزو اول، نجف، ۱۳۸۱ق، سربی، وزیری،

محمد عزّوز حکیم:

( )

۱ ـ فهرست خزانة الصحف العربیة لمنطقة الحمایة (عربی):

قطران ، ۱۹۵۳ م ، سربی ، دارالطباعة الغربیة .

ابوبکر محمدبن عزیز سجستانی عزیری :

(ـ ۳۲۰ ق)

مفسر، لغوی. در بغداد میزیسته است.

(معجم المؤلفین، ج۱۰، ص۲۹۲)

سایر مآخذ :معجم المطبوعات، ص۱۰۸.

۱ ـ غریب القرآن، نزهة القلوب (عربی) :

مصر، بی تاریخ ، سربی، رقعی ۲۰۸ ص .

مصر، ۱۹۳٦م، سربی، رقعی، ۲۳۲ص.

مصر، ۱۳۷۲ق، سربی، جیبی، ۲۸۷ص.

مهندس محمد عصار:

(ـ معاصر)

۱ ـ طوفان میغرد :

روزوا یلدولین، ترجمه، طهران، ۱۳۳٦ش ، سربی، جیبی، امیر کبیر، ۱٦٦ص .

سیدمحمدبن محمود حسینی لواسانی عصار:

(۱۲٦٤ ـ ۱۳۵٦ق)

حاج سیدمحمود ساکن لواسان بوده، بطهران

مهاجرت کردمواین خانواده اصلاماز ندرانی هستند . صاحب ترجمه فقیه اصولی حکیم واز معمرین علمای عصر خود بشمار میرفت... دراواخر عمر بمشهد مقدس مهاجرت کرد. باکهولت سن واز دست دادن یك چشم و کمی نور چشم دیگر غالباً بتألیف اشتغال داشت. بسال ۱۳۵۶ وفات یافت ودر ایوان طلای صحن مشهد مدفون گردید .

(مقالات الحنفاء، ص ۲۶۱)

۱ ـ آداب السلوك للرعية والمملوك (شعر):

(بشرح روزنامهٔ کانون شعراء ، سال اول ، شمارهٔ ۲، ازمحمد کریم صابونی)

۲ ـ لباح اللبب :

(بشرح روزنامهٔ کانون شعراء ، سال اول ، شمارهٔ ۲ ازمحمد کریم صابونی)

طهران، ۱۳۳۲ق سنگی، رقعی ، خط شیخ علی اکبر، ۱۲۳ص.

۳ ـ توحید کمالی :

طهران، ۱۳۴۰ق، سنگی، رقعی، ۲۰۷ص.

۴ ـ حاشیهٔ قواعد الکلیة الاصولیة الفروعیة (عربی):

شهید اول، حاشیه، طهران، ۱۳۰۸ق، سنگی، درهامش قواعد الکلیة .

۵ ـ حاشیهٔ کشف الریبة فی احکام الغیبة (عربی)

شهید اول، حاشیه، طهران ۱۳۰۵ق، سنگی.

۶ ـ حاشیهٔ کشف الفوائد فی شرح قواعد العقائد (عربی):

خواجه نصیرالدین طوسی، شرح علامهٔ حلی حاشیه، طهران، ۱۳۰۵ق با کشف القواعد.

طهران، ۱۳۳۳ق، سنگی.

۷ ـ رسالهٔ در رد اهل بیان :

طهران، ۱۳۴۲ق، سنگی، باارغام الشیطان نوری حمامی.

۸ ـ مواهب الرضویة فی رد شبهات المبلغین من المسیحیة والبابیة والبهائیة :

تبریز، ۱۳۴۳ق، سنگی، جیبی، ۹۶ص .

محمد عطیة الابرشی :

(   )

۱ ـ ابطال الشرق (عربی) :

(صلاح الدین الایوبی، محمد فرید، سعد زغلول)

قاهره، ۱۳۶۶ق، سربی، رقعی، ۱۷۸ص .

۲ ـ الفصل فی قواعد اللغة الربانیة (عربی) .

بمشارکت دکتر العنانی ولیون محرز، مصر، ۱۳۵۴ق، سربی .

حاج سید محمدبن عقیل بن عبدالله بن عمر ابن یحیی علوی یمنی حضرمی:

(۱۲۷۹ ـ ۱۳۵۰ق)

دربلدهٔ مسیلهٔ آل شیخ قرب تریم از توابع حضرموت تولد یافت . بعداً بـه سنگاپـور رهسپار شده بشغل تجارت پـرداخت و در ضمن تـأسیس جمعیت اسلامی نمـود و روزنامه ومجلهٔ عربی ومدرسهٔ دینی دائـر نمود ومکرر بهندوستان مسافرت نموده و ازآنجا به چین وژاپن وروسیه وبرلـن و

فرانسه وعراق وسوریه ومصر رهسپار شد. دربلدة الحدیدیة از اعمال یمن وفات یافت.

(معجم المؤلفین، ج ۱۰، ص ۲۹۴)

سایرمآخذ : فهرست رضویه، ج ۵، ص ۳۲۹، اعیان الشیعه، ج ۴۵، ص ۳۰۹.

۱ - تقویم الایمان (عربی):

۲ - فصل الحاکم فی النزاع والتخاصم فیما بین بنی امیة وبنی هاشم (عربی) :

صیدا، سربی، ۱۵۰ ص.

۳ - عتب الجمیل علی اهل الجرح والتعدیل (عربی):

...، ۱۳۴۲ ق.

۴ - النصایح الکافیة لمن یتولی معاویة (عربی):

بغداد، ۱۳۶۷ ق، سربی، وزیری، چاپ دوم، ۲۳۶ ص.

بمبئی، بی‌تاریخ، سنگی، رقعی، ۲۲۴ ص.

محمد بن احمد علامهٔ مداح:

(ـ معاصر)

۱ - ارمغان سفریا هدیهٔ حج :

طهران، ۱۳۳۱ ش، سربی، جیبی، ۷۱ ص، در مقدمه عکس مؤلف.

۲ - هدیهٔ مور، دیوان شعر:

طهران، ۱۳۴۱ ش، سربی، وزیری، ۲۲۱ ص، درمقدمه عکس شاعر :

سید محمد علنی :

( )

۱ - برادزاد ملکهٔ آلمان:

آلکساندردوما، ترجمه ... سربی، جیبی، مطبعهٔ نهضت، ۲۵۰ ص.

سید محمد بن علی آل ابراهیم العاملی :

(ـ معاصر)

عالم، جلیل، معاصر.

(طبقات اعلام الشیعه، ج ۱، ص ٤)

۱ - قاطعة الخصام فی استمرار المتعة فی الاسلام (عربی):

صیدا، ۱۳۴۳ ق، سربی.

حاج ملامحمد بن علی اردبیلی :

( )

مقیم نجف سپس کربلا. عالم، فاضل، کامل، خبیر، متبحر، صاحب جامع الروات در تمییز مشترکات قریب پنجاه هزار بیت است ودر مدت بیست سال آنرا جمع نموده وآن کتاب بسیار با فائده وعدیم النظیر است وآنرا سیدحسین بن ابراهیم قزوینی ملخص کرده وفصل سوم معارج الاحکام خود درفقه قرار داده است.

این فقیر نسخهٔ از این کتاب را در نجف اشرف دیدم که از وجه حمام نقش جهان استنساخ کرده ووقف نموده بودند ودرموقع استکتاب آن علمای معاصر اردبیلی مانند مجلسی وآقا حسین خوانساری وآقا جمال وامیرعلاءالدین گلستانه و غیرهم را جمع کرده بودندوتبرك وتیمن هر کدام از آنان یك کلمهٔ ازخطبهٔ آنرا تادوسه سطر نوشته بودند. مثلا : بسم‌الله را علامهٔ مجلسی. الحمدرا آقاحسین خوانساری، لله راآقا جمال و هکذا تادوسه سطر. پس مابقی را کاتب بخط خویش نوشته ودر حاشیه اشاره بخط هر کدام نموده بود...

(فوائدالرضویه، ص ۵۵۷)

حاج محمداردبیلی تلمیذ شیخ مقصودعلی والدمجلسی اول درعلم رجال کتابی جامع جلیل القدر تصنیف نموده ونفس خودرا در

تمییزمشترکات باجدتمام به تعب‌انداخته ودر این باب احدی بروی سبقت نگرفته‌و این کتاب در حدود چهل هزار بیت است

(رجال ممقانی ، خاتمهٔ کتاب ،ص۱۲۰) .

۱ ـ جامع‌الروات :

۲ جلد ، طهران ، ۱۳۳۴ ش ، سربی ، وزیری ، باهتمام حاج‌آقا حسین طباطبائی بروجردی ، ۹۶۰ + ۵۵۲ ص .

محمد علی الحداد :

(۱۲۸۲ـ ۱۳۵۷ ق)

در بلدهٔ بنی حسین از قرای صعید مصر تولدیافت ودرالازهرتحصیل نمود . ازقراء دیار مصر بود . درذی‌الحجهٔ ۱۳۵۷ وفات یافت (معجم المؤلفین ، ج ۱۱ ، ص۸) .

۱ ـ حاضر الطرابلس الغرب (عربی) :

بغداد ۱۳۵۶ ق ، سربی .

ابوالفضائل‌محمدبن علی الحموی:

( )

۱ ـ التاریخ منصوری (عربی) :

(تلخیص‌الکشف‌والبیان فی حوادث‌الزمان)

مسکو، ۱۹۶۰م، سربی ، وزیری ،باهتمام بطرس غریاز نیویچ ، ۵۲۱ + ۲۳ ص .

محمد علی الزعبی :

( )

۱ ـ الاسلام بین الشیعة والسنة (عربی) :

بمشارکت‌هاشم الدفتردارالمدنی ،بیروت، ۱۳۶۹ ق ، سربی ، رقعی ، ۱۳۶ ص .

جلال‌الدین سید محمد بن عمدة القضاة غیاث‌الدین‌علی‌طباطبائی زواری :

(ـ۹۹۵ ق)

از بزرگان علمای زمان خود بوده . بسال ۹۹۵ وفات یافته ودرایوان بیرون مقبرهٔ امامزاده اسمعیل واقع در اصفهان درکنار جاده مدفونست .

(تذکرة القبور ، چاپ دوم ، ص۱۷۹).

۱ ـ توقیعات کسری انوشیروان عادل :

ترجمه ازعربی ،تبریز، ۱۳۳۴ ش،سربی، وزیری ، بامقدمهٔ مجتبی مینوی ، باهتمام حسین نخجوانی ، ۱۵۴ ص

طهران ، سربی ، باهتمام احمد کسروی .

کلکته ، ۱۲۴۰ ق، مطبعهٔ شیخ‌هدایت‌الله.

هند ، ۱۲۶۱ ق .

لکنهو،۱۲۸۷ ق و۱۲۹۱ق و ۱۳۰۳ ق، سنگی.

لکهنو ، بی‌تاریخ سنگی،رقعی ، چاپسوم، ۱۰۳ ص .

لیدن ، ۱۳۱۰ ق = ۱۸۹۲ م ، سربی ، باترجمهٔ انگلیسی .

ناظم‌الاسلام میرزا محمدبن‌علی شریعتمدار کرمانی :

(۱۳۳۷ ق)

در سنهٔ ۱۲۸۰ ق متولد شده . چون شوق بتحصیل داشت در بیست سالگی ازتحصیل صرف ونحووحساب منطق‌وهیئت‌قدیم‌فراغت

حاصل کرد . سپس نزد میرزا آقاخان کرمانی بتحصیل منطق شرح اشارات و نزدحاج‌شیخ ابوجعفرمجتهدبن حاج‌احمد آقا احمدی کرمانی بفقه واصول پرداخت. درسن بیست و هشت سالگی بعزم تحصیل حکمت‌الهی‌بطهران آمدوبحوزهٔ درس‌اساتید وقت حاضر شدودرحکمت اطلاع‌کافی‌حاصل نکرد بلکه بهمان علوم مقدماتی و ادبی و اصول فقه درحدود معالم و شرایع که درس میداد وقفه نمود .

باحرارت وشوری که درسرداشت رشتهٔطلبهٔ رارها کرده جزو آزادیخواهان قرار گرفت ودرنتیجه درسنهٔ ۱۳۱۷ق بنظامت مدرسهٔ اسلام انتخاب گردید ودرضمن جزومعلمین آن مدرسه نیزبود . رفته‌رفته ازمدرسه و تدریس وتألیف دست برداشته وبسیاست و تشکیل‌انجمن‌های سری وروزنامه‌نگاری پرداخت. در استبداد صغیر بمضیقهٔ مالی وسر گرم‌زن وفرزندشده درو‌قایع مشروطه میتوان گفت که صاحب ترجمه نه مانند همکارانش بوکالت ومقاماتی رسیدونه‌مثل عده‌دیگر گرفتارشکنجه شد و گویایگانه نتیجهٔ سالهامجاهدت اوهمان نمایندگی برادرش میرزا هدایت‌الله شمس‌الحکماءبود که‌آنهم‌دردورهٔ اول‌فقط عنوانی بوده‌لاغیر. بعداز استقرار مشروطیت بعلت‌بالارفتن سن وپای بندی عیال قوهٔ تلاش ادامهٔ زندگی درطهران‌بخود ندیده اضطراراً بوطن خود بازگشت‌وبقیهٔ عمررا درآنجا بسربرد ودر موقع‌تصمیم‌معاودت بکرمان‌بتصمیم‌همقدمان صمیمی خود شغل قضاوت کرمان را قبول کرد و درحدود سنهٔ ۱۳۳۰ ق از طهران بجانب کرمان‌روانه شد. ولی قبل ازوصول بمقصد دربین‌راه گرفتارسارقین‌شده وجزئی اموالش بغارت رفت . شغل قضاوت هم‌برای اوپائیدوازآن‌شغل کناره گرفته‌بوکالت عدلیه وپس‌ازآن بوعظ و منبرپرداخت . درسنهٔ ۱۳۳۷ق درکرمان در گذشت ودر مقبرهٔسید علویه‌واقع درنزدیکی منزل‌خود مدفون گردید .

(تاریخ بیداری‌ایران، چاپ‌دوم)

سایرمآخذ : تاریخ ادبی‌برون،ترجمهٔرشید یاسمی، ص۲۹۵ .

۱ ـ اصول عقاید، درسی :

طهران،۱۳۱۹ق، بدر خواست سیدمحمدصادق طباطبائی .

طهران،۱۳۲۲ق، سنگی، رقعی، ۹۳ ص.

۲ ـ تاریخ بیداری ایرانیان :

۳جلد، طهران، ۲۸ـ ۱۳۳۰ق، سنگی ، وزیری، خط‌شمس‌الکتاب۲۷۲+۲۵۵+ ۲۴۰+۲۷۲ص .

۳ جلد، طهران،۱۳۳۲ش،سربی، وزیری، ۵۶۳ص .

۳ ـ خلاصة العوامل :

طهران،۱۳۱۷ق و۱۳۱۹ق، سنگی .

طهران، ۱۳۱۸ق، سنگی، جیبی،۱۵۹ص.

۴ ـ شمس التصاریف :

طهران،۱۳۱۸ق، سنگی.

۵ ـ علائم الظهورالمهدی الموعود :

طهران،۱۳۲۹ق، سنگی، رقعی، ۱۹۷ص.

طهران، ۱۳۳۰ق و۱۳۳۲ق، سنگی.

طهران، بی‌تاریخ، سربی ، رقعی،شرکت کانون کتاب،۱۴۴ص .

محمد علی عوفی :

( )

١ ـ تاريخ الدول والامارات الكردية (عربی):

تعریب عوفی، مصر، ١٣٦٤ق، سربی.

٢ ـ خلاصة تاريخ الكرد والكردستان (عربی) :

محمدامین زکی الوزیر العراق، تعریب عوفی، مصر، ١٩٣٦م سربی .

محمدبن غیاث الدین بن علی :

( )

١ ـ رسالهٔ قاضی قطب :

دهلی، ١٢٨٦ق، سنگی، وزیری، ٨ص.

لاهور، ١٨٧٠م، سنگی، وزیری، ١٢ص.

جمال الدین ابوحامد محمدبن علی محمودی، ابن الصابونی :

(٦٠٤ ـ ٦٨٠ق)

محدث، حافظ. درذی القعده ٦٨٠ بدمشق درگذشت .

(معجم المؤلفین، ج ١١، ص ٦٢)

١ ـ تكملة اكمال الكمال فى الانساب والاسماء والالقاب (عربی) :

(ذیل اكمال الكمال ابن نقطه)

بغداد، ١٣٧٧ق، سربی، رقعی، المجمع العلمی العراقی، بتحقیق دکترمصطفی جواد، ٥٢+٤٧٤ص.

محمدعلی المیناوی:

(ـ ١٣٣٥ ق)

مدرس مدرسة التوفیقیة .

١ ـ تحفة الرأی للامیة العجم الطغرائی (عربی) :

مؤیدالدین الحسین بن علی اصفهانی طغرائی، شرح، مصر، ١٣١٦ق، سربی .

٢ ـ الشذرات السنية فى تاريخ ادب اللغة العربية (عربی) :

مصر، ١٣٢٩ ق، = ١٩١١م، سربی .

محمدبن علی بن ابراهیم استرابادی :

(ـ ١٠٢٨ق)

سید اجل، عالم، فاضل، متکلم، محقق، مدقق، عابد، زاهد، ورع، ثقة، استاد ائمهٔ رجال، صاحب رجال کبیر که تعبیر میشود ازآن برجال کبیر و ازبرای اوست رجال متوسط ورجال صغیر و در رجال بهتر از آن تصنیف نشده بجهت اتقان و خوبی نظم و ترتیب آن .

استاد اکبر بهبهانی (آقا باقر) تحقیقات خود را در رجال تعلیقه بر آن نموده و از بین کتب رجالیه آنرا اختیار نموده و مجلسی در بحار الانوار گوید : والسیدالامجد میرزا محمد قدس‌الله روحه من النجباء الافاضل والاتقياء الاماثل وجاور بيت‌الله الحرام الى ان مضى الى رحمة‌الله وكتبه فى غاية المتانة والسداد، انتهى ..

وی مدتی مجاور نجف اشرف بوده . پس از آن بمکه مشرف شده و جارالله گردید . در سیزدهم ذی‌القعدهٔ سال ١٠٢٨ در مکهٔ معظمه وفات یافت ودر قبرستان (معلی) معلاة، نزدیك قبرخدیجهٔ کبری بخاك رفت ...

(فوائدالرضویه ، ص ٥٥٤)

١ ـ رجال کبیر ، منهج المقال (عربی) :

١ نسخهٔ اصل این کتاب بخط مؤلف در کتابخانهٔ صاحب روضات الجنات موجود بوده بکتاب روضات چاپ دوم ، ص ٢٣٦

شرح حال خداوردی رجوع شود. معلوم نیست این نسخهٔ نفیس و گرانبها که تا پنجاه سال قبل دراصفهان بوده فعلا کجا و نزد کیست (بیست مقالهٔ قزوینی)

طهران، ۱۳۰۶ ق، سنگی، رحلی، ۵۱۷ص، با تعلیقهٔ آقا باقر بهبهانی و امل الآمل ومنظومهٔ بحرالعلوم.

طهران، ۱۳۰۲ ق، سنگی، رحلی، ۳۷۶+۷۷+۶۵ص، ضمن آن امل الآمل.

ابن ابی جمهور شمس الدین محمد بن زین الدین علی بن ابراهیم بن حسن بن ابراهیم ابن ابی جمهور الاحسائی:

(زنده درسال ۸۷۷ق)

درسلک دانشمندان فرقهٔ امامیه و درعداد متکامین فقها ومحدثین وعرفا ومتبحرین علما بشمار است. درشهراحساء متولد گشت وعلوم رسمیه وفنون ادبیه را نزد علمای بلدخویش فرا گرفت. پس ازآن بنجف رهسپار و چندی اوقات بکسب فضائل بگذرانید. بسال ۸۷۷ بحج رفت و بدیار خود عود نمود وچندگاه درآنجا بسر برد ثانیاً بنجف رفته و عاقبت در مشهد مقدس اقامت گزید. درآنزمان مردم شیعی ازشدت خوف روزگار خویش بتقیه میگذرانیدند چون خبر ورود وی بعلمای سنت وجماعت هرات رسید یکی ازایشان که در تمامت فنون علم ودانش سرآمد همگنان بود بمشهد آمد وایشان ازدرباب حقیقت و حقیت مذهب شیعه مناظرات ومباحثت درپیوست سه مجلس بایکدیگر مناظرت نمودند، درهریك ازآن مجالس ابن ابی جمهور برفاضل هروی غالب آمد. ابن ابی جمهور صورت آن مناظرات ومجالس رارسالهٔ ترتیب داده، اینك حاصل هریك ازآن مباحثات را مشروحاً دراین نامه نگارش میدهیم...

(نامهٔ دانشوران، ج۱، ص۷۳۳)

سایرمآخذ: لغت نامهٔ دهخدا، ص۲۸۶، دائرة المعارف آریانا، ص۷۵۷، فوائدالرضویه، ص۳۸۲.

۱- **اسرار الحج (عربی):**

۲- **المجلی، مرآة المنجی (عربی):**

طهران، ۱۳۲٤ق، سنگی.

طهران، ۱۳۲۹ق، سنگی، وزیری، چاپ شیخ احمد شیرازی، ۵۸۵ص.

۳- **المسالك الجامعية فی شرح الرسالة الالفية (عربی):**

شهید اول، شرح، طهران، سنگی، مطبعهٔ میرزا حبیب الله و سیدمرتضی، خط احمد هزارجریبی طهران، سنگی با مقاصدالعلیة دریکجلد.

طهران، ۱۳۱٤ق سنگی، وزیری، باهتمام حاج میرزا ابوالفضل طهرانی، ۳۲۱+۱۷۸ ص با فوائدالملیة و حاشیهٔ صاحب المدارك و محقق کرکی وغیره در یکجلد

٤- **المناظرات مع العالم الهروی (عربی):**

طهران، سنگی، رحلی، ضمن مجلد اول نامهٔ دانشوران، ص۷۳۳.

سید محمد بن علی بن ابوالحسن حسینی تبریزی خسروشاهی:

(ـ حدود ۱۳۱۰ ق)

ازاعاظم علمای تبریز و ازشاگردان شیخ انصاری بوده. درحدودسنهٔ ۱۳۰۰ق وکثری درتبریز درگذشته وجنازهٔ او بنجف حمل

ودرمقبره نراقی صاحب مستند مدفون گردیده است .

(فهرست رضویه، ج۵، ص۵۷۵)

بگفتهٔ صاحب الذریعه،ج ۲و۳،ص۴۷۹ وص ۱۱ کمی بعد از طبع کتاب مشکوة (سال ۱۳۱۰)وفات نموده است .

۱ ـ رسالة وضع الالفاظ والحقيقة الشرعية (عربی) :

۲ ـ رسالة البراقية فی مسائل الفقهية (عربی) :

۳ ـ مشكوة المصابيح فی التعادل والتراجيح (عربی):

تبریز، ۱۳۱۰ق، سنگی، رحلی، خط محمد ابن ملامحمد قلی خیابانی، ۳۶۳ + ۵۶ص .

ابوالمعالی شمس‌الدین محمد بن علی‌ابن احمدبن نعمةالله‌بن‌خاتون عاملی عیناثی قطبشاهی ، ابن خاتون :

(زنده درسال ۱۰۶۸ق)

ساکن حیدرآباد . عالم، فاضل، ماهر، محقق، ادیب، عظیم‌الشأن ، جلیل القدر، جامع‌فنون‌علم. صاحب شرح ارشاد وترجمهٔ اربعین شیخ بهائی وغیره . صاحب امل الآمل گوید درزمان ما وفات یافت ولی ملاقات او دست نداد با شیخ بهائی معاصر بود کتاب اربعین را باانشاء لطیف بفارسی ترجمه نموده ونزدمن نیزنسخهٔ از ارشاد علامهٔ حلی بخط صاحب ترجمه که تاریخ کتابت آن پنجم محرم ۱۰۶۸ ق میباشد موجود است .

(فوائدالرضویه، ص۵۶۷)

سبب نسبت (شیخ محمد خاتون) بخاتون آنستکه‌یکی از سلاطین‌دخترخودرا بیکی ازآباءایشان‌داده‌وایشان‌ازنسل‌آن‌خاتونند. وی ازفضلاء عصربدقت طبع‌ونجابت سلیقه سرآمدبود، دلیل‌این‌دعوی‌شرح‌اربعین‌شیخ بهاءالدین است که از آفتاب اشهر است .

مدتی قبل‌ازاین بهندوستان رفته بخدمت عبدالله قطبشاه کمال اعتبار بهمرسانید . درآنجا فوتشد . امانت دثار ودیانت شعار (میرزااسد) راوصی خود کرده . جمیع اسباب خود را باوداد که درایران بورثهٔاو رساند همه‌را بلاقصور بورثه رسانید و شاهده بسیاردارد یکی از آنجمله فقیر . مجملا مشارالیه‌طبع نظمی هم داشت واین اشعارازاوست..

(تذکرهٔ نصرآبادی، ص۱۵۹)

۱ ـ اربعین شیخ بهائی :

ترجمه، طهران، ۱۲۷۵ق، سنگی، وزیری، خط‌اسمعیل‌بن علی‌خوانساری، باهتمام‌حاج محمدباقرخوانساری، بی‌شماره‌صفحه.

،،،، ۱۳۰۸ق،سنگی، وزیری، ۴۶۷ص .

بمبئی ، ۱۳۰۹ ق، سنگی، وزیری ، ناشر ابراهیم شیرازی ، ۴۶۷ ص .

جمال‌الدین سید،محمدبن خواجه‌زین الدین علی‌بن‌جمال‌الدین علوی‌عرفی‌شیرازی :

(۹۶۳ـ ۹۹۹ق)

سایرمآخذ : فارسنامهٔ ناصری ، ج ۲ ، ص ۱٤۹ . تذکرهٔ مرآت‌الخیال ، ص ۸۲ . ریحانة‌الادب، ج۳ ، ص۷۷ ،تذکرهٔ هفت‌اقلیم ، ص۲۸۷، مجلهٔ ارمغان ، سال۹،ص ۳۲۱ و٤۳۸و٤۸۹

۱- ارمغان شیراز:

(منتخب اشعارعرفی)

انتخاب کننده یوسف حسین‌هندی ، هند.

۲- دیوان :

بمبئی ، ۱۳۰۸ ق ، سنگی ، وزیری ، ۳۲۱ ص .

کانپور ، ۱۳۳۳ ق ، سنگی ، وزیری ، ۲۸٦ ص .

لکهنو ، سنگی ، وزیری .

۳ - قصائد عرفی :

کانپور ، ۷۸-۱۲۸۰ق، سنگی، وزیری ، ۱٤۸ + ۱۰۹ + ۱٥٤ص، با قصائد بدرالدین چاچی،وقایع فتحعلیخانی، دریکجلد.

لکهنو، ۱۳۲۲ق، سنگی، رقعی، ۱٤۸ص.

لکهنو ، ۱۳۰٦ ق ، سنگی ، وزیری ، ۱٤۸ ص .

لکهنو ،۱۳٦۳ ق ، سنگی،وزیری، ۱٤۸ ص .

لاهور ، ۱۹۲٤ م .

بمبئی ، ۱۳۲۲ ق ، سنگی ، وزیری ، ۱۳۸ ص .

٤ - مثنوی عرفی :

بمبئی، ۱۳٤٦ق ، سنگی، رقعی، ۱۲۰ص.

شمس الدین ابوالمحاسن محمدبن علی‌ابن حسن‌بن حمزة‌الدمشقی‌الحسینی :

(۷۱٥ - ۷٦٥ ق)

فقیه ، محدث ، حافظ ، مورخ ، اصل اواز واسط بوده بعداً بدمشق رهسپار و درآنجا ساکن‌شده. درآخرشعبان ۷٦٥ درگذشته است (معجم‌المؤلفین ، ج۱۰، ص۳۱٥)

سایرمآخذ : الدررالکامنه : ج٤ ، ص٦۱

۱ - ذیل لذکرة‌الحفاظ (عربی) :

شمس‌الدین ابوعبدالله‌الذهبی ، ذیل، دمشق ۱۳٤۷ق ، سربی ، وزیری ، ٤٥٤ ص ، با لحظ الالحاظ بذیل طبقات الحفاظ ابن فهد مکی و ذیل طبقات الحفاظ سیوطی در یکجلد .

شیخ ابوجعفرمحمدبن علی بن حسین‌بن بابویه قمی معروف بصدوق، ابن بابویه :

(- ۳۸۱ ق)

عالم جلیل، محدث نبیل، نقاد اخبار،ناشر آثارائمهٔ اطهار ، عماد ملت ومذهب ودین، شیخ قمیین، ملاذ محدثین، شیخی ازمشایخ شیعه‌ورکنی‌ازارکان‌شریعت،رئیس‌محدثین، و صدوق در آنچه ازائمهٔ معصومین روایت نموده است. اوحافظ احادیث بود بحدیکه درمیان قمیین مانند او در حفظ و کثرت علم دیده نشد . درسنهٔ ۳٥٥ که درآنوقت هنوز چندان از عمرش نگذشته بود ببغداد رفت وشیوخ‌طایفه از اواخذ حدیث کردند. ابن ادریس در کتاب نکاح سرائر گوید که شیخ ما ابوجعفر باخبار بصیروناقدآثار و برجال عالم واستادشیخ مفید بود انتهی. شیخ صدوق قریب‌سیصد کتاب تصنیف‌نموده. که جملهٔ آنها درمیان شایع و مشهور است وغالب احادیث که بما رسیده از برکات قلم اوست واصحاب ما مراسیل او را کمتر ازمراسیل ابن‌عمیرنمیدانند و کتاب‌مدینة‌

العلم او اگرمفقود نشده بود اصول اربعه‌را
تخمیس‌میکرد. استاد اکبر درتعلیقهٔ خود
گوید که مشایخ‌ما معنعناً ازشیخ‌بهائی‌روایت
کرده‌اند که اوشیخ صدوق را تعدیل و
توثیق کرده وبراوثنا گفته وگوید بیش‌از
این سؤال نمودند که ذکریابن‌آدم‌وصدوق
کدام افضل و مرتبه‌اش فزونتر است گفتم
زکریابن‌آدم بجهة اخبار بسیار که درمدح
اورسیده . بعد از این سؤال و جواب شیخ
صدوق را در خواب دیدم فرمود از کجا
فضل زکریابن‌آدم برمن برای توظاهرشد
وازمن اعراض نمود : انتهی .

او در سنهٔ ۳۸۱ وفات نمود ودر ری قرب
حضرت عبدالعظیم مدفون گردید
(فوائدالرضویه ، ص۵۶۰)

۱- الاختصاص (عربی) :

طهران، ۱۳۷۹ق، سربی، وزیری،صدوق،
۴۵۶ص .

۲- امالی ، مجالس (عربی) :

طهران، ۱۲۸۵ق و ۱۲۸۷ ق.

طهران، ۱۳۰۰ق، سنگی ، وزیری ، خط
محمد حسن گلپایگانی، ۴۰۲ص.

قم، ۱۳۷۳ق، سربی، بتصحیح سیدفضل‌الله
طباطبائی یزدی.

۳- توحید (عربی) :

(وصفات ثبوتیه وسلبیه ونفی تشبیه ورؤیت
وجبر)

طهران، ۱۲۸۵ق،سنگی،رقعی،خط‌محمد-
رسول‌اسکوئی، بدستور ملامحمد تربتی با-
یکی، بی‌شماره صفحه .

طهران، ۱۳۷۵ق سربی، رقعی، ۲۴۰ص.

طهران، ۱۳۷۵ق، سربی، رقعی،مصطفوی،
۳۴۰ص.

ایران، بی تاریخ، سنگی ، جیبی، بی‌شماره
صفحه .

بمبئی، ۱۳۲۲ق، سنگی،وزیری،۵۱۹ص.
با رسالهٔ سیر وسلوك واعتقادات مجلسی .

۴- ثواب‌الاعمال (عربی) :

تبریز،۱۲۹۹ق ، سنگی، خشتی، ۱۰۹ +
۵۲ص، باعقاب الاعمال

ایران، ۱۳۱۲ق، سنگی.

طهران، ۱۳۷۵ق، سربی،رقعی، مصطفوی،
۲۹۴ص، باعقاب‌الاعمال

بغداد، ۱۹۶۲م، سربی ، رقعی ، ۲۷۰ص،
باعقاب الاعمال

۵- الخصال المحمودة والمذمومة (عربی) :

طهران، ۱۳۰۲ق ، سنگی ، وزیری، خط
محمد رضابن مهدی خورانی ، ۱۶۵ +
۱۸۰ص.

طهران، ۱۳۲۷ش، سربی ، رقعی،۳۶۰+
۳۹۶ ص، با ترجمهٔ خصال از محمد باقر
کمره‌ای

طهران، ۱۳۷۴ق، سنگی، وزیری،شفیعی،
۱۶۵ + ۱۸۰ ص.

قم، ۱۳۷۶ق،سربی،وزیری، بتصحیح‌سید-
فضل الله بن هدایت الله طباطبائی یزدی ،
۲۷۹ص.

لکهنو، ۱۳۰۷ق، سنگی،وزیری،۴۰۳ص.

۶- العقائد (عربی) :

طهران، ۱۲۹۴ق،سنگی،رقعی، خط‌محمد-
صادق گلپایگانی ، ۱۵۹ ص . با شرح باب
حادی‌عشر،اعتقادات‌مجلسی،آداب‌المتعلمین،
سؤالات مأمون ازحضرت رضا ع

طهران، ۱۳۲۰ق، سنگی رقعی.

طهران، ۱۳۰۸ق، سنگی، رقعی،۱۵۴ص.

طهران، ۱۳۷۰ق، سنگی،رقعی، گراوری،

مصطفوی، ۱۵۹ص، با سیر و سلوك مجلسی، آداب المتعلمین و سؤال و جواب حضرت رضا ع

طهران، ۱۳۲۷ ش، سربی، رقعی، ۳۶۰ + ۳۹۶ص، با ترجمهٔ شیخ‌محمد باقر کمرهٔ بفارسی.

تبریز ۱۳۰۱ق، سنگی، رقعی، با عقائد مجلسی‌وشرح باب حادی عشر.

ایران، ۱۲۹۶ ق، سنگی، رقعی، ۱۵۰ ص.

نجف، ۱۳۴۳ق، سنگی، رقعی، ۲۲۴ص، با اعتقادات مجلسی ونافع یوم‌الحشر.

۷ - عقاب الاعمال (عربی):

تبریز، ۱۲۹۹ق، سنگی، خشتی، ۱۰۹ + ۵۲ص، باثواب‌الاعمال.

طهران، ۱۳۷۵ ق، سربی، رقعی، مصطفوی، ۲۹۴ ص، باثواب‌الاعمال.

بغداد، ۱۹۶۲م، سربی، رقعی، [illegible]ص، با ثواب‌الاعمال.

۸ - علل الشرایع والاسلام (عربی):

طهران، ۱۲۸۰ق، سنگی، رحلی، بی‌شمارهٔ صفحه.

طهران، ۱۲۸۹ ق، سنگی، رحلی، بی‌شمارهٔ صفحه، با معانی‌الاخبار.

طهران، ۱۳۰۱ق، سنگی، رحلی.

طهران، ۱۳۱۱ق، سنگی، رحلی، خط میر محمد حسین خوانساری، ۲۰۳ + ۱۶۲ص، با معانی‌الاخبار.

قم، ۱۳۷۷ق، سربی، وزیری، ۳۰۴+ ۳۲۰ص.

نجف، ۱۳۸۳ق، سربی، وزیری، ۶۴۸ ص.

۹ - عیون‌الاخبار الرضا (عربی):

طهران، ۱۲۷۵ ق، سنگی، وزیری، بی‌شمارهٔ صفحه.

طهران، ۱۳۱۷ق، سنگی، وزیری، خط زین‌العابدین قمی، باهتمام عبدالغفار نجم‌الدوله، ۳۸۷ص.

طهران، ۱۳۲۷ ق، سنگی، وزیری.

قم، ۱۳۷۷ق، سربی، رقعی، ۳۳۰ + ۲۸۸ص.

۱۰ - کمال‌الدین و تمام‌النعمة فی‌اثبات‌الغیبة و کشف‌الحیرة (عربی):

(درغیبت انبیاء و امام عصر ع)

طهران، ۱۳۰۱ ق، سنگی، وزیری، خط محمد حسین گلپایگانی، بنفقهٔ حاج‌علینقی تاجر کاشانی، ۳۸۳ص.

طهران، ۱۳۱۰ق، سنگی، وزیری، ۳۱۰ص.

طهران، ۱۳۷۸ق، سنگی، سربی، وزیری، اسلامیه، ۴۵۲ ص.

ادنبورك، ۱۹۰۱ م، سربی، وزیری، قسمتی از این کتاب راجع بمذاهب شیعه و احوال با ترجمهٔ آلمانی آن، باهتمام ارنست مولر مستشرق آلمانی.

۱۱ - مصادقة‌الاخوان (عربی):

طهران، ۱۳۲۵ش، سربی، خشتی، باهتمام دکترسید محمد مشکوة، بنفقهٔ محمد علی قهرمانی‌شیرازی، ۱۸ + ۵۵ص، باترجمهٔ فارسی‌آن بقلم محمدتقی دانش‌پژوه.

طهران، بی‌تاریخ، سربی، جیبی، شمس، ۸۸ص.

۱۲ - معانی‌الاخبار (عربی):

طهران، ۱۲۸۹ ق، سنگی، رحلی، بی شمارهٔ صفحه، باعلل‌الشرایع.

طهران، ۱۳۰۵ ق، سنگی، رحلی، با کشف‌القواعد.

طهران ، ۱۳۱۱ ق ، سنگی، رحلی ، خط میر محمد حسین خوانساری ، ۲۰۳ + ۱۶۲ ص .

طهران ، ۱۳۱۰ ق ، سنگی ، رحلی ، خط علی بن محمد مؤمن طالقانی ، ۱۶۲ ص .

قم ، ۱۳۷۹ق ، سربی ، وزیری ، بتصحیح علی اکبر غفاری ، ۴۴۰ص .

۱۳ ـ **المقنع (عربی) :**

۱۴ ـ **الهدایة (عربی) :**

طهران ، ۱۲۷۶ ق ، سنگی .

طهران ، ۱۳۷۷ ق ، سربی ، وزیری ، اسلامیه ، ۱۹۷ + ۸۷ + ۳۱ص .

ایران ، ۱۲۷۴ ق ، سنگی ، وزیری ، ۱۳۸ص .

۱۵ ـ **من لایحضره الفقیه (عربی) :**

تبریز ، ۱۳۲۴ق ، سنگی ، رحلی، مطبعهٔ مؤید العلماء ، تا ص ۳۸۷ شماره گذاری شده بقیهٔ صفحات شماره ندارد .

طهران ، ۱۳۴۵ ق ، سنگی .

طهران ، ۱۳۷۶ ق ، سربی ، رحلی ، بتصحیح محمود بن جعفر موسوی زرندی ، ۶۳۰ص .

۴جلد، لکهنو، سنگی ، ۳۰۶ـ۱۳۰۷ق ، مطبعهٔ جعفری واقع درنخاس جدید .

۴جلد ، نجف ، ۳۷۷ ـ ۰۰ ق ، سربی ، وزیری ، دار الکتب الاسلامیه، شیخ علی آخوندی، ۶۳۹ + ۳۹۸ + ۳۸۸ + ۳۰۲ + ۱۴۸ص .

ابوالحسین شمس الدین سید،محمدبن علی ابن حسین بن ابوالحسن موسوی جبعی عاملی:

(۹۴۶ ـ ۱۰۰۹ق)

فاضل ، متبحر ، محقق ، مدقق ، زاهد ، عابد ، ورع ، فقیه ، محدث ، کامل، جامع فنون و علوم، جلیل القدر ، عظیم المنزله ، مروج الاحکام ، فقیه اهل البیت ، صاحب مدارک ، آنچه از آن نوشته عبادات آنست و بمنزلهٔ مستدرک مسالک است . و درمدت نه ماه آنرا تصنیف کرده ، بگفتهٔ حاشیهٔ امل الآمل احسن کتب استدلالیه است . وی مدتی با برادرخود نزد ملااحمد مقدس اردبیلی تلمذ نموده. درشب دهم ربیع الاول سال ۱۰۰۹ در قریهٔ جبع وفات یافت (فوائد الرضویه ،ص ۵۵۹) .

۱ ـ **حاشیة علی الالفیة (عربی) :**

شهید اول محمدبن مکی ، حاشیه ، طهران ، ۱۳۱۲ ق ، سنگی . در هامش مقاصدالعلیة شهید ثانی .

۲ ـ **شرح العلویات السبع (عربی) :**

ابن ابی الحدید ، شرح ، طهران، ۱۲۷۲ق، سنگی، خشتی، باشرح معلقات زوزنی ضمن مجموعة .

طهران ، ۱۳۰۳ ق ، سنگی ، خشتی ، با شرح معلقات زوزنی .

۳ ـ **مدارک الاحکام فی شرح شرایع الاسلام (عربی) :**

محقق حلی ، شرح ، ایران ، بی تاریخ ، سنگی ، رحلی ، تا ص ۲۷۲ شماره گذاری شده . در مقدمه تعلیقهٔ محمد رفیع گیلانی .

طهران ، ۱۲۷۴ ق ، سنگی ، رحلی، خط ابوالقاسم خوانساری ، بی‌شمارهٔ صفحه با شرایع و حاشیهٔ آقا باقر بهبهانی .

طهران ، ۱۲۶۸ ق ، سنگی ، رحلی ، بی‌شمارهٔ صفحه ، باشرایع وحاشیهٔ بهبهانی .

طهران، ۱۲۹۸ ق، سنگی، رحلی، با شرایع و حاشیهٔ بهبهانی.

طهران، ۱۳۲۲ ق، سنگی، رحلی، خط سید حسین‌بن محمد خوانساری، ۴۶۳ص، با شرایع و حاشیهٔ بهبهانی.

جلد سوم، طهران، بی تاریخ، سنگی، رحلی، بتصحیح ملامحمد مهدی خوانساری، بی‌شمارهٔ صفحه.

عمادالدین ابو جعفر شیخ محمدبن‌علی‌ابن حمزهٔ طوسی مشهدی، ابن حمزة:

(- زنده درسال ۵۶۰ ق)

فقیه، عالم، واعظ، صاحب‌الوسیلة‌والواسطة والرایع فی‌الشرایع و از برای او مسائلی است درفقه. و نیز از کتابهای اوست ثاقب فی‌المناقب درمعجزات حجج طاهره ع واو معروف‌است بابن حمزهٔ طوسی و از مشایخ ابن شهرآشوب و وسیله و واسطه هر دواز متون فقیهٔ مشهوره‌است. و ثاقب المناقب کتاب ظریفی ومشتمل‌است بر بسیاری از معجزات غریبه وصاحب روضات چندمعجزه ازآن نقل کرده ... (فوائد الرضویه. ص ۵۶۴)

در قرن ششم میزیسته. تاریخ وفات او بدست‌نیست‌فقط در کتاب مناقب‌خود گوید: حدیثی‌راکه دوریستی (درشت قریهٔ بغرب طهران) بفارسی ترجمه‌کرده بود من در سال (۵۶۰) بعربی نقل کردم (لغت نامهٔ دهخدا، ص۳۰۳)

بگفتهٔ صاحب ریحانة‌الادب، ج۳، ص۱۳۰ با شیخ منتجب الدین متوفی ۵۸۵ معاصر بوده در کربلا وفات نموده ودرخارج باب‌النجف مدفون گردیده‌است.

سایرمآخذ: جامع‌الرواة، ج۲، ص۱۵۴، الکنی والالقاب قمی، ج۱، ص۲۵۵.

۱ - الوسیلة (عربی):

طهران، ۱۲۷۶ ق، سنگی، وزیری، ۹۸ ص، ضمن جوامع‌الفقه.

محمدبن علی‌بن حمیدبن ابی بکرالکوفی:

(- زنده در سال ۶۱۳ ق)

از نویسندگان بزرگ مقیم‌هندوستان‌بودو کتاب منهاج المسالک محمدبن قاسم ثقفی راکه بزبان عربی‌نوشته شده و شامل‌تاریخ چچ‌بن سیلایچ و فتح‌سند بدست اعراب است باسم (چچ نامه) یا (فتح‌نامه) یا (تاریخ هند) درزمان معزالدین‌محمدابن سام و ناصرالدین قباجه بفرمان عین‌الملک فخرالدین حسین بن ابی‌بکر اشعری وزیر بفارسی بسیار شیوا ترجمه کرده است (سالنامه‌پارس،سال۱۳۱۷، بقلم‌سعیدنفیسی)

۱ - چچ نامه یا فتح نامه سند:

(تاریخ فراغت ازتألیف،۶۱۳ق)

بمبئی، سنگی، ۱۳۰۰ ق،

حیدرآباد دکن، ۱۳۵۸ ق = ۱۹۳۹م، سربی، رقعی بتصحیح و حواشی دکتر داوورپوته، ۲۸۹ص.

ابن حوقل ابوالقاسم محمدبن علی‌بن حوقل موصلی حوقلی نصیبی بغدادی:

(زنده در سال ۳۶۷ ق)

رحالهٔ معروف و درسال ۳۳۱ بعزم سیاحت و تجارت از بغداد بیرون شد و ممالک اسلامی رادر طول بیست وهشت سال‌شرقاً و غرباً به پیمود و کتب جغرافیائی قدیم

را نیز تتبع و فحص کرد و از دیده های خویش و نوشته های دیگران کتاب المسالك والممالك معروف خود بپرداخت (لغت نامهٔ دهخدا، ص۳۰۳)

سایر مآخذ : دائرةالمعارف خلیلی، ج۱ ، ص ۱۲۹ ، معجم‌المؤلفین ، ج ۱۱ ، ص۵ .

۱ ـ صورة‌الارض (عربی) :

بیروت ، بی‌تاریخ، سربی،وزیری،۴۳۲ص.

نجم‌الدین ابوبکر محمدبن علی‌بن‌سلیمان ـ ابن‌محمدبن احمدبن الحسین راوندی :

(ـ زنده در سال ۶۰۳ ق)

کتاب راحةالصدور و آیةالسرور ازمهمترین کتب تاریخ سلجوقیهٔ ایران و عراق است (در مقابل سلجوقیهٔ کرمان و سلجوقیهٔ روم) ومؤلف آن از علمای قرن‌ششم‌هجریست وآنرا درسنهٔ ۵۶۹ هجری یعنی نه سال بعد از انقراض دولت سلجوقیهٔ ایران و کشته شدن آخرین آنها طغرل بن ارسلان بدست تکش خوارزمشاه (سنهٔ ۵۹۰) تألیف نموده است یعنی در این سال شروع بتالیف نموده است وظاهراً درسنهٔ ۶۰۳ باتمام رسیده‌است . گرچه مصنف خود از اهل راوند وتقریباً تمام عمر خود را در عراق گذرانده وخود و خانوادهٔ خود از بستگان سلاطین اخیر سلجوقیهٔ عراق بوده‌اند ولی کتاب خود را که پس‌از انقراض آن سلسله تألیف نموده بنام یکی از ملوك سلجوقیهٔ روم سلطان غیاث‌الدین کیخسرو بن قلیج ارسلان که از سنهٔ ۵۸۸ الی ۶۰۷ سلطنت نموده مزین‌ساخته‌است وخود بنفسه‌بقونیه رفته و کتابرا بسلطان مذکور تقدیم نموده است. این کتاب ظاهراً قدیمترین کتابی است بزبان فارسی در تاریخ سلجوقیهٔ ایران که تاکنون باقیمانده است و مؤلف آن چون خود معاصر سلجوقیه و از بستگان ایشان بوده است اطلاعاتیکه درخصوص این سلسله از سلاطین ایران میدهد بخصوص وقایع سلاطین اواخر ایشان درنهایت‌اهمیت است و مآخذ اغلب مورخین متأخر ازو مانند جامع التواریخ و تاریخ گزیده والعراضة‌فی‌تاریخ‌السلجوقیه‌وزبدةالتواریخ حافظ ابرو و روضةالصفا و حبیب السیر و غیرها است که همه باسم یا بدون اسم از آن نقل کرده‌اند .

ازکتاب راحة‌الصدور گویا جز یك نسخه منحصربفرد که در کتابخانهٔ ملی‌پاریس‌است نسخهٔ دیگر موجود نیست در هر صورت تاکنون کسی‌جزاین یك نسخه سراغ‌ندارد و اساس طبع این کتاب با تطبیقیهٔ همین یك‌نسخه است پس این یك نسخه درنهایت خوشی خط و ضبط و دقت بخط نسخ درشت و بقطع ورقی بزرگ در۱۷۹ ورق درسنهٔ ۶۳۵ استنساخ شده است . هرکه بخواهد اطلاعات بیشتردرخصوص این کتاب ومصنف آن بدست‌آورد باید رجوع نماید بدیباچهٔ شروح مفصلی که ناشر فاضل آن بزبان انگلیسی بدان ملحق ساخته است . و نیز بمقدمهٔ جلد اول جهانگشای جوینی (ص قاقد) که ناشرآن‌میرزا محمد خان قزوینی برآن افزوده است .....

(بیست‌مقالهٔ قزوینی ، چاپ دوم، ص ۷۰)

۱ ـ راحةالصدور و آیة السرور :

۲ـ جلد، لیدن، ۱۹۲۱م ، سربی،وزیری، بتصحیح محمد اقبال پیشاوری پنجابی ،

با یك مقدمهٔ مفصل بزبان انگلیسی و سه فهرست مرتب بحروف تهجی، ۴۲ + ۵۷۵ ص.
طهران، ۱۳۳۳ ش، سربی، وزیری، بتصحیح عباس اقبال آشتیانی و مجتبی مینوی، چاپ گراوری، مطبوعاتی امیر کبیر و کتابفروشی تائید اصفهان، ۵۷۵ ص.

شمس‌الدین ابوبکر محمدبن علی بن سلیمان سوزنی سمرقندی:

(– ۵۶۹)

یکی ازبزرگان شعرای ایران بود. نسبش بسلمان فارسی میرسد و در قریهٔ کلاش سمرقند ولادت یافته و در بخارا تحصیل کرده وتمام عمرخودرا درنخشب وسمرقند و بخارا گذرانده و بشغل سوزن گری می‌پرداخته است‌واز شعرای دربار آل خاندان بشمار میرود وچندتن امرای ایشانرا مدح گفته ... و درهجا وهزل بسیار توانا بوده و مبالغه میکرده چنانکه اهاجی بسیار در حق معاصرین خود سروده ولی در اواخر عمر که به پیری رسیده بود از این کار توبه کرده وقصایدی درمعارف وحکم و پشیمانی‌ازگناهان‌خود سروده است‌وعاقبت بسن هشتادسالگی درسال ۵۶۹ درسمرقند درگذشته وویرا درآنجابخاك سپردند.
سوزنی معروفترین شاعر هزال زبان‌فارسی است‌ودر هجو وهزل منتهای قدرت راداشته ودرضمن‌درمدایح‌وغزلیات نیز شاعر فحلی بوده وسخن‌را فصیح و بلند میسروده است وبزبان‌ترکی آشنابوده ونخستین شاعریست که الفاظ ترکی در شعرخود آورده است ودرضمن کلمات بسیاراز زبان ماوراءالنهر درسخنان‌خود وارد کرده. بهمین جهت شعر او مشکلست‌ونسخه‌های دیوان اوغلط بسیار دارد ونزدیك یازده هزاربیت است.
(سالنامهٔ پارس بقلم سعید نفیسی)
سایرمآخذ: تذکرهٔ ریاض‌العارفین، ص ۳۶۱

۱ - دیوان شعر:

طهران، ۱۳۳۸ ش، سربی، وزیری، بتصحیح دکترناصرالدین‌شاه‌حسینی، ۵۶ + ۵۰۲ ص

رشیدالدین ابوجعفرمحمدبن علی‌ابن شهراشوب سروی مازندرانی ابن‌شهراشوب:

(– ۵۸۸ ق)

ازمردم‌طبرستان وازاهالی بلدهٔ ساری‌است. ازصنادید طایفهٔ امامیه و از مشایخ است. درعلم حدیث‌ورجال بیمانند بود، ذهنی‌وقاد وطبعی نقادداشت، بعلوقدرو شرح صدر و خضوع قلب ممتاز و مستثنی بود، در علوم ادبیه ورسوم وترسیل وآداب شعر درشمار فحول علما وارکان‌ادباء معدود گشت. از شیخ طوسی گاهی بدوواسطه وگاهی بیك واسطه روایت کرده واسناد ومرویات خود رابجمعی از مشایخ میرساند. چون از فر دولت آل‌احمدآن رواج فضل وهنروشیوع تشیع درحلب بودبدانصوب متوجه گشت و درآن بازاردرآمدکالای تولا وتشیع‌بنمود، دوستان اهل البیت برروی گرد آمدند و روزگاری بترویج مذهب‌جعفری قیام‌داشت. بسال ۵۸۸ درگذشت ودردامنهٔ کوهی که معروف بهخویش است مدفون گشت.
(نامهٔ دانشوران، ج ۱، ص ۵۲۹)

۱ ـ متشابه القرآن و مختلفه (عربی) :

۲ جلد، طهران، ۱۳۶۹ق، سربی، وزیری، شرکت سهامی طبع کتاب، بنفقهٔ حاج حسین‌آقا تبریزی و حاج محمود آقا شالچی لر، بتصحیح و پاورقی شیخ حسن مصطفوی، ۲۶۳ + ۳۲۰ص .

۲ ـ معالم العلماء (عربی) :

نجف، ۱۳۸۰ق، سربی، مکتبة الحیدریه ، ۱۵۹۰ص .

طهران، ۱۳۵۳ق، سربی، رقعی، ۱۴۲ص.

۳ ـ مناقب آل ابی طالب (عربی) :

۳جلد، نجف، ۷۵ـ۱۳۷۶ق، سربی، وزیری، ۴۱۲ + ۷۷ + ۵۴۲ص .

۴جلد، قم، بی‌تاریخ سربی، وزیری، صحفی وطباطبائی، ۳۳۴ + ۳۸۸ + ۴۰۶ + ۴۵۰ص .

بمبئی، ۱۳۱۳ق، سنگی، وزیری، بتصحیح شیخ علی محلاتی حائری .

۲جلد، تبریز، ۱۳۱۷ق، سنگی .

۲جلد، ۱۶ ـ ۱۳۱۷ق، سنگی، وزیری بتصحیح شیخ محمد بروجردی ، ۶۳۸ + ۴۷۲ص .

ابن طباطبا محمدبن علی بن طباطبا:

(   )

۱ ـ تاریخ الدول الاسلامیة (عربی):

بیروت، ۱۳۸۰ق، سربی، وزیری، ۳۶۲ص.

قطب الدین بهاءالدین شیخ محمدبن ملاعلی ابن عبدالوهاب شریف دیلمی لاهیجی اشکوری :

(   )

از تلامذهٔ میرزا محمدباقر میرداماد ۱۱۰۲ و داماد وی نیز بوده و باشیخ حرعاملی متوفی ۱۱۰۴ بطوریکه ازشرح حال وی درامل‌الآمل مؤلف بسال ۱۰۹۷ حاکی است با وی معاصر و در تاریخ تألیف کتاب امل الآمل درقیدحیات بوده است وهمچنین خودصاحب ترجمه شرح‌حال خویشرا درآخر محبوب‌القلوب مفصلا بیان کرده است ومینویسد جدش عبدالوهاب ازفقهاء بوده ودرعصرشاه طهماسب بقزوین مهاجرت کرده و بامر همین پادشاه از قزوین بلاهیجان انتقال یافته وملاعلی فرزند ملاعبدالوهاب درهمین شهرمتولدشده ودرموقع وفات ملاعبدالوهاب ملاعلی فرزنداو صغیربوده ودرتحت تربیت مادرش دخترسید علی بن محمد میخمی نشو ونما یافته وجامع معقول ومنقول شده وبالاخره بمنصب شیخ الاسلامی رسیده وبعداز وفات ملاعلی فرزند مهمترش شیخ جمال الدین علی بن عبدالوهاب وبرادرمهترصاحب ترجمه جانشین پدرگشته ولی بعداز سه‌سال برادر بزرگ وی نیزوفات یافته وصاحب ترجمه درخاتمه میگوید که بعداز آن روزگارقلادهٔ قضاوت را بگردن خودمن انداخت .

(ریحانة الادب ج۳، ص۳۱۰ هدیة الاحباب ص۲۱۷)

۱ ـ تفسیر بهاءالدین محمدالشریف اللاهیجی (عربی):

۴ جلد، طهران، ۱۳۴۰ش، سربی وزیری، بتصحیح جلال‌الدین محدث ومحمدابراهیم آیتی، نشریهٔ ادارهٔ اوقاف، ۹۸ + ۸۵۶ + ۹۴۵ + ۹۳۸ + ۸۹۵ ص .

۲ ـ محبوب القلوب (عربی):

(در تاریخ حکمای یونان واسلام)

طهران، ۱۳۱۷ق، سنگی، رحلی، خط‌عبد ـ الکریم شیرازی، ۱۶۰ص.

شیراز.

شیخ ابوالفتح محمد بن علی بن عثمان کراجکی:

(ـ ۴۴۹ق)

شیخ اجل اقدم اعلم، فاضل، متکلم، فقیه، محدث، ثقة، جلیل القدر، شیخ مشایخ طایفه وتلمیذ شیخ مفیداست. شیخ شهید ره بسیار شده است که در کتب خود از او بعلامه تعبیر فرموده با آنکه از آیة‌الله علامهٔ حلی تعبیر بعلامه نمینماید بکلمه فاضل تعبیر میکند. واین شیخ معظم بجهة تحصیل علم فقه وحدیث وادب ببلاد بسیار سیر کرده وبیشتر توطن او در دیار مصریه بوده و کتب بسیار در فقه واخبار واصول دین وامامت ونجوم وهیئت و انساب وچندمناسك درجمیع وفنون ذلك تألیف کرده وبعض معاصرین او فهرستی مخصوص برای کتب او نوشته که شیخ استاد آنرا در خاتمهٔ مستدرك ایراد فرموده ...

از یافعی نقل شده که در مرآت الجنان گفته که ابوالفتح کراجکی خیمی رأس شیعه صاحب تصانیف، نحوی، لغوی، منجم، طبیب، متکلم، از کبار اصحاب شریف مرتضی ره درسنهٔ ۴۴۹ وفات کرد.

(فوائد الرضویه، ص ۵۷۱)

۱ ـ الانتصار، الاستنصار فی النص علی الائمة الاطهار (عربی):

نجف، ۱۳۴۶ق، سربی، رقعی، ۳۸ص.

۲ ـ التعریف بوجوب حق الوالدین (عربی):

۳ ـ التفضیل (عربی):

طهران، ۱۳۷۰ق، سربی، رقعی، باهتمام سید جلال محدث و شیخ محمد آخوندی، ۱۱۹ + ۳۴ + ۱۰ ص.

۴ ـ کنز الفوائد (عربی):

(۱ ـ القول المتین عن وجوب مسح الرجلین ۲ ـ البیان عن جمل اعتقادات اهل الایمان ۳ ـ الاعلام بحقیقة اسلام امیرالمؤمنین ۴ ـ رسالة فی وجوب الامام ۵ ـ تذکرة باصول الفقه ۶ ـ الخلاء الملاء ۷ ـ البرهان علی طول عمر صاحب الزمان ۸ ـ التعجب من اغلاط العامة فی مسألة الامامیة قضیة العاشورا)

تبریز، ۱۳۲۲ق، سربی، جیبی، ۳۰۴ + ۶۹ ص.

رکن الدین محمدبن علی بن محمد جرجانی غروی:

(ـ زنده درسال ۶۹۷ ق)

متکلم، اصولی، مشارك درانواع علوم. در حله تولد ونشوونما یافت ودرنجف ساکن گردید وازعلامهٔ حلی اخذ علوم نمود. تألیفات اوازسی کتاب متجاوزاست، ازجمله شرح مبادی الاصول علامهٔ حلی که بسال ۶۹۷ از شرح آن فراغت یافته است.

(معجم المؤلفین، ج ۱۱، ص ۴۶ .)

سایر مآخذ: فوائد الرضویه، ص ۵۷۷.

۱ ـ فصول خواجهٔ طوسی و ترجمهٔ تازی آن:

خواجه نصیرالدین طوسی، ترجمه، طهران، ۱۳۳۵ش، وزیری، نشریهٔ ۲۹۸ دانشگاه، باهتمام محمدتقی دانش‌پژوه، ۴۹ ص.

میرشمس الدین محمد بن میرسید شریف علی ابن محمد جرجانی:

(۷۰۴ ـ ۸۳۶ق)

پسر میرسید شریف جرجانی دانشمند معروف قرن هشتم بوده در ۷۰۴ ولادت یافته و در شیراز میزیسته و در ۸۱۶ یا ۸۳۶ درگذشته وظاهراً درست‌ترین تاریخ رحلت او ۸۳۶ است . وی ازعلمای نامی زمان خود بود ودرهمهٔ علوم متداول زمان خوددست داشته وکتابهای چند در فنون مختلف بزبان تازی وپارسی نوشته است. ازجمله دورسالهٔ پدرش را در منطق که به کبری و صغری معروفست بنام دره و غره بفارسی ترجمه کرده است ...

(سالنامهٔ پارس بقلم سعید نفیسی)

سایر مآخذ : فارسنامهٔ ناصری ، ج ۲، ص ۱۳۴، الذریعه ، ج۶، ص۵۹

۱- تجوید القرآن :

طهران، ۱۲۸۶ ق، سنگی ، رحلی ، ضمن قرآن .

طهران، ۱۳۵۳ق، سنگی ، رحلی، ۱۹ص، ضمن قرآن چاپ حسن

طهران، ۱۳۲۵ق ، سنگی ، رحلی ، ضمن قرآن چاپ صمصام الملك عراقی.

طهران، ۱۳۱۱ق، سنگی،جیبی، ۱۱۱ص.

طهران، ۱۳۶۸ ق، سنگی ، وزیری ، خط طاهر، اسلامیه، ۸ص، دراول قرآن .

تبریز، ۱۳۱۰ق، سنگی ، جیبی ، باهتمام مشهدی محمد حسین خوئی، ۴۶ص.

ظهیرالدین محمدبن علی‌بن محمد ظهیری سمرقندی :

(   )

یکی ازشعرا ومنشیان سمرقند که درنیمهٔ دوم از قرن ششم هجری در دیوان رسالت رکن‌الدین قلیج طمغاج خان بن‌مسعودابن حسن از ملوك خانیهٔ ماوراءالنهر میزیسته است . و سند بادنامه از کتب افسانه‌ایست که قبل از اسلام آنرا هندیها یا ایرانیها تألیف کرده بودند ویك نسخهٔ پهلوی از آنعصر تا عصرسامانیان باقی بود و آنرا خواجه ابوالفوارس فناروزی درسال ۲۳۹ بفرمان امیر نوح بن منصور بفارسی دری برگردانید ، ازاین نسخه امروز اثری بجا نیست وظاهراً ازروی همین نسخه‌بوده‌است که‌شاعرمعروف ابوبکرزین‌الدین‌بن‌اسمعیل ازرقی میخواسته است نسخهٔ منظومی بسازد یاآنکه تمام را یا چیزی از آنرا منظوم ساخته بود وبزمان ما نرسیده است .

در نیمهٔ دوم از قرن ششم هجری یکی از شعراء و منشیان سمرقند بنام ظهیرالدین نسخهٔ جدیدی ازسندبادنامه بزبان فارسی بنام رکن الدین قلیج ترتیب داده بسبك کلیله ودمنه‌یعنی با انشائی‌بالنسبه مصنوع ومتکلف آمیخته با شعارو امثال فراوان از فارسی وعربی . .

(مجلهٔ یادگار، سال۴، شمارهٔ ۵ ، ص۶۸)

۱- سندبادنامه یاکتاب وزرای سبعه :

استانبول، ۱۹۴۸م، سربی،وزیری،باهتمام احمدآتش ۱۰۴+۴۱۸ ص.

طهران ، ۱۳۳۳ ش ، سربی ، رقعی ، چاپ دوم، خاور، بتصحیح علی قویم، ۱۶۴ص.

ابوسهل محمدبن علی‌بن محمد هروی :

(۳۷۲ـ۴۳۳ق)

ادیب ، نحوی، لغوی، دررمضان۳۷۲ تولد یافت. ازابوعبید احمدبن محمدهروی‌اخذ علم نموده و ازاوروایت میکند و هم چنین ابویعقوب‌النجیرمی‌وابواسامةجنادةبن‌محمد

نحوی روایت مینماید . در جامع عمروبن‌العاص ریاست مؤذنان را بعهده داشت . در سوم محرم ۴۳۳ بمصر درگذشت.

(معجم‌المؤلفین، ج ۱۱،ص ۶۰)

سایرمآخذ : دائرة‌المعارف‌آریانا ، ج ۱ ، ص۹۹۰ .

۱- التلویح فی‌شرح الفصیح (عربی) :

مصر، ۱۳۶۸ق، سربی ، رقعی ، با حواشی محمد عبدالمنعم خفاجی ، ۱۰۸+۳۸+۲۸+۱۱۹+۶۴ص ، بـا ذیل الفصیح ، الاشتقاق ، شواهد الکتاب لسیبویه ، فعلت افعلت دریکجلد.

ملا محمدبن علی‌بن محمدبن علی‌آملی:

(- ۱۳۳۶ق)

ازشاگردان حاج‌میرزا محمدحسن آشتیانی بوده . بسال۱۳۳۶ق درطهران وفات یافته درابن‌بابویه قرب طهران درمقبرۀ میرزا - ابوالحسن جلوه مدفون گردید.

(فهرست رضویه ، ج۵، ص۵۵۰)

۱- تلخیص‌الفرائض، رسالۀ عملیه :

طهران، ۱۳۱۷ق، سنگی، خشتی، ۳۳۴ص.

محمدبن علی‌بن محمدبن احمدالببلاوی- الادریسی الحسنی :

(۱۲۷۹ - ۱۳۷۳ ق)

درچهاردهم شوال۱۲۷۹ بقاهره تولدیافت. در کتابداری تخصص‌داشت‌ودرالازهر تدریس مینمود .

(معجم‌المؤلفین ، ج ۱۱ ، ص ۳۹)

۱- التعریف بالنبی والقرآن‌الشریف (عربی) :

مصر ، ۱۳۴۵، سربی .

فخرالدین محمدبن تاج الدین ابوالحسن علی بن محمدبن طباطباعلوی ابن‌طقطقی :

(۶۶۰-۷۰۹ ق)

نسب او به بیست واسطه بحسن بن‌علی‌ابن ابیطالب علیه السلام می‌پیوندد . پدر او نقیب علویین کوفه و بغداد بود و در سال ۶۸۰ بامر عطاملك جوینی وزیراباقابقتل رسید ، مولد صاحب ترجمه در ۶۶۰ است واو بعد از پدر ریاست علویان حله ونجف وکربلا داشت و بازنی خراسانیه ازدواج کرد و در سال ۶۹۶ بمراغه بود . درسنۀ ۷۰۱ بموصل رفت . . . ابن طقطقی مذهب شیعه داشت وکتاب او عاری از هرگونـه اغراض مذهبی وتعصبات است .

وفات او بسال ۷۰۱ بوده است (لغت‌نامۀ دهخدا ،ص۳۳۶ .)

سایر مآخذ : دائرة المعارف خلیلی ، ص ۳۳۰ ، معجم المؤلفین ، ج۱۱ ص ۵۱ . الکنی والالقاب قمی ، ج ۱ ، ص ۳۳۱ .

۱- الفخری فی‌آداب‌السلطانیةوالدول‌الاسلامیة(عربی):

مصر ، ۱۹۳۸ م، سربی ، رقعی، چاپ‌دوم، ۲۹۶ ص .

شمس‌الدین‌محمد بن‌علی بن محمدبن‌طولون دمشقی ، ابن طولون

(- ۹۵۵ ق)

مولد او بدمشق . در قاهـره دانش و ادب فراگرفت وبمدرسۀ صالحیه تدریس نحوو حدیث میکرد. وفات او به ۹۵۵ است‌او را در علوم مختلفه تصانیف بسیار است ... (لغت‌نامۀ دهخدا ، ص۳۲۷) .

سایر مآخذ : دائرة‌المعارف‌آریانا ، ج ۱، ص ۸۴۷ .

١ ـ الائمة الاثنا عشر (عربی) :

بیروت ، ١٣٧٧ ق ، سربی ، وزیری ، بتحقیق دکترصلاح الدین منجد ،١٤٣ص.

٢ ـ اعلام السائلین عن کتب سیدالمرسلین (عربی) :

(شامل تعدادی از رسائل پیغمبر ص) .

دمشق ، ١٣٤٨ق ، سربی ، رقعی ،٥٣ص.

٣ ـ قضاة دمشق ، الثغرالبسام فی ذکر من ولی قضاة الشام (عربی) :

دمشق،١٩٥٦ م ، سربی ، وزیری،بتحقیق صلاح الدین المنجد ،٤١٨ ص .

٤ ـ اللمعات البرقیة فی النکت التاریخیة (عربی) :

دمشق ، ١٣٤٨ق، سربی ، رقعی ، ٧٦ص.

ابوعلی محمدبن علی بن محمد بن عبدالله شوکانی یمنی صنعائی :

(١١٧٢ ـ ١٢٥٠ ق)

مفسر ، محدث ، فقیه ، اصولی ، مورخ ، ادیب ، نحوی ، منطقی ، متکلم ، حکیم در ٢٨ ذی القعدهٔ ١١٧٢ درشوکان ازبلاد خولان متولد شده ودرصنعاء نشوونما یافته ودرآنجا بشغل قضاوت اشتغال داشته . در جمادی الاخرهٔ ١٢٥٠ بصنعا درگذشته .

(معجم المؤلفین،ج١١،ص٥٣) .

١ ـ اتحاف الاکابر باسناد الدفاتر (عربی) :

(رجال وتراجم) .

حیدر آباد دکن ، ١٣٢٨ ق ، سربی ، رقعی ،١١٩ ص ، با رسائل خمسة الاسانید در یك جلد .

٢ ـ البدر الطالع بمحاسن من بعدالقرن السابع (عربی):

(رجال وتراجم)

٢جلد، قاهره ، ١٣٤٨ ق، سربی ، رقعی، ٥٢٨ + ٣٧٦ + ٢٦٣ ص ، با الملحق للبدر الطالع دریکجلد .

٣ ـ الدر رالبهیة فی علم الفقه والاحکام الالهیة(عربی با ترجمه فارسی بن الطاور) :

هند .

٤ ـ الدر النضید فی اخلاص کلمة التوحید (عربی) :

٠٠ ، ١٣٤٠ ق ، سربی ، رقعی ، ٤٢ص.

٥ ـ عقدالثمین فی اثبات وصایة امیرالمؤمنین(عربی):

مصر ، ١٣٤٨ق ، سربی ، رقعی ، ٨٠ص، ضمن رسائل السنة .

٦ ـ فتح القدیر فی علم التفسیر (عربی) :

٥ جلد ، مصر ،١٣٤٩ق ، سربی، وزیری، ٥١٢ + ٥١١ + ٤٩٤ + ٥٧٣ + ٥٧٣ ص .

لکهنو ، سنگی ،نول کشور .

ابوجعفر عمادالدین محمدبن ابوالقاسم علی بن محمد بن علی طبری آملی :

( )

عالم ، ثقة جلیل ، فقیه ، نبیه ، نبیل ابن شیخ از ابوعلی بن الشیخ الطوسی روایت میکند وبراوقرائت کرده . وروایت میکند از اوقطب راوندی ووالدش ابوالقاسم علی ـ ابن محمد .

(فوائدالرضویه ، ص٥٨٢)

سایر مآخذ : هدیة الاحباب ، ص ١٩٣ ، ریحانة الادب ، ج ٣ ، ص١٢٩ .

١ ـ بشارة المصطفی لشیعة المرتضی (عربی) :

نجف ، ١٣٦٩ ق ، سربی ،رقعی ،مکتبة ـ الحیدریة ، ٣٦٩ص.

محمد بن علی بن محمدجواد:

( )

١ـ وفاة مریم بنت عمران (عربی) :

نجف ، ١٣٧٣ ق ، سربی ، رقعی، ٤٠ص.

محمدبن علی‌بن محمد علان بن ابراهیم ابن محمد علان بن علان بن‌عبدالملك‌ابن علی‌بن مبارکشاه‌شیرازی‌ابن‌علان صدیقی شافعی:

(۹۹٦ ـ ۱۰۵۷ ق)

از اساتید فن فقه و مشیخهٔ حدیث و در جملهٔ نبیرگان ابوبکر صدیق و از بر ـ آمدگان دولت آل عثمان بشمار میرود. اسلاف این‌سلسله‌قدیماً درایران‌متوطن‌بوده ودر فسای‌شیراز اقامت داشته اند. صاحب ترجمه در ۲۰ صفر ۹۹٦ در مکه متولد شده و در تحصیل علم و تکمیل‌نفس‌چندان رنج برده که درهیجده سالگی برتبهٔ افاده و استفاضه رسید و در بیست و چهارسالگی صاحب رأی‌وفتوی‌شدوبتدریس‌مشغول گشت معاصرینش او را بمعرفت اخبار و حفظ آثار و ضبط روات و کثرت مؤلفات‌جلال‌ الدین سیوطی‌دیگر می‌انگاشتند. در روز دوم ذی الحجهٔ ۱۰۵۷ درمکه درگذشت و درجنب ابن حجر مکی مدفون گشت.

(نامهٔ دانشوران ، ج ۲ ، ص۲۳۱)

سایر مآخذ: الکنی والالقاب قمی، ج ۱، ص ۳٤۹ ، دائرةالمعارف کابل ، ج ۱ ،ص ۸۵۷ ، ذیل کشف الظنون ، ج ۱ ، ص ٤۷۹.

۱ ـ الحاف الفاضل بالفعل المبنی لغیرالفاعل(عربی):
(شرح قصیدهٔ ابن بنت الملیق)
قاهره ، مکتبة القدسی.

۲ ـ دلیل الفالحین لطرف ریاض الصالحین (عربی):
...،

سید محمدبن علی‌بن محمد علی طباطبائی معروف به سید مجاهد:

(ـ ۱۲٤۲ق)

او فرزند سید علی صاحب الریاض است و معروفست‌بسیدمحمدمجاهد. ریاست‌عامهٔ‌فرقهٔ ناجیه‌بعد ازپدر بزرگوارش بدو انتهایافت و چنان‌قبول‌عامه داشت که نقل‌کرده اند در حوض‌مسجد شاه قزوین‌وضوساخت‌اهالی آنشهر‌جمیع آب آن‌حوض‌را باندك‌زمانی برای تبرك و تیمن‌واستشفاءبردندبنحوی‌که آن‌حوض بی آب ماند. سید محمد صاحب ترجمه بزرگتر از برادرش سید مهدی که اونیز عالم جلیل و فاضل نبیل بود میباشد وبعد ازوالدش‌شاگردان پدر نزداوتلمذ میکردند و بسیار زاهد ومحتاط بود و مادر این دو برادر دختراستاد اکبربهبهانی و خال‌والد آنها سید محمد علی‌بود وآن مخدره‌عالمه و فقیهه‌بود ...

سید محمدشفیع جاپلقی صاحب روضةالبهیة که ازشاگردان صاحب‌ترجمه‌است‌درکتاب مزبور گفته است که سید محمد بعد از استیلای وهابی ها بکربلا بایران مهاجرت کرده و مدت سیزده‌سال‌در آنجا مقیم‌بوده و بعدازوفات والدخود صاحب ریاض ثانیاً بکربلا معاودت نمود و مرجع عرب و عجم قرار گرفت. و ریاست امامیه در آنعصر بدومنتهی‌شدودرزمان‌فتحعلی‌شاه قاجار در جنگ با روسیه فتوای جهاد دادوخودش‌با جمعی از علماء درجهاد شرکت جستندودر این سفر ظاهراً درقزوین بـرحمت ایزدی پیوست و جنازه‌اش‌را بکربلانقل‌نمودند.

(فوائدالرضویه ،ص۵۷۹)
سایرمآخذ : هدیةالاحباب،ص۱۸۱ .

۱ ـ مفاتیح‌الاصول(عربی):
طهران، بی‌تاریخ، سنگی، رحلی ، باهتمام میرزا حسین‌خان سپهسالار، بی‌شماره‌صفحه.
طهران، ۱۲۹۶ق، سنگی، رحلی ، بنفقهٔ ظهیرالدوله، باهتمام حاج‌میر محمد صادق خوانساری بی‌شماره صفحه .
بااجتهاد وتقلید ورسالةالتجزی سید صالح عرب .

۲ ـ المناهل (عربی):
طهران، ۱۲۷۴ق،سنگی،رحلی، خط‌محمد ابن‌ملاحسین خوانساری، بی‌شماره‌صفحه .
طهران،۱۳۱۵ق، سنگی، رحلی.

تقی‌الدین ابوالفتح محمدبن علی بن وهب مصری قشیری معروف بابن‌دقیق‌العید :

(۶۲۵ ـ ۷۰۲ق)

از مشاهیرعلمای مصر وفقهای شافعیست ، درمصرقاضی القضاة بود. در فقه وحدیث و تفسیر وادبیات وسایرعلوم عصر خود فرید بود وفوق‌العاده ذکاوت داشته‌و کتب‌زیادی را مطالعه میکرد .

(دائرةالمعارف‌آریانا،ج۱،ص۷۹۷)
سایرمآخذ : لغت‌نامهٔ دهخدا،ص۳۰۹.

۱ ـ الالمام باحادیث الاحکام (عربی) :
باحواشی محمد سعیدالمولوی ، دمشق، ۱۳۸۳ق، سربی، وزیری،۵۴۱ص .

حاج ملامحمدبن علی‌اشرف بن‌هادی‌ابن محمد طالقانی :

(ـ ۱۳۲۹ق)

ازشاگردان شیخ جعفر شوشتری متوفی ۱۳۰۳ بودواملاآت‌استادخودرا درمجالس درس‌وی تحریرمینموده‌است .

(الذریعة،ج۷،ص ۱۱۷)

۱ ـ فوائدالمشاهدر نتایج المقاصد :
ترجمهٔ مجالس‌شیخ‌جعفرشوشتری، طهران، ۱۳۱۶ق، سنگی، وزیری .
تبریز،۱۳۱۸ق، سنگی، وزیری،۴۱۹ص.
تبریز،۱۳۴۷ق، سنگی، وزیری،۳۴۵ص.
اصفهان، ۱۳۲۸ق، سنگی وزیری،باهتمام سید سعید نائینی ، بی‌شماره صفحه .
بمبئی،۱۳۲۷ق، سنگی،وزیری۳۲۳ص.

حبیب‌الدین محمدبن علی‌اصغر جرپادقانی، گلپایگانی :

(ـ زنده درسال ۱۲۴۸ ق)

ازعلماء وحکمای نیمهٔ قرن اول سیزدهم بوده‌و کتاب واردات غیبی‌رابسال ۱۲۴۸ق تألیف نموده .

ازمقدمهٔ حسینعلی طهرانی برآن کتاب بر می‌آیدکه تألیفات دیگری نیز داشته‌است مانند :
(۱ ـ تکملةالصافی ۲ـ تقریب‌المراسم‌علی‌ـ القسم‌الاول من تهذیب الکلام ۳ـ کشکول وغیره)
وازخوانندگان درخواست نموده است که هر کس بتألیفات مزبور دسترسی دارد از محل‌آن ناشررا آگاه سازد .

۱ ـ تاریخ یمینی:
(۱ ـ تاریخ سلطانمحمود ۲ـ مرثیهٔ نصرابن ناصرالدین سبکتکین۳ـرسالهٔ بث‌الشکوی)

ابوالنصر محمدبن عبدالجبار عتبی، ترجمهٔ قسمت دوم، (مرثیهٔ نصر) طهران، ۱۲۷۲ق، سنگی، رقعی، ۴۶۰ص.

۲ ـ واردات غیبی :

(تاریخ فراغت ازتألیف، ۱۲۴۸ق)

طهران، ۱۳۲۱ق، سنگی، خشتی، خط زین العابدین قمی باهتمام حسینعلی طهرانی، ۱۸۸ص.

ملا محمدبن علی اکبر ترشیزی خراسانی :

( )

۱ ـ رساله دراصول عقائد :

طهران، ۱۳۲۲ق، سنگی، با ترجمهٔ نجاة ـ العباد شیخ عبدالحسین شیخ العراقین در یکجلد.

آخوند ملا محمدبن علی اکبر خوسفی قائینی معروف به فرشته:

( )

فاضل متجراز مقتل او علماء نقل میکنند.

(فهرست رضویه، ج۵، ص۳۱۱)

۱ ـ ماتمکده درمقتل :

طهران، ۱۲۸۴ق، سنگی، مطبعهٔ کربلائی محمدقلی و کربلائی محمدحسین.

طهران، ۱۲۸۷ق، سنگی، رحلی بی‌شماره صفحه.

طهران، ۱۳۰۳ق، سنگی.

میرزا محمدبن علی اکبر مجاهد تبریزی :

(ـ معاصر)

ازفضلا ودانشمندان ومدرسین مبرز وتلامذهٔ حجت کوهکمری وبزیور علم وتقوی آراسته وسطوح عالی وخارج فقه واصول راتدریس مینماید.

(آثار الحجة، ج۲، ص۶۳)

۱ ـ حاشیهٔ ارشاد القلوب دیلمی (عربی):

قم، ۱۳۷۵ق، سنگی، جیبی، ۳۴۰ص.

حاج میرزا محمدبن علیمحمد چلابی مازندرانی بیدل کرمانشاهی :

( )

طبعی روان دارد. بسرودن هرگونه شعر غرا قادر وهرچه میسرایداز فرائدهٔ نوادر است. اصل دودمان وی ازمازندران بوده ودرآنجا بدنیا آمده. درحالت صغر پدرش بکرمانشاه رفت واودراین سفر باپدرخود همراه بود پس ازاندك توقف بتحصیل همت گماشت ودر خط وحساب واستیفا وفنون شعر وانشاء معلوماتی حاصل نمود. در دولت محمدشاه قاجار درقشون کشی بآن صفحات بیدل بسر رشته داری آن قشون منصوب شد. در فن عروض وقوافی تتبع کافی وتدرب وافی نمودو درهردوفن رسالهٔ مبسوط تألیف کرد. یك چندیست ازشغل وعمل دیوان استعفا نموده ودرگوشهٔ نشسته بنوشتن مقتلی مشغول است.

(گنج شایگان، ص۱۵۱)

سایر مآخذ: مجمع الفصحا، ج۲، ص۷۵، مدایح معتمد الدوله نسخهٔ خطی مجلس، المآثر والآثار، ص۲۰۴.

۱ ـ تحفة الذاکرین درمناقب ومراثی :

(تاریخ فراغت ازتألیف، ۱۲۷۸ق)

طهران، ۱۲۸۰ق، سنگی، رحلی ۴۴۹ص، درخانمه عکس مؤلف.

ایران، بی‌تاریخ، سنگی، رحلی، بی‌شماره صفحه.

بمبئی، ۱۳۰۳، سنگی، درهامش‌آن‌انوار- الشهاده.

صدرالشریعة شیخ‌بهاء الدین محمدابن نظام‌الدوله علیمحمد خان:

(- ۱۳۰۰ق)

ازادباء وفضلاء بوده. درنجف متولد ودر طهران اقامت داشته. بعضی تقریرات‌والد خودنظام‌الدوله راکه از شاگردان صاحب جواهربوده گرد آورده و دارای اجازه از علمای نجف‌است. بسال ۱۳۰۰ ق‌درگذشت ودرحضرت عبدالعظیم مدفون گردید.

(نقباءالبشر، ص۲۳۴)

۱ - فوائدالبهائیة وعوائدالبهیة:

طهران، ۱۳۱۱ق، سنگی،وزیری،باهتمام فرزند صدرالشریعه، ۳۰۶+۱۱ص.

ابوبکر محمدبن عمرترمذی بلخی:

(- ۲۸۰ق)

بسال ۲۸۰ درگذشت.

(معجم‌المؤلفین، ج۱۱،ص۷۸)

۱ - العالم والمتعلم (عربی):

مصر،۱۳۵۸ق، سربی.

عبدالله محمد بن عمرمکی آصفی غخانی مشهور بحاج دبیر:

(- زنده درسال ۱۰۰۵)

۱ - ظفرالواله بمظفروآله‌بن‌تاریخ‌گجرات(عربی):

۳جلد، لیدن، ۱۹۱۰م -۱۹۲۸م، سربی، وزیری،ناشردینسون راس،۹۶۵ص.

ابوعبدالله‌محمدبن عمرالواقدی:

(۱۳۰ - ۲۰۷ق)

محدث، حافظ، مورخ، ادیب، فقیه، مفسر، درمدینه تولد یافت. شغل او تجارت بود ولی سرمایهٔ خودرا ازدست داد. در زمان هرون‌الرشیدببغداد رفت وبه یحیی‌برمکی نزدیك شد وقضاوت جانب بغداد غربی باو واگذار گردید، وازجانب مأمون مورد اکرام واقع میشد. درذی‌الحجة ۲۰۷ ببغداد در گذشت‌ودرمقابرخیزران مدفون گردید.

(معجم‌المؤلفین،ج۱۱،ص۹۶)

۱ - فتوح‌الشام (عربی):

مصر، ۱۳۴۷ق، سربی، وزیری، ۱۹۶+۲۰۴ص.

فخرالدین ابوعبدالله محمدبن‌عمربن‌الحسین بن‌الحسن بن‌علی تمیمی بکری امام‌فخررازی ابن‌الخطیب:

(۵۴۴ - ۶۰۶ق)

از فحول حکما وعلمای شافعیه، جامع‌علوم عقلیه ونقلیه، درتاریخ وکلام‌وفقه و اصول وتفسیر وحکمت‌وعلوم ادبیه وفنون‌ریاضیه وحید عصرخود بود. دراثر ژرف بینی و غوررسی اقوال حکمای یونان و تعمق در جرح وتعدیل آن بعضی از شبهات وشکوك درمطالب‌عقلیه ودینیه ابراز کرده که‌خود از حل ومدافعهٔ آن درمانده. وی‌بخوارزم رفت وبعلت پارهٔ مذاکرات دینی با علمای آنجا محکوم باخراج بلد گردید، پس بماوراءالنهر رفت وبازبهمان سبب‌از آنجا نیز تبعید شدسپس بخراسان وهرات‌رهسپار

شد . بسال ۶۰۶ درهرات وفات یافت .

(ریحانةالادب،ج۳،ص۱۹۲)

سایر مآخذ : اکتفاء القنوع، ص۱۶۶، کنزالحکمه،ج۲ ص۱۴۵ .

۱ - الاربعین فی‌اصول‌الدین (عربی) :

حیدرآباددکن، ۱۳۵۳ق، سربی،وزیری، ۴۹۷ص .

۲ - اساس‌التقدیس (عربی) :

مصر، ۱۳۲۸ق، سربی، با درةالفاخرة در یکجلد .

۳ - اسرارالتنزیل، لطائف‌غیاثی :

(دراصول دین‌واخلاق)

ترجمه، بمبئی، سنگی .

طهران ، ۱۳۰۱ ق ، سنگی ، وزیری ، ۱۷۰ص .

۴ - اصول‌السماع (عربی‌باترجمهٔفارسی) :

ترجمه ؟: هند، ۱۳۰۶ق، سنگی.

۵ - اعتقادات فرق‌المسلمین والمشرکین (عربی):

قاهره ، ۱۳۵۶ ق = ۱۹۳۸م ، سربی ، ۱۰۲ص .

۶ - البراهین فی‌علم‌الکلام:

طهران،۱۳۴۱ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۷۸۶دانشگاه ، بتصحیح سیدمحمد باقر سبزواری ۷۰+۳۴۰ص .

۷ - تفسیر سورةالفاتحة (عربی) :

....

۸ - حجج‌القرآن لجمیع‌اهل‌الملل والادیان (عربی):

....

۹ - حدائق‌الانوار فی‌حدائق‌الاسرار(عربی):

(درصنایع)

بمبئی .

۱۰ - رسالةالکمالیه فی الحقائق‌الالهیة :

طهران،۱۳۳۵ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۳۶۲ دانشگاه، باهتمام سیدمحمد باقر سبزواری، ۱۲۷ص .

۱۱ - ستینی،جامع‌العلوم :

بمبئی،۱۳۲۳ق، سنگی، وزیری،۲۲۴ص.

۱۲ - سرالمکتوم، درالمکنون (عربی):

بمبئی، بی‌تاریخ، سنگی، وزیری، باهتمام ملک‌الکتاب شیرازی، ۱۶۴ص .

۱۳ - شرح‌سرالمکتوم :

بمبئی، ۱۳۱۲ق، سنگی ، رقعی ، باهتمام ملک‌الکتاب شیرازی، ۱۷۲ص .

۱۴ - فوائد غیاثیة :

حیدرآباددکن،۱۳۲۳ق، سنگی، وزیری، ۱۸۴ص.

۱۵ - لباب‌الاشارات (عربی) :

طهران،۱۳۳۹ش، سربی، وزیری، باهتمام شیخ محمود شهابی، نشریهٔ۶۲۳ دانشگاه، ۹ + ۳۱ + ۲۸۶ ص ، ضمن التنبیهات والاشارات ابن‌سینا .

۱۶ - مباحث‌المشرقیة (عربی) :

(۱ - رسالة فی‌الوجود والخواص‌واحکامه ۲- رسالة فی‌الوجود اقسام‌الممکنات ۳ - رسالةفی‌الالهیات)

۲ جلد، حیدرآباددکن، ۱۳۴۳ق، سربی، وزیری، ۷۰۶+۵۴۸ص.

۱۷ - المناظرات (عربی) :

مصر،۱۹۳۷م، ترجمهٔ پاوکراوس‌مستشرق فرانسوی‌بزبان فرانسه ،ضمن مجلهٔ‌مجمع‌المصری‌بامقدمه وحواشی مفصل .

حیدرآباددکن، ۱۳۵۵ق ، سربی، رقعی، ۴۲ص.

ابوالفضل جمال‌الدین محمد بن عمر ابن خالد قرشی معروف به جمالی :

(ـ زنده درسال ۶۸۱ ق)

ازدانشمندان ایرانی مقیم کاشغر و پدرش حافظ بلاساغون در ماوراء سیحون بودو مؤلف ترجمهٔفارسی صحاح‌اللغهٔ جوهریست که آنرا باسم الصراح من‌الصحاح در شب ۳ شنبه ۱۶صفر۶۸۱ ق تمام کرده و بعد ذیلی بعربی برآن کتاب نوشته است باسم ملحقات صراح که مطالب تاریخی مهم در آن بسیار است .

(سالنامهٔ پارس، بقلم‌سعید نفیسی)

سایرمآخذ : لغت‌نامهٔ دهخدا،ص۷۳۰.

۱ ـ الصراح من الصحاح :

کانپور،۱۳۴۴ق، سنگی، وزیری‌بزرگ، باهتمام قمرالدین‌بن حاجی محمد یعقوب، ۶۳۰ص، بارسائل ذیل :

(۱ ـ ضمیمهٔ‌لطیفه ۲ ـ تکملهٔ ضمیمهٔ لطیفه ۳ ـ قراح فرهنگ‌صراح ۴ـ نورالصباح فی‌اغلاط‌الصراح)

طهران،۱۳۰۴ق،سنگی، رحلی،خط زین‌ـ العابدین قمی، باهتمام عبدالله منشی طبری بی‌شمارهٔ صفحه .

طهران،۱۲۸۶ق سنگی، رحلی، ۳۸۹ص.

کانپور، ۱۳۲۴ق،سنگی، وزیری‌بزرگ.

لکهنو، ۱۲۸۱ق، سنگی، وزیری۵۳۸ + ۴۰۰ص .

هند، ۱۲۷۹ق و ۱۳۲۸ق .

کانپور،۱۸۹۸م سنگی، وزیری،۵۳۸ + ۵۵۸ص .

کلکته،۱۲۶۰ق، سنگی، وزیری۷۹۸ص، باالصراح بتکمیل الصحاح ونورالصباح فی اغلاط‌الصحاح .

محمدبن عمررادویانی :

( )

۱ ـ ترجمان‌البلاغه درعلم بدیع :

(این کتاب بسیار نفیس که یك نسخهٔ آن خوشبختانه‌ازدستبرد روزگار محفوظ‌مانده همان کتابیست که‌ماهمه ازروی بیان‌یاقوت درمعجم‌الادباء سابقاً آنرا از فرخی شاعر میدانستیم و چنانکه میدانیم رشیدالدین وطواط کتاب مشهور حدایق‌السحر خود را بمعارضهٔ این ترجمان‌البلاغه تألیف کرده است ... یك‌مقایسهٔ بین این کتابت نسخهٔ ترجمان‌البلاغه که‌خط‌دست‌اردشیرد یلمسپار نجمی‌است باکتابت نسخهٔ کتاب‌الابنیه‌عن حقایق الادویه که آنرا اسدی بخط دست خویش بتاریخ۴۴۷ق نوشته و اصل‌آن در کتابخانهٔ ملی‌وینه وعکس آن در کتابخانهٔ ملی طهران است بخوبی شباهت کامل و تجانس کلی آنها را بیکدیگر میرساند و میفهماند که اردشیربن‌دیلمسپار نجمی‌حتی درشیوهٔ خط‌نیزشاگرد اسدی بوده .منتهی باقتضای گذشتن شصت‌سال که بین تحریر نسخهٔ کتاب الابنیه بتوسط اسدی و نسخهٔ ترجمان‌البلاغه که‌بکتابت اردشیردیلمسپار فاصله شده این خط قدری پخته‌تروزیباتر وازکوفی‌بنسخ نزدیکتر گردیده است ... طبع کتاب ازروی یك نسخهٔ منحصر بفرد متعلق بکتابخانهٔ فاتح‌اسلامبول مورخ‌بسال ۵۰۷ق صورت گرفته است .

(مجلهٔ‌یادگار، سال۹،شمارهٔ۸و۹،ص۱۵۸)

سایرمآخذ : مجلهٔ دانش،سال‌اول،شمارهٔ۵.

استانبول، ۱۹٤۹م، سربی، وزیری، باهتمام وتصحیح احمدآتش، نشریهٔ دانشکدهٔ ادبیات دارالفنون، شامل ۲٦۳ صفحه عکس نسخه و ۱٤۷ صفحه متن سربی، و۱۵۹ صفحه مقدمه وتعلیقات ازناشر احمد آتش بزبان ترکی و بخط لاتینی .

ابوعمرو ،محمدبن عمر بن عبدالعزیز کشی:

( )

شیخ ، فاضل ، جلیل ، بصیر باخبار ورجال ثقة ، عین، مستقیم المذهب ، حسن الاعتقاد از اصحاب عیاشی و ازاواخذ کرده است. روایت میکند ازاوهرون بن موسی تلعکبری. صاحب ترجمه از قریهٔ کش توابع ماوراء۔النهر است نه از قریهٔ منسوب بجرجان.

(فوائدالرضویه ،ص ۵۸۵)

۱ ـ رجال الکشی (عربی) :

بمبئی ، ۱۳۱۷ق،سنگی، وزیری ،باهتمام شیخ علی محلاتی حائری ، ۲۰۳ص.

نجف ، بی تاریخ،سربی ،وزیری،مؤسسهٔ الاعلمی ، با تعلیقات سید احمد حسینی ، ۵۲۷ ص .

ظهیرالدین،حمیدالدین ابوبکر محمدابن عمر بن علی محمودی بلخی حمیدی:

(ـ زنده درسال ۵۵۱ق)

از طرف سلطان سنجر شغل قضای بلخ از پدرانش بوی رسیده بود . لقب او مطابق فرمان مورخ ۵٤۷ موجود درجزء مجموعه منشآت در لنین گراد هم حمیدالدین و هم ظهیرالدین بوده . با پیدا شدن این فرمان اشتباه و غلط و اقتصار درمعرفی که عوفی صاحب لباب الالباب و ابن الاثیر صاحب تاریخ و صاحب کشف الظنون ازوی نموده اندجای شبهه و تردیدباقی نمیماند .

(مجلهٔ یادگار ، سال اول ، شمارهٔ ۷ ، ص ۲۵) .

سایر مآخذ: مجمع الفصحاء ج۱ ، ص۱۹۷ سالنامهٔ پارس ، بقلم سعیدنفیسی .

۱ ــ مقامات حمیدی :

(تاریخ فراغت ازتألیف ،۵۵۱ ق)

تهران ، ۱۲٦۰ ق ، سنگی ، رقعی .

تهران ، ۱۲۹۰ ق ، سنگی، رقعی ،مطبعهٔ علینقی ، ۲۱۱ص.

تبریز ، ۱۳۱۲ ق ، سربی، رقعی، بتصحیح علی اصغر شمیم ، ۲٤٤ص.

لکهنو ، ۱۲۹٦ ق ، سنگی ، وزیری ، ۱۳۲ ص .

کانپور ، ۱۲٦۸ ق ، سنگی ، وزیری ، ۱۳۲ ص

ابوعبدالله محمدبن عمران بن موسی مرزبانی خراسانی :

(۲۹۷ ـ ۳۷۸ ق)

ولادت او بسال ۲۹۷ بود . وی صاحب تصانیف مشهوره است و دیوان یزیدبن معاویةابن ابی سفیان اموی راگرد کرده است . وفات او بسال ۳۸٤ بود .

(لغت نامهٔ دهخدا ، ابوعبدالله، ص ٦۱۱)

سایر مآخذ : فوائدالرضویه ، ص ۵۸۸ ، معجم المطبوعات ، ص٦٦۳.

۱ ــ قواعدالشعر (عربی) :

ابوالعباس احمدبن یحیی ثعلب ، روایةالمرز۔بانی، لیدن، ۱۸۹۰ م ، سربی ، باحواشی سکاباربلی ایطالیائی ، بزبان ایطالیائی ، ٤۲ ص .

۲ ـ معجم الشعراء (عربی) :

قاهره ، ۱۳۵٤ ق ، سربی.

مصر ، ۱۳۷۹ ق ، سربی ، وزیری ، بتحقیق عبدالستار احمد فراج ، ٥۹۰ ص .

میرزا محمد بن عنایت احمدخان کشمیری دهلوی:

(ـ مسموم ۱۲۳٥ق)

اصلا کشمیری ودردهلی نشوونما یافته ودر آنجادرگذشته . او ازاجلهٔ علماء متکلمین وفضلاءمحدثین وفقهاء کبار وجامع معقول و منقول بود . باعبدالعزیز دهلوی صاحب الاثنی عشریه معاصر بوده و بر کتب اورد نوشته است . بسال ۱۲۳٥ مسموماً درگذشت

(فوائدالرضویه، ص ٥۹۸)

سایر مآخذ : شهداء الفضیلة ، ص ۳۱۸ ، احسن الودیعة، ج۱، ص۱۱ .

۱ ـ نزهةالاثناعشریة فی الردعلی التحفة الاثنا عشریة ، نصرة المؤمنین(عربی) :

بمبئی، سنگی.

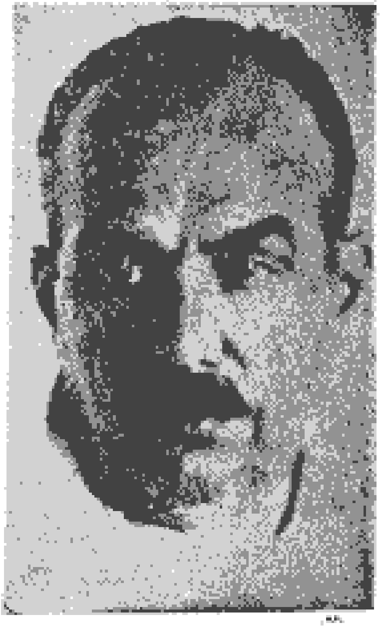
جلدچهارم،هند ، ۱۲۷۹ق، مطبعهٔ مجمع ـ البحرین، ٤۱٦ص.

هند، ۱۲٥٥ق.

قطب الدین محمدبن جلال الدین ابوالفضل علی عنقا :

(ـ معاصر)

در سال ۱۳۰٦ ق متولد شده . پس از گذرانیدن تحصیلات خود در مدرسهٔ شرف وارد دارالفنون شده سپس درادارهٔ حکومتی طهران تااوائل مشروطه بسمت نویسندگی مشغول خدمت گردیده. پس ازطی مراحل مختلفه باپایهٔ مدیرکل اداری اکنون چندسالیست

بریاست دبیرخانهٔ مجلس اشتغال دارد . صاحب ترجمه ازعرفای نامداراست .

(تجلیات،ص۷۲)

۱ ـ ادبیات عنقا (شعر):

طهران، ۱۳۰۳ش، سربی.

۲ـ تجلیات (مجموعهٔ شعر):

طهران، ۱۳۳۱ش، سربی ، وزیری، صنعت شرق،ناشر منوچهر شهریاری،۸٦ص.

محمد عوض محمد :

( )

۱ ـ توجیه الادبی (عربی) :

بمشارکت طه حسین و احمد حسین و عبدالوهاب غرام، مصر، ۱۳٦۱ق،سربی.

شیخ محمدعیادبن سعدبن سلیمان الطنطاوی:

(۱۲۲٥ ـ ۱۲۷۸ق)

درقریهٔ نجریدازتوابع طنطا مصرتولدیافت و درجامع الازهر تحصیل علوم نمود . بدرخواست بعضی از مستشرقین روسی در لنین گراد بتدریس زبان عربی پرداخت و بسمت استاد زبان عربی منصوب شد. بسال

۱۲۷۸ درآنجا وفات‌یافت ودرقریهٔفولکافا مدفون گردید .

(معجم‌المؤلفین،ج۱۱،ص۱۰۰)

۱ ـ احسن النخب فی‌معرفةلسان‌العرب (عربی):

لیپسیک، ۱۸۴۹م=۱۲٦٤ ق ، باترجمهٔ فرانسوی‌آن.

محمدبن عیسی :

( )

۱ ـ شمائل نبوی :

لاهور،۱۳۰۹ق، سنگی، وزیری،۱۲۰ص.

محمد عیسی محقق خراسانی :

(ـ معاصر)

۱ ـ سلم‌العود الی‌منتهی‌المقصود(عربی):

نجف ، بی تاریخ ، سربی، رقعی،٤٤٣ص.

حاج‌میرزا محمدغروی تبریزی ابن شیخ‌حسین توتونچی :

(ـ معاصر)

۱ ـ اشارات غرویه یاچهل اشاره :

تبریز،۱۳۷۲ق، سربی، رقعی،۱۰٦ص.

محمد غریط :

(۱۲۹۸ق ـ)

درربیع‌الاول۱۲۹۸ق بفاس تولدیافت . از ادبا وشعرا بود .

(معجم‌المؤلفین،ج۱۱،ص۱۱۲)

۱ ـ فواصل‌الجمان‌فی‌ابناءوزراء وکتاب‌الزمان(عربی):

مصر،۱۳٤٦ق، سربی، وزیری،۳۱۲ص .

محمدالغزالی :

(ـ معاصر)

۱ ـ الاسلام‌المفتری‌علیه بین‌الشیوعیین والرأسمالیین (عربی) :

بغداد،۱۳۸۰ق، سربی، رقعی، چاپ‌پنجم ، ۲۷۱ص.

۲ ـ الاسلام والاستبداد السیاسی(عربی) :

مصر .

۳ ـ الاسلام‌واوضاع‌الاقتصادیه (عربی):

مصر .

٤ ـ الاسلام والمناهج الاشتراکیه (عربی) :

مصر .

٥ ـ تأملات‌فی‌الدین والحیاة (عربی):

مصر .

٦ ـ التعصب‌والتسامح‌فی‌الاسلام(عربی):

مصر .

۷ ـ حقوق الانسان بین تعالیم‌الاسلام و اعلان الامم‌المتحدة (عربی):

مصر، ۱۳۸۳ق، سربی، وزیری، ۲۷۲ص .

۸ ـ خلق‌المسلم(عربی) :

مصر .

۹ ـ عقیدةالمسلم (عربی) :

مصر .

۱۰ ـ فقه‌السیرة (عربی) :

مصر .

۱۱ ـ فی‌موکب‌الدعوة(عربی) :

مصر .

۱۲ ـ من‌معالم‌الحق (عربی) :

مصر، ۱۳۷٤ق، سربی، وزیری، ۲۲۰ص.

۱۳ ـ من هنا نعلم (عربی) :

مصر .

سدیدالدین محمد غزنوی :

( )

۱ ـ مقامات ژنده پیل احمد جام :

طهران،۱۳٤۰ش، سربی، وزیری، بتصحیح حشمت مؤید، بنگاه ترجمه و نشر کتاب ،

۵۴+ ۲۷۰ص .

محمد آیةالله زاده غفاری قزوینی :

(ـ معاصر)

۱ ـ قانون استخدام کل کشور چگونه باید اصلاح و اجرا شود :

طهران، ۱۳۳۲ش، سربی، جیبی، ۵۸ ص.

دکتر محمد غلاب :

(ـ معاصر)

استاد فلسفه .

۱ ـ الفکر الیونانی او الادب الهیلینی (عربی):

مصر، ۱۹۵۲م، سربی، وزیری ، ۲۵۳+ ۲۶۴+ ۲۷۹ص .

دکتر محمد غنیمی هلال :

(ـ معاصر)

۱ ـ درر الادب المقارن (عربی) :

(فی توحید دراسات الادب العربی المعاصر)

قاهره، ۱۹۶۳م، سربی، رقعی، ۹۴ص.

محمد بن غلامحسین فائق :

(   )

۱ ـ دستور انشاء :

دهلی، سنگی، وزیری، ۳۳۰ص.

میرتهه، ۱۲۶۶ق، سنگی، رقعی، ۴۶ص .

کانپور، ۱۲۶۰ق، سنگی، وزیری، ۳۶ص.

کانپور، ۱۲۶۸ق، سنگی، وزیری، ۳۶ص.

لکهنو، ۱۲۸۰ق، سنگی، وزیری، ۲۶ص.

لکهنو، ۱۸۶۶م، سنگی، وزیری، ۳۰ص.

جمال الدین میرزا محمد بن غلامرضا شریف کرمانی :

(۱۲۹۲ ـ ۱۳۵۲ق)

ازفضلاء ودانشمندان بوده ودرطهران نزد حاج میرزا محمد حسن آشتیانی وحاج شیخ عبدالنبی نوری وسیدمحمد عصار تلمذنموده وباجتهاد او تصریح نموده‌اند .

(فهرست مدرسهٔ سپهسالار، ج۱، ص۵۵۵)

شرح حال صاحب ترجمه بقلم خوداودرهامش اسس الاصول، ص۱۷ـ ۲۱ مسطور است .

۱ ـ اسس الاصول، اصول بی‌نقطه (عربی) :

طهران، ۱۳۱۹ق، سنگی، خشتی، ۲۵۸ + ۲۰ص، درخاتمه صورت موقوفات مرحوم احمدمشیرالسلطنه .

۲ ـ رسالة فی قاعدة حمل الشیئ علی الصحیح وتنزیهه عن التقبیح (عربی) :

طهران، ۱۳۲۰ق، سنگی، جیبی، ۱۷۸ص.

محمد فؤاد الشهابی :

(ـ زنده درسال ۱۳۲۵ق)

۱ ـ الروض النضیر فی تربیة دود الحریر (عربی):

بیروت، ۱۳۲۵ق، سربی .

محمد فؤاد عبدالباقی :

(   )

۱ ـ تفصیل آیات القرآن الحکیم (عربی) :

جول لابوم فرانسوی، ترجمه، مصر، ۱۳۴۲ = ۱۹۲۴م، سربی، وزیری بزرگ، ۷۱۴ص.

۲ ـ المعجم المفهرس لالفاظ القرآن الکریم (عربی) :

مصر، ۱۳۶۴ق، سربی .

۳ ـ مفتاح کنوز السنة (عربی) :

مصر، ۱۳۵۳ق = ۱۹۳۴م، سربی .

محمد فائق الجوهری :

(   )

١ ـ الرسائل الغرامية (عربی):

آنسة. هـ . و. س، ترجمه از انگلیسی به عربی
مصر، مطبعة التقدم، سربی.

سید محمد فاتح بن محمد خیرالدین هبراوی حسینی حلبی شافعی :

(١٢٩٢ ـ ١٣١٦ق)

شاعر، منشی ، در ربیع الاول ١٢٩٢ تولد یافت و در شب عید فطر سال ١٣١٦ در گذشت
(معجم المؤلفین، ج ١١، ص ١١٤)

١ـ الرسائل الفاتحية (عربی) :

مصر، ١٣٢٤ق، سربی، ٤٠ص .

محمد فارس برکات :

(   )

١ ـ المرشد الی آیات القرآن الکریم و کلماته (عربی):
(کشف الآیات)

دمشق، ١٣٥٨ق، سربی، وزیری، ٦٥٣ص.

محمد فاضل :

(   )

١ ـ دیوان شعر:

لکهنو، ١٩٠٠م، سنگی، وزیری، ٦٣ ص.

٢ ـ مخبر الواصلین :

هند، ١٢٤٩ق، سنگی ، رقعی ، ١٦٨+٩ص .

محمد فاضل جمال :

(ـ معاصر)

از وزرای سابق عراق بوده. اکنون (سال ١٣٤٣ ش) در تونس مقیم است .

١ ـ دعوة الی الاسلام (عربی) :

بیروت، ١٩٦٣م، سربی، رقعی، ٢٣٨ص.

شیخ محمد فاضل خراسانی :

(ـ معاصر)

١ ـ قواعد الصرف :

طهران، ١٣٤٣ق، مطبعة علمی، ١٠٠ص.
طهران، ١٣٥٣ق، ١٠٩ص .

٢ ـ قواعد النحو :

طهران، ١٣٤٣ق، ٥٩+٥٦ص.

حاج میر سید محمد بن آقا احمد فاطمی قمی طهرانی:

(١٢٩٣ق ـ ١٣٢٤ش)

رئیس شعبهٔ چهار دیوانعالی تمیز و بانی بیمارستان قم بود. در فضل و عرفان و پاکدامنی مدارجی را طی کرد و او بسال ١٢٩٣ متولد و در دهم رمضان ١٣٦٤ وفات یافت و در قبرستان شیخان جنب قبر ملا محمد طاهر قمی نزدیک قبر زکریا بن آدم مدفون گردید .

(مقالات الحنفاء، ص ٢٤٢)

١ ـ اسلام افکار و اندیشه‌ها :

کنت هنری و دکاستری فرانسوی، ترجمهٔ احمد فتحی زغلول پاشا بزبان عربی، ترجمه بفارسی .

طهران، ۱۳۰۹ ش، سربی، رقعی، خاور، ۱۵۳ص.

۲ ـ تحفةالاریب فی رد اهل الصلیب :

شیخ عبدالله ترجمان، ترجمه، طهران، ۱۳۴۴ق، سنگی، جیبی، ۲۲۲ص.

۳ ـ حل المواریث، مجدول :

طهران، سربی، وزیری، مطبعهٔ پروین.

ظفرعلیشاه شیخ محمدبن علی اصغر فانی سمنانی :

(۱۲۴۷ش-۱۳۲۱ش)

در سمنان متولد شده. پدرش از وعاظ آن شهر بوده. تاسن بیست و چهار سالگی در سمنان ولواسان و طهران بتحصیل فقه و معقول پرداخته‌وازبیست وچهارسالگی تا اواخر عمر در سمنان بسر برده و در سنهٔ ۱۳۲۶ق درموقع عبورحاج ملاعلی گنابادی نورعلیشاه ثانی ازسمنان بوی گرویده و بعداً اسفار متعددی در زمان سلطانعلی و نورعلی وصالحعلی بگنابادمرکز فرقهٔ نعمت‌اللهی نمود وبآنها گروید. او طبع شعرنیز دارد.

(مقدمهٔ دیوان)

۱ ـ دیوان شعر :

طهران، ۱۳۲۹ش، سنگی، رقعی، باهتمام دکترعلی نورالحکماء، ۲۳۹ص.

ملا رفیع‌الدین محمدبن فتح‌الله قزوینی :

(ـ ۱۰۸۹ ق)

عالم، فاضل، شاعر، مجید، واعظ، ازشاگردان ملا خلیل قزوینی. صاحب دیوان وکتاب ابواب‌الجنان معروف که کم مثل است. در ماه رمضان ۱۰۸۹ وفات یافت.

(فوائدالرضویه، ص۵۸۹)

سایرمآخذ: مجمع‌الفصحاء، ج، ص. تذکرهٔ نصرآبادی، ص۱۷۱، بستان‌السیاحه ص۴۳۱، ریحانةالادب، ج۴، ص۲۷۰، مآثرالکرام، ج۲ ص۱۰۶. تذکرهٔ سرخوش، ص۱۲۲.

۱ ـ ابواب‌الجنان در مواعظ :

تبریز، ۱۲۷۷ق و۱۲۸۲ق، سنگی.

تبریز، ۱۲۶۳ق، سنگی، رحلی، ۳۰۳ص.

طهران، ۱۲۸۱ق، سنگی، رحلی، باهتمام کربلائی اسمعیل و کربلائی غلامرضا طهرانی، بی‌شماره صفحه.

طهران، ۱۲۷۴ق، سنگی، رحلی، ۲۸۳ص.

طهران ۱۳۰۰ق، سنگی، رحلی، ۲۸۷ص.

هند، ۱۸۹۷م، سنگی.

کانپور، ۱۸۹۴م، سنگی، وزیری، ۴۰۰ص.

لکهنو، بی‌تاریخ، سنگی، وزیری، ۳۶۷ص.

لکهنو، ۱۸۶۵م، سنگی، رحلی، ۳۲۷ص.

لکهنو، ۱۸۸۵م، سنگی، رحلی، ۴۰۰ص.

شمس الامراء امیرکبیر فخرالدین محمد :

(ـ زنده درسال ۱۲۵۱ق)

۱ ـ شمس الهندسه :

حیدرآباددکن، ۱۲۵۱ق .

۲ ـ مقطع الارض در جغرافیا :

(تاریخ فراغت ازتألیف۱۲۵۱ق)

حیدرآباددکن، ۱۲۵۲ق .

سید محمدبن فرج الله دسفوری :

(ـ زنده درسال ۱۲۸۰ق)

۱ ـ فاروق الحق :

(فرق بین اخباری واصولی)

طهران،۱۳۰۶ق، سنگی، رقعی، ۱۶۰ص،

درهامش حق المبین فی تصویب المجتهدین .

طهران، ۱۳۱۹ق،سنگی، رقعی، ۱۶۰ص.

محمدبن(ابوالقاسم مجتهد) فرخ زادنراقی:

(ـ معاصر)

۱ ـ پانصد مسئلهٔ حساب :

طهران، ۱۳۱۰ش، سربی،شرکت مطبوعات.

۲ ـ ششصد مسئلهٔ حساب :

طهران، سربی، خاور.

۳ ـ صرفه جوئی :

ساموئل اسمایلز، ترجمه، جلد اول، طهران ۱۳۰۹ش، سربی، جیبی، ۱۶۸ص .

محمد بن ابراهیم فرخی یزدی :

(۱۳۰۶ق ـ مقتول ۱۳۱۸ش)

در یزد متولدشده . مقدمات عربی رادرآن شهرفرا گرفته وازهمان جوانی دارای ذوق سرشاروطبع بلندبود. درسنهٔ ۱۳۲۸ق بطهران آمد و دراین شهر شروع بسرودن اشعاری راجع بآزادی نمود وبعداً درطهران روزنامهٔ طوفان را دائر کرد. درسنهٔ ۱۳۱۸ زندانی شد ودرهمانسال درزندان مقتول گردید .

(تاریخ جراید ومجلات، ج۳، ص۱۷۵)

سایرمآخذ : سخنوران نامی معاصر، ج۱ ، ص۱۷۸ .

۱ ـ بهترین اشعار فرخی :

طهران، ۱۳۳۱ش، سربی، جیبی، ۶۴ص .

۲ ـ دیوان شعر :

طهران، ۱۳۴۲ش، سربی، وزیری، مطبوعاتی علمی، بتصحیح حسین مکی ، چاپ پنجم ، ۲۲۰ص .

۳ ـ منتخبات اشعار فرخی :

طهران، ۱۳۳۳ش، سربی، جیبی، ۶۴ص.

طهران، ۱۳۲۰ش، سربی ، رقعی، شرکت تضامنی علمی، ۵۹ص .

۴ ـ منتخبی ازبهترین اشعار وغزلیات فرخی :

انتخاب : ج . مراد ، طهران ، ۱۳۳۶ش، سربی، رقعی .

ابوحامد سیف الدین محمد فرغانی :

( )

درنیمهٔ دوم قرن هفتم ونیمهٔ قرن هشتم میزیسته بعد از خروج از زادگاه خود مدتی در آذربایجان وسپس دربلادروم وخاصه آقسرا بسرمیبرده است .

(مقدمهٔ دیوان)

معاصر سعدی بـوده و قسمتی دراز ازعمر خودرا درروم گذرانیده .

(راهنمای کتاب، سال۵، شمارۀ۱۱و۱۲، ص۱۰۸۱ .)

۱ ـ دیوان شعر :

۲جلد، طهران،۱۳۴۱ش، سربی، وزیری، نشریۀ ۷۴۱و۷۵۵دانشگاه، باهتمام دکتر ذبیح‌الله‌صفا،م + ۲۵۱ + ۳۳۲ص .

محمد فرغلی الطهطاوی الانصاری :

(ـ زنده درسال۱۳۴۵ق)

فارغ‌التحصیل الازهر . رئیس‌دفترتحریرات عربی وزارتخارجۀ مصر .

۱ ـ دیوان روضةالصفا بمدح المصطفی (شعرعربی):

مصر، مطبعةالسعادة.

۲ـ العقدالنفیس بتشطیروتخمیس‌دیوان سلطان‌العاشقین:

مصر،۱۳۱۶ق.

محمدبن عباس‌فرهمند لاریجانی :

(۱۲۹۷ش ـ معاصر)

درآمل‌متولد شده .تحصیلات‌مقدماتی رادر آمل ودورۀ متوسطه را در طهران و رشتۀ عالی رادردانشکدۀ حقوق و علـوم سیاسی طهران بپایان رسانیده ودارای‌سه‌دانشنامه دررشتۀ قضائی وسیاسی و اقتصادی‌میباشد .

ازسال۱۳۱۸تا۱۳۲۲ دربانك ملی‌مشغول کاربود بعداً داخـل وزارت کشور شده و بفرمانداری بابل‌منصوب گردید .

پس‌از آن بـوکالت دادگستری و چندی بعدبسمت سرپرستی ادارۀ کل اموحقوقی ومحاکمات وزارت کار و تبلیغات منصوب ودرسال ۱۳۲۷ مجدداً بفرمانداری آمل برقرار گشت .

(یادگارفرهنگ‌آمل،ص۱۴۶)

۱ ـ تاریخ دیپلماسی دراوضـاع سیاسی واقتصادی افغانستان :

طهران .

۲ ـ درآغوش طبیعت :

طهران، ۱۳۲۰ش.

۳ ـ سیزده نوروز :

طهران .

۴ ـ عاشق زندانی :

طهران، ۱۳۱۹ش، سربی.

شیخ محمدبن (شیخ علـی اکبر نهاوندی خراسانی) فرید نهاوندی :

(ـ معاصر)

ازمحصلین حوزۀ علمیۀ قم ودارای‌طبع‌شعر

نیز میباشد .

(آثار الحجة ، ج۲ ، ص ۲٥ و ص۱۹۷)

۱ ـ رموز نماز یا اسرار الصلوة :

۲ ـ غزلیات فرید نهاوندی ، منتخب :

مشهد ، ۱۳۳۱ ش ، سربی ، وزیری، ٤٤٨ + ۲٤ ص .

۳ ـ شرح الجمل او مکمل السیوطی (عربی) :

تهران ، ۱۳٦٦ق ، سنگی ، جیبی، ٥٨ ص.

محمدفرید بن مصطفی وجدی :

(۱۲۹۲ ـ ۱۳۷۳ ق)

عالم ، حکیم ، کاتب. دراسکندریه متولد شد و در دمیاط مقیم گردید بعداً بسوی سوئس رهسپار و در آنجا مجلة (الحیاة) و پس از آن در قاهره مجلة (الدستور الیومیة) را منتشرساخت وبمدیریت (مجلة الازهر) منصوب گردید . بسال ۱۳۷۳ ق در قاهره وفات یافت .

(معجم المؤلفین ، ج ۱۱ ، ص ۱۲٦)

۱ـ ادلة العامیة (عربی) :

مصر، ۱۳٥٥ق مطبعة معاهدالدینیة .

۲ ـ الاسلام فی عصر العلم (عربی) :

۳ـ جلد، مصر، ۱۳٥۰ق ، سربی.

۳ ـ تعریف الانام بحقیقة المدنیة والاسلام (عربی):

مصر ، ۱۳۱۹ ق ، سربی .

٤ ـ دائرة المعارف القرن الرابع عشر (عربی) :

۱۰ جلد ، مصر ، ۳۹ ـ ۱۳٤۳ق، سربی.

٥ ـ المرأة المسلمة (عربی) :

مصر ، ۱۳۲۰ ق= ۱۹۱۲ م ، سربی،رقعی ۱۸٦ ص .

محمد بن فصیح بن محمددشت بیاضی مدعو به کریم :

(   )

معاصر شاه طهماسب صفوی متوفی ۹۸٤ و

پس از آن پادشاه در قید حیات بوده است

(فهرست مدرسهٔ سپهسالار ، ج ۲ ، ص ۱۸۸)

سایر مآخذ: سالنامهٔ پارس بقلم سعیدنفیسی.

۱ ـ شرح نصاب الصبیان :

تهران ، ۱۲۷٥ ق ، سنگی ، رقعی ، ۱٤۹ص

لکهنو ، سنگی ، نول کشور .

حاج ملامحمد بن فضلعلی بن عبدالرحمن فاضل شرابیانی :

(۱۲٤۸ـ۱۳۲۲ق)

در بلدهٔ شرابیان واقع در هشت فرسخی تبریز متولدشده و درسن ده سالگی به تبریز آمده درآنجا بتحصیل علوم دینیه پرداخته است.در سال ۱۲۷۲ بعتبات مهاجرت کرده و ملازم درس شیخ مرتضی انصاری بوده . بعد از وفات وی بدرس حاج سید حسین کوهکمری حاضر واز وی اجازهٔ اجتهاد گرفته است. چندی نیز درمحضرشارح نجاة العباد حاضر گشت بعداز وفات او در درس وبحث مستقل شده ومرجع تقلیدقرار گرفت صاحب ترجمه ازعلماء و فقهاء ومحدثین و

جامع معقول و منقول عصر خود بود. بسال ۱۳۲۲ در نجف وفات یافت و در یکی از حجرات صحن مطهر مدفون گردید.

(کتاب علمای معاصرین، ص۷٦. ریحانة الادب، ج ص فهرست رضویه، ج ۲، ص ۱۸۲.

۱ - ذخیرة العباد لیوم المعاد (عربی):

مشهد، ۱۳۳۱ق، سنگی، مطبعهٔ عبدالرحیم اردبیلی، باحواشی سیداسمعیل صدر وسید محمد کاظم طباطبائی و میرزا محمد تقی شیرازی.

بغداد، ۱۳۳۱ ق، سربی، مطبعة الولایة.

نجف، ۱۳٦۳ ق، سنگی، باحاشیهٔ سید ابوالحسن اصفهانی.

نجف، ۱۳٦٦ ق، سنگی، با حاشیهٔ سید ابراهیم اصطهباناتی.

۲ - سراج العباده:

بمبئی، سنگی، خط محمد علی لاری.

۳ - وسیلة النجاة:

.. ، ۱۳۲۲ ق، سنگی، با حواشی آخوند ملا محمد کاظم خراسانی.

بمبئی، سنگی.

ثقة الاسلام سید محمدبن فضل الله بن خداداد ابن رشیدبن حمزة موسوی حسینی ساروی غروی متخلص به هاشمی:

(- ۱۳٤۲ ق)

بعد از اقامت سنین عدیده در عتبات در محضر رؤسای اسلام بسامراء عزیمت نموده نزد جناب میرزای شیرازی بتکمیل کمالات معنویه مشغول و از رشحات انفاس قدسیهٔ او مستفیض شده واز آنجا ثانیا بنجف رفته و مدت هشت سال بتکمیل کمالات معنویه وتحصیل فیوضات سرمدیه اشتغال یافت. بعد از آن درسنهٔ ۱۳۱٤ق بچهارده اجازه مفتخر واز آنجا بطهران عزیمت نمود وپس ازیازده سال توقف بوظایف محراب ومنبر باشارهٔ حاجی اشرفی بمازندران رهسپار ومدت مدیدی درآنجا بوده وثانیاً بطهران آمده وبعداز چندی توقف مجدداً بعتبات مهاجرت نمود.

(مقدمهٔ دیوان)

بگفتهٔ صاحب الذریعه، ج۲و۳، ص٤٤۸و ص٤١٤ بسال ۱۳٤۲ق در گذشت.

۱ - انوار الهدی، دیوان شعر:

کربلا، ۱۳۳۲ق، سنگی، خشتی، باهتمام حاج محمد تقی خوئی طهرانی، ۹٦ص.

شیخ محمدبن (شیخ احمد مجتهد قزوینی) فقیهی:

(۱۲۹۰ق - ۱۳۷۳ق)

۱ - دیوان شعر:

طهران، ۱۳۷۷ق، سربی، رقعی، ناشر شیخ احمد فقیهی، ۲٥۲ص.

حکیم جلال الدین محمد فلکی شروانی:

(- ٥٤٠ق)

ازمعاصرین ابوالعلاء وخاقانی بوده ومانند آن دونفراز مداحین ابوالهیجاء فخرالدین خاقان کبیر منوچهر دوم است که فرزند فریدون اول بوده (٥٤٤-٦١٤) و تمام قصایدش درمدح این پادشاه است بگفتهٔ تقی کاشانی دراحکام نجوم کتابی تصنیف کرده که علمای این فن پسندیده‌اند وسبب

تخلص اونیز همین است .

فلکی درقصبهٔ شماخی تولد یافته . صاحب خلاصة‌الاشعار وشاهد صادق فوت او رابسال ۷۰۷ ضبط کرده‌اند ولی نظر بتحقیقات فاضل معاصر هادی حسن‌خان در حوالی سنهٔ ۵۴۰ وفات یافته ودر قصبهٔ شماخی مدفونست .

(دانشمندان آذربایجان،ص۳۰۱)

نجم‌الدین ابوالنظام محمد فلکی شروانی درقصبهٔ شماخی شروان ولادت یافته‌ومعاصر باخاقانی‌بوده‌وباوی روابط داشته است‌تمام عمرخویش‌را دردیارخود گذرانده ومداح ابوالهیجا شروانشاه منوچهربن فریدون ممدوح خاقانی بوده وعاقبت در سال ۵۷۷ درشماخی درگذشته و همانجا مدفون بوده است .

(سالنامهٔ پارس، بقلم سعیدنفیسی)

سایر مآخذ : تذکرهٔ دولتشاه سمرقندی ص۶۴ ،مجمع‌الفصحاء،ج۱،ص۳۸۱،تذکرهٔ آذر،ص۵۳ .

۱ - دیوان کلیات (شعر) :

لندن،۱۹۲۹م، سربی، رقعی، ناشرجمس . ك فولاندفوند ، باحواشی‌انگلیسی،بامقدمهٔ محمد هادی حسنخان ، ۸۳ ص.

سید محمدبن اعتمادالحکماء رضا اعتمادی کاشانی متخلص به فنائی :

(   )

بگفتهٔ روزنامهٔ کانون شعراء سال اول، شمارهٔ۱ ،نام‌اومحمدعلی فرزنداعتمادالعلماء وشغلش وکالت عدلیه ودرمنظومه سرائی مسلط واشعارش غالباً عرفانیست .

۱ - آثارالحقایق (شعر) :

طهران،۱۳۲۱ش، سربی، رقعی، ۱۹۶ص.

درخاتمه عکس شاعر :

۲ - دیوان شعر :

طهران، ۱۳۱۵ق، سربی ، اقبال،۳۶ص.

محمدالفوزی :

(   )

۱ - قصیدة القدسیة (عربی) :

آستانه، ۱۳۰۷ق، سنگی .

۲ - مفتاح المرام فی‌تعریف‌احوال الکلمات و الکلام (عربی) :

آستانه، ۱۳۰۵ق، سربی، رقعی، ۱۴۴ص.

سید محمد حسینی فیروز آبادی یزدی :

(- ۱۳۴۵ق)

درفیروزآبادیزد که‌غیرازفیروزآبادشیراز است متولدشده . وعمدهٔ‌تلمذش نزدآخوند ملامحمد کاظم خراسانی وسید محمد کاظم طباطبائی یزدی است . وی‌درنجف اقامت داشته وازعلمای مرجع تقلید بوده . در اواخرعمر برای‌معالجه ازنجف بکاظمین رفته وبعدازتخفیف کسالت بسمت سامراء

عزیمت نمود وحرکت بین راه باعث شدت کسالتش شده و در ربیع‌الاول ۱۳۴۵ بسامراء درگذشت وجنازه‌اش بنجف‌حمل‌و درآنجا مدفون گردید .

(احسن‌الودیعة، ج۱،ص۱۹۲وج۲،ص۹۷.
ریحانة‌الادب، ج۳،ص۲۳۵)

۱ ـ جامع‌الکلم فی‌حکم اللباس المشکوک فیه،ازاحة‌ـ الشکوک فی‌حکم‌اللباس المشکوک (عربی) :

نجف،۱۳۴۰ق، سربی،۳۰ ص .

۲ ـ حاشیة عروة‌الوثقی(عربی) :

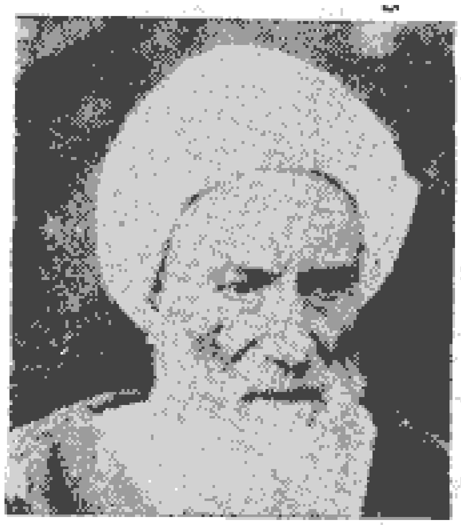
نجف،۱۳۴۵ق، سنگی، وزیری، ۵۷۵+۱۴۷ص.

۳ ـ حاشیة غایة الوثقی :

نجف،۱۳۴۹ق، سنگی، وزیری، ۶۲۹ص.
درهامش غایة‌الوثقی .

حاج میرزا محمدبن علی اکبر فیض :

(۱۲۹۳-۱۳۷۰ق)

درقم متولد شده . برای تکمیل تحصیلات بطهران آمده و نزد علمای آنجا تلمذ نموده . درسنهٔ ۱۳۱۷ق بنجف مهاجرت کرده وبتحصیلات‌خود ادامه داده تابدرجهٔ اجتهاد رسیده است . بسال ۱۳۳۳ ق بقم مهاجرت نمودواز علمای درجهٔ اول‌آنجا بشمارمیرفت . در۲۵ جمادی‌الاولی۱۳۷۰ درگذشت .

(آثارالحجة، ج۱، ص۱۳۸)

درایوان طلای صحن کهنهٔ قم مدفونست .

۱ ـ الفیض فی‌بیان مقتضی‌الدلیل فی‌تلخیص‌الماءالقلیل (عربی) :

طهران، ۱۳۶۹ق، سربی، جیبی، ۱۸۰ص.

۲ ـ مناسک :

طهران، بی‌تاریخ، سربی، جیبی، علمی، ۳۱۲ص .

طهران، بی‌تاریخ، چاپ دوم، ۳۱۲ص.

محمدفیضی‌زرین‌قلم :

(ـ معاصر)

۱ ـ ترانهٔ پول :

رضائیه، ۱۳۰۷ش، سربی،جیبی، ۱۸ص.

شمس‌الدین محمد الفیومی :

( )

۱ ـ تخمیس‌الکواکب الدریة فی‌خیرالبریة (عربی) :

مصر،۱۳۱۹ق، سربی،تفریج‌الشدة‌فی‌تسبیع البردة .

ابو بکر محمدبن‌قاسم بن‌محمد بن بشار بن‌الحسن الانباری ابن‌انباری :

(۲۷۱-۳۲۸ ق)

علم‌الهدی در(مجموع غرردرر) غالباً در مجالسی که برای شرح خبری مشکل و تفسیر حدیثی غریب منعقد ساخته از وی نامی برده وکلامی آورده وهکذا غیر اواز کسانیکه در غریب قرآن و وحشی سنت رساله‌ای نوشته‌اند.سیوطی دربغیهٔ الوعاة از فاضل‌زبیدی نقل نموده است که درحق‌ابن

انباری گفته : ابن انباری در نحو و دیگر شعب ادب ازداناترین مردم بوده و حافظهٔ بسیارممتازداشت نزد تغلب غیروی علم‌لغت استماع کرد بزیور صدق و پیرایهٔ فضل و حلیهٔ دیانت وزیب سخاآراسته بود . دار - قطنی‌وجمعی نزداوشاگردی کرده‌اند واودر مقابل‌پدرش‌ابی محمد انباری مجلس‌املائی برملا داشت .

اودر روز یکشنبه یازدهم رجب سال ۲۷۱ بوجودآمد . چون بسرحد تحصیل علـوم رسید بمـدارس افاضل و مجـالس اساتید مراودت‌آغاز کرد و براصول ادب بتمامها محیط‌گشت. شیخ ابوعلی قالی گفته‌ابن - انباری آنچه شنیده شده از اشعار سیصد هزار از برداشت که بالخصوص‌جملهٔ شواهد قرآن میبود . عبدالله‌بن اسعد یافعی آورده که من درمیان حفاظ باحاطت ابـن‌انباری کس‌نیافتم . گویند اوخودگفت‌من‌مطاوی سیزده صندوق کتاب ازبر کرده‌ام و شنیدم که وی‌یکصد وبیست تفسیر قرآن با جملهٔ اسانید آنها درحفظ داشت . بسال ۳۲۸ و بقولی۲۷ درگذشت .

(نامهٔ دانشوران،ج۲،ص۳۸۲)

سایرمآخذ : الکنی‌والالقاب‌قمی، ج۱، ص ۲۰۹،معجم‌المؤلفین،ج۱۱،ص۱۴۳.

۱ ـ شرح‌القصائدالسبع‌الطوال‌الجاهلیات (عربی) :

قاهره، ۱۹۶۳م، سربی، وزیری، بتحقیق عبدالسلام محمد هارون، ۱۵ + ۷۱۸ص.

۲ ـ کتاب‌الاضداد (عربی) :

جلددوم، کویت، ۱۹۶۰م، سربی، بتصحیح محمدابوالفضل ابراهیم، ۵۱۷ص .

محیی‌الدین ابو احمد محمدبن قاسم ابن یعقوب‌الاماسی‌الرومی‌الحنفی،ابن‌الخطیب:

(ـ۹۴۰ق)

مقری، مفسر، فقیه . دراماسیه تولدیافت‌و در آنجا تولیت مدرسهٔ سلطان بایزید باو واگـذار شد . دردوم ذی القعـدهٔ ۹۴۰ درگذشت .

(معجم‌المؤلفین، ج۱۱،ص۱۴۸)

۱ ـ روض‌الاخیارالمنتخب من‌ربیع‌الابرار (عربی) :

زمخشری، منتخب ،مصر،۱۲۷۹ق،سربی .

بولاق ،سربی

محمد قاضی :

(ـ معاصر)

درسال تحصیلی ۱۳-۱۳۱۴ دانش آمـوز دبیرستان بوده. وچندسال‌بعدازسنهٔ۱۳۱۷ دانشکدهٔ حقوق را بپایان رسانیده است .

۱ ـ آخرین روز یك محکوم :

ویکتورهوگو،ترجمه، طهران،سربی،رقعی، گوتمبرگ، ۱۲۰ص.

۲ ـ اسرار طبیعت :

لئون‌برتون، ترجمه، طهران، سربی،زوار.

۳ ـ تاریکترین زندان :

اولتراخت ، ترجمه، طهران ، ۱۳۳۷ ش ، سربی ، رقعی، اندیشه، ۱٦۵ص.

٤ ـ جزیرهٔ پنگوئنها :

آناتول‌فرانس ، ترجمه،طهران، ۱۳۳۲ش، سربی ، رقعی ، صفی‌علیشاه ، ۳۵۵ص .

طهران ، ۱۳۳۵ ش ، سربی ، رقعی ، چاپ دوم ، صفی‌علیشاه ، ۳۵٦ ص

۵ ـ درآغوش خانواده :

هکتورمالو ، ترجمه ، طهران، ۱۳۳٤ش، سربی ، رقعی ، صفی علیشاه ، ۳۵۷ ص

٦ ـ دن‌کیشوت یا پهلوان مانش :

سر وانتس ، ترجمه ، بخش دوم ، طهران ۱۳۱٦ش،سربی، رقعی ،۱۰۹+۱۲۹ص.

۲ جلد ، طهران ، ۳۵ ـ ۱۳۳۷ش ،سربی رقعی ، مطبوعاتی نیل، ٦۲۰+٦۵۸ص.

۷ ـ زارا ، داستان :

طهران ، ۱۳۱٦ش ، بنگاه افشاری،

۸ ـ ساده دل :

ولتر ، ترجمه ،طهران ،۱۳۳۳ ش،سربی، رقعی ، مطبوعاتی نیل ،۱۱۱ ص .

۹ ـ سپید دندان :

جاك لندن ، ترجمه ، طهران ،۱۳۳۲ش، سربی ، جیبی ، صفی علیشاه، ۲۳۱ ص ،

طهران ، ۱۳۳۵ش، سربی ، رقعی ،چاپ دوم ، نیل ، ۲۲۳ص.

طهران ، ۱۳٤۰ ش ، سربی ، سازمان کتابهای جیبی ، ۲۰۷ ص .

۱۰ ـ شازده‌کوچولو :

انتوان سنت اگزوپری ،ترجمه ، طهران، ۱۳۳۳ش، ، سربی ، رقعی ، کتابفروشی ایران ، ۱۱۸ ص .

۱۱ ـ شاهزاده وگدا :

مارك تواین ، ترجمه،طهران ، ۱۳۳٤ش، سربی ، وزیری ، امیرکبیر ، ۲۵۳ص .

طهران ، ۱۳۳۷ ش ، سربی ، وزیری، امیرکبیر ، ۲۲۷ ص .

طهران ، ۱۳٤۱ش ، سربی ، سازمان کتابهای جیبی ، چاپ سوم ، ۳۰٤ ص .

۱۲ ـ کلود ولگرد :

ویکتور هوگو ، ترجمه ، طهران ،۱۳۳۱ ش ، سربی ، رقعی ، چاپ دوم، گوتمبرگ ٦۰ ص .

۱۳ ـ گل طهران :

طهران ، سربی ، رقعی ، ۵٤ ص .

۱٤ ـ مادام بوواری :

گوستاو فلوبر ،ترجمه‌بمشارکت‌رضاعقیلی طهران ،۱۳٤۱ش، سربی، جیبی،۳۷٦ص.

۱۵ ـ نظری بطبیعت و اسرار آن :

پرفسور لئون برتون ،ترجمه ، طهران ۱۳۳۳ ش ، سربی ، وزیری ۳۰٤ ص .

محمدبن‌قاضی ملتی (یا) محمدبن‌غازی‌ملطی

(   )

ازفضلای ملطیه که در ابتداء دبیر وسپس وزیر سلیمانشاه ابن قلیج ارسلان(۵۸۸ ـ ٦۰۱ ق)بوده‌است.

(سبك‌شناسی‌بهار،ص)

۱ ـ روضة العقول :

«اصلاح‌وانشاء مرزبان‌نامه . مترجم‌مرزبان که‌دراصل‌طبری بوده‌مؤلف آن‌مرزبان‌ابن رستم ازشاهزادگان طبرستان و دراواخر قرن چهارم‌هجری‌میزیسته است‌وسعدالدین وراوینی این کتاب را بزبان دری و بسبك وانشاء زمان خود دربین سنوات (٦۰۸ـ ٦۳۲)برگردانیده .مرزبان نامه کتابیست

که واضع آن بزبان جانوران نهاده‌است. مانند کلیله ودمنه . قبل از سعد الدین وراوینی محمدبن‌غازی ملطی درسنهٔ ۵۹۸ ولااقل ده سال‌بیشتر از سعدالدین این کتاب‌رااصلاح‌وانشاء کرد. وآنرا‌روضة‌العقول نامیده. الا اینکه لغات تازی غریب در روضةالعقول‌بیشتراز مرزبان‌نامه بکاررفته و شعر پارسی‌درآن کمتر استشهاد شده است (سبك شناسی بهار ،ص)

پاریس ،۱۹۳۸ م ، سربی ، وزیری، ناشر هانری ماسه ،۶۸+۳۹ص.

دکتر محمد قریب :

(۱۲۸۸ش ـ معاصر)

در طهران متولد شده . تحصیلات ابتدائی و متوسطه را در طهران بپایان رسانیده و بسال ۱۹۲۷م برای فرا گرفتن دانش‌پزشکی بفرانسه رهسپار شد . تحصیلات پزشکی‌را درشهرپاریس آغاز نمود ودرپایان سال اول بدریافت جایزهٔ لابراتوارتشریح دانشکدهٔ پزشکی پاریس توفیق‌یافت. درخلال سال‌دوم در بیمارستانهای همانشهر بخدمت اشتغال ورزید ودر آغاز سال چهارم در مسابقهٔ اکسترنای بیمارستان‌پاریس پذیرفته‌شد و به تناوب‌درسرویسهای‌مختلفه بانجام‌خدمت مشغول شد ... درپایان تحصیلات خود‌بسال ۱۹۳۸م‌بدریافت‌دانشنامهٔ‌دکترای‌دانشکدهٔ پزشکی پاریس موفق شد . بسال ۱۳۱۷ بطهران مراجعت نمود وپس‌ازانجام‌خدمت زیرپرچم درسازمان نوین دانشکدهٔ‌پزشکی بسمت استاد کرسی بیماریهای کودکان‌و ریاست‌بخش مربوط منصوب شد .

(راهنمای دانشکدهٔ پزشکی،ج۲،ص۴۷)

۱ ـ بیماریهای کودکان :

طهران . ۱۳۱۸ش، سربی، وزیری، ۳۳۹ ص .

محمد قریب :

(۱۲۸۹ش- معاصر)

درطهران‌متولد شده . دارای تحصیلات‌قدیم وجدید میباشدودرسال ۱۳۲۵ باخذدانشنامهٔ لیسانس آموزش دررشتهٔ ادبیات نائل شده ومقام اول رانیز درین رشته حائز گردیده است . ازتألیفات وی‌یکی کتاب برگهای زرین است که شامل‌برگزیدهٔ بهترین‌آثار

اجتماعی وادبی وتربیتی از سخن سرایان گذشته ومعاصر است. دیگر ترجمهٔ مقدمات تفسیر صافی میباشد.

(نقل ازخط مؤلف)

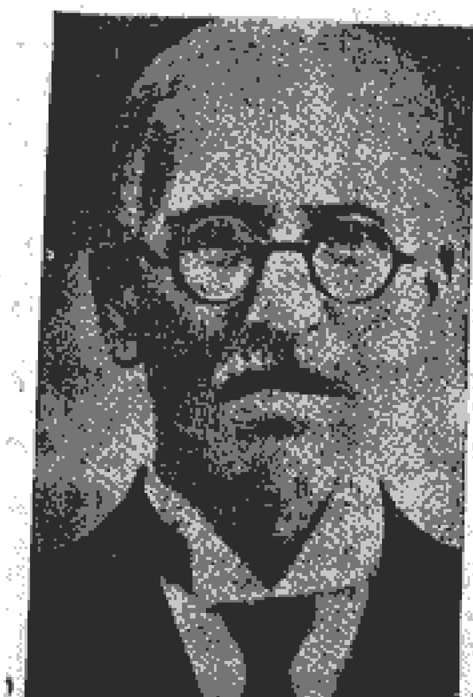
۱ ـ برگهای زرین:

(برگزیدهٔ بهترین آثار شعراء)

طهران، ۱۳۴۱ش، سربی، وزیری، شرق، ۳۵۸ص.

میرزا محمدخان بن حاج ملاعبدالوهاب ابن عبدالعلی قزوینی:

(۱۲۹۴ق ـ ۱۳۶۸ق)

اسم بنده محمد و اسم پدرم عبدالوهاب ابن عبدالعلی قزوینی است. پدرم یکی ازمؤلفین اربعهٔ (دانشوران) است وتراجم احوال نحاة ولغویین وادباء وفقهاء غالباً باو محول بود و اسم اودر مقدمهٔ آن کتاب وترجمه حال مختصری ازو درکتاب (المآثر والآثار) مرحوم اعتماد السلطنه محمدحسن مسطور است. پدرم در سنهٔ ۱۳۰۶ق در طهران مرحوم شد.

تولد بنده درطهران درمحلهٔ دروازه قزوین درپانزدهم ربیع الاول سنهٔ ۱۲۹۴ هجری قمری است تحصیلات علوم متداولهٔ اسلامی را درهمان طهران کرده ام. صرف ونحو وفقه کلام وحکمت قدیم واصول فقه وخارج رانزد اساتید خوانده. ازجمله بزرگوارانی که ازانفاس قدسیهٔ ایشان بدون تدریس و تدرس کتب رسمی بقدر استعداد کسب فیوضات نمودم مرحوم حاجی شیخ هادی نجم آبادی است قریب دوسال هرروز مقارن غروب آفتاب تایکی دوازشب رفته بایکی ازرفقا بمجلس محاضرهٔ مخصوص ایشان که در بیرونی منزلشان درحسن آباد درروی ریگ وزمین بی فرش منعقد میشد حاضر میشدم و از مفاوضات او واجلهٔ اصحاب وتلامذهٔ ایشان مستفیض میگردیدم.

دیگر ازاساتیدی که از افادات ایشان بی نهایت مستفید شده ام سید احمد ادیب پیشاوری است. چندین سال همه ساله در تابستان موقع ییلاق که ایشان عادت داشتند همه روزه بصحن امامزاده صالح تجریش تشریف می آوردند ویك دوساعتی آنجادر گوشهٔ می نشستند من بواسطهٔ ترسی که از تنگی حوصلهٔ ایشان داشتم حیله ها انگیخته وبهانه ها اختراع کرده بمحضر شریفشان حاضر میشدم وجسته جسته باترس و لرز گاهگاه سؤالی ازایشان میکردم و جواب شافی وکافی میشنیدم وفوراً آنرا درخزانهٔ دماغ ودفتر بغل ثبت میکردم. دیگر از بزرگان که حق تربیت بگردن من دارند مرحوم شمس العلماء شیخ محمدمهدی قزوینی

عبدالرب آبادی است از اجلهٔ ادباء عصر و ازرفقای پدرم و از مؤلفین اربعهٔ (نامهٔ دانشوران) که پس ازفوت مرحوم پدرم مااولاد صغیر را درزیر جناح حمایت خود گرفت ومقداری قلیل از مقرری پدرمانرا توانست در حق مابرقرار نمایدو بمدد آن قوت لایموت مادرصالحهٔ ما کهمارا بزرگ کرده بحد مردان میرسانید . دیگر از بزرگوارانی کهحق تربیت وتعلیم عظیم بگـردن این ضعیف دارند مرحوم میـرزا محمد حسین فروغی ذکاءالملك است که قریب دهدوازده سال از اوایل عهد شباب را غالب ایـام و لیالی درمحضرانور ایشان که محط رحـال ادباء و شعراء واهل ذوق آنعصر بـود بسر بردم . تربیت اخلاقی برحسب استعدادخود وترویض نفس سرکش وقهرطبع توسن جهل خود همه راکلا مدیون توجهات مشفقانه و تربیت پدرانهٔ آنمرحوم میباشم . در تمام اینمدت دهدوازده ساله علی سبیل الاستمرار ازمصاحبت دوفرزند دانشمندآن بزرگوار محمدعلی ذکاء الملك و ابوالحسن فروغی برخوردار بودم. ابتدامن درخدمت ذکاءالملك حالیه درس فرانسه میخواندم و ایشان پیش من درس عربی ولی بزودی بواسطهٔ توافق مشرب طرفین وتجانس اخلاق و خیـالات جانبین کار از تعلیم وتعلم گـذشته دوستی مؤکد باطنی که بنای آن مانند رفـاقت اغلب زمانه نه بر جلب منافع ودفع مضاریکه اساس آن ماننددوستی اخوان الصفاوخلان الوفا محض یگانگی مشرب واتحادمسلك بودبین ما برقرار و متدرجاً مستحکم گشت .

دراوایل سنهٔ ۱۳۲۲ برادرم میرزا احمدخان (حالیه مفتش دراداره مالیاتهای غیرمستقیم) که آنوقت درلندن بود چون شوق مفرط مرا بدیدن نسخ قدیمهٔ نادره میدانست بمن نوشت که بد نیست تامن اینجا هستم سفری بلندن بکنی و کتابخانهٔ بزرگ اینجا را تماشا بنمائی وسپس بعدازچندماه دیگر باهم مراجعت خواهیم کرد من نیز بقول معروف که کورازخدا میخواهد دوچشم بینا بلاتأمل پس ازوداع ابدی بامادر که دربیرون دروازهٔ قزوین باچشمهای پراز اشك وقتیکه گاری پستی حرکت کرد. بمن گفت من یقین دارم دیگر روی ترا نخواهم دید درپنجم ربیع الثانی ۱۳۲۲ ق ازطهران حرکت کرده از راه روسیه و آلمان وهلند بلندن سفر کردم. پس از مشاهدهٔ عظمت کتابخانهٔ آنشهر وتأمل آنهمه کتب نفیسهٔ نادره از عربی و فارسی وغیره شوق مطالعهٔ آنها چنان بر من غلبه کرد که بی اختیار اهل و وطن و خانواده رانمیگویم فراموش کردم ولی موقة (که این موقة تاکنون به بیست سـال کشیده است) خیال آنهارابکناری بگذارم قریب دو سال در شهر لندن بسر بردم ... درماه ربیع الثانی ۱۳۲٤ ازلندن بپاریس آمدم وتا اواخر سنهٔ ۱۳۳۲ در پاریس متوقف بودم . در ۱٤ ذی‌الحجهٔ ۱۳۳۳ ازپاریس به برلن رفتم ومدت چهارسال ونیم تا ختام جنگ دربرلن ماندم .... در ۱۲ جمادی الآخرهٔ ۱۳۳۸ ق ازبرلین بجانب پاریس حرکت کردم پس از ورود من به برلن چون ذکاءالملك اختلال اوضاع مادی

مرا حدس زده بود بوسیلۀ دولت وقت مقرری سالیانۀ که تا اندازۀ اوضاع معیشت مرا مرتب نمود درحق اینجانب بر قرار نمود. (بیست مقالۀ قزوینی ، ج ۱ ، ص ۷)

او پس از گذراندن سی وشش سال در لندن وپاریس ولندن درمهر ماه ۱۳۱۸ ش با زن و یگانه فرزندخود ناهید بطهران باز گشت ودر شب هفتم خرداد ۱۳۲۸ در همین شهر در سن هفتاد وچهارسالگی ازجهان درگذشت ودرحضرت عبدالعظیم در آرامگاه ابوالفتوح رازی بخاك سپرده شده است.

(مقدمۀ چهار مقاله، بقلم پورداود)

۱ - بیاد مرحوم علامۀ قزوینی :

طهران ، ۱۳۲۸ ش سربی رقعی ، نشریۀ وزارت فرهنگ ، ۸۶ ص .

۲ - بیست مقالۀ قزوینی :

جلد اول ، بمبئی ، ۱۳۰۷ ش = ۱۹۲۸ م سربی، رقعی باهتمام پور داود ونفقۀ دینشاه ایرانی ، نشریۀ انجمن زرتشتیان ایران ، ۱۴۸ ص.

جلد اول و دوم ، طهران، ۱۳۳۲ ش، سربی، رقعی ، ابن سینا ، ۳۶۹ ص .

جلددوم طهران ، ۱۳۱۳ ش، سربی ،رقعی، باهتمام عباس اقبال آشتیانی ،بنفقۀ دینشاه ایرانی ، ۲۹۰ ص .

۳ - تاریخ جهانگشای جوینی :

۳ جلد، لیدن، جلداول ، ۱۳۲۹ ق، جلددوم ۱۳۳۴ ق، جلدسوم، ۱۳۵۵ ق، سربی، وزیری، نشریۀ اوقاف گیب، باحواشی قزوینی

۴ - تذکرة الاولیاء عطار :

لیدن، ۱۳۲۳ ق، سربی ، وزیری باهتمام قزوینی .

طهران، ۱۳۲۱ ش، سربی، وزیری، مرکزی، چاپ دوم ، باهتمام قزوینی .

۵ - چهارمقالۀ عروضی سمرقندی:

لیدن ، ۱۳۲۷ ق، سربی، وزیری، بتصحیح قزوینی.

۶ - دیوان حافظ شیرازی :

طهران ، ۱۳۲۰ ش ، سنگی، وزیری، خط زرین خط، باهتمام قزوینی ودکتر قاسم غنی.

۷ - رساله درشرح احوال شیخ ابوالفتوح رازی :

طهران ، ۱۳۱۵ ش، سربی، رقعی، درخاتمۀ مجلد پنجم تفسیر ابوالفتوح رازی، در ۶۲ صفحه .

۸ - رسالۀ ممدوحین سعدی :

طهران، ۱۳۱۶ ش، نشریۀ وزارت فرهنگ ضمن سعدی نامه .

طهران، ۱۳۱۷ ش، سربی، وزیری، ۹۸ ص.

۹ - سمط العلی للحضرة العلیا :

(تاریخ قراختائیان)

طهران ، ۱۳۲۸ ش ، سربی ، وزیری ، بتصحیح عباس اقبال آشتیانی، تحت نظر قزوینی ۱۵۰ ص

۱۰ - شدالازار فی حط الاوزار عن زوار المزار (عربی)

معین الدین جنیدی ، تهران ، ۱۳۲۸ ش سربی، خشتی، با حواشی قزوینی بمشارکت عباس اقبال آشتیانی .

۱۱ - شرح حال ابوسلیمان منطقی سجستانی :

پاریس ، ۱۳۵۲ ق سربی ، وزیری، باهتمام شالون سورن ، نشریۀ شمارۀ ۵ انجمن تبلیغات ایرانی درپاریس ، ۴۶ ص .

۱۲ - لباب الالباب عوفی :

جلد اول ، لیدن ، ۱۳۲۴ ق ، سربی ، وزیری ، بتصحیح قزوینی .

۱۳ - مرزبان نامه :

لیدن ، ۱۳۲۶ ق ، سربی، وزیری، بتصحیح

و مقدمه و حواشی قزوینی .
طهران ، ۱۳۲۷ ش ، سربی ، وزیری ، کتابفروشی طهران ، ازروی چاپ قزوینی .

۱۴ ـ المعجم فی معاییر اشعار العجم :
لیدن ، ۱۳۲۷ق، سربی ، وزیری ، مطبعة کاتولیکی بیروت ، جزو مطبوعات گیپ ، ۴۶۴ ص .

۱۵ ـ مقالهٔ تاریخی و انتقادی در باب کتاب نفثة المصدور :
طهران ، ۱۳۰۸ش ،سربی ،رقعی، باهتمام عباس اقبال آشتیانی ، ۴۴ص .

۱۶ ـ مقدمهٔ نقطة الکاف :
تهران سربی ، وزیری ، ۱۱۹ ص

۱۷ ـ مقدمهٔ قدیم شاهنامه :
طهران، ضمن جلددوم بیست مقالهٔ قزوینی.
طهران ، ۱۳۲۲ ش،سربی،وزیری، نشریهٔ وزارت فرهنگ ، ضمن کتاب هزارهٔ فردوسی .

۱۸ ـ یادداشتهای قزوینی :
۴ جلد، طهران،۳۳ـ۱۳۳۷ش ، سربی، وزیری، نشریهٔ شمارهٔ ۱۸۷و۲۵۳و۳۸۳و ۵۱۷ دانشگاه،باهتمام ایرج افشار، ۱۸۰+ ۳۲۵+۳۶۷+۲۸۷ص .
جلداول،چاپ دوم،طهران،۱۳۳۷ش،سربی، وزیری،نشریهٔ ۴۶۴ دانشگاه،۱۸۶ص.
جلدپنجم،طهران،۱۳۳۹ش،سربی،وزیری، نشریهٔ ۶۴۳ دانشگاه، ۳۴+۳۲۵ص.
جلد ششم، طهران، ۱۳۴۱ش ، سربی ، وزیری، نشریهٔ ۷۴۲ دانشگاه بکوشش ایرج افشار، ۲۹۸ص.
جلدهفتم (ل ـ ی) طهران، ۱۳۴۲ش،سربی ، وزیری، نشریهٔ ۸۱۶ دانشگاه، ۷+۳۳۷ص.

ابو نصر محمدالقطان غزنوی :

(   )

یکی ازنویسندگان علمای زبردست اواخر قرن ششم واوائل قرن هفتم ایران بوده . ولی ازاحوالوی اطلاعی در دست نیست و تنها کتابی ازاو بدست است دراحوال پیغمبران بنثر فارسی بسیار روان وفصیح باسم سراج ـ القلوب که درمنتهای استادی نوشته است.
(سالنامهٔ پارس، ۳۳ـ۱۳۳۴، بقلم سعید نفیسی)

۱ ـ سراج القلوب :
طهران، ۱۲۹۵ق، سنگی،خشتی، ۱۹۵ص .
بااربعین جامی ورسالهٔ کنوزالرموز .
طهران، ۱۳۰۰ق، سنگی، خشتی،۱۹۳ص.
طهران،۱۳۱۶ق،سنگی،خشتی، ۱۷۹ص.
طهران،۱۳۲۷ق، سنگی، خشتی،۱۷۶ص.
طهران، بی تاریخ، سربی، رقعی، ۱۴۴ص.
اصفهان، سربی،رقعی، اتحادیهٔ کتابفروشان ۱۴۸ص .

محمد قطب:

(   )

۱ ـ اشهر قصص الاطفال(عربی) :
قاهره .

۲ ـ الانسان بین المادیة والاسلام فی النفس والمجتمع (عربی) :
قاهره، ۱۹۶۰م، سربی،وزیری، چاپ دوم، ۲۹۰ ص .

۳ ـ دراسات فی النفس الانسانیة (عربی):
قاهره، سربی، وزیری، ۳۸۴ص.

۴ ـ سخریات صغیرة (عربی) :
(مجموعة من القصص العالمی)
قاهره .

۵ ـ شبهات حول الاسلام(عربی) :

نجف، ۱۹۶۳م، سربی، رقعی، چاپ ششم، مؤسسة الاعلمی للمطبوعات کربلا، ۲۲۲ص.
قاهره، سربی، چاپ دوم.
بغداد، ۱۹۵۸م، سربی، رقعی، چاپ سوم، ۲۰۶ص.
نجف، سربی، ۱۹۶۰م، سربی، وزیری، مؤسسة الاعلمی للمطبوعات کربلا، ۲۲۲ + ۱۶ص.

۶ ـ قبسات من الرسول (عربی):
قاهره ۱۹۵۹م، سربی، رقعی، ۲۰۵ص.

۷ ـ معرکة التقالید (عربی):
قاهره.

۸ ـ منهج التربیة الاسلامیة (عربی):

محمدبن قطب الدین سهیلی:

( )

۱ ـ مناقب رزاقیة:
لکهنو، ۱۸۹۶م، سنگی، وزیری، ۲۰ص.

محمدبن حاج محمد قلی قزوینی آشوری:

( )

۱ ـ رسالهٔ امتناع شرب مسکرات:
ترجمه از منابع امریکائی، طهران، ۱۳۰۹ق = ۱۸۹۱م، سنگی، جیبی، ۱۵۹ص.

شیخ محمد قمی:

( )

۱ ـ هدایة المسترشدین:
طهران، ۱۳۱۰ق، سنگی.

الشیخ محمد القناوی:

(ـ زنده در سال ۱۳۱۲ق)

مدرس در مدارس مصر.

(معجم المؤلفین، ج ۱۱، ص ۱۵۳)

۱ ـ الکلام المدنیة فی آداب التلمید (عربی):
مصر، ۱۳۱۲ق، سربی، مطبعة المنظوم.

دکتر قوام الدین محمد شاهرودی قلعه نوی:

(ـ معاصر)

۱ ـ نور العین فی احوال یحیی بن زید بن علی بن امام حسین ع:
مشهد، ۱۳۴۹ق، سربی، رقعی، ۸۹ص.

شیخ قوام الدین محمد قمی وشنوی:

(۱۳۲۹ق ـ معاصر)

در وشنوهٔ قم متولد شده. درسال ۱۳۴۵ق برای ادامهٔ تحصیل از مولد خود بقم مهاجرت نموده و پس از دوسال بنجف رفته ومدت یکسال نیز درآنجا بتحصیل اشتغال داشته. درمراجعت بقم بتحصیلات خود ادامه داده و کلیهٔ سطوح عالی را درمحضر اساتید استفاده نموده است. اکنون از فضلای اهل منبر بشمار است.

(آثار الحجة، ج ۲، ص ۱۵۹)

۱ ـ الحجاب والاسلام (عربی):
قم، ۱۳۷۹ق، سربی، رقعی، ۱۰۳ص.

۲ ـ حدیث الثقلین (عربی):
قاهره، ۱۳۷۴ق، سربی، وزیری، ۳۰ص.

شمس الدین محمد بن قیس رازی:

(ـ زنده درسال ۶۳۰ق)

ازمردم ری بود ومدتها در ماوراء النهر و خوارزم وخراسان میزیست ودرسال ۶۱۴ که آوازهٔ هجوم مغول درخراسان برخاست با سلطان علاء الدین محمدبن تکش خوارزمشاه بعراق آمد و تاسال ۶۱۷ که این پادشاه ازلشکریان مغول میگریخت از همراهان وی بود وپس ازآن درحدود ۶۲۳ از عراق بفارس رفت و بدربار اتابك سعدبن زنگی (۵۹۹ـ۶۲۸) راه یافت وندیم آن پادشاه

شد وپس‌ازآن دردربار پسرش‌ابوبکرابـن سعید نیز بود . وی مؤلف کتاب معروف المعجم‌فی‌معاییراشعارالعجم‌است که معروف ترین کتاب عروض وقوافی و محسنات شعر فارسی است ونخست در۶۱۴ در شهر مرو طرح این کتاب‌را ریخته ودروقایع۶۱۷ از میان رفته وپس ازمدتی اوراق آن بتوسط روستائیان کوهپایه‌های عراق ، دست وی بازگشته و سپس در فارس در حـدود سال ۶۳۰ آنرا اتمام کرده‌است ونیز کتاب‌دیگر داشته است باسم‌المعرف فی‌معاییر اشعار ـ العرب و الکافی‌فی العروضین والقوافی و کتاب حدایق العجم .

(سالنامهٔ‌پارس، ۲۰ـ۱۳۲۱، بقلم‌سعیدنفیسی)

سایرمآخذ : ازسعدی تاجامی،ص۱۸

۱ ـ **المعجم‌فی‌معاییراشعارالعجم :**

طهران، ۱۲۵۹ق، سنگی.

طهران، ۱۳۱۴ش، سربی، وزیری، ناشر محمدرمضانی، باهتمام‌مدرس‌رضوی، ۳۶۰ص.

طهران، ۱۳۳۵ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۳۷۴ دانشگاه ، باهتمام مـدرس رضـوی، ۳۰۹ص.

تبریز، ۱۳۳۸ش، سربی، چاپ‌چهارم، کتاب فروشی‌طهران، بتصحیح‌مدرس‌رضوی ۵۵۳ص.

بیروت، ۱۳۲۷ق = ۱۹۰۹م، سربی، وزیری، باهتمام‌پرفسوربرون وحواشی‌میرزامحمد ـ خان قزوینی، ۴۶۴ + ۲۰ص.

دکترمحمدبن(مدیرالملک‌مهدی) کار :

(۱۲۸۵ش ـ معاصر)

در خانوادهٔ‌درباری بدنیا آمده . تحصیلات ابتدائی را درمدرسهٔ اشراف باتمام‌رسانیده

ودوسال درآلیانس فرانسه بوده سپس‌وارد دارالفنون شده . درسال ۱۳۰۵ ش فارغ ـ التحصیل‌شده وپس‌از پنج‌سال دورهٔ مدرسهٔ طب طهران را دیده بعد از دو سال اشتغال بطبابت درسال ۱۳۱۴ برای‌تکمیل تحصیلات باروپارفته‌یکسال دربرلن‌وسه‌سال‌درپاریس بتحصیل پرداخته در سال ۱۳۱۸ مـوفـق باخذ دیپلم ازدانشگاه پاریس‌شده‌وبایران بازگشته‌ودردانشگاه طهران بسمت‌دانشیار بافت شناسی وسپس آسیب شناسی مشغول تدریس شده است ، درسال ۱۳۳۱ مجدداً برای مطالعه بآلمان رفته ومدت سه‌سال‌در قسمت آسیب شناسی وامراض داخلی‌موظفاً در دانشگاه توبینگن کار کرده و در سال ۱۳۳۴ بایران بازگشته پس ازچندماه در آذر۱۳۳۴ مأمورتأسیس دانشکدهٔ‌پزشکی گندی شاپوردر اهواز شده واکنون (سال ۱۳۳۶) دراهواز بخدمت اشتغال‌دارد .

(نقل ازخط مؤلف)

سایر مآخذ : راهنمای دانشکدهٔ پزشکی ، ج۲،ص۱۲۰ .

۱ ـ فن کالبدگشائی و آسیب شناسی ماکروسکپیک:

طهران، ۱۳۳۶ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۳۹۷ دانشگاه، ۳۹۰ص.

حاج محمد کاشف السلطنه:

(   )

۱ ـ پرنس دوچای ممات وحیات:

(منافع راه‌آهن)

طهران، ۱۳۰۱ش، سربی، خشتی، ۶۰ص.

۲ ـ دستورالعمل زراعت‌چای:

طهران، ۱۳۲۵ش، سربی، جیبی، ۲۸ص.

سرهنگ محمد کاظمی:

(ـ معاصر)

۱ ـ پیکره‌ایکه برپای ایستاد:

(شاپوریکم)

طهران، ۱۳۳۷ش، سربی، جیبی، ۵۲ص.

محمد کامل حجاج المصری:

(ـ ۱۳۶۲ق)

فاضل و بزبان فرانسوی عارف بود چندی بشغل قضاوت اشتغال داشت.

(معجم المؤلفین، ج ۱۱، ص ۱۵۹)

۱ ـ بلاغة الغرب فی احاسن المحاسن و غرر الدرر من غریض الغرب و نثره (عربی):

۲ جزء، مصر، ۱۳۲۷ق، مطبعة التوفیق والشمس، ۲۰۰ص.

محمد کامل حلمی بك:

(   )

سکریتر دیوان کبیر الامناء.

۱ ـ ابوالطیب المتنبی علی حیاته وخلقه وشعره (عربی):

مصر، ۱۳۳۹ق = ۱۹۲۱م، سربی.

محمد کامل شعیب العاملی:

(   )

۱ ـ الحماسیات فی النهضة العربیة (عربی):

صیدا، ۱۳۴۳ق، سربی.

شیخ محمد نجفی معروف به کبیر قمی:

(۱۲۸۸ق ـ مرحوم)

علم فقه و اصول را نزد شیخ محمدحسین قمی از شاگردان جناب میرزای شیرازی تلمذ نموده و درسنهٔ ۱۳۱۳ق بطهران رفته و فلسفه و اصول و فقه را نزد علمای آنجا خوانده پس از آن درسنهٔ ۱۳۲۳ق بعتبات رفته و بتحصیلات خود ادامه داده بعد از پنج سال

بقم معاودت نموده ودراین شهر مقیم است . ازطرف سید محمد کاظم یزدی مرجع در احتیاطات گردیده است .

(روزنامهٔ کیهان، شمارهٔ ۱۱۵۹، سال ۱۳۲۵)

سایرمآخذ : آثارالحجة، ج۱ ص ۲۱۶ .

۱ ـ مشارق‌الشموس دراصول فقه :

طهران، ۱۳۳۸ق، سنگی.

تبریز، ۱۳۴۹ق، سربی ، ۲۴ص .

جزء چهارم‌وپنجم، طهران، ۱۳۴۹ق، سنگی، وزیری، اخوان کتابچی، ۲۴ص.

۲ ـ منتخب‌الرسائل :

طهران .

شیخ‌الاسلام‌حاج سید محمد کردستانی :

(ـ معاصر)

۱ ـ راهنمای مذهب‌شافعی بابیان آراء سایرمجتهدین (فارسی وعربی):

طهران، ۱۳۳۷ ش، سربی، وزیری، نشریه ۴۸۶و۴۹۶ دانشگاه .

محمدبن عبدالرزاق بن محمدکرد علی : محمدکردعلی :

(۱۲۹۳-۱۳۷۳ق)

مورخ، کاتب، سیاسی، اصل خاندان او از اکراد سلیمانیهٔ عراق است . بدمشق تولد یافت، مادرش‌چرکسی بود . اومبادی علوم اسلامی وحساب وطبیعی رادرمدرسهٔ‌امیریه تحصیل نموده و باخذ تصدیق نائل آمد . زبان ترکی و فرانسوی را بطور خصوصی نزد معلم فراگرفت سپس علم لغت‌وادبیات وتفسیر وفقه و تاریخ را نزد اساتید تلمذ نمود . بعداز فراغت از تحصیل در مصر و دمشق بشغل روزنامه نگاری پرداخت . در اواخر عمر عضو مجمع لغت درقاهره بود. بسال ۱۳۷۲ بدمشق درگذشت و درباب‌ـ الصغیر مدفون گردید .

(معجم‌المؤلفین، ج۱۰، ص ۱۶۲)

۱ـ الاسلام والحضارةالعربیة (عربی) :

۲ جلد، قاهره، ۱۹۵۰م، سربی ، وزیری، ۵۸۳+۳۸۸ص .

۲ ـ امراءالبیان (عربی) :

۲ جلد، مصر ، ۱۳۵۵ ق = ۱۹۳۷ م ، وزیری، ۳۰۸+۳۱۱+۵۷۸ص .

۳ ـ خطط‌الشام (عربی) :

دمشق، ۱۳۴۶ق، سربی .

شیخ‌محمد آقا ترک‌کرفسی حائری :

(ـ معاصر)

مقیم نیاوران ،

۱ ـ رسالهٔ مبارکهٔ کشتی امان از شرور دیوان:

طهران، ۱۳۷۹ق، سربی،جیبی،۱۴۱ص.

۲ ـ کشف‌السترة فی‌حدیث الفترة :

(دراثبات وجود قائم ع)

طهران، ۱۳۴۹ق، سنگی، رقعی،۱۵۰ص.

شیخ محمد کرمانی :

(۱۳۰۰ش ـ معاصر)

تحصیلات ابتدائی و متوسطه را درمدارس جدید انجام داده وبعداً بفرا گرفتن علوم الهیه پرداخته فعلا ازوعاظشهرمشهدمقدس است .

(مجلهٔ نوردانش، شمارهٔ ۶،ص۳۲۸)

۱ ـ بررسی‌وداوری دربارهٔ تفکرات موریس‌مترلینک:
مشهد، ۱۳۲۶ش، سربی، رقعی، ۱۱۲ص، درخاتمه عکس مؤلف .

۲ ـ نبردعانورایاجنگ بین خداپرستی ومادی‌گری:
طهران، ۱۳۳۱ش، سربی، رقعی، ۸۰ص .

محمدکرمانی :

(ـ معاصر)

۱ ـ احمدخان وعزیزه یا نقض عهد :
حیدرآباددکن، ۱۳۰۵ش، سربی، رقعی ، ۱۹۲ص .

۲ ـ جنگجو، زمان :
طهران سربی، بنگاه افشاری، ۲۰۷ص.

سید محمدکرمانی :

(ـ زنده‌درسال۱۳۳۲ق)

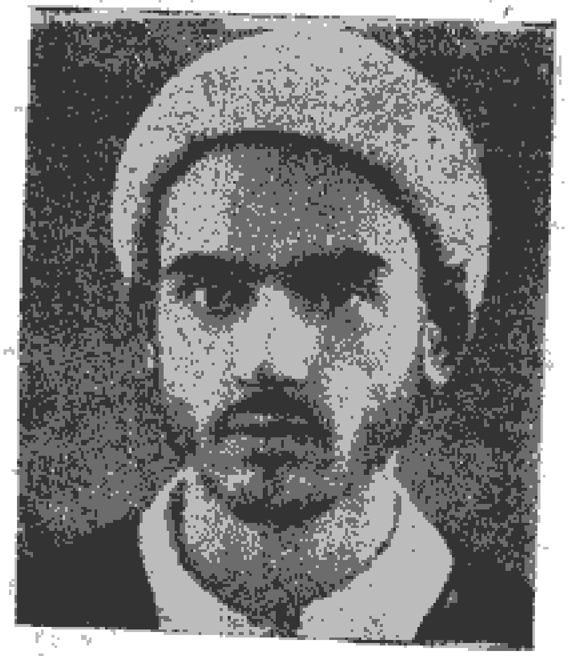
۱ ـ خلاصة الصرف:
طهران، ۱۳۳۲ق، سنگی، رقعی، ۹۵ص.

۲ ـ لغات کلام الله مجید :
طهران، ۱۳۲۷ق، سنگی ، جیبی علمیهٔ اسلامیه، ناشر سید حسین‌مصدقی، ۱۴۴ص. طهران، ۱۳۳۰، سنگی ، جیبی، ناشر سید حسین مصدقی، ۱۲۰ص.

شیخ محمد الکرمی بن محمدطه بن نصرالله حویزی :

(۱۳۴۰ ق ـ معاصر)

درنجف متولد شده . مقدمات و سطوح را

درنجف تحصیل نموده . درسنهٔ ۱۳۶۱ بقم مهاجرت وتحصیلات خود را در رشتهٔ فقه و اصول ادامه داده وباآنکه بیش ازسی‌سال ازعمراو نمیگذردجزومدرسین قرارگرفته است .

(آثارالحجة،ج۲، ص۱۰۹)

۱ ـ التقریب الی حواشی التهذیب معروف بحاشیهٔ ملا ـ عبدالله (عربی) :

۲ ـ رسالة التحفة المحمدیه (عربی) :

۳ ـ رسالة حساب المواریث (عربی) :

۴ ـ رسالة اعمال الاربعة لحساب (عربی) :

۵ ـ مدینة العصرالحاضر (عربی) :

۶ ـ تخمیس قصیدة الکوثریة (عربی) :
قم، ۱۳۷۳ق،سربی، رقعی، ۲۱۶ص.

۷ ـ الحیاة الروحیة (عربی) :
(تاریخ روحانیت سابق وحاضر)
۴ جلد،قم،۱۳۶۶- ۱۳۶۹ق،سربی،وزیری، ۳۰۰+۲۹۴+۲۵۴+۲۴۰ ص،باجزء چهارم بنام اصول الدین الاسلامی که ضمن رسالة الفضل والفضیلة در ترجمهٔ والد خود شیخ محمدطه حویزی بطبع رسیده است.

۲ جلد، بطهران، ۱۳۷۶ق، سربی، وزیری، ۳۰۰+۶۰۰+۴۰ص .

۸ ـ طریق الوصول الی تحقیق کفایة الاصول (عربی) :

آخوند ملا محمد کاظم خراسانی، شرح، ۲ جلد قم، ۸۱ـ۱۳۸۳ق، سربی، وزیری، ۶۴۰+ ۳۵۶ص .

۹ ـ عواطف الثائرة (شعر عربی) :

قم، بی تاریخ، سربی، رقعی، ۲۰ص.

۱۰ ـ نتایج الفکر فی شرح باب الحادی عشر (عربی) :

قم، ۱۳۷۶ق، سربی، وزیری، ۲۵۲ص .

۱۱ ـ الوشاح علی الشرح المختصر لتلخیص المفتاح (عربی) :

(شرح مختصر ملا سعد تفتازانی، تلخیص ـ المفتاح خطیب قزوینی، مفتاح العلوم ابو ـ یعقوب سکاکی، الوشاح محمد کرمی)

۳ جلد، قم، ۱۳۷۴ق، سربی، وزیری، ۳۴۰+۲۸۳+۲۸۰ص.

دکتر محمدخان کرمانشاهی طهرانی معروف به کفری :

(۱۲۴۵ق ـ ۱۳۲۶ق)

ردیف ایستاده از راست بچپ : یحیی خان مترجم توپخانه، مادروس معلم زبان روسی، مهدیقلی هدایت مخبر السلطنه معلم ومترجم زبان آلمانی، علی اکبر مزین السلطان معلم زبان فرانسه ونقاشی ومعاون موزیك، دکتر امان الله خان خلیفهٔ کلاس طب ومعاون دکتر آلبو معلم طب .

ردیف نشسته ازراست بچپ. باقرخان معلم شیمی ومعدنشناسی، دکتر محمدخان کرمانشاهی رئیس مریضخانهٔ دولتی، میرزا ـ کاظم معلم طبیعیات، علی اکبرخان رئیس ـ الاطباء معلم طب، میرزا ابوالقاسم نائینی سلطان الحکماء معلم طب ایرانی، میرزا علیخان آصف الحکماء رئیس قسمت آبله کوبی .

(سالنامهٔ مدرسهٔ دارالفنون، سال ۱۳۲۷ ش)

این بنده کرمانشاهی المولد میرزا محمد ـ کفری ازآن پس که درایران اغلب فنون وعلوم خاصه فلسفه و طب را بپایان بردم محض مزید دانش وازدیاد بینش وتکمیل علوم جدیده ودیدن مرضی و مارستانات و تشریح کردن نعش انسان وحیوانات وسایر اعمال یدی که درایران ممنوع وغیرمقدور بود تاآنکه شرذمهٔ بدست آید که نتیجه آن عاید مسلمانان وبرادران دینی وهموطنان من بشود عزیمت اروپا را تصمیم داده عهدی مدید وزمانی بعید درمدارس علمیه ودرمریضخانه های علمیهٔ شهرپاریس اقامت نمود وشانزده علم را جدا جدا درانجمن درحضور معلمین و حکمای نامدارومدرسین وعلمای عالیمقدار علماً وعملاً امتحان داده ودرهریك سرخط واجازهٔ ولیاقت وکفایت اخذ نموده تاآنکه منشور دکتری ازجانب وزارت علوم دولت فرانسه باین جانب داده شد وپس ازچند

زمان دیگر یکی ازاجزای انجمن کلنیك وهمچنین یکی ازارکان مجلس جراحی پاریس برقرار گردید وپس اززمان دیگر بنشان برگ خرما ازجانب شورای علمیهٔ مذکور مفتخر گردید . وبعد الرجعة مورد الطاف اعلیحضرت شاهنشاهی درسلك اطبای حضورهمایون درآمد وضمناً هم از خود از تدریس وتربیت تلامذه وترجمهٔ کتب علمیه بخصوص فلسفه وطبیعی وطب و جراحی و کحالی وفیزیولوژی و هیتولوژی وغیره معاف نداشته حسب المیسور بتسهیل وتیسیر انتشار علوم نافعه اشتغال رفت . ازآنجمله این وجیزه است که محض تشخیص وتمیز امراض اطفال وتعیین آثار وعلامات اوجاع کودکان خردسال الخ .

(کتاب امراض اطفال)

سایرمآخذ : تاریخ ادبی ایران، ترجمهٔ رشید یاسمی ،ص۲۹۱ ، الذریعه ،ج۲،ص۳۴۸، المآثروالآثار،ص۲۲۳

۱ـ امراض الاطفال :

ترجمه ازفرانسوی ، طهران ، بی تاریخ ، سنگی، خشتی ، خط عباس همدانی، باهتمام اسمعیل عین الملك ، ۵۶۷ص

۲ـ تشریح چشم ، ضیاء الناظرین :

دکتر کالزوسکی (مترجم درمقدمهٔ کتاب خودرا دکترشیخ محمد خان سرتیپ و طبیب حضورپادشاه ورکن انجمن حفظ الصحة طهران معرفی نموده وفارغ التحصیل مدرسهٔ دارالفنون طهران ودارای دیپلم کحالی و جراحی ازپاریس)طهران، ۱۳۱۰ق،سنگی جیبی، مطبعهٔ میرزا حسین ، ۹۴ص

۳ـ رساله در بیان سرم قرابادینی و سایر مایعات حیوانیهٔ قابل تزریق :

طهران ، ۱۳۱۸ق ، سنگی .

۴ـ ژیل بلاس ، رمان :

لساژفرانسوی ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۲۳ ق ، سربی ،وزیری،مطبعهٔ خورشید ، مصور، ۴۶۴ص

۵ـ کوفت ، رساله در امراض مقاربتی :

طهران ، ۱۲۹۷ ق ، سنگی ، خشتی ، ۴۶۹ص

محمدبن عباسعلی کلانتری « پیروز » :

(۱۳۰۶ش ـ معاصر)

درمشهد درخانوادهٔ تهی دست بدنیا آمده و پدرم ازتلاش معاش بتمام نقاط کشور کوچ میکرده تاآنکه درراه آهن استخدام گردید بعدازرسیدن خط آهن شمال بطهران ساکن طهران شدیم ومن دورهٔ ابتدائی رادردبستان شریعت طهران بپایان رسانیدم . بیکاری مولد جنگ جهانگیر دوم مرا از تحصیل بازداشت ناچار در کارخانجات بلور سازی

استخدام شده و تا سال ۱۳۲۸ در آنجا کارگر فنی بودم و از آن ببعد باجراید سر و کار پیدا کردم و از سال ۱۳۳۳ با مجلهٔ امید افتخار همکاری دارم .

(نقل از خط مترجم)

۱ ـ پایان شب (شعر) :

طهران، ۱۳۳۵ش، سربی، بامقدمهٔ علی ـ اکبر صفی‌پور وپیروز جهانگیر، ۱۲۰ص.

۲ ـ سرود خورشید :

طهران، ۱۳۴۲ش،سربی، وزیری، پیروز، ۲۲۲ص .

محمدکمال‌الدین الطائی :

(   )

۱ ـ ذکری(عربی) :

بغداد ، ۱۳۵۳ق ، نشریهٔ جمعیت هدایت اسلامی .

خلیفه شاه محمد کنوجی :

(   )

۱ ـ انشاء خلیفه :

میرزاپور، ۱۲۵۵ق سنگی، رقعی،۹۶ص .
لکهنو، ۱۲۶۱ق‌سنگی، وزیری،۹۹ص .
لکهنو،۱۹۰۸م، سنگی، وزیری،۱۲۸ص.
کانپور،۱۲۶۷ق، سنگی،وزیری،۵۹ص.
کانپور، ۱۲۸۰ق، سنگی،وزیری،۵۶ص.
کانپور، ۱۸۹۰م، سنگی،وزیری،۵۶ص.

محمد کوثری :

(   )

۱ ـ آفات پنبه :

طهران، ۱۳۲۱ش، سربی .

محمدکوهپایه :

(ـ معاصر)

۱ ـ طرحی از دستور زبان فارسی:

باهمکاری پرویز قهرمانی، اراک، ۱۳۳۵ش، سربی، رقعی، ۸۲ص .

دکتر محمدبن عبدالله کیوانپور مکری متخلص به کیوان :

(۱۲۹۸ش ـ معاصر)

از خانوادهٔ مکری بابا میری کردستان است در کرمانشاه متولد شده و پس از تحصیلات مقدماتی در موطن خود بطهران آمده ودرمدرسهٔ متوسطه و دانشسرایعالی دورهٔ دکتری را بپایان رسانده است .

(سخنوران نامی‌معاصر،ج۱،ص۴۱۷)

۱ ـ اندرز خسرو قبادیان :

متن پهلوی باترجمهٔ فارسی،طهران،۱۳۲۶ش سربی، ۶۴ص .

طهران، ۱۳۲۹ش، سربی،چاپ‌دوم،۶۴ص.

۲ ـ بغستان (بیستون) :

سال‌اول، شمارهٔ‌اول ۱۳۳۱ ش ، سربی ، وزیری، ۴۸ص .

۳ ـ ترانه های کردی (گورانی) :

طهران ، ۱۳۳۰ش، سربی ، وزیری دانش، ۲۹۲ ص

٤ ـ عشایر کرد :

جلد اول ، طهران ، سربی، ۱۲۷ص .

طهران ، ۱۳۳۳ ش سربی، چاپ دوم.

۵ ـ فرهنگ فارسی :

جلد اول (ا ـ ذ) طهران ، ۱۳۳۳ ش ، سربی ، رقعی ، ٦۱۷ ص

٦ ـ نامهای پرندگان در لهجه های کردی :

طهران ، ۱۳۲٦ ش ، سربی ، رقعی نشریهٔ شمارهٔ ۵ انجمن ایرانشناسی ، ۱۵۵ ص.

۷ ـ نغمه های جدائی (شعر) :

طهران ، ۱۳۲۹ ش ، سربی، ٦۰ ص.

۸ ـ نمونه‌های نظم و نثر فارسی از قرن سوم هجری تا عصر حاضر:

طهران ، ۱۳۳۱ ش ، سربی ، ۱۷۰ ص.

۹ ـ یاد بود اجتماع سران ایلات وعشایر:

(در طهران هنگام تشییع جنازهٔ رضاشاه پهلوی)

طهران ، ۱۳۲۹ ش ، سربی ، وزیری ، ۹٤ ص .

ملا محمد گرجی سنندجی:

(ـ معاصر)

۱ ـ ارشاد العباد فی الحفظ من الالحاد:

ایران ، ۱۳۲٦ش، سربی ، جیبی، ٤۸ ص.

سید محمد جمال الهاشمی ، گلپایگانی:

(۱۳۳۲ق ـ معاصر)

در نجف اشرف متولد و نشو نما یافته دارای برگ اجازهٔ اجتهاد ازمرحوم سید ابوالحسن اصفهانی وآقا ضیاء الدین عراقی میباشد. اکنون (سال ۱۳٤۳ش) در نجف مقیم ودر شمال غربی صحن مطهر اقامهٔ نماز جماعت میکنند .

۱ ـ الادب الجدید (عربی):

نجف :

۲ ـ الاسلام فی صلاة وزکاة (عربی):

نجف ، ۱۳۸۱ق ، سربی ، رقعی ٦٤ ص.

۳ ـ اصول الدین الاسلامی (عربی) :

نجف ، ۱۳۸۲ق سربی، رقعی.

٤ ـ الزهراء :

نجف

۵ ـ المراة وحقوق الانسان (عربی) :

نجف ، ۱۳۸۰ق ، سربی ، رقعی ، ۸۸ ص.

٦ ـ مشکلة الامام الغائب (عربی) :

نجف ، ۱۳۷۸ ق ، سربی ، رقعی ، ۲٤ ص.

شیخ محمد بن شیخ محمد جعفر غروی گلپایگانی:

(۱۳۰۰ق ـ معاصر)

پس از تکمیل تحصیل درطهران بنجف رفته وبعد از ده سال توقف موفق باخذ اجازهٔ اجتهاد شده سپس بقم آمده از حاج شیخ عبدالکریم حائری نیز موفق باخذ اجازهٔ اجتهاد گردیده است .

اکنون درسنقر کلیائی مقیم است .

۱ ـ تفسیر پنج سورهٔ توحید، حمد، نبأ، اعلی، نصر:

طهران ، بی‌تاریخ ، سربی ، رقعی اسلامیه، ۱۹۵ ص .

۲ ـ تفسیر سورهٔ حمد:

۳ ـ رسالهٔ هدایت وضلالت :

قم ، ۱۳۷۰ ق ، سربی ، رقعی ، ۳٤ ص.

٤ ـ کشف الحق ودفع الباطل :

طهران ، ۱۳٦۹ ق، سربی،رقعی،اسلامیه، ۱٦۵ ص.

۵ ـ نورالعرفان وکشف اسرارالقرآن :

طهران ، ۱۳۷۱ ـ ۱۳۷۵ ق، سربی،رقعی، اسلامیه ، ۲۵٦ + ۳۲٤ + ٤۳۰ + ۳۵۷ ص .

محمد گلکار :

(ـ معاصر)

۱ شرح سوز دل اززبان لال :

(شمهٔ از فجایع سلطانعلی سلطانی نمایندهٔ بهبهان) .

طهران ، ۱۳۳۷ ش،سربی ، رقعی، ۳۱ ص .

مولوی محمد گلوی محمدفقیر بن غلام محمد:

( )

۱ ـ شرح سکندر نامهٔ نظامی معروف بشرح گلوی :

کانپور ، ۱۲۹۱ ق، سنگی ، رقعی، ۳۷۹ + ۳۲۸ ص .

محمد گلهری هندی:

( )

۱ ـ شرح بوستان سعدی:

لاهور ، ۱۲۹٤ ق.

۲ ـ شرح پندنامهٔ عطار :

لاهور ، باپند نامهٔ عطار در یکجلد .

شیخ محمد گنجی نجفی :

( )

۱ ـ کشف التمویه عن رسالة للتنزیه لاعمال الشبیه (عربی):

نجف ، ۱۳٤۷ ق ، سربی ، رقعی ، ۷٤ ص، درخاتمه شرح رسالهٔ سیدمحسن امین عاملی

دکتر محمد گوران:

(ـ معاصر)

۱ ـ چون وچرا درسل :

طهران ، نشریهٔ شرکت سهامی چهر.

محمد بن لاودهلوی:

(زنده درسال ۱۰۰۱ ق)

۱ ـ مؤید الفضلاء در لغت :

(تاریخ فراغت از تألیف ۱۰۰۱ ق)

لکهنو ۱۸۸٤ م،سنگی، وزیری، ۳۰۲ ص،

محمد لبیب البوهی:

(ـ معاصر)

۱ ـ السيرة النبوية (عربی):

بغداد، ۱۳۷۷ ق. سربی ،جیبی،چاپ دوم، ٤۷ ص.

۲ ـ الطريق المستقيم (عربی):

بغداد ، سربی، جیبی چاپ دوم ، ۷۸ ص.

کمال الدین محمد بن جمال الدین ابوروح لطف الله بن ابی سعید بن ابی طاهر بن ابی‌سعید بن ابی الخیر :

( )

(۳۵۷ـ ، ٤٤۰ هـ ق)

۱ ـ حالات وسخنان شیخ ابوسعید فضل الله بن ابی الخیر المیهنی :

مآخذ :حاشیهٔ شد الازار، ص ۳۸۳ ، تاریخ تصوف در اسلام ص ۵٤۳

بطرز بورغ، ۱۳۱۷ق، = ۱۸۹۹م، باهتمام ژوکوفسکی، ۸٦ + ٦ ص .

محمد لطفی بن ابراهیم افندی:

( )

۱ ـ تحفة العريد في رواج اودت بفريد (عربي)
ترجمه از انگلیسی، مصر ، ۱۳۰۶ ق .
مطبعة الخيرية .

محمدلطفی بن جمعة بن ابی الخیر الاسکندری
(۱۳۰۳ ـ ۱۳۷۳ ق)

ادیب، کاتب، خطیب، مترجم، مورخ ، در اسکندریه متولد شده. پس از تکمیل زبان فرانسه و انگلیسی باخذ تصدیق حقوق از فرانسه نائل و در قاهره مقیم شد ودرآنجا مدرسهٔ حقوق را تأسیس نمود و بعضویت مجمع علمی دمشق انتخاب گردید . درسال ۱۳۷۳ ق بقاهره درگذشت (معجم المولفين، ج۱۱، ص ۱۶۶)

۱ـ ثورة الاسلامية وبطل الانبياء (عربی) :
(ابوالقاسم محمدبن عبدالله ص)
مصر، ۱۹۵۹م، سربی، وزیری، ۱۰۷ص .
۲ ـ حروب الارض و ساحها بن الاسداد الافريقي والنمر الايطالي(عربی) :
مصر، ۱۹۴۵م، سربی .

سید محمد لکهنوی :
(ـ حدود ۱۳۴۲ق)

۱ ـ حاشية اطباق الذهب فی علم الادب :
عبدالمؤمن مغربی اصفهانی، حاشیه ، لکهنو ، سنگی، رقعی، درهامش اطباق الذهب .

محمد لواسانی :
(ـ معاصر)

۱ ـ ناپدید :
روزولت، ترجمه ، طهران، سربی ، جیبی ، ۱۴۶ص .

بهاءالدین محمدبن المؤید بغدادی :
(ـ زنده درسال ۵۸۸ ق)

منشی علاءالدین تکش خوارزمشاه معروف (۵۶۸ـ۵۹۶) که در خوارزم و خراسان و قسمتی از ایران سلطنت نمود و دولت سلجوقیهٔ ایران بدست او منقرض گردید . سال وفات بهاء الدین محمد مذکور معلوم نیست ولی آنچه محقق است وی تاسنهٔ ۵۸۸ درقید حیات بوده است . چه در این سال وی درجوین باسمی خود بهاء الدین محمدابن علی جدپدرعطاء ملك جوینی صاحب تاریخ جهانگشای درحضور خوارزمشاه تکش مزبور مناظره نموده (تاریخ جهانگشای ، ج ۲ ص ۲۸)بنابراین آنچه درهفت اقلیم ص ۱۱۷ وبتبع او درمجمع الفصحاء مذکور است که وفات اودرسنهٔ ۵۴۵ بوده است سهوی است واضح . بعضی ازمآخذیکه ترجمه حال مؤلف ذکری ازاو مستطرداً یا اشاره بمجموعهٔ منشآت او درآنجا مسطوراست ازقرار ذیل است : لباب الالباب محمدعوفی ، ج۱ ، ص۱۳۹ و حواشی راقم سطور برهمان جلد از آن کتاب ص۳۲۸ ومرزبان نامه ص۴ وجهانگشای جوینی، ج۲ ، ص۲۳ و ۲۸ و کشف الظنون حاجی خلیفه درتحت عنوان (التوسل الی الترسل) در باب تاء وهفت اقلیم امین احمد رازی درذیل بغدادی ومجمع الفصحاء، ج ۱ ، ص ۱۷۲ (بیست مقالهٔ قزوینی، ج ۲ ، ص ۱۹۴)

۱ ـ التوسل الی الترسل :
طهران ، ۱۳۱۵ش ، سربی ، وزیری ، باهتمام حسن بهمنیار ، ازروی نسخهٔ عکسی، ۳۸۹ ص .

شیخ سعدالدین محمد ابن المؤید ابوبکر ابن الحسن بن محمد بن حمویة، حموی:

(۵۸۶ - ۶۵۰ق)

در شب شنبه میان شام و خفتن ۲۶ ذی الحجة سنة ۵۸۶ متولد شد و شصت و سه سال عمر او بود و از آنجمله مدتی قطب بود و در روز عید اضحی دهم ذی الحجة سنة ۶۵۰ بحق رسید. چنانکه در نظم آورده‌اند:

وفات قطب جهان شیخ سعدالدین حموی
که نور ملت و خورشید اهل معنی بود
بروز جمعه نماز دیگر ببحر آباد
بسال ششصد و پنجاه و عید اضحی بود

(جواهر الاسرار شیخ آذری، نسخهٔ خطی)

در بحر آباد از توابع میان ولایت در یك فرسخی مشهد مقدس مدفونست (روضات الجنات فی اوصاف مدینهٔ هرات، ص ۲۸۷)

سایر مآخذ: نفحات الانس، ص ۲۴۸، مجمع الفصحا: ج ۱ ص ۴۲۴، ریاض العارفین ص ۱۳۴، نزهة القلوب، چاپ لیدن، ص ۱۵۰، مجالس المؤمنین، ص ۲۸۱ خزینة الاصفیا ج ۲، ص ۱۷۰، تذکرهٔ حسینی، ص ۱۴۰، مجلهٔ یادگار، سال اول، شمارهٔ ۱۰.

۱- رسالة علوم الحقایق و حکم الدقایق (عربی):
مصر، ۱۳۲۸ق، سربی، وزیری، بنفقة فرج الله الکردی بتصحیح شیخ محیی الدین صبری، ۶۳۵ ص، ضمن مجموعة الرسائل چهارده رساله.

محمد بن مالك بن ابی الفضائل الحمادی الیمانی:

( )

ازفقهای یمن دراواسط قرن پنجم هجری.

۱- کشف الاسرار الباطنیة و اخبار القرامطة (عربی):

مصر، ۱۳۵۷ق = ۱۹۳۹م، سربی،

محمد بن مبارك بن محمود حسینی کرمانی الاصل دهلوی الموطن:

(- ۷۷۰ ق)

در دهلی تولد یافت و در آنجا نشو و نما نمود بسال ۷۷۰ بآنجا درگذشت (معجم المؤلفین ج ۱۱، ص ۱۷۱)

سایر مآخذ: خزینة الاصفیا، ج ۱، ص ۳۶۶

۱- سیر الاولیاء:
(در احوال بزرگان چشت)
دهلی، ۱۳۰۲ق، سنگی، وزیری ۴ + ۵۹۶ ص.

شمس الدین محمد بن مبارکشاه، میرك البخاری:

( )

۱- شرح حکمة العین (عربی)

نجم الدین ابوالحسن علی بن عمر مشهور بدبیران کاتبی قزوینی، شرح، جلد اول، پطرزبورغ، ۱۳۲۱ق = ۱۹۰۴م، سربی وزیری بزرگ، ۷۳۹ ص.

حکیم شاه محمد بن حاج مبارکشاه کریم ابن مبارك محمد قزوینی معروف بحکیم شاه محمد:

(زنده درسال ۹۲۷ق)

از مشاهیر دانشمندان اواخر قرن نهم و اوائل قرن دهم هجری بوده است نخست در شیراز میزیسته و از شاگردان علامهٔ دوانی بوده و چون پدرانش پزشك بوده‌اند در علم طب دست داشته. سپس بمکه رفته و مدتی در آنجا مجاور بوده بعد سلطان بایزید دوم (۸۸۶- ۹۱۸) او را از مکه باستانبول خواسته و پزشك دربار خود کرده. ازاین قرار پیش

از سال ۹۱۸ ازمکه باستانبول رفته ودر زمان سلطان سلیمان (۹۲۶ ـ ۹۷٤) در گذشته است .حاج خلیفه‌رحلت اورا یکجا درحدود ۹۰۲ وجای دیگردر۹۶۶ نوشته واین هردو تاریخ نادرست است . زیرا که ۹۰۲شش سال پیش ازمرگ‌استادش علامهٔ دوا نیست واین ممکن نیست و۹۶۶هم۵۸ سال‌پس‌ازمرگ‌دوانیست واین‌نیز‌بسیاردور مینماید وخود او درترجمهٔ‌مجالس‌النفائس تصریح میکند که دررکاب سلطان سلیم‌در ۹۲٤ درمصربوده وآن ترجمه را درسال ۹۲۷ بپایان رسانده است و ازاینقرار میبایست دراوائل قرن نهم وپس از ۹۲۷ درگذشته باشد.

حکیم شاه محمد درهمهٔ علوم زمان خود دست داشته وبدوزبان تازی‌وفارسی تألیف میکرده وازجملهٔ مؤلفات اوست : تفسیر سورة‌النحل تاآخرقرآن،ربط‌السوروالآیات حواشی برتهافت مولی خواجه زاده الخ

(سالنامهٔ پارس، سال ۱۳۲٤ ،بقلم سعید نفیسی)

سایرمآخذ: ریحانة الادب ، ج۳، ص۲۹۶ ازسعدی‌تاجامی ، ص۴۹۳، معجم‌المؤلفین ج۱۱، ص۱۷۰

۱ ـ مجالس‌النفائس، تذکرهٔ شعراء :

امیرعلیشیر نوائی،ترجمه از ترکی‌جغتائی، طهران، ۱۳۲۳ش ، سربی، با لطائف نامهٔ فخری هراتی، باهتمام علی‌اصغرحکمت.

محمدبن المثنی بن القاسم الحضرمی الکوفی:

( )

ثقه، صه، جش. له کتاب، عنه‌احمد.جش.

(تلخیص‌الاقوال،نسخهٔ خطی)

۱ ـ اصل محمدبن‌المثنی (عربی) :

طهران، بی‌تاریخ، سربی، رقعی، باهتمام‌شیخ حسن مصطفوی ، ۱۷٤ ص ، ضمن اصول ـ الستةعشر .

محمدبن میرزا صدر قره‌باغی مجتهدزاده :

( )

۱ـ ریاض العاشقین (ترکی):

(تذکرهٔ شعرای قراباغ)

ترجمهٔ تذکرهٔ نواب‌از فارسی بترکی، تاریخ فراغت ازترجمه ۱۳۲۵ق .

(دانشمندان آذربایجان،ج۲،ص۳۲۵)

استانبول۱۳۲۸ق، سربی .

شیخ محمد مجتهدی شبستری:

(ـ معاصر)

۱ ـ بلاهای اجتماعی قرن ما :

قم،۱۳٤۱ش،سربی،رقعی،۳۵۲ص‌بمشارکت علی‌حجتی کرمانی وزین‌العابدین قربانی و حسین حقانی و عباسعلی عمید زنجانی .

۲ ـ زن و انتخابات :

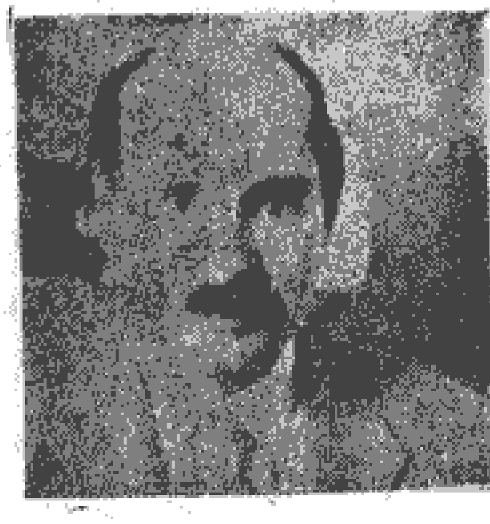
قم، سربی، رقعی، ۱٤۶ص بمشارکت‌علی حجتی‌کرمانی و زین‌العابدین قربانی و حسین حقانی‌وعباسعلی عمید زنجانی.

دکتر محمد (بن‌مجدالاسلام شیخ‌احمد کرمانی) پرفسور مجدزادهٔ‌کرمانی :

(ـ معاصر)

مدیر روزنامهٔ کیمیابود که درسال ۱۳۰۶ شمسی بامتیاز او درطهران منتشرگشت .

(تاریخ جرایدومجلات،ج٤،ص۱۵۲)

۱ ـ اصول طب کیمیای حیات :

شوسلر آلمانی کاشف طب جدید کیمیاوی

طهران، ۱۳۰۷ش، سربی، جیبی، ۸۸ص .

۲ ـ قانون توالدوتناسل :

طهران، ۱۳۰۵ش، سربی، جیبی، ۱۶ص .

مجدالملک حاج میرزا محمدخان سینکی :

(ـ ۱۲۹۸ق)

علم وفضل باهرداشت ودرخط و تحریر و انشاء رسائل ماهر بود . بلکه در این دو هنر از فحول اساتید سلف و خلف معدود میگردیدودرعناوین مختلف ومضامین متنوع رساله‌هابرنگاشته وبیادگار گذاشته است .

در سنهٔ ۱۲۹۰ بتولیت آستان قدس رضوی منصوب و بسال ۱۲۹۸ق که سمت وزارت وظایف و اوقاف را داشت در طهران وفات نمود .

(المآثروالآثار. ص۲۰۶ ، مرآت البلدان، ج۳، ص۸۹ تاریخ بیداری ایرانیان، ص ۱۲۱ .)

۱ ـ رسالهٔ مجدیه :

(وضعیت سلطنت ناصرالدین شاه)

طهران، ۱۳۲۱ش، سربی، رقعی، باهتمام سعید نفیسی. ۸۹ص .

طهران، ۱۳۳۰ش، سربی، رقعی، ۶۳ص.

محمد مجلسی :

(ـ معاصر)

در تاریخ [illegible]/۲/۴۲ ازمعاونت وزارت دادگستری بسمت دادستان کل کشور انتقال یافت.

(روزنامهٔ اطلاعات)

۱ ـ رقص میکده (شعر):

طهران، ۱۳۲۹ش، سربی، رقعی، ۱۳۲ ص، درمقدمهٔ عکس شاعر .

۲ ـ گلباد (شعر):
طهران، ۱۳۳۸ش، سربی، رقعی، ۵۰ص.

حافظ محمد محجوب :

(   )

۱ ـ کنزالمتشابهات (عربی) :
(مجموعهٔ ۱۰۶۰ آیهٔ متشابهات قرآن) : هند .

حاج شیخ عبدالمحسن محدث خرانی :

(ـ معاصر)

۱ ـ حیاةالصادق یازندگانی جعفربن محمد :

مشهد.

۲ ـ شجرهٔاحمدی :

مشهد، ۱۳۷۳ق، سربی، رقعی، ۸۰ص .

علم‌الهدی محمدبن (ملامحسن محمد) بن شاه ـ مرتضی بن شاه محمود کاشانی :

(ـ حدود ۱۱۲۳ق)

اوکتابی لطیف بزبان فارسی جمع کرده است بین اصول وفروع واخلاق و خطب و رسائلی دیگر منسوب باوست و کتاب وافی والد خود راحاشیه‌نموده . وی نزد والد وجدمادری خود صدرالمتألهین تلمذ نموده ودارای حسن خط بوده و مقدار زیادی از مسودات والدوجدمادری خودرا پاکنویس نموده . صاحب‌الذریعه اجازهٔ ملامحسن را درظهر مفاتیح‌الشرایع‌بخط علم‌الهدی‌رؤیت کرده‌است(روضات‌الجنات،ص۵٤۲،فوائد الرضویه ، ص ۶۳۳ ، الذریعه ، ج ۱ ، ص ۲۲۸ ، وریحانةالادب ، ج ۳ ،ص۱۲۱ کشف‌الحجب والاستار ، ص ۵۸۲)

۱ ـ نضدالایضاح :

(ایضاح‌الاشتباه علامهٔ حلی را بترتیب‌نیکو مرتب ساخته است)
کلکته ،۱۸۵۳ م،سنگی ، ناشراسپرنگر، چاپ بیلبیوتکا اندیکا ، ٤ + ۳۸۳ ص بافهرست شیخ طوسی در یکمجلد .

محمد محفوظ المغربی التونسی :

(   )

مدرس زبان عربی در مدارس .

۱ ـ الانفحات العصریة فی‌المنشآت‌البهیة (عربی):
مصر ، ۱۹۰۵ م ، مطبعةالخدیویة.

جمال الدین‌محمدبن محمدآقسرائی:

(   )

ازاخلاف امام فخر رازی و از دانشمندان وعلمای‌معروف‌عصر خود وبامیرسیدشریف جرجانی معاصر بوده است .
(دائرةالمعارف آریانا ، ج۱ ، ص ٤۱۰)

۱ ـ حل الموجز (عربی) درطب :
(شرح موجزقانون ابن‌نفیس قرشی)
لکهنو ، ۹٤ ـ ۱۲۹۵ ق،سنگی،وزیری، ٤۹٤ + ۳۹۰ ص ،باشرح سدیدی‌کازرونی موسوم به مغنی .

لکهنو ، ۱۲۸۸ ق ، سنگی ، وزیری ، ۴۹۰ ص .

لکهنو ، ۱۳۰۹ ق ، سنگی ، وزیری ۴۹۴ ص.

محمد افندی بن محمد بحیری :

(زنده درسال ۱۳۰۳ق)

رئیس محکمهٔ ابتدائی در مصر.

(معجم المؤلفین ، ج ۱۱ ، ص۱۹۷)

۱ ـ تعلیمات فی‌اجراآت اعمال المحضرین و ارباب المحامات بالمحاکم‌الاهلیه (عربی):

مصر ، ۱۳۰۳ ق، سربی.

۲ ـ غرائب المنتخبات (عربی) :

اسکندریه ، ۱۳۰۹ ق = ۱۸۹۱م، سربی، رقعی ، ۲۰۰ ص .

شیخ‌محمدبن‌محمدآل‌عصفور بوشهری امام جمعه:

(ـ ۱۳۱۵ ق)

از شاگردان شیخ محمد طاهر خوبری و اخباری مشرب بود وسالها مرجع اخباریین وامام جماعت آنانرا دربوشهر داشت. بسال ۱۳۱۵ ق در بوشهر وفات و در همانجا مدفون گردید .

(دانشمندان وسخن‌سرایان فارس ، ج ۱ ، ص ۲۰۵)

۱ ـ رسالهٔ عملیه :

شیراز، ۱۳۱۹ق، سنگی ،رقعی ، ۱۵۵ص .

محمد محمد ابوشهبة

(ـ معاصر)

استاد جامعهٔ الازهر .

۱ ـ اعلام‌المحدثین (عربی) :

مصر ، ۱۹۶۳ م، سربی ،وزیری، ۳۵۲ص.

قطب الدین ابوجعفر محمدبن محمد بویهی ، قطب رازی :

(ـ ۷۷۶ق)

حکیم ، متأله ، فقیه ، نبیه، محقق،مدقق، فاضل‌جلیل ، ملك العلماء والافاضل.

شیخ شهید ازوی‌به بحرلاینزف تعبیرنموده وبقطب رازی‌وقطب تحتانی معروفست. تا امتیاز داده شود ازقطب دیگر که‌با او درمدرسهٔ نظامیه بوده و دریك غرفه جای داشته. اوغیرازقطب‌شیرازی‌است که درسنهٔ ۷۱۰ در تبریز وفات یافته است.

اصل صاحب ترجمهٔ از ورامین ومنسوب بسلاطین بویه استچنانکه ازمحقق کرکی نقل شده ویا بگفته شیخ شهید به با بویه قمی منسوبست . اواز تلامذهٔ علامهٔ حلی است وقواعد علامه را بخط خودنوشته و علامه در پشت همان کتاب اجازهٔ برای او بتاریخ ۲ شعبان ۷۱۳ بناحیهٔ ورامین نگاشته است. قطب‌رازی بشیخ‌شهیداجازهٔداده‌وشیخ شیهد دراجازهٔ‌ابن خازن گفته که‌من بخدمت قطب رازی‌بویهی‌درسنهٔ ۷۶۸ دردمشق‌حاضر شده‌واستفاده ازانفاس او کردم ومرابجمیع مصنفاتش‌درمعقول‌ومنقول‌اجازه داد که‌آنها راازوی با جمیع مرویاتش‌روایت کنم واو شاگرد خاص شیخ جمال الدین مشارالیه بوده است وهم ازآنجناب نقل شده که در جای دیگر گفته که اتفاق اجتماع من بااو دراواخرشعبان سنهٔ ۷۷۶ دردمشق بودواو را دریائی بی پایان دیدم ومرابجمیع آنچه ازاوروایت آن جایزاست‌اجازه داد ودر ۱۲ ذی‌القعدهٔ سال مذکور دردمشق‌وفات یافت ودرصالحیه مدفون شد . پس بموضع‌دیگر نقل ودر فضای قلعه براو نمازگذارده شد

ودرنمازبراوبیشترازمعتبرین دمشق حاضر شدند واوبدون شك وریبی‌امامی مذهب‌بود وخودش نیزبهمین مطلب تصریح کرده‌ومن ازاو شنیده‌ام وانقطاع اوباهل بیت‌ع‌معلوم بود .

ازگفتارشیخ شهید معلوم‌شدکه قطب‌رازی درسنهٔ ۷۷۶ وفات یافت . پس آنچه در نخبة المقال است که درسال ۷۰۶ وفات نموده وموافق باعدد (الخلودله) ظاهرآدر نسخهٔ او عدد هفتاد از سه سقط شده بوده است . علاوه برآنکه شیخ شهید ویرا از علمای امامیه شمرده دیگران نیز گفته و ازوی تجلیل نموده‌اند وحتی‌علمای جمهور تجلیل‌او کرده ودر کتب مترجم خویش‌وی را ذکرنموده اند میر سید شریف وغیراو بروی تلمذ نموده‌اند . لکن صاحب‌روضات الجنات باآنکه درترجمهٔ ملاسعد تفتازانی به تشیع اوتصریح‌نموده معهذا درترجمهٔ او حکم بمخالفیت اونموده وبر عامی بودنش اصرار بلیغ ورزیده و شیخ استاد درخاتمهٔ مستدرك الوسائل انتصار از قطب نموده و کلمات صاحب روضات را نقل و به بسط تمام رد نموده ...

(فوائد الرضویه،ص۶۱۷) .

۱ ـ تحریرالقواعد المنطقیة فی شرح الشمسیة (عربی) :

نجم‌الدین علی‌بن‌عمربن‌علی کاتبی‌قزوینی، شرح.ایران،رجب۱۲۶۷ق،سنگی،وزیری، بمباشرت‌مشهدی غلامرضا،بی‌شماره صفحه.

طهران ، ۱۲۷۱ق و۱۲۷۶ق و ۱۲۸۰ق و ۱۳۰۴ق ، سنگی .

طهران ، ۱۲۸۲ ق ، سنگی ، خشتی ، ۱۰۵ ص.

طهران ، ۱۳۱۲ ق ، سنگی ، وزیری ، ۱۸۵ص

طهران ، ۱۲۸۷ق ، سنگی ، وزیری ، به مباشرت مشهدی غلامرضا،بی شماره‌صفحه.

طهران ، ۱۳۱۴ق ، سنگی ، وزیری ، به اهتمام حاج شیخ محمد حسین ،۱۸۶ص.

طهران،۱۳۶۶ق،سنگی،وزیری، گراوری، ۱۸۶ص .

تبریز ، ۱۲۹۴ ق ، سنگی ، وزیری ، ۱۵۵ص .

تبریز، ۱۳۰۱ق ، سنگی ، وزیری ،چاپ عبدالرحیم ، ۲۰۰ص.

لکهنو ، بی‌تاریخ ، سنگی .

۲ـ رسالة فی‌التصوروالتصدیق (عربی) :

تونس ، ۱۲۸۱ق ، سربی .

کاپنور ، ۱۲۸۷ق ، سنگی ،وزیری ، با شرح شیخ محمد زاهد هروی وحاشیهٔ شیخ غلام‌بن‌نجم‌الدین بهاری‌موسوم بانوارالهدی فی‌اللیل والدجی ونیزبا دوحاشیهٔ دیگر ، ضمن مجموعه.

۳ ـ لوامع الاسرارفی شرح مطالع الانوار (عربی) :

سراج الدین محمود بن ابی بکرارموی ، شرح ، طهران ،۱۲۹۳ق ، سنگی ،رحلی، (قسمت منطق) خط کلبعلی قزوینی ، بی‌شماره صفحه .

طهران ، ۱۲۷۴ ق ، سنگی ، وزیری ، (قسمت منطق) بی شماره صفحه .

طهران، بی‌تاریخ ، سنگی، رحلی ،(قسمت منطق) باهتمام محمد علی ، بی شماره صفحه .

طهران ، ۱۲۸۴ق ، سنگی ، وزیری، بی

شماره صفحه .

طهران ، ۱۳۱۵ق ، سنگی ، رحلی، مطبعهٔ سید اسدالله، بی شمارهٔ صفحهٔ باغررالفوائد

تبریز، ۱۲۹۴ق ، سنگی ، رحلی ، (قسمت منطق) چاپ عبدالرحیم ، ۳۳۷ص .

ایران ، ۱۲۷۰ق ، سنگی ، وزیری ، بی شماره صفحه

۴- **المحاکمات بین شرحی الاشارات (عربی) :**

(بین دوشرح خواجه نصیرطوسی وامام فخر رازی)

آستانه ، ۱۲۹۰ ق ، سربی ، درهامش آن حاشیهٔ ملا میرزا جان برمحاکمات .

طهران ، ۱۳۰۱ ق، سنگی ، درهامش آن الاشارات .

محمد محمد توفیق :

(ـ معاصر)

۱- **کمال آتاتورك (عربی) :**

مصر ، ۱۹۳۶ م ، سربی، وزیری ، ۱۹۰ص.

شاه محمدبن‌محمددارابی شیرازی:

(ـ زنده در سال ۱۰۸۷ ق)

از ولایت داراب است . طالب علم منقحی است مدتی درهند بوددراین سال (۱۰۸۲) تشریف آوردند . تذکره شعرائی مینویسد امید است که موفق باشد . مدتیکه درهند بود درآنجافیض بهمه کس میرسانیدچنانکه هرسال برای تمام همسایگان ومردم دیگر مبلغی میفرستاد والحال هم که آمده هم فیض اوبفقراء ومستحقین میرسدوتوفیق اینمعنی را یافته . غرض که مرد بسیار خوبیست و پارهٔ تحصیل کرده ودر هرعلم آگاهی دارد. شعرش اینست ...

(تذکرهٔ نصرآبادی ، ص۲۸۶)

میرزا احمد عبدالحی مرتضوی تبریزی که زبدهٔ اهل عرفان وقدوهٔ مجرد آن‌زمانست مقدمهٔ برلطیفهٔ غیبیه نگاشته وازقول سید قطب‌الدین محمد تبریزی معاصرشاه‌سلطان حسین صفوی متوفی ۱۱۷۳ درکتاب فصل‌الخطاب شرح حالی ازشاه‌محمد دارابی ذکر نموده ودرآنجا گفته‌است که :(الشاه‌محمد الدارابی کان استاد کل الافاضل دارالعلم الشیراز فی عصره وعندی رسالة المسمی بمعراج الکمال فی تحقیق معنی الشیخ والارشاد والمرید والاسترشاد) ولی آنچه ازمتن خودآن‌رساله‌استفاده میشودآنستکه مؤلف معاصر بوده باشاه عباس دوم‌صفوی و در بدایت احوال در قصبهٔ دارابجرد فارس بوده سپس بشیراز آمده وبکسب کمال‌مشغول شده است ودرحدود سال ۱۰۶۲ در احمد آباد گجرات هندوستان زندگی میکرده است.

(ازسعدی تاجامی ، ص۳۳۵)

سایر مآخذ : فوائدالرضویه ، ص۶۲۰.

۱ ـ **لطائف غیبیه ، شرح دیوان حافظ :**

(تاریخ فراغت ازتألیف،(۱۰۸۷ ق)

طهران ، ۱۳۰۴ق، سنگی، رقعی، ۱۲۷ص

شیراز، ۱۳۱۹ش ، سربی، رقعی، کتابفروشی احمدی ، ۱۷۰ ص .

محمد محمد زکی الدین

( )

۱ ـ **الکتاب الثلاثه (عربی):**

(ولی‌الدین یکن بك ، سید مصطفی لطفی المنفلوطی ، عباس محمودالعقاد)

مصر ، مطبعة المحروسة .

محمدبن محمد شیرازی معروف به شروانی

(   )

۱ ـ حاشیهٔ هیئت قوشچی :

طهران ، ۱۳۱۹ ق ، سنگی ، خشتی ، خط زین العابدین قمی ، باهتمام شیخ احمد شیرازی ، ۴۵ + ۶۲ + ۴۴ + ۶۳ص .
ضمن کلمات الریاضیة

شیخ محمد محمد شقرویة

(   )

۱ ـ زینة الانسان فی تجوید القرآن (عربی) :

... ، سربی ، ۳۲ص

ابوعبدالله شیخ‌محمد بن‌محمد الحراق الحسنی العلمی الشاذلی الدر قاوی

(۱۱۸۶ ـ ۱۲۶۱ق)

فقیه ، صوفی ، شاعر ، به تطوان درگذشت (معجم المؤلفین ، ج۱۱، ص۲۰۶)

۱ـ دیوان العلمی (شعرعربی) :

مصر ، ۱۳۲۰ ق ، سربی ، مطبعة الفاس
ضمن مجموعه .

ابوالمکارم ابوالسعود نجم الدین محمد ابن بدرالدین محمد الغزی

(۹۷۷ ـ ۱۰۶۱ق)

محدث ، مورخ ، ادیب ، شاعر ، نحوی ، در ۲۱ شعبان ۹۷۷ بدمشق تولد یافت ودر ۱۸ جمادی‌الآخرهٔ ۱۰۶۱ بآنجا درگذشت و در مقبرهٔ شیخ ارسلان مدفون گردید (معجم المؤلفین ، ج ۱۱ ، ص ۲۸۰)

۱ ـ الکواکب السائرة باعیان المأة العاشرة (عربی)

۳جلد ، بیروت ، ۱۹۴۵م ، سربی ، وزیری

بتحقیق جبرائیل سلیمان جبور ، ۳۲۲ + ۲۶۳ + ۰۰۰ص

کمال الدین محمدبن‌معین‌الدین‌محمدفسوی شیرازی میرزا کمالا

(۱۱۳۴ق)

عالم ، فاضل ، ادیب ، اریب ، معروف به‌ میرزا کمالا . شارح شافیهٔ ابن حاجب و قصیدهٔ دعبل . از جملهٔ علمای اوائل قرن دوازدهم هجری است واویکی ازدامادهای مجلسی اول بوده است (فوائد الرضویه ، ص۳۶۶) .
بگفتهٔ صاحب‌تذکرهٔ حزین، ص۳۱ درهنگام محاصرهٔ اصفهان بسال ۱۱۳۴ ق وفات‌یافت سایر مآخذ: فارسنامهٔ ناصری ، ج۲ ، ص ۲۳۰ .

۱ ـ شرح قصیدهٔ تائیهٔ دعبل (عربی) :

(تاریخ فراغت ازشرح ۱۱۰۳ق) .
طهران ، ۱۳۰۸ ق ، سنگی ، جیبی ، به‌ اهتمام جمال الدین بن محمد تقی بن شیخ محمود عراقی میثمی ، ۲۲۴ص.

ابو عبدالله سید محمد بن محمد الوتان معروف به ابی الشمقمق

(   )

۱ ـ القصیدة الیونانیة الشهیرة بالشمقمقیة(شعرعربی) :

چاپ مغرب ، ۱۳۳۳ق ، سربی ،

فتح الدین ابوالفتح محمد بن محمدیعمری ابن ابی‌بکر ، ابن سید الناس :

(۶۶۱ـ۷۳۴ ق)

شرح حال او درلغت‌نامهٔ دهخدا ، ص۲۸۶ـ ۳۲۱ و دائرة المعارف آریانا ، ج ۱ ، ص ۷۵۶ ـ ۸۱۷ بعنوان (ابن ابی بکروابن

سیدالناس مکرر و متحد الشکل آمده: از کبارعلماء بوده درفقه وحدیث و ادبیات و تاریخ معلومات‌زیاد داشت .(وفات ۷۳٤) مولد اوقاهره وبدمشق علم‌آموخت وچندی درمدرسهٔ ظاهریهٔ قاهره مدرس بود .

۱ ـ سرورالمحزون :

لاهور، ۱۸۹۱م ، سنگی ، وزیری ، ۲٤ص

محمدبن محمدبن ابراهیم‌کلباسی :

(   )

۱ ـ نجاةالعوام، رسالهٔ عملیه :

(تاریخ فراغت ازتألیف، ۱۲۹۹ق)

ایران، ۱۳۰۰ق، سنگی، رقعی ،۱۹۰ص.

شیخ محمدبن محمدبن ابی سعید هروی :

(   )

۱ ـ بحرالغرائب‌لحصول‌الطالب :

(درخواص‌اسماءالحسنی و طلسمات)

...،۱۲۸۸ق،سنگی، درهامش آن منتخب الختوم .

..، ۱۲۹۹ق، سنگی.

طهران،۱۳٦۵ق، سنگی، خشتی. اسلامیه، ۱۸٤ص، درهامش آن‌منتخب‌الختوم.

بمبئی، ۱۳۲٦ق، سنگی، باهتمام میرزا ـ محمدملك‌الکتاب شیرازی .

طهران،۱۲۸۱ق، سنگی.

۲ـ تحفة الغرائب :

(منتخب جواهر القـرآن ، خواص سورهٔ آیات)

احمدبن محمدبن ابراهیم تمیمی، منتخب ، ایران،۱۲٦۸ق.

محمد محمد سیداحمد بکفرصقر:

(   )

۱ ـ تحفة سعد (عربی):

مصر،۱۳٤۲ق=۱۹۲۲م ،سربی.

ابوحامد حجةالاسلام زین‌الدین محمد ابن محمدبن احمد غزالی شافعی طوسی :

(٤۵۰ ـ ۵۰۵ق)

بسال ٤۵۰ درقریهٔ غزال طوس متولد شدو صبح دوشنبه ۱٤ جمادی‌الآخرهٔ ۵۰۵ در خانقاه خویش درشهر طوس رحلت کـرد . اویکی ازمفاخرایران وازارکـان اسلام و درطریقهٔ تصوف در مذهب شافعـی پیشوای عصرخویش بود ودرمقامات علمـی‌وسیاسی محترم‌ترین‌دانشمندزمان‌خود بشمارمیرفت ومدتها درحجاز وشام وفلسطین و دمشق و بغداد واسکندریه وقاهره‌وسایربلاداسلامی به تبلیغ وتدریس‌وارشاد سفر کرده‌وچندی درمدرسهٔ نظامیهٔ بغداد مدرس بود . عاقبت دراواخر عمردربیت‌المقدس عهد کرد که‌از خدمت پادشاهان ووزراءروی بتابد وبکنج عزلت بنشیند لذا بخراسان آمد و درشهر طوس درقریهٔ طابران خانقاهی ترتیب داد وازسال ٤۸۹ تازمان مرگ‌خود بعبادت و ارشاد مردم میکوشید .

(سالنامهٔ پارس بقلم سعیدنفیسی)

سایرمآخذ : خزینةالاصفیا، ج۲،ص۲۳۷ ، لغت‌نامهٔ دهخدا، ص۲۹۵ .

۱ ـ احیاء علوم‌الدین (عربی):

طهران، ۱۲۹۳ق، سنگی .

جلد دوم وسوم وچهارم، لکهنو، بی‌تاریخ ، سنگی، رحلی،۲۱۳+ ۲۲۵ +۲۷۰ص.

٤ جزء ، مصر، ۸٤ ـ ۱۲۸۹ ق، سربی، وزیری .

۴ جزء، مصر، ۱۲۹۴ق سربی، وزیری.

۵ جزء مصر، بی‌تاریخ، سربی، وزیری، ۳۷۶+۳۹۱+۴۱۶+۵۵۲+۲۶۰ص.

۴ جزء، قاهره، ۱۳۰۶ق، سربی، وزیری.

۲ - **الاربعین فی‌اصول الدین (عربی) :**

لکهنو، ۱۳۱۶ق، سنگی، وزیری، ۱۴۶ص.

۳ - **پندنامه :**

طهران، ۱۳۱۱ش، سربی، ۴۶ص.

۴ - **تفسیرسورهٔ یوسف (عربی):**

طهران، ۱۳۱۲ق، سنگی، رقعی، ۲۰۹ص.

۵ - **تهافت‌الفلاسفة (عربی) :**

مصر، ۱۳۲۱ق، سربی، با تهافت‌الفلاسفهٔ برسوی دریکجلد.

بمبئی، ۱۳۰۴ق، سنگی، وزیری، باهتمام ملک‌الکتاب شیرازی، ۹۶ص

مصر، ۱۹۶۱م، سربی، وزیری، بتحقیق دکتر سلیمان دنیا، ۴۰۰ص.

۶ - **جواهرالغوالی للشیخ ابی‌حامد محمدالغزالی (عربی):**

(۱ - الادب‌فی‌الدین ۲ - ایهاالولد ۳ - فیصل‌المتفرقة ۴ - القواعدالعشر ۵ - مشکوة‌الانوارفی‌ریاض‌الازهار ۶ - رسالة الطیر ۷ - رسالة الوعظیة)

مصر، ۱۳۱۹ق، سربی.

۷ - **جواهرالقرآن (عربی) :**

طهران، ۱۳۲۵ق، سنگی، وزیری، ۲۹۶ص

بمبئی، ۱۳۱۱ق، سنگی، ۱۰۳ص.

مصر، ۱۳۵۲ق، سربی، رقعی، ۱۷۶ص.

۸ - **الدرة الزکیة فی‌الادعیة المجربة الروحانیة (عربی):**

بمبئی، ۱۳۱۱ق، سنگی، ۱۶ص.

۹ - **الرسالة فیمالابدللمریدعنه (عربی) :**

۱۰ - **الرسالة اللدنیة (عربی):**

مصر، ۱۳۲۸ق سربی،

۱۱ - **زادآخرت، درمواعظ :**

هند، ۱۲۶۸ق و۱۲۹۷ق، سنگی،

۱۲ - **الزایرجات واشرف المربعات (عربی) :**

(درعلم سر)

هند، ۱۳۱۷ق، سنگی، رقعی، ۲۳ص.

۱۳ - **السرالعالمین وکشف مافی‌الدارین :**

(السرالمکنون)

طهران، ۱۳۰۵ق، سنگی، رقعی، بی‌شماره صفحه.

۱۴ - **سرالمکتوم (عربی) :**

بمبئی، سنگی.

۱۵ - **فضائل‌الانام من رسائل حجة‌الاسلام:**

(مجموعهٔ مکاتیب، گردآورده ازمنسوبان غزالی)

طهران، ۱۳۳۳ش، سربی، وزیری، باهتمام عباس اقبال آشتیانی، ۱۱۷ص، ضمن آن منشور نصیحتها.

طهران، ۱۳۳۳ش، سربی، رقعی، باهتمام مؤید ثابتی، ۵۸ص، لاهور ۱۸۹۹، سنگی وزیری، باهتمام سیداحمدمنشی افضل‌الدین، ۸۸ص.

اکبرآبادهند، ۱۳۱۰ق، سنگی، وزیری، ۱۰۰ص.

۱۶ - **فوائدالمجربة درعلم جفر :**

بمبئی.

۱۷ - **قانون‌التأویل (عربی):**

مصر، ۱۳۵۹ق، سربی، رقعی، ۱۶ص.

۱۸ - **کتاب‌الحقوق (عربی) :**

آگره، ۱۳۰۵ق، سنگی، وزیری، ۱۵ص.

۱۹ - **کتاب‌الصدق (عربی) :**

آگره، ۱۳۰۵ق، سنگی، وزیری، ۱۲ص.

۲۰ - **کیف‌تفهم‌الاسلام (عربی) :**

مصر، سربی، رقعی، ۲۵۲ص.

۲۱ - **کیمیای سعادت :**

(ملخص احیاءالعلوم)

طهران، ۱۳۲۰ق، سنگی، خشتی، ۳۳۶ص.
جلداول، طهران، ۱۳۳۷ق، سنگی، خشتی، خط مرتضی حسینی برغانی، ۱۲۴ص.
طهران ۱۳۱۹ش، سربی، وزیری، کتاب فروشی مرکزی، ۱۰۰۴ص.
طهران، ۱۳۱۵ق، سنگی، وزیری.
طهران، ۱۳۳۳ش، سربی، وزیری، بامقدمهٔ احمدآرام، ۸۸۶ ص.
لکهنو، ۱۲۸۲ق = ۱۸۶۵م، سربی.
لکهنو، ۱۲۹۱ق، سنگی، وزیری، ۵۷۶ص.
لکهنو، ۱۲۸۸ق = ۱۸۷۱م، سنگی، وزیری، ۵۷۸ص.
لکهنو، ۱۲۷۹ق، سنگی، وزیری.
لکهنو، ۱۸۸۹م، سنگی، وزیری، ۵۷۸ص.
بمبئی، ۱۸۸۲م، سنگی.
بمبئی، ۱۳۲۱ق، سنگی، وزیری، ۴۲۴ص.
۱۲۵۳،۰۰ ق، سنگی، وزیری. ۵۷۱ص
بمبئی، ۱۳۰۰ق، سنگی، وزیری، خط حبیب‌الله شیرازی، ۵۷۱ص.

۲۲- لیس من‌الاسلام (عربی):

قاهره، ۱۳۸۳ق، سربی، رقعی، ۳۱۲ص.

۲۳- مجموعة للغزالی (عربی):

(۱- الجام‌العوام عن علم الکلام ۲- المنقذ من الضلال والموصل‌الی‌ذی العزة والجلال ۳- المضنون‌به علی غیراهله ۴- ترتیب الاوراد).

بمبئی، بی تاریخ، سنگی، رقعی، باهتمام ملک الکتاب‌شیرازی، ۱۴۴ص.
بمبئی، بی تاریخ، سنگی، رقعی، ۱۴۴ص.
مصر، ۱۹۵۵م، سربی، رقعی، چاپ‌دوم، ۱۵۰ص.
دمشق، ۱۳۵۳ق، سربی.
دمشق، ۱۳۷۹ق، سربی، وزیری، چاپ ششم. ۱۲۶ ص.

۲۴- معارج القدس فی مدارج معرفة النفس (عربی):

مصر، بی‌تاریخ، سربی، وزیری، ۱۷۸ص.
مصر، ۱۳۴۶ق، سربی، ۱۳۲ص.

۲۵- المعارف العقلیة (عربی):

دمشق، ۱۳۸۳ق، سربی، وزیری، بتحقیق عبدالکریم‌العثمان، ۱۱۲ص.

۲۶- منشور نصیحت‌ها:

طهران، ۱۳۳۳ش، سربی، وزیری، ابن سینا، باهتمام عباس اقبال‌آشتیانی، ۱۱۷ ص، ضمن فضائل الانام من رسائل حجة الاسلام.

۲۷- المنقذ من‌الضلال والموصل الی ذی‌العزة والجلال (عربی):

مصر، ۱۹۵۵م، سربی، رقعی، چاپ دوم، ۱۵۰ص.
بمبئی، بی‌تاریخ، سنگی، رقعی، ۱۴۴ص. ضمن مجموعة للغزالی.
دمشق، ۱۳۷۹ق، سربی، وزیری، چاپ ششم، ۱۲۶ ص
دمشق، ۱۳۵۳ق، = ۱۹۳۴م سربی.

۲۸- من معالم‌الحق (عربی):

مصر، ۱۳۷۴ق، سربی، وزیری، ۲۲۰ص.

۲۹- میزان العمل (عربی):

مصر، ۱۳۴۲ق، سربی.

۳۰- نصیحة الملوک:

طهران. ۱۵-۱۳۱۷ش، سربی، رقعی. بتصحیح جلال‌همائی، ۱۵۹+۲۶ص.

۳۱- نظرات فی‌القرآن (عربی):

بغداد، بی تاريخ، سربی، وزيری، ۲۷۶ص.

محمدبن محمدبن احمد قنديل الرحمانی الشاذلی الحنفی :

(ـ زنده درسال ۱۳۴۵ق)

۱ ـ رياض الافكار فی الخطب والاشعار (عربی):

مصر، مطبعة الموسوعات .

ضياءالدين محمدبن محمدبن احمدالقرشی الشافعی الاشعری ابن الاخوة :

(۶۴۷ ـ ۷۲۹ق)

۱ ـ معالم القربة فی احكام الحسبة (عربی):

لندن، ۱۹۳۷م، سربی، رقعی، باهتمام روبن ليوی، ۲۴۷ + ۱۱۳ص .

ابوعلی محمدبن محمدبن اشعث الكوفی :

( )

ثقة من اصحابنا سكن مصر [صه ـ جش] له كتاب الحج ذكرفيه ماروته العامة عن جعفر ابن محمد فی الحج . عنه سهل بن احمد [جش] مسكنه بمصر يروی نسخة عن موسی ابن اسمعيل بن موسی بن جعفر عن ابيه اسمعيل ابن موسی عن ابيه موسی بن جعفر ع . قال التلعكبری اخذلی والدی منه اجازة سنة ثلث عشرة و ثلثمائة [لم] تقدم ان الاجازة وصلت علی يد محمدبن داودبن سليمان فی السنة المذكورة «مح» عبدالله بن المفضل بن محمدبن هلال عن محمدبن محمد الاشعث الكندی قال حدثنا موسی بن اسمعيل عن ابيه قال حدثنی ابی عن ابيه عن جده فی [يب] فی باب البينات و كذافی [بص] الاان فيه عبدالله بن المفضل عن محمد بن هلال . ابراهيم بن محمدبن عبدالله القرشی قال حدثنا محمدبن محمدبن الاشعث بمصر فی نسخة واخری محمدبن محمدبن هيثم بمصر فی [يب] فی باب فضل زيارة رسول الله ص الظاهر ان محمدبن محمدبن هيثم سهو لعدم وجوه فی كتب الرجال .

(جامع الرواة، ج۲، ص۱۸۷)

سايرمآخذ : اعيان الشيعه، ج۴۵، ص۳۱۳.

۱ ـ الاشعثيات (او) الجعفريات (عربی):

(من الكتب القديمة المعول عليها عندالاصحاب بل هو من الاصول الاصطلاحية المخصوصة بالذكر فی الاجازات ... هذا الكتاب ممالم يظفربه المجلسی ولاالمحدث الحرالعاملی مع شدة تنقيبها لكتب... وانما ذخره الله تعالی لشيخنا النوری وكان حصوله عنده اول داع و اقوی محرك له علی تأليف مستدرك الوسائل...

(الذريعه، ج۲، ص۱۱۰)

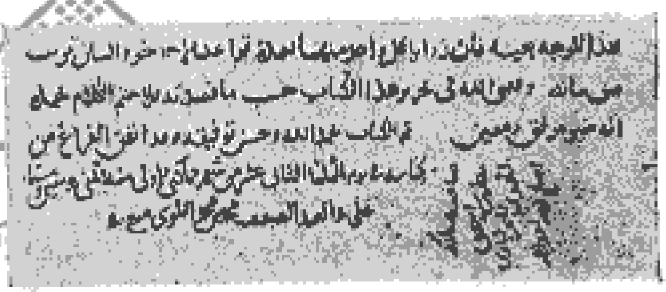
طهران، ۱۲۷۱ق، سنگی، وزيری ۲۵۲ص. باقرب الاسناد دريكجلد .

خواجه نصيرالدين طوسی محمدبن محمدابن الحسن الطوسی :

(۵۹۷ ـ ۶۷۲ق)

بعضی از فضلاء گفته‌اند كه اگر بديدهٔ انصاف نظر افكنی وعصبيت را بميان نياوری توانی گفت كه خواجه افضل علمای بنی آدم ازبدو دنيا تابدين روزگاراست . در كشف الظنون وغيراو ويرا اول مرتبهٔ طبقهٔ اولی مصنفين قرارداده واعتراف كرده كه او را برجميع اهل علم ازهر ملتی حقی استظاهر كه رعايت آن واجب است . جرجی زيدان در آداب اللغة درترجمهٔ او گفته كه كتاب خانه‌اش بيش از چهار صدهزار مجلد كتاب

داشته .

اصل اواز (وشاره) واقع در بلوك جهرود ده فرسخی قم است واینکه درریاض العلماء (ورشاه) گفته همان وشاره است که راء مقدم برشین گردیده ودرآنجا قلعه‌ایست معروف بقلعهٔ خواجه نصیر که منسوب بهمین محقق نحریر است. ولادتش در ۱۱ جمادی الاولی سنهٔ ۵۹۷ درطوس واقع شده ودرآخر روزدوشنبه ۱۸ ذی الحجه سنهٔ ۶۷۲ وفات یافت و در بقعهٔ کاظمین ع مدفون شد .

گویند که دروقت وفات خواجه اذن حمل جنازه‌اشرا بنجف خواستند گفت که از حضرت امام موسی کاظم ع خجالت میکشم چنین وصیتی رابکنم .

قطب الدین اشکوری گوید که خواجه نصیر-الدین طوسی فاضلی محقق بود که افاضل زمان ازمخالف و مؤالف در مقابل او جهت درك مطالب معقول خاشع وفحول دوران دراخذ مسائل فروع واصول خاضع بودند. وخواجه درطوس نشوونما یافته ودرعلوم معقول نزد دائی خود بتحصیل اشتغال داشته وسپس از طوس به نیشابور آمده وبافریدالدین داماد وقطب الدین مصری بمباحثه پرداخت ودر منقول نزد والد خودکه از شاگردان سید فضل‌الله راوندی بودتلمذ نموده وبعد بفکر ترویج مذهب اهل بیت افتادوباوجودمخالفان دربلادخراسان وعراق متفکر بود تا آنکه محتشم حاکم قهستان از قبل علاءالدین پادشاه اسمعیلیه خواجه را طلب کرد. وی بآن دیاررفته و محتشم صحبتش را مغتنم شمرد وخواجه کتاب اخلاق ناصری را بنام وی درآنجاتألیف نمودومدتی درآنجابماند، چون درآنزمان مؤیدالدین علقمی قمی از بزرگان واکابر فضلای شیعه دربغداد وزیر مستعصم عباسی بود قصیدهٔ بزبان عربی برای مستعصم سروده توسط علقمی فرستاد تاشاید تقربی نزدخلیفه یافته وبدین وسیله موجبات ترویج مذهب شیعه راتهیه نماید ولی علقمی مصلحت آمدن خواجه را ندیده محرمانه بمحتشم نوشت که از عزیمت خواجه جلو-گیری کند . بالنتیجه خواجه تحت نظر قرارگرفته ودرقلعهٔ اسمعیلیه بحبس افتاد. تاموقعیکه هلاکوخان برای فتح قلاع اسمعیلیه بآن دیار آمد خواجه نصیر در پنهانی پسر علاء الدین پادشاه اسمعیلیه

را نزد هلاکو فرستاد و از جانب اسمعیلیه آن شاهزاده اظهار انقیاد نمود . هلاکو - خان ازحسن تدبیر خواجه برسرلطف آمده پس ازفتح قلعهٔ الموت اورا گرامی داشته و کلیه امور رابکف کفایت اوبر گذار کرد بعدها خواجه نصیر هلاکو را بتسخیرعراق ترغیب کرده وخلیفهٔ عباسی رامستأصل ساخت انتهی .

خواجه نصیر طوسی دارای سه فرزند بود: صدرالدین علی واصیل الدین حسن وفخر- الدین احمد که هر کدام بعدازپدر در دستگاه مغول بمشاغلی منصوب بودند

(فوائدالرضویه ، ص۶۰۲)

سایرمآخذ : اکتفاءالقنوع ، ص۲۳۹

۱ - آداب المتعلمین (عربی):

ضمن جامع المقدمات مکرر بطبع رسیده است.

طهران ، ۱۲۹۴ ق ، سنگی ، جیبی ،خط محمد صادق گلپایگانی ۱۵۹ ص ، ضمن النافع یوم الحشر و اعتقادات مجلسی وصدوق .

طهران،۱۳۷۰ ق،سنگی ، رقعی، گراوری ۱۵۹ ص ، با اعتقادات صدوق و سیر و سلوک مجلسی وسؤال وجواب حضرت رضا(ع).

۲ - اجوبةالمسائل النصیریة ، اسؤلة النصیریة:

(سؤالات ازشمس الدین خسروشاهی که از دادن جواب درمانده وبعدها ملاصدرا جواب نوشته است)

طهران ، ۱۳۱۴ ق ، سنگی ، با مبدء و معاد وشرح هدایهٔ میبدی .

۳ - احوال و آثار خواجه نصیر :

محمد تقی مدرس رضوی ، طهران، سربی، وزیری ، نشریهٔ ۴۸۲ دانشگاه .

۴ - اخلاق محتشمی :

طهران ، ۱۳۳۹ ش ، سربی ، وزیری ، بتصحیح محمد تقی دانش‌پژوه ، ۵۸۸ص، با ادب‌الوجیز ورسالهٔ تولا وتبرا ومقاله‌فی فضائل امیرالمؤمنین.

۵ - اخلاق ناصری :

طهران ، بی‌تاریخ ، سربی ، رقعی ، علمیهٔ اسلامیه ، ۳۰۱ص .

تبریز ، ۱۳۲۰ق،سنگی، وزیری۴۱۹ ص، با اوصاف الاشراف .

تبریز ، ۱۳۵۱ ق ، سنگی ، وزیری ، ۲۵۵ ص .

لکهنو، ۱۳۰۹ق، سنگی ،رقعی، ۵۰۷ص.

لکهنو ، ۱۲۸۶ ق ، سنگی ، رقعی .

لکهنو ، ۱۳۱۶ق ،سنگی ، رقعی۵۰۷ص.

لکهنو ، ۱۲۹۳ق ، سنگی،رقعی، ۵۱۰ص.

لاهور، ۱۹۵۲م،سربی ، وزیری ، ۳۴۹ص.

لاهور، ۱۸۶۵ م .

کلکته ، ۱۲۶۹ ق ، سنگی .

بمبئی ، ۱۲۶۷ ق ، سنگی ،وزیری، ۴۲۷ + ۴۰ ص ، با صناعیهٔ میرفندرسکی .

بمبئی ، ۱۳۰۰ ق سنگی ، وزیری .

بمبئی ، ۱۳۲۰ ق ، سنگی ، وزیری ، با اوصاف الاشراف .

۶ - ادب الوجیز للولد الصغیر:

ابن مقفع ، ترجمه ، طهران ،۱۳۱۳ ش ، سربی ، رقعی ، بتصحیح سید عبدالرحیم خلخالی ، ۵۵ ص.

طهران ، ۱۳۳۸ ش ، سربی ، وزیری ، باهتمام محمد تقی دانش پژوه ، ۵۸۸ص . با اخلاق محتشمی و دو رسالهٔ دیگر.

اصفهان ، ۱۳۴۰ ش ، سربی ، وزیری ،

کتابفروشی شهریار بتصحیح غلامحسین آهنی
۱۱۷ ص .

۷ - اساس الاقتباس درعلم منطق :

طهران ، ۱۳۲۶ ش ، سربی ، وزیری ،
نشریهٔ شمارهٔ ۱۲ دانشگاه ، ۵۹۹ ص .

۸ - اوصاف الاشراف :

(در معرفت سیر وسلوك):

ایران، ۱۲۶۶ ق، سنگی ، رقعی بی‌شمارهٔ
صفحه .

طهران ، ۱۳۲۰ ق ، سنگی ، رقعی ،
۴۱۹ ص ، با اخلاق ناصری در یکجلد .

طهران ، ۱۳۰۲ ق ، سنگی ، رقعی ، از
روی چاپ بمبئی ، خط محمدباقر ، باهتمام
محمد حسین کاشانی ، ۵۱ + ۸۱ ص ، با
مناجاتنامه و خلدبرین و رباعیات باباطاهر
وابوسعید ابوالخیر .

طهران، ۱۳۰۷ ق،سنگی،رقعی،خط محمد -
باقر،باهتمام محمدحسین کاشانی، ۵۲ +
۸۵ ص،بامناجات نامه وخلدبرین ورباعیات
ابوسعیدابوالخیر وباباطاهر.

طهران،۱۳۰۳ ق،سنگی،رقعی،بامناجاتنامه
وخلدبرین ورباعیات بابا طاهـر وابوسعید
ابوالخیر .

طهران ، ۱۳۳۶ ش ، سنگی ، جیبی ،
گراوری ، باهتمام کیوان سمیعی ، ۷۷ ص.

برلن ، ۱۳۰۶ ش ، سربی ، رقعی ، خط
عمادالکتاب سیفی ، باهتمام حاج سید -
نصرالله تقوی ، کتابفروشی طهران، ۷۵ ص.

بمبئی، ۱۳۰۰ ق،سنگی، بامرآت المحققین.

بمبئی . ۱۲۸۴ ق ، سنگی،خشتی، ۵۶ ص.

بمبئی ، ۱۳۰۱ ق،سنگی ، خشتی، ۵۶ ص.

۹ - بیست باب در معرفت اصطرلاب :

طهران ، ۱۳۱۶ ق .

طهران ، ۱۳۱۹ ق ، با خلاصة الحساب.

طهران ،۱۳۳۵ ش ،سربی ، وزیری، نشریهٔ
۳۰۷ دانشگاه ، ۱۰ + ۳۷ ص.

ایران ، ۱۲۷۶ ق ، سنگی ، وزیری ،
۱۹۵ ص .

۱۰ - تجرید الکلام او تحریر العقائد (عربی) :

طهران ،بی تاریخ،سنگی، جیبی ،۱۱۱ ص.

طهران ، ۱۲۸۰ ق ، سنگی ، باشوارق -
الالهام.

بمبئی ، ۱۳۱۱ ، سنگی ، ۳۴۴ ص، با
شرح علامهٔ حلی .

۱۱ - تجرید المنطق (عربی):

طهران ، سنگی ، با جوهر النضید.

۱۲ - تحریر الاکرات والمتوسطات (عربی):

(۱ - آلاکر لثا و ذوسیوس ۲ - المناظر
لاقلیدس ۳ - الکرة المتحرکة لاطولوقوس
اصلحه ثابت بن قرة ۴ - مقالهٔ پنجم نور و
انعکاس نور وظلمت(فارسی) ۵ - المساکن
لثاوذوسیوس ۶ - المعطیات):

طهران ، ۱۳۰۴ ق،سنگی،خشتی،۱۶۳ ص.

۱۳ - تحریرات ، مجموع الرسائل (عربی):

(الجزء الاول : ۱- المعطیات لاقلیدس ۲ -
آلاکر لثاوذوسیوس ۳ - الکرة المتحرکة
لاوطولوقوس اصلحهٔ ثابن قرة ۴-المساکن
لثاوذوسیوس . ۵ - المناظر لاقلیدس
۶ - ظاهرات الفلك لاقلیدس ۷ - الایام
واللیالی لثا ذوسیوس) .

جزء اول،حیدرآباددکن، ۱۳۵۸ ق، سربی،
وزیری، ۴۳+۵۲+۱۰+۱۱+۲۴+
۳۳+۳۳ ص .

(الجزء الثانی :-۱معرفة مساحت الاشکال-

السبیطة‌والکرویة‌لبنی‌موسی۲ـ المفروضات
لثابت‌بن‌قرة ۳ـ المأخوذات لارشمیدس ،
ترجمهٔ ثابت بن قرة و تفسیر ابی الحسن
علی‌بن احمدالنسوی ٤ ـ جرمی‌النیرین و
بعدیهما لاسطرخس ٥ ـ الکرةوالاسطوانة
لارشمیدس ٦ـ الطلوع‌والغروب‌لاوطولوقس
۷ ـ المطالع لایسقلاوس۸ـ الرسالةالشافیة
عن الشك فی الخطوط المتوازیة للطوسی
۹ـ الاشکال‌الکرویة‌لماناﻻوس)

جزء دوم ، حیدرآباد دکن ، ۱۳۵۹ ق ،
سربی، وزیری، ٤۷+۱٤+۲۱+۱۳٤
+۲۸+٦+٤۰+۱٤۸ص.

۱٤ ـ تحریراصول‌الهندسه (عربی) :
اقلیدس، ترجمهٔ‌ثابت‌بن‌قرة حرانی‌وحجاج،
تحریرخواجه‌نصیر، رم، ۱۹۵٤م .
رم ، ۹۹٦ق، .
کلکته ، ۱۸۲٦م=۱۲٤۰ق، ۱۸۰ص،
متضمن‌شش‌مقاله‌باترجمهٔ فارسی .
کلکته، ۱۲٤۱ق = ۱۸۲۷ م ، سربی ،
۱۸۹ + ۱۵۸ ص،با لیلاوتی ابوالفضل
دکنی ،
لکهنو،سنگی .
فاس، ۱۲۹۳ق، سنگی، ٤٤۵+٤۵۵ص.
قسطنطنیه، ۲۰۹ص.
آستانه، ۱۲۱٦ق، ۲۲۲ص.
لندن، ۱٦۵۷م.
طهران، ۱۲٦۸ق، ۲۰۹ص.
طهران، ۱۲۸۹ق، سنگی، خشتی، بتصحیح
میرزاعبدالباقی حکیمباشی، ۲۰۹ص.

۱۵ ـ تحریرتربیع الدایرة (عربی) :
قسطنطنیه، ۱۸۹۱م .

۱٦ ـ تذکرةالنصیریه فی‌الهیئة (عربی) :
(تاریخ‌فراغت‌ازتألیف ٦۵۷ق درمراغه)

۱۷ ـ تلخیص‌المحصل (او) نقدالمحصل (عربی) :
امام فخر رازی، تلخیص، مصر، ۱۳۲۳ق،
سربی، مطبعة الحسینیة، با کتاب المحصل
امام‌فخررازی دریکجلد .
اصفهان، ۱۳٤۰ش، سربی، وزیری، نشریهٔ
دانشکدهٔ ادبیات، باهتمام‌غلامحسین آهنی،
۱۱۷ص .

۱۸ ـ جام‌گیتی‌نمادرمعرفت‌حقایق‌اشیاء :
طهران، ۱۳۱٤ق، سنگی،رقعی،۲٦ ص، با
رسالهٔ‌جبرواختیاروآغازوانجام‌ولوایح‌جامی.

۱۹ ـ الجبروالاختیار (او) الجبروالقدر(عربی):
طهران ، ۱۳۱۵ق ، سنگی، وزیری، ضمن
کلمات‌المحققین .
طهران، ۱۳٤۰ ق ، سنگی، رقعی،۵۹ص،
با رسالهٔ آغاز و انجام و جام جهان نماو
لوایح‌جامی‌دریکجلد .
قم، ۱۳٤۱ق، سربی، ٤۰ص.

۲۰ ـ حل شکلات معینیه :
طهران ، ۱۳۳۵ ش ، سنگی ، وزیری ،
نشریهٔ ۳۰٤ دانشگاه ، چاپ گراوری ،
باهتمام‌محمدتقی دانش‌پژوه، ۲۹ص.

۲۱ ـ دوازده‌امام دراد‌عیه :
ضمن اغلب کتب ادعیهٔ متداوله بطبع
رسیده است .
لکهنو، ۱۹۰۰م=۱۳۱٦ق سنگی، ۱۵۰ص.

۲۲ ـ دیوان شعر :
(درمجلهٔ یغما،سال۸، شمارهٔ۱۱،ص۵۱۱،
راجع باین دیوان تحقیقاتی‌شده است)
طهران، ۱۳۱۳ش، سربی، رقعی، ٦۲ص .
بمبئی، ۱۳۱٤ق ، سنگی ، باهتمام ملك
الکتاب شیرازی .

۲۳ - رسالهٔ آغاز و انجام :

طهران، ۱۳۱۴ق، سنگی، رقعی ۶۱ ص، با رسالهٔ جبر و اختیار و جام جهان نماو لوایح‌جامی .

طهران، ۱۳۱۴ق، سنگی، جیبی، ۶۱ ص، بامرصادالعباد دریکجلد .

طهـران ، ۱۳۳۵ ش ، سربی ، وزیری ، نشریهٔ ۳۰۱ دانشگاه، باهتمام ایرج‌افشار، ۵۰ ص.

تبریز، ۱۳۴۷ ق ، سنگی ، جیبی ، چاپ عبدالرحیم، ۷۸ص.

شیراز ، ۱۳۱۸ش ، سربی ، کتابفروشی جهان‌نما، ۴۶ص .

۲۴ - رسالهٔ امامت :

طهران ، ۱۳۳۵ ش ، سربی ، وزیری ، نشریهٔ ۳۰۲ دانشگاه ، باهتمام محمد تقی دانش‌پژوه، ۲۵ص.

۲۵ - رسالهٔ بقاءالنفس بعد فناءالجسد و بوارالبدن (عربی) :

مصر، ۱۳۴۲ق ، سربی ، با شرح و تعلیق شیخ‌ابوعبدالله زنجانی .

۲۶ - رسالهٔ تولا و تبرا :

طهـران ، ۱۳۳۹ ش ، سربی ، وزیری ، باهتمام محمدتقی دانش‌پژوه ، ۵۸۸ ص ، با اخلاق محتشمی و دورسالهٔ دیگر.

۲۷ - رسالهٔ جبرومقابله :

طهران، ۱۳۳۵ش، سربی، وزیری، باهتمام اکبرداناسرشت ، نشریهٔ ۳۱۱ دانشگاه ، ۲۳ص.

۲۸ - رسالهٔ فی‌علم‌اللدنی و الکسبی (عربی) :

طهران، بی‌تاریخ، سنگی، رقعی، چاپ شیخ احمد شیرازی، ۳۱۰ص، در هامش مشاعر ملاصدرا .

۲۹ - رسالهٔ المعینیة درهیئت :

طهران ، ۱۳۳۵ ش ، سنگی ، وزیری ، گراوری، نشریهٔ ۳۰۰ دانشگاه ، باهتمام محمدتقی‌دانش‌پژوه، ۹۲ص .

۳۰ - روضةالتسلیم یا تصورات :

(نسبت این کتاب ازطرف فرقهٔ اسمعیلیه بخواجه‌نصیر دوراز صوابست)

بمبئی ، ۱۹۵۰م ، سنگی، رقعی، بتصحیح ایوانوف، ۱۶۰ص.

۳۱ - زبدةالهیئة :

(استکشاف احوال اجرام)

طهران، ۱۳۲۱ق، سنگی، رقعی،۱۱۹ص.

۳۲ - سه‌گفتار خواجه طوسی :

(دربارهٔ چگونگی پدیدآمدن چندچیز از یکی و سازش آن باقاعدهٔ : الواحدلایصدر عنه‌الاالواحد)

طهران،۱۳۳۵ ش، سربی،وزیری ، نشریهٔ ۲۹۶ دانشگاه ، ۲۱ص .

۳۳ - سی‌فصل‌درمعرفت تقویم :

طهران، بی‌تاریخ ، سنگی، خشتی، باهتمام علیقلی‌میرزااعتضادالسلطنه،بی‌شمارهٔصفحه.

طهران ، ۱۲۷۵ق ، سنگی ، خشتی ، خط محمودبن محمد باقرخوانساری ، بی‌شمارهٔ صفحه ، با خلاصة‌الحساب و فارسی‌هیئت .

طهران،۱۲۷۶ق، سنگی، خشتی، بی‌شمارهٔ صفحه ، بابیست‌باب ملاظفر ومدخل‌منظوم.

طهران ، ۱۲۷۱ ق ، سنگی ، خشتی ، با بیست باب ملاظفر .

طهران ، ۱۲۷۹ق ، سنگی ، خشتی ، خط محمدعلی، بی‌شمارهٔ صفحه، بافارسی‌هیئت و مدخل منظوم .

طهران، ۱۲۸۱ ق ، سنگی ، خشتی ، خط

محمدعلی، بی‌شمارهٔ صفحه، باخلاصة الحساب و فارسی هیئت .

طهران ، ۱۲۸۳ ق ، سنگی ، خشتی ، بی شمارهٔ صفحه، باخلاصة الحساب .

طهران، ۱۲۹۱ق، سنگی، خشتی، بی‌شمارهٔ صفحه ، با خلاصة الحساب و هیئت قوشچی.

طهران ، ۱۳۱۹ق ، سنگی ، خشتی ، ۴۵ + ۶۲ + ۴۴ + ۶۳ص، باخلاصة الحساب و هیئت قوشچی .

طهران ، ۱۳۰۱ ق، سنگی ، خشتی ، خط احمدبن ملامحمدحسین تفرشی، ۴۳ + ۶۳ + ۴۳ص، باخلاصة الحساب وهیئت قوشچی.

تبریز، ۱۲۹۳ ق ، سنگی ، خشتی ، چاپ عبد الرحیم ، ۳۲ + ۶۳ + ۴۳ ص ، با خلاصة الحساب و هیئت قوشچی .

۳۴ ـ شرح الاشارات والتنبیهات (عربی) :

ابوعلی‌سینا ، شرح، طهران ، ۱۲۸۵ ـ ۱۳۰۱ق.

طهران ، ۱۲۸۱ ق ، سنگی ، رحلی ، بی‌شمارهٔ صفحه .

طهران ، ۱۳۰۵ ق ، سنگی ، رحلی ، چاپ شیخ رضا طهرانی ، خط کلبعلی ابن عباس افشارقزوینی ، با مقدمهٔ آقا علی بن فتح الله نوری طبرسی ، بی شماره صفحه درهامش آن حاشیهٔ قطب الدین محمدبن‌محمد رازی.

مصر، ۱۳۲۵ ق ،سربی ،وزیری، مطبعة الخیریة ، ۱۴۵ + ۲۴۳ ص، باشرح امام فخررازی .

مصر، ۱۹۶۰م ، سربی ، وزیری ، بتحقیق دکترسلیمان دنیا ،۵۶۷ص .

استانبول ، ۱۲۹۰ ق ، سربی ، وزیری ، ۴۶۳ ص ، درهامش آن شرح قطب الدین محمد بن‌محمد رازی وحاشیهٔ محاکمات و حاشیهٔ ملا میرزا جان .

لکهنو ، ۱۲۹۳ ق = ۱۸۸۰م ، سنگی ، وزیری ، ۲۳۴ص ، محشی .

لکهنو ، ۱۲۹۷ق ، سنگی ،

۳۵ـ شکل القطاع (عربی) :

قسطنطنیه ، ۱۳۰۹ ق ، سربی ، وزیری، ۵۷ص فارسی + ۲۱۴ص فرانسوی

۳۶ـ شهرآشوب ، داستان خواجه نصیر :

تألیف سالاویوف ، ترجمهٔ داریوش سیاسی بفارسی ،طهران ، سربی،رقعی،کانون‌معرفت ۲۰۰ ص ،

۳۷ـ فالنامه :

هند ، ۱۸۷۰م ، سنگی .

۳۸ـ فصول العقائد (عربی):

مصر، ۱۳۴۱ق ، سربی، جیبی ، بنفقهٔ شیخ ضیاء الدین کاظمی خالصی، ۵۱ص

۳۹ـ فصول نصیریه :

طهران ، ۱۳۱۴ق ، سنگی، رقعی ۳۸ص بارسالهٔ جبر واختیاروآغاز وانجام وجام جهان نما ولوایح جامی .

طهران ، ۱۳۳۶ ش ، سربی، وزیری ، نشریهٔ ۲۹۸دانشگاه ، باهتمام محمد تقی دانش پژوه ،۴۹ص ، باترجمهٔ عربی آن بقلم رکن الدین محمد جرجانی .

۴۰ ـ فضائل امیرالمؤمنین :

طهران ، ۱۳۳۹ ش ، سربی، وزیری ، به اهتمام محمد تقی دانش پژوه ،۵۸۸ص ،با اخلاق محتشمی ودورسالهٔ دیگر.

۴۱ ـ قواعدالعقائد (عربی):

طهران، ۱۳۰۳ق، سنگی، رقعی، مطبعهٔ علیقلی قاجار، ۱۶۱ص، باالزام النواصب ومنهاج‌السالکین.

۴۲ ـ گشایش نامه :

طهران، ۱۳۴۱ش، سربی، وزیری، نشریهٔ دانشکدهٔ معقول و منقول، بکوشش محمد ـ تقی دانش پژوه، ۲۵۴ص، بارسالهٔ مکارم ـ الاخلاق رضی‌الدین ابوجعفر محمد نیشابوری

۴۳ ـ مبدء ومعاد :

طهران، سنگی، بامرصادالعباد دریکجلد

۴۴ ـ مجموعهٔ رسائل :

(۱ـ رسالهٔ دراثبات واجب ۲ـ رسالهٔ جبر واختیار ۳ـ رساله دررسم وآئین پادشاهان قدیم راجع بمالیات ومصارف آن ۴ ـ رسالهٔ سیروسلوک ۵ـ رساله در قسمت موجودات ۶ـ سؤالات شمس الدین کیشی وجواب آن)

طهران، ۱۳۳۵ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۳۰۸ دانشگاه، بتصحیح مدرس رضوی، ۱۳۶ص.

۴۵ ـ مدخل ومنظوم درمعرفت التقویم :

طهران، ۱۲۷۶ق، سنگی، خشتی، خط علیرضا بن عباسعلی، بی‌شماره صفحه، در هامش شرح بیست‌باب ملامظفر.

۴۶ ـ مطلوب المؤمنین :

(نسبت این کتاب بخواجه نصیردو راز صوابست).

بمبئی، ۱۳۵۲ق، سنگی، ناشرایوانوف، ۴۶ص فارسی + ۹ص انگلیسی، باهفت ـ باب دریکجلد.

۴۷ ـ معیارالاشعار :

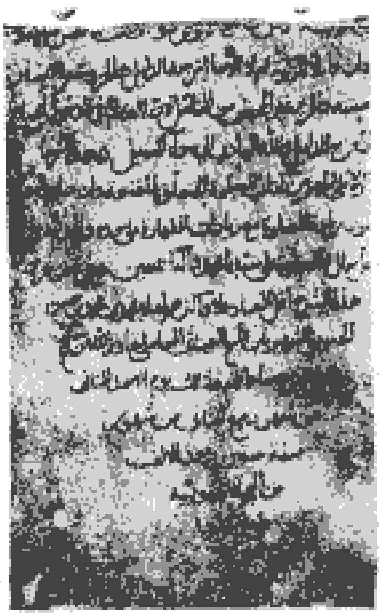
طهران، ۱۳۲۰ق، سنگی، رقعی، باهتمام عبدالغفار نجم‌الدوله، ۲۱۴ص.

۴۸ ـ مقالهٔ نوروانعکاس نورو ظلمت :

طهران، ۱۳۰۴ق سنگی، خشتی، ۱۶۳ص، ضمن تحریر آلاکرات والمتوسطات.

سید محمد بن محمد بن حسن بن قاسم حسینی عاملی عینائی جزینی مشهور با بن‌قاسم :

(ـ زنده درسال ۱۰۶۸ق)

فاضل، صالح، ادیب، شاعر، زاهد، عابد، مشهور با بن‌قاسم، صاحب الاثناعشریه والحدائق و آداب النفس والمنظوم الفصیح والمنثور الصحیح (نسخه‌بدل الصریح) وفوائدالعلماء و فرائدالحکماء. مادرش دختر شهید ثانی است و اشعاری درمواعظ فرموده.

(فوائدالرضویه، ص۶۱۲)

۱ ـ آداب النفس (عربی) :

۲جلد، طهران، ۱۳۸۰ق، سربی، وزیری، بتصحیح سید کاظم میاموی، ۳۳۴+۲۸۰ص.

۲ ـ الاثناعشریة فی المواعظ العددیة (عربی) :

(تاریخ فراغت از تألیف، ۱۰۶۸ق)

طهران، ۱۳۲۲ق، سنگی، رحلی، ۳۰۰ص.

طهران، بی‌تاریخ، سنگی، رحلی، خط محمد ابن عبدالباقی حسینی امامی اصفهانی، باهتمام

حسین بن ملاعبدالله خوانساری،۲۸۹ص.
قم، ۱۳۷۵ق، سربی، وزیری ، مصطفوی ، ۴۵۲ص .

قاضی ابوالحسین محمدبن قاضی ابـویعلی محمد بن حسین بن محمد بن خلف بن الفراء بغدادی حنبلی ابن الفراء :

(۴۵۱ ـ مقتول ۵۲۶ق)

فقیه،اصولی،محدث ، عارف بعلم رجال، در شب عاشورا ببغداد مقتول شد و نزد والـد خود بمقبرهٔ باب حرب مدفون گردید.
(معجم المؤلفین، ج ۱۱، ص۲۱۱)

۱ ـ طبقات الحنابلة (عربی) :
(لغایت سال۵۱۲ق)
۲جزء، قاهره، ۱۳۷۱ق، سربی، وزیری ، با تحقیقات شیخ محمد حامد الفقی، ۴۴۵+۳۰۸ص .

جلال الدین محمد بن بهاءالدین محمد ابـن حسین بن احمد خطیبی بکری بلخی رومی، ملای رومی :

(۶۰۴ ـ ۶۷۲ ق)

ازجملهٔ اجلهٔ مشایخ عرفاء است .درنفحات مسطور است کـه پدر ملای رومـی شیخ بهاءالدین محمدبن حسین بن احمد خطیبی بکری است ومادرشیخ بهاءالدین محمد که ملقب بـود بولـد دخترزادهٔ سلطانمحمد خوارزمشاه است وسلطانمحمدبنابرخوابیکه دیده بـود دخترخود را با حسین بن احمد نکاح بسته بـود و بهاءالدین ولد درعلـوم ظاهری وباطنی درجهٔ بلند ومرتبهٔ ارجمند داشت وتولد جلال الدین محمد درششم ربیع الاول سنهٔ ۶۰۴ اتفاق افتاد . وی در صغر

سن بود که بهاءالدین عزیمت حج کرد ودر مراجعت ازمکه بروم متوطن شد و دربلدهٔ (لارنده) جلال الدین محمد را که سنش به هیجده رسیده بوده کدخدا ساخت ودرسنهٔ ۶۲۳ ویرا پسری متولد شده وآن مولود را سلطان ولدنام نهادند .و بهاءالدین محمد بااولادعظام از (لارنده) بقونیه رفته ودرآن شهر وفات یافت .

بعد از وفات بهاء الدین محمد یکی از مریدانش بنام بهاالدین محقق بقونیه آمده و جلال الدین محمدمدت نه سال درخدمت سید بهاءالدین محقق بسر برده وترقی تمام کرد وبالاخره درپنجم جمادی الآخرهٔ سنهٔ ۶۷۲ وفات یافت وشیخ صدرالدین قونیوی بروی نماز کرد .

از جلال الدین رومی غیر از سلطان ولد اولادی نماند واونیز نزد سیدبرهان الدین محقق وشیخ شمس الدین تبریزی تربیت یافت وسلطان ولد در عاشر ماه رجب سنهٔ ۷۱۲ وفات یافت .

از نتایج طبع ملای رومی مثنوی ودیوان

غزلیات بغایت مشهور است وسلطان ولد را نیز بروزن حدیقهٔ سنائی غزنوی نظمی است مشتمل براسرار مواجید معنوی .
(رجال حبیب السیر،ص۱۳)
سایرمآخذ:ریاض العارفین، ص۹۱؛مجالس المؤمنین،ص۳۰۰،تذکرهٔدولتشاه سمرقندی ص۱۲۴ .

۱ - پیشکش آوردن اعرابی بیارگاه ایران (مثنوی) :
طهران، ۱۳۱۳ش، سربی، باهتمام علی مقدم ۱۵ص .

۲ - رباعیات :
اصفهان، ۱۳۱۶ش، سربی، وزیری، باهتمام محمد باقرالفت، کتابفروشی بهار، ۲۲۴ص .
اصفهان، ۱۳۲۰ش، سربی .
استانبول ، ۱۳۱۴ق، سربی ، مطبعهٔ اختر.
استانبول، ۱۳۱۴ق،سربی،مطبعهٔ اختر .

۳ - رساله درمعرفت :
شیراز، ۱۳۴۲ق،سنگی، درهامش سبع المثانی.

۴ - رونه‌ای .مثنوی رومی :
دهلی، ۱۳۱۹ق، سنگی، وزیری، ۸ص .

۵ - شمس الحقایق، دیوان کلیات شمس تبریزی(شعر):
تبریز، ۱۲۸۰ق،سنگی، رقعی، خط عسکر اردوبادی ،بتصحیح رضاقلی هدایت، بی شماره صفحه.
طهران، ۱۳۱۶ ش ، سنگی، رقعی، علمیه، ۳۷۸ص.
طهران ، (منتخب) ۱۲۹۴ ق ، سنگی ، بی شمارهٔ صفحه .
طهران ، ۱۳۳۲ش، سربی، رقعی(منتخب) باهتمام فضل‌الله گرگانی ، ۱۵۲ص.
طهران ، ۱۳۳۵ش، سنگی، رقعی، از روی خط اردوبادی، کتابفروشی ادبیه، ۳۷۵ص.
طهران ، ۱۳۳۶ش، سربی ، وزیری، امیر کبیر ، ۶۷۰+۶۸۶+۴۷ص .
طهران، ۱۳۳۵ش، سربی، رقعی،(منتخب) زوار ، باهتمام فضل‌الله گرگانی.
۶جلد ، طهران ، ۳۳۶-۱۳۴۰ش، سربی، وزیری ، نشریهٔ ۴۳۰ و ۴۶۲ و ۵۴۱ و ۵۹۴ و۷۱۲ دانشگاه ، بتصحیح فروزانفر، ۳۰۶+۳۰۲+۲۰۴+ب+یا ص ۲۹۹ +ی ، ۳۰۰ص
جزء پنجم . طهران ، ۱۳۳۹ ش ،سربی ، رحلی ، باحواشی فروزانفر ، ۳۰۰ص+یب ۳۰۰ ص.
طهران ، ۱۳۳۶ ش ، سربی ، جیبی ، (منتخب) مطبوعاتی آرمان ، ۹۶ص .
طهران ، ۱۳۴۱ ش ، سربی ، وزیری ، امیر کبیر ، چاپ دوم ، ۱۵۷۰ص.
طهران ، ۱۳۴۱ ش، سربی ، محمد حسن علمی ، بتصحیح و حواشی م. درویش ، ۴+۵۵۶+۷۷۴+۱۱۸ص .
طهران، ۱۳۳۶ش، سربی، جیبی،۱۹۰ص، برگزیدهٔ دیوان باهتمام محمد جعفر محجوب .
هند ، ۱۲۹۹ق، سنگی، رحلی.
لکهنو، ۱۳۰۲ق،سنگی، رحلی،۱۰۳۶ص.
لکهنو ، ۱۳۳۵ ق ، سنگی ، رحلی ، ۱۰۳۶ص .
لکهنو ، ۱۸۷۸م ، سنگی ، وزیری ، ۲۷۸ص.
لکهنو ، ۱۸۸۲ م ، سنگی ، وزیری ، ۲۷۸ص .
لکهنو، ۱۸۹۵م، سنگی، وزیری، ۵۸ص.
کانپور ، ۱۹۰۸ م ، سنگی ، وزیری ، ۴۳۶ص .

۶ ـ غزلیات شمس تبریزی :

طهران ، ۱۳۳۵ ش ، سربی ، خشتی ، مطبوعاتی‌صفی‌علیشاه، باهتمام منصورمشفق، با مقدمهٔ جلال همائی وپرتوعلوی، ۸۴+ ۱۵+۷۶۹ص.

۷ ـ فیه مافیه :

(تقریرات مواضیع عارفانه)

۲ جلد ، طهران ، ۱۳۳۴ ق ، سنگی ، رقعی ، خط علی‌بن جعفر گرکانی باهتمام هاشم خوانساری ، ۳۳۰+۱۹۳ص.

طهران ، ۱۳۳۱ش ، سربی ، وزیری ، نشریهٔ ۱۰۵ دانشگاه ، بتصحیح فروزانفر، ۳۸۶ص.

طهران ، سربی، خاور.

۲ جلد ، طهران ، ۱۳۳۹ش ، سربی ، وزیری ، ۲۷۱+۱۲۸ص.

شیراز، ۱۳۱۸ش سربی، رقعی، ۳۲۳ص.

هند ، ۱۹۲۸ م، سنگی ، رقعی، ۲۴۲ص.

۸ ـ مثنوی رومی :

طهران ، ۱۲۷۳ق، سنگی ، رحلی .

طهران ، ۶۸ـ۱۲۹۹ ق ، سنگی، رحلی، چاپ محمدرحیم علاءالدوله ، با کشف ـ الابیات ، ۶۳۷+۱۳۶ص.

طهران ، ۱۳۰۷ ق، سنگی، وزیری ، خط محمد حسن جرپادقانی ، از روی نسخهٔ میرزا ابوالحسن جلوه ، با مقدمهٔ حیدر ـ علی مجدالادباء ، ۶۷۱+۱۷۶ص.

۳ جلد ، طهران ، ۱۳۱۴ ش ، سربی ، رقعی، ازروی‌چاپ نیکلسن ، ۱۳۰۳ ص .

طهران ، ۱۳۲۰ ش ، سربی ، وزیری ، محمدحسن علمی ، ۸۱۵ص.

طهران، ۱۳۲۰ش سنگی، وزیری‌بزرگ، شرکت تضامنی علمی ، خط محمد علی مدرس‌زاده ، کتابفروشی فردوسی ، ۶۷۰ +۱۷۷ص، باکشف‌الابیات .

طهران، ۳۴۰ـ۱۳۴۲ش، سربی، وزیری، نشریهٔ جاویدان ، باحواشی م . درویش ، کو+۲۱۸+۱۸۰+ ۲۳۳ + ۱۸۳ + ۲۰۶+۲۲۹ص.

طهران ، ۱۳۳۴ش ، گراوری ، وزیری ، از روی چاپ اروپا .

طهران، بی‌تاریخ، سربی، رقعی ، علی‌اکبر علمی، ۴۶۲+۵۰۶+۵۵۷ص.

طهران ، ۳۱۵ـ۱۳۱۹ ش، سربی، رحلی، محمد رمضانی ، ۶۶۶ص ، با کشف‌الابیات ولطائف‌اللغات ملاعبداللطیف.

۶جلد ، طهران ، ۳۱۴ـ۱۳۱۷ش، سربی، ۱۳۰۳ص .

طهران ، ۱۳۱۷ ش، ۳۸۱ + ۸۱۸ ص.

طهران، ۱۳۵۸ق، سنگی، وزیری، علمی، ۸۹+۸۰+۱۰۴+۸۵+۹۳+۱۰۷ص.

طهران ، ۱۳۷۱ق، سنگی ، وزیری ، خط سیدحسن‌بن مرتضی خوشنویس میرخانی ، ۶۶۹+۱۰۰ص.

طهران ، از روی‌چاپ لیدن .

تبریز ، ۱۲۶۴ق، سنگی.

بمبئی ، ۱۳۱۸ق، سنگی، وزیری‌بزرگ، بافهرست‌محمدطاهر بصیرالملك ، ۶۷۴ + ۱۴۵ص.

بمبئی ، ۱۲۶۶ ق ، سنگی ، رحلی ، خط احمد وقار ، ۹۶+۸۶+۱۱۲+۸۹+ ۱۰۰+۱۱۱ص.

بمبئی، ۱۲۶۶ق، سنگی ، رحلی ، ۰ چاپ

وقار را خطاط دیگر بهمان تاریخ تقلیـد کرده، علامت‌ممیز آن در نسخهٔ وقار در آخر دفترچهارم محمدباقر اصفهانی رقم‌شده و در نسخه بدل محمد باقر شیـرازی رقم گردیده . (طرائق‌الحقائـق ، ج ۳ ، ص ۱۶۹)

بمبئی ، ۱۲۷۳ق ، سنگی، رحلی، باهتمام احمدبن محمد خرم ، ۷۶+۶۹+۸۹+ ۷۷+۸٤+۹۳ص.

دفتر هفتم ، بمبئی ، ۱۳۰۱ ق ، سنگـی ، رحلی .

بمبئی ، ۱۳۱۵ق، سنگی، وزیری‌بزرگ، خط علینقی‌بن یوسف مذهب باشی‌شیرازی، ۶۷٤+۱٤۵ص.

بمبئی، سنگی، ناشرحاجی‌صاحب، ۸۲۰ص.

بمبئی ، سنگی ، با شرح معیار الهدی در یکجلد .

بمبئـی ، ۱۲۷۶ ق ، سنگـی ، وزیـری ، ۶۷٤+۱٤۵ص.

بمبئی، ۱۳۱۰ ق، سنگی، وزیری، ۹۶+ ۸۶+۱۱۲+ ۸۹ + ۱۰۰+۱۲٤+ ٤۰ ص .

بمبئی، ۱۲۷۰ق، سنگی، وزیری ، مطبعهٔ شهاب‌الدین بابا حاجی ، ۶۰۳ ص.

بمبئی، ۱۲۷۳ق، سنگی، وزیری ، ۹۶+ ۸۶+۱۱۲+۸۹+۱۰۰+۱۱۲ ص .

کانپور، (منتخب) ۱۲۸۵ ق ، سنگی ، رقعی، ۲۲۰ص .

دفتردوم ، کانپور، سنگی، رحلی، باشرح عبدالعزیز بحرالعلوم ، ۳۱۷ص.

کانپور، سنگی، رحلی ، ۳۵٤+۳۱۷+ ٤۰۰+۳۱٤+۳۶۰+۹۰+۱۰۰ ص، با حاشیهٔ حاجی امداداللّه ، درخاتمه رسالهٔ فریدون سپهسالار وانموزج المناقب.

۶ جلد ، لکهنو ، ۱۲۹۰ = ۱۸۷۳ م ، سنگی، باشرح‌ابوالعباس عبدالعلی محمد ، دفترپنجم و ششم ، ۲۷۳+۲۸۶ص.

۷جلد ، بولاق ، ۱۲۶٤ق، سربی،وزیری، باترجمهٔ نحیفی‌بشعرترکی.

۶جلد ، لندن ۹۲۵-۱۹۳۳ م ، سـربی ، بتصحیح رینولدالین نیکلسن، ٤۶۲+۱۸ +۵۰۶+۶٤+۶۰۲+۲٤ص.

مونیخ، ۱۳۵۲ ق، گراوری نستعلیق بقلم عبدالکریم‌بن میرملکی‌بن ابراهیم‌بن عماد حسنی، باهتمام غلام یزدانی ، ۳۸۷ + ۱۶ص.

طهران ، (منتخبات وتعلیقات فروزانفر) ۱۳۲۱ش، ۳۰۱ص.

طهران، (مثنوی‌الاطفال ، انتخاب محمود مفتاح‌الملك) ۱۳۰۹ق ، سنگی ، رقعی ، ۳۲۷ص .

طهران (منتخب) ۱۳۳۶ش، سربی، جیبی، مطبوعاتی‌آرمان ، ۹۲ص.

طهران، (منتخب) ۱۳۳۶ش، سربی، بغلی، مطبوعاتی‌آرمان ، ۹۶ص.

۹ - مجالس‌سبعه :

(تقریرات مولوی)

استانبول، ۱۳۵۵ق، سربی، دکترفریدون نافذ بك ، ۱۲۲ص.

طهران ، ۱۳۱۵ش، سربی خاور.

۱۰ - مکتوبات جلال‌الدین رومی‌بمعاصرین خود :

استانبول ، ۱۳۵۶ق+۱۹۳۷م ، سربی ، باهتمام دکتر فریدون نافذ بك ، ۲۷+ ۱۷٤ص .

طهران، ۱۳۱۵، سربی.

طهران، ۱۳۳۵ش، سنگی، وزیری، از روی چاپ استانبول، مطبوعاتی پاینده، باهتمام یوسف‌جمشیدی وغلامحسین امین، ۳۰۴ ص.

۱۱ - مناجاتنامه:

بمبئی، سنگی.

۱۲ - نصاب مولوی:

بمبئی، ۱۳۰۹ق، سنگی، وزیری، ۸۸ص.

۱۳ - یوم رومی:

(بمناسبت ششصد وهفتادودومین درگذشت)

طهران، ۱۹۵۰م، سربی، وزیری، نشریهٔ دانشگاه پنجاب پاکستان، ۴۴ص.

محمدبن محمدبن الحسین بن احمد خطیبی بکری بلخی بهاءالدین‌ولد:

(-۶۲۷ق)

پدر مولوی رومی. بعضی گفته اند که بهاء الدین ولد؟ بصحبت شیخ نجم الدین کبری رسیده و از خلفای ویست. و از فرزندان ابوبکر صدیق است. مادر وی دختر پادشاه خراسان علاء الدین‌محمدابن خوارزمشاه بود ... چون بسن تمیز رسید بتحصیل علوم دینی و معارف یقینی مشغول شد ... چون وی را ظهوری تمام حاصل‌شد ومرجع عوام وخواص گشته جمعی ازعلماء چون امام فخر رازی و غیره بر وی حسد بردند ویرابخروج سلطان‌وقت متهم‌ساختند ویرا ازبلخ عذرخواستند و درآنوقت مولا جلال‌الدین خردسالی بود از راه بغداد به مکه توجه نمودند چون ببغداد رسیدند جمعی برسیدند که اینان ازچه طایفه‌اند واز کجا می‌آیند و بکجا میروند. بهاء ـ الدین گفت من‌الله والی‌الله ولاحول ولاقوة الا بالله. این سخن را بشهاب‌الدین سهروردی‌رسانیدند گفت که ماهذاالابهاءالدین‌البلخی و خدمت شیخ استقبال کرد وچون برابراو رسید از شتر فرود آمد و زانوی ویرا بوسید وبجانب خانقاه استدعا کرد. گفت موالی را مدرسه مناسبتر است در مستنصریه نزول کرد محض خدمت شیخ بدست خود موزهٔ ویرا کشید. روز سوم عزیمت مکه نمودند بعد از مراجعت بروم متوجه شدند چهارسال درآذربایجان بودند هفت سال در(لارنده) و درآنجا ملا جلال‌الدین فرزندخودرادرهیجده‌سالگی کدخدا ساخت و در سنهٔ ۶۲۳ سلطان ولد فرزند جلال‌الدین محمد متولد شد چون سلطان ولد بزرگ شد هرکس ایشان را شناختی وملاجلال‌الدین‌بدیدی‌برادرآن پنداشتی. بعدازآن سلطان ایشان را ازلارنده بقونیه استدعا کرد ملابهاءالدین ولد آنجا بجوار رحمت حق پیوست (نفحات الانس، چاپ هند. ص ۲۹۸)

سایرمآخذ: رجال حبیب السیر، ص۱۳، خزینةالاصفیا، ج۲، ص ۲۶۳.

۱ - معارف:

(مجموعهٔ سخنان‌ومواعظ بهاء ولد)

طهران، ۱۳۳۳ش، سربی، وزیری، نشریهٔ وزارت فرهنگ، باهتمام فروزانفر ۵۰۱ ص.

جلد دوم و چهارم، طهران ۱۳۳۸ش، سربی، وزیری، ۴۱۹+ج+۴۱۶ ص.

شمس‌الدین محمدبن محمدبن حمزة رومی حنفی فناری ، ابن فناری

(۷۵۱ ـ ۸۳۴ ق)

از اکابر علمای عثمانی و در معانی و بیان و هیئت و قرائات و علوم متداوله وحید عصر خود و یکی از چندتن رؤسای علمی میباشد که در آن زمان هر کدام در یک رشته متخصص و فرید بوده‌اند . او در بیروت و بروسه و قسطنطنیه سمت قضاوت داشت بعداً بمنصب شیخ الاسلامی رسید و نزد سلاطین عثمانی مقرب بود . در اواخر از چشم نا بینا شده و بسال ۸۳۴ درگذشت (ریحانة الادب ، ج۳، ص ۲۲۹)

۱ ـ عین‌الاعیان فی تفسیر سورة الفاتحه (عربی) :

آستانه ، ۱۳۲۶ق، سربی .

۲ ـ مصابیح الانس بین المعقول و المشهود فی شرح مفاتیح غیب‌الجمع والوجود (عربی) : صدرالدین محمدبن اسحق قونیوی ، شرح،

طهران ، ۱۳۲۳ ق ، سنگی، رحلی، خط محمد صادق بن محمد رضا توسرکانی، چاپ شیخ احمد شیرازی ، ۳۴۳ ص ، با حاشیهٔ میرزا محمد هاشم اشکوری .

نظام‌الدین ابو یعلی محمدبن محمدبن صالح ابن عیسی هاشمی بغدادی عباسی، ابن الهبارية :

(ـ ۵۰۴ق)

شاعری عرب ، ملازم خدمت خواجه نظام‌الملك . مدتی در اصفهان اقامت گزید و سپس به کرمان هجرت کرد و به آنجا درگذشت. گذشته از دیوان بزرگ او ، کلیله و دمنه را بعربی نظم کرده و نام آن نتائج‌الفطنة نهاده و ارجوزهٔ موسوم به الصادح والباغم در دوهزار بیت مانند کلیله حکایت از زبان حیوانات بنام صدقة بن منصور بن دبیس صاحب حله کرده‌است. وفات او بسال ۵۰۴ است . (لغت‌نامهٔ دهخدا ، ص۳۶۰)

بگفتهٔ سمعانی ، اشعار کثیری در مراثی امام‌حسین ع ومدح آل رسول دارد

(فوائد الرضویه ، ص ۶۲۰)

سایر مآخذ : معجم‌المطبوعات ، ص۲۷۱ ، ذیل کشف‌الظنون ، ج۲ ، ص ۶۲۱.

۱ ـ الصادح والباغم (شعرعربی) :

مصر ، ۱۲۹۲ ق ، مطبعة‌الادبیة .

بیروت، ۱۸۸۶م، سربی، رقعی، ۱۴۳ص.

بغداد ، ۱۳۴۳ق، سربی، رقعی، چاپ دوم، ۱۱۴ص .

لکهنو، ۱۸۴۷ م ، سنگی، رقعی، ۶۰ص.

۲ ـ نتایج‌الفطنة فی نظم کلیله و دمنه (شعرعربی) :

بمبئی، ۱۳۰۴ ق ، سنگی .

بمبئی ، ۱۳۱۷ ق ، سربی ، وزیری ، ۲۲۴ص .

صیدا ، ۱۹۰۱ م ، سربی ، مطبعة‌اللبنانية، ۲۸۹ص.

رشید الدین محمدبن محمدبن عبد الجلیل بلخی فاروغی رشید وطواط :

(۴۸۰ـ۵۷۸ ق)

بزرگترین ادیب ایرانست که از این خاندان متنعم شده ، در بلخ ولادت یافته و جوانی خود را در تحصیل ادبیات در آن دیار گذرانده است سپس بخدمت علاء الدین اتسز پذیرفته شده و مدت سی سال در خدمت وی گذرانده وصاحب دیوان وانشای وی بوده و در زمان خویش در نظم و نثر عربی وفارسی بمنتها درجهٔ شهرت رسیده

است و عاقبت درسال ۵۷۳ درخوارزم‌وفات کرد و بیش از نود سال عمر کرده‌بود.او یکی از بزرگان ادبیات ایران است و در نظم و نثرفارسی وعربی مهارت تام داشته .

(سالنامهٔ پارس بقلم سعید نفیسی)

سایرمآخذ: مجمع‌الفصحاء ، ج۱، ص۲۲۲، تذکرهٔ دولتشاه سمرقندی ص ، مجلهٔ ارمغان ، سال ۶ ص ۲۴۱.

۱ ـ حدایق السحرفی دقایق الشعر :

طهران ، ۱۲۷۲ ، سنگی ، جیبی ، بی شماره‌صفحه.

طهران ، ۱۲۹۱ ، سنگی ، جیبی (خلاصهٔ حدایق)خط‌نصرالله‌تفرشی، بی‌شماره صفحه، ضمن‌منتخب‌اللغات رشیدی .

طهران ، ۱۳۰۲ ق ، سنگی ، باهتمام آخوندملاعبدالحسین وملامحمدخوانساری، ضمن دیوان قاآنی و غزلیات فروغی بسطامی.

طهران ، ۱۳۲۱ ق ، رقعی، باهتمام عباس صفاءالسلطنه ، ۱۰۴ ص .

طهران ، ۱۳۰۸ ش ، سربی،خشتی،باهتمام عباس اقبال آشتیانی ، ۲۴۵ ص .

طهران ، سربی ، مطبعهٔ مجلس، ۱۵۰ص،

طهران ، ۱۳۳۹ ش ، سربی ، وزیری ، بارانی ، ۷۳۷ ص،با دیوان رشید وطواط

بمبئی ، ۱۳۲۲ ، سنگی ، ضمن منتخب ـ اللغات .

۲ـ دیوانشعر:

طهران ، ۱۳۳۹ ش ، سربی ، وزیری ، بارانی ، باهتمام سعید نفیسی ، ۷۳۷ ص ، با حدایق‌السحر

۳ ـ قصیدهٔطنطرانیة (شعرعربی) :

طهران ، ۱۲۷۲ ، سنگی ، خشتی ، ضمن شرح معلقات‌السبع .

۴ ـ مجموعةالرسائل (عربی) :

جزء اول ، مصر، ۱۳۱۵ق سربی،وزیری، ۹۳ ص .

۵ ـ مطلوب کل طالب من‌کلام علی‌بن ابیطالب (عربی ترجمه بشعر) :

(مائة کلمة، صد کلمة)

انتخاب جاحظ ، ترجمه بشعر فارسی .

تبریز ، ۱۲۵۹ ق ، سنگی .

تبریز ، ۱۳۱۲ق ، سنگی، رقعی،چاپخانهٔ حاج احمد آقا ، ۴۲ ص .

اصفهان، سربی،باهتمام مصلح‌الدین‌مهدوی ۵۱ ص .

لیپزیك ، ۱۸۳۷ م ، با ترجمهٔ آلمانی .

طهران ، ۱۳۰۴ ق ، ازروی چاپ آلمان، با قصهٔ عروسی‌رفتن حضرت فاطمه‌ع‌وسئوال وجواب حضرت رسول ص .

۶ ـ نامه‌های رشید وطواط :

طهران ، ۱۳۳۸ ش ، سربی ، وزیری ، نشریهٔ ۵۷۱ دانشگاه، بتصحیح دکتر قاسم توسرکانی، ۱۳۳ + ۲۶۲ص .

ابوعبدالرحمن کمال‌الدین‌محمدبن‌محمدابن عبدالقادرالحسینی‌الادهمی:

(۱۲۹۶ق ـ)

بسال ۱۲۹۶ق‌تولد یافت (معجم‌المؤلفین، ج ۱۱ ص ۱۹۰)

۱ التذکیر بالمرجع والمصیر (عربی) :

مصر ، ۱۳۴۹ ق ، سربی .

۲ ـ لوامع الاسعادفی‌جوامع الاعداد (عربی) :

مصر ، ۱۳۴۴ ق + ۱۹۲۶ م ، سربی .

سید محمد بن محمد بن عبدالله قطیفی احسائی قاینی نوربخش:

(۷۹۵ ـ ۸۶۹ ق)

نسبش بهفده واسطه بامام کاظم ع میرسد. مولدش احساء و مولد والدش قطیف بوده. پدرش بعزم زیارت بمشهد رضوی رفته‌ودر قاین‌متأهل شدوسید محمد در ۷۹۵ متولد گردیدوبعداز تکمیل کلمات‌معقول‌ومنقول دست ارادت بخواجه عبدالحق ختلانی داد وپا برمسند خلافت‌خواجه‌نهاد. آخر خواجه با وی‌بیعت کردومریدان نیز بیعت کردند. بغیر سیدعبدالله مشهدی که حاضرنبودوبعد هم قبول ننمود. خواجه در حق‌او گفت که مرتد شده. غرض سید خروج نمودوبدست میرزا شاهرخ گرفتارشد خواجه و برادرش کشته شدند وسیدبعداز فوت شاهرخ دررَی بسنهٔ ۸۶۹ وفات یافت.

شیخ‌محمدلاهیجی‌صاحب‌شرح گلشن‌ومتخلص باسیری نیز خلیفهٔ اوست و تألیفات عالیه دارد منجمله شجره در ذکرمشایخ

(ریاض العارفین، ص ۲۵۸)

در فهرست رضویه، ج۴، ص ۳۱۷ مسطور است که او درقریهٔ سولقان درگذشته ودر آنجا مدفونست.

سایر مآخذ: بهارستان،ص ۲۰۸. فهرست مجلس، ج ۳، ص ۴۹۹.

۱ ـ رسالهٔ نوربخش:

(در احوال واصطلاحات صوفیه)

شیراز، ۱۳۴۲ ق، درهامش‌سبع‌المثانی.

۲ ـ کشف الحقیقه فی بیان‌عوالم‌الکثیرة‌والوحدة(شعر):

۶ جلد، ...، ۴۳ ـ ۱۳۴۵ ق، باهتمام حاج سیداحمدنوربخش‌وسیدرحیم‌دهکردی، ۸۰+۸۴+۷۶+۸۴+۸۴+۱۰۰ص.

۳ ـ نجم الهدی:

بمبئی، ۱۳۲۹ ق، سنگی، ۱۶۸ ص.

ابن الغزی ابوالبرکات شیخ بدرالدین محمدبن قاضی رضی‌الدین محمدبن عبدالله بن بدر ابن عثمان بن جابر الغزی العامری الشافعی:

(۹۰۴ ـ ۹۸۴ق)

فقیه،اصولی، مفسر، مقری، محدث، ادیب، شاعر، نویسنده. درچهاردهم‌ذی‌القعدهٔ ۹۰۴ بدمشق تولد یافت. پس‌از تحصیلات‌مقدماتی با والد خود بقاهره رهسپار شد و درآنجا بتحصیلات خود ادامه داد. بعد از فراغت از تحصیل بتدریس پرداخت در اواسط‌عمر خود منزوی شده و در شانزدهم شوال ۹۸۴ بدمشق درگذشت و در مقبرهٔ شیخ ارسلان مدفون گردید.

(معجم‌المؤلفین، ج۱۱، ص ۲۷۰)

۱ ـ المراح فی المزاح (عربی):

دمشق، ۱۳۴۹ ق، سربی، مطبعة‌الترقی.

ابوعلی محمدبن ابی‌الفضل محمدبن عبیدالله ابن‌محمدبن عبدالرحمن بن عبدالله بن عیسی تمیمی بلعمی:

(   )

دومین وزیر از خاندان بلعمیان‌وازافاضل عصر خود و پدراو ابوالفضل‌بلعمی وزارت نصربن احمد کرده و پسرش محمد وزارت عبدالملک‌بن نوح و وزارت امیرصالح ابن ابی‌منصوربن‌نوح‌سامانی داشت (سبک‌شناسی بهار، ج ۱، ص ۱۰۸).

او بعد از عزل ابوعلی دامغانی روزی چند برمسند وزارت نشست وبنابرآنکه اختلال احوال‌آن مملکت زیاده از آن بود که او

تدارك نتواند نمود ، امیرنوح عزیز را از خوارزم باز طلبید و ثانیاً بتکفل آن شغل مأمور گردانید . در تاریخ گزیده مسطور است که ابوعلی محمدبن محمد بلعمی وزیر منصوربن عبدالملك بن نوح بود و تاریخ محمدبن جریرطبری را او ترجمه نمود . (دستورالوزرا ، ص ۱۱۳)

سایرمآخذ: سبك‌شناسی بهار، ج ۱ ، ص۸.

۱ ـ تاریخ طبری (ترجمه) :

ابو جعفر محمدبن جریر طبری ، ترجمهٔ تاریخ الرسل و الملوك از عربی بفارسی ، لکهنو، ۱۲۹۱ق، سنگی، وزیری ، ۷۹۹ص. کانپور ، ۱۳۳٤ ق ، سنگی ، وزیری ، ۸۰۰ ص .

۲ـ تاریخ بلعمی :

(تکمله و ترجمهٔ تاریخ طبری)

طهران ، ۱۳٤۱ ش ، سربی ، وزیری ، بتصحیح محمد تقی ملك الشعراء بهار ، بکوشش محمد پروین گنابادی ، نشریهٔ وزارت فرهنگ ، ۹۳+۱۲۳۲ ص .

۳ ـ ترجمهٔ تاریخ طبری قسمت مربوط بایران :

طهران ، سربی ، وزیری ، باهتمام محمدجواد مشکور ، کتابفروشی خیام ، ۵۷+ ۳۷۲ ص .

ابن ناظم بدرالدین محمد بن محمد بن مالك:

(۶۰۱ ـ ۶۸۶ق)

فرزند ابن مالك صاحب الفیة است. وی علاوه بر ادب درفقه واصول نیز دست داشت وعلوم ادبیه را درشام نزدپدر آموخت و پس از نقارو کدورتی مابین پدر وپسر به بعلبك رفت وبتدریس اشتغال ورزید وپس ازمرگ ابن مالك مردم دمشق اوراخواسته وبجای پدر نشانیدند . اوالفیه وبعض کتب دیگر ابن مالك را شرح کرده است . وفات وی بسال ۶۸۶ بوده است . (لغت نامهٔ دهخدا، ص۲۵۶)

سایر مآخذ : معجم المطبوعات ص۲۳٤ ، فهرست مدرسهٔ سپهسالار ، ج ٤ ،ص۳۳۵، نامهٔ دانشوران،ج ۱ ، ص ۱۱۹

۱ ـ شرح الفیة ابن مالك :

طهران ، ۱۲۷۶ق ، سنگی ، وزیری ، خط علی‌اکبربن محمد هادی خوانساری ، بی شماره صفحه

ابوعبدالله محمدبن محمدبن محمد المنجی الحنبلی :

( )

۱ ـ تسلیة اهل المصائب (عربی) :

مصر ، ۱۳٤۷ق ،

ابوعبدالله محمدبن محمدبن محمدالعبدری القیروانی التلمسانی المالکی ، ابن الحاج الفاسی :

(ـ ۷۳۷ ق)

در فاس تولد یافت و درآنجا تحصیل فقه نمود . وبقاهره رهسپار گردید . دراواخر عمر از چشم نابینا شد و در حدود هشتاد سالگی درگذشت (معجم المؤلفین ، ج۱۱، ص ۲۸٤)

۱ ـ شموس الانوار و کنوز الاسرار (الکبری) (او) الحروا لطلاسم (عربی) :

مصر ، بی تاریخ ، سربی، رقعی ، ۱۵۲ص.

۲ ـ المدخل (عربی) :

۲ جلد، مصر،۱۳۸۰ ق ، سربی ، ۳۱۱+ ۳٤۸ ص .

حاج ملا محمد بن محمدبن محمد بن احمد مقدس زنجانی:

( )

درحکمیات استاد اعظم بود وازریاضیات او را صاحب مقامات بلکه کرامات میدانستند طیب‌الله رمسه (المآثروالآثار، ص۱٦۳).
سایرمآخذ: الفهرست لمشاهیرعلماءالزنجان ص۱۱۹ .

۱ ـ جمرة الفؤادلزاديوم المعاد (عربی) :
طهران .

۲ ـ مفتاح الجنة مسمی با نوارخمسه :
تبریز ، ۱۲۸۵ ق و ۱۳۰٦ ق، سنگی .
طهران، بی‌تاریخ، سنگی ، خشتی،۲۸۹ص.
طهران ، ۱۳۰۸ ق ، سنگی ، خط اسدالله طالقانی .
طهران ، ۱۳۲۱ ق ، سنگی ، وزیری ، ۳۱٦ ص .
طهران ، ۱۳۷٦ ق ، سربی ، وزیری ، کانون کتاب ، ۳۰۳ ص .
ایران ، ۱۳۰۵ ق ، سنگی ، وزیری ، بی شماره صفحه .
مشهد ، بی تاریخ ، سربی،رقعی کتابفروشی فردوسی ، ۳۵۵ ص .

ابن نباته قاضی جمال‌الدین یا شهاب‌الدین محمدبن محمدبن‌محمدبن حسن قرشی‌اموی مصری:

(٦۸٦ ـ ۷٦۸ ق)

از خاندان عبدالرحیم بن نباته. مولد او بمیافارقین بسال ٦۸٦ و از ۷۱٦ ببعددر دمشق‌وگاهی در حماة نزد ابوالفدا مورخ مشهور بسر برد و درسال ۷٦۱ بقاهره‌رفت ومقام رازداری سلطان ناصر حسین یافت‌و هم بدانجا بسال ۷٦۸ درگذشت(لغت‌نامهٔ دهخدا ، ص ۳۵٦) .

سایر مآخذ : دائرةالمعارف خلیلی ، ج۱ ، ص ٤۳٦ . دائرةالمعارف آریانا ، ج ۱ ، ص ۸۹۳ .

۱ ـ سرح‌العیون ، شرح رسالهٔ ابن زیدون(عربی) :

۲ ـ رسالة الجدیدةلابن زیدون (عربی) :
مصر ، ۱۳۷۷ ق ، سربی ، رقعی۱۳۷۷ق، ۳۰٤ ص .

محمدبن محمدبن محمدبن صالح الخانجی البوسنوی الازهری:

(ـ ۱۳٦۵ق)

در بوسنة از توابع یوگسلاوی تولد یافت و در قاهره تحصیل علم نمود و در حدود سی‌وپنجسالگی‌در بوسنة وفات یافت (معجم‌المؤلفین ، ج ۱۱ ، ص ۲۸۰)

۱ ـ جوهرالاسنی فی‌تراجم الشعراء والعلماء البوسنة (عربی) :
مصر ، ۱۳٤۹ ق ، سربی .

محمدبن محمدبن محمدبن عبدالله‌بن نظام‌ـ الحمینی الیزدی الوزیر :

(ـ ۷٦۳ ق)

ازمنشیان دانشمند این زمان بود و مؤلف کتابیست باسم العراضة فی‌حکایات السلجوقية در تاریخ سلجوقیان که مطالب آنرا از کتابهای دیگری برداشته و حتی ذکری از مآخذخود نکرده است و در ضمن‌انشاء آن بواسطهٔ کثرت استعمال لغات عرب و تکلف بیمورد بسیار ثقیل است و در عداد همان کتابهائیست که از سیاق زبان فارسی خارجست. (سالنامهٔ پارس بقلم‌سعیدنفیسی).
سایرمآخذ: فهرست کتابخانهٔ آصفیهٔ دکن ، ج ۳، ص ۱۰٦ .

١ - العراضة فی الحکايات السلجوقية :
ليدن ، ١٣٢٧ ق + ١٩٠٩ م ، سربی ، رقعی ، ١٧٨+٦١ ص .
مصر ، ١٣٢٦ ق ، سربی .

تقی‌الدين ابوالفضل محمدبن‌محمدبن‌محمد ابن‌محمدبن عبدالله‌بن محمدبن عبدالله‌ابن فهد هاشمی علوی شافعی ، ابن فهدمکی :

(٧٨٧- ٨٩٠ ق)

مورخ . درربيع‌الثانی سال ٧٨٧ به‌اصفون ازتوابع مصرتولد يافت ودرهفتم ربيع لاول سنة ٨٧١ به مکه درگذشت.

(معجم‌المؤلفين، ج١١، ص٢٩١)

١- لحظ الالحاظ بذيل طبقات الحفاظ (عربی) :
شمس‌الدين ابوعبدالله الذهبی، ذيل،دمشق، ١٣٤٧ ق ، سربی، وزيری، ٤٥٤ ص ، با ذيل تذکرة الحفاظ سيوطی دريکجلد .

شمس‌الدين ابوالخير محمد بن محمدابن محمد بن محمد بن علی‌بن يوسف العمری الدمشقی الشافعی ابن‌الجزری :

(٧٥١-٨٣٣ق)

درشب شنبه ٢٥ رمضان سال ٧٥١ دردمشق متولد شده ودردوازده سالگی قرآنرا حفظ کرده . پس ازصرف مقداری ازاوقات‌خود را بعلم حديث بمطالعه وتحصيل قرائات مختلف برآمده وهفت قسم آنرا بخوبی فرا گرفته . درسنة ٧٦٨ بمکه‌رفته وازآنجا بمصر رهسپار شده و در مصر بسيزده قسم قرائات مسلط گرديد .بعد بدمشق معاودت نموده و بتحصيل فقه و حديث پرداخت . سپس بقاهره واسکندريه‌رفت ودرسنة٧٩٣ بسمت قاضی دمشق منصوب گشت . بعد ها ببلاد ماوراء النهر و سمرقند وخراسان و هرات ويزد واصفهان‌وشيرازمسافرت کرده وثانياً بمکه مشرف شد ، ودوباره بشيراز بازگشت ودر روزجمعه نهم ربيع‌الاول سنة ٨٣٣ درشيرازوفات نمود.

(دائرة‌المعارف خليلی، ج١ ، ص١٨١)

سايرمآخذ: لغت نامهٔ دهخدا ، ص ٢٩٩ ، شدالازار، ص٤٥٥، شذرات الذهب ، ج٧، ص٢٠٤ معجم‌المطبوعات، ص٦٢ .

١- الحصن‌الحصين (عربی) :
لکهنو، ١٨٧٧م، سنگی،وزيری،٤٨١ص.

٢- غاية‌النهاية ، مختصرطبقات القراء (عربی) :
٣ جلد ، قاهره ، ٥١-١٣٥٣ق ، سربی، وزيری، ٦٢٢+٤١٢+٢٢٢ص.

٣- المصعد الاحمد (عربی) :
مصر، ١٣٤٧ق .

٤- المنجدالمقرئين و مرشدالطالبين (عربی) :
قاهره، ١٣٥٠ ، ق، سربی، مکتبة‌القدسی، ٢٩ص.

٥- منظومة الجزرية الموسومة بالمقدمة فی‌علم‌التجويد (شعرعربی) :
طهران ، ١٣١٦ ق ، سنگی، جيبی ، چاپ شيخ احمد شيرازی ، ١٣٤ص، با عقود الجمان وبديعية‌ابن حجة‌الحموی.
دهلی، ١٨٨٨م، سنگی، وزيری،١٣٤ص.

٦- النشرفی‌قرائات العشر (عربی) :
دمشق، سربی، وزيری، ٩٦٢ ص.
٢ جلد، مصر، بی تاريخ، سربی ، وزيری ، بتصحيح علی‌محمدالضباع، ٥١٠ + ٤٧٤ص.

٧- النهاية ، طبقات القراء (عربی) :
٢جلد، قاهرة ، ١٣٥٢ = ١٩٣٤م،سربی، وزيری بزرگ، ١٠٣٣ص.

ابو منصور محمد بن محمد بن محمود ـ الماتریدی السمرقندی :

(ـ ۳۳۳ ق)

متکلم ، اصولی ، بسال ۳۳۳ درسمرقندوفات یافت .

(معجم‌المؤلفین، ج ۱۱ ، ص ۳۰۰)

۱ـ شرح فقه الاکبر (عربی) :

حیدرآباد دکن، ۱۳۶۵ق، سربی، وزیری، چاپ دوم، ۳۲ص، ضمن رسائل السبعة فی ـ العقائد .

ابو عبدالله محمدبن محمدبن نعمان ابن عبدالسلام بغدادی معروف بابن معلم ملقب بشیخ مفید :

(۳۳۶ ـ ۴۱۳ق)

در ۱۱ ذی القعدۀ ۳۳۶ در [عکبرا] واقع درده فرسخی بغداد متولد شد، در کودکی با پدر خود ببغداد آمد . بعد از تکمیل مقدمات بدرس ابوعبدالله حسین بن‌علی‌جعل وپس‌ازآن نزد ابو یاسرعلی‌بن یاسرحاضر شد بعد ازچندی ازعهدۀ بحث با اوبرنیامد وبرا بعلی بن عیسی رمانی از بزرگان علمای کلام هدایت‌نمود. شیخ مفیدبمجلس او حاضر شد وموضوع سؤال مردی را که جواب شنیده و رفته بود پیش کشید و با رمانی ببحث پرداخت . رمانی در پایان مجلس نامۀ بعنوان ابویاسرنوشته وسفارش شیخ را باو نمود و در آن نامه اورا بمفید ملقب کرده بود . بگفتۀ ابن شهراشوب در معالم العلماء وجه تسمیۀ باین‌لقب ازجانب صاحب‌الامرع است.

وی از بزرگترین مشایخ شیعه و رئیس و استادآنان بوده وعلمای متأخر ازاووهمه‌از وی استفاده نموده‌اند.فضل‌او درعلم فقه و کلام و روایت مشهورتر‌از آنستکه بوصف درآید . ثقه ، عالم، موفق‌ترین اهل‌زمان خود و اعلم‌آنان بوده است ریاست امامیه درزمان او بوی منتهی گردید . در صناعت کلا وفقه برهمه پیشی و برتری داشت . سریع الانتقال تیزهوش وحاضرجواب بود. امتیازش بین علمای امامیه اینست که توقیعاتی ازناحیۀ ولی‌عصرع‌برای اورسیده وعین توقیعات از جمله درخاتمۀ مستدرک‌ـ الوسائل مندرج است.

مشایخ وی بالغ برپنجاه نفرند از جمله : ابوالقاسم جعفر بن قولویه ، شیخ صدوق ابن بابویه‌و غیره. جماعتی ازعلماء نزد او تلمذ کرده‌اند مانند : سید مرتضی علم‌ـ الهدی ، سید رضی ، شیخ طوسی، سالار و غیرهم .

چون پدرشیخ مفیدمعلم لقب‌داشته ازاین‌رو بابن معلم شهرت یافته است. اودرشب سوم ماه رمضان سنۀ ۴۱۳ دربغداد وفات یافت، درتشییع جنازه اش جمعیت بحدی بود که

میدان (اسنان) باآن وسعت گنجایش‌آنرا نداشت . سید مرتضی علم‌الهدی بروی‌نماز خواند ودرمنزل خود مدفون کردید . بعد از دو سال جنازه اشرا بمقابر قریش نقل دادند و در پائین پای حضرت امام موسی کاظم ع نزدیك ابن قولویه استاد خویش مدفون گردید، الآن مقبره‌اش دررواق پائین پا نموداراست ، تألیفات او بدویست مجلد میرسد ، نجاشی دررجال خود اسامی آنها را ذکرنموده است .

(فوائدالرضویه، ص۶۲۷)

۱- **الارشاد فی معرفة حجج الله علی‌العباد (عربی) :**

(شرح اسامی، مدت عمر، مشاهد ائمه‌ع)

تبریز، ۱۲۸۵ق، سنگی، رقعی، خط محمد ابن علیمحمد تبریزی ، باهتمام ملا محمد تربتی. بی‌شماره صفحه.

تبریز، ۱۳۰۸ق، سنگی،وزیری،۴۰۰ص.

اصفهان، ۱۳۶۴ ق . سربی ، رقعی، مطبعهٔ طلوع، ۳۳۵ص .

نجف، ۱۳۸۲ق، سربی، وزیری، مکتبة ـ الحیدریة ، ۳۶۸ص.

طهران، ۱۲۹۵ق، سنگی، جیبی ، باهتمام ملامحمد تربتی بایجی، بی‌شماره صفحه .

طهران، ۱۲۹۸ق، سنگی .

طهران، سنگی، بتصحیح سید علی‌قاضی.

طهران، ۱۳۰۳ق،سنگی،وزیری،۴۰۰ص.

طهران، ۱۳۱۷ق، سنگی ، رقعی، باهتمام حسینقلی مستوفی، بتصحیح شیخ‌علینقی‌ابن حبیب‌الله گیلانی، ۳۳۵ ص.

طهران، ۱۳۲۰ق،سنگی، خشتی، ۳۳۵ص.

طهران، ۱۳۷۲ق ، سنگی ، جیبی ، بدون مشخصات طبع، ۴۰۳ص.

طهران،۱۳۷۷ق، سنگی،وزیری، آخوندی بتصحیح سید محمد کاظم میاموی،۳۴۵ص.

طهران، ۱۳۷۷ق،سنگی،وزیری،اسلامیه، ۳۴۵ص .

۲- **الاعلام فیما اتفقت علیه‌الامامیة من‌الاحکام(عربی):**

نجف، ۱۳۷۰ق، سربی،خشتی،دارالکتب ـ التجاریة ، ۲۶ص.

۳- **الافصاح فی‌امامة علی‌بن ابیطالب (عربی) :**

نجف،۱۳۶۸ق،سربی،رقعی،مکتبةالحیدریة، ۱۳۶ ص .

نجف، ۱۳۶۹ق، سربی، رقعی ، چاپ دوم، ۱۶۳ص .

۴- **الامالی (عربی) :**

نجف، ۱۳۵۱ ق، سربی، مکتبةالحیدریة، ۲۲۴ص .

نجف ، ۱۳۶۷ق، سربی ، رقعی ، مکتبة ـ الحیدریة، ۲۲۷ص.

نجف، ۱۳۸۱ق، سربی، رقعی ، چاپ سوم، ۲۳۵ص.

طهران، ۱۳۰۳ق، سنگی،وزیری،۲۰۴۰ص.

۵- **(الف) اوائل المقالات فی المذاهب والمختارات (عربی):**

با مقدمه وتعلیقات شیخ فضل‌الله زنجانی

۶- **(ب) شرح‌عقائدالصدوق اوتصحیح الاعتقاد(عربی):**

با مقدمه وتعلیق سید هبةالدین شهرستانی

تبریز، ۶۳ـ۱۳۶۴ ق، سربی ، وزیری ، سروش، بتصحیح واهتمام وحواشی و مقدمهٔ حاج عباسقلی‌آقا واعظ چرندابی،۲۳۲ص.

تبریز، ۱۳۷۱ ق، سربی، چاپ دوم، تا+ ۱۲۸+ز+۷۷ص.

۷- **ایمان ابیطالب (عربی) :**

نجف ، ۱۳۷۲ق سربی، وزیری ، مکتبة ـ الحیدریه ، ۲۰ص ، ضمن مجموعهٔ نفائس ـ المخطوطات .

۸ـ الجمل‌النصرة فی حرب البصرة (عربی) :

نجف، بی‌تاریخ، سربی، رقعی، ۲۲۰ ص .

نجف، ۱۳۶۸ق، سربی، رقعی ، چاپ دوم، ۲۱۸ص .

نجف، ۱۳۸۲ق ، سربی، رقعی، ۲۳۲ص.

۹ جواب اهل‌الحجاز (عربی) :

(درنفی سهو نبی ص)

طهران، سنگی ، رحلی ، ۲۹۷ ص ، ضمن مجلد دوم بحارالانوار

۱۰ـ الخمس رسائل فی‌اثبات الحجة (عربی) :

(۱ـ الفصول‌العشرة ۲ـ من مات ولم‌یعرف امام‌زمانه‌مات‌میتة‌جاهلیة ۳ـ انه لواجتمع علی‌الامام‌بضعة عشررجل یوجب‌علیه‌الخروج ۴ـ ماالسبب الموجب الاستتارالامام وغیبته ۵ـ ماالدلیل‌علی‌وجودالامام صاحب‌الغیبة).

نجف، ۱۳۷۰ق. سربی، رقعی، دارالکتب التجاریة، ۳۱+۲۱ص.

۱۱ـ رسائل‌الشیخ المفید (عربی) :

(۱ـ المسائل‌الجارودیة فی‌تعیین الخلافة والامامة ۲ ـ الثقلان الکتاب والعترة ۳ـ رسالة فی‌النص علی‌امیرالمؤمنین بالخلافة ۴ـ رسالة فی تحقیق الخبر المنسوب الی النبی: نحن معاشرالانبیاء لانورث ۵ـ رسالة فی تحقیق لفظ المولی ۶ـ رسالة‌فیمااشکل من خبرماریة القبطیة ۷ـ رسالة فی‌تفضیل امیرالمؤمنین علی ع جمیع الانبیاء غیر محمد ص، هذا اجوبةالمسائل السرویة.)

نجف، بی‌تاریخ ، سال انتشار ۱۳۷۰ ق ، سربی، رقعی، مکتبة التجاریة ، ۶۶ص.

۱۲ـ الفصول العشرة فی‌الغیبة (عربی) :

نجف، ۱۳۷۰ق. سربی، رقعی، ۵۶+۱۴ ص، باموالیدالائمة راوندی دریکجلد.

۱۳ـ الفصول المختارة من‌العیون والمحاسن (عربی) :

(مجالس شیخ مفید)

شیخ مفید ، اختیارات سید مرتضی از کتاب العیون والمحاسن، نجف، بی‌تاریخ، سربی، وزیری، ۱۴۰ص.

نجف، بی‌تاریخ ، سربی ، رقعی ، مکتبة الحیدریه، چاپ دوم ، ۱۳۸ص.

۱۴ـ مسارالشیعة (عربی) :

(وقایع ایام واعمال‌آن)

تبریز، ۱۳۱۳ ق ، سنگی، خط‌عبدالصمد، با توضیح المقاصد و تقویم المحسنین و صیغ‌العقود استرابادی و رساله در الفاظ و عقود وایقاعات فاضل مراغهٔ .

طهران، ۱۳۱۵ق، سنگی، رقعی، ۱۲۱+۵۹ص ضمن مجموعهٔ ثمان رسائل

۱۵ـ المقنعة فی‌الفقه (عربی) :

طهران ، ۱۲۷۶ق، سنگی ، رحلی ، ضمن جوامع‌الفقه .

طهران، ۱۲۷۴ ق، سنگی، رحلی ، مطبعهٔ استاد محمد تقی تبریزی، ضمن فقه‌الرضا

۱۶ـ النکت الاعتقادیة (عربی) :

بغداد ، ۱۳۴۰ق، سربی، بتصحیح‌سیدهبة‌الدین شهرستانی.

بغداد ، ۱۳۴۳ق، سربی، بتصحیح وحاشیهٔ سید هبة‌الدین.

۱۷ـ الهدایة فی‌الفقه (عربی) :

طهران، ۱۲۷۶ ق، سنگی ، رحلی ، ضمن جوامع الفقه.

عمادالدین ابوعبدالله محمد بن صفی‌الدین ابی‌الفرج محمد بن نفیس‌الدین‌ابی‌الرحامد معروف بابن اخی‌العزیز ملقب بعمادالدین الکاتب الاصفهانی :

(۵۱۹ ـ ۵۹۷ ق)

از اکابر فقها و ادبای شافعی. بسال ۵۱۹ در اصفهان تولد یافت و در بغداد نشو و نما نمود. در مدرسهٔ نظامیه فقه و حدیث و ادبیات فرا گرفت، پس به بلاد مختلف مسافرت کرد. عاقبت در شام بوزارت صلاح الدین ایوبی رسید. در اول رمضان ۵۹۷ بدمشق در گذشت و در مقابر صوفیه مدفون گردید. (ریحانة ـ الادب، ج ۳، ص ۱۲۸)

۱ ـ خریدة القصر و جریدة اهل العصر (عربی): (ذیل زینة الدهر).

۱۰ ـ یتیمة الدهر فی محاسن اهل العصر، ابومنصور ثعالبی ۲ ـ دمیة القصر و عصرة اهل العصر، ابوالحسن علی بن الحسن بن علی ابن ابی الطیب الباخرزی، ذیل یتیمة الدهر ۳ ـ زینة الدهر ابوالمعالی سعد بن علی الوراق الخطیری، ذیل دمیة القصر ٤ ـ خریدة القصر و جریدة اهل العصر عماد کاتب اصفهانی، ذیل زینة الدهر ۵ ـ السیل علی الذیل ایضاً از عماد کاتب ٦ ـ وشاح دمیة القصر و لقاح روضة العصر، ابوالحسن علی بن زید بیهقی ذیل دمیة القصر ۷ ـ شرح دمیة القصر، عبدالوهاب مالکی ۸ ـ مختصر دمیة القصر و عصرة اهل العصر، مختصر کننده نامعلوم».

جزء اول، قسم شعراء الشام، دمشق، ۱۳۷۵ ق، = ۱۹۵۵ م، سربی وزیری، بتحقیق دکتر شکری فیصل، ۱۸ + ٦۸۸ ص.

جزء اول، قسم شعراء العراق، دمشق، ۱۳۷۵ ق = ۱۹۵۵ م، سربی، وزیری بزرگ، بتحقیق محمد بهجة الاثری و دکتر جمیل سعید، ۱۱۲ + ٤۳۷ ص.

جزء دوم، قسم الشعراء، مصر، ۱۹۵۲ م، سربی، وزیری، بتحقیق دکتر امین و دکتر شوقی ضیف و استاد احسان عباس، ٤۵۹ ص.

جزء اول، قاهره، ۱۹۵۱ م، سربی، وزیری، ۲۹۳ ص.

ابوالوفا محمد بن محمد بن یحیی بن اسمعیل ابن العباس البوزجانی:

(۳۲۸ ـ ۳۷٦ ق)

از مردم بوزجان شهرکی بخراسان میان هرات و نیشابور. حاسب مشهور یکی از ائمهٔ مشاهیر در علم هندسه و او را درین علم استخراجات غریبه است که کس پیش از او بر آنها دست نیافته است و او بزرگترین علمای ریاضی اسلام است و ابن خلکان گوید شیخ ما کمال الدین ابوالفتح موسی بن یونس که در علوم هندسه و حساب قدح اعلی و ید طولی داشت در وصف کتب ابوالوفا مبالغه داشت و در اکثر مطالعات خویش بر آنها اعتماد میکرد و قول ابوالوفا را در اثبات مقاصد خود حجت میآورد و چند کتاب از تألیفات ابوالوفا نزد وی بود و ابوالوفا را در استخراج اوتار تصنیفی نیکو و سودمند است. ولادت وی بروز چهار شنبه مستهل شهر رمضان سال ۳۲۸ بشهر بوزجان بود و وفات او بسال ۳۷٦ روی داد و بسال ۳٤۸ او بعراق رفت ومن تاریخ ولادت وی را در کتاب الفهرست ابی الفرج ابن الندیم یافتم لکن در آنجا تاریخ وفات نبود و بیست سال پس از آن تاریخ وفات ابوالوفاء را در تاریخ شیخ ما ابن ـ الاثیر دیدم و بکتاب ملحق کردم انتهی ... و ابن الندیم در شرح حال او گوید وی نزد عم خویش معروف بابی عمر المغازلی و خال خود موسوم بابی عبدالله محمد بن عنبسه علوم اعداد و حساب آموخت و ابوعمر هندسه را از

ابی یحیی‌الماوردی و ابوالعلاء ابن کرنیب فراگرفت وبسال ۳۴۸ بعراق شد . . . ابوالوفاء درتکمیل مثلثات سهمی بزرگ دارد وقاعدهٔ مقادیر اربعه که امروزمبنای حل مثلثات کروی است ازاوست‌ونیزشکلی که قدماشکل‌ظلی مینامند از ابتکاراوست ورمزو شکل‌مستخرجهٔ اوبدین صورت‌است ...الخ .

(لغت‌نامهٔ دهخدا ، ص ۹۲۱) .

سایر مآخذ : اکتفاء القنوع ، ص۲٤٤ .

۱ ـ اقامة البرهان علی‌الدائرة(عربی):

حیدرآباددکن،۱۳٦۲ق،سربی،وزیری،۱۲ ص، ضمن‌رسائل‌المتفرقةفی‌الهیئة‌للمتقدمین و معاصری ابی‌الریحان البیرونی .

محمدبن محمدبن یحیی‌بن زیادة‌حسنی یمنی صنعائی

(ـ معاصر)

۱ـ سبل‌السلام ، شرح بلوغ المرام عسقلانی (عربی) :

قاهره،۱۹۵۰م ، سربی، وزیری،۲۱٦+ ۲۲٤+۲۷۲+۲٤۰ ص .

۲ ـ الملحق‌التابع للبدر الطالع (عربی) :

(ذیل‌البدر الطالع بمحاسن‌من‌بعدالقرن‌ـ السابع).

قاهره، ۱۳٤۸ق ، سربی، رقعی ،۲٦۳ص، درخاتمهٔ بدرالطالع .

۳ ـ نشرالعرف‌لنبلاءالیمن بعدالالف‌الی ۱۳۵۷ :

جلد اول ، مصر ، مطبعةالسعادة ، سربی ، وزیری ، ۸۰۸ ص .

٤ ـ نیل‌الوطرمن تراجم رجال‌الیمن فی‌القرن الثالث عشر (عربی) :

قاهره ، ۱۳٤۸ ق ، سربی ، وزیری ، مطبعةالسلفیة ،

سدیدالدین‌محمدبن‌محمدبن یحیی‌بن‌طاهرابن عثمان عوفی بخارائی

(زنده‌درسال۶۲۵)

از بزرگان دانشمندان ایران درقرن ششم بود وجدش‌از معاریف‌علمای‌زمان‌خودبود . در بخارا ولادت یافت و پس از فراغت از تحصیل در سال ۶۰۰ ازماوراءالنهرهجرت کردودربسیاری ازممالک‌ایران‌وهندوستان مانند سمرقند و خوارزم ومرو ونیشابور و وهرات واسفزار واسفراین وسیستان وفراه وغزنین‌ولاهورودهلی‌سفرها کردوبادانشمندان عصرخویش ملاقات کرد وپیش‌از آن‌صاحب دیوان انشای قلج‌ارسلان خاقان‌نصرةالدین عثمان‌بن‌ابراهیم‌بوده وعاقبت در آغاز فتنهٔ مغول بهندوستان رفت ودربلادسند بدربـار سلطان ناصرالـدین‌قباجه وسلطان‌شمس ـ الدین التمش راه یافت و از آن پس تـا آخرعمر درهندوستان بوده است و تا سال ۶۲۵ زنده بوده ، عوفی نویسندهٔ بزرگ ومردعالم و واعظ ودانشمندی بودومؤلفات معروفی بزبان فـارسی‌دارد . یکی لباب ـ الالباب که‌قدیمترین کتاب‌در احوال‌شعرای ایرانست و دیگر کتاب جوامع‌الحکایـات ولوامع الروایات که‌یکی از بهترین ومفید ترین کتابهای نثر فارسی است وبسامطالب تاریخی سودمند درآن هست وکتاب فرج بعدالشده را نیز بفارسی ترجمه کرده است که ظاهراً نسخهٔ آن بدست‌نیست . درشعر نیزقدرتی‌داشته‌وازاشعاروی اندکی باقیست (سالنامهٔ پارس بقلم سعید نفیسی) .

۱ ـ جوامع‌الحکایات ولوامع الروایات :

لیدن ، ۱۹۲۹ م ، سربی ، وزیری،نشریهٔ

اوقاف کیب، با مقدمهٔ انگلیسی دکتر محمد نظام‌الدین .

بخش اول ، طهران ، ۱۳۳۵ ش ، سربی ، وزیری ، نشریهٔ ۳۴۲ دانشگاه ، باهتمام دکتر محمد معین ، ۸۹ + ۱۳۲ ص.

بخش اول ، طهران ، ۱۳۴۰ ش ، سربی، وزیری ، چاپ دوم ، ۸۰+۱۲۹ص .

طهران ، ۱۳۳۵ ش ، گراوری ، وزیری، کلالهٔ خاور ، (۱۵ باب از جوامع) باهتمام دکتر محمد معین ، ۴۱۰ ص .

طهران ، (منتخب) ۱۳۲۴ ش ، سربی ، رقعی ، ۳۲۲ ص .

۲ ـ دیوان شعر :

طهران، ۱۳۳۹ش،سربی، وزیری، بکوشش غلامحسین جواهری، کتابفروشی علمی،ط + ۵۱۵+۵۹ ص .

۳ ـ لباب الالباب ، تذکره :

۲ جلد ، ایدن ، ۱۹۰۶ م= ۱۳۲۴ ق ، سربی ، وزیری ، باهتمام پرفسور برون، با حواشی میرزا محمدخان قزوینی،۴۳۳ + ۱۱+۴۷۲+۷۸ص .

طهران ، ۱۳۳۵ ش ، سربی ، وزیری ، ابن سینا ، ۸۷۲ ص .

محمد بن محمد باقر شریف کاشانی :

(   )

۱ ـ وجیزة التجوید فی ارشاد و تعلیم کتاب الحکیم :

اصفهان، ۱۳۶۷ق، سربی ، رقعی، ۲۰۳ص.

ملا محمد بن محمد باقر فاضل ایروانی :

(ـ ۱۳۰۶ ق)

عالم ربانی ، فاضل صمدانی ، متبحر در فقه واصول ، از اساتید نجف اشرف بود .بعداز وفات سید حسین ترک ریاست ترک‌ها و منتهی شد . او دارای حسن خلق ونیکو معاشرت ومحاضرة و کثیرالصلاة بود .

درسن چهارده سالگی بکربلا وارد شد و مدت چهار سال نزد صاحب الضوابط تلمذ نمود بعداً بنجف مهاجرت کرده ونزد صاحب الجواهر و شیخ حسن بن جعفر و علامهٔ انصاری بتحصیلات خود ادامه داد ودرسوم ربیع الاول ۱۳۰۶ق وفات یافت. تکملة النقد (فوائدالرضویه ، ص ۶۰۱) .

سایر مآخذ : مشهدالامام او مدینة النجف، ج ۲ ، ص ۱۵۶ ،شهداءالفضیله،ص۳۷۷، المآثر والآثار ، ص ۱۵۶ .

۱ ـ نجاة المقلدین رسالهٔ عملیه :

جلد اول ، تبریز ، ۱۲۹۹ق، سنگی،مطبعهٔ ملا علی شبستری ، خط شیخ محمد علی تبریزی ،

حاج میرزا محمد بن محمد تقی بیک معروف بارباب قمی:

(ـ ۱۳۴۱ق)

عالم، فاضل ، فقیه، محدث، حکیم، متکلم، شاعر ، منشی ، ادیب ، حسن المحاضره ،

جیدالتقریر والتحریر، جامع معقول ومنقول بسال ۱۳٤۱ق وفات یافت(فوائدالرضویه، ص۶۰۱ ، ریحانةالادب ، ج ۳ ، ص۳۲۰)
سایر مآخذ : مختارالبلاد ، ص ۲۷٤ ،

۱ ـ اربعین الحسینیة:

طهران ، ۱۳۲۸ ق ، سنگی ، رقعی، چاپ شیخ احمد شیرازی ، ٤٤٤ ص ،
طهران، ۱۳۳۰ ق ، سنگی، رقعی ٤٤٤ص.

سید محمدبن محمدتقی بن رضا بن بحرالعلوم محمد مهدی آل بحرالعلوم طباطبائی

(۱۲۶۱ ـ ۱۳۲۶ ق)

در محرم ۱۲۶۱ در نجف متولد شده ودر مسائل فقهیه بی نهایت مجدد بود ورسائل نافعهٔ او برقدرت واحاطهٔ وی بابواب فقه و اصول دلالت دارد . در اواخر عمر بضعف باصره دچار شد وبعداً دوفرزندش که هردو عالم و فاضل بودند درگذشتند وبالنتیجه باصره‌اش بکلی عاطل گردید، بسال ۱۳۲۶ بحال فجأة درگذشت و درنجف مدفون گردید (کتاب علمای معاصرین، ص۹۳)
سایر مآخذ : احسن الودیعة ، ج ۱،ص۶۹، شهداءالفضیله ، ص۳۳۷، اعیان الشیعه ،ج ٤۵ ،ص ۳۳۰ .

۱ ـ بلغة الفقیه (عربی) :

تبریز ، ۱۳۲۵ ق ، سنگی ، خشتی ، تا ص ۲۵۵ شماره گزاری شده بقیه بی‌شماره صفحه .
طهران ، ۱۳۲۹ ق ، سنگی ، وزیری ، ٤۸۷ ص ، دو رساله از اجزاء بلغةالفقیه موسوم برسالة فی القبض وحقیقته ورسالة فی قاعدة تلف البیع قبل قبضه .

سیدمحمدبن محمدتقی بن عبدالمطلب حسینی تنکابنی

(۱۲۷۷ ـ ۱۳۵۹ ق)

درمحال تنکابن بدنیا آمده و در جوانی برای ادامهٔ تحصیل بطهران آمده. در سن چهل‌ودو سالگی بحفظ نمودن قرآن همت گماشته و درمسجد جامع طهران اقامهٔ جماعت مینمود. درجمادی الاخرهٔ ۱۳۵۹ق. به دماوند درگذشت و در ابن بابویه قرب حضرت عبدالعظیم ری مدفون گردید . (کتاب علمای معاصرین ، ص ۳۷۹) .
سایرمآخذ : خاتمهٔ ایضاح‌الفرائد .

۱ ـ ایضاح الفرائد ، حاشیة فرائدالاصول(عربی) :

۲جلد، تبریز. ۱۳۵۹ق ، سنگی، وزیری، اسلامیه ، ۱۰۶٤ ص.

میرزا سیدمحمد بن محمدحسین بن حاج میر سید محمد چهارسوئی :

(۱۲۹۳ ق ـ ۱۳۳۵ ق)

از علماء و فقهاء و ائمهٔ جماعت در محلهٔ چهار سوق شیرازیهای اصفهان بوده . تحصیلات خود را درفقه و اصول دراصفهان خاتمه داده و بترویج دین وتألیف اشتغال داشته . بسال ۱۳۳۲ ق وفات یافت و در پشت مقبرهٔ جدش حاج میرزا زین‌العابدین خوانساری در تکیهٔ مادر شاهزاده در تخت فولاد مدفون گردید (نقل‌ازخط سیداحمد روضاتی)

۱ ـ تنبیه الغافلین فی معرفة اصول الدین :

اصفهان ، ۱۳۲۳ ق ، سنگی، جیبی ، خط اسمعیل خوانساری ، ۲٤ص.

محمدبن محمدرضا مشهدی ابن اسمعیل ابن جمال الدین قمی :

(   )

عالم جلیل ، مفسر نبیل ، محدث کامل، متبحر فاضل ، کاشف دقائق المعانی بفکره الثاقب ونقاد جواهر الحقائق برأیه الصائب. صاحب تفسیر کنزالدقائق در چهار جلد و این تفسیر احسن تفاسیر و اجمع و اتم از همه است وانفع است از تفسیر صافی و نور الثقلین ، ازخداوند مسئلت مینمائیم یکی ازاهل خیر این کتاب شریف را طبع نماید. وی از شاگردان علامهٔ مجلسی است که ثناء بلیغی از او واز تفسیر او نموده و او را اجازه داده . و نیز از مؤلفات اوست کتاب بزرگی دراعمال سنه بفارسی ورساله درصید وذباحه وتعلیقاتی برتفسیر زمخشری وغیرذلك .

(فوائدالرضویه ، ص ۹۱۸)

سایرمآخذ : فهرست کتب دانشگاه ، ج۱، ص ۱۴۶، اعیان الشیعه ، ج۴۵، ص ۳۲۸.

۱ ـ ارجوزة فی المعانی والبیان (شعرعربی) :

طهران ، ۱۳۰۰ق ، سنگی .

میرزا محمدبن میرزا کوچك محمد شفیع وصال بن اسمعیل داوری شیرازی :

(۱۲۳۸ـ۱۲۸۳ق)

در خط نسخ تعلیق استادی بود بزرگ ، خط شکسته را بحد کمال رسانید و در صنعت نقاشی وپیکرنگاری ازاستادان سلف بگذرانید . درعلوم ادبیه و حکمت دستی تمام داشت. اشعارآبدارش ازاندازهٔ توصیف بیرون دیوان اشعارش نزدیك بپانزده هزار بیت مدون است . از روی انصاف ازآنزمان که آغاز شعر سرائی شده تا کنون هیچ شاعری را چنین طبعی قادر وسخنی عذب وسلس نبوده

وباین سلاست و روانی و فصاحت کس سخن نگفته . انواع شعر را همه نیکو سروده قصائدرا بطرز هریك از استادان سلف گفته و بیشتر آنهارا ازاستادان فن بهتر گفته، غزلیات و قطعات و مراثی و منشئآت و رسائل و مثنویات بهر وزن خاصه بر سبك شاهنامهٔ فردوسی همه را نیکو گفته . در سال ۱۲۳۸ بعرصهٔ وجود آمد وبسال ۱۲۸۳ بمرض دق ترك جهان گفت و در بقعهٔ سید امیراحمد در پهلوی تربت سکوت مدفون گشت .

(فارسنامهٔ ناصری ، ج۲ ، ص ۶۹)

سایرمآخذ، ریحانة الادب ، ج۴، ص ۲۹۱.

۱ ـ دیوان شعر :

شیراز، ۱۳۳۰ش،سربی، رقعی ، کتابفروشی معرفت ، با مقدمهٔ سعید نفیسی، ۶۸۶ ص.

اشرف الکتاب سید محمدبن محمد صادق موسوی بقای اصفهانی :

(۱۲۵۷ـ۱۳۳۱ق)

بفاصلهٔ بیست و نه پشت بموسی‌بن جعفر ع میرسد . وی در سنهٔ ۱۲۶۰ متولد شده بعداز تحصیل‌مقدماتی پدرش او را بتحصیل عربی وادبی می‌سپرداو بنگارش خط وشعر میپرداخت درسنهٔ۱۲۷۳ پدرش‌درگذشت. بقاء اصفهانی رویهٔ خود را دنبال کرد و مدیحه سرائی را پیشهٔ خود قرار داد . از طرف امام جمعهٔ اصفهان بمدیریت مدرسهٔ نوریه منصوب بود . پس از چندی بتهران آمده‌درسنهٔ ۱۳۰۰ق‌درگذشت. سیدحسین نقیب السادات متوفی ۱۲۶۳ وسیدمحمد ـ باقر شکیب هر دو برادر صاحب ترجمه هستند وپدرصاحب‌ترجمه دامادسیدمحمد ـ باقر حجة‌الاسلام شفتی بوده است .

(تذکرهٔ مدینة الادب،ص ۴۱۸ نسخهٔ خطی کتابخانهٔ مجلس)

ازبزرگان ومعاریف شعراء وخطاطین بوده درطهران اقامت داشته . در دهم ذی‌الحجهٔ ۱۲۵۷ متولد ودر۲۹ربیع الثانی۱۳۳۱ق وفات یافت .

(تذکرةالقبور ، چاپ دوم ، ص۱۷۳)

سایرمآخذ : المآثروالآثار ، ص۲۰۲ .

۱ ـ آیات یا مراتب ومناقب خسروی (شعر) :

طهران ، ۱۳۱۳ ق ، سنگی، ۴۷ص .

۲ ـ رسالهٔ هاشمیه (شعر) :

(درتهنیت امامت جمعهٔ اصفهان به میرزا محمد هاشم حسینی)

طهران ، ۱۳۰۰ ق ، سنگی ، رقعی ، خط حاج محمدرضا صفا ، ۱۸ص.

محمدبن محمد صادق بن‌محمدتبریزی:

(زنده درسال۱۳۲۱ق)

۱ ـ زبدةالتجویدات :

(شرح‌ارجوزهٔ ابن‌الجزری ، موسوم‌بمقدمة الجزری تاریخ فراغت ازشرح، ۱۳۲۱ ق درمشهد مقدس)

ایران ، ۱۳۲۱ ق ، سنگی ، رقعی ، بی‌شمارهٔ صفحه .

سید ضیاء الدین محمدبن محمدصادق‌ابن محمدطاهر بن علی‌نواب‌بن علاءالدین‌حسین سلطان العلماءبن محمد رفیع‌بن محمود حسینی مرعشی اصفهانی متخلص به سید :

( )

۱ ـ تذکرة الشعراء المعاصرین :

هند ، ۱۲۹۹ ق ، سنگی ، رقعی ، با ذیل تذکرةالشعراءالمعاصرین عبدالفتاح نبوی برصاحب ترجمه .

سیدمحمدبن محمد عباس لکهنوی متخلص بوزیر :

( )

فاضل ، ادیب ، در کلکته مقیم بود . نزد والد خود و سایر علماء تلمذ نموده است .

(اعیان‌الشیعه ، ج۴۵، ص۳۳۸)

۱ ـ باغ مؤمنین (مثنوی) :

لکهنو .

شیخ‌محمدبن محمد علی لاهیجی معروف بصدرالمتألهین :

(۱۲۹۳ـ۱۳۵۴ق)

درقم متولد شده . دراوایل‌جوانی بتحصیل علوم دینیه درقم وطهران‌مشغول شد . بعداً

بنجف رفته درآنجا بتحصیل پرداخت . در اوائل‌مشروطیت ازنجف برای ادامهٔ‌تحصیل بسامراء رفت .

بسال ۱۳۳۲ق با اخذ اجازهٔ اجتهاد بقم مراجعت نموده و درآنجا بتدریس و اقامهٔ نمازجماعت در مسجد امام‌حسن پرداخت .

(مختارالبلاد، ص۲۷۶)

بگفتهٔ صاحب فهرست رضویه ، ج۵ ، ص ۲۸۰ در ذی‌الحجهٔ ۱۳۵٤ق‌درگذشت.

۱ ـ رسالهٔ عملیه ، حاشیهٔ ذخیرة‌المعاد :

. . . ،

۲ ـ شرح حدیث نبوی درپیدایش هواپیماواتومبیل:

مشهد ، ۱۳۵۰ ق ، سربی، جیبی ، مطبعهٔ فردوسی ، ۲۰۳ص .

حاج محمد خان‌بن حاج محمد کریم خان کرمانی :

(۱۲۶۳ـ۱۳۲٤ق)

حاج محمد خان قاجار از فرقـهٔ شیخیه . اشخاصیکه معتقد حاج کریمخان بودند‌پس، از او بروی گرویدند که دروی از فضائل وکمالات وهنرهای پدر شطری از او دیدند.

امروزدرملک‌کرمان ریاست‌جماعت شیخیه بااوست . رسالهٔ بنـام سلطان خسرومیرزا ناصرالدوله فرمانفرمای‌آن مملکت نوشته که دربمبئی‌مطبوع افتاده‌است .

(المآثروالآثار ، ص ۲۰۱)

بسال ۱۳۲٤ ق درگذشت و در کربلا مدفون گردید .

(فهرست رضویه، ج٤، ص ۳٦٤)

۱ ـ ایضاح الاشتباه :

تبریز ، سنگی .

۲ ـ تقویم العوج فی‌تقدیم الاعرج :

بمبئی ، ۱۳۰٤ ق ، سنگی ، وزیری .

بمبئی ، ۱۳۱۱ ق ، سنگی ، وزیری ، ۲۱۱ ص .

۳ ـ جواب حاج میرزا حسینخان قونسول :

بمبئی ، ۱۳۰۹ ق ، سنگی .

٤ ـ حسام‌الدین ، رد بر نصاری :

ایران ، ۱۳۱۱ ق ، سنگی ، خشتی ، ۱۵۳ ص .

۵ ـ شرح الحدیثین فی‌فضائل الفاطمة ع :

(رد شبهات نسبت بشیخیه در باب معاد)

بمبئی ، ۱۳۱۳ ق ، سربی ، رقعی ، مطبعهٔ ناصری ، ۱۵۳+۳۲ ص .

٦ ـ شمس المضیئة رد بیابیة :

تبریز ، ۱۳۲۲ ق ، سنگی ، وزیری ، ۳۱۷ ص .

۷ ـ شوارق الالهام :

(رد شبهات بابیه)

بمبئی ، ۱۳۲۲ ق ، سنگی .

۸ ـ کیفیت اصلاح نفس :

طهران ، ۱۲۹۸ ق ، سنگی ، وزیری ، ۴۵۰ص.

۹ ـ مصباح السالکین :

تبریز ، ۱۲۹۸ق ،سنگی ، رقعی ۲۴۹ص.

۱۰ ـ منتخب‌الدعوات :

طهران ، ۱۳۶۴ ق ، سنگی ، جیبی ، ۲۳۶ص.

ایران ، ۱۳۲۰ ق ، سنگی .

۱۱ ـ موعظه در عقاید شیخیه :

کرمان ، ۱۳۶۳ ق، سربی ، جیبی . چاپ دوم ، ۱۲۹ ص

۱۲ ـ ناصریه ، در معاد جسمانی :

بمبئی ، ۱۳۰۰ ق ، سنگی ، ۱۰۳ص.

۱۳ ـ وجیزه :

تبریز . ۱۲۹۷ ق، سنگی رقعی ، ۲۳۸ص.

تبریز ، ۱۳۱۷ ق ، سنگی ، رقعی ، خط محمدبن علیمحمد ، ۳۱۵ص.

۱۴ ـ وسیلة النجاة :

تبریز ، ۱۲۹۷ ق ، سنگی .

۱۵ ـ هدایة المسترشد :

(رد برهدایة النملة)

بمبئی ، ۱۳۱۲ ق ، سنگی .

امیرالدین حکیم محمد بن حافظ محمد مستقیم:

(   )

از افاضل معاصر هندوستان و مقیم لاهور است . در ابتداء مذهب تسنن داشته بعداً بمذهب شیعه منتقل شده است .

(فهرست رضویه ، ج ۴ ، ص ۳۳۶)

۱ ـ ترتیب الصلاة فی‌معیار الامام (عربی) :

مولوی حافظ علیمحمدبن فتح‌الله هندی ، ترجمه از اردو ، لاهور ، ۱۳۴۳ ق ، ۱۳۵۳ ق ، سنگی .

۲ ـ غایة المرام فی‌معیار الامام (عربی) :

مولوی حافظ علیمحمدبن فتح‌الله هندی ، ترجمه از اردو ، لاهور ، ۱۳۴۳ ق و ۱۳۵۳ ق ، سنگی .

محمدبن محمد مفید مدعو بسعید معروف بقاضی سعید قمی :

(۱۰۴۹ ـ ۱۱۰۳ق)

از اجلای علمای نامی امامیه و مفاخر فضلای حدیث و حکمت و فنون ادبیه . در مراتب تأویل و عرفان و حکمت و استنباط نکات خفیه و اسرار مکنونه و دقایق کشفیهٔ مخزونه در آیات و احادیث دینیه مؤید بروح القدس و مشمول تأییدات غیبیه بوده . در بلدهٔ قم منصب قضاوت باو منتهی شده است . بسال ۱۱۰۳ در آنجا وفات یافت .

(ریحانة الادب ، ج ۳ ، ص ۲۶۸) .

سایر مآخذ : فوائدالرضویه ، ص ۶۲۷ ، الذریعة ، ج ۴ ، ص ۴۷۹ .

۱ ـ اسرار العبادات وحقیقة الصلاة (عربی) :

طهران ، ۱۳۳۹ ش ، سربی ، وزیری بتصحیح سید محمد باقر سبزواری ، نشریهٔ ۶۱۱ دانشگاه ، ۲۸۸ ص .

طهران ، ۱۳۱۳ ق ، سنگی ، در هامش شرح هدایة الحکمهٔ ملاصدرا.

۲ ـ شرح اربعین :

طهران ، ۱۳۵۵ ق ، سنگی ، رقعی ، خط محمدعلی مصاحبی عبرت نائینی ، باهتمام عیسی علی‌آبادی ، ۶۵۳ ص .

۳ ـ کلید بهشت در مبدء و معاد :

مصر ، ۱۳۵۱ ق .

طهران ، ۱۳۱۵ ش ، سربی ، بتصحیح سید محمد مشکوة ۹۱+۶ ص .

میر محمدبن محمد ناصر :

(   )

۱ ـ دیوان شعر :
دهلی ، ۱۳۰۹ ق ، سنگی ، وزیـری ، ۱۴۸ ص .

دکتر محمدمحمدی :

(ـ معاصر)

استاد علوم ومتخصص در ادبیات عرب از دانشگاه بیروت .

۱ ـ آداب اللغة العربية وتاريخها (ع بی) :
جلد اول ، طهران ، ۱۳۳۵ ش ، سربی ، وزیری ، نشریهٔ ۳۴۰ دانشگاه ، ۲۰۰ص .

۲ ـ درس اللغة والادب (عربی) :
۲ جلد ، طهران ، ۲۸ ـ ۱۳۳۰ش،سربی، وزیری ، نشریهٔشمارهٔ ۵۲و۱۳۲دانشگاه، ۲۳۶+۷۳ ص .
۲ جلد ، طهران، ۳۵ ـ ۱۳۳۷ش،سربی، وزیری،نشریهٔ شمارهٔ ۲۹۵و۵۲۴دانشگاه چاپ دوم ، ۸۴،+۲۴۷ ص .

۳ ـ فرهنگ ایرانی و تأثیرآن در تمدن اسلام وعرب:
طهران ، ۱۳۲۳ ش،سربی، رقعی،۳۴۱۰ص.

شمس الدین محمدبن محمودآملی :

(ـ بعد ازسال ۷۵۰ق)

اظهارعرض و طول فضل اودرمعقول ومنقول طولی دارد و در زمان الجایتو سلطانمحمد خدابنده مدرس مدرسهٔ سلطانیه بوده و با قاضی عضدالدین ایجی متوفی ۷۵۷ همواره طریق مناظره ومجادله مـی پیموده . از جملهٔ مصنفات اوشرح کلیات قانون ابوعلی و شرح کلیات طب سیدشرف الدین ایلاقی وشرح مختصر اصول ابن حاجب که درآنجامتصدی دفع سخنان شارح عضدی شده و نفایس ـ الفنون ودرخطبهٔ شرح ایلاقی علیرغم اهل سنت وجماعت که جهت حفظ ناموس ابوبکر وعمرقائی عصمت ائمهٔ اثناعشربلکه عصمت پیغمبر ند نام اصحابرا طی نموده و درمقام صلوات برآل ایشانرا از ذلل توصیف فرموده الخ .

(مجالس المؤمنین ، ص ۳۴۴) .

بگفتهٔ ، صاحب شدالازار،ص ۴۵۰ بعد از سال ۷۵۰ ق ، درشیراز وفات یافت و در آنشهر درحوالی مقابرمصلی مدفون گردید.

سایر مآخذ : روضات الجنات ، ص ۱۲۶ ، ریحانة الادب ، ج ۱ ، ص ۳۰ ، فهرست کتب اهدائی مشکـوة ، ج ۲ ، ص۷۷۷ ، سالنامهٔ پارس ، بقلم سعید نفیسی .

۱ ـ تعبیرخواب :
(قطعهٔ از نفایس الفنون) .
طهران ، ۱۳۲۰ ق ، سنگی .

۲ ـ شرح قانون ابن سینا (عربی) :
۲ جلد ، لکهنو ، ۶۵ـ ۱۲۶۸ ق،سنگی، رحلی،۵۸۵+۵۳۰ص،درهامش آن حاشیهٔ حکیم علی جیلانی برقانون ،

۳ ـ نفایس الفنون فی عرایس العیون :
طهران ، ۱۳۰۹ ـ ۱۳۰۸ ق،سنگی،رحلی ، ناشرحاج ملا باقرخوانساری ، ۲۶۴ + ۳۲۱ ص .
طهران ، ۱۷ ـ ۱۳۱۶ ق،سنگی، رحلی ، ۳۳۵+۲۷۲ ص .
طهران ، ۷۷ ـ ۱۳۷۹ق،سربی،وزیری ، اسلامیه، ۳۰+۵۹۰+۵۵۶+۵۹۷ص.
بمبئی ، ۱۸۹۲ ، سنگی ، وزیری .

محمدبن محمود بدایعی بلخی:

(   )

گویند اشعارمصنوع میسروده ولی از این قسم‌اشعار او چیزی‌درمیان نیست‌ومهمترین نظمی که از او باقی مانده ببحرتقارب از پندهای‌انوشیروانست در حدوددویست بیت اصل آن بزبان پهلوی بوده وترجمهٔ‌به‌نثر ازآن بابن‌سینا نسبت میدهندباسم ظفرنامه (سالنامهٔ پارس ، بقلم سعیدنفیسی) .

۱ ـ پندنامهٔ نوشیروان (شعر) :

طهران ، ۱۳۱۲ش ، سربی، بتصحیح سعید نفیسی ، ۲۸ ص .

محمدبن‌محموددهدارشیرازی‌متخلص‌بفانی:

(۹۴۷ ـ ۱۰۱۶ ق)

خواجه محمد حکیم دهدارفانی از علمای متأخرصوفیه است.علم‌ازشاه فتح‌الله آموخت. چون شاه فتح‌الله بعداز فوت علی عادلشاه بدرگاه اکبری شتافت خواجه محمدبشهر احمدنگر رفته درخدمت برهان نظامشاه اعتبار یافت وناظم مملکت گشت . در آن اوان‌شیخ حسن نجفی باحمدنگررسیدخواجه محمد دهدار معتقد او شد . هیجده سال بخدمتش بسر برد و کتب خوانده رابار دیگر تکرار کرد وآداب صوفیه آموخت. پس چون نظامشاه نبیرهٔ نظامشاه مسطور بسلطنت نشست حکومت برارپافت و بعداز فوت او به(برهانپور) و از آنجا به بندر (سورت) رفت و همه را ترک گفته منزوی گردید .

خانخانان بغایت معتقدش بود. شصت‌ونه‌سال عمر یافت . درسنهٔ ۱۰۱۶ درگذشت . (تحفةالکرام ، ج ۲ ، ص ۷۷) ؛

سایر مآخذ ، ریاض‌العارفین ، ص ۳۹۳ ، مقالات‌الحنفا ، ص ۲۶۸ .

۱ ـ دریتیم درتصوف :

شیراز ، ۱۳۱۹ ش ،سربی ، کتابفروشی جهان‌نما ، ۴۱ ص .

۲ ـ مختصر شرح‌گلشن راز :

(شرح گلشن راز موسوم بمفتاح الاعجاز شبستری راکه شارح‌آن‌شمس‌الدین اثیری است مختصر کرده)

هند .

شیخ محمدبن محمود سماکه حلی :

(ـ معاصر)

۱ ـ الحق‌المبین فی‌استظهارعلی‌الغیبین (عربی) :

(تاریخ فراغت از تألیف،۱۳۴۵ق) .

۳ جلد ،...،

سیدمحمدبن محمودحسینی یزدی :

( )

۱ ـ بهجةالطالبین :

میرسید شریف جرجانی ، شرح کبری ، طهران ، ۱۳۱۷ ق ، سنگی ، ۹۴ ص ، درهامش‌کبری ومنظومهٔ نور علیشاه .

سید محمدبن ابراهیم محیط طباطبائی :

(۱۲۸۱ ش ـ معاصر)

در قریهٔ جزلاازدهستان سفلای زوارهٔ اردستان متولدشده . پدرش مردی‌دانشمند

و درشعر فنا تخلص میکرده . وی مقدمات فارسی وعربی راآموخت و درسال ۱۳۰۲ ش بطهران آمد وبتحصیلات خود ادامه داد و دورهٔ کامل متوسطه وقسمتی ازدانشکدهٔ حقوق ودوزبان انگلیسی وفرانسه را تاحدامکان آموخت. امابعللی موقة بکارتعلیم پرداخت . ازچهار سال اخیر بحد تقاعد رسیده وبکار نویسندگی پرداخته است . درسال ۱۳۲۱ ش مجلهٔ محیط را منتشرساخت

(تاریخ برگزیدگان ،ص۳۹۶) .

۱ - جغرافیای نو :

۲جلد،طهران ، ۱۳۱۶ ش ،سربی،رقعی ، کتابفروشی مظفری .

۲- رابندرانات تاگورشاعر و فیلسوف هندی :

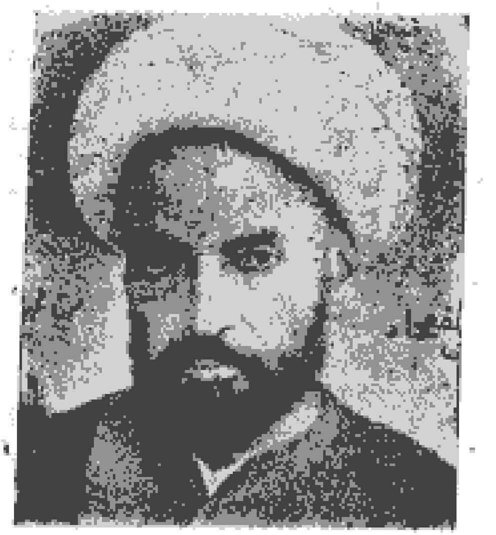
طهران ، ۱۳۱۱ش، سربی ، ۶۷ ص .

۳- شرح حال فردوسی:

طهران ، سربی .

شمس الفصحاء میرزا محمد محیط قمی:

(- ۱۳۱۷ ق)

مسقط الرأس او قم بوده . اوائل عمردرآنجا بتحصیل علوم عقلیه ونقلیه نزد اکابر علماء وادباء بسر میبرده و چندیهم در اصفهان بتکمیل علم بدیع تحصیل مقام منیع کرده وبقیهٔ عمررا درتهران بسر برده.شعر لطیفش فصحاء وبلغاء را افسرسخن، دوست ودشمن بفصاحت وبلاغت او معترف بودند وشاعری وصفات حمیدهٔ دیگرشعر اومیستودند.همیشه فخر بمداحی ممدوحین خدا داشته نه غیر ایشان اگر چندجا برخی را ستوده ومداحی نموده در همه حال صبوروقنوع بود. درانشاء وانشادمدایح ومناقب دودمان رسالت وخاندان ولایت که نهایت حریص و مولع مینمود کمتر شعر دیگرانرا میخواند وآن خود را هر گزنمی نگاشت . هرکس نوشتهٔ شعرمحیط را در نزد او مدعی رؤیت شود هیچ رأی زرین تصدیقش نمیکند . خیلی حافظهٔ خوب داشت همواره تمام اشعارشرا ازحفظ میخواند. اشعار آبدار و دواوین ادباء خراسان و شعرای ترکستانرا هیچگاه غوری بسزا نداشت ولی غزلهای مبتنی برعرفان اطوری سخت میساخت وازنقائص میپرداخت که ترك وتاتررامبهوت میساخت . از بدوورودبطهران تا بدرود ازاین جهان تمام حشر ونشراوبا ادباء وعلماء و فضلاء واتقیاء بود . در سال ۱۲۹۸ مرا(میرزاحیدرعلی مجدالادباء) باو مواصلت دست داد واورا بامن بنده مصاهرت اتفاق افتاد ، درسنهٔ ۱۳۱۷ ق در گذشت ودرقبرستان شیخان قم بخاك رفت

(مقدمهٔ دیوان)

۱- دیوان شعر :

طهران ، ۱۳۱۸ق،سنگی ، خشتی ، خط زین العابدین ملك الخطاطین قزوینی ،با مقدمهٔ میرزا حیدر علی مجدالادباء ضیاء لشکر، ۲۲۳ ص .

اصفهان ، ۱۳۲۸ ش ، سنگی ، رقعی ، کتابفروشی شهشهانی، ۲۲۷ ص .

محیی الدین محمد :

(   )

۱ ـ گلدستهٔ دانش :

آگره ، ۱۸۸۵م،سنگی،رقعی، ۱۹۲ص
الله‌آباد، ۱۸۸۸م،سنگی،وزیری، ۱۷۰ص.
لکهنو ، ۱۸۹۶ م،سنگی،رقعی، ۱۱۰ .
لاهور ، ۱۹۰۴م،سنگی،رقعی، ۲۰۴ص.
لاهور ، ۱۹۰۷م،سنگی ، رقعی، ۲۲۹ص.

محمد مختار زاده :

(ـ معاصر)

۱ ـ بسوی خدا :

شیراز ، ۱۳۳۲ ش ، سربی ، رقعی ، مطبوعاتی هاشمی ، ۲۴ص.

۲ ـ جهان توحید :

طهران ، سربی ، رقعی ، با مقدمه و ملحقات شیخ عبدالمنتظر مقدسیان ، ۱۲۲ص.

۳ ـ دسته گل :

طهران ، سربی ، جیبی ، مطبوعاتی خزر ، ۱۵۹ص.

۴ ـ شاهراه توحید :

طهران ، بی‌تاریخ ، سربی، رقعی ، بتصحیح شیخ عبدالمنتظر مقدسیان ، ۱۹۴ص.

محمد پاشا مخزومی :

(ـ معاصر)

۱ ـ خاطرات جمال الدین افغانی :

بیروت ، ۱۹۳۱ م ، سربی ، وزیری ، ۴۷۲ص .

سید محمد مداح نطنزی طباطبائی :

(ـ معاصر)

۱ ـ نقل الشریعه (شعر) :

مشهد ، بی‌تاریخ ، سربی ، جیبی، ۱۶ ص.

سید محمد مدرس صادقی :

(ـ معاصر)

مدیر چاپخانهٔ مهرگان شیراز .

۱ ـ شیراز امروز :

(آثار تاریخی وشرح حال علماء وشعراء)
شیراز، ۱۳۳۱ش،سربی ، وزیری، ۲۱۴ص

محمد مدرسی زنجانی :

(ـ معاصر)

۱ـ سرگذشت وعقاید فلسفی خواجه نصیر :

طهران ، ۱۳۳۵ ش ، سربی ، وزیری ، نشریهٔ ۳۰۹ دانشگاه ، ۱۹+۲۳۶ص .

شیخ محمد مدنی :

(   )

۱ ـ الاتحافات السنیة فی الاحادیث القدسیه (عربی) :

حیدرآباد دکن ، ۱۳۵۸ ق ، سربی ، وزیری ، چاپ دوم ، ۱۹۱ص.

سید محمد مدیر خازنی :

(ـ معاصر)

کارمند دفتر آستان قدس رضوی درمشهد.

۱ ـ شجرهٔ سادات رضوی :

مشهد ، ۱۳۳۵ش ، سربی ، جیبی ، زوار، ۲۴۶ ص.

محمد مرتضوی شمیرانی :

(ـ معاصر)

۱ ـ خودآموز دفترداری دوبل وحسابداری عالی :

طهران، ۱۳۳۴ش، سربی، رقعی، ۲۰۸ ص

محمد مرتضوی :

(ـ معاصر)

مدیر روزنامهٔ پیروزی .

۱ ـ خانهٔ سری :

ژول ماری ، ترجمه ، ۲ جلد ، طهران ، سربی ، رقعی، ۳۲۴+۲۲۱ ص،

۲ ـ شهرکوران :

طهران ، سربی ، رقعی، بنگاه افشاری ، ۱۷۸ص.

۳ ـ یوشت فریان و مرزبان نامه :

طهران ، ۱۳۲۴ ش، سربی، ۲۱+۳ ص.

شیخ محمدبن مرتضی جنابذی :

(ـ معاصر)

۱ ـ ترجمهٔ نماز :

مشهد ، ۱۳۷۵ق، سربی ، جیبی، ۳۲ ص.

نورالدین محمدبن شاه مرتضی بن محمد مؤمن بن شاه مرتضی کاشانی مدعو به هادی :

(زنده درسال ۱۱۰۵ ق)

نورالدین اخباری نوادهٔ برادری ملامحسن فیض است .

(مآخذ: الذریعه، ج۱، ص۱۶۰ و ص۲۲۸، ج۴ ،ص۹۷،ج۸،ص۱۱۹، فوائدالرضویه ، ص ۶۳۴ ، فهرست رضویه ،ج۱ ، ص۱۴، فهرست مدرسهٔ سپهسالار، ج۱، ص ۳۱۸)

۱ ـ ترجمةالحقایق :

(تاریخ فراغت از ترجمه، ۱۱۰۵ ق)

ملامحسن فیض، ترجمه، ایران، ۱۲۹۹ق، سنگی.

۲ ـ الدرالبحار المصطفی من بحارالانوار (عربی) :

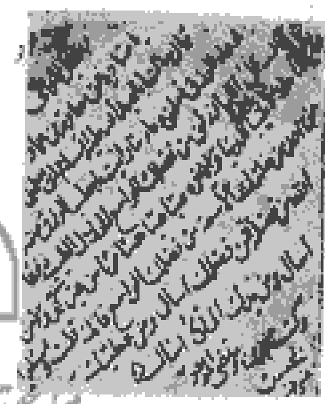
ملا محمد باقر مجلسی، منتخب ، جلدسوم، طهران، ۱۳۰۱ق ، سنگی، رحلی، باهتمام حاج ابوالقاسم خوانساری. و میرمحمدصادق حسینی، ۴۵۳ص.

محمدبن شاه مرتضی بن شاه محمود کاشانی

ملامحسن فیض :

(۱۰۰۷-۱۰۹۰ ق)

عالم ربانی ، فاضل صمدانی ، محدث ماهر ، ادیب اریب ، شاعرماهر ، محقق ، مدقق ، حکیم ، متأله ، متکلم ، عارف ، کامل ، مرتبهٔ او درفضل و فهم وطول باع و کثرت اطلاع برفروع و اصول و احاطه بمراتب معقول و منقول و کثرت تصنیف وجودت تعبیر و ترصیف بر احدی پوشیده نیست . این شیخ جلیل عظیم الشأن در سنهٔ ۱۰۹۱ بسن هشتاد و چهار سالگی درکاشان وفات یافت و درقبهٔ معروف بکرامات مدفون شد. (فوائدالرضویه ، ص۶۳۲)

سایرمآخذ : ریحانةالادب ، ج۳ ص ۲۳۸، هدیةالاحباب ، ص ۲۳۳ ، تتمة المنتهی ، ص ۵۸۹.

۱ - (الف) آئینهٔ شاهی :

۲ - (ب) الفت نامه :

۳ - (ج) ترجمةالصلاة :

شیراز ، ۱۳۲۰ ش، سربی، رقعی، ۲۴ + ۱۰ + ۱۴ص.

۴ - الانصاف فی طریق العلم باسرار الدین المختص بالخواص و الاشراف و بیان الفرق بین الحق والاعتساف :

طهران ، ۱۲۹۷ق و ۱۳۰۳ق، سنگی.

طهران ، ۱۳۱۰ق ، سنگی، رقعی، باهتمام محمدعلی گلپایگانی ، ۲۲۰ + ۱۰ ص، با کلمات مکنونه در یکجلد .

طهران ، ۱۳۱۱ ق ، سنگی، ناشرمیرزا- هادی اصفهانی، ۱۹۰ص، با منهاج النجاح دریکجلد .

طهران، ۱۳۱۷ق، سنگی، رقعی، خط محمد- حسین بن خلیل طالقانی ، باهتمام محمد- مهدی گلپایگانی ، ۲۲۱ + ۱۰ ص ، با کلمات مکنونه .

۵- انوارالحکم واسرارالکلم (عربی) :

(ملخص علم الیقین)

طهران.

۶- بشارةالشیعة (عربی) :

طهران. ۱۳۰۳ق، سنگی، بامرآت الآخره وضیاءالقلوب وخلاصة الاذکار.

طهران، ۱۳۱۱ق ، سنگی، وزیری، ناشر میرزا هادی اصفهانی ، ۱۹۰ص.

۷- ترجمة الشریعة:

طهران ، ۱۲۶۰ق، با ترجمة الصلوة و ترجمة العقائد .

طهران، ۱۳۲۱ش ، سربی ، رقعی ، کانون معرفت باهتمام دکتربهمن کریمی، ۴۲ + ۲۴

۴۰ص .
۸- ترجمة الصلوة :
طهران، ۱۲۶۰ ق .
طهران، بی‌تاریخ، سربی ، رقعی ، اسلامیه، ۲۴ص .
طهران ، بی تاریخ ، سنگی ، جیبی ، خط ابوالقاسم خوشنویس، ۴۸ص.
طهران، ۱۳۴۰ ش ، سنگی ، رحلی ، خط حسن زرین خطومحمد علی‌غروی تبریزی، بکوشش سید محمد علی‌صفیر، ۱۹۸ص .
شیراز، ۱۳۲۰ ش ، سربی، ۲۴+۱۰+ ۱۴ص، باآئینهٔ شاهی والفت‌نامه.
۹- تسهیل السبیل (شعر) :
انتخاب کشف‌المحجة سیدبن‌طاوس، ایران، ۱۳۰۳ق، سنگی ، با تحف‌العقول ابن‌شعبة
۱۰- تفسیرالاصفی (عربی) :
(مختصر تفسیرالصافی)
طهران، ۱۳۱۱ق.
طهران، ۱۳۵۴ ق ، سنگی ، خشتی ، خط عبرت نائینی، ۳۸۸+۳۸۲ ص.
بمبئی، ۱۲۷۴ق، سنگی، در هامش تفسیر صافی.
۱۱- تقویم المحسنین فی معرفة الساعات والشهور ـ والسنین (عربی) :
(احسن التقویم)
بمبئی ، ۱۳۰۲ق، سنگی .
تبریز، ۱۳۱۳ق، سنگی ، خط عبدالصمد، بامسارالشیعه ورسالهٔ صیغ‌العقود ملامحمد- جعفر وملامحمد یوسف استرابادی ورسالهٔ الفاظ احمد فاضل مراغهٔ .
تبریز، ۱۳۱۵ق، سنگی، جیبی ، باترجمهٔ فارسی بین‌سطور ، ۶۸ ص ، بـا توضیح ـ
المقاصد شیخ بهائی ومسارالشیعه.
۱۲- (الف) الحقایق فی‌محاسن الاخلاق (عربی) :
(ملخص المحجة البیضاء)
۱۳- (ب) قرةالعیون فی المعارف والحکم (عربی):
۱۴- (ج) مصباح الانظار وهومنارالانوار و مفتاح ـ الاسرار وعمل‌بما فیه‌امن من‌عذاب النار(عربی):
طهران، ۱۲۹۹ ق ، سنگی، وزیری ، خط حاج محمدبن ابوالقاسم حسنی، ۲۷۵ص.
طهران، ۱۳۷۸ق، سربی،وزیری،۵۵۴ص.
۱۵- خلاصةالاذکار (عربی) :
طهران، ۱۳۰۳ ق ، سنگی ، با منهاج ـ النجاح و بشارة الشیعة و ضیاءالقلوب و مرآت‌الآخره.
طهران ، ۱۳۱۱ق، سنگی، وزیری ، ناشر میرزا هادی اصفهانی ، با منهاج النجاة وغیره .
۱۶ ـ دیوان شعر :
طهران ، ۱۳۴۸ق ، سنگی، رقعی ، علمی، بناشر اسدالله شهشهانی ، ۲۰۰ ص .
طهران ، ۱۳۳۷ ش ، سربی ، رقعی ، با مقدمهٔ اسدالله شهشهانی ، (میر کمالی) ، ۲۱۶ ص .
طهران ،۱۳۳۹ ش، سربی ، رقعی ، نشریهٔ شمارهٔ ۱۳ انتشارات دینی‌شمس ، ۷۱۵ص ، بارسالهٔ گلزار قدس .
طهران ، ۱۳۵۷ ق، سنگی ، رقعی ، علمی ۱۷۸ ص ،
بمبئی ، ۱۳۰۰ ، سنگی .
۱۷ ـ راه صواب :
طهران ، ۱۳۲۹ش، سربی ، رقعی، باهتمام سید محمودبن‌جعفرموسوی‌زرندی، ۳۲ ص.
۱۸ ـ رساله فی‌الجبر و الاختیار (عربی) :
طهران ، ۱۳۱۳ ق ، سنگی ، ۱۵ ص .

طهران ، ۱۳۱۵ ق ، سنگی ، وزیری ، ضمن کلمات المحققین .

۱۹ - رسالة الشریعة (عربی) :

طهران ، سربی ، کانون معرفت ، بتصحیح بهمن کریمی .

۲۰ - رسالة المشواق :

طهران ، ۱۳۲۵ ش ، سربی ، رقعی ، بتصحیح احمد بهمنیار ، ۲۸ ص .

۲۱ - رسالة نوروز سی روز :

طهران ، ۱۳۲۵ ش ، سربی ، وزیری ، ۸۵ ص ، ضمن روز شماری در ایران باستان و آثار آن .

۲۲ - زادالسالك :

طهران ، ۱۳۳۱ ش ، سربی ، بتصحیح جلال ـ الدین محدث ، ۱۲٤ ص .

۲۳ - شرح صحیفة السجادیه (عربی) :

طهران ، ۱۳۱۷ ش ، سنگی ، وزیری ، ۱۹۸ ص ، در هامش شرح صحیفة موسوم بنور الانوار جزایری

۲٤ - شهاب الثاقب (عربی) :

نجف ، ۱۳٦۸ ق ، سربی .

۲۵ - الصافی فی التفسیر (عربی) :

طهران ، ۱۲٦٦ ق ، سنگی ، رحلی ، ٦۸۰ ص

طهران ، ۱۲۷۱ ق ، سنگی ، رحلی ، چاپ شیخ موسی طهرانی ، ۹٤۳ ص .

طهران ، ۱۲۸٦ ق ، سنگی ، رحلی ، ٤۹۵ ص .

طهران ، ۱۳۱٦ ق ، سنگی ، رحلی ، ٦٦۱ ص ، در هامش آن تفسیر اصفی .

طهران ، ۱۳۲٤ ق ، مطبعة میرزا علی اصغر

طهران ، ۱۲۷۵ ، سنگی ، رحلی ، ۵۲۲ ص .

طهران ، ۱۳۳٤ ق ، سنگی ، رحلی ، ۵۸۰ ص .

طهران ، ۱۲۷٦ ق ، سنگی ، رحلی .

طهران ، ۱۳۱۱ ق ، سنگی ، رحلی ، ۵۰۳ ص .

تبریز ، ۱۲۷۲ ق ، سنگی ، رحلی ، ۵۳۹ ص .

تبریز ، ۱۲٦۹ ق ، سنگی ، رحلی ، ۵٤۱ ص .

بمبئی ، ۱۲۷٤ ق ، سنگی ، رحلی .

۸ جلد ، طهران ، ۷٤ ـ ۱۳۷۵ ق ، سربی وزیری ، باهتمام حاج میرزا حسن لواسانی ، ۱۰۰۰ + ۸۷۰ ص .

۲٦ - ضیاء القلوب (عربی) :

طهران ، ۱۳۱۱ ق ، سنگی ، وزیری ، ناشر میرزا هادی اصفهانی ، ۱۹۰ ص .

طهران ، ۱۳۰۳ ق ، سنگی ، با منهاج ـ النجاة و بشارت الشیعه و خلاصة الاذکار و غیره .

۲۷ - علم الیقین فی اصول الدین (عربی) :

طهران ، ۱۳۰۳ ق ، سنگی ، رحلی ، با منهاج النجاة و بشارت الشیعه و خلاصة ـ الاذکار و ضیاء القلوب و مرآت الآخرة و عین الیقین .

طهران ، ۱۳۱۳ ق سنگی ، رحلی ، ٤۲۸ ص ، با عین الیقین و منهاج النجاة .

طهران ، ۱۳۱۲ ق ، سنگی ، رحلی ، ٤۲۸ ص + ۵ با منهاج النجاة و مرآت الاخره .

طهران ، ۱۳۱۱ ق سنگی ، رحلی ۱۹۰ ص .

۲۸ - عوامل (عربی) :

(بقولی تألیف ملا محسن ادیب)

طهران ، ۱۲۹۳ ق و ۱۳۰۰ ق ، سنگی .

ضمن جامع المقدمات مکرر بطبع رسیده است .

۲۹ - عین الیقین فی اصول الدین (عربی) :

طهران ، ۱۳۰۳ ق ، سنگی ، رحلی ، با منهاج ـ النجاة و بشارة الشیعة و خلاصة الاذکار و ضیاء ـ القلوب و مرآت الآخره و علم الیقین .

طهران، ۱۳۱۱ق، سنگی، وزیری، ناشر میرزا هادی اصفهانی، ۱۹۰ص.
طهران، ۱۳۱۳ق، سنگی، رحلی، ۴۲۸ص، باعلم‌الیقین و منهاج‌النجاة.

۳۰ - الکلمات‌الظریفة فی‌منشاء اختلاف‌الامة‌المرحومة (عربی):
طهران، ۱۳۱۶ق، سنگی، رقعی، ۱۲۷ص.

۳۱ - الکلمات المکنونة فی‌علوم اهل‌المعرفةواقوالهم (عربی):
طهران، ۱۳۱۰ق، سنگی، رقعی، باهتمام محمد علی گلپایگانی، ۲۲۰ + ۱۰ص، باالانصاف دریکجلد.
طهران، ۱۳۱۶ق، سنگی، رقعی، باهتمام محمد مهدی گلپایگانی، ۲۲۰ص.
طهران، ۱۳۱۷ق، سنگی، رقعی، خط محمدحسین بن‌خلیل‌طالقانی، ۲۲۱ + ۱۰ ص، باالانصاف دریکجلد.
بمبئی، ۱۲۹۶ق، سنگی، رقعی، ۲۰۱ ص، با ارشاد القلوب دیلمی در یکجلد.
طهران، ۱۳۴۲ش، سربی، رقعی، انتشارات فراهانی، بتصحیح و تعلیق شیخ عزیزالله عطاردی‌قوچانی، ی + ۲۵۵ص.

۳۲ - لآلی مخزونه‌درادعیه وختومات:

۳۳ - تتمةالختوم‌والاورادالصحیحة المجربة باللئالی - المخزونة:
طهران، ۱۲۹۶ق، سنگی، رقعی، ۱۰۷ ص بی شماره صفحه.

۳۴ - مجموعه:
(۱ - ترجمة العقائد ۲ - زاد السالکین ۳- ترجمةالصلاة ۴ - الفت‌نامه ۵ - آئینهٔ شاهی)
طهران، سربی، رقعی، کانون معرفت، باهتمام بهمن کریمی.

۳۵ - المحجةالبیضاء فی‌تهذیب‌الاحیاء (عربی):
طهران، ۱۳۲۶ق، سنگی، رحلی، خط‌سلیمان ابن‌احمد طالقانی، ۳۲۱ص.
طهران، ۴۰ - ۱۳۳۹ش، سربی، وزیری، صدوق، بتصحیح علی‌اکبر غفاری، ۴۰۵ + ۴۱۸ + ۴۵۹ + ۴۸۴ + ۳۷۹ + ۳۶۴ص.
طهران، ۱۳۴۱ق، سنگی، رحلی، ناشرمحمد - ابراهیم خوانساری، ۳۲۱ ص.
طهران، ۱۳۴۵ق، سنگی، رحلی، ۳۲۰ص.
جلد اول، طهران، ۱۳۳۹ش، سربی، وزیری، باهتمام سید محمد مشکوة، ۶۳ + ۴۷۹ص.

۳۶ - مرآةالآخرة (فارسی‌وعربی):
طهران، ۱۳۰۳ق، سنگی، رحلی، بامنهاج - النجاة وبشارة الشیعه و خلاصة الاذکار وضیاءالقلوب‌وعین‌الیقین‌وعلم‌الیقین.
طهران، ۱۳۱۱ق، سنگی، وزیری، ناشر میرزاهادی‌اصفهانی، ۱۹۰ص.
طهران، ۱۳۱۲ق، سنگی، رحلی، ۴۲۸ص، باعلم‌الیقین.

۳۷ - منهاج‌النجاة (عربی):
(شرح حدیث طلب‌العلم فریضة علی کل مسلم ومسلمة)
طهران، ۱۳۰۳ق، سنگی، بابشارةالشیعه و خلاصةالاذکار وضیاءالقلوب ومرآةالآخره وعلم‌الیقین وعین‌الیقین.
طهران، ۱۳۱۱ق، سنگی، وزیری، ۱۹۱ص.
باخلاصةالاذکارو بشارةالشیعةومرآةالآخرة وضیاءالقلب‌والانصاف.
طهران، ۱۳۱۲ق، سنگی، رحلی، ۴۲۸ص،

باعلم‌الیقین ومرآةالآخرة .

طهران، ۱۳۱۳ق، سنگی، رحلی، مطبعهٔ سید مرتضی، ۴۲۸ص، با عین‌الیقین و علم الیقین .

۳۸ - النخبة فی‌خلاصة احکام الشریعةالمطهرة وسننها وآدابها (عربی) :

طهران، ۱۳۳۰ق، سنگی، رقعی،۱۹۹ص، باحدیث فضل‌بن‌سهل .

طهران،۱۳۰۳ ق، سنگی، رقعی، ۱۹۹ص.

طهران، ۱۳۲۴ ق ، جیبی، خط‌محمدابـن احمد، ۳۱۳ص .

طهران، ۱۳۲۸ق، سنگی، رقعی،۱۹۹ص.

۳۹ - النوادرفی‌جمع‌الاحادیث (عربی) :

طهران، سنگی، گراوری، شمس، ۲۶۷ص.

۴۰ - الوافی (عربی) :

(شرح‌احادیث کتب اربعهٔاوائل)

چهارجزءاول،طهران، ۱۳۱۱ق، سنگی، رحلی،خط محمدتقی‌بن محمدحسن‌طالقانی، ۵۳۲ص .

جلدپنجم،طهران، ۱۳۱۴ق، سنگی،رحلی، ۵۷۲ص .

۳ جلد، طهران، ۳۲۲ـ۱۳۲۴ق، سنگی، رحلی، باهتمام مهدی سمسار اصفهانی‌تاجر، ۶۳۶+ ۷۹۰+۷۸۳ص .

جلداول، طهران، ۱۳۲۲ق، سنگی،رحلی، ۵۳۲ص .

جلددوم،طهران، ۱۳۲۵ق، سنگی، رحلی، خط‌میرمحمدصادق‌بن ابوالقاسم‌خوانساری، ۵۷۲ص .

طهران، ۱۳۲۳ق، سنگی ، چاپ افست ، اسلامیه،باهتمام‌محمدرضارضوی‌خوانساری، ۱۲۴+۲۱۹+۱۸۵+۱۰۸+۲۷۴+ ۹۶+۹۸+۲۴۷+۱۷۱ص.

جلد سوم، طهران، سنگی، رحلی، بتصحیح ابوالحسن‌شعرانی، اسلامیه،۱۴۵+۱۱۸+ ۲۱۸+۱۴۹+۱۵۳ص.

شیخ محمد (بن شیخ عبدالمؤمن) مردوخ کردستانی:

(ـ معاصر)

۱ - بطلان اجتهاد یا نسیم رستگاری :

(براین‌کتاب بنام شمشیر کاری برفـرق نسیم رستگاری‌وبنام‌نفحات باری دررد‌نسیم رستگاری ردنوشتهٔ شده است)

مصر، ۱۳۵۴ق= ۱۹۳۶م، سربی، رقعی، ۶۳ص .

۲ - تاریخ مردوخ :

۲ جلد، طهران، بی‌تاریخ، سربی ، رقعی، چاپخانهٔ ارتش، ۲۹۱+۴۲۷ص .

۳ - تصریف محمدی :

طهران، ۱۳۴۵ق، سنگی، جیبی،۱۰۶ص.

۴ - جام‌جان وجین :

طهران، ۱۳۲۳ش، سربی، رقعی،۱۳۲ص.

۵ - جان نما :

طهران، ۱۳۲۱ش، سربی، رقعی، ۶۶ص.

۶ -جواب چهارده سؤال :

طهران، ۱۳۴۲ش، سربی، جیبی، ۳۹ص.

۷ - چارهٔ بدبختی یاجواب گرجی وجواهر :

چاپ سربی، بی‌تاریخ ، جیبی، ۶۰ص.

۸ - رساله پاسخ‌بآقای یزدی :

سنندج، ۱۳۴۰ش، سربی، رقعی ، اقبال و محمدی،۱۰۳ص .

۹ - سرمایهٔ هدایت :

طهران، ۱۳۲٤ش، سربی، وقعی، ۷۸ ص.

۱۰ ـ طب جدید آلمانی :

چاپ سربی، جیبی، ٤٠ص .

۱۱ ـ فرهنگ‌مردوخ :

۲ جلد، طهران، بی‌تاریخ، سنگی،وزیری، ۹۸۱+۹٦۱ص .

۱۲ ـ فقه محمدی :

تبریز، ۱۳۳٦ش، سربی ، رقعی ، بتصحیح عبدالقادر وحسین مدرسی، شرکت‌سهامی چاپ کتاب آذربایجان، کتابفروشی موثقی مهاباد،٥٦٤ص .

۱۳ ـ کتاب درجواب‌معترضین :

طهران، بی‌تاریخ، سربی، رقعی،٥٨ص.

۱٤ ـ گفتارها :

طهران، ۱۳۳۷ش، سربی، خشتی، چاپ سوم، ۲۱۲ص.

۱٥ ـ منتخب‌الخواص دردانستن‌آثار اطعمه و اشربه :

طهران، ۱۳۳۰ش، سربی، رقعی، چاپخانهٔ آرتش، ۱۱۰+۲۸ص .

۱٦ ـ منطق مردوخ :

طهران، ۱۳۲٦ش ، رقعی، کیهان،٧٤ص.

۱۷ ـ نحو محمدی :

طهران، ۱۳٤٥ق، سنگی، جیبی،۸۸ص .

۱۸ ـ ندای اتحاد :

طهران، ۱۳۲۳ش، سربی، رقعی، ۲۹ص.

طهران، ۱۳۲٤ش، سربی، رقعی چاپ‌دوم، ۲٦ص.

محمدالمرزوقی الجیلانی‌بن الحاج یحیی :

(ـ معاصر)

۱ ـ ابوالحسن‌الحصری[1] القیروانی (عربی) :

(علی‌بن عبدالغنی)

تونس، ۱۹٦۳م، سربی،وزیری، ٥۲۰ص.

شیخ محمد مسأله‌گو :

(ـ معاصر)

۱ ـ آداب‌الشریعة :

قم،۱۳٦٦ق، سنگی، جیبی، ۸۰ص .

محمد مسائلی اردبیلی :

(ـ معاصر)

۱ ـ تفسیر سورهٔ یس :

طهران، ۱۳۳۷ش، سربی، رقعی،۱۰۹ص.

محمد مستجاب خان :

( )

۱ ـ گلستان رحمت :

لندن، ۱۸۳۱م ، سربی، رقعی،۱٤٤ص .

محمد مسعود دهاتی :

(ـ مقتول۱۳۲٦ش)

مدیر روزنامهٔ مردامروز . در ۲٦ بهمن ۱۳۲٦ش درطهران مقتول گردید ودر مقبرهٔ ظهیرالدوله واقع در شمیران بخاک سپرده شد.

(سالنامهٔ کشور ایران،سال‌چهارم،ص۲۱٥)

سایرمآخذ : نخستین کنگرهٔ نویسندگان ایران .

۱ـ اشرف المخلوقات :

طهران، ۱۳۱۳ش،سربی. رقعی، چاپ‌دوم، کانون معرفت ، ۱۹۶ ص .

۲ ـ بهار عمر :

(جلدسوم گلهائیکه درجهنم میروید)

طهران،۱۳۲۴ش، سربی، رقعی،۱۷۳ص.

۳ ـ بهشت آرزو :

طهران، سربی .

٤ ـ تفریحات شب :

طهران، ۱۳۱۱ش،سربی، علی اکبرعلمی، ۱۷۹ص .

طهران، ۱۳۱۳، سربی.

طهران، ۱۳۲۰ش، سربی،رقعی،۲۵٤ص.

۵ ـ خوشبختی برای همه :

طهران، ۱۳۱۹ش، سربی .

۶ ـ درتلاش معاش :

طهران،۱۳۱۲ش، سربی، رقعی، ۱۶۶ص،

طهران،۱۳۲۸ش، سربی، رقعی .

۷ ـ شرح زندگانی پرحوادث محمد مسعود :

(تألیف دکتر جوانمرد)

طهران، ۱۳۲۷ش، سربی، وزیری،۳۱+ ۱۵+۱۹+۱۷+۱۸+۱۳+۱۵ + ۱۵+۱٤ص .

۸ ـ قاتل کیست :

طهران، سربی .

۹ ـ قتل محمد مسعود :

(تألیف خلیل‌انقلاب)

طهران،۱۳۲۶ش، سربی، رقعی، چاپخانهٔ خودکارایران، ۳۲ص .

۱۰ ـ گلهائیکه در جهنم میروید :

جلداول، طهران، ۱۳۲۱ش، سربی، رقعی، ۱۶۶ص .

ابونصرمحمدبن مسعود بـن عیاش سلمی سمرقندی عیاشی :

(   )

محدث، مفسر، ثقة، صدوق، از عیون ابـن طـایفه، جلیل‌القـدر، کثیرالاخبار، بصیر بروایت است . و زیاده از دویست کتاب تصنیف کرده . در اول امر بمذاهب عامـه بود واحادیث بسیارازایشان استماع نموده، پس هدایت یافت و از علـمای شیعه شد . اوتمام‌ترکهٔ پدرشرا که سیصدهزاراشرفی بود انفاق برعلم وحدیث نمود و خانـه‌اش مملو از علماء ومحدثین وقاری‌وکاتبی‌بود که به تصنیف و مقابله واستنساخ و تعلیقة مشغول بودند .

(فوائدالرضویه، ص٦٤۲)

۱ ـ التفسیر (عربی):

جلداول، قم، ۱۳۸۰ق، سربـی، وزیـری، بنفقهٔ حاج ابوالقاسم سالك، بتصحیح سید هاشم رسولی محلاتی، ۴۰۳ص .

جلد دوم ، قم ۱۳۷۱ق، سربی، وزیـری، بتصحیح‌سید هاشم رسولی محلاتی،۳۶۸ص.

شرف‌الدین‌ظهیرالدین‌ابوالمحامدمحمدابن مسعودو(یا) محمدبن محمدبن مسعودبن زکی مسعودی غزنوی :

(ـ زنده درسال ۶۷۲ ق)

مؤلف الکفایـة فی علم‌الهیئة کـه درسنهٔ ٦٤۳ بتألیف‌آن شروع کـرده ودر ۶۷۲ باتمام‌رسانده وسپس آنرا خود بفارسی‌باسم جهان دانش ترجمه کرده است .

(سالنامهٔ پارس، بقلم سعید نفیسی)

۱ ـ جهان دانش :

(تاریخ فراغت از تألیف ۶٤۹ق)

طهران، ۱۳۱۵ش، سربی، رقعی، ۱۹۰ص، ضمن سالنامهٔ دبیرستان پهلوی .

۲ ـ رساله درباب آثار علوی :

طهران، ۱۳۳۷ش، سربی، وزیری، نشریهٔ فرهنگ ایران زمین، بتصحیح محمدتقی دانش پژوه، ۲۲ + ۱۲۸ص .

۳ ـ کفایة التعلیم فی صناعة التنجیم :

طهران، ۱۲۸۷ق ، سنگی .

دکتر محمد مشایخی :

(۱۲۹۲ش ـ معاصر)

در یک خانوادهٔ روحانی در خوانسار متولد شده . پس‌از تحصیلات ابتدائی در خوانسار جهت‌ادامهٔ‌تحصیل باصفهان‌عزیمت نمود. پس‌از پایان دورهٔ تحصیلات‌متوسطه بسال۱۳۱۵ در رشتهٔ فیزیک و شیمی در دانشسرایعالی‌مشغول شده وبدرجهٔ لیسانس نائل آمد . پس از آن داخل خدمت‌وزارت فرهنگ شده عهده دار مشاغل مختلفه گردید : دبیردبیرستانها،رئیس دبیرستان خاقانی، بازرس‌فنی‌دبیرستانها. ضمن‌اشتغال بتدریس در دانشکدهٔ حقوق نیز بادامهٔ تحصیل پرداخته و باخذ لیسانس موفق گردید . درسال ۱۳۲۹ که برای‌مطالعات فرهنگی ببلژیک دعوت شده بود در آنجا بتحصیلات خود ادامه داد وبدرجهٔ دکتری درعلم حقوق موفق گردید. در مراجعت بایران ازطرف وزارت فرهنگ بریاست ادارهٔ مطالعات و برنامه‌ها منصوب شد. و اکنون (سال۱۳۳۶) دراین شغل انجام وظیفه مینماید .

(روزنامهٔ اطلاعات ۱٤ر۱ر۱۳۳۷)

۱ ـ نظریات اصلاحی دربارهٔ فرهنگ ایران :

طهران، ۱۳۳۲ش، سربی، وزیری، نشریهٔ جامعهٔ لیسانسیه‌های دانشسرایعالی، ۳۷۲ص.

دکتر سید محمدبن مشکوة الشریعه محمد مشکوة :

(۱۳۰۶ش ـ معاصر)

پس از گذراندن دورهٔ لیسانس دانشکدهٔ حقوق و دانشسرایعالی و معقول ومنقول طهران باروپا رفت ودر آنجا موفق باخذ دیپلم دکترای حقوق بین‌الملل عمومی از

دانشگاه‌پاریس ودیپلم دکترای دولتی در

حقوق‌عمومی ودیپلم دکترای دولتی‌اقتصاد سیاسی (رتبهٔ اول) ودیپلم دکترای دولتی از علوم‌اقتصادی ودیپلم مدرسهٔ علوم‌سیاسی پاریس گردید. او اکنون علاوه بر تدریس دردانشکدهٔ افسری و تحصیل درمؤسسهٔ تحقیقات اقتصادی دانشکدهٔ حقوق سمت مشاوراقتصادی‌وزارت‌اقتصادرانیزدارابوده‌و در رشته‌های تخصصی خود دارای مقالات و تألیفات‌است .

(سپید وسیاه ۲۸ر۴ر۴۲)

سایرمآخذ: طهران مصور،شمارهٔ ۶۱۷

۱ ـ رسالهٔ عدالت :

ملا جلال دوانی ، طهران، باهتمام دکتر مشکوة .

۲ ـ مصادقةالاخوان :

ابن بابویه‌شیخ صدوق، طهران، ۱۳۲۵ش، سربی، خشتی،باهتمام دکترمشکوة،۱۸+ ۵۵ ص .

۳ ـ وصیت‌نامهٔ مجلسی :

(عربی‌باترجمهٔ‌فارسی)

طهران، چاپ گراوری یکورقی، باهتمام دکتر مشکوة :

مشکوة الشریعة سید محمد بن علی حسینی مشکوة بیرجندی :

(۱۳۱۹ق ـ معاصر)

دربیرجندمتولدشده‌ودرسنهٔ۱۳۳۶ق برای تحصیل بمشهد مقدس مسافرت نموده ونزد علمای‌آنجابتحصیل فقه وحکمت پرداخته. بسال ۱۲۹۹ش جهته تکمیل تحصیلات بطهران آمده ودرمدرسهٔ محمودیه واقع‌در سرچشمه سکنی گزید و نزد علمای وقت

بتکمیل‌تحصیلات خود پرداخت وازاین‌پس بتدریس واقامهٔ نماز جماعت اشتغال ورزید وازسیدابوالحسن اصفهانی و آقاضیاءالدین عراقی وسید محمد حجت اجازهٔ اجتهاد مطلق واز حاج شیخ آقا بزرگ طهرانی اجازهٔ روایت دارد . درسال ۱۳۱۵ش‌با گذراندن پایان نامهٔ قانونی درجهٔ دکتری دررشتهٔ ادبیات برای او شناخته شد و در سال ۱۳۱۹ش دارای رتبهٔ ده استادی‌شد . درسنهٔ ۱۳۱۱ش در مدرسهٔ عالی سپهسالار بتدریس فلسفه پرداخته ودرسنهٔ ۱۳۲۰ عضو رسمی شورایعالی دانشگاه شد .

(مقدمهٔ فهرست کتب اهدائی مشکوة،ج۱)

۱ ـ بیع (درسی) :

طهران ۱۳۳۲ش،سربی، وزیری،۱۰۴ص.

۲ ـ شرح حکمةالعین (عربی) :

کاتبی قزوینی، شرح‌علامهٔ حلی، طهران، ۱۳۳۸ش،سربی،وزیری،باهتمام سیدمحمد مشکوة.

۳ ـ کتاب الشرایع :

طهران،سربی، رقعی، ۵۸ص .

۴ ـ کلمة التوحید لرفع الترديد:

۵ ـ مشکوة الاسرار فی حل عقدة الاسفار (عربی) :
(تعلیقه برفصل سوم ازنهج دوم ازجلدیکم اسفارملاصدرا)
طهران، ۱۳۰۵ش ، سنگی، رقعی، ۷۹+ ۱۲ص .

محمد مشیری :

(ـ معاصر)

فارغ‌التحصیل دورۀ پنجم دانشسرای تهران سال تحصیلی ۱۸ ـ ۱۳۱۹ش

۱ ـ روش نوین سبزی‌کاری :
طهران، ۱۳۴۲ش،سربی، رقعی،امیرکبیر ۲۳۵ص .

دکتر محمدمشیریان :

(ـ معاصر)

دکتر حقوق ازدانشگاه طهران .

۱ ـ حق‌مؤلف وحقوق تطبیقی:
طهران، ۱۳۳۹ش، سربی ، وزیری، ۲۴۰ +ح ص.

شیخ محمدبن ابوالحسن مصاحب نائینی :

( )

۱ ـ دموع‌العین فی‌مراثی‌الحسین (شعرعربی) :
طهران ۱۳۵۱ق،سنگی،جیبی،خط‌محمد ـ علی عبرت‌نائینی،۲۲ + ۱۷ص، بامنظومه فی‌علم‌الاصول دریکجلد .

مصدق‌السلطنه دکتر محمد بن وزیر دفتر هدایت آشتیانی مصدق :

(۱۲۹۹ق ـ معاصر)

تحصیلات‌مقدماتی‌او درطهران انجام گرفت وپس‌از ده سال خدمت‌دروزارت‌مالیه برای تحصیلات عالیه در آغاز مشروطیت‌بپاریس

وازآنجا بسویس رفت . پس ازآن بایران آمده وبمقامات مختلفه از جمله : معاونت وزارتمالیه رسید . در کابینۀ قرارداد بـاز عازم اروپا شد وپس ازسقوط آن کابینه بایران آمد و بایالات فارس منصوب گردید پس‌ازکودتا سید ضیاءالدین را برسمیت نشناخت و بااو مخالفت کرد بهمین سبب‌از حکومت فارس استعفا نمود وچندی‌درچهار محال بختیاری بسربرد . یکسال بعد در ـ ۱۳۰۰ شمسی بموجب مادۀ واحدۀ مجلس بااختیارات مخصوص بـوزارتمالیه منصوب شد ودو مـاه وپنج روز در این مقام باقی بود. پس ازآن در سال ۱۳۰۲ش بوزارت خارجه رسید و بعد از طهران بنمایندگی دورۀ پنجم انتخاب شد و در جلسۀ تاریخی خلع قاجاریه ازسلطنت‌با این امر مخالفت کـرد و سلطنت سردار سپه را بـرخلاف مصالح کشور شمردولی یکبار دیگر هم در دورۀ ششم بنمایندگی طهران انتخاب شد و بعد از ختم این دوره چون با حکومت

دیکتاتوری مخالف بود از قبول خدمات دولتی استعفا کرد و مدت یازده سال تا پنجم تیرماه ۱۳۱۹ ش در قریهٔ احمدآباد ساوجبلاغ بامور فلاحتی اشتغال داشت. در این تاریخ بامر شاه سابق مدتی در طهران زندانی بود و بعد به بیرجند تبعید شد ولی پس از وقایع شهریور ۱۳۳۲ ش باز از طهران بنمایندگی مجلس چهاردهم انتخاب شد و درمجلس با اعتبار نامهٔ سیدضیاءالدین مخالفت نمود و اکنون یکی از نمایندگان مبرز مجلس چهاردهم بشمار میرود.

(چند پرده از زندگانی رجال معروف ایران، ص۱۷)

سایر مآخذ: مجلهٔ دنیا، سال چهارم، ص۱۳۲.

۱ـ اصول قواعد و قوانین مالیه در ممالک خارجه و ایران قبل از مشروطیت و دورهٔ مشروطیت:

(جلد اول، بودجه)

طهران، ۱۳۰٤ ش، سربی، خشتی، ۲۲۲ص.

۲ـ حقوق پارلمانی در ایران و اروپا:

طهران، ۱۳۰۲ ش، سربی، خشتی، ۱۷۲ص.

۳ ـ دستور درمحاکم حقوقی:

طهران، ۱۳۳۳ ق، سربی، خشتی، ٤۹۷ص.

٤ـ شرکت سهامی دراروپا:

طهران، ۱۲۹۳ ش، سربی، خشتی، ۱۰۳ص.

۵ـ کاپیتولاسیون و ایران:

طهران، ۱۳۳۳ ق، سربی، رقعی، ٦٦ص.

٦ـ متن کامل و صحیح و لایحهٔ دکتر مصدق:

طهران، بی‌تاریخ، سربی، رقعی، ۲۸ص.

۷ـ متن گزارش دکتر مصدق راجع بشناسائی اصل ملی شدن صنعت نفت در ایران:

طهران، ۱۳۳۰ـ۱۳۳۱ ش، سربی، وزیری، ۲۵+۱۲+۸۱۸+۱۸+۱۲+۸+۳٤ ص.

۸ـ متن نطق دکتر مصدق درجلسهٔ علنی مجلس شورای ملی:

طهران، ۱۳۲۰ ش، سربی، وزیری، ۲۲ص.

۹ـ مدارک حقوق اسلامی و وصیت در مذهب شیعه:

تألیف دکتر مصدق بزبان فرانسه، ترجمهٔ متین‌السلطنهٔ دفتری و علی معتمدی و نصرالله انتظام بفارسی.

طهران، ۱۳۰۲ ش، سربی، خشتی، ۱۰٦ص.

۱۰ـ مدافعات دکتر مصدق و پرفسور رولن در دیوان بین‌المللی دادگستری لاهه:

طهران، ۱۳۳۱ ش، سربی، وزیری، ۱۸۱ص.

الشیخ محمد المصری:

( )

(ـ زنده در سال ۱۰۸٤ ق)

مآخذ: معجم‌المؤلفین، ج ۱۲ ص ۲٤.

۱ـ جامع‌الکنوز (عربی):

(شرح کواکب الدریة فی مدح خیرالبریة بوصیری، تاریخ فراغت از شرح ۱۰۸٤ ق)

مصر، ۱۲۸٦ ق، سنگی.

محمد مصری (ساقی):

(ـ معاصر)

تا یکسال قبل سرگرم تحصیل بود و فعلا در تبریز بشغل دبیری اشتغال دارد.

(مقدمهٔ برگ سبز)

۱ـ برگ سبز:

تبریز، ۱۳۳۹ ش، سربی، رقعی، ابن‌سینا، ۱۸٤ ص.

۲ـ بهشت سخن یا آئین نویسندگی:

تبریز، ۱۳٤۰ ش، سربی، رقعی، چاپ

دوم ، ۱۸۶ ص .

محمد مردان علیخان نظام:

(   )

۱ـ قصائد مدیحه :

لکهنو ، ۱۲۸۸ ق ، سنگی ، وزیری ، ۳+۳۸۸ ص .

لکهنو، ۱۸۷۱م ،سنگی، رقعی، ۳۸۸ص .

محمد مصطفی علمی:

(   )

۱ـ ابن‌الفارض والحب الالهی (عربی) :

قاهره ، ۱۳٦٤ ق ، سربی ، وزیری ، ۳۲٦ ص .

محمد مصطفی‌الماحی:

(۱۸۹۵م ـ معاصر)

در دمیاط تولد یافته است .

۱ـ دیوان الماحی (شعر عربی) :

مصر ، ۱۳۷٦ ق، سربی وزیری، ۳۲۷ص.

سید محمد مشهور بالمعروف ابن‌مصطفی‌ابن احمدنودهی برزنجی:

(۱۱٦٦ ـ ۱۲٥٤ ق)

در قریهٔ نوده از توابع سلیمانیه تولدیافت و در بلدهٔ (زور) نشو ونما نمود بعداً در سلیمانیه مقیم شد . وی درعلوم‌عقلی‌ونقلی بارع و حافظ احادیث وقرآن بود (مقدمهٔ کتاب

۱ـ کشف الغامض علی‌المنظومة المسماة بقطرالغارض (عربی) :

متن و شرح هردو از برزنجی ، باحواشی ملاعلی قزلجی متوفی ۱۲۹٥ ق ، بغداد ، ۱۳٥۸ ق ، سربی ، وزیری ، ۱٤۳ ص .

صدیق حضرت محمدبـن محمد مظاهر تبریزی :

(۱۲٥۳ ش ـ ۱۳۳۱ ش)

درابتدای دوران‌تحصیل باستانبول مسافرت و دورهٔ مقدماتی و متوسطه را در آنجـا بپایان رسانده و در بیست سالگی بایران مراجعت کرده ودر خدمت نظام بشغل‌پدری خود وارد ولی بعد از مدت کوتاهی درسنهٔ ۱۳۱۸ ق بتدریس در مدرسهٔ علوم سیاسی پـرداخته . در دورهٔ اول و دوم نمایندهٔ مجلس بود و بعد ریاست خزانه داری را بعهده گرفت و در زمان دکترمیلیسپو بعد ازمدت کوتاه ازخدمت دولت کناره گرفت. وی مدت پنجاه سال معلم در دانشکدهٔ حقوق بود .

(سالنامه دانشکدهٔ حقوق ، تحصیلی ۱۷ـ ۱۳۱۸ ، ص ۹۱)

استادحقوق بین‌المللی دردانشکدهٔ حقوق .

درسال ۱۳۲۹ ش‌متقاعدشد وبسال۱۳۳۱ش درگذشت .

۱ ـ حقوق بین‌المللی عمومی :

۲جلد ، طهران ، ۱۳۲٦ ق،سربی ، ۲۳۲ + ۲۷٥ص .

طهران ، ۲۹ـ۱۳۳۰ق، سنگی، وزیری، خط مرتضی‌حسینی برغانی ، ۳۳۶ص.

طهران ، ۱۳۲۲ش ، سربی ، وزیری ، شرکت سهامی چاپ ، ۳۰۸ص.

۲ ـ دفترداری :

طهران ، ۱۳۳۱ ش ، سنگی ، رقعی ، ۱۸۷ ص.

۳ ـ مالیه :

طهران ، سربی ، رقعی ، باهتمام سهراب امینیان ، ۱۹۵ص.

مهندس محمد مظفری زنگنه :

(ـ معاصر)

۱ ـ الکتریسیتهٔ صنعتی :

جلد اول ، طهران ، ۱۳۳۲ ش ، سربی ، وزیری ، نشریهٔ ۱۶۴ دانشگاه، ۲۱۵ ص.

جلد اول ، طهران ، ۱۳۳۵ ش ، سربی ، وزیری، چاپ دوم ، نشریهٔ ۳۳۵دانشگاه، ۲۱۸ ص.

جلد اول ، طهران ، ۱۳۴۱ ش ، سربی ، وزیری ، چاپ‌سوم ، نشریهٔ ۷۶۲دانشگاه، د+۲۵۴ص.

جلددوم، طهران، ۱۳۴۲ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۸۷۴ دانشگاه ، د + ۲۵۴ ص .

۲ ـ سیم‌کشی‌علمی وعملی :

جلد اول (محاسبات) طهران ، ۱۳۴۱ش ، سربی ، وزیری ، نشریهٔ ۷۹۴ دانشگاه ، ج+۲۰۸ص.

شیخ شاه محمد میرزا جان مظهر دهلوی :

(ـ ۱۱۹۴ ق)

علوی نسب هندی مولد حنفی مذهب نقشبندی‌مشرب‌بود ودرعشرهٔ اول مائهٔ‌ثانیه بعد الف متولد شد . نشو و نمای ظاهری درآکره یافت وتربیت باطنی در شاهجهان آباد . وفات وی درسنهٔ ۱۱۹۴ هـ واقع‌شد (شمع انجمن ، ص۴۴۱)

سایر مآخذ : صبح گلشن ، ص ۴۲۸ ، تذکرهٔ موفروخ‌آبادی ، ص ۱۲۵.

۱ ـ دیوان شعر :

کانپور ، ۱۲۷۱ق ، سنگی ، رقعی ، ۱۷۰+۲۲ص، با عطائی‌نامه .

لاهور ، ۱۹۲۲م ، سنگی ، وزیری ، ۱۴۲ص.

کلکته، ۱۲۶۷ق ، سنگی، رقعی، ۸۳ص.

۲ ـ عطائی‌نامه :

لکهنو ، ۱۸۸۶م، رقعی، ۳۰ص.

کانپور، ۱۲۷۱ق ، سنگی ،رقعی،۲۲ص

حاج‌ملامحمدبن معصومعلی هیدجی زنجانی معروف بحاج‌آخوند :

(ـ ۱۳۴۹ق)

(هیدجی درطرف چپ ردیف دوم .)

درآغازشباب درمدرسهٔ واقعه درقریهٔ‌هیدج وچندگاهی درقزوین بآموختن‌علوم رسمیه

اشتغال داشتم . پس از آن بطهران آمده و نزد اساتید علوم کلامیه و رسوم ریاضیه و علم حکمت وسایر علوم فقه و اصول و حدیث ازهر کدام بلیاقت ومناسبت استعداد ازمضان خود استفاده نمودم .

مدت بیست و پنج سال در مدرسهٔ منیریه واقع درجنب سید ناصرالدین بعنوان تدریس معقول بدرس وبحث باطلاب مشغول والفتی بامردم وکلفتی باکسی نداشته‌ام و جز حج بیت‌الله و زیارت مشاهدمشرفهٔ ائمه ع بجائی مسافرت نکرده ام وبعد ازفوت پدر علایق خود را از ارث پدری ازملك و مواشی و اثاث البیت ببرادران بخشیده و خود را بکنار کشیدم . نه ازروی‌علتی که درخلقت داشته بلکه از راهی که بیرون از دستور شرع نبوی نبوده ... این بی بضاعت بسیار مدتی‌است که از معاشرت ملول و درزاویهٔ خمول بحال خودمشغولست ـ انتهی .درسنهٔ ۱۳۴۸ق درطهران وفات یافت وجنازه‌اش بقم حمل ودر مقبرهٔ فاضلان مدفون گردید (الفهرست لمشاهیر العلماء الزنجان ، ص ۱۳۶)

در آئینهٔ دانشوران تاریخ وفات وی سال ۱۳۴۹ ق ضبط شده‌است .

سایرمآخذ : ریحانة الادب ، ج۴، ص۳۲۸

۱ ـ حاشیهٔ شرح منظومهٔ سبزواری (عربی) :

طهران ، ۱۳۴۶ ق ، سنگی ، خشتی ، ۴۳۲ص درخاتمه شرح‌حال محشی .

۲ ـ دانشنامه ، دیوان شعر :

تبریز ، سربی، رقعی، شرکت چاپ کتاب ، ۲۶۴ص.

تبریز ، ۱۳۳۷ش، سربی، رقعی ، بتصحیح علی هشترودی ، (علویون) چاپ سوم ، ۳۰۰ص.

تبریز ، ۱۳۳۷ ش ، سربی ، رقعی ، کتابفروشی حقیقت ، چاپ سوم، ۲۹۴ص.

دکترمحمد معین :

(۱۲۹۱ش ـ معاصر)

در رشت متولد شده . تحصیلات مقدماتی‌را در آن شهر آغاز و دورهٔ متوسطه را در مدرسهٔ دار الفنون انجام داده . سپس به دانشسرایعالی وارد ودررشتهٔ فلسفه‌وادبیات بدریافت لیسانس نائل آمدودرسنهٔ ۱۳۲۱ش از دانشگاه طهران دکتر ادبیات و زبان فارسی شناخته شد . پس از اتمام دورهٔ دانشسرایعالی به‌ترتیب بریاست دانشسرای مقدماتی‌اهواز ومعاونت‌دانشسرای مقدماتی طهران وبمعلمی‌زبان فارسی درشعبهٔ تاریخ وجغرافیای دانشسرایعالی انتخاب گردید .

اکنون دردانشکدهٔ ادبیات بتدریس متون ادبی‌ونقدالشعرا شتغال داردودرآموزشگاه‌های ایران شناسی‌هم (تازمانیکه دائربود) پارسی باستان‌تدریس میکرد.

(نثرفارسی معاصر، ص ۲۶۰)

اکنون (سال ۱۳۴۳) رئیس سازمان لغت‌نامهٔ دهخداست .

۱ - آئینهٔ سکندری :

طهران ، ۱۳۳۲ ش ، سربی ، وزیری ، نشریهٔ مجلهٔ دانشکدهٔ ادبیات ، ۲۴ص.

۲ - اردوایرافنامه :

طهران، ۱۳۲۵ش ، سربی، رقعی، ۴۰ص.

۳ - اسم جنس‌ومعرفه و نکره :

(طرح دستور زبان فارسی شمارهٔ ۵)

طهران ، ۱۳۴۱ش ، سربی، وزیری ، ابن سینا، چاپ دوم، ۸۰ ص.

۴ - اسم‌مصدرحاصل مصدر. طرح دستور زبان فارسی شمارهٔ ۲ :

طهران، ۱۳۳۲ش، سربی، رقعی،۱۲۸ص، طهران، ۱۳۴۱ ش، سربی، وزیری، ابن سینا ، چاپ دوم، ۱۶۲ص .

۵ - اضافه ، طرح دستور زبان فارسی شمارهٔ ۳

طهران، ۱۳۳۳ش ، سربی، رقعی، محمد علی علمی، ۷۱+۲۴ص .

طهران، ۱۳۴۱ش، سربی، وزیری ، ابن سینا، چاپ سوم، ۲۵۲ص .

۶ - امیر خسرو دهلوی :

طهران، ۱۳۳۱ش، سربی، وزیری، نشریهٔ مجلهٔ مهر،۲۲ص .

۷ - ایران ازآغاز تااسلام :

دکتر ر. گرشمن، ترجمه،طهران،۱۳۳۶ش، سربی وزیری، بنگاه ترجمه ونشر کتاب، ۴۲۰ص .

۸ - برگزیدهٔ شعرفارسی :

(قرنهای ٤و٥هجری)

طهران، ۱۳۳۱ش ، سربی، رقعی ، زوار ، ۵۲ص.

جزء اول، طهران،۱۳۳٤ش، سربی،رقعی، چاپ دوم، زوار، ۷۲ص .

۹ - برگزیدهٔ نثر فارسی :

(قرنهای ٤و٥هجری)

طهران، ۱۳۳۲ش، سربی ، رقعی ، زوار ، ٦٤ ص .

۱۰ - پورداود،رساله درشرح‌حال‌پور داود،وتدوین مجموعهٔ یادبود :

طهران ، ۱۳۲۵ش .

۱۱ - تحلیل هفت پیکر نظامی :

جلداول، طهران،۱۳۳۸ش،سربی،وزیری، نشریهٔشمارهٔ۵۹۶دانشگاه، ٤٤+۲۷۷+ ۸ ص .

۱۲ - حافظ شیرین سخن :

جلد اول،طهران، ۱۳۱۹ش، سربی، رقعی، بنگاه پروین، ۴۰۰ص .

۱۳ - حکمت اشراق وفرهنگ ایران باستان :

طهران، ۱۳۲۹ش.

۱٤ - خسروگواتان وریدکوی :

ترجمه‌از زبان‌پهلوی، طهران، ۱۳۱٤ش، نشریهٔ مجلهٔ آموزش و پرورش ، سربی ، وزیری.

۱۵ - روانشناسی تربیتی :

علی‌الجارم ومصطفی امین، ترجمه ازعربی، اهواز، ۱۳۱٦ش، سربی، رقعی، ۲۳۸ص .

۱٦ - روزشماری درایران باستان وآثارآن‌درادبیات پارسی :

طهران، ۱۳۲۵ش، سربی،وزیری،مجموعهٔ شمارهٔ٤ انجمن ایرانشناسی، ۸۵ص، ضمن آن نوروز سی روز :

۱۷ - ستارهٔ ناهید یاداستان خرداد و مرداد (شعر):

طهران، ۱۳۱٦ش، سربی، رقعی ، شرکت طبع کتاب، ٤۵ص .

طهران، ۱۳۱۸ش، سربی، رقعی .

۱۸ ـ **شمارهٔ هفت وهفت پیکر نظامی :**

طهران، ۱۳۲۷ ش، سربی، رقعی، نشریهٔ مجلـهٔ پشوتن .

۱۹ ـ **فرهنگ فارسی :**

جلداول (آ ـ خ) طهران، ۱۳۴۲ش، سربی، سلسلهٔ فرهنگهای معین شمارهٔ ۳، امیر کبیر، ۱۰۵ + ۱۴۷۲ص .

۲۰ ـ **قاعده‌های جمع درزبان فارسی، طرح شمارهٔ ۱:**

طهران، ۱۳۳۱ش، سربی، رقعی، ۷۲ص.

۲۱ ـ **کتیبه‌های پهلوی :**

و. ب. هنینگ، ترجمه، طهران، ۱۳۲۹ش، سربی ، رقعی ، نشریهٔ مجلهٔ یغما.

۲۲ ـ **لغات فارسی ابن سینا وتأثیرآنها درادبیات :**

طهران، بی‌تاریخ، سربی، وزیری، ۳۸ ص.

۲۳ ـ **مزدیسنا وتأثیرآن درادبیات پارسی (فارسی و فرانسه) :**

طهـران ، ۱۳۲۶ش ، سربی ، وزیری ، نشریهٔ شمارهٔ ۹ دانشگاه ، ۶۲۳ص.

جلد اول ، طهران ، ۱۳۳۸ ش ، سربی ، وزیری ، نشریهٔ شمارهٔ ۵۵۳ دانشگاه ، د+۴۸۴ص.

۲۴ ـ **مفرد و جمع ومعرفه ونکره ، طرح دستورزبان فارسی‌شمارهٔ ۵ :**

طهران ، ۱۳۳۷ ش ، سربی ، وزیری ، نشریهٔ شمارهٔ ۴۹۷ دانشگاه ، ۳۱۰ ص .

۲۵ ـ **مفرد وجمع ، طرح دستور زبان فارسی شمارهٔ یك :**

طهران ، ۱۳۴۰ش، سربی ، وزیری، چاپ دوم ، ۲۴۸ص.

۲۶ ـ **منتخب چهارمقالهٔ عروضی :**

(شرح وتحلیل مقالهٔ چهارم)

طهران ، ۱۳۲۶ ش، سربی.

۲۷ ـ **نصیرالدین طوسی وزبان وادب پارسی :**

طهران ، ۱۳۳۵ ش ، سربی ، وزیری ، نشریهٔ مجلهٔ دانشکدهٔ ادبیات .

۲۸ ـ **هورقلیا :**

طهران ، ۱۳۳۳ ش ، سربی ، وزیری ، نشریهٔ مجلهٔ دانشکدهٔ ادبیات .

۲۹ ـ **یك قطعه شعردر پارسی باستان :**

(باترجمه وتلخیص آن بزبان انگلیسی)

طهران، ۱۳۲۲ش، سربی، رقعی، ۲۰ص .

۳۰ ـ **یوشت وفریان و مرزبان نامه :**

(باترجمه وتلخیص آن بزبان روسی)

طهران، ۱۳۲۴ ش ، سربی، رقعی، ۲۱+۳ص .

محمد معین :

( )

۱ ـ **شرح پنج گنج زبده :**

هند .

محمد مفتح همدانی:

(ـ معاصر)

۱ ـ **روش اندیشه ، شرح منظومهٔ منطق :**

قم ، ۱۳۳۶ش ، سربی ، رقعی ، دارالعلم ، ۱۵۱ص.

محمد مفید (ابن نجم الدین محمودابن حبیب‌الله) مستوفی بافقی :

(ـ ۱۰۹۱ ق)

از مردم بافق (میان یزد و کرمان)است. او با توسلات و تشبثات مدت چهار سال در امور دیوانی صاحب مقام شد بدین صورت که در ۱۰۷۷ بسمت مستوفی اوقاف یزد و

در ۱۰۷۹ به نظارت اوقاف آنجا برگزیده شد. در ۱۰۸۱ دست از نظارت اوقاف کشید و باصفهان رفت واز طریق فارس بسوی بصره آمد و پس از زیارت عتبات با کشتی از بصره در سال ۱۰۸۲ سفر بهندوستان اختیار کرد و درشهر بصره بتألیف جامع مفیدی آغاز کرد. نخستین شهرهندوستان که مقر اقامت او قرار گرفت بندرسورت بود. بعداً بدهلی رفت و سپس خود را به حیدرآباد کشانید. سفری به برهانپور رفت (در ۱۰۸٤) و مجدداً بدهلی بازگشت (۱۰۸٦) در صفر ۱۰۸۸ در (اوجان) بود وخدمت شاهزاده محمد اکبررا دریافت ولقب (خان سامانی) بدوعطاشد. سال بعد بحضور شاهزادهٔ مولتان رسید. درهمین شهر بود که درجمادی الاول ۱۰۹۱ بعدازهشت سال که دائماً درسفر بود تألیف جامع مفیدی رابپایان آورد. و درسال ۱۰۹۱ درلاهور بود. ایوانف در فهرست نسخ خطی انجمن آسیائی بنگال سال وفات او را ۱۰۸۵ یا ۱۰۹۱ مینویسد و بدون تردید وجه اول غلط است.

(مقدمهٔ کتاب)

۱ـ جامع مفیدی:

جلداول، طهران، ۱۳٤۲ش، سربی، وزیری، بکوشش ایرج افشار، نشریهٔ شمارهٔ ٥ اسدی ۲۲۹ص.

جلدسوم، طهران، ۱۳٤۰ش، سربی، وزیری، نشریهٔ شمارهٔ ۲ اسدی، ۹٤۲ ص.

حاج سید محمد بن عبدالحسین مقدس زاده:

(ـ معاصر)

از علمای حوزهٔ علمیهٔ قم است وچندسالیست از اصفهان بقم آمده است.

(آثارالحجه، ج۲، ص۶۳)

۱ ـ رجال قم:

طهران، ۱۳۳۵ش، سربی، رقعی، مهرایران، ۱۷۵ ص.

دکتر محمد مقدم (مغدم)

(۱۲۸۷ش ـ معاصر)

درطهران متولد شده. تحصیلات ابتدائی و متوسطه رادر مدرسهٔ شرف مظفری وکالج البرزامریکائی بپایان رسانیده سپس برای ادامهٔ تحصیلات عالی بامریکارفت اماتحصیل خود را تمام نکرده بایران بازگشت و در وزارتخارجه بسمت مترجمی استخدام شد. مجدداً درسال ۱۳۱۰ برای تکمیل تحصیلات بامریکا رفت و ازدانشگاه (برینستون) در رشتهٔ زبانشناسی درجهٔ دکترا گرفت و در مراجعت بایران در وزارت کشور استخدام گردید. وی بعداز بازگشت از امریکادر دانشکدهٔ ادبیات دروس اوستا وزبانشناسی

را تدریس میکند. از سال ۱۳۲۳ یک سلسله نشریات زیر نظر دکتر مقدم شامل عنوان (ایران کوده) باهمکاری نویسندگان دیگر منتشر شده که تا کنون ۱۷ شمارهٔ آن در آمده است. وی معتقد است که ریشهٔ نام او از زبانهای ایرانیست و باید بصورت (مغدم) نوشته شود (نثر فارسی معاصر، ص ۲۴۸)

تحصیلات مشاغل مختلفه او : دبستان شرف مظفری ۹۹ – ۱۲۹۳، دبیرستان وکالج البرز ۳۰۸ – ۱۲۹۹، دانشگاه پرینستن ۳۱۰–۱۳۰۸ و ۱۷–۱۳۱۵، درجهٔ A – M ۱۳۱٦ درجهٔ Ph . D ۱۳۱۷، خدمت نظام وظیفه ۱۲ – ۱۳۱۰، مترجم انگلیسی وزارت خارجه ۱۴–۱۳۱۳، عضو وزارت کشور ۱۸–۱۳۱۷، دانشیار زبانشناسی در دانشگاه تهران از ۱۳۱۸، استاد زبان اوستا و فارسی باستان از ۱۳۲۳، استاد زبانشناسی از ۱۳۳۱، استاد و مدیر گروه آموزشی زبانشناسی همگانی و زبانهای باستانی از ۱۳۴۲.

۱ – آیندهٔ زبان فارسی :
طهران، ۱۳۴۱ ش، سربی، وزیری، باشگاه مهرگان، ۳۸ ص.

۲ – بازگشت به الموت :
طهران، ۱۳۱۴ ش، سربی، ۵٦ ص.

۳ – بانگ خروس :
طهران، ۱۳۱۳ ش، سربی.

٤ – تاریخ شاهنشاهی هخامنشی :
ا . ت. اومستد، ترجمه، طهران، ۱۳۴۰ ش، سربی، وزیری، ابن سینا و فرانکلین، ۹+۸۲۰ ص.

۵ – دریانوردی عرب در دریای هند :
جرج ، ف ، حورانی ، ترجمه، طهران، ۱۳۳۸ ش، سربی، رقعی، یازده + ۲۰۸ ص.

٦ – راز نیمه‌شب، راهی چند بیرون از پرده :
طهران، ۱۳۱۳ ش، سربی، چاپ دوم.

۷ – راهنمای ریشهٔ فعلهای ایرانی :
طهران، ۱۳۴۲ ش، سربی، وزیری، علی‌اکبر علمی، ۲۰۲ ص.

۸ – راهنمای زبان فارسی باستان :
طهران، ۱۳۱۹ ش، سربی، ۳۴ ص.

۹ – رستم وسهراب از شاهنامه :
طهران، ۱۳۱۳ ش، سربی، ۱۵۱ ص.

۱۰ – فهرست توصیفی مجموعهٔ گرت (انگلیسی) :
(از نسخه‌های فارسی و ترکی و هندی در کتابخانهٔ دانشگاه پرینستن)
چاپ پرینستن، ۱۹۳۹ م، سربی.

۱۱ – مقاله، نمونه‌ای از نوشته های هخامنشی :

۱۲ – مقاله، ریشهٔ واژه‌های فرهنگی زبان عربی:
طهران، ۱۳۲۳ ش، ضمن شمارهٔ یک ایران‌کوده.

۱۳ – مقاله، یادداشتی دربارهٔ الفبای روسی:

۱۴ – مقاله، یک شعر روستائی از اوستا :

۱۵ – مقاله، ریشهٔ واژهٔ کراوات :
طهران، ۱۳۲۴ ش، سربی، ضمن شمارهٔ سوم ایران کوده.

۱٦ – چند نمونه از متن نوشته‌های فارسی باستان:
(باشرح لغات)
طهران، ۱۳۲۴ ش، چاپ دوم، ۱۳۳۷ ش، ٦٦ ص، ضمن شمارهٔ چهارم ایران کوده.

۱۷ – داستان جم، متن اوستا باشرح لغات و ترجمه :
طهران، ۱۳۲۴ ش، سربی، ۱۱۲ ص.
طهران، ۱۳۴۱ ش، سربی، چاپ دوم، ۱۱۲ ص ضمن شمارهٔ ششم ایران کوده.

۱۸ – الفبای طبیعی (انگلیسی) :

طهران، گزارش خلاصهٔ شمارهٔ دوم و هشتم ایران کوده .

۱۹ ـ مقاله، یکصد تاریخی از گویش آذری :

تبریز، ۱۳۲۷ش، سربی، ۳۱ص، ضمن شمارهٔ دهم ایران کوده .

۲۰ ـ گویش وفس وآشتیان وتفرش :

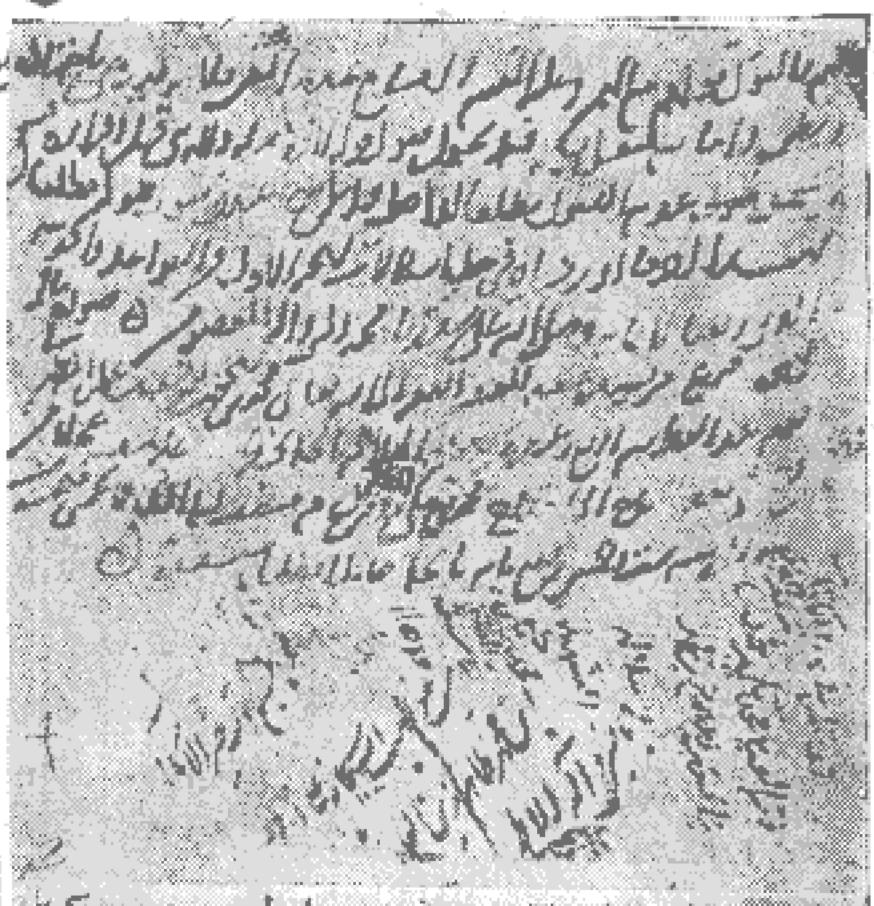
طهران، ۱۳۲۹ش، سنگی، وزیری، ۱۸۴ص، شمارهٔ یازدهم ایران کوده.

۲۱ ـ سرود بنیاد دین زردشت :

طهران ، ۱۳۲۲ ش ، سربی ، وزیری ، ۱۵۹ص، ضمن شمارهٔ دوازدهم ایران کوده

شمس‌الدین ابوعبدالله شیخ محمدبن‌مکی ابن محمدبن حامد حلی جزینی دمشقی شهید اول :

(۷۳۴ ـ ۷۸۶ق)

ایضاح فخر المحققین بخط شهید اول محمدبن‌مکی

از اکابر علمای امامیه واعاظم فقها ومجتهدین اثنی عشریه . عالم عامل، فقیه کامل، محدث، ثقة، رجالی، اصولی، ادیب ، شاعر ماهر، محقق، مدقق، درسال ۷۵۱ه درحدود هفده سالگی از فخرالمحققین ابن علامه اخذ علم نموده . ازجمعی علماء و اکابر وقت اجازه داشته و اغلب اجازات علمای حقه بدومنتهی میگردد . وی مرویات و مصنفات عامه را از چهل تن ازاکابر علماءومحدثین ومشایخ ایشان که درمکه و مدینه ومصرو شام و بغداد و بیت‌المقدس بوده‌اند روایت میکنند . او درروز پنجشنبه نهم جمادی ـ الاولی سال ۷۸۶ درعهد سلطنت برقوق بفتوای قاضی برهان‌الدین مالکی وعبادابن جماعة شافعی بعداز یکسال حبس درقلعهٔ شام دردمشق باشمشیر مقتول وسپس بدار کشیده شد . پس از آن سنگسارش نموده وجسدش سوزاندند . اولمعهٔ دمشقیه را در ایام محبس در مدت هفت روز تألیف نموده ولزداوغیرازمختصر نافع کتابی حاضر نبوده است .

(ریحانة الادب، ج۲، ص۳۶۵)

سایرمآخذ: فوائد الرضویه ، ص ۶۴۵

۱ ـ اجازهٔ شهیداول (عربی) :

طهران، سنگی، رحلی ، ضمن مجلد ۲۴ و ۲۵ بحارالانوار .

۲ ـ الاربعین فی العبادات(عربی) :

طهران، ۱۳۱۴ق، سنگی، رقعی، ۲۶+ ۹+ ۱۲۸ص، با نثراللئالی وشرح حدیث کساواربعین میر فیض‌الله تفرشی .

طهران، ۱۳۱۸ق، سنگی، رقعی، ناشر محمد ـ رضا مستوفی ، ۲۱۳ص، باغیبت نعمانی در یکجلد .

۳- الاربعین فی الکلام (عربی) :

صیدا ، سربی ، رقعی ، ضمن تاریخ الشیعة تألیف احمدعارف الزین .

۴- الالفیة فی فقه الصلاة الیومیة (عربی) :

طهران ، ۱۲۷۱ق و ۱۳۱۹ ق ، سنگی ، رقعی .

طهران، ۱۳۰۸ق، سنگی، رقعی، خط میرزا-حسن طهرانی ، بی‌شماره صفحه ، با مقاصد - العلیة .

طهران، ۱۳۱۲ق، سنگی، رقعی، بامقاصد- العلیة .

۵- البیان (عربی) :

(طهارت وصلاة و زکوة وخمس واول ارکان اربعهٔ صوم از تألیف خارج شده است) .

طهران ، ۱۳۱۹ق. سنگی، رقعی، باهتمام شیخ عبدالجواد نیشابوری ، ۲۰۱ص ، با خلل الصلاة ووقفنامهٔ حاج آقا محسن عراقی .

طهران ، ۱۳۲۲ق، سنگی، باهتمام شیخ - احمد تفرشی ، خط محمدحسن گلپایگانی ، ۲۴۸+۹+۶۹+۹ص .

۶- حاشیة علی القواعد الاصولیة والفروعیة (عربی) :

متن وحاشیه از شهید اول ، طهران ، ۱۳۰۸ ق، سنگی، درهامش قواعد علامه .

۷- الخلل الصلاة (عربی) :

طهران ، ۱۳۲۲ق، سنگی، خط محمدحسن گلپایگانی ، باهتمام شیخ احمد تفرشی، با خلل الصلاة بعض اصحاب وبیان شهید ووقفنامهٔ حاج آقا محسن عراقی ، ۲۴۸+۹+۶۹ +۹ص .

۸- الدروس الشرعیة فی فقه الامامیة (عربی):

طهران ، ۱۲۶۵ق ، سنگی .

طهران ، ۱۲۶۹ق، سنگی، وزیری، خط محمدصادق بن ابوالقاسم حسینی ، بی‌شماره ، صفحه .

۹- الذکری الشیعة فی احکام الشریعة (عربی) :

طهران ، ۱۲۷۲ ق ، سنگی ، رحلی، خط حسین خوانساری ، باهتمام ملا علی‌اکبر کرمانی، بی‌شماره صفحه.

۱۰- غایة المراد فی شرح نکت الارشاد (عربی) :

شرح ارشاد علامهٔ حلی ، طهران، ۱۲۷۱ق، سنگی، خشتی، بی‌شماره صفحه .

طهران ، ۱۳۰۲ق، سنگی، خشتی.

۱۱- القواعد الکلیة الاصولیة والفروعیة (عربی):

طهران ، بی تاریخ ، سنگی ، خشتی . خط سیدمحمد صادق گلپایگانی باهتمام آخوند ملاعلی اکبر کرمانی، بی‌شماره صفحه .

طهران، ۱۲۷۰ق ، سنگی، وزیری ، خط سیدمحمد صادق گلپایگانی ، بتصحیح سید محمدعصار .

طهران ، ۱۳۰۸ق، سنگی، وزیری ، خط احمدبن حسین تفرشی طارمی ، باحواشی شیخ بهائی وشیخ محمدحر فرشی وحاج سید- محمدبن محمود حسینی لواسانی، ۳۲۸ص.

۱۲- اللمعة الدمشقیة (عربی) :

طهران ، ۱۳۸۱ق، سنگی ، جیبی ، چاپ افست اسلامیه، ۲۲۹+۲۵۲ص، درهامش آن منتخب روضة البهیة .

۱۳- مختصر اصل علاء بن رزان الذی اختصره الشهید- الاول (عربی) :

طهران ، سربی، رقعی ، باهتمام شیخ حسن مصطفوی ، ۱۷۴ص، ضمن اصول الستة عشر ،

١٤ـ النفلیة در نمازهای مستحبی (عربی) :

طهران، ١٣٠٨ق، سنگی، رقعی ، بتصحیح شیخ غلامحسین بروجردی، بی‌شماره صفحه

محمدالمکی بن محمد بن عزوز البرجی النفطی الحسنی الادریسی :

(١٢٧٠ ـ ١٣٣٤ق)

محدث ، مورخ ، فلکی، اصولی، ادیب شاعر درنفطة ازتوابع تونس تولدیافت . در تونس بتحصیل پرداخت و در نفطة بشغل قضاوت منصوب شد. بعداً بتونس معاودت نمود واز آنجا بقسطنطنیه رهسپار شد ودردارالفنون ومدرسة الواعظین آنجا علم حدیث تدریس مینمود. دردوم صفر ١٣٣٤ درآنجا وفات یافت .

(معجم المؤلفین ، ج١٢، ص٤٩)

١ـ السیف الربانی فی عنق المعترض علی الغوث الجیلانی (عربی):

بمبئی، ١٣١٢ق، سنگی.

حاج سیدمحمد بن اسدالله میرشاه ولدملایری:

(ـ معاصر)

١ـ ستارهٔ درخشان :

شیخ محمدرضا طبسی ، ترجمهٔ الشیعة و الرجعة ، قم ، ١٣٨١ق، سربی، وزیری ، ل + ٥٦٠ص.

ملك الكتاب میرزا محمد بن محمد رفیع شیرازی ملقب به‌خان بهادر :

(   )

دربمبئی مقیم بوده وباهتمام او کتب زیادی بطبع رسیده‌است .

١ـ آثار الاحزان ، ریاض البکاء :

بمبئی ، ١٣٢٢ ق ، سنگی ، وزیری ، خط میرزا علی شیرازی ، ١٤٤ص .

٢ـ آیات الولایة وبرهان الهدایة:

بمبئی ، ١٨٩٨ م ، سنگی ، وزیری ، ١١٢ص .

٣ـ اسرار النقاط :

بمبئی ، ١٣١١ ق ، سنگی ، وزیری ، ١٦ص.

٤ـ الف نهارموسوم بآداب العیش ودرر الاسرار :

جلداول ، بمبئی، ١٣١٣ق ، سنگی، رقعی خط سید علی بن میرزا بابا ابوالقاسم ذهبی شیرازی ، ٢٧٥ص .

٥ـ بحرالانساب ، ریاض الانساب :

بمبئی، ١٣٣٥ ق ، سنگی ، رقعی ، تألیف حبیب‌پور مظاهر ، باهتمام ملك الکتاب ، ٢٥٠ص .

٦ـ تاریخ انگلستان :

بمبئی ، ١٣٠٦ ق ، سنگی ، وزیری ، ١١٢ص .

٧ـ تاریخ قدیم یونان ، حکماء وفلاسفه :

بمبئی، ١٣٠٤ ق ، سنگی ، وزیری ، ٦٤ص.

٨ـ تاریخ نگارستان :

فناری ، باهتمام ملك الکتاب ، بمبئی ، ١٣٤٥ق، سنگی، وزیری، ٣٧٥ص.

٩ـ تاریخ یوروپ وانگلند ، جهان‌آرا :

کاپیتان جوناتن اسکات ، ترجمه ، بمبئی ، ١٣٠٦ق، سنگی ، وزیری ، ١١٢ص .

١٠ـ تربیت‌نامه واندرزنامه :

بمبئی، ١٣١٠ق ، سنگی .

١١ـ تحفة الخواتین :

بمبئی ، ١٣٢٥ ق ، سنگی ، وزیری ، ١٩٢ص .

١٢ـ تذکرة الخواتین :

بمبئی ، ۱۳۰۶ ق ، سنگی ، وزیری ، ۱۷۸ص .

۱۳ـ ترجمهٔ تاریخ حکمای یونان :

ترجمه از انگلیسی، بمبئی، ۱۳۰۴ق.

۱۴ـ حدیقة الایناس فی اشعار ابی نواس (شعرعربی) :

بمبئی، ۱۳۱۲ ق ، سنگی، باهتمام ملك الکتاب ، ۹۶ص .

۱۵ـ حزن المتقین در مصائب :

بمبئی، سنگی.

۱۶ـ دیوان شعر :

طهران ، ۱۲۷۵ ق ، سنگی ، وزیری ، ۳۵۴ورق .

۱۷ـ ریاض العرفان فی معرفة خالق الانس والجان :

بمبئی ، ۱۳۲۶ ق ، سنگی ، رقعی ، ۱۷۰ص .

۱۸ـ زینت البلاد فی تاریخ بغداد :

بمبئی ، بی‌تاریخ ، سنگی، رقعی، ۳۲ص .

۱۹ـ زینة الزمان فی تاریخ هندوستان :

(تاج التواریخ ، سلالة السیر)

بمبئی ، ۱۳۱۰ ق ، سنگی ، رقعی ، ۱۱۷ص .

۲۰ـ سفینه، منتخب:

لکهنو ، ۱۸۸۸ م ، سنگی ، وزیری ، ۳۰ص.

۲۱ـ سلاسل الاولیاء :

بمبئی، سنگی.

۲۲ـ عشرت النساء:

(درسلوك زنان باشوهران)

بمبئی ، ۱۳۱۲ ق، سنگی، رقعی، ۳۲ص.

۲۳ـ کشف الصناعة ، مخزن البضاعة ، منتخبات التجارب منتخبات محمدی :

(در علوم غریبه)

بمبئی ، ۱۳۲۲ ق ، سنگی ، رقعی ، ۱۱۱ص.

بمبئی ، ۱۳۰۶ ق ، سنگی ، وزیری ، ۵۵ص .

بمبئی ، ۱۳۱۱ ق ، سنگی ، وزیری ، ۱۹۴ص .

۲۴ـ مرآت الزمان:

بمبئی ، ۱۸۹۳ م ، سنگی ، وزیری ، ۱۱۱ص .

۲۵ـ مغناطیس الابدان فی تصرف خیالات الانسان موسوم باسرار الحکماء :

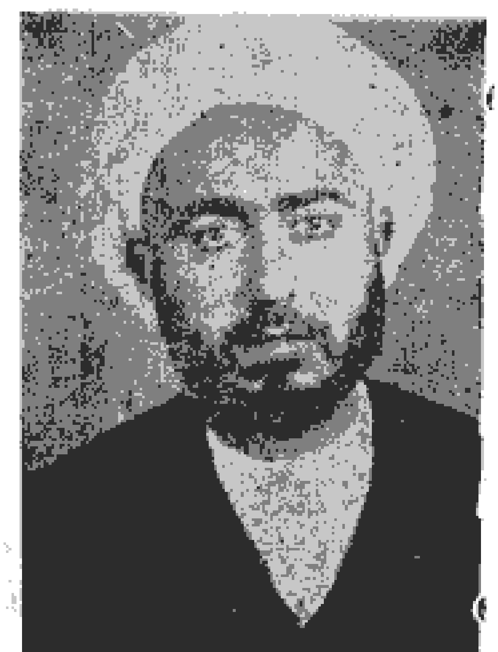
بمبئی ، بی‌تاریخ ، سنگی، رقعی ، ۶۲ص.

۲۶ـ مفتاح الرزق فی آداب الخادم و المخدوم موسوم بعلاج مفلسی :

بمبئی ، ۱۳۱۵ ق ، سنگی ، وزیری ، ۲۰۸ص .

حاج شیخ محمد بن عبد الرسول منتظری یزدی :

(ـ معاصر)

در یزد مقیم است .

۱ـ احکام ازدواج از نظر اسلام :

یزد ، ۱۳۷۲ ق ، سربی ، رقعی ، شرکت

پاینده ، ۲۲۴ص .

۲ـ احکام‌ازدواج بطوراختصار :

ملایر، ۱۳۲۹ش ، سربی ، جیبی ،۶۴ص.

۳ـ احکام اموات :

یزد ، سربی.

۴ ـ احکام نجاسات :

یزد، سربی .

۵ ـ خزائن :

جلداول،یزد، ۱۳۷۳ق، سربی، رقعی،چاپ دوم ۱۷۸ص .

۶ ـ سی مجلس :

یزد، بی تاریخ، سربی، خشتی،۱۳۵ص .

۷ ـ فقروغنا :

یزد،سربی.

۸ـ منتخبات منتظری :

یزد، ۱۳۲۶ش، سربی، خشتی، ۲۵۰ص.

دکتر محمد منجمی :

(ـ معاصر)

استادالکتریسیته در دانشسرایعالی .

(سالنامهٔ دانشسرا، تحصیلی۱۳۴۱ـ۱۳۴۲)

۱ ـ الکتریسیتهٔساکن‌وجریان‌الکتریکی :

طهران، ۱۳۳۳ش، سربی، خشتی،۸۸ص.

۲ ـفیزیك‌الکتریسیته :

طهران،۱۳۳۸ش ، سربی،وزیری، نشریهٔ ۵۳۴ دانشگاه .

طهران، ۱۳۴۱ش، سربی، وزیری،نشریهٔ ۷۷۲ دانشگاه، ۲۷۶ص .

۳ ـ هواشناسی :

جلداول،طهران، ۱۳۳۳ش، سربی،وزیری، نشریهٔ ۲۱۲دانشگاه، ۲۴۲ص .

جلداول،طهران،۱۳۳۵ش، سربی،وزیری، نشریهٔ ۴۰۹ دانشگاه، چاپ‌دوم، ۲۴۲ص.

محمد منذور :

( )

۱ ـ دفاع‌عن‌الادب (عربی) :

مصر، ۱۹۴۲م .

محمدبن منور میهنی ابن ابی‌سعیدبن‌ابی ـ طاهربن ابی‌سعیدفضل‌الله‌بن‌ابی‌الخیراحمد ابن‌محمد میهنی :

(ـ زنده درسال۵۵۲ق)

از احفاد نزدیك شیخ ابوسعید ابوالخیر و از بنی اعمام کمال‌الدین محمدبن‌ابی‌روح مؤلف کتاب حالات وسخنان ابوسعیدابو ـ الخیر . اسرارالتوحید مفصل ترین وبعداز کتاب حالات و سخنان ابوسعید قدیمترین ترجمه حالیست که مستقلا در بارهٔ یکنفر عارف بزبان فارسی نوشته شده . اسرار ـ التوحید علاوه براهمیت تاریخی که شرح حال عارف ابوسعیدابوالخیر است وبمناسبت بسیاری از معاصرین او را نام میبرد و اطلاعات جغرافیا میدهد و اوضاع زندگی اجتماع آن عصر را نشان میدهد یکی‌از چند کتاب معدود نثر فارسی است وازجهت زیبائی وشیرینی‌وسادگی یکی از بهترین کتابهای نثر فارسی است .

(تاریخ تصوف در اسلام، ص۵۴۳)

۱ ـ اسرارالتوحید فی مقامات شیخ‌ابوسعید :

(تاریخ فراغت از تألیف ۵۵۲هـ)

بطرز بورغ، ۱۳۱۷ق = ۱۸۹۹م،سربی، باهتمام والنتین ژوکوفسکی ، ۵۱۲ ص ، بارسالهٔ حورائیه .

طهران، ۱۳۱۴ش، سربی، وزیری، باهتمام احمد بهمنیار، ۳۴۳ص، بارسالهٔ حورائیه .

طهران، ۱۳۳۲ش، سربی ، وزیری، چاپ سوم، باهتمام ذبیح‌الله صفا، ٤٠٥ص .
طهران (منتخب اسرارالتوحید) ۱۳۲۰ش، سربی، رقعی، ۱۱۸ص .

دکتر مهندس محمد منیری :

(ـ معاصر)

۱ ـ شیمی تجزیهٔ کیفی :
(ج ۱، روش جستجوی کاتیونها)
طهران، ۱۳٤۱ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۷٦۳ دانشگاه، ۲۷٥ص .

شیخ محمد موحدی لنکرانی فرزند فاضل لنکرانی :

(۱۳٥٠ق ـ معاصر)

۱ ـ نهایة التقریر فی مباحث الصلوة (عربی) :
تقریر حاج آقا حسین بروجردی ، قم، ۱۳۷٦ق،سربی،وزیری، ٤۸۹ + ۳٤٤ + ۳٠ص .

ثقة‌الاسلام میرزا محمدبن موسی تبریزی :

(ـ معاصر)

پس از فوت میرزا علی ثقة‌الاسلام برادر خود جانشین او گردید. فعلا رئیس شیخیهٔ تبریز و از اشخاصی است که وقت خود را صرف امور اجتماعی کرده ودراثر مساعی او وحاج میرزا خلیل مجتهد امروز ازاختلاف سابق شیخیه ومتشرعه اثری باقی نمانده است . او وحاج میرزا خلیل آقا مقارن نهضت پیشه‌وری باوی و اولیای دولت مذاکره کردند ولی این مذاکرات منتج نتیجه شد .
(رجال آذربایجان،ص٦۱)

۱ ـ شرح حال میرزا علی ثقة الاسلام تبریزی :
تبریز، ۱۳۱۲ش، سربی، رقعی، ۲٤ص .

زین‌الدین ابوبکر محمدبن موسی الحازمی همدانی شافعی :

(٥٤۸ـ٥۸٤ق)

محدث،حافظ،مورخ، نسابه، فقیه.درهمدان تولد و نشوونما یافت . در بغداد استماع حدیث نموده ومتوطن شد . در ۲۲جمادی الاولی ٥٤۸ درگذشت .
(معجم المؤلفین،ج۱۲،ص٦٤)

۱ ـ الاعتبار فی بیان الناسخ والمنسوخ من الآثار(عربی):
حیدر آباد دکن ، ۱۳٥۹ ق=۱۹٤٠م، سربی، رقعی، ۲٥٤ ص .
۲ ـ شروط الائمة الستة (عربی) :
۳ ـ شروط الائمة الخمسة (عربی) :
قاهره،۱۳٥۷ق،سربی، رقعی،٦٦ص.

ابوجعفر(او) ابوعبدالله محمدبن موسی خوارزمی :

(ـ حدود ۲۳٥ق)

فلکی، ریاضی، مورخ، درکتابخانهٔ مأمون عباسی ، دائماً بمطالعهٔ کتب حکمت مشغول بود . حدود ۲۳٥ درگذشت .
(معجم المؤلفین،ج۱۲،ص٦۳)
سایر مآخذ : ریحانة‌الادب،ج۱،ص٤۲٦ .

۱ـ استخراج تاریخ الیهود (عربی) :
حیدر آباد دکن ، ۱۳۳٦ ق ، سربی ، رقعی ، ۱٠ ص ، ضمن رسائل المتفرقة فی‌الهیئة للمتقدمین .
۲ـ الجبروالمقابلة (عربی) :
مصر ، ۱۹۳۹م ، سربی، وزیری، ۱٠٦ص باحواشی علی مصطفی مشرفة ومحمد موسی

احمد.

۳ـ صورة الارض (عربی) :

بطلیموس القلوذی، ترجمه ،وین، ۱۹۲۶م، سربی، بتصحیح هانس مزیك، ۱۶۳ + ۳۱ص.

بغداد ، ۱۶۹۲ م ، سربی ، وزیری ، از روی چاپ اروپا ، مکتبة المثنی .

شهاب الدین محمدبن موسی عراقی بزشلونی کرمانشاهی :

( )

۱ـ شرح دعای افتتاح :

طهران، ۱۳۲۴ ش، سربی، جیبی ، نشریهٔ ۱۴ انجمن اسلامی ، ۶۳ ص .

ملا محمدبن (موسی بیك زنگنه) نصیبی کرمانشاهی :

(ـ ۱۲۶۱ ق)

۱ـ واقعات ملا محتشم (شعر) :

(مخمس بندهای محتشم من کلام نصیبی)

۲ـ واقعات نصیبی (شعر) :

(شانزده بند مرثیه جواب محتشم)

لکهنو ، ۱۳۰۷ ق = ۱۸۹۰ م ، سنگی ، وزیری، ۳۶۴ ص ، ضمن مجموعهٔ واقعات کربلا .

کمال الدین ابوالبقاء محمدبن موسی ابن عیسی مصری شافعی دمیری

(۷۵۰ـ۸۰۸ق)

از اکابر علما و فقهای شافعی . در بدایت حال شغل خیاطی داشت . پس مراتب علوم و معارف را فرا گرفت و در تمامی فنون متداوله مهارتی بسزا یافت و در عبادت و تلاوت حظی وافر داشت . اصلا لباس فاخر نپوشید و شغل قضاوت نپذیرفت . بسال ۸۰۸ بقاهره درگذشت .

(ریحانة الادب، ج ۲، ص ۲۵) .

سایر مآخذ : روضات الجنات ، ص ۷۱۷ ، معجم المطبوعات ، ص ۸۸۷ .

۱ـ حیات الحیوان (عربی) :

(این کتابرا میرزامحمد تقی بن خواجه محمد تبریزی بفارسی ترجمه کرده و بطبع رسیده است)

طهران، ۱۲۸۵ق ، سنگی، رحلی، باهتمام حاج ملا محمدبن محمد حسن نوری ، بی شماره صفحه .

۲جلد، مصر ، ۱۳۱۹ق ، سربی ، وزیری، ۳۱۳ + ۳۳۴ ص، در هامش آن عجایب المخلوقات .

۲جلد، مصر، ۱۳۷۴ق ، سربی ، وزیری، ۵۵۹+۵۸۵ ص .

سدید الدین محمد بن موسی بن یعقوب غزنوی :

( )

از امامان غزنه بوده ومکتبی و شاگردانی داشته . تولد وی باید در اوائل سدهٔ هشتم هجری بوده باشد .

(مقدمهٔ کتاب)

۱ـ مقامات ژنده پیل ، احمد جام :

طهران، ۱۳۴۰ش ، سربی ، رقعی ، بنگاه ترجمه و نشر کتاب باهتمام دکتر حشمت مؤید ، ۵۴+۲۸۲+۷ ص .

محمدبن مهدی آصفی

(ـ معاصر)

۱ـ اثر العلوم التجربیة فی الایمان بالله (عربی) :

کامیل فلاماریون ، ترجمه، نجف ، سربی

وزیری ، ۱۳۸۲ ق ، ۱۳۶ ص .

۲ــ حقیقة الحریة (عربی) :

نجف ، سربی ، رقعی ، ۱۷۸ ص.

۳ ــ المدخل الی دراسة التشریع الاسلامی (عربی) :

نجف ، بی‌تاریخ ، سربی، رقعی ، ۱۷۶ص.

شیخ محمد مهدی جواهری بغدادی :

(ــ معاصر)

۱ــ حلبة الادب (عربی) :

بغداد ، ۱۳٤۱ ق ، سربی .

حاج ملا محمدبن مهدی بارفروشی معروف بحاجی اشرفی :

(حدود ۱۲۳۲ ــ ۱۳۱۵ ق)

وی از مفاخر مذهب جعفری وحجج فرقهٔ محقه میباشد . گروهی از اهالی ایران وی را تقلید میکنند . این بزرگوار در میان علماء عصر بجمع ما بین شریعت و طریقت اختصاص یافته است از دور و نزدیك همه کس بجان و دل ارادت وی میورزند و از فحول رؤسای عصر بیان منبر او را کسی ندارد .

(المآثروالآثار ، ص ۱٤۳)

اصلا از اهالی قصبهٔ اشرف بود ولی بیشتر در بابل اقامت داشته ودر همین محل‌اخیر بتاریخ غرهٔ رمضان۱۳۱۵ ق بسنی متجاوز ازهشتاد وفات کردودربابل مدفون گردید.

(مجلهٔ یادگار ، سال ۳ ، شماره ۳ ، ص ۲۵)

سایر مآخذ : احسن الودیعة ، ص ۱۲٤ ،

قصص‌العلماء ص۱۱۸، فوائد الرضویه، ص ۶۲۸

۱ــ اسرارالشهادة :

طهران ، ۱۳۱۵ ق ، سنگی .

طهران ، ۱۳۲۲ ق ، سربی ، خشتی ، باهتمام علینقی مسعودالملك هزار جریبی، ۱۳۹ ص .

۲ــ رسالهٔ عملیه :

طهران ، ۱۳۱۲ ق ، سنگی ، خط محمدحسن گلپایگانی ، ٤۲۳ ص .

۳ــ شعائرالاسلام فی‌مسائل الحلال والحرام :

طهران ، ۱۳۱۲ ق ، سنگی، رحلی ، خط محمد حسن جرفادقانی ، ۸۶۲ ص .

طهران ، ۱۳۱٤ ق ، سنگی ، ۸۷۲ ص .

سید محمدبن مهدی حسینی حافظ

(ــ ۱۲۶٤ ق)

معاصر محمدشاه قاجار بوده است .

۱ــ تحفة الامیر در تلاوت قرآن :

تبریز ، ۱۲۵۵ ق ، سنگی ، رقعی باهتمام محمد تقی حسینی ، ۱٤ ص .

۲ــ کشف الآیات :

طهران ، ۱۲۵۷ ق ، سنگی ، وزیری ، باهتمام محمد حسین‌بن علی خوئی ، بی ــ شماره صفحه .

طهران ، ۱۲۷۶ ق ، سنگی ، رحلی ، بی‌شماره صفحه ، با تفسیر جلالین و تفسیر ابوالبقاء در یکجلد .

بمبئی ، ۱۳۰۳ ق ، سنگی .

۳ــ مظاهر محمودیه در علم تجوید :

ایران ، ۱۲۵۶ ق ، سنگی .

طهران ،۱۲۶٤ق، سنگی،خشتی،۱۰۰ص.

قوام الدین سید محمد بن مهدی حسینی سیفی قزوینی

(ـ ۱۱۵۰ ق)

فاضلی نحریر خاصه در فنون منقوله امام بود. شعر عربی و فارسی نیکو گفتی و بغایت ستوده خصال بود هم در آن بلده (قزوین) ادراك صحبت ایشان نموده‌ام و ایسن سید عالیشأن تا چند سال قبل از این در حیات بود و درگذشت.

(تاریخ حزین، چاپ سوم، ص ۲۴)

از تلامذهٔ شیخ جعفر قاضی متوفی ۱۱۱۵ بوده و از علامهٔ مجلسی بسال ۱۱۰۷ ق، اجازهٔ اجتهاد گرفته در حدود ۱۱۵۰ در گذشت.

(الذریعه، ج ۳، ص ۴۶۳)

سایر مآخذ: فوائد الرضویهٔ ص ۶۲۹، روضات الجنات. ص ۱۵۰، ریحانة الادب، ج ۳، ص ۳۲۲.

۱ ـ التحفة القوامية فی الفقه الامامية (شعر عربی):

(الارجوزة فی النظم اللمعة الدمشقية)

ایران، ۱۲۶۶ ق، سنگی، رحلی، خط محمد بن مصطفی موسوی مازندرانی، بی‌شماره صفحه، در خاتمهٔ روضة البهية فی شرح ـ اللمعة الدمشقية.

میر سید محمد بن مهدی بن احمد موسوی کاظمی قزوینی

(۱۳۳۵ ق ـ معاصر)

در کویت متولد و در سن هشت‌سالگی با والد خود به بصره رهسپار شد. برای تحصیل بنجف رفته و پس از تکمیل تحصیلات بـه بصره مراجعت نموده و بدعوت و تبلیغ پرداخته است. تألیفات او به سی مجلد رسیده.

(مقدمة الاسلام و واقع المسلم المعاصر).

۱ ـ الابداع فی حسم النزاع فی الرد علی کتاب الصراع بین الاسلام و الوثنية لعبدالله علی القصیمی (عربی):

....

۲ ـ الاسلام و شبهات الاستعمار (عربی):

نجف، ۱۳۸۳ ق، سربی، رقعی، مؤسسة الاعلمی للمطبوعات کربلا، ۱۲۲ ص.

۳ ـ الاسلام و واقع المسلم المعاصر (عربی):

نجف، ۱۳۸۱ ق، سربی، رقعی، نشریهٔ مکتب الثقافة الاسلامیهٔ کربلا، ۱۲۰ ص.

۴ ـ اصول الشیعة و فروعها (عربی):

....

۵ ـ اصول المعارف (عربی):

صیدا، بی‌تاریخ، سربی، وزیری، ۱۹۲ ص.

۶ ـ الامام المنتظر (عربی):

....

۷ ـ انقاذ البصیر فی الرد علی کتاب الریبة عن حکم صلاة ـ الجمعة فی زمن الغیبة (عربی):

....

۸ ـ الایمان الصحیح فی الرد علی ما افتراه محمد اسحاق النشاشیبی فی الاسلام الصحیح (عربی):

....

۹ ـ البرهان القوی فی الرد علی احمد الخصیبی (عربی):

....

۱۰ ـ البهائية فی المیزان (عربی):

....

۱۱ ـ التقلید الصحیح یتضمن اعتبار حیاة المفتی فی صحة تقلیده (عربی):

....

۱۲ ـ تناقض العهدین (عربی):

....

۱۳ ـ الحجج الباهرة (عربی):

(درمبحث امامت وحکم متعه)

نجف ، ۱۳۶۰ ق سربی ، رقعی، ۲۲۴ص.

۱۴ ـ الخالصی وامیرالمؤمنین ع (عربی) :

...،

۱۵ ـ ذخائر القیامة فی النبوة والامامة(عربی):

...،

۱۶ ردالجمعة الی اهلها(عربی) :

(فی الرد علی کتاب الجمعة لشیخ محمد الخالصی) .

...

۱۷ ـ ردعلی ردالسقیفة (عربی) :

(ردسقیفهٔ شیخ محمدرضاآل مظفرورد سقیفهٔ عبدالله الحضرمی) .

صیدا ، ۱۳۷۲ ق ، سربی ، وزیری، چاپ دوم، ۱۶۴ ص .

۱۸ ـ شذرات من الاقتصادالاسلامی(عربی)

...،

۱۹ ـ الشیعة وفتاوی الخالصی(عربی) :

...،

۲۰ ـ الغفران مع التوبة (عربی) :

...،

۲۱ ـ الفیوضات الربانیة فی توضیح الآیات القرآنیة(عربی):

بغداد ، ۱۳۴۲ سربی ، رقعی ، ۸ ص .

۲۲ ـ المبدء والمعاد(عربی):

...،

۲۳ ـ المناظرات (عربی):

...،

۲۴ ـ المنیة فی تحقیق حکم الشارب واللحیة (عربی) :

...،

۲۵ ـ موجز احکام الاسلام (عربی) :

جزء اول ،...،

۲۶ ـ نقدکتاب الحقائق .

...،

سیدمحمدبن معزالدین مهدی بن حسن حسینی قزوینی حلی :

(ـ ۱۳۳۵ق)

در حدود بلوغ با دوبرادرش سید حسن و سید جعفر از حله به نجف رفت ودر رشتهٔ معقول و منقول تحصیل نمود . بر عکس والد خود که تألیفات زیادی داشت تألیفات اوقلیل بود . زیرا آنچه تألیف میکرد بعد از تجدیدنظر تغییرمیداد . فقط یك دیوان شعر ورسالهٔ درتجویدومنظومهٔ درارث ازاو باقیمانده است. درسنهٔ ۱۳۱۳ق بدرخواست اهالی حله بموطن خود بازگشت و اصلاح نهر حله و تعمیر قبور علمای مدفون در آنجا از آثار خیریهٔ اوست. بسال ۱۳۳۵ در حله وفات یافت و در نجف در مقبرهٔ مخصوص آل قزوین بخاك رفت .

(ریحانة الادب ، ج ۳ ، ص ۲۹۵) .

۱ ـ الارجوزة فی الارث (شعرعربی) :

نجف ، مطبعة حبل المتین .

سید محمد بن مهدی بن دلدارعلی :

( )

۱ ـ کشف الاستار :

لکهنو ، سنگی .

محمد مهر بخش :

( )

۱ـ مهردرخشان :

لاهور ، ۱۸۷۵ م ، سنگی ، رقعی، ۲۶ص.

لاهور ، ۱۸۷۷م، سنگی وزیری، ۱۱۳ص.

محمد مهری :

( )

۱ ـ تحفة العباسیه (فارسی، عربی ، ترکی، فرانسه) :

مصر ، بی تاریخ ، سربی ، وزیری ، ناشر

سعادت حسین ، ۳۲۵ ص .

محمد مهریار :

(   )

۱ ـ هلال ماه نو :

تاگور را بیندرانات ، ترجمه ، اصفهان ، ۱۳۴۱ ش، سربی ، رقعی ، دانشکدهٔ ادبیات وشهریار ۱۴+۲۶+۷۶ ص .

محمد مهین پور (حاج رحیم) :

(   )

مهین پور ازاعضاء وزارت دادگستری‌است وتا چندی قبل روزنامهٔ پیام بمدیریت وی منتشر میشد .

۱ ـ ایران در پیرامون مسلک باب و بهاء و مذاهب مختلفهٔ عالم :

جلد اول ، طهران ، ۱۳۳۳ ش ، سربی ، رقعی ، چاپ دوم ، ۱۰۵ ص .

۲ ـ بودا چه میگوید برهما کیست :

طهران ، ۱۳۴۰ ش ، وزیری ، ط+۵+۳۱۶ ص .

حاج میرزا محمدخان میر پنج توپخانه :

(   )

۱ ـ ارشاد الحساب :

طهران ، ۱۳۲۵ ق ، سربی ، رقعی ، چاپ دوم ، ۲۳۰ ص .

محمد بن میرزاصدر قره‌باغی مجتهدزاده:

(ـ زنده در سال ۱۳۲۵ق)

۱ ـ ریاض العاشقین (ترکی) :

(تذکرهٔ شعرای قره‌باغ ، تاریخ فراغت از تألیف ۱۳۲۵ق) .

ترجمهٔ تذکرهٔ نواب بزبان ترکی،جلداول، استانبول ، ۱۳۲۸ ق ، سربی ، مصور .

مهندس همیون سید محمد میر فخرائی :

(ـ معاصر)

مدیر روزنامهٔ استقلال ایـران ، در سنهٔ ۱۳۱۳ ش ، رئیس و دبیرستان پهلوی طهران بوده است .

۱ ـ جغرافیای ایران :

طهران ، ۱۳۳۰ ق ، سنگی ، خشتی ، ۳۹ ص .

سیدمحمد میرکمالی:

(ـ معاصر)

۱ ـ شمس مغربی:

طهران ، سربی ، رقعی ، ۱۲۸ص .

نصیرالدین محمدمینائی:

(   )

۱ ـ فتوی برهنه :

کانپور ، ۱۸۹۱ م ، سنگی ، وزیری ، ۲۸۵ ص .

لاهور ، ۱۲۸۹ق،سنگی، وزیری،۲۳۱+۲۹۹ ص .

هند ، ۱۲۹۱ ق ، سنگی .

محمد ناظمی

(   )

۱ ـ گلچین ناظمی :

تبریز ، ۱۳۱۲ ش ، سربی .

شیخ محمدجان فاروقی متخلص به نثار :

( )

۱ ـ دیوان شعر :

هند ، سنگی ، ۱۳۱۶ ق .

میرزا محمدبن ملاعلی بابانثار شیرازی :

(۱۲۶۰ ق ـ)

درشیراز متولدشده. از زمان شباب همواره اوقات بتحصیل علوم عربیه و ادبیه صرف نموده ومصاحبت اهل دل و معاشرت اهل حال را مایل بود . چندین نوبت بهندوستان رفته بانوابان آنجا مجالستها کرده و نزد آنان مکانتی پیدا نمود. در دیوان مطبوعه اش شرح مسافرت خودرا بهندوستان و مذمت از نوابان هند که تماما اهل عیش و نوش وعشرت واز مملکتداری بی بهره ودست نشاندهٔ خارجیها و عمال انگلیس هستند مبسوطاً در چند صفحه تشریح نموده ونظیر آنرا در ایران ظل السلطان رامثال آورده است .

(نامهٔ فرهنگیان ، نسخهٔ خطی مجلس) .

۱ ـ دیوان شعر ، مناقب الکرام :

بمبئی ، ۱۳۱۵ ق ، سنگی ، رقعی ، ۳۲۴ + ۸۸ ص ، در مقدمه شرح حال نثار .

سید محمدبن مهدی (بن حاج سید باقر مجتهد کاشانی) نجفی نژاد :

(۱۳۰۳ ش ـ معاصر)

۱ ـ انیس الاحباب کلیدآداب :

طهران ، ۱۳۴۲ ش ، سربی .

۲ ـ منتخب الختومات :

کرمانشاه ، ۱۳۱۷ ش ، کتابفروشی سینا .

محمد نجم الدین :

( )

۱ ـ قاضی القضاة :

کلکته ، ۱۸۱۳ م ، وزیری ، ۲۹ + ۴۹۴ ص .

نجم الواعظین سید محمد اصفهانی :

(ـ ۱۳۴۷ ق)

شاعر ، حکیم ، محدث ، واعظ ، بسال ۱۳۴۷ ق در اصفهان وفات یافت ودرتخت فولاد مدفون گردید .

(تذکرة القبور ، چاپ دوم ، ص ۲۲۹) .

۱ ـ مرآت الاسرار ، درمراثی :

...

محمد نجمی زنجانی :

(ـ معاصر)

۱ ـ ابن سینا وتدبیر منزل :

طهران ، ۱۳۱۹ ش ، سربی ، مجمع ناشران کتاب ، ۱۰۰ ص .

۲ ـ اسلام درعصر دانش :

محمدفرید وجدی ، ترجمهٔ الاسلام فی عصر العلم ، جلد اول ، طهران ، ۱۳۱۸ ش ، سربی ، رقعی ، شرکت تضامنی علمی ، ۲۱۰ ص .

۳ ـ تاریخ فرق اسلامی :

جلد اول ، طهران ، ۱۳۴۰ ش ، سربی ، وزیری ، ۳۴۶ ص .

طهران ، ۱۳۳۸ ش ، سربی ، وزیری ، نشریهٔ ۴۷۴ دانشگاه ، ۲۴۹ ص .

۴ ـ صدگوهر حکمت :

(صد کلمهٔ قصار) .

طهران ، بی تاریخ ، سربی ، رقعی ، ۱۸۶ ص .

طهران ، ۱۳۱۲ ش ، سربی ، رقعی ، دانش ، ۱۰۰ ص .

شیخ محمد نجیب واعظ خراسانی:

(معاصر)

۱ ـ پروازیا هوانوردی :

مشهد ، ۱۳۳۲ ش ، سربی ، رقعی ،

۲ ـ نیازآموزش یا دیوان پرسش (شعر)

مشهد، ۱۳۳۶ش ، سربی، رقعی، ۳۲۰ص.

محمدبن نجیب بکران :

(زنده در سال ۶۰۵ق)

۱ ـ جهان نامه :

(تاریخ فراغت از تألیف ۶۰۵ق) .

طهران ، ۱۳۴۲ ش ، سربی ، وزیری ، ابن سینا ، بتصحیح دکتر محمد امین ریاحی ، با مقدمهٔ روسی برشچفسکی ، ۲۴+۱۳۹ ص .

مسکو ، ۱۹۶۰ م ، بامقدمه و تصحیحات وفهارس بقلم برشچفسکی

امیر موثق سرلشکر محمد بن سردار موثق باقر) نخجوان :

(معاصر)

تحصیلات خود را در مدرسهٔ دارالفنون طهران وتحصیلات نظامی را درمدرسهٔنظام روسیه و زمان تزاری بپایان رسانده . پس از خاتمهٔ تحصیلات از روسیه بایران‌آمده با درجهٔ ستوانی داخل دیویزیون قزاق سابق ایران شده و در آن دیویزیون فرماندهی واحدها را عهده‌دار و ضمناً در مدرسهٔ قزاقخانه سمت معلمی دروس نظامی را داشته وبمرور مشاغل زیر را عهده دار گردیده است :

آجودان و رئیس دفتر ایرانی درستاد دیویزیون، مأموریت در اردو کشی گیلان ومازندران برضد متجاسرین در سال ۹۷ـ ۱۲۹۹ش، فرماندهی‌قوای قزاق در قزوین ریاست اردوی اعزامی بگیلان‌بادرجهٔامیر ـ تومانی وبعد باهمین سمت بآذربایجان، در سال ۱۳۰۱ در موقع رفورم شدن قشون با درجهٔ سرتیپی بعضویت شورای عالی نظام و درهمانسال کفالت ارکان حرب، رئیس کل مدارس نظام، ریاست ارکان حرب، درسنهٔ

۱۳۰۸ ارتقاء بدرجهٔ سرلشکری، کفیل وزارت جنگ، رئیس ادارهٔ بازرسی مالی آرتش، کفیل وزارت جنگ ثانیاً درووقایع شهریور ۱۳۲۰، فرمانده دانشگاه‌جنگ.

(سالنامهٔ دنیا، شمارهٔ ۳، ص۱۲۲)

۱ - تاریخ نظامی جنگ بین‌المللی :
(۱۸-۱۹۱۴م)
طهران ۱۳۱۷ش، سربی، وزیری، ۷۳۵ص.

۲ - تاریخ نظامی جنگ روس وعثمانی ۱۸۷۸م :
طهران، ۱۳۰۶ش، سربی، خشتی، ۱۱۵ص.

۳ - ترکیهٔ امروز :
طهران، سربی، ۲۹ص .

۴ - تعرض آرتش سرخ در ۱۹۴۵م وتصرف برلن:
طهران، بی تاریخ ، سربی، خشتی، ۴۳ص .

۵ - جنگ ترکیه و یونان یا جنگ استقلال ترکیه:
(۲۲-۱۹۱۹م)
طهران، ۱۳۱۹ش، سربی، رقعی، ۱۳۷ص.

۶ - جنگ جهانی دوم :
(۹۳۹ـ ۱۹۴۵م)
جلد اول ، طهران، ۱۳۳۱ش، سربی، رقعی، ۳۷۶ص .
۲ جلد، طهران، ۱۳۳۹ش، سربی، رقعی، علی‌اکبر علمی، ۴۵۲ + ۵۹۲ص .

۷ - جنگ روس وژاپن :
(۹۰۴ـ۱۹۰۵م)
طهران، ۱۳۰۵ش، سربی، رقعی، ۱۱۳ + ۱۶۵ص .

۸ - نبرد استالینگراد :
(۴۵-۱۹۳۹م)
طهران، بی تاریخ، سربی، خشتی، ۸۵ص .

۹ - نبردهای مسکو واستالینگراد :
(۴۵-۱۹۳۹م)
طهران، ۱۳۲۵ش، سربی، رقعی، ۷۱ص .

۱۰ - نقشه‌های جنگ بین‌المللی :
(۱۸ ـ ۱۹۱۴م)
طهران، ۱۳۱۷ش، سربی، وزیری، شجاعی گلستانه، ۴۷ نقشه .

حاج محمد آقا نخجوانی :

(ـ۱۳۴۱ش)

او یکی از نیکان وفضلای تبریز بود. پس از هشتاد وچهارسال ازجهان کناره گرفت .

آن مرحوم شمع فروزان تبریز وآفتاب محفل فضل وادب آذربایجان بود واگرچه بازرگانی پیشه داشت امامردی فضل پرست وکتابشناس وادیب وبدون تردید از فضلای قرن اخیر آن خطه بود . وی درجمع آوری نسخ خطی وکتب نفیس ذوقی مخصوص واطلاعی وسیع داشت وکتابخانه‌اش که در حدود سه هزار وپانصد جلدست یادگاری ارجمند بـه کتابخانهٔ شهر تبریز وقف شده وپس ازمرگ وی تحویل گردیده‌است. اودربنای ساختمان کتابخانهٔ ملی تبریز مؤثر بود وکمک مالی قابل ذکری بدانجا کرد. وی هر کس کـه کتابی نفیس ازو میخواست ولو نفیس‌ترین

کتاب اورا باخوشروئی و گشاده دستی تمام آنرامیداد . آنمرحوم چند سفر بممالك همجوار کرد ودرهر شهرودیار جویای نسخ خطی وخریدار کتابهای مهم و مفید بود.
(راهنمای کتاب، سال۷، شمارهٔ۵،ص۶۶۳)

۱ ـ فهرست کتابخانهٔ تربیت :

(کتب خطی)

تبریز، ۱۳۲۹ش، سربی، خشتی، با مقدمهٔ سید حسن‌تقی‌زاده، ۳۱۸ص .

محمد نخشب :

(ـ معاصر)

۱ ـ انسان مادی :

طهران، ۱۳۲۶ش، سربی، رقعی،۴٤٤ص .

۲ ـ قانون واخلاق بامقدمهٔ ازسوسیالیسها :

جلداول، طهران، ۱۳۲۵ش،سربی، رقعی، ۶۳ ص .

دکترمحمدبن حسن نخعی :

(۱۲۷۸ش ـ معاصر)

در طهران متولد شده . تحصیلات ابتدائی ومتوسطه رادرطهران بپایان رسانیده . پس ازآن به بلژیك‌رفته واز دانشگاه‌بروکسل لیسانسیه در علوم اداری ودکتردر علوم سیاسی شده . درسنین ۳۷-۱۹۳۸ م استاد تاریخ در زبان دانشگاه بروکسل و مدتی معلم دانشگاه طهران بوده . پس از آن داخل خدمات دولتی شد و مشاغل زیر را عهده دار گردیده است : رئیس‌دفتروزارت مالیه، رئیس کمیسیون ارز، رئیس دفتر نخست وزیر، بازرگانی پیشه وهنر، وزیر کشاورزی، وزیر مشاور .
(سالنامهٔ دنیا،سال‌ششم،ص۲۳۹)

۱ ـ تحولات سیاسی ایران :

طهران،سربی .

۲ ـ جمهوری لیبریا (فرانسه) :

طهران، سربی .

۳ ـ سنای بلژیك (فرانسه) :

طهران، سربی .

۴ ـ سیه‌کاران :

طهران، سربی .

۵ ـ کلمات بزرگان :

طهران، سربی.

۶ ـ مهستی :

طهران، بی تاریخ، سربی، رقعی، چاپ‌دوم، ۲۹ ص .

۷ ـ نفت درایران (فرانسه)

با مقدمهٔ هاری اسپاك نخست وزیرسابق بلژیك،طهران، سربی.

۸ ـ نفوذوتأثیراسلام درصنایع ایران (فرانسه)

طهران، سربی .

دکتر محمد نخعی :

( )

۱ ـ ژیل بلاس بزرگ:

طهران .

۱ ـ ژیل بلاس کوچك :

لساژ فرانسوی ترجمه، طهران، ۱۳۲۲ق، سربی، وزیری،چاپخانهٔ خورشید، ۶۰۰ص.

میرزا محمد ندیم باشی :

(   )

۱ ـ دروس النحویة (عربی) :

۳ جلد، تبریز، ۱۳۱۲ق ، سنگی، رقعی، ۴۶+۶۸+۶۸ص .

محمد ندیم فلیح الطائی فرزند حاج داود آل فلیح :

(۱۳۶۴ق- معاصر)

در موصل تولد ودر آنجا نشو ونما یافته. درصفرسال ۱۳۸۳ق ازموطن خود بکربلا مهاجرت واز تسنن بمذهب تشیع منتقل ودر سلك طلاب علوم دینیه درآمده . اکنون (ذی الحجهٔ ۱۳۸۳ق) درمدرسهٔ هندی کربلا بتحصیل اشتغال دارد .

۱ ـ نفحات من الاسلام (عربی) :

نجف، ۱۳۸۲ق، سربی،رقعی، نشریهٔ شمارهٔ

۲۹ منابع الثقافة الاسلامیة کربلا ۶۲ص، درمقدمه عکس مؤلف .

محمد نشاط :

(   )

۱ ـ شرح وقایع زندگانی محمدعلی پاشا :

(مؤسس سلسلهٔ خدیویهٔ مصر)

موهل باخ آلمانی، ترجمه بمشارکت محمدصادق نشاط، جلداول، ۱۳۳۵ق ، سنگی ، رقعی، ۱۵۰ص .

ابوعبدالله محمدبن نشوان بن سعید حمیری یمنی بصری :

(ـ ۶۱۰ق)

۱ ـ الفرق بین الضاد والظاء (عربی) :

بغداد، ۱۳۸۰ق ، سربی، وزیری، بتحقیق شیخ محمد حسن آل یاسین ، ۱۸۴ص ، با رسالهٔ دیگر بهمین نام ازابوحیان محمدابن یوسف .

شیخ محمدبن علی نصار العراقی :

(ـ مرحوم)

۱ ـ النعی المسمی بالنصاریات (شعرعربی) :

(درمراثی بلسان اهل حسکه)

بمبئی، ۱۳۳۸ق، سنگی، رقعی ، ۲۶۴+۹۳+۲۲۱+۱۱۲ص، ضمن لواعج الاـ شجان فی مقتل الحسین.

بغداد، ۱۳۷۳ق، سربی، رقعی، ۴۹ص.

کربلا، ۱۳۸۲ق، سربی، رقعی، ۴۸ص.

نجف، سربی، رقعی، ۴۸ص.

سیدمحمد (بن نصرالاطباء سیداحمد) نصر :

(۱۳۰۶ ق ـ ۱۳۰۶ ش)

درتاریخ ۱۳۰۶ ق متولد شده. مشاغلی که داشته : تدریس درمدارس آلیانس فرانسه وعلوم سیاسی، معاون آقای دمرنی مستشار وزارت داخله ، معاون خزانه داری کل ، رئیس کابینهٔ رئیس‌الوزراء ، پیشکار مالیهٔ گیلان و اصفهان ، معاون وزارت دارائی ، در سال ۱۳۰۶ شمسی درگذشته است

(نقل‌ازخط میرسیدعلیخان نصر)

در زمان وزارت وثوق‌الدوله معاون‌وزارت دارائی‌بود دربشت میزاداری درحین انجام وظیفه بدست هلاکو رئیس صندوق دارائی اصفهان بضرب گلوله مقتول گردید.

۱ ـ پرنس‌خلیل :

سکست دواروم، ترجمه، طهران، بی‌تاریخ، سربی، وزیری، ابن سینا ومطبوعاتی‌شرق، باهتمام سیدعلیخان نصر. ۲۷۵ ص .

۲ ـ حفظ‌الصحه :

دکتر گالتیه بواسطهٔ فرانسوی ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۲۷ ق ، سنگی ، چاپ دوم ، ۳۲۵ص.

طهران، ۱۳۳۲ق، سربی، رقعی، ۳۲۰ص.

۳ ـ دورهٔ حقوق اداری عملی درممالک مختلفه :

گ . دمرنی، ترجمه، طهران، ۱۳۳۱ق ، سربی، خشتی، ۲۸۴ص.

محمد نصراللهی :

(ـ معاصر)

۱ـ اثبات‌الهداة بالنصوص والمعجزات (عربی‌وفارسی):

شیخ حر عاملی ، ترجمه ، جلد اول ، قم ، ۱۳۳۷ش، سربی، وزیری، ۶۱۷ص.

جلد دوم، قم، بی‌تاریخ ، سربی ، وزیری، ۵۷۲ ص.

سید صدرالدین محمد (بن نصیربن‌محمد‌ـ صالح‌اردکانی) طباطبائی یزدی :

(ـ ۱۱۵۴ق)

۱ ـ تفسیر سورة‌التوحید والدهر (الانسان) والقدر :

۲ ـ رسالة عین‌الحقیقة تفسیر سورة التوحید و رسالة لسان‌الصدق تفسیر سورتی‌الدهر والقدر :

یزد، بی‌تاریخ، سربی، رقعی، باهتمام سید جواد مدرسی، گلبهار ، ۱۵۲ص، با بینش غرض‌آفرینش فاضل‌هندی دریکجلد.

نصیرالدین محمد ثانی اصفهانی :

(ـ ۱۱۹۱ق)

فرید عصره و فرید دهر ، جامع المعقول والمنقول . سالها درشیراز باعرفای وقت مسالک پیموده ومرجع افاضل‌بوده ودرطب جالینوس عهد ودرحکمت تألیفات‌نموده‌ودر سال ۱۱۹۱ همانجا وفات یافت و صاحب

طبع موزون است ...

(طرایق الحقایق، ج۳، ص۷۴)

سایر مآخذ : تذکرهٔ شمس التواریخ ، ص۳۱، مجمع‌الفصحاء ، ج۲، ص۵۰۱.

۱ ـ بهاریه ، پیروجوان (مثنوی) :

طهران ، ۱۳۲۵ق، سنگی، جیبی، ۶۳ص.
طهران، ۱۳۱۰ش، سربی، جیبی، ۶۱ص.
طهران ، ۱۳۱۶ش، سربی ، جیبی، چاپ دوم ، باهتمام کوهی کرمانی، ۴۸ص.
طهران ، ۱۳۳۸ش ، سنگی ، جیبی ، مطبوعاتی ترقی ، بازار بین الحرمین ، ۳۴ص.

دکتر محمد نصیری :

(۱۲۸۵ ش ـ معاصر)

در اصفهان تولد یافت . تحصیلات خود را با ادبیات عرب وفقه و اصول آغاز کرد . دوسال نیز در جامعهٔ روحانیت بود و سپس بفرانسه رفت . پس از پایان تحصیلات دکترای حقوق جزاء بین المللی در سال ۱۳۱۶ باتفاق همسر فرانسوی خود به‌تهران بازگشت . او کار خود را از دادگستری آغاز کرد ، در وزارت دارائی مدیر کل بود و در سال۱۳۲۸ عضویت وبعد ریاست هیئت مدیرهٔ شرکت بیمه راعهده‌دار بود. در سال ۱۳۳۱ بمدیریت کل بانک ملی انتخاب شد. او استاد دانشکدهٔ حقوق است.

در کابینهٔ حسنعلی منصور اسفند ۱۳۴۲ بسمت وزیر مشاور انتخاب شد (روزنامهٔ اطلاعات ۱۸ر۱۲ر۴۲)

۱ ـ حقوق بین‌الملل خصوصی :

طهران ، ۱۳۳۸ ش ، سربی ، وزیری ، ۱۳۸ص.

ابوفراس بدرالدین محمدبن‌مصطفی‌ابن رسلان النعسانی‌الحلبی :

(۱۲۹۸ـ ۱۳۶۲ ق)

ادیب، کاتب، شاعر، درحلب تولد یافت و در الازهر تحصیل علم نمود سپس به هندوستان‌ومصروتونس والجزایروطرابلس غرب و قسطنطنیه مسافرت کرد . بعداً در حلب و دمشق عهده‌دار مشاغل‌مختلفه شد .

(معجم‌المؤلفین ، ج۱۲، ص۲۹)

۱ ـ النصوص‌الکلم فی‌شرح فصوص‌الحکم (عربی) :

ابونصرفارابی ، شرح ، مصر ، ۱۳۲۵ ق ، سربی ، رقعی ، ۱۷۶ ص ، ضمن مجموعهٔ فلسفهٔ ابی‌نصرفارابی .

سیدنورالدین محمد (بن نعمت‌الله محدث جزائری) جزائری :

(۱۰۸۸ ـ ۱۱۵۸ق)

۱ ـ فروق‌اللغات (عربی) :

طهران، ۱۲۶۵ق، سنگی، خشتی، ضمن ـ السامی فی الاسامی و سرالادب فی مجاری کلام‌العرب .

طهران، ۱۲۷۳ ق، سنگی، خشتی، مطبعهٔ اللهقلی‌خان، ۴۵ص.

نجف، . ۱۳۸ ق، سربی، رقعی، بتحقیق اسدالله اسمعیلیان، ۳۳۴ص.

سید نورالدین محمدبن نعمت‌الله الصغیر ابن عبدالهادی بن عبدالله بن نورالدین ابن نعمت‌الله جزایری:

(ـ حدود ۱۲۴۷ق)

معاصر فتحعلیشاه قاجار بوده و با محمدعلی ـ میرزا فرزند او مراسلات داشته‌است.

۱ ـ زهرالربیع:

(بنام سلطان صالح خان بیگلر بیگی خوزستان ترجمه نموده‌است)

سید نعمت الله محدث جزائری، ترجمه.

طهران، ۱۳۰۲ق، سنگی، رقعی، بی‌شمارهٔ صفحه.

طهران، ۱۳۲۷ش، سربی، وزیری، ۳۳۲ + ۱۹۲ص.

طهران، ۱۳۳۳ش، سربی، وزیری، اسلامیه، ۴۰۰ص.

تبریز، ۱۳۰۱ ق. سنگی، وزیری، ۴۲۰ص.

بمبئی، ۱۲۹۹ ق، سنگی، وزیری، ۴۲۴ص.

بمبئی، ۱۳۰۰ق، سنگی، وزیری، ۴۲۴ص.

بمبئی، ۱۳۱۸ ق، سنگی، وزیری.

سید محمدبن محمدعلی نعمت اللهی:

(ـ معاصر)

۱ ـ شاه نعمت‌الله ولی و پیشگوئیهای او:

طهران، بی‌تاریخ، سربی، جیبی، ۵۶ص.

شیخ محمد النغیر:

( )

۱ ـ عنوان الاریب (عربی):

۲ جلد، تونس، ۱۳۵۱ ق.

محمدبن النقی تبریزی:

(ـ زنده در سال ۱۳۰۸ ق)

۱ ـ عقائدالاسلام:

(تاریخ فراغت از ترجمه ۱۳۰۸ ق)

شیخ احمد مقدس اردبیلی، ترجمه از ترکی، طهران، ۱۳۲۱ ق، سنگی، خشتی، ۱۲۴ ص.

شیخ محمد نمرالخطیب:

( )

در حیفا تولد یافت. دورهٔ متوسطه را در حیفا و عکا و تحصیلات خود را در جامع الازهر بپایان رسانید. بعداً بموطن خود مراجعت و بامور دیانت وسیاست پرداخت وعهده دار مشاغل مختلفه شد.

(مقدمهٔ من نور الاسلام).

۱ ـ الاسلام دین هدایة (عربی):

بیروت، سربی.

۲- فلسفة الحج (عربی) :

بیروت ، سربی .

۳- المدخل لدراسة المنطق (عربی) :

بیروت ، سربی .

۴- من آثار النکبة (عربی) :

بیروت ، سربی .

۵- من نور الاسلام (عربی) :

بیروت،سربی ، وزیری ، ۲۴۶ ص .

۶- من هدی القرآن (عربی) :

بیروت ، سربی .

سید محمد بن نورالدین بروجردی:

(   )

۱- جغرافیای تهیه :

طهران، ۱۳۲۹ق ، سنگی، رقعی ، ۱۵ص .

۲- قواعد عربی :

طهران، ۱۳۲۸ق، سنگی، جیبی، ۸۷ص .

محمد نوروزی :

(ـ معاصر)

دبیر سابق زبان انگلیسی در آموزشگاه فنی نفت آبادان .

۱- بن هور :

لیو والاس ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۳۹ش، سربی ، وزیری ، ۵۳۵ ص .

۲- دستور زبان انگلیسی:

طهران ، ۱۳۳۷ ش ، سربی، رقعی ، چاپ دوم ، ۳۳۸ ص .

۳- رشد و زندگی یا راهنمای نوجوانان :

دکتر اوستاس چستر ، ترجمه ، طهران ، ۱۳۴۱ش، سربی، رقعی، شرق، ۳۵۰ ص .

۴- سر زمین و مردم آلمان :

ریموند والرابه (و) رنر کروش ، ترجمه، طهران ۱۳۴۲ ش ، سربی ، رقعی ، بنگاه ترجمه و نشر کتاب ، ۲۴۸ ص .

۵- گرامر جدید انگلیسی :

طهران ، سربی ، جیبی ، خیام ، ۲۶۲ص .

سید محمد بن علی موسوی النوری:

(ـ معاصر)

۱- الشیوعیة تناقض الدین (عربی) :

نجف، ۱۳۸۰ق، سربی، رقعی ، ۱۰۰ص .

محمد نوعی :

(ـ معاصر)

۱- آفتاب سیاه (شعر) :

طهران ، ۱۳۴۰ ش ، سربی ، رقعی ، ۱۱۲ ص .

۲- خزر :

طهران، ۱۳۳۶ش، سربی، رقعی، ۶۴ ص .

نوید السلطان محمد

(   )

۱- فاجعهٔ اسینه :

طهران ، سربی ، رقعی ، ۳۲۷ ص .

رضی‌الدین ابوجعفر محمد نیشابوری :

(ـ ۵۹۸ ق)

اوائل عمر را در بلخ بتحصیل علوم گذرانیده و چند نوبت بحج رفته و مدتی در نیشابور بوده و سپس بدربار ارسلان شاه بن طغرل سلجوقی راه یافته و شاعر در بار وی شده است و بعد از آن بماوراء النهر رفته و مدتی مداحی قلج طمغاج خان ابراهیم ابن حسین و پسرش نصرة‌الدین قلج ارسلان‌خان عثمان کرده است و در اواخر عمر بگوشه نشینی و زهد پرداخته و عاقبت در سال

۵۹۸ درگذشته‌است. رضی‌الدین نیشابوری نیز از شعرای بزرگ قرن‌ششم بوده و شعر فارسی را فصیح و شیرین و بالطایف بسیار میگفته. دیوان وی شامل نزدیك دوهزار بیت است.

(سالنامه پارس بقلم سید نفیسی)

۱- رسالهٔ مکارم الاخلاق :

طهران، ۱۳٤۱ ش، سربی، وزیری، نشریهٔ دانشکدهٔ معقول ومنقول، ۲۵٤ص، باگشایشنامهٔ خواجه نصیر در یکجلد.

حاج محمد واصف :

(ـ معاصر)

۱- از چه شخصی باید تقلیدکنیم ؟ :

قم، ۱۳٤۲ ش، سربی، رقعی، ۹۶ص.

۲- بشر و آزادی :

قم، ۱۳۳۱ش، سربی، رقعی، ۳۳ص.

۳- چهارده معصوم :

قم، ۱۳۳٤ش، سربی، جیبی، چاپ‌دوم، ۳۳ ص.

محمد واصل قیصری یزدی :

(ـ معاصر)

۱- دیوان شعر :

یزد، ناشر محمد قویدل.

محمد وثوق :

(ـ معاصر)

۱- آئین نامهٔ دستگاههای هواشناسی :

طهران، ۱۳۱۹ش، سربی، ادارهٔ کشاورزی.

میرزا محمد (بن حاج میرزا آقا تفرشی طهرانی) وجدانی :

(ـ معاصر)

از بزرگان شعراء و گویندگان معاصر و در علم حروف تخصص بسزا دارد و شاهد صدق این مدعا کتاب صحیفه و فالنامهٔ اوست که مطبوع و در دسترس است (خلد برین، تاریخ گویندگان اسلام، ص۲۸۰)

۱- صحیفهٔ فال از صحف وجدانی :

طهران، ۱۳۲۲ش، سربی، رقعی، ۵۸ص.

طهران، ۱۳۲۹ ش، سربی، خشتی، چاپ دوم، ۵۹ ص.

۲- مقدمهٔ صحف وجدانی :

(در علوم غریبه)

طهران، ۱۳۱۳ش، سربی، رقعی، ٤۲ص.

معین الزمان محمد وحشت :

( )

۱- حدیقهٔ دانش :

لکهنو، ۱۸۷۷ م، سنگی، رقعی، ۲۰+۱۹٤ ص.

محمدبن محمد صادق وحید تنکابنی :

(۱۲۷٤ ش ـ ۱۳۳۶ ش)

پس از تحصیل مقدماتی در تنکابن و بابل در سنهٔ ۱۲۸۷ برای ادامهٔ تحصیل بطهران آمده و بساخذ دیپلم از مدرسهٔ دارالفنون موفق گردیده. پس از فراغت ازتحصیل

تحت سرپرستی مسیو ریشار مؤدب الدوله جزو سایر محصلین بپاریس روانه گشت و مدرسهٔ سانترال شهر لیون را گذرانیده در سنهٔ ۱۲۹۵ بااخذ دیپلم مهندسی بایران معاودت نموده و در وزارت فرهنگ داخل خدمت گردید. در سنهٔ ۱۳۲۳ کفالت وزارت فرهنگ رابعهده داشت بعداً بسمت معاونت وزارت کشاورزی منتقل شد.

(مازندران تألیف عباس شایان، ج ۲، ص ۱۸۰)

در آذر ماه ۱۳۳۶ در لندن وفات یافت و جنازه‌اش بطهران حمل گردید.

۱ـ اصول علم جبر و مقابله:

جلد اول، طهران، ۱۳۱۳ ش، سربی، دورهٔ اول متوسطه، کانون معرفت.

جلد دوم، طهران، ۱۳۱۳ ش، سربی، ۴ و ۵ متوسطه، کانون معرفت.

طهران، ۱۳۱۱ ش.

طهران، ۱۳۴۷، ق، سنگی، چاپ چهارم.

طهران، ۱۳۱۵ ش، سنگی، رقعی، چاپ ششم، برای سال ۳ و ۴ متوسطه، ۱۷۲ ص.

۲ـ مثلثات:

۲ جلد، طهران، سربی، سیکل دوم متوسطه.

۳ـ هیئت:

طهران، سربی، سال ۶ متوسطه.

حاج سید محمد بن رضی بن محمد بن اسمعیل حسینی وحیدی شبستری:

(۱۳۳۶ ق ـ معاصر)

در قصبهٔ شبستر از محال تبریز متولدشده و در سن هفده سالگی پس از تحصیل مقدمات عربی برای ادامهٔ تحصیلات به تبریز مسافرت نموده پس از مدت دو سال بقم رهسپار وتا آخر سال ۱۳۶۴ در قم مشغول تحصیل بوده. پس از آن به میاندوآب آذربایجان بر حسب تقاضای اهالی آنجا مهاجرت نموده است.

(آثارالحجه، ج ۲، ص ۳۵۹).

۱ـ اجوبة المسائل الارومیة یا پاسخ پرسشهای چند:

قم، بی‌تاریخ، سربی، رقعی، کتابفروشی محمدی، ۶۷ ص.

۲ـ اشارات نافعه درشرح زیارت جامعهٔ کبیره:

طهران، ۱۳۳۳ ش، سربی، وزیری، مصطفوی، ۲۲۲ ص.

۳ـ مستمسکات الاحکام فی شرح مستثنیات الاحکام (عربی)

سید احمد حسینی زنجانی، شرح، تبریز، بی‌تاریخ، سربی، وزیری، ۳۳۴ ص.

نواب وزیرالدوله امیرالملک محمد وزیر خان بهادر نصرت جنگ والی:

( )

۱ـ وصایا الوزیر علی طریقة البشیر والنذیر:

۲ جلد، هند، ۱۲۸۵ ق، سنگی.

ابوبکر محمد بن الولید بن محمد بن خلف طرطوشی ابن ابی رندقه:

(۴۵۱ ـ ۵۲۰)

فقیه ومحدث (۴۵۱ ـ ۵۲۰ یا ۵۲۵) پس از مسافرت بمشرق (بغداد وبصره ودمشق و بیت‌المقدس) وتکمیل دروس خود دراسکندریه اقامت گزید وبتدریس اشتغال ورزید.

(لغت نامهٔ دهخدا، ابن ابی رندقه، ص۲۸۸)

سایرمآخذ: دائرة‌المعارف آریانا، ج۱، ص۷۵۹، نامهٔ دانشوران، ج۲، ص۷۳۴.

۱ ـ الحوادث والبدع (عربی):

تونس، ناشرمحمد الطالبی.

محمد هادی الامینی:

(ـ معاصر)

۱ ـ عیدالغدیر فی عهدالفاطمیین (عربی):

نجف، ۱۳۸۲ق، سربی، رقعی، ۱۶۰ص.

محمدالهادی عطیة المحامی الشرعیة بالسویس:

(ـ معاصر)

۱ ـ علی بن ابی طالب ع (عربی):

بغداد، ۱۳۷۶ق، سربی، جیبی، چاپ ۲، ۶۲ص.

محمد هاشم عطیة:

(ـ ۱۳۷۳ق)

در دارالعلوم قاهره بتدریس اشتغال داشت. بسال ۱۳۷۳ق بقاهره درگذشت.

(معجم المؤلفین، ج۱۲، ص۸۶)

۱ ـ ادب العربی وتاریخه فی العصر الجاهلی (عربی):

مصر، ۱۳۵۵ق = ۱۹۲۶، سربی، وزیری، ۴۱۶ص.

ابن هانی ابوالقاسم ابوالحسن محمد بن هانی ابن محمد ازدی اندلسی:

(۳۲۶ق ـ ۳۶۲ق)

مولداو بشهر قرطبه یا بیره. درقرطبه تحصیل علم وادب کرده و سپس به اشبیلیة شد و بعلت بدزبانی وسوء رفتار او مردم اشبیلیه اورا منفور داشتند بتهمت متابعت رأی فلاسفه اورا طرد کردند. وی بأفریقه رفت وجوهر سردارسپاه منصور فاطمی رامدح گفت وصلت یافت واز آنجا به الجزائر ومصر رفت. ابن هانی برای آوردن کسان خویش بمغرب شد واورا در سن ۳۶ سالگی بسال ۳۶۲ در برقه بکشتند.

اشعار او در مغرب شهرتی عظیم دارد و او درنظر مردم مغرب مانندمتنبی درمشرق.

(لغت نامهٔ دهخدا، ص۳۶۰)

سایرمآخذ: سالنامهٔ پارس بقلم سعید نفیسی دائرة‌المعارف آریانا، ج۱، ص۸۹۸.

۱ ـ دیوان ابن هانی الاندلسی المغربی (عربی):

مصر، ۱۳۵۲ق، سربی، وزیری، ۶۱ + ۸۶۸ص باشرح آن موسوم به تبیین المعانی دریکجلد.

ابوبکر سید محمد بن هدایت‌الله حسینی کورانی کردی شاهوی معروف به مصنف:

(ـ ۱۰۱۴ق)

مدتی در مدینه اقامت داشته بسال ۱۰۱۴ درقریهٔ چور از توابع مریوان درگذشت.

(معجم المؤلفین، ج۳، ص۷۷)

سایرمآخذ: لغت نامهٔ دهخدا، ص۳۸۰، مقدمهٔ طبقات الشافعیه، قاموس الاعلام، ج۱، ص۶۹۱.

۱ ـ طبقات الشافعیة فی الفقه (عربی):

بغداد، ۱۳۵۶ق، سربی، وزیری، ۱۱۰ص.

خواجه همام‌الدین محمد متخلص به‌همام تبریزی :

(۵۹۸ ـ ۷۱۴ق)

وی مدتی درازوزارت آذربایجان داشته و بگفتهٔ عبدالغنی فخرزمانی ۶۷۶ باصاحبدیوان که از طرف ابا قاخان برای ضبط اموال معین‌الدین پروانه بروم رفته همراه بوده وهمام ازجملهٔ دویست نفریست که در تاریخ ۷۰۶ به تفسیر خواجه رشید الدین و زیر تقریظ نوشته . در روضات‌الجنات است که همام با وجود فضائل ظاهری ازباطن‌صافیهٔ درویشان مستفید بوده وگویا ارادت‌وی به شیخ حسن بلغاری‌است . در صحف ابراهیم است که همام در اواخر تارك دنیا شده و ازمنصب و مال بکلی اعراض نموده مرید شیخ سعیدفرغانی‌شد وبمکه رفت‌درمراجعت منزوی شده و طریقهٔ صوفیه پیش گرفت و درسال ۷۱۳ یا ۷۱۴ درتبریزدر گذشت ودرهمانشهر در خانقاهیکه خودش عمارت کرده‌بود مدفون‌شد. صاحب مجمل فصیحی مینویسد همام در ۲۵ صفر ۷۱۴ که پیر ومعمر وصدو شانزده سال ازعمرش گذشته‌بود در تبریز بحمام رفت و در آنجا وفات نمود .

(دانشمندان آذربایجان ، ص ۳۹۶)

سایر مآخذ : ریاض العارفین ، ص ۴۱۰ ، تذکرهٔ دولتشاه ، ص ۱۴۲ ، مجمع‌الفصحاء ج۱، ص۶۵۶، ازسعدی تاجامی، ص۱۶۶، مقدمهٔ تاریخ‌جهانگشا، جلد اول بقلم‌میرزا ـ محمد خان قزوینی ، ریحانة الادب ج۴ ، ص ۳۲۱ ، تذکرهٔ مرآت‌الخیال، ص ۴۲.

۱ ـ دیوان شعر:

طهران ، ۱۳۰۳ ش ، سربی ، وزیری ، بتصحیح مؤید ثابتی ، ۶۵ص.

تبریز ، (منتخب) ۱۳۰۹ ش ، سربی ، رقعی ، باهتمام محمدعلی تربیت، ۲۰ص .

محمدبن هندوشاه نخجوانی معروف به شمس :

(   )

درزمان وزارت خواجه‌غیاث‌الدین‌محمدابن رشیدالدین فضل‌الله وباوی پیوستگی‌داشته و سپس در دربار سلطان معز الدین اویس بهادرخان ایلخانی (۷۵۷ـ۷۷۷) راه‌یافته است . وی مانند پدرمنشی زبردست بوده ودو کتاب معروف از اومانده یکی‌صحاح ـ العجم درلغت‌فارسی که‌باسم خواجه‌غیاث‌ـ الدین تمام کرده و دیگر دستورالکاتب فی تعیین المراتب درفن انشاء و وظایف منشیان که‌بنا بدستور غیاث‌الدین آغاز کرده‌ولی‌درعهد اویس‌بپایان رسانیده است

(سالنامهٔ پارس بقلم سعید نفیسی)

۱ ـ صحاح‌الفرس :

طهران، ۱۳۴۱ش، سربی، وزیری ، بنگاه ترجمه ونشر کتاب، باهتمام دکترعبدالعلی طاعتی، ۲۳+۳۴۳ص .

محمد هوتك بن داود خان :

(   )

۱ ـ تذکرةالشعراء پته‌خزانه :

کابل ، بتصحیح عبدالحی حبیبی، ۲۹۰ص.

دکتر محمد یحیی هاشمی :

(   )

۱ـ حدیث الشهر الامام جعفر الصادق ملهم الکیمیا (عربی):
بغداد، ۱۳۶۹ ق، سربی، جیبی، ۱۷۹ص.

محمد یحیی نورمحمد :

(   )

۱ ـ وسیلة الایمان :
لاهور، ۱۸۹۱ م، سنگی، وزیری، ۲ + ۱۲۰ص.

حاج سید ابوالعلا محمد یحیی عظیم آبادی:

(ـ ۱۳۰۲ ق)

۱ ـ فتوحات شوق، دیوان شعر :
هند، سنگی.

ابوبکر محمد بن یحیی بن عبدالله بن عباس ابن محمد بن صول تکین کاتب جرجانی خراسانی ابوبکر صولی شطرنجی :

(ـ ۳۳۶ق)

یکی از ائمهٔ فضل و ادب. او از ابوداود سیستانی و ابوالعباس مبرد روایت دارد و ابوعبدالله مرزبانی و دار قطنی از وی روایت آرند. وی بنوبت معلم راضی بالله و ندیم مکتفی و مقتدر بالله بود . . . وی را تصانیف مشهوره است که صاحب الفهرست اکثر آنرا نام برده است. وفات او بسال ۳۳۰ دربصره بوده و اورا مستتراً بخاک سپردند و علت استتار او درآخرعمر خبری بود که ازعلی علیه السلام روایت کرد که عامه و خاصه درکشتن او همداستان شدند.
(لغت نامهٔ دهخدا، ص۳۷۹)

۱ ـ الاوراق (عربی) :
جلد اخبار الشعراء، مصر، ۱۹۲۴م، سربی، وزیری، ۲۵۶ص.
جلد اخبار الراضی بالله والمتقی بالله (او) تاریخ الدولة العباسیه، مصر، ۱۳۵۴ ق، ۳۰۲ص.
جلد اشعار اولاد الخلفا، مصر، ۱۳۵۵ق، ۲۶۱ص.
جلد قسم الشعراء، مصر، ۱۹۳۴م.
جلد قسم الشعراء، مصر، ۱۹۰۴م، سربی، وزیری، ۲۷۲ص.

شمس الدین محمد بن یحیی بن علی لاهیجی نوربخش متخلص به اسیر :

(حدود ۸۴۰ـ۹۲۱ق)

افضل خلفای سید محمد نور بخش است ودرحدود ۸۴۰ درشیراز ولادت یافته وبعد ازتکمیل کمالات نفسانیه در شهرشیراز رحل اقامت افکنده مروج طریقهٔ سلسلهٔ نوربخشیه گردید.

بقعه وخانقاه اودرمحلهٔ لب آب ازمحلات شیراز بین شمال ومشرق دروازهٔ سلام قریب بانهدام است وفاتش بسال ۹۲۱ اتفاق افتاد وبرسنگ سماق بزرگی دربقعهٔ شمس الدین محمد نوربخش نوشته شده است احمدابن محمدلاهیجی فی ذی الحجة سنة ۹۲۱
(فارسنامهٔ ناصری ج۲، ص۱۵۶)

سایرمآخذ: ریاض العارفین، ص۶۳، مقالات الحنفاء، ص۲۶۸.

۱ ـ مفتاح الاعجاز فی شرح گلشن راز :
شیخ محمود شبستری، شرح، طهران، ۱۲۶۴ق.
طهران، ۱۳۰۱ق، سنگی، وزیری، ۴۷۷ص.
طهران، ۱۳۱۰ق، سنگی، وزیری، ۴۷۷ص.
طهران، ۱۳۵۳ق، سنگی، وزیری، ۴۶۲ص، درهامش اشعة اللمعات جامی.
طهران، ۱۳۳۷ش، سربی، وزیری، بامقدمهٔ کیوان سمیعی. ۹۴+۸۰۳ص.
بمبئی، بی تاریخ، سنگی، رقعی، باهتمام ملک ـ

الکتاب شیرازی، ۲۳۳ص .
بمبئی، ۱۳۱۲ق، سنگی، رقعی، باهتمام ملک ـ الکتاب شیرازی، ۲۲۴ص .
بمبئی، ۱۳۲۹ق، سنگی، رقعی، ۳۲۴ص، باصفوة در یکجلد .

عمادالدین محمدبن یحیی بن علی فارسی:

(   )

۱ ـ **حاشیة شرح الشمسیة (عربی) :**

میرسید شریف جرجانی، حاشیه وشرح، طهران، ۱۲۸۳ق، سنگی ، بطور متفرق در هامش حاشیهٔ میرسید شریف .

بدرالدین محمدبن یحیی بن عمر بن یونس قرافی مصری :

(۹۳۹ ـ ۱۰۰۸ق)

از قضاة بود در ۲۷ رمضان ۹۳۹ تولد یافت ودر رمضان ۱۰۰۸ درمصر وفات یافت.
(معجم المؤلفین، ج ۱۲، ص ۱۰۸)
سایر مآخذ :اکتفاء القنوع، ص ۳۲۶ .

۱ ـ **القول المأنوس بتحریر ما فی القاموس (عربی):**

(حاشیهٔ قاموس فیروز آبادی)

مصر، ۱۳۴۴ق، سربی، وزیری، در هامش قاموس.

محمد یزدی :

(ـ معاصر)

۱ ـ **بشر وخدا شناسی:**

قم، ۱۳۳۲ش، سربی، رقعی، ۷۳ص .

۲ ـ **گمشدهٔ شما :**

قم، ۱۳۳۹ش، سربی، رقعی، ۲۰۰ص.

دکتر محمد یزدی :

(   )

۱ ـ **چکنم تامسلول نشوم:**

(راهنمای مسلولین)

طهران، ۱۳۲۴ش، سربی، رقعی، چاپ دوم، ۱۱۲ص .
طهران ۱۳۲۵ش، سربی، رقعی، چاپ سوم، ۱۲۱ص .
طهران، بی تاریخ، سربی، رقعی، ۱۱۰ص.

۲ ـ **خداحافظی باسل :**

طهران، ۱۳۴۰ش، رقعی، ۱۶۴ص .

ابوالعباس محمدبن یزیدبن عبدالاکبر الازدی مبرد :

(۲۱۰ ـ ۲۸۵ق)

از مشاهیر ادبا و نحویین و لغویین ودر نحو ولغت ودیگر علوم عربیه وادبیه دستی توانا داشته وعلاوه بر تبحر فضلی بسیار فصیح وبلیغ وسخنور واز نوادر ووقایع تاریخی با خبر وخوش محضر وحاضرجواب ودرجدل بی‌بدل بوده و هرمسأله‌ای را که می پرسیدند بدون تأمل جواب داده ودر مناظرهٔ علمیه بهمه کس فائق آمده و مورد تصدیق حاضرین بودی و بهمین جهة معاصر او ابوالعباس ثعلب که درمراتب علمیه نظیر وی بوده بجهة قلت ذکاوت و عدم مهارت دراصول جدل ازمباحثهٔ با او خودداری مینمود . او دربدایت حال در وطن اصلی خود بصره بتحصیل علم پرداخته پس ببغداد رفته ونزد اکابر وقت تلمذ کرده . وی بسال ۲۸۵ یا ۲۸۶ دربغداد وفات یافت ودرمقبرهٔ باب الکوفه مدفون گردید .
(ریحانة الادب، ج ۳، ص ۴۳۶)
سایر مآخذ: معجم المؤلفین، ج ۱۲، ص ۱۱۴)

بغیة الوعاة، ص ۱۱۶ .

۱ ـ رسالة فی‌اعجاز ابیات تغنی فی‌التمثیل‌عن‌صدورها (عربی) :

قاهره، ۳۷۰-۱۳۷۱ق، سربی، وزیری، ۴۴۸ص. ضمن‌نوادر المخطوطات، مجموعة الثانیة :

آستانه، ضمن مجموعه .

۲ ـ الفاضل (عربی) :

قاهره،۱۳۷۵ق، سربی، وزیری، بتحقیق عبدالعزیزالمیمنی، ۱۶۵ص .

۳ ـ الکامل فی‌اللغة والادب (عربی) :

مصر، ۱۳۴۷ق، سربی، وزیری،۵۰۳ص.

جزء اول، مصر، بی‌تاریخ ، سربی ، رقعی ، ۴۰۸ص .

۴ ـ نسب عدنان وقحطان (عربی) :

مصر، ۱۳۵۴ق، سربی، ۲۴ص.

ثقةالاسلام شیخ ابوجعفر محمدبن یعقوب ابن اسحق کلینی رازی :

(ـ۳۲۹ق)

الشیخ‌الامام، قدوة‌الانام، کهف العلماء الاعلام،مفتی طوائف‌الاسلام، ملاذالمحدثین العظام،مروج‌المذهب‌فی‌غیبة‌الامام‌ع،عطرالله مرقده واسکنه بحبوحة دارالسلام.

شیخ محدثین و رئیس شیعه واوثق واثبت ایشانست . درحدیث کتاب شریف کافی را که ملاذ ومرجع فقهاء و محدثین وروشنی چشم شیعه‌و بشهادت شیخ مفیددره اجل کتب اسلامیه و اعظم مصنفات امامیه است در هشتادهزاربیت وشانزده‌هزار و صدونود ونه حدیث بمدت بیست‌سال تألیف نموده‌واالحق منت عظیم وحق کثیر برشیعه بخصوص‌بر اهل علم نهاده و باین کتاب شریف مذهب شیعه را ترویج کرد و ایتام‌آل‌محمد ع را کفالت نمود جزاه‌الله‌خیرالجزاء . شیعه وسنی او را تصدیق کرده خاصه وعامه در فتاوی به وی رجوع می‌نمودند .لاجرم از القاب خاصهٔاو ثقه‌الاسلام گردید.

ابن‌الاثیرعالم‌سنی درجامع الاصول اورا بجهت جلالت و عظمت شأن مجدد مذهب امامیه دررأس‌مائة ثالثه‌وحضرت امام‌رضاع را مجددمائهٔ ثانیه‌شمرده. درسنهٔ ۳۲۹ق، سال تناثرنجوم دراول غیبت کبری به‌بغداد وفات یافت . ولقدا جاد صاحب نخبة‌المقال فی تاریخ وفات هذاالشیخ المفضال:

ثم‌ابو جعفرالکلینی

محمدبن یعقوب بغیر مین

قدجمع‌الکافی بهذاالنظم

وقدتوفی لسقوط‌النجم (۳۲۹)

ابو قیراط سید محمدبن جعفر حسینی‌بر کلینی نماز گذارد ودرباب الکوفه مدفون شد .

اکنون قبراو به بغداد درتکیهٔ مولویه نزدیك جسر مشهور و معروفست . همینکه شخص ازجسرعبور کرد وداخل بازارشد در طرف چپ خود بفاصلهٔ کمی پنجرهٔ‌آن‌بقعه نمودار است .

حکایت شکافتن قبر کلینی بامر بعضی‌از حکام ویافتن‌جسد پاك اوتازه وبدون‌تغییر باکفن مشهور است . سید بحرالعلوم در رجال خود گوید نقل است بعض والیان بغداد چون بناء قبر کلینی را دید پرسید

ایـن قبر کیست گفتند از بعض شیعه . آن والی امر بانهدا، آن بنانمود چـون بنا و قبررا کندند جسدی تازه با کفن دیدند که تغییر نکرده و طفلی با کفن نیز با او بود که گویا بچهٔ وی بوده . پس امـر کـرد قبر را انباشته و بر آن قبهٔ بنا نمودند .

وقیل : انه لما رأی اقبال الناس علی زیارة الکاظم ع حمله النصب علی حفر القبر وقـال ان کان کمایزعمون من فضله فهو موجـود فی قبره والا منعنا الناس عنه فقیل له ان هیهنا رجلا من علماء الشیعة المشهورین ومن اقطابهم، اسمه محمدبن یعقوب الکلینی و هواعـور فیکفیك الاعتبار بقبره فامر به فوجده بهیئته کانه دفن تلك الساعة فامر بتعظیمه و بنـی قبة عظیمة علیه فصار مزاره مشهوراً انتهی.

قـال صاحب التکملة فی ترجمته و عاصر السفراء الاربعة وادرك تمام الغیبة الصغری و بعض ایام الامام العکسری ع و کان الحصن الحصین للسفراء لانه المبرز المتصدر المشهور فی ترویج المذهب و تـأسیسه عند الخاصة والعامة دونهم . قلت ولولاهذه الملاحظـة لاکثر النقل عنهم والرجوع الیهم کمالایخفی.

کلینی را غیر از جـامع کافی کتب دیگر است. مانند : رد بر قرامطه، تعبیر رؤیـا، کتاب رجال، رسائل الائمة ع که سیدبن طاوس از آن در کتب خود نقل نموده . او پسر خواهر ابوالحسن علی بن محمد معروف بعلان کلینی است که ثقه و شیخ اصحاب زمان خود و وجه واوثق ایشان درری بوده و ثقة الاسلام نیز ازاو روایت میکند .

کلین بروزن زبیر قریه ایست نزدیك (ری) که یعقوب بن اسحق والـد کلینی در آنجا مدفونست والآن در یك منزلی طهران قرب حسن آباد در کنار راه آن قریه وقبر مشهود است . کلین غیر از قریهٔ معروف به کلین بـروزن امیر است که بر صاحب قـاموس اشتباه شده وشیخ کلینی را بـدانجا نسبت داده است .

شیخ طوسی وشیخ نجاشی وفـات کلینی را بسال ۳۲۸ نوشته‌انـد . ابن عبدون گویـد که من لوح قبر او را در بغداد درصراط ـ الطاوی دیده‌ام روی آن لـوح اسم او و اسم پدر او منقور بود .

(فوائدالرضویه، ص۶۵۷)

سایر مآخذ : تحفة الاحباب فی نوادر الاصحاب ص ۳۵۵ .

جامع الروات، ج۲، ص۲۱۸ الکنی والالقاب قمی، ج۳،ص۹۸ .

۱- الکافی فی الفقه (عربی) :

طهران (اصول کافی)، ۱۲۷۸ق ، سنگی، رحلی، ۳۰۰ص .

طهران، ۱۳۰۷ق، سنگی ، رحلی، باهتمام میرمحمد صادق خوانساری، ۴۱۸ص.

طهران(روضهٔ کافی) ۳۰۳ ق،سنگی،رحلی، ۳۲۱ص، با تحف العقول .

طهران، ۱۳۲۵ق،سنگی، رحلی، درهامش مرآت العقول.

طهـران، ۱۳۳۱ق ، سنگی، رحلی، نـاشر ابوالقاسم خوانساری، ۴۶۸ ص .

طهران، (جلد اول ازطهارت تا آخـر خمس) ۱۳۱۸ق، سنگی، رحلی، خط احمد تفرشی ۴۲۷ص .

۲ جلد، (فروع کافی) ۱۴ـ۱۳۱۵ ق، سنگی، رحلی، خط احمد و یحیی تفرشی، بتصحیح فضل‌الله‌بن شمس‌الدین ثانی حکیم‌الهی، ۴۲۷ + ۳۷۵ + ۸۸ ص، ضمن آن عین‌الغزال فی فهرست اسماء‌الرجال ونسب‌نامهٔ سادات اخوی طهران.

۸ جلد، طهران، ۷۵ـ ۱۳۷۸ ق، سربی، وزیری، دارالکتب‌اسلامیه ۵۶۸ + ۶۹۱ + ۵۸۸ + ۶۰۸ + ۵۹۴ + ۵۷۵ + ۴۷۸ + ۴۴۱ ص.

تبریز، ۱۲۸۱ ق، سنگی، رحلی، خط محمد علی تبریزی.

تبریز، ۱۳۱۱ق، سنگی، رحلی، (اصول کافی بنفقهٔ حسینقلی نظم‌السلطنه در هشتصدجلدطبع ومجاناً توزیع‌شده‌است) ۴۲۷ ص، درهامش آن شرح ملاصالح مازندرانی.

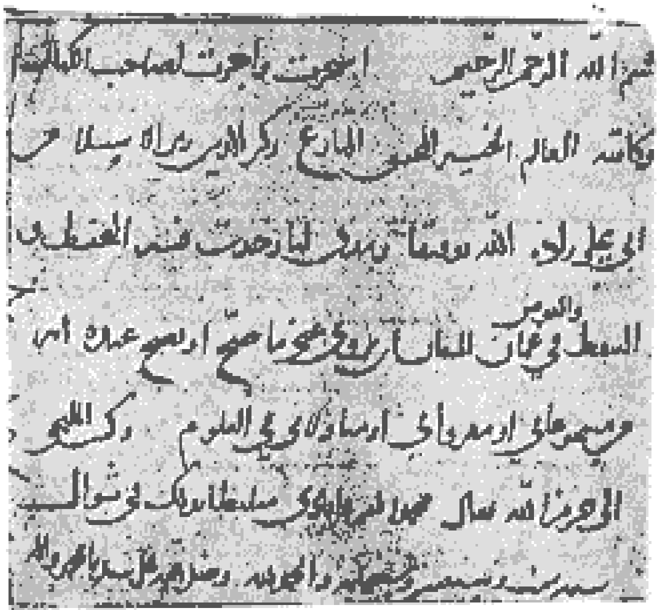
۳جلد، لکهنو، ۱۳۰۳ ق (فروع کافی)، سنگی، رحلی، ۶۴۰ + ۳۴۰ + ۱۹۶ ص.

جزء دوم (اصول کافی) نجف، ۱۳۷۶ق، سربی، وزیری، ۱۶۹ص.

مجدالدین ابو طاهر محمدبن یعقوب ابن محمد بن یعقوب بن ابراهیم صدیقی فیروزآبادی شیرازی:

(۷۳۰ـ ۸۱۷ق)

مولود او بسال ۷۲۹ بکازرون بود و به شب ۳شنبه بیستم شوال سال ۸۱۶ یا ۸۱۷ بزبید وفات یافت. و او را بمقبرهٔ قطب‌الدین شیخ اسمعیل جبرتی بخاک‌سپردند. او بکازرون در هفتسالگی قرآن از حفظ داشت وقوت حافظهٔ اوبحدی که هرشب در خواب جامه بیش ازخفتن دویست سطر از

برمیکرد. ودرهشت سالگی بشیراز شد و درآنجا ازپدر خود و دیگر علمای شیراز علم آموخت و ازآنجا بـواسط و سپس به بغداد رفت و در بغداد بتحصیل پرداخت و بنوبت بروم وهند و مصر سفر کرد و عدهٔ بسیار از اعیان علماء وفضلاء رادیدار کرد واز آنان فوائد بیشمار گرفت و در فنون علمیه خاصه لغت وحدیث وتفسیراز اقران وامثال درگذشت ودرنزد سلطان ابویزید ـ بن سلطان مراد صاحب مرتبت وجاهی بلند گردید ومالی وافر از سلطان بدورسید و در رمضان ۷۹۶ بزبید رفت وملک‌الاشراف اسمعیل بدانجا دراکرام او مبالغت کرد و هزار دینـار بوی داد و بصاحب عـدن نیز فرمان کرد تا هزار دینار دیگر بدو دهد وقضاء یمن‌سپردند وبیست‌سال بزبیدبود و چندین بار از زبید بزیارت خانه شد و در مدینهٔ منوره وطائف چندی اقامت کرد...

(لغت‌نامهٔ دهخدا، ص ۵۶۲)

سایر مآخذ: اکتفاء القنوع، ص ۳۲۵، فارسنامهٔ ناصری، ج۲، ص ۲۴۱.

۱ ـ تحفة الابیه فیمن ینسب الی غیر ابیه (عربی):

قاهره، ۱۹۵۱م، سربی، بتحقیق عبدالسلام هارون، ضمن نوادرالمخطوطات، ۱۱۰ ص.

۲ ـ صراط المستقیم (عربی):

بمبئی، ۱۲۷۰ـ۱۲۷۲ ق، سنگی، درخاتمهٔ قاموس.

۳ ـ القاموس المحیط والقابوس الوسیط الجامع لما ذهب من کلام العرب شماطیط (عربی):

طهران، ۱۲۶۴ ق، سنگی، رحلی، بی‌شمارهٔ صفحه.

طهران، ۱۲۷۱ق، سنگی، رحلی، خط اسمعیل‌بن محمد علی خوانساری، باهتمام ملامحمدعلی و ملاحیدر، بی‌شمارهٔ صفحه.

طهران، ۱۲۷۷ ق، سنگی، رحلی، خط محمد تقی گلپایگانی، ۹۵۱ ص، در هامش آن ترجمان اللغة.

تبریز، ۱۲۸۹ق، سنگی، رحلی.

تبریز، ۱۳۰۴ ق، سنگی، رحلی، خط هاشم‌بن حسین، ۶۷۱ص.

بمبئی، ۱۲۵۹ ق، سنگی، رحلی، باهتمام محمدعلی شیرازی، ۹۲۱ص.

بمبئی، ۱۲۷۰ـ۱۲۷۲ق، سنگی، رحلی، درخاتمهٔ آن صراط المستقیم.

۳جلد، کلکته، ۲۰ـ۱۲۳۲ق، سربی.

کلکته، ۱۳۲۱ق.

لکهنو، ۱۲۹۸ ق، سنگی، رحلی، ۱۰۰۵ص.

لکهنو، ۱۸۱۵م، سنگی، رحلی.

استانبول، ۱۲۵۰ق و ۱۳۰۴، سربی.

مصر، ۱۳۴۴ ق، سربی، در هامش آن القول المأنوس بتحریر مافی القاموس.

حاج محمدبن یوسف اطفیش المیزابی:

(۱۲۳۶ـ۱۳۳۲ق)

مفسر، فقیه، محدث، ادیب، شاعر، بیانی، عروضی، منطقی، اباضی مذهب.

دربلدهٔ یسجن ازتوابع میزاب الجزایر تولد یافته ودرآنجا درگذشته‌است.

(معجم المؤلفین، ج۱۲، ص۱۳۳)

سایر مآخذ: اعلام الشرقیة، ج ۲، ص ۱۵۰.

۱ ـ دیوان شعر (عربی):

مصر، سنگی، ضمن مجموعه.

ابوالحسن محمدبن ابی ذر یوسف عامری نیشابوری:

(ـ ۳۸۱ ق)

یکی از فلاسفهٔ خراسان، شاگرد ابوزید بلخی ومعاصر ابوعلی‌سینا. اوسفری ببغداد کرد وبازگشت وپنج سال بری در خدمت ابن عمید بزیست آنگاه بخراسان شد و با ابوعلی ابن سینا مکاتبه پیوست چنانکه یکی ازتصنیفات بوعلی جواب مسئلهٔ عامری است. وابوالحسن را بر کتب ارسطو شروح است واز کتب اوست الامد علی الابد.

(لغت‌نامهٔ دهخدا، ص۴۰۵)

سایر مآخذ: کنزالحکمه، ج۲، ص۱۲۵.

۱ ـ السعادة والاسعاد فی السیرة الانسانیة (عربی):

طهران، ۱۳۳۶ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۴۳۵ دانشگاه، باهتمام مجتبی مینوی ۴۵۹ ص.

صدرالدین ابوالفتح میرسید محمدبن یوسف چشتی دهلوی معروف به گیسو دراز:

(۷۲۰ ـ ۸۲۵ ق)

از بزرگان عرفای قرن ششم درهندوستان بوده وخلیفهٔ نصیرالدین محمود معروف به چراغ دهلوی واز بزرگان مشایخ طریقهٔ چشتیه بوده‌است . نخست در دهلی میزیسته و پس از مرگ نصیرالدین محمود بدکن رفته و در آنجا مریدان بسیار گرد او فراهم شده اند و همانجا درسال ۸۲۵ درگذشته است . وی در نظم ونثر دست داشته . از اشعار او اندکی مانده و درنثر رسالهٔ دارد بنام عشقنامه وشیخ محمد نامی از مریدان او کتابی از ملفوظات ویرا بنام جوامع ـ الکلم گردآورده‌است .

(سالنامهٔ پارس بقلم سعید نفیسی)

سایرمآخذ : خزینةالاصفیا ، ج۱، ص۳۸۱

۱ ـ اسماءالاسرار :

حیدرآباددکن، ۱۳۵۰ق، سنگی، وزیری، ۳۶۳ص.

۲ ـ انیس العشاق دیوان شعر :

حیدرآباد دکن ، ۱۳۶۰ق ، سنگی ، وزیری، ۱۵۶ص.

۳ ـ جوامع الکلم ، ملفوظات گیسودراز :

گردآورنده:سیدحسین معروف به سیدمحمد ـ اکبرحسینی فرزند گیسودراز ، کانپور ، ۱۳۵۶ق، سنگی، وزیری، ۳۴۵ص.

۴ ـ حظائرالقدس معروف برسالهٔ عشق حقیقی :

حیدرآباد دکن ، بی‌تاریخ ، سنگی ، وزیری، ۲۰۲ص.

۵ ـ خاتمه :

حیدرآباد دکن ، بی‌تاریخ ، سنگی ، وزیری، ۲۳۶ص.

۶ ـ شرح زبدةالحقایق معروف به تمهیدات :

عین‌القضاة همدانی، شرح، حیدرآباددکن، ۱۳۶۴ق.

۷ـ مجموعهٔ یازده رسائل :

« ۱ ـ تفسیر سورهٔ فاتحه ۲ ـ استقامة ـ الشریعة بطریق الحقیقة ۳ ـ رساله در مسئلهٔ رؤیت باریتعالی ۴ ـ حدایق الانس ۵ ـ وجود العاشقین معروف برسالهٔ عشقیه ۶ ـ رسالهٔ توحید خواص ۷ ـ رسالهٔ منظوم در اذکار ۸ ـ رساله درمراقبه ۹ـ رساله در اذکار چشتیه ۱۰ ـ شرح بیت امیر ـ خسرودهلوی : زدریای شهامت چون نهنگ لاآردهو ـ تیمم فرض گردد نوح را درعین طوفانش ۱۱ ـ برهان العاشقین معروف به قصهٔ چهار برادر و مشهور به شکارنامه با هفت شرح برهان العاشقین به تفصیل زیر : ۱ و ۲ شرح منسوب بسید اکبر حسینی فرزند گیسودراز ۳ـ شرح شیخ حسن محمد ابن شیخ احمد چشتی متوفی ۹۸۳ ق ۴ ـ شرح میرعبدالواحد بلگرامی ۵ ـ شرح میرسید محمد کالپوری متوفی ۱۰۷۱ ق ۶ ـ شرح محمد رفیع الدین محدث دهلوی متوفی ۱۲۴۲ ق ۷ ـ شرح میرزاقاسم علی ـ بیك اخگر حیدر آبادی »

حیدرآباد دکن ، ۱۳۶۰ ق ، سنگی ، وزیری ، ۲۴+۶+۳۴+۱۶+۳۰+۱۱+۶+۵+۸+۱۳+۶+۳+۶+۶+۸+۱۶+۹+۳۴ص .

محمدیوسف المدرک :

(ـ معاصر)

۱ ـ العصر الجدید فی الاجتماع و النقد و الاخلاق والادب (عربی) :

مصر، ۱۹۲۵م ، سربی، مطبعة الشرقی.

شیخ محمد بن یوسف هروی :

(زنده درسال ۹۳۸ق)

ازمشاهیر پزشکان قرن نهم ایران بوده و درهرات میزیسته‌است و درپایان زندگی با ظهیرالدین بابر بهندوستان رفته و رسالهٔ غرایب وعجایب هندوستان‌را درآنجاتألیف کرده و نیز کتابی در لغات و اصطلاحات طبی دارد بنام جواهراللغة یا بحرالجواهر که نخست آنرابنام جلال‌الدین ملک‌دینار از امرای زمان خود تألیف کرده و سپس روایت دیگری ازآن انتشار داده‌است.

(سالنامهٔ پارس ، بقلم سعید نفیسی)

۱ - بحرالجواهر فی‌حل‌لغات‌الاسار (عربی) :

(اسامی ادویه واصطلاحات اطباء و تراجم مشاهیراطباء.تاریخ‌فراغت‌ازتألیف۹۳۸ق) طهران ، ۱۲۸۸ ق ، سنگی ، وزیری ، باهتمام میرزا سید رضی طبیب طهرانی ، بی‌شماره صفحه .

جمال‌الدین محمد عزالدین ابوالمظفرابن یوسف‌بن حسن‌بن‌محمد زرندی حنفی‌مدنی:

(۶۹۳-۷۵۰ق)

درمدینه‌متولد شده‌ودرآنجانشوونمایافته و نزد والد خود بتحصیل پرداخته تا عالم و محدث گردیده . بعداز وفات والد خود به شیرازرهسپارودرآنجا بمنصب قضاء رسیده. بسال ۷۵۰ ق بشیرازدرگذشت و درآنجا مدفون گردید

(مقدمهٔ کتاب)

در دانشمندان‌وسخن‌سرایان فارس، ج۳،ص ۳۱۰،تاریخ وفات‌وی۷۵۹ ضبط‌شده‌است .

۱ - نظم دررالسمطین فی فضائل المصطفی والمرتضی والبتول‌والسبطین (عربی) :

نجف ، ۱۳۷۷ق، سربی، رقعی، ۲۴۸ص.

شمس‌الدین محمدبن‌یوسف بن‌علی‌کرمانی :

(۷۱۸ - ۷۸۶ ق)

ازعلمای شافعی بوده و در بغداد میزیسته . بسال ۷۸۶ در مراجعت از مکـه در منزل (روض‌المهنا) وفات یافت و در بغداد جنب قبرشیخ ابواسحق شیرازی مدفون گردید .

سایر مآخـذ : معجم المؤلفین ، ج۱۲ ، ص۱۲۹ ، ریحانةالادب ، ج۱ ، ص ۳۹۸، الکنی‌والالقاب‌قمی، ج۳، ص۹۱.

۱ - شرح صحیح‌البخاری (عربی) :

۲۴جلد، مصر، ۵۲-۱۳۵۶ق، سربی.

اثیرالدین ابوحیان محمدبن یوسف‌بن‌علی‌ابن یوسف‌بن حیان اندلسی غرناطی‌نفزی ابوحیان نحوی :

(۶۵۴ - ۷۴۵ق)

یکی‌از ائمهٔ لغت عرب واصلا(بربری)است. مولد اودر (غرناطه) بسال ۶۵۴بوده‌است. مقدمات علوم را درهمانشهر آموخت‌وسپس بشهرهای دیگر بلنس و مالقه و موبه رفت و دربلاد مزبور بتحصیل علوم پرداخت و ازآنجا بشمال افریقا ومصر سفرکرد ونزد ابن نحاس‌تاسال ۶۹۸ بتحصیل‌نحوپرداخت و پس از آن در نحو جانشین معلم خویش گشت . او در اوائل پیرو مذهب ظاهریه بود . و ابن حجر گوید ابوحیان حتی در نحو هم ظاهری است چه او سعی داشت از اجراء ائمه نحوبالخاصه سیبویه‌تخلف‌نشود و پس‌ازآن مذهب شافعی گرفت و تألیفات وی تنها در علم نحو نیست بلکه او را در علوم قرآن و حدیث نیزمؤلفاتی است و کتابی نیز درشصت مجلد در تاریخ اندلس

داشته است که دردست نیست واز کلیهٔ تألیفات او که بالغ برشصت وپنج جلد کتاب بوده جزده کتاب ظاهراً باقی نمانده است. ابوحیان قریحهٔ شعرهم داشت و قطعاتی از وی نقل شده است واو علاوه اززبان عربی فارسی وترکی وحبشی نیزمیدانسته است... وفات او بسال ۷۴۵ بوده است.

(لغت نامهٔ دهخدا، ص۳۴۴)

سایرمآخذ: نامهٔ دانشوران، ص۱۲۷

۱ - تحفةالاریب بمافی القرآن من الغریب (عربی):

۰۰۰، ۱۴۲ص.

۲ - الفرق بین الضاد والظاء (عربی):

بغداد، ۱۳۸۰ق، سربی، وزیری، بتحقیق شیخ محمدحسن آل یاسین، ۱۸۴ص، با رسالهٔ دیگر بهمین نام ازمحمد نشوان.

ابو عبدالله محمدبن یوسف بن محمد نوفلی شافعی گنجی قرشی:

(-۶۵۸ق)

مآخذ: الکنی والالقاب قمی، ج۳، ص۱۰۱ ریحانةالادب، ج۳، ص۴۰۵، معجم المؤلفین، ج۱۲، ص۱۳۴، کشف الظنون چاپ ترکیه ص۲۶۴.

۱ - البیان فی اخبار صاحب الزمان (عربی):

تبریز، ۱۳۲۴ق، سنگی، ۳۰۰+۴۷ص، باغیبت طوسی.

نجف، ۱۳۸۲ق، سربی، وزیری، ۱۱۸ص.

نجف، ۱۳۸۰ق، سربی، وزیری، بامقدمهٔ محمد مهدی خراسانی، ۱۱۸ص.

۲ - کفایة الطالب فی مناقب امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب (عربی):

نجف، ۱۳۵۶ق، سربی، وزیری، ۳۲۴ص.

دکتر محمد یوسف موسی:

(- معاصر)

استاد حقوق درقاهره.

۱ - الاراءالدینیة والفلسفیة (عربی):

استاد بن یمیبه، ترجمه از فرانسوی، قاهره ۱۹۵۴م، سربی.

۲ - ابن رشد الفیلسوف (عربی):

قاهره، ۱۹۴۵م، سربی.

۳ - ابوحنیفه عصره وحیاته ومذهبه (عربی):

مصر، ۱۹۵۷م، سربی.

۴ - احکام الاحوال الشخصیه فی الفقه الاسلامی (عربی): (بحث مقارن)

قاهره، ۱۹۵۰م، سربی.

۵ - الاخلاق فی الاسلام (عربی):

قاهره، ۱۹۶۰م، سربی

۶ - الاسلام وحاجة الانسانیة الیه (عربی):

قاهره، ۱۹۶۱م سربی، وزیری، چاپ دوم، ۲۸۸ص.

۷ - الاسلام والحیاة (عربی):

قاهره، ۱۹۶۱م، سربی، وزیری، ۳۱۰ص.

۸ - الاسلام ومشکلاتنا الحاضرة (عربی):

قاهره، ۱۹۵۸م، سربی.

۹ - بین الدین والفلسفة (عربی):

ترجمه از فرانسوی، قاهره، ۱۹۵۹م، سربی.

۱۰ - تاریخ الاخلاق (عربی):

قاهره، ۱۳۷۳ق، سربی، وزیری، چاپ سوم، ۳۲۰ص.

۱۱ - تاریخ الفقه الاسلامی (عربی): (امالی)

قاهره، ۱۹۵۸م، مصر، ۱۳۷۸ق، سربی، وزیری، ۳۰۵ص.

۱۲ ـ الترکة والمیراث فی الاسلام (عربی):

قاهره، ۱۹۶۰م، سربی.

۱۳ ـ التشریع الاسلامی واثره فی الفقه الغربی (عربی):

قاهره ۱۹۶۰م، سربی.

۱۴ ـ العقیدة والشریعة فی الاسلام (عربی):

جولدتسهیر فرانسوی، ترجمه بمشارکت عبدالعزیز الحق وعلی حسن عبدالقادر.

قاهره، ۱۹۴۶م، سربی.

۱۵ ـ الفقه الاسلامی (عربی):

قاهره، ۱۹۵۸م، سربی،

قاهره، ۱۳۷۷ق، سربی، وزیری، چاپ سوم، ۵۱۴ ص.

۱۶ ـ فقه الکتاب والسنة (عربی):

(البیوع، المعاملات المالیة المعاصرة)

قاهره.

۱۷ ـ فلسفة الاخلاق فی الاسلام وصلاتها بالفلسفة الاغریقیة (عربی):

قاهره، ۱۹۴۵م، سربی، چاپ دوم.

۱۸ ـ الفلسفة فی الشرق (عربی):

ماسون اورسیل، ترجمه از فرانسوی، قاهره، ۱۹۴۶م، سربی.

۱۹ ـ القرآن والفلسفة (عربی):

ترجمه از فرانسوی، قاهره، ۱۹۵۸م، سربی.

۲۰ ـ مباحث فی فلسفة الاخلاق (عربی):

قاهره.

۲۱ ـ محاضرات فی تاریخ الفقه الاسلامی (عربی):

(عصر نشأة المذاهب)

قاهره، ۱۹۵۵م، سربی.

۲۲ ـ محاضرات فی تاریخ الفقه الاسلامی (عربی):

(فقه الصحابة والتابعین)

قاهره، ۱۹۵۴م، سربی.

۲۳ ـ المدخل لدراسة الفقه الاسلامی (عربی):

قاهره، ۱۹۶۱م، سربی، چاپ دوم.

۲۴ ـ المدخل لدراسة الفلسفة الاسلامیة (عربی):

لیون جوتیه، ترجمه از فرانسوی، قاهره، ۱۹۴۴م، سربی.

۲۵ ـ الناحیة السیاسیة والاجتماعیة فی فلسفة ابن سینا (عربی):

قاهره، ۱۹۵۲م، سربی.

ابو عمر محمد بن یوسف بن یعقوب الکندی المصری التجیبی:

(۲۸۳ ـ ۳۵۰ ق)

مورخ، نسابه، محدث. در دهم ذی الحجه بمصر تولد یافت و در سوم رمضان ۳۵۰ در فسطاط از توابع مصر درگذشت.

(معجم المؤلفین، ج ۱۲، ص ۱۴۲)

سایر مآخذ: معجم المطبوعات، ص ۱۵۷۱، ریحانة الادب، ج ۳، ص ۳۹۰.

۱ ـ رسائل الکندی (عربی):

(۱ ـ کتاب الکندی فی الفلسفة الاولی ۲ ـ رسالة فی حدود الاشیاء ورسومها ۳ ـ رسالة فی الفاعل الحق الاول التام ۴ ـ رسالة فی مائیة ما لا یمکن ان یکون لا نهایة له وما الذی یقال لا نهایة له ۵ ـ رسالة فی وحدانیة الله وتناهی جرم العالم ۶ ـ کتاب الکندی فی علة الکون والفساد ۷ ـ رسالة فی الابانة عن بحور الجرم الاقفی ۸ ـ رسالة فی انه توجد جواهر لا اجسام ۹ ـ رسالة القول فی النفس ۱۰ ـ کلام الکندی للنفس ۱۱ ـ رسالة فی ماهیة النوم والرؤیا ۱۲ ـ رسالة فی العقل ۱۳ ـ رسالة فی کمیت کتب ارسطو)

مصر، ۱۳۶۹ق = ۱۹۵۰م، سربی، وزیری، ۳۸۴ ص.

۲ ـ کتاب الولاة والقضاة (عربی):

لیدن، ۱۹۱۶م، سربی، وزیری، نشریة

کیب .

بیروت، ۱۹۱۲م، سربی، وزیری، ۶۸۶ص.

بیروت، ۱۹۰۸م، سربی، وزیری، ۶۸۶ص.

سید محمدبن (حجة الاسلام یوسف همدانی مجتهد) یوسف زاده غمام همدانی :

(۱۲۹۲ق-۱۳۶۱ق)

دراوقاتیکه پدرش درسامراء مشغول تحصیل بود درنجف متولد شد وتا سیزده سالگی در عراق بسر برد پس از پایان تحصیل بدربما والد خود بهمدان معاودت نمود و درآنجا بتحصیل ادبیات عربی و فقه واصول وفلسفه پرداخت ومدت قلیلی نیز تجارت کرد. خود سنهٔ ۱۲۸٤ش بفکر روزنامه نگاری افتاد و چندسالی روزنامهٔ اتحاد والفت را درهمدان مینوشت . غمام طبع شعر داشته واشعاری سروده . بسال ۱۳۶۱ ق در طهران وفات یافت و جنازه‌اش بهمدان نقل و درمقبرهٔ خانوادگی خود در شاهزاده حسین مدفون گردید .

(تاریخ جراید ومجلات، ج۱، ص۲۶۶)

سایرمآخذ: ادبیات معاصر، ص۶۷، سخنوران نامی معاصر، ج۱، ص۲۷۹.

۱ - دیوان شعر :

جلد دوم، اصفهان، ۱۲۹۲ش، سنگی، خشتی، گلبهار، ۱۶۰ص.

۲جلد، اصفهان، ۱۳۰۲-۱۳۰۶ش ، سنگی، خشتی، ۲۱۳+۱٤۶ص .

۲جلد، ۱۳۳٤ش، سربی، وزیری، ابن‌سینا، بامقدمهٔ موسی نثری، ۲۲۲ص.

شیخ محمدبن یونس الملقب بالقاضی :

(۱۳۰۵ق -)

۱- دیوان القاضی (شعرعربی) :

مصر، ۱۳۲۹ق=۱۹۱۱م، سربی .

ابوعبدالله محمدبن علی بن محمدقندیری طائی حاتمی اندلسی شیخ محیی الدین عربی ، ابن عربی :

(۵۶۰-۶۳۸ق)

یکی ازاعاظم حکمای صوفیه . مولد او در (۵۶۰) بمرسیه . درهشت سالگی با کسان خویش باشبیلیه رفته ومقدمات علم درآنجا فراگرفته وسپس نزد دانشمندان بزرگ محل مانند ابن بشکوال وجزاو به تکمیل معلومات خود پرداخته و بسال (۵۹۰) بتونس ودر ۵۹۸ بمشرق سفر کرده و بدانجا متوطن شده ودرهمین سال توفیق

زیارت خانهٔ خدا یافته ودوبار یکی بسنهٔ ۶۰۱ دیگری در ۶۰۸ ببغداد مسافرت و مدتی کوتاه درآنجابوده ودر(۶۱۱)نوبت دوم حج گذارده وسال بعد بحلب و پس از آن بموصل‌وآسیة الصغری شده ودرهمه‌جا سلاطین وامراء عصر مقدم اورا عزیزداشته ورواتب وصلات بدو داده‌اند و او بفقرا بخشیده است . ودردمشق بسال (۶۳۸) در گذشته است .

قبراو دردامنهٔ جبل قاسیون هم‌اکنون‌بر جا ومشهوراست . چندی ارباب تعصب آنجا را مزبله کردندوچون سلطان سلیم عثمانی شام را بگشودامربه‌تنظیف‌وتعمیر آن کرد.

لقب شیخ بمغرب ابن سراقه ودرمشرق الشیخ‌الاکبر معروف است. محیی‌الدین را کتب بسیاری است نزدیك دویست جلد که هنوزیکی از مراجع اصحاب طریقت و دانشمندان دیگراست . وازآ جمله کتاب فتوحات مکیه .. ابن عربی را اشعاری صوفیانه نیز بوده که گرد کرده و بطبع رسانده‌اند . فقها وعلمای ظاهرچه‌درزمان او وچه‌پس ازاوهمیشه ابن عربی رابمذهب حلول واتحاد متهم کرده‌اند و نیزعقیدهٔ او بوحدت وجودودعاوی اودرمکاشفات غریبه اهل شرع را برخلاف‌برانگیخته است و با اینهمه بعضی‌از علماء وفقهای عصراو وجز آن عصر مانند عبدالرزاق کاشی و سیوطی وفیروز آبادی درتعدیل وتزکیه وتصحیح عقاید اوکوشیده‌اند . رجوع به جزء اخیر ترجمهٔ ابن‌العربی ابوبکر محمدبن‌عبدالله اندلسی مغافری اشبیلی مالکی‌فقیه محدث بشود .

(لغت‌نامهٔ دهخدا، ابن عربی، ص۳۳۰)

سایرمآخذ: خزینة الاصفیا،ج۱، ص ۱۱۲، نفحات‌الانس، ص ۳۵۶، ریحانة‌الادب،ج۳، ص۴۹۶ .

ریاض‌العارفین،ص۲۱۷،شرح‌مناقب محیی‌الدین بقلم سید صالح خلخالی، از ص ۱۰ تاص۶۳ .

۱ ـ اثنی عشریه (عربی) :

۲ ـ اصطلاحات‌العرفا (عربی) :

طهران، ۱۳۱۵ق، سنگی، رقعی،خط علی‌اکبرطالقانی،باهتمام‌حاج‌شیخ‌احمدشیرازی ۲۳۴ص. باتمهیدالقواعدفی وجودالمطلق و مفتاح‌مفاتیح‌الفصوص ورسالة‌فی‌وحدة‌الوجود بل‌الموجود دریکجلد .

۳ ـ دیوان (شعرعربی) :

بمبئی، بی‌تاریخ، سنگی، وزیری ، باهتمام ملك‌الکتاب شیرازی،۲۴۴ص .

۴ ـ رسائل (عربی) :

(الجزءالاول : ۱ ـ الفناء فی‌المشاهدة۲ـ الجمال والجلال ـ۳ ـ الالف (الاحدیة)۴ ـ الجلالة (کلمةالله) ۵ـ الشأن(ایام‌الشأن) ۶ ـ القربة۷ـ الاعلام‌باشارات اهل الالهام ۸ ـ المیم والواووالنون ۹ ـ القسم‌الالهی ۱۰ ـ الیاء ۱۱ ـ الازل ۱۲ـ الانوار۱۳ـ الاسرارالی مقام الاسری ۱۴ ـ رسالة‌فی سؤال اسمعیل‌بن‌سودکین ۱۵ ـ رسالة‌الشیخ الی‌امام‌الرازی ۱۶ ـ رساله‌لایعول‌علیه۱۷ـ الشاهد»

«الجزءالثانی: ۱۸ـ التراجم ۱۹ـ منزل القطب ومقاله‌وحاله ۲۰ ـ الانتصار ۲۱ ـ الکتب ۲۲ـ المسائل ۲۳ ـ التجلیات۲۴ـ الاسفار عن‌نتایج الاسفار ۲۵ الوصایا۲۶ـ حلیة‌الابدال ۲۷ـ نقش‌الفصوص ۲۸ـ اوحیة

۲۹ - «اصطلاحات الصوفیة»

۲ جزء، حیدرآباد دکن، ۱۳۶۱-۱۳۶۷ق، سربی، وزیری، (جزء اول) ۱۴ + ۱۴ + ۱۸ + ۱۰ + ۱۰ + ۱۶ + ۳۰ + ۱۶ + ۱۶ + ۲۰ + ۹۲ + ۶ + ۱۴ + ۲۰ + ۱۰ ص (جزء دوم): ۶۱ + ۱۸ + ۱۶ + ۵۶ + ۳۶ + ۵۳ + ۶۳ + ۵ + ۱۰ + ۱۹ + ۷ + ۱۸ص.

۵ - رسالة الاعیان الثابتة (عربی):

(شرح حدیث قدسی)

طهران، ۱۳-۱۳۱۵ق، سنگی، وزیری، ضمن کلمات المحققین.

طهران، ۱۳۱۵ق، سنگی، رقعی، ۱۲۱ + ۵۹ص، ضمن مجموعهٔ رسائل ثمان.

۶ - رسالة عنقا المغرب (عربی):

طهران، بی‌تاریخ، سنگی، رقعی، خط علی‌اکبر طالقانی، بتصحیح شیخ محمد باقر قوچانی، ۲۱۰ص، بامشاعر ملاصدرا و حواشی آن.

۷ - فتح الذخائر و الاعلاق (او) ذخائر الاعلاق فی شرح ترجمان الاشواق (عربی):

بیروت، ۱۳۱۲ق، سربی، رقعی، ۱۹۷ + ۷ص.

۸ - فصوص الحکم (عربی):

قاهره، ۱۳۰۹ق، سربی، با شرح ملا- عبدالرزاق کاشی.

قاهره، ۱۳۲۱ق، سربی، با شرح ملا- عبدالرزاق کاشی.

بولاق، ۱۲۵۲ق، سربی، باشرح ترکی.

محمد زاده (رجوع شود به) رضا [دکتر]

محمد زاده (رجوع شود به) علی اصغر

محمدی (رجوع شود به) محمد امین

محمدی (رجوع شود به) محمدحسین اردهالی

محمدی (رجوع شود به) داود

محمدی (رجوع شود به) عباس [دکتر]

مهندس محمدی (عباس):

(- معاصر)

۱ - میکانیک صنعتی:

جلد اول، مقاومت مصالح، طهران، ۱۳۳۸ش، سربی، وزیری، نشریهٔ ۵۱۲ دانشگاه.

محمدی (رجوع شود به) عبدالرحمن هیدجی

محمدی (رجوع شود به) علی قرنی گلپایگانی

محمدی (رجوع شود به) کاظم.

محمدی (رجوع شود به) محمد [دکتر]

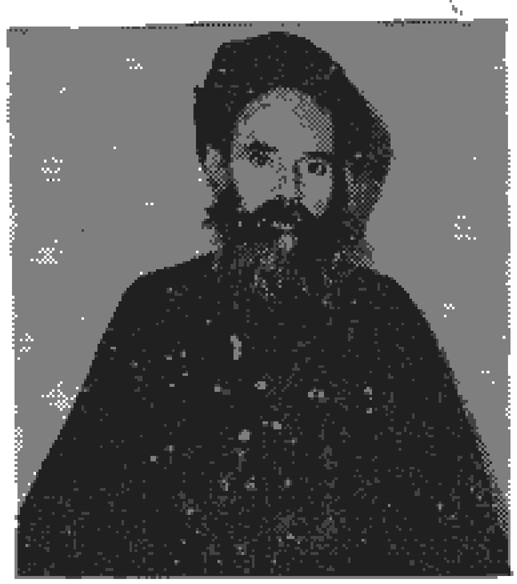
محمدی (رجوع شود به) مصطفی

محمدی (رجوع شود به) نیر

محمدیه (رجوع شود به) نصرالله

پایان مجلد پنجم

عکسهای از قلم افتاده

عبدالحجة بلاغی : ج ۳ ، ص ۷۱۵

رسول پرویزی : ج ۳ ، ص ۱۲۱

ایرج پزشک‌نیا : ج ۱ ، ص ۷۱۰

ایرج جان‌آسا : ج ۱ ، ص ۷۱۱

ابوالفتح حکیمیان : ج ۱ ، ص ۱۹۷

دکتر حسین خراسانی : ج ۲ ، ص ۸۹۲

محمد جواد سرمدی : ج ۲ ، ص ۴۱۶

رضا سید حسینی : ج ۳ ، ص ۱۶۴

سیدحسین شریفی : ج ۲ ، ص ۱۶۴

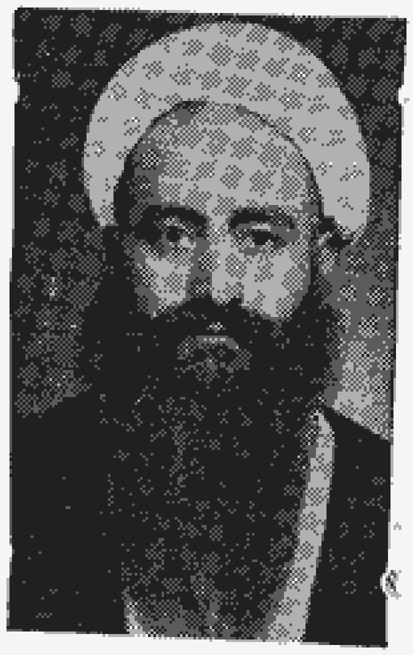
احمد شطاری : ج ۱ ، ص ۴۱۰

محمد حسن گنجی : ج ۲ ، ص ۶۲۶

عبدالرحیم محمد علی : ج ۳ ، ص ۸۳۰

عبدالکریم مدرسی عالم : ج ۳ ، ص۹۲۸

حسین مدنی : ج ۲ ، ص ۸۷۷

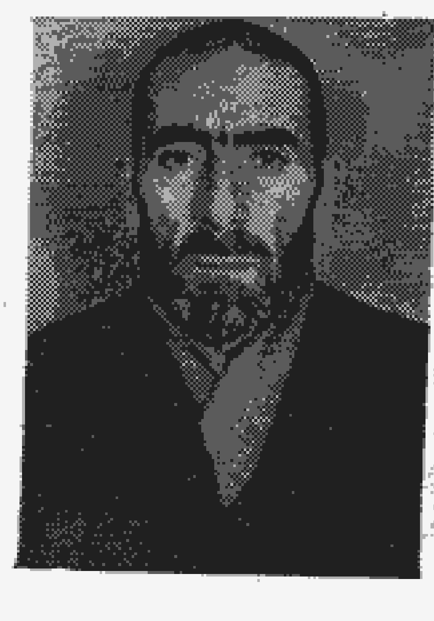
جلال‌مصطفوی: ج۲، ص۳۶۸

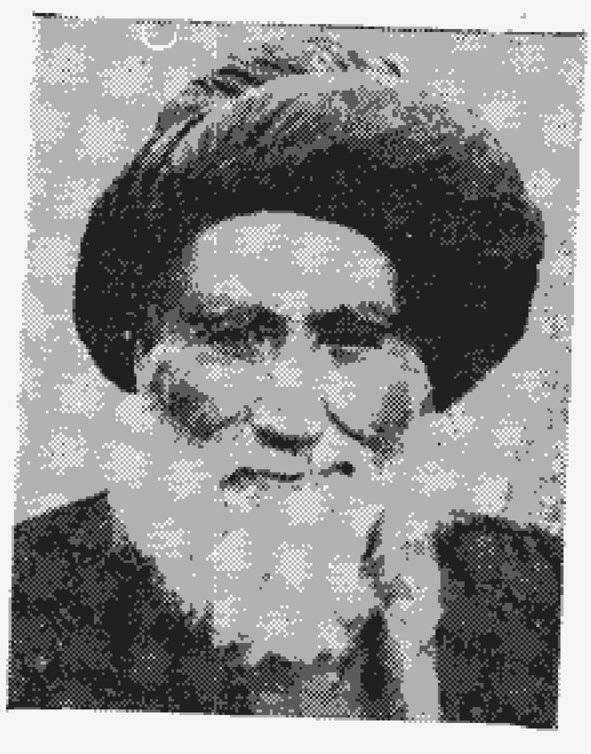
جواد مصطفوی: ج ۲ ، ص۴۲۸

محمدامین‌میرهادی : ج۱، ص۳۶۹

محمدحسین نیئی‌زنجانی: ج۲،۹۱۲

محمد شریف ونکی شیرازی : ج ۳ ، ص ۴۲۳

غلطنامه

صفحه	سطر	نادرست	درست
٢٥	١٦	الخل	الخلل
٧٦	٩	چهارمال	چهارمحال
٧٨	١٠	ربعة	ربيعة
٨٩	٩	آیبشناسی	آسیبشناسی
٩٠	١٥	کنجنه	کنجینهٔ
٩٢	٦	اجرز	احراز
١٣٣	١١	تایف	تألیف
١٤٤	١٢	صفهانی	اصفهانی
١٤٥	٩	کیف باره	کیف پاره
١٥٤	١	اتقاد	انتقاد
١٧٣	١	راطی	رباطی
١٨٩	١٧	المبه	المبدء
١٩٤	٨	خرس د	خرسند
١٩٥	٥	روشگر	روشنگر
٢٠٩	٢	عربی	[illegible]
٢٠٩	٣	لمفاخرة	المفاخرة
٢١٦	٢	بغدای ناظمی	بغدادی ناظمی
٢١٦	٩	دمشتی کات	درمشتی کات
٢١٦	٣١	القدالسدید	النقدالسدید
٢١٨	١٢	ملیقة	تعلیقة
٢٩٤	٢٣	احصاءالعلوه	احصاءالعلوم
٢٩٦	٦	الابا ة	الابانة
٣٠١	٢٦	کرید	گزید
٣١٩	٣٠	لروافض	الروافض
٣٢٦	٩	نظی	نظاری
٣٢٩	٢	عجم	عجم
٣٣١	١٠	للطیف	اللطیف
٣٣٤	١١	خرد	خود
٣٤٠	١١	دآن	درآن
٣٤٤	١٥	ع م	علوم
٣٤٥	١٨	ارک	اراک
٣٥٥	١٠	١٣١	٣١٠
٣٦٧	١	بادلس	باندلس
٣٩٩	١٠	آن	درآن
٤٠٦	١٤	مصباق	مصباح
٤١٨	٦	هایة	هدایة
٤٢٥	٢٨	ابوطالب	بن ابوطالب
٤٢٩	٢٨	لکافیه	الکافیه
٤٣٠	٢٢	کلمات	کلیات
٤٣٥	١٩	بدر	بحر
٤٤٠	٥	الخلافة	الخلافة
٤٩٨	٢٩	قوالی	قوافی
٥٠[illegible]	١٣	آلفرنس	آلفونس
٥[illegible]	٦	دراوئل	دراوائل
٥٦١	١٦	پادشان	پادشاهان
٥[illegible]٣	١٤	البرة	البرکة
٦٠٧	٣١	مجهور	جمهور
[illegible]	[illegible]	١٣٢٥ش	١٣٢٥ق
٦٦٤	سرصفحه	شیرازی	شرابیانی
٦٦٤	٤	، پاریس	پارس
٦٧٤	٢٥	روصةالعقول	روضةالعقول
٦٩٣	٢٨	حونری	حویزی
٧٠٧	١	لمؤید	المؤید
٧١٢	١٨	٢٥	٥،٢
٧١٤	١٠	نضد لایضاح	نضدالایضاح
٧٢٠	١٨	احمد	احمدآباد
٧٢٨	١٦	لعزة	العزة
٧٢٩	٧	لقرشی	القرشی
٧٣٧	٢	الثابت	لثابت
٧٤٤	٧	لعددیة	العددیة
٧٩٨	١٧	جابذی	جنابذی
٨٣٨	٩	غایةلمراد	غایةالمراد
٨٧٥	سرصفحه	تنکابنی	تنکابنی
٨٩١	٢٣	فیروزآبا ی	فیروزآبادی
٩٠٥	٥	بمصل	بموصل